

ALLAN KARDEC

HET BOEK DER MEDIUMS

Het Boek der Mediums

Door

Allan Kardec

PROEFONDERVINDELIJK SPIRITISME

Het Boek der Mediums

OF

GIDS VOOR MEDIUMS EN GEESTENOPROEPERS

INHOUD: HET BIJZONDER ONDERWIJS VAN DE GEESTEN OVER DE
THEORIE VAN ALLE SOORTEN MANIFESTATIES; DE MIDDELEN OM MET DE
ONZICHTBARE WERELD IN CONTACT TE KOMEN, DE ONTWIKKELING VAN
HET MEDIUMSCHAP; DE MOEILIKHEDEN EN RISICO'S VAN HET
BEOEFENEN VAN HET SPIRITISME.

EEN VERVOLG OP
HET BOEK DER GEESTEN
DOOR

Allan Kardec

Oorspronkelijke vertaling: J.G. Plate, 's-Gravenhage, 1876.

Herzien in opdracht van de Vereniging Allan Kardec,

door Sandra C. Maçorano Florindo in 2013

Vereniging Allan Kardec
Hoom - Nederland

Het Boek der Mediums

ISBN nummer: 978-90-807502-2-7

Oorspronkelijke titel: Le Livre des Médiums uitgegeven in Parijs op 15 januari 1861.

Oorspronkelijke vertaling: J.G. Plate, 's-Gravenhage, 1876.

Moderne vertaling: Sandra C. Maçorano Florindo in 2013.

Omslag: Elano Collaço.

Uitgave en distributie door: Vereniging voor Spiritistische Studies Allan Kardec, te Hoorn, Nederland.

De Vereniging voor Spiritistische Studies Allan Kardec is een organisatie zonder economische of politieke doelstelling die zich aan de studie en het uitoefenen van het Spiritisme wijdt. Ons doel is het spiritisme in zijn drie verschillende aspecten, te weten: wetenschappelijk, filosofisch en religieus te bestuderen en in praktijk te brengen. Iedereen is welkom, ongeacht etnische achtergrond, levensovertuiging of nationaliteit.

Geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 37095276.

website: www.allankardec.nl - email: vereniging@allankardec.nl

© 1^e druk 2013, Vereniging voor Spiritistische Studies Allan Kardec, te Hoorn.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op enige wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Inhoud.....	1
Voorwoord.....	6
Voorbericht van de vertaler.....	7
Korte biografie van Allan Kardec	8
De Leermeester.....	8
De Codificateur.....	8
De Verbreider	9
Inleiding.....	10
Eerste gedeelte	15
Eerste Hoofdstuk.....	15
Zijn er Geesten?	15
Tweede Hoofdstuk	22
Het wonderbaarlijke en bovennatuurlijke	22
Derde hoofdstuk	32
Leerwijze.....	32
Vierde Hoofdstuk	45
Leerstelsels	45
Tweede gedeelte.....	64
Over Spiritistische Manifestaties.....	64
Eerste Hoofdstuk.....	64
Werking van de Geesten op de Stof.....	64
Tweede Hoofdstuk	71
Fysische Manifestaties en Draaiende Tafels.....	71
Derde Hoofdstuk	75
Intelligente Manifestaties	75
Vierde Hoofdstuk	79
Theorie van de Fysische Manifestaties	79
Vijfde Hoofdstuk	93

Spontane Fysische Manifestaties	93
Verschijnsel van het aanbrengen (apports).....	106
Zesde Hoofdstuk	118
Zichtbare Manifestaties	118
Proeve van een theorie van de verschijningen.....	127
Theorie van de hallucinatie	134
Zevende Hoofdstuk.....	139
Dubbele Lichamelijkheid en Gedaanteverandering.....	139
Achtste Hoofdstuk.....	149
Laboratorium van de Onzichtbare Wereld	149
Negende Hoofdstuk	158
Over Spookhuizen	158
Tiende Hoofdstuk	164
Aard van de Mededelingen	164
Elfde Hoofdstuk.....	168
Sematologie en Typtologie	168
Twaalfde Hoofdstuk.....	174
Pneumatografie of Direct Schrift. Pneumatofonie. Direct schrift.	174
Pneumatofonie	178
Dertiende Hoofdstuk	180
Psychografie	180
Veertiende Hoofdstuk.....	184
Over de Mediums.....	184
Mediums met fysische uitwerking.....	184
Fijngevoelige of voor elke indruk vatbare mediums	189
Helderhorende mediums	190
Heldersprekende mediums.....	190
Helderziende mediums	191
Somnambulistische mediums	194

Genezende mediums.....	196
Pneumatografische mediums.....	199
Vijftiende Hoofdstuk.....	200
Schrijvende of Psychografische Mediums.....	200
Mechanische mediums.....	200
Intuïtieve mediums.....	201
Halfmechanische mediums.....	202
Geïnspireerde mediums.....	202
Mediums met voor gevoel.....	204
Zestiende Hoofdstuk.....	205
Bijzondere Mediums.....	205
Verscheidenheid van schrijvende mediums.....	212
Zeventiende Hoofdstuk.....	224
Vorming van de Mediums.....	224
Ontwikkeling van het mediumschap.....	224
Verandering van schrift.....	235
Verlies en schorsing van het mediumschap.....	235
Achttiende Hoofdstuk.....	241
Bezwaren en Gevaren van het Mediumschap.....	241
Negentiende Hoofdstuk.....	245
Rol van het Medium bij de Spiritistische Mededelingen.....	245
Twintigste Hoofdstuk.....	259
Zedelijke Invloed van het Medium.....	259
Eenentwintigste Hoofdstuk.....	269
Invloed van de Omgeving.....	269
Tweeëntwintigste Hoofdstuk.....	272
Over het Mediumschap bij Dieren.....	272
Drieëntwintigste Hoofdstuk.....	279
Over Beheersing.....	279

Vierentwintigste Hoofdstuk	296
Identiteit van de Geesten	296
Mogelijke bewijzen van identiteit	296
Onderkenning van de goede en kwade Geesten	301
Vragen over de natuur en de identiteit van de Geesten	309
Vijfentwintigste Hoofdstuk	318
Inroeping van Geesten	318
Vorbereidende aanmerkingen	318
Geesten die men kan inroepen	321
Hoe met de Geesten te spreken	324
Nut van de bijzondere oproepingen	326
Vragen betreffende de oproepingen	327
Oproeping van dieren	338
Oproeping van levende mensen	340
Menselijke telegrafie	347
Zesentwintigste Hoofdstuk	348
Vragen die men aan de Geesten stellen kan	348
Vorbereidende aanmerkingen	348
Vragen die voor de Geesten aangenaam of onaangenaam zijn	350
Vragen over de toekomst	352
Vragen over de vroegere en de toekomstige levens	355
Vragen over zedelijke en stoffelijke belangen	356
Vragen over het lot van de Geesten	359
Vragen over de gezondheid	361
Vragen over uitvindingen en ontdekkingen	362
Vragen over verborgen schatten	364
Vragen over andere werelden	365
Zevenentwintigste Hoofdstuk	367
Over de Tegenstrijdigheden en Mystificaties	367

Over de tegenstrijdigheden.....	367
Over de mystificaties.....	376
Achtentwintigste Hoofdstuk.....	379
Kwakzalverij en Goochelarij.....	379
Batzuchtige mediums.....	379
Spiritistisch bedrog.....	384
Negenentwintigste Hoofdstuk.....	391
Spiritistische Bijeenkomsten en Verenigingen.....	391
Over bijeenkomsten in het algemeen.....	391
Over de feitelijke bijeenkomsten.....	398
Onderwerpen tot studie.....	406
Rivaliteit tussen Verenigingen.....	409
Dertigste Hoofdstuk.....	412
HOOFDSTUK I.....	412
HOOFDSTUK II.....	414
HOOFDSTUK III.....	417
HOOFDSTUK IV.....	419
Eenendertigste Hoofdstuk.....	422
Spiritistische verhandelingen.....	422
Over het Spiritisme.....	422
Over de mediums.....	429
Over spiritistische bijeenkomsten.....	434
Apocriefe mededelingen.....	446
Spiritistisch Alfabetische Woordenlijst.....	455

VOORWOORD

Met deze uitgave van Het Boek der Mediums krijgt u een belangrijke handleiding in handen om uw mediumschap veilig te ontwikkelen. Mediums zijn wij allemaal in meer of mindere mate, maar wellicht vraagt u zich af wat het eigenlijk betekent medium te zijn. Volgens Allan Kardec, de grondlegger van de Spiritistische Leer, is een medium iemand die als brug fungeert voor de communicatie tussen de bewoners van de onzichtbare wereld (de geesten) en de bewoners van de zichtbare wereld, onze wereld dus.

In dit boek wordt in detail uitgelegd hoe deze communicatie in zijn werk gaat. Achterin is een begrippenlijst opgenomen teneinde het bestuderen van de mediamieke verschijnselen te vergemakkelijken.

Het Boek der Mediums is oorspronkelijk vertaald door J.G. Plate in 1876. Als teken van dankbaarheid en erkenning voor zijn enorme bijdrage aan de herleving van het Spiritisme in Nederland hebben wij de voorwoord bij zijn oorspronkelijke vertaling in een modernere versie overgenomen. De scherpe opmerking van J.G. Plate over de zorgvuldigheid waarmee men te werk dient te gaan bij het uitoefenen van mediumschap, is nog steeds van toepassing.

Onze grote dank ook aan Sandra C. Maçorano Florindo omdat zij de uitdaging met ons is aangegaan om de oude vertaling om te zetten in hedendaags Nederlands.

Wij danken iedereen die de publicatie van dit boek hebben ondersteund, vooral de leden van de Vereniging Allan Kardec die uit idealisme en bevologenheid het uitgeven van dit boek in alle opzichten mogelijk hebben gemaakt.

*De uitgever
Hoorn, januari 2013*

VOORBERICHT VAN DE VERTALER

De praktische beoefening van het spiritisme ontmoet veel bezwaren. Velen die het geluk hebben de gave van het mediumschap te bezitten, wensden die natuurlijk ook uit te oefenen. Zij beginnen er dan ook met ijver aan, zetten het met enthousiasme door, totdat zij op hindernissen en bezwaren stuiten, die zij niet verwacht noch vermoed hadden en niet weten te boven te komen. Hierdoor worden zij moedeloos en beginnen aan hun gave te twijfelen en uiteindelijk geven zij de uitoefening ervan op.

Wat is hiervan de oorzaak? Zij hebben een hen onbekend - of althans niet genoeg bekend veld - betreden. Verheugd door de ontdekking van het bezit van hun gave, hebben zij die snel willen uitoefenen, zonder vooraf te onderzoeken en te leren wat daartoe vereist wordt. Hadden zij dit wel gedaan, dan zouden zij geweten hebben, dat zij gevaren op hun weg zouden kunnen ontmoeten, maar ook, hoe die gevaren te voorkomen, te bestrijden en te overwinnen zijn. Het is om hen daartoe in staat te stellen, dat ik dit werk vertaald heb. Het is een handleiding voor mediums, waar zij al het nodige zullen kunnen leren, zodat zij zonder gevaar, hun gave tot eigen nut en dat van anderen uit kunnen oefenen en ontwikkelen..

*J. G. Plate
Arnhem, 1876.*

KORTE BIOGRAFIE VAN ALLAN KARDEC

Hippolyte Leon Denizard Rivail werd geboren in Frankrijk, op 3 oktober 1804. Hij studeerde in Yverdon, Zwitserland met de beroemde Johann Heinrich Pestalozzi van wie hij een uitstekende leerling werd. Hij zette zich in als verspreider van de leer methode die grote invloed heeft gehad op de onderwijs vernieuwingen in Frankrijk en Duitsland. Als opmerkelijke taalkundige sprak hij Duits, Engels, Italiaans, Spaans en Nederlands. Kardec verzorgde de vertaling naar het Duits van fragmenten van klassieke Franse auteurs in het bijzonder van Fénelon (François de Salignat de la Mothe).

De Leermeester

In Parijs richtte hij samen met zijn vrouw Amélie Gabrielle Boudet, een onderwijsinstelling op zoals de instelling in Yverdon. Hij schreef boeken over grammatica, wiskundige en pedagogische studies op academisch niveau; hij vertaalde ook Engelse en Duitse werken. Allan Kardec organiseerde thuis gratis cursussen scheikunde, natuurkunde, astronomie en vergelijkende anatomie.

Als lid van diverse wetenschappelijke genootschappen in het bijzonder de Koninklijke Academie van Arras won hij in 1831 een prijs met de monografie *Wat is de studiemethode die het beste overeenstemt met de behoefte van dit tijdperk?* Van zijn werken vallen op: Voorgesteld plan voor de verbetering van het openbare onderwijs (1826); Cursus wiskunde (1829, volgens Pestalozzi methode) en Grammatica klassiek Frans (1831).

De Codificateur

Het was in 1854 toen professor Rivail voor het eerst hoorde praten over de draaiende tafels, een mediamek fenomeen dat in Europa opschudding veroorzaakte.

In Parijs deed hij de eerste studies naar het Spiritisme. Hij heeft de wetenschappelijk-experimentele methode op deze nieuwe wetenschap toegepast en hij heeft nooit vooraf theorieën geformuleerd: hij observeerde zorgvuldig, vergeleek en leidde daaruit consequenties af en was altijd gericht op de rede en de logica van de feiten. Hij ondervroeg de geesten, maakte notities en ordende de gegevens die hij verzamelde.

Daarom wordt hij codificateur van het Spiritisme genoemd. De auteurs van de Spiritistische leer zijn de verheven geesten. In principe was Rivail alleen gericht op zijn eigen ontwikkeling. Later toen hij zag dat alles een geheel was dat zich uitbreidde tot een leerstelsel, besloot hij een boek te publiceren om het met iedereen te delen. Zo bracht hij op 18 april 1857 het Boek der Geesten uit. Hij gebruikte het pseudoniem Allan Kardec als referentie aan een vorig leven, om het spiritistische werk te onderscheiden van zijn eerdere pedagogische publicaties.

De Verbreider

In januari 1858 lanceerde hij de Revue Spirite (Spiritistische tijdschrift) en in april van dat zelfde jaar richtte hij het Parijse Genootschap van Spiritistische Studies op. Vervolgens publiceerde hij de boeken: Wat is het Spiritisme (1859), Het Boek der Mediums (1861), Het Evangelie Volgens het Spiritisme (1864), Hemel en Hel (1865) en Genesis (1868). Kardec stierf in Parijs op 31 maart 1869 op zijn vierenzestigste door een afgebroken aneurysma. Zijn lichaam is begraven in de begraafplaats Père-Lachaise, in de Franse hoofdstad. Zijn vrienden verzamelden onuitgegeven teksten en notities en publiceerden het boek Postuum Werk in 1890.

(Bron ISC)

INLEIDING

De ervaring bevestigt dagelijks de mening dat de moeilijkheden en teleurstellingen die men bij de uitoefening van het spiritisme ontmoet, hun oorsprong vinden in de onbekendheid met de grondbeginselen van deze wetenschap. Wij voelen ons gelukkig om het feit dat wij in staat gesteld zijn overtuigend te kunnen constateren dat de door ons verrichtte arbeid, met het doel om de ingewijden te wapenen tegen de risico's die een beginnersperiode oplevert, zijn vruchten afgeworpen heeft, en dat velen door de aandachtige lectuur van dit werk in staat geweest zijn die risico's te kunnen mijden.

Er is bij hen die zich met het spiritisme bezig houden, een zeer natuurlijke neiging om zelf in contact met de Geesten te kunnen komen. Het doel van dit werk is om hen daartoe de weg gemakkelijk te maken, door hen in staat te stellen om van de vruchten van onze langdurige en moeilijke studies hun voordeel te trekken. Want als men denkt dat het voldoende is te weten hoe men de handen op een tafel moet plaatsen om die te doen draaien of hoe men een potlood moet vasthouden om te schrijven, heeft men zich een zeer verkeerd denkbeeld gevormd.

Men vergist zich ook als men denkt in dit boek een algemeen en onfeilbaar recept te zullen vinden, om mediums te vormen. Hoewel iedereen de kiem van de vereiste eigenschappen om medium te worden in zich heeft, zijn deze eigenschappen slechts in zeer verschillende gradaties aanwezig en hun ontwikkeling hangt van oorzaken af, die niemand naar eigen keuze kan doen ontstaan. De regels van de dicht-, schilder- of theaterkunsten maken geen dichters, noch schilders of acteurs van hen die er geen natuurlijke aanleg voor hebben. Zij strekken tot gids bij het gebruikmaken van die natuurlijke aanleg.

Zo is het ook met onze arbeid; zijn doel is, de middelen aan te wijzen om de mediämieke gave, voor zover als dit met de aanleg van een ieder mogelijk is, te ontwikkelen; en vooral om bij de toepassing van die gave, waar die aanwezig is, tot het bereiken van een nuttig doel te leiden. Maar dat is niet het enige doel dat wij ons voorgesteld hebben.

Behalve de eigenlijke mediums, bestaat er nog een dagelijks groeiende massa, die zich met spiritistische manifestatie bezighoudt. Deze massa

de weg wijzen bij haar observaties, haar de onvermijdelijke risico's aan te wijzen die zij kan tegenkomen bij een nieuwe onderneming, haar in de wijze waarop zij zich met de Geesten kan onderhouden in te wijden, haar de middelen aan te reiken om goede mededelingen te ontvangen; dat is de werkwijze die wij moeten volgen en omarmen, willen wij niet een onvolledig werk voltooien. Men moet dus niet verbaasd zijn, wanneer men in ons werk mededelingen vindt, die op het eerste gezicht niet met het onderwerp te maken lijken te hebben. De ervaring zal het nut ervan bewijzen. Na aandachtige bestudering zal men de feiten waarvan men getuige zal zijn, beter begrijpen, en zal de taal van sommige Geesten minder eigenaardig voorkomen. Dit werk dient dus als handleiding maar is niet uitsluitend voor mediums geschreven, maar voor allen die in de gelegenheid zijn om spiritistische verschijnselen te zien en waar te nemen.

Het was het verlangen van velen, dat wij een zeer beknopt handboekje zouden uitgeven, waarin in weinige woorden de te volgen handelwijze om met de Geesten in contact te komen, gegeven werd. Zij meenden dat een dergelijk boekje (dat door de lage prijs in groten getale verspreid zou kunnen worden) het aantal mediums zou doen toenemen en een krachtig middel tot propaganda zou zijn. Wij daarentegen beschouwen, op dit moment althans, een dergelijk werkje schadelijker dan nuttig. De uitoefening van het spiritisme gaat gepaard met vele moeilijkheden en is niet altijd gevrijwaard van problemen, die alleen door serieuze en volledige studie kunnen worden voorkomen. Het is dus te vrezen dat een te beknopte handleiding aanleiding zou kunnen zijn tot het nemen van onbehoedzaam uitgevoerde experimenten, waarvan men later berouw zou krijgen. Het zijn van die zaken waarmee het niet wenselijk noch passend is te spelen, en wij menen een slechte dienst te bewijzen, door die tot beschikking te stellen van de eerste de beste dwaas, die er voor de lol een gesprek met overledenen wil voeren. Wij richten ons tot de mensen, die in het spiritisme een serieus doel zien, die de ernst ervan begrijpen en van het contact met de onzichtbare wereld geen spel maken.

Eerder hebben wij een praktische voorlichting geschreven om als gids voor de mediums te dienen; dit werk is uitverkocht en hoewel het met een hoogst belangrijk en serieus doel geschreven was, geven wij er geen nieuwe uitgave van uit, omdat wij deze gids nog niet volledig genoeg

achten om over alle risico's die men tegen kan komen, voldoende licht te verspreiden. Wij hebben dat werk vervangen door het huidige, waarin wij alle gegevens bijeen gebracht hebben, die wij door lange ervaring en nauwgezette studie in staat zijn geweest te verzamelen. Het zal - dat hopen wij althans - er toe bijdragen, om aan het spiritisme dat serieuze karakter te doen toekennen dat het in wezen heeft, en de mensen, die het als een voorwerp van ijdel tijdverdrijf of vermaak beschouwen, van af te brengen.

Bij deze beschouwingen voegen wij nog een zeer belangrijke: de slechte indruk die bij nieuwelingen of kwaadgezinden wordt teweeg gebracht door het zien van met onbezonnenheid en zonder kennis van zaken gedane experimenten. Het nadeel hiervan is dat zij een zeer verkeerd denkbeeld vormen over de geestenwereld, en aanleiding geven tot grappen en tot - dikwijls gegronde - kritiek. Hierdoor keren de ongelovigen zelden uit die bijeenkomsten als gelovigen terug, en zijn ze weinig geneigd om het spiritisme als iets serieus te beschouwen. De onwetendheid en lichtzinnigheid van diverse mediums heeft aan de zienswijze van velen meer nadeel toegebracht, dan men wel denkt. Het spiritisme heeft sinds enige jaren grote vorderingen gemaakt, maar vooral sinds het op filosofisch gebied getreden is omdat het door ruimdenkende mensen naar waarde is geschat. Tegenwoordig is het niet meer een schouwspel: het is een leer, waarmee degenen die met de draaiende tafels de draak staken, niet meer spotten. Wij zijn ervan overtuigd, dat als wij alles aanwenden om het op dat gebied te brengen en te houden, wij meer geschikte aanhangers van het spiritisme zullen winnen, dan door op onbezonnen wijze, in het wilde, manifestaties uit te lokken, waarvan men misbruik zou kunnen maken. Wij zien hier dagelijks de bewijzen van, door het aantal volgelingen die aanhanger geworden zijn alleen al door het lezen van *Het Boek der Geesten*.

In *Het Boek der Geesten* hebben wij het filosofische gedeelte van de spiritistische wetenschap ontwikkeld. In dit werk behandelen wij het praktische gedeelte, voor hen die zich met de manifestaties wensen bezig te houden die zowel door henzelf zijn aangeroepen, als om zich van de verschijnselen die het hen gegeven is te zien, te kunnen begrijpen. Zij zullen er de risico's die men tegen kan komen in aangeduid vinden en daardoor handvatten bezitten om ze te vermijden. De twee werken, hoewel zij samen één geheel zijn, zijn in zeker opzicht

van elkaar onafhankelijk. Degenen die zich serieus met de zaak willen bezig houden, raden wij aan eerst *het Boek der Geesten* te lezen, aangezien dat boek grondbeginselen bevat, die nodig zijn om sommige delen van dit huidige boek beter te begrijpen.

In deze tweede uitgave, die veel vollediger is dan de eerste, zijn belangrijke verbeteringen aangebracht. Deze is met een heel bijzondere zorg door de geesten gecontroleerd, die er talrijke uiterst belangrijke aanmerkingen en informatie aan hebben toegevoegd. Aangezien zij alles herzien hebben, alles volgens hun inzichten goedgekeurd of gewijzigd hebben, kan men zeggen dat het grotendeels hun werk is, want hun tussenkomst heeft zich niet beperkt tot de weinige door hen ondertekende gedeelten. Wij hebben de namen er alleen bij vermeld als ons dit nodig leek, om aan te tonen dat specifieke uitgebreidere citaten letterlijk van deze geest afkomstig waren. Anders zouden wij verplicht geweest zijn, dit bijna op elke bladzijde, en in het bijzonder bij alle antwoorden te moeten doen: dit vonden wij onnodig. Zoals men weet, zijn bij dergelijke zaken de namen van ondergeschikt belang; het voornaamste is dat het gehele werk aan het doel dat wij ons voorgesteld hebben, beantwoordt. De goede ontvangst dat de eerste uitgave, ofschoon die onvolledig was, te beurt gevallen is, doet ons hopen dat deze niet minder succesvol zal zijn.

Daar wij in deze uitgave veel, ja zelfs hele hoofdstukken hebben bijgevoegd, hebben wij bepaalde artikelen die overbodige herhalingen waren achterwege gelaten, onder andere de spiritistische rangopvolging, die reeds in *Het Boek der Geesten* is opgenomen. Zo hebben wij ook datgene uit de alfabetische woordenlijst weggelaten, dat niet in het ontwerp van dit werk thuishoort. Wij hebben deze weggelaten woorden op nuttige wijze door meer praktische zaken vervangen. Deze woordenlijst is bovendien niet volledig genoeg; wij zullen die later afzonderlijk in de vorm van een klein woordenboek van Spiritistische Wijsbegeerte uitgeven. In de woordenlijst van dit werk hebben wij alleen de nieuwe woorden, of die speciaal betrekking hebben op het onderwerp dat wij behandelen, opgenomen.

Allan Kardec

EERSTE GEDEELTE

EERSTE HOOFDSTUK

Zijn er Geesten?

1. De twijfel over het bestaan van de geesten, vindt hoofdzakelijk zijn oorsprong in de onwetendheid over hun wezenlijke natuur. Men stelt ze zich doorgaans voor als afzonderlijke wezens in de schepping, waarvan de noodzaak onbewezen is. Velen kennen ze alleen door de fantastische verhalen die zij in hun jeugd gehoord hebben, zoals zij ook de geschiedenis door het lezen van romans kennen. Zonder na te gaan of die verhalen, wanneer men die van de absurde toevoegingen ontdoet, ook een kern van waarheid bevatten blijft hen alleen het dwaze van die verhalen bij. Zij geven zich niet de moeite om het bittere omhulsel te verwijderen om de zoete kern te vinden en verwerpen alles, zoals dat ook in het godsdienstige gebeurt, wanneer sommigen, die door bepaalde misbruiken geërgerd worden, over alles hetzelfde veroordelend vonnis uitspreken.

Welk denkbeeld men zich ook over de Geesten moge vormen, het is een geloof dat zich onvermijdelijk op het bestaan van een buiten de stof aanwezig intelligent beginsel gegrond is. Dat geloof is strijdig met de absolute ontkenning van dat beginsel. Wij nemen dus als uitgangspunt het bestaan, het voortleven en de persoonlijkheid van de ziel, die door het spiritualisme theoretisch en dogmatisch betoog en door het spiritisme duidelijk bewezen wordt. Laat ons voor een ogenblik de eigenlijke manifestaties buiten beschouwing laten en bij inductie redeneren en zien wat daarvan het gevolg zal zijn.

2. Neemt men het bestaan van de ziel en haar persoonlijkheid na de dood aan, dan moet men ook het volgende aannemen:

- 1) dat zij van een andere natuur is dan het lichaam, aangezien zij als zij eenmaal daarvan gescheiden is, de eigenschappen van het lichaam niet meer bezit;
- 2) dat zij van zichzelf bewust is, omdat men haar vreugde of lijden toekent, anders zou zij een passief wezen zijn, en het zou hetzelfde voor ons zijn alsof wij geen ziel hadden.

Dit erkennende, moet de ziel ergens heengaan. Wat wordt er van haar, waar gaat zij heen? Volgens het algemeen geloof, gaat zij naar de hemel of naar de hel, maar waar bevinden zich hemel en hel? Vroeger zei men dat de hemel boven en de hel onder was, maar nu men weet dat de aarde rond is, dat de hemellichamen bewegen, waardoor hetgeen dat op een gegeven ogenblik boven is, na verloop van twaalf uur, onder is; nu men de oneindigheid van de ruimte, waarvan het oog onmetelijke afstanden peilt, kent, wat is dan boven en onder in het heelal? Het is waar dat men door “onder” ook de diepten van de aarde verstaat, maar wat wordt er van die diepten, sinds deze door de geologen doorwroet zijn? Wat wordt er eveneens van die concentrische sferen die men hemel van vuur, hemel van de sterren noemde, sinds men weet dat de aarde niet het middelpunt van de wereld is, ja dat zelfs onze zon slechts één van de miljoenen zonnen is die aan het uitspansel schitteren, en waarvan elk het middelpunt is van talrijke zich om dat middelpunt bewegende planeten? Wat wordt er van de belangrijkheid van de aarde, die als het ware in die oneindigheid in het niet verzinkt?

Door welk ongerechtvaardigd privilege zou die onmerkbare zandkorrel, die zich noch door haar massa, noch door de plaats die zij inneemt, noch door het vervullen van een bijzondere rol onderscheidt, alleen door redelijke wezens bewoond zijn? Het verstand weigert deze nutteloosheid van het oneindige aan te nemen en alles zegt ons dat die werelden bewoond zijn. Indien zij bewoond zijn, leveren zij dus ook hun aandeel aan de zielenwereld. Maar nog eens, wat wordt er van die zielen, nu de sterrenkunde en de geologie de verblijfplaatsen die men als de hunne beschouwde, vernietigd hebben? En vooral nu de zo rationele theorie van de menigvuldigheid van de werelden het aantal zielen tot in het oneindige vermenigvuldigd heeft? Aangezien de leer van een plaatsbepaling van de zielen niet met de gegevens van de wetenschap overeen te brengen is, wijst een andere meer logische leer hen, als domein, niet een bepaalde en begrensde plaats, maar de algemene ruimte tot verblijfplaats aan: het is een gehele, voor ons onzichtbare wereld, te midden waarvan wij leven, die ons omringt en met welke wij onophoudelijk in contact zijn. Is dit een onmogelijkheid, is het iets waar het gezond verstand zich tegen verzet? Volstrekt niet. Integendeel, alles zegt ons dat het niet anders zijn kan. Maar wat wordt er dan van de toekomstige straffen en beloningen, als men de daarvoor

bestemde plaatsen wegneemt? Bedenk wel dat het ongeloof in die straffen en beloningen veelal zijn oorsprong vindt in de ongeloofwaardige toestanden waaronder men die voorstelt. Zeg liever dat de zielen hun geluk of ongeluk uit zichzelf putten; dat hun lot van hun zedelijke toestand afhangt; dat de vereniging van zielsverwanten en goede Geesten met elkaar, een bron van gelukzaligheid is; dat zij afhankelijk van de trap van reinheid waarop zij staan, dingen doorgronden en begrijpen die voor grove zielen onopgemerkt voorbij gaan, dan zal iedereen dit gemakkelijk begrijpen. Zeg verder dat de zielen alleen door de inspanning waarmee zij trachten zich te beteren, na een reeks van beproevingen waardoor zij gezuiverd worden, de hoogste trap bereiken. Zeg verder dat de engelen Gods afgezanten zijn, aan wie de zorg voor de uitvoering van Gods besluiten in het Heelal is opgedragen, dat deze zich door die eervolle opdracht gelukkig voelen. Hierdoor geeft men aan hun gelukzaligheid een nuttiger en veel aantrekkelijker doel, dan die van een eeuwigdurende aanschouwing, wat niet anders dan een eeuwigdurende nuttelosheid zou zijn. Zeg tenslotte dat de duivels niets anders zijn dan de zielen van de slechte mensen, die nog niet gezuiverd zijn, maar die net als alle anderen het einddoel kunnen bereiken. Dit alles zal blijken beter overeen te stemmen met Gods rechtvaardigheid en goedheid, dan de leer van wezens die voor het kwaad geschapen zijn en daartoe voor eeuwig gedoemd zijn. Wij zeggen het nog eens: dit is iets wat het dogmatisch verstand, de meest onverbiddelijke logica, kortom, het gezond verstand kan aannemen.

En die zielen die de ruimte bevolken, zijn juist wat men Geesten noemt. De Geesten zijn dus niets anders dan de zielen van de mensen, die hun lichamelijke omhulsel afgelegd hebben. Indien de Geesten afzonderlijke wezens waren, zou hun bestaan meer hypothetisch zijn, maar als men aanneemt dat er zielen zijn, is men wel verplicht ook het bestaan van Geesten, die niets anders dan zielen zijn, aan te nemen. Indien men aanneemt dat de zielen overal zijn, moet men tevens wel aannemen dat ook de Geesten overal zijn. Men kan dus het bestaan van de Geesten niet loochenen, zonder daardoor ook dat van de ziel te ontkennen.

3. Dit is weliswaar slechts een meer rationele theorie dan de vorige, maar het zegt al veel, als een theorie noch met de rede noch met de

wetenschap in strijd is. Indien zij bovendien door de feiten bevestigd wordt, heeft zij de goedkeuring van de rede en van de ervaring voor zich. Deze feiten worden ons geleverd in de verschijnselen van de spiritistische manifestaties, die ook het duidelijke bewijs voor het bestaan en het voortleven van de ziel zijn. Maar bij vele mensen stopt het geloof hierbij. Zij nemen wel het bestaan van zielen en dientengevolge van Geesten aan, maar verwerpen de mogelijkheid om met deze in contact te komen omdat, zeggen zij, onstoffelijke wezens geen invloed op de stof kunnen uitoefenen. Deze twijfel is gegrond op de onwetendheid over de ware natuur van de geesten, waarvan men zich doorgaans een zeer verkeerd denkbeeld vormt. Het is namelijk ten onrechte dat men zich die als abstracte, onbegrensde en onbepaalde wezens voorstelt, want dat zijn ze niet.

Laten wij eerst ons de geest in zijn vereniging met het lichaam voorstellen; de Geest is ook het belangrijkste wezen, aangezien hij het denkende en voortlevende wezen is. Het lichaam is dus slechts een toevoegsel aan de geest, een omhulsel, een kleed dat hij aflegt als het versleten is. Behalve dit stoffelijke omhulsel, bezit de geest er nog een tweede, halfstoffelijk, dat hem met het eerste verbindt. Bij de dood legt de geest dat af, maar niet het tweede omhulsel, dat wij de naam van perisprit gegeven hebben. Dit halfstoffelijke omhulsel dat de menselijke vorm aanneemt, vormt voor de mens een fluïdiek, dampvormig lichaam, maar dat, hoewel dat in de normale toestand voor ons onzichtbaar is, niettemin enige eigenschappen van de stof bezit. De Geest is dus niet een stip, een abstractie, maar een begrensd en beperkt wezen, waaraan alleen zichtbaarheid en tastbaarheid ontbreekt om aan het menselijke wezen gelijk te zijn. Waarom zou hij dan geen werking op de stof kunnen uitoefenen? Is het omdat zijn lichaam fluïdiek is? Maar zijn het niet juist de meest ijle vloeistoffen, zelfs die, die men als onweegbaar beschouwt, bijvoorbeeld elektriciteit, die de mens de sterkste beweegkracht geven? Oefent het onweegbare licht geen scheikundige werking op de weegbare stof uit? Wij kennen de innerlijke aard van het perisprit niet, maar indien wij ons dit, als zij het van een elektrische of een ander even ijle stof gevormd wordt, voorstellen, waarom zou het dan niet dezelfde eigenschap bezitten, wanneer het door een wil bestuurd werd?

4. Aangezien het bestaan van de ziel en het bestaan van God uit elkaar voortvloeien en de grondslag van het gehele gebouw zijn, moeten wij, alvorens tot enige spiritistische discussie over te gaan, nagaan of degene met wie wij hier spreken, deze grondslag aanneemt. Indien hij op de vragen: “Geloofst u in God?”, “Geloofst u dat u een ziel heeft?”, “Geloofst u in het voortleven van de ziel na de dood?” ontkennend antwoordt, of indien hij zelfs alleen zegt: Ik weet het niet; ik zou willen dat het zo was, maar ik ben er niet zeker van (dit staat meestal gelijk aan een beleefde ontkenning die men onder minder scherpe vorm verbergt, om wat men eerbiedwaardige vooroordelen noemt, niet onvriendelijk voor het hoofd te stoten) zou het nutteloos zijn, verder te willen gaan, als om te trachten aan een "blinde die het bestaan van het licht ontkent, de eigenschappen van het licht te verklaren". Want uiteindelijk zijn de spiritistische manifestaties toch niets anders dan de uitwerking van de eigenschappen van de ziel. Met dat in het achterhoofd kan een heel andere gedachte loop gevolgd worden en verspilt men geen tijd. Indien die grondslag aangenomen wordt, niet als een waarschijnlijkheid, maar als iets dat uitgemaakt en onbetwistbaar is, vloeit daaruit vanzelf het bestaan van de Geesten voort.

5. Nu blijft nog de vraag over of de Geest in contact met de mensen kan komen? Dat wil zeggen of hij met deze van gedachten kan wisselen. En waarom zou hij dit niet kunnen doen? Wat is de mens anders dan een Geest die in een lichaam opgesloten is? Waarom zou de vrije Geest niet met de opgesloten Geest in contact kunnen komen, zoals de vrije mensen met de gevangengezette mensen? Indien u het voortleven van de ziel aanneemt, is het dan rationeel het voortleven van de gevoelens niet aan te nemen? Aangezien de zielen overal zijn, is het dan niet logisch te denken, dat de ziel van een wezen dat ons gedurende zijn leven heeft liefgehad, tot ons komt, wenst zich aan ons bekend te maken, en daartoe van de middelen die haar ter beschikking staan, gebruikmaakt? Oefende hij tijdens zijn leven geen werking op de stof van zijn lichaam uit? Was zij het niet, die er de bewegingen van bestuurde? Waarom zou zij dan na de dood, in overeenstemming met een andere aan een lichaam verbonden geest, dat levende lichaam niet kunnen lenen, om haar gedachten te uiten, zoals een stomme zich van een sprekende bedienen kan, om zich te doen verstaan?

6. Laat ons voor een oogenblik de feiten, die voor ons de zaak onbetwistbaar maken, niet in aanmerking nemen. Laten wij ze eenvoudig als hypothese aannemen. Dan eisen wij van de ongelovige dat zij deze niet eenvoudigweg ontkennen, want hun persoonlijk oordeel kan niet als wet doorgaan, maar door doorslaggevende redenen, ons bewijzen, dat het niet kan. Wij verplaatsen ons in hun domein en daar zij de spiritistische verschijnselen naar de wetten die de stof beheersen willen beoordelen, laten zij dan uit het arsenaal van die wetten enig mathematisch, fysisch, chemisch, mechanisch of fysiologisch betoog putten en bewijzen door a plus b, altijd uitgaande van het beginsel van het bestaan en het voortleven van de ziel:

- 1) Dat het wezen dat gedurende ons leven in ons denkt, na de dood, niet meer denken moet;
- 2) Dat als het denkt, het niet meer aan degenen die het lief gehad heeft, denken moet;
- 3) Dat als het aan hen denkt die het lief gehad heeft, het niet meer in contact met hen wil treden;
- 4) Dat indien het overal kan zijn, het niet naast ons zijn kan;
- 5) Dat als het naast ons is, het zich niet aan ons bekend kan maken;
- 6) Dat het door zijn fluïdick omhulsel geen werking op de inerte stof kan uitoefenen;
- 7) Dat indien het wel werking op de inerte stof kan uitoefenen, het dat niet op een levend wezen doen kan;
- 8) Dat als het werking op een levend wezen kan uitoefenen, het diens hand niet kan besturen om die te doen schrijven;
- 9) Dat als het het levende wezen wel kan doen schrijven, het niet op vragen kan antwoorden of zijn gedachten kan mededelen.

Als de tegenstanders van het spiritisme ons door afdoende redenen als die waarmee Galileo bewees dat de zon niet om de aarde draait, bewezen hebben dat zoiets niet mogelijk is, dan pas zullen wij kunnen toestemmen dat hun twijfel gegrond is. Doch hun redenering beperkt zich helaas tot deze woorden: Ik geloof het niet, dus is het onmogelijk.

Zij zullen ongetwijfeld stellen dat het aan ons is om de werkelijkheid van de manifestaties te bewijzen. Wij bewijzen die door feiten en door redenering, maar als zij noch de een noch de andere willen aannemen, als zij zelfs ontkennen wat zij zien, dan staat het aan hen te bewijzen dat onze redenering onjuist is en de feiten onmogelijk zijn.

TWEEDE HOOFDSTUK

Het wonderbaarlijke en bovennatuurlijke

7. Indien het geloof aan Geesten en aan hun manifestaties een geïsoleerd denkbeeld, de vrucht van een systeem was, zou het met enige schijn van recht, als een illusie kunnen worden beschouwd. Maar vertel ons dan hoe het komt dat men het zo levendig bij alle volken, zowel oude als nieuwere, in alle gewijde geschriften van alle bekende godsdiensten, terugvindt? Dit komt, zeggen enige critici, omdat de mens te allen tijde van het wonderbaarlijke heeft gehouden. - Wat is dan, volgens u, het wonderbaarlijke? - Wat bovennatuurlijk is. - En wat verstaat u onder bovennatuurlijk? Wat met de wetten van de natuur in strijd is. - U kent dus die wetten zo goed, dat het u mogelijk is, een grens voor Gods macht vast te stellen? Welnu, bewijst u dan eens, dat het bestaan van Geesten en hun manifestaties strijdig met de wetten van de natuur is. Dat het niet een van die wetten is, noch zijn kan. Ga de leer van het spiritisme na, en zie of deze opeenvolging niet de eigenschappen van een bewonderenswaardige wet draagt, die alles oplost, wat tot nu toe door de wijsgerige wetten niet verklaard heeft kunnen worden. De gedachte is een van de attributen van de geest; de mogelijkheid om werking op de stof uit te oefenen, om indruk op onze zinnen te maken en diens gevolg om de gedachte over te brengen, vloeit, indien wij ons zo mogen uitdrukken, uit zijn fysiologische gesteldheid voort: dus bestaat er in dit feit niets bovennatuurlijks, niets wonderbaarlijks. Als een dood mens, écht dood, lichamenlijk weer herleeft, als de overal verspreide delen van zijn lichaam zich weer herenigen om een lichaam te vormen, is dat iets wonderbaarlijks, iets bovennatuurlijks, iets fantastisch. Dit zou een wezenlijke afwijking zijn, die God niet zonder een wonder teweeg zou kunnen brengen, maar iets van dien aard vindt men in de leer van het spiritisme niet.

8. En toch, zal men zeggen, neemt u aan dat een Geest een tafel kan optillen en zonder steunpunt in de ruimte zwevende kan houden. Is dit dan geen afwijking van de wet van de zwaartekracht? - Zeker, een afwijking van de u bekende wet, maar heeft de natuur haar laatste woord gesproken? Wie zou voordat men door ervaring het opstijgvermogen van sommige gassen kende, gezegd hebben dat een

zwaar toestel met veel mensen beladen, de zwaartekracht zou kunnen overwinnen? Moest dat in de ogen van de gewone mensen niet als iets wonderbaarlijks, als een uitvinding van de duivel schijnen? Degene, die een eeuw geleden voorgesteld had, om een bericht op een afstand van 500 mijl te verzenden, en daarop na een aantal minuten antwoord te ontvangen, zou voor krankzinnig gehouden zijn en als hij het dan gedaan had, zou men gedacht hebben, dat de duivel hem ten dienste stond, want toen was alleen de duivel in staat zo snel te reizen. Waarom zou dan een nog onbekend fluïdum niet de eigenschap kunnen bezitten, om onder bepaalde omstandigheden in staat te zijn tegen de zwaartekracht op te wegen, zoals de waterstof tegen het gewicht van de luchtballon opweegt? Dit is, wij moeten het hier zijdelings opmerken, slechts een vergelijking maar geen gelijkstelling. Het dient om aan te tonen dat dit feit niet fysiek onmogelijk is. En het is juist dan, wanneer de geleerden bij het observeren van dat soort fenomenen, bij wijze van vergelijking hebben willen redeneren, dat zij op een dwaalspoor gezet zijn. Bovendien, het feit bestaat. Ontkennen is niet hetzelfde als bewijzen. Voor ons bestaat er niets bovennatuurlijks; dit is alles wat wij er voor het ogenblik van kunnen zeggen.

9. Men zal zeggen: indien het feit geconstateerd is, dan nemen wij het aan, wij nemen zelfs de door u zoeven opgegeven oorzaak (een onbekend fluïdum) aan. Maar wat bewijst nu de tussenkomst van de Geesten? Dat is het wonderbaarlijke, het bovennatuurlijke.

Hiertoe zou een heel uitvoerige uiteenzetting nodig zijn, die hier niet op haar plaats is en een overbodige herhaling zou zijn, aangezien zij uit alle andere delen van de leer voortvloeit. Niettemin zullen wij, om die in weinig woorden samen te vatten, zeggen, dat zij theoretisch gezien gegrond is op dit beginsel: elk intelligent fenomeen moet een intelligente oorzaak hebben. Praktisch gezien rust zij op deze beschouwing: aangezien de zogenaamde spiritistische verschijnselen bewijzen van intelligentie gegeven hebben, moeten deze hun oorzaak buiten de stof hebben en omdat deze intelligentie niet die van de omstanders is - dit heeft de ervaring geleerd en is bewezen - zij dus buiten deze moest zitten. Omdat men het handelend wezen niet zag, moest dit dus een onzichtbaar wezen zijn. Toen is men door waarneming op waarneming tot het besluit gekomen, dat dit onzichtbare wezen, aan welk men de naam van Geest gegeven heeft,

niets anders is, dan de ziel van hen die lichamelijk geleefd hebben en van hun grof zichtbaar omkleedsel beroofd zijn door de dood. De dood, die hen niets laat behouden dan een etherisch omhulsel dat in zijn normale toestand onzichtbaar is. Kijk, zo wordt het wonderbaarlijke en bovennatuurlijke tot de simpelste uitleg teruggebracht. Als het bestaan van onzichtbare wezens eens geconstateerd is, vloeit hun werking op de stof, uit de aard van hun fluïdiek omkleedsel voort. Die werking is intelligent, omdat zij bij hun sterven alleen hun lichaam verloren, maar hun intelligentie, die hun wezen is, behouden hebben. Dit is de sleutel van alle verschijnselen die men ten onrechte als bovennatuurlijk bestempelt. Het bestaan van de Geesten is dus geen vooraf opgevatte mening en geen tot verklaring van de feiten uitgevonden hypothese. Het is de vrucht van de waarneming en het natuurlijk gevolg van het bestaan van de ziel. Als men deze oorzaak ontkent, loochent men het bestaan van de ziel en haar eigenschappen. Laat degenen die menen in staat te zijn, over deze uitwerkselen een meer rationele verklaring te geven die op alle feiten toepasselijk is, dit doen, dan zal men over de verdienste van elke verklaring kunnen discussiëren.

10. In de ogen van hen die de stof als de enige kracht van de natuur beschouwen, is alles wat niet door de wetten van de stof verklaard kan worden, wonderbaarlijk of bovennatuurlijk. En voor deze mensen staat wonderbaarlijk gelijk aan bijgeloof. Volgens deze maatstaf is de godsdienst, die op een onstoffelijk beginsel gegrond is, een samenraapsel van bijgeloof. Zij durven het niet hardop zeggen, maar zij fluisteren het, en geloven de schijn te bewaren wanneer zij beweren dat de godsdienst goed is voor het volk en voor kinderen, om die zoet te houden. Nu is een van beide zaken zeker: het beginsel van de godsdienst is óf vals óf waar. Indien het waar is, is het dit voor iederéén; indien het vals is, is het niet beter voor de onwetende dan voor de verlichte mensen.

11. Zij die het spiritisme om het wonderbaarlijke betwisten, zoeken dus gewoonlijk hun steun in het materialistische beginsel, aangezien zij, door alle onstoffelijke kracht te ontkennen, het bestaan van de ziel loochenen. Lees in het diepste van hun gedachten, overdenk goed de zin van hun woorden, en u zult meestal dat beginsel, indien het consequent wordt geformuleerd, overal onder de dekmantel van een

zogenaamde rationele wijsbegeerte, waarmee zij het verhullen, zien doorschemeren. Door alles waaruit het bestaan van de ziel afgeleid zou kunnen worden toe te schrijven aan het wonderbaarlijke, blijven zij dus consequent. Door de oorzaak niet aan te nemen, kunnen zij ook het gevolg niet erkennen. Dus is er bij hen een vooraf opgevatte mening, die hen ongeschikt maakt een gezond oordeel over het spiritisme te vellen, omdat zij uitgaan van het beginsel alles te ontkennen wat niet stoffelijk is. Wat ons betreft, omdat wij de uitwerking die het gevolg van het bestaan van de ziel zijn, aannemen, vloeit daar dan uit voort, dat wij alle feiten die men als wonderbaarlijk bestempelt, aannemen? Dat wij de verdedigers van elke dromer, de volgelingen van alle mogelijke utopieën, van alle stelselmatige excentriciteiten zijn? Men moet wel zeer weinig met het spiritisme bekend zijn om dit aan te nemen. Maar onze tegenstanders bekijken het niet van zo dichtbij. De noodzaak om datgene te kennen waarover zij spreken, houdt ze helemaal niet bezig.

Volgens hen is het wonderbaarlijke, absurd, en - omdat het spiritisme op wonderbaarlijke feiten gegrond is - is het spiritisme absurd: dit is voor hen een vonnis uitgesproken in het hoogste ressort. Zij denken een niet te weerleggen argument aan te voeren, als het hen, na zeer deskundige onderzoeken over de Convulsionnaires van St. Medard, de Camisards der Cévennes of de nonnen van Loudun, te hebben gedaan, gelukt is bepaalde feiten van bedrog, die niemand tegen zal spreken, te ontdekken. Maar zijn deze gebeurtenissen het evangelie van het spiritisme? Hebben zijn volgelingen ooit ontkend dat sommige verschijnselen door kwakzalvers zijn geëxploiteerd om er voordeel uit te trekken, dat vele een gevolg van de verbeeldingskracht waren en dat andere door fanatiekelingen overdreven zijn voorgesteld? Het spiritisme is niet méér verantwoordelijk voor de onzinnigheden die men in zijn naam doen kan, dan dat het een wezenlijke wetenschap is voor het misbruik dat er door de onwetenden van gemaakt wordt, noch de wezenlijke godsdienst voor de excessen die uit fanatisme bedreven worden. Vele bestrijders beoordelen het spiritisme alleen naar de kindersprookjes en volkslegenden die er de fictieve voorstelling van zijn. Men zou dus net zo goed de geschiedenis naar de geschiedkundige romans of naar de treurspelen kunnen beoordelen.

12. Volgens de eerste beginselen van de logica, moet men, om in staat te zijn iets te kunnen bespreken, het onderwerp kennen, want het standpunt van een criticus heeft pas waarde als hij met kennis van zaken spreekt. Dan pas kan zijn oordeel, al mocht dit verkeerd zijn, in aanmerking genomen worden. Maar welke waarde kan dit hebben, als hij spreekt over iets, dat hij niet kent? De ware criticus, moet niet alleen bewijzen geven van geleerdheid, maar ook van een grondige kennis van hetgeen waarover hij spreekt, van een gezond oordeel en van een boven alle verdenking verheven onpartijdigheid. Zonder dat, zou de eerste de beste straatmuzikant zich kunnen permitteren een oordeel over Rossini te vellen, en een kladschilder Rafaël mogen bekritisieren.

13. Welnu, het spiritisme neemt niet zomaar de met de naam van wonderbaarlijk of bovennatuurlijk bestempelde feiten aan. Verre daarvan, het toont de onmogelijkheid van een groot aantal feiten en het belachelijke van sommige geloofsbegrippen aan, waaruit om zo te zeggen het bijgeloof bestaat. Het is waar dat er onder datgene wat door het spiritisme aangenomen wordt, dingen zijn, die voor ongelovigen bepaald wonderbaarlijk of, anders gezegd, bijgelovigheden zijn: het zij zo. Maar bespreek dan tenminste alléén die punten, want over de andere valt niets te zeggen, want dan predikt u voor bekeerden. Door datgene aan te vallen wat het spiritisme zelf bestrijdt, bewijst u uw onwetendheid van de zaak, en vallen uw argumenten in het water. Maar, zal men zeggen, waar houdt dan bij het spiritisme het geloven op? Lees, neem waar, en u zult het te weten komen. Iedere wetenschap wordt alleen door tijd en studie verkregen, en het spiritisme, waarbij de serieuze vraagstukken van wijsbegeerte, alle takken van de maatschappelijke instellingen betrokken zijn, dat zowel de fysische als de zedelijke mens omvat, is op zichzelf een gehele wetenschap, een gehele wijsbegeerte, die evenmin als iedere andere wetenschap in een korte tijd geleerd kan worden. Het zou even onnozel zijn om het gehele spiritisme te zien in de draaiende tafels als de gehele natuurkunde in een of ander kinderspeelgoed. Voor degene die zich niet tot het oppervlakkige wil bepalen, zijn er niet uren, maar maanden en jaren nodig om er alle geheimen van te doorgronden. Beoordeel op basis daarvan de mate van kennis en de waarde van het oordeel van hen die zich het recht veroorloven te oordelen omdat zij een of twee experimenten, meestal tot vermaak of tijdverdrijf genomen, gezien

hebben. Zij zullen waarschijnlijk aanvoeren dat zij niet over de tijd die voor die studie nodig is, kunnen beschikken. Het zij zo; niets dwingt hen ertoe. Maar, als men de tijd niet heeft om iets te leren, moet men er niet over spreken, en nog minder er een oordeel over vellen, als men tenminste niet van onbezonnenheid beschuldigd wenst te worden. En hoe verhevener het standpunt is dat men in de wetenschappelijke wereld inneemt, hoe minder het te rechtvaardigen is, als men op een inconsequente wijze een onderwerp behandelt, dat men niet kent.

14. Wij vatten alles in de volgende stellingen samen:

- 1) Alle spiritistische verschijnselen hebben het bestaan van de ziel, haar voortleven en haar manifestatie tot grondslag;
- 2) Daar deze verschijnselen op een wet van de natuur gegrond zijn, hebben zij dus niets wonderbaarlijks noch bovennatuurlijks in zich, in de zin die men gewoonlijk aan die woorden hecht;
- 3) Vele feiten worden alleen bovennatuurlijk genoemd, omdat men er de oorzaak niet van kent, door er een oorzaak voor aan te wijzen, brengt het spiritisme ze tot het gebied van de natuurverschijnselen terug;
- 4) Onder de feiten die met de naam van bovennatuurlijk bestempeld worden, zijn er vele waarvan door het spiritisme de onmogelijkheid wordt aangetoond, en die het dus onder de bijgelovigheden rangschikt;
- 5) Hoewel het spiritisme in vele punten van het volksgeloof een grond van waarheid erkent, neemt het de verantwoordelijkheid van alle fantastische door de verbeeldingskracht in het leven geroepen hersenspinsels, niet voor zijn rekening;
- 6) Door het spiritisme te beoordelen naar feiten die het zelf niet erkent, toont men zijn onkunde en ontnemt men alle waarde aan die beoordeling;
- 7) De verklaring van de feiten die door het spiritisme erkend worden, hun oorzaken en zedelijke gevolgen, vormen een geheel afzonderlijke wetenschap en wijsbegeerte, die een serieuze, volhardende en grondige studie vereist;

- 8) Het spiritisme kan alleen degene als serieuze tegenstander beschouwen, die met het geduld en de volharding van een nauwgezet onderzoeker, alles gezien, bestudeerd en doorgrond heeft; die er zoveel van kent als de meest verlichte kenner; die dus zijn kennis elders heeft geput dan uit de romans van de wetenschap; degene aan wie men geen één feit dat hem niet bekend is, zou kunnen tegenwerpen, tegen wie men niet een argument, dat hij niet overwogen heeft, zou kunnen gebruiken en niet zou kunnen weerleggen; niet door ontkenning maar door andere meer afdoende argumenten; en tot slot, degene die in staat zou zijn om een meer logische oorzaak voor de bewezen feiten te kunnen aanwijzen. Een dergelijke opponent moet gevonden worden.

15. Wij hebben daarstraks het woord wonder gebruikt; enige korte opmerkingen over dat onderwerp, zal hier, in het hoofdstuk over het wonderbaarlijke, niet misplaatst zijn.

In de primitieve betekenis van dit woord, en door zijn afleiding, is de betekenis van wonder, iets buitengewoons, bewonderenswaardig om te zien. Maar dat woord heeft, evenals zovele andere, de oorspronkelijke betekenis verloren en wordt tegenwoordig gebruikt (volgens de Franse academie) ter aanduiding: van een handeling van de goddelijke macht, die in strijd met de gewone wetten van de natuur is. Dit is inderdaad de gebruikelijke zin van dat woord, en het wordt alleen bij wijze van vergelijking of in overdrachtelijke zin, op gewone dingen in het leven die ons verwonderen en waarvan de oorzaak ons onbekend is, toegepast.

Het is volstrekt onze bedoeling niet na te gaan of God het nodig heeft geacht om in bepaalde omstandigheden van de wetten, die Hij zelf vastgesteld heeft, af te wijken. Ons doel is alleen aan te tonen dat de spiritistische verschijnselen, hoe buitengewoon die ook zijn, volstrekt niet van die wetten afwijken, dat zij volstrekt niet het karakter van wonderen dragen, noch wonderbaarlijk of bovennatuurlijk zijn. Een wonder kan niet verklaard worden. De spiritistische verschijnselen echter kunnen op de meest rationele wijze verklaard worden. Het zijn dus geen wonderen, maar eenvoudige fenomenen die hun basis in de algemene wetten hebben. De wonderen dragen ook nog een ander

karakter, namelijk dat van ongewoon en geïsoleerd (op zichzelf staand) te zijn. En, een handeling die naar goeddunken en door verschillende personen herhaald wordt, kan geen wonder zijn.

In de ogen van de onwetenden doet de wetenschap dagelijks wonderen: daarom werden in vroegere tijden degenen die meer wisten dan anderen, voor tovenaars gehouden. En aangezien men geloofde dat alle bovennatuurlijke kennis van de duivel kwam, werden zij verbrand. Tegenwoordig is men veel beschaafder en volstaat men met hen naar een inrichting te zenden.

Als een mens die wezenlijk dood is, zoals in het begin gezegd is, door een goddelijke tussenkomst in het leven wordt teruggebracht, dan is dat een wezenlijk wonder, omdat dit tegen de wetten van de natuur strijdt. Maar als die mens slechts de schijn heeft van dood te zijn, als er bij hem nog een overblijfsel van sluimerende levenskracht aanwezig is, en men er in slaagt die door de wetenschap of door een magnetische bewerking op te wekken, dan is dit voor verlichte mensen een natuurlijk verschijnsel, maar in de ogen van de onwetende gewone man zal het voor een wonder doorgaan. En degene die het gedaan heeft, zal, afhankelijk van het karakter van de individuen, gestenigd of juist met eerbied overladen worden. Laat een natuurkundige op het platteland een elektrische vlieger doen opstijgen en daardoor de bliksem in een boom doen slaan, dan zal die moderne Prometheus zeker beschouwd worden als met een helse macht bekleed. En, even terzijde, het komt ons voor dat Prometheus, Franklin bijzonder voor is geweest, maar als Jozua de loop van de zon of beter gezegd, van de aarde doet ophouden, dan is dat het ware wonder, want wij kennen niet één magnetiseur, die zodanige kracht bezit om een dergelijk wonder te kunnen doen. Van alle spiritistische verschijnselen is het directe schrift ontegenzeggelijk een van de meest buitengewone, en een van degene die op de meest overtuigende wijze de werking van de verborgen intelligenties aantoont. En toch is dit geen groter wonder dan alle andere verschijnselen, die men aan onzichtbare veroorzakers verschuldigd is, omdat die geheimzinnige wezens die de ruimte bevolken, een van de machten van de natuur zijn; een macht die zonder ophouden, zowel op de stoffelijke als op de zedelijke wereld haar invloed uitoefent.

Door ons ten aanzien van deze macht te onderrichten, geeft het spiritisme ons de sleutel tot een aantal dingen, die zonder studie op geen andere wijze verklaard zijn of verklaard kunnen worden, en die in ver vervlogen tijden voor wonderen hebben kunnen doorgaan. Het spiritisme openbaart ons, evenals het magnetisme, een zo niet onbekende dan toch verkeerd begrepen wet; of, beter gezegd, men kende de verschijnselen, want die hebben zich te allen tijde voorgedaan, maar men kende de wet niet, en het is de onwetendheid met betrekking tot die wet, die het bijgeloof heeft doen ontstaan. Door het kennen van die wet, verdween het wonderbaarlijke, en traden de verschijnselen tot de natuurlijke orde van de dingen terug. Daarom doen de spiritisten geen wonder als zij een tafel doen draaien of de overledenen doen schrijven, evenmin als de arts die een stervende doet herleven of de natuurkundige die de bliksem doet inslaan. Hij die pretendeert dat hij door die wetenschap in staat is wonderen te doen, is óf iemand die de zaak niet kent of een oplichter.

16. Zowel de spiritistische als de magnetische verschijnselen hebben, voordat men er de oorzaak van kende, voor wonderen moeten doorgaan. En omdat de ongelovigen, de vrijdenkers (degenen die uitsluitend in het bezit van de rede en het gezond verstand menen te zijn) niet geloven dat iets mogelijk kan zijn, als zij het niet begrijpen, zijn alle als wonderbaarlijk bestempelde feiten het onderwerp van hun sarcasme. En daar de godsdienst ook een massa feiten van dien aard oplevert, geloven zij in geen enkele godsdienst. Tussen dit en absolute ongelovigheid ligt maar een stap. Het spiritisme, dat feiten verklaart, geeft er een reden van bestaan aan. Het komt dus de godsdienst te hulp door de mogelijkheid te bewijzen van bepaalde gebeurtenissen, die, al hebben zij hun karakter van wonder verloren, niettemin buitengewoon blijven. En God is niet minder groot, noch minder machtig door niet van Zijn wetten afgeweken te zijn. Tot hoeveel grappen hebben het opstijgen in de lucht van St. Cupertinus wel niet aanleiding gegeven! En toch is het opstijgen van zware lichamen een feit dat door de wetten van het spiritisme verklaard wordt. Wij zijn er persoonlijk ooggetuige van geweest en de heer Home, evenals anderen van onze bekenden, hebben meer dan eens het verschijnsel, dat door St. Cupertinus voortgebracht werd, herhaald. Dit verschijnsel hoort dus onder de natuurlijke dingen gerangschikt te worden.

17. Tot dergelijke verschijnselen behoren in de eerste plaats de verschijningen, omdat die het meest plaatsvinden. Die van La Salette, waarover onder de geestelijken zelfs meningsverschil bestaat, heeft voor ons niets buitengewoons. Wij zijn zeer zeker niet in staat zeker te zeggen dat het feit heeft plaatsgevonden, want wij bezitten er het materiële bewijs niet van, maar voor ons is het mogelijk, aangezien duizenden onlangs gebeurde dergelijke gevallen, die ons bekend zijn. Wij geloven er in, niet alleen omdat de werkelijkheid voor ons bewezen is, maar vooral omdat wij een volledige uitleg weten te geven van de wijze waarop het plaatsvindt. Wij verwijzen de lezers naar de theorie, die wij hierna over de verschijningen geven, en zij zullen zien dat dit verschijnsel zo eenvoudig en aannemelijk wordt als vele fysische resultaten, die alleen verbazing wekken, omdat men er de sleutel niet van heeft. Wat de persoon aangaat die te La Salette is verschenen, wordt dit een geheel andere vraag; haar identiteit is in het geheel niet bewezen. Wij constateren niets anders dan dat een verschijning heeft kunnen vinden, het overige ligt buiten de kring van onze bevoegdheid. Iederéén kan wat dat betreft zijn eigen overtuiging volgen, het spiritisme heeft zich daarmee niet in te laten. Wij zeggen alleen dat de verschijnselen die door het spiritisme worden voortgebracht, ons nieuwe wetten openbaren, en ons de sleutel geven tot vele dingen die bovennatuurlijk lijken. Indien daardoor sommige van de gebeurtenissen die voor wonderen doorgaan logisch verklaard kunnen worden, is dit een reden om niet te haastig, datgene, wat men niet begrijpt, te ontkennen. De spiritistische verschijnselen worden door sommige mensen aangevochten, juist omdat zij van de algemene wet schijnen af te wijken en men er geen uitleg voor weet te geven. Geef hen een rationeel beginsel en de twijfel zal ophouden. In deze eeuw, waarin de honger naar woorden groot is, is dus de motivering een machtig middel tot overtuiging. Wij zien dan ook dagelijks mensen, die ofschoon zij van niet één feit getuige zijn geweest, geen tafel hebben zien draaien, noch een medium hebben zien schrijven, net zo overtuigd zijn als wij. Alleen omdat zij gelezen en begrepen hebben. Indien men alleen datgene geloven moest, wat men met eigen ogen gezien heeft, dan zou onze opvatting zich tot bitter weinig dingen kunnen bepalen.

DERDE HOOFDSTUK

Leerwijze

18. Het zeer natuurlijke en prijzenswaardige verlangen van elke ingewijde, dat men niet genoeg aanmoedigen kan, is het maken van nieuwe bekeerden. Het is om hen deze taak gemakkelijk te maken, dat wij het voornemen hebben te onderzoeken, wat naar ons oordeel, de beste wijze is om dat doel te bereiken, en hen zodoende onnodige inspanning te besparen. Wij hebben gezegd dat het spiritisme een gehele wetenschap, een complete filosofie is. Voor hen die het dus in alle ernst wensen te leren kennen, is de eerste voorwaarde, dat zij zich aan een serieuze studie overgeven en overtuigd moeten zijn, dat men deze wetenschap, evenmin als elke andere, al spelende leren kan. Het spiritisme, zoals wij reeds gezegd hebben, heeft betrekking op alle vraagstukken die voor de mensheid van enig belang zijn. Het leergebied is onmetelijk en het is vooral belangrijk het met het oog op de gevolgen te beschouwen. Het geloof in Geesten vormt er weliswaar de basis van, maar dit is niet genoeg om een verlicht spiritist te zijn, evenmin als het geloof in God voldoende is om theoloog te zijn. Laat ons dus nagaan op welke wijze men bij dat onderwijs te werk moet gaan, om zekerder te zijn, dat het tot overtuiging kan leiden.

Laat de ingewijden niet schrikken van het woord onderwijs; onderwijs wordt niet uitsluitend van de preekstoel of van de tribune gegeven, maar ook door eenvoudige gesprekken. Ieder mens die, hetzij door uitleg, hetzij door proeven, een ander tracht te overtuigen, geeft onderwijs. Het is onze wens, dat de moeite die men neemt, vruchten afwerpen, en het is daarom dat wij ons geroepen voelen enige raad te geven, waarvan zij, die zichzelf willen onderrichten, gebruik zullen kunnen maken. Zij zullen er het middel in vinden om op zekerdere en snellere wijze het einddoel te bereiken.

19. Men gelooft gewoonlijk dat, om te overtuigen, het voldoende is feiten te doen zien. Ook schijnt dit de meest logische wijze te zijn. Toch leert de ervaring dat dit niet altijd de beste manier is, want men ontmoet dikwijls mensen die door de best aangetoonde feiten, niet overtuigd worden. Waar ligt dit aan? Wij zullen trachten dit te verklaren.

Het vraagstuk van de Geesten is in het spiritisme secundair en consecutief. Het is niet het uitgangspunt; en dat is juist de vergissing die men begaat, en die ons schipbreuk doet lijden bij de pogingen tegenover sommige mensen. Aangezien de Geesten niets anders zijn dan de zielen van de mensen, is het bestaan van de ziel dus het ware uitgangspunt. En hoe kunt u verlangen dat de materialist zal erkennen dat er wezens bestaan, die buiten de stoffelijke wereld leven, als hij zelf gelooft niets anders dan stof te zijn? Hoe kan hij in Geesten buiten de mens geloven, als hij niet gelooft dat er een in hem bestaat? Tevergeefs zou men voor hem de meest afdoende bewijzen op elkaar kunnen stapelen, hij zal ze allemaal weigeren te erkennen, omdat hij het beginsel ervan niet aanneemt. Ieder stelselmatig onderwijs moet door het bekende tot het onbekende komen. Voor de materialist is het bekende: de stof; laat de stof dus uw uitgangspunt zijn, en tracht hem, vóór alles, als u hem die doet nagaan, te overtuigen, dat er iets in hem bestaat, dat niet aan de wetten van de stof onderworpen is; kortom, tracht voordat u een spiritist van hem maakt, een spiritualist van hem te maken. Echter, daartoe is een geheel andere orde van beschouwing nodig, een heel speciaal onderricht, waar men via een heel andere weg geraken moet. Met hem over Geesten praten, vóórdat hij overtuigd is, dat hij een ziel bezit, is iets waarmee men moet eindigen want hij kan geen conclusie aannemen, als hij de basisbegrippen verworpen heeft. Voordat men proberen wil een ongelovige, zelfs door feiten, te overtuigen, moet men hem aangaande zijn denkwijze over de ziel overtuigen, dat wil zeggen of hij gelooft in haar bestaan, in het overleven van het lichaam, in haar individualiteit na de dood. Als zijn antwoord ontkenkend is, zou het vergeefse moeite zijn, hem over Geesten te spreken. Dat is de regel, wij zullen niet beweren dat deze geen uitzonderingen kent, maar dan bestaat er waarschijnlijk een andere oorzaak die de ongelovige minder afkerig doet zijn.

20. Men moet de materialisten in twee klassen verdelen: in de eerste klasse plaatsen wij die materialisten die consequent zijn. Bij deze groep is het geen twijfel, maar een bepaalde ontkenning, waarvan zij op hun wijze verantwoording aan geven. In hun ogen is de mens niets dan een werktuig dat in beweging blijft zo lang als het opgewonden is, dat ontstemd geraakt en waarvan na de dood niets dan het geraamte overblijft. Het aantal mensen in deze klasse is gelukkig zeer gering en

vormt nergens een openlijk erkende stroming. Het zal niet nodig zijn de rampzalige gevolgen aan te wijzen, die er voor de maatschappelijke orde uit zouden voortvloeien indien een dergelijke leer algemeen aangenomen werd. Wij hebben dit reeds uitvoerig genoeg behandeld in Het Boek der Geesten (vraag nr. 147, en Besluit. § III).

Als wij zeggen dat de twijfel bij ongelovigen door een rationele verklaring weggenomen wordt, moet men hiervan uitsluiten: die materialisten die het tegen alles in willen zijn. Die elke buiten de stof gelegen macht en beginsel ontkennen: de meesten blijven uit hoogmoed halsstarrig vasthechten aan hun gevoelens, zij verbeelden zich dat hun eigenliefde ermee gemoeid is. Zij houden dus vol tegen iedereen en tegen alle bewijzen van het tegendeel in, omdat zij geen ongelijk willen hebben. Met deze mensen kan men niets beginnen en men doet er beter aan zich niet laten inpalmen door de schijn van oprechtheid die zij aannemen als zij tegen u zeggen: “Laat mij het maar zien en ik zal geloven.” Er zijn er die openhartiger zijn en ronduit zeggen: “Al zou ik het zien, dan nog zou ik het niet geloven.”

21. De tweede en veel talrijker klasse van materialisten (want het ware materialisme is een onnatuurlijk gevoel) bevat diegenen die het uit onverschilligheid, en het bij wijze van spreken bij gebrek aan iets beters zijn. Zij zijn het niet opzettelijk, en zouden niets liever verlangen dan te kunnen geloven, want de onzekerheid is voor hen een kwelling. Er bestaat bij deze groep een onbepaald verlangen naar de toekomst, maar die toekomst is hen op zodanige wijze afgebeeld, dat hun intellect die niet kan aannemen. Vandaar hun twijfel en - als gevolg van die twijfel - ongeloof. Bij hen is dat ongeloof dus niet consequent. Indien men hen dan ook iets rationeels voorstelt, nemen zij dit instemmend aan. Zij kunnen ons dus begrijpen, want zij naderen meer tot ons, dan zij waarschijnlijk zelf bewust zijn. Spreek met de eerste groep niet over openbaringen, noch over engelen of de hemel, hij zou u niet begrijpen. Maar plaats u op zijn standpunt en om te beginnen, bewijs hem dat de fysiologische wetten niet voldoende zijn om alles te kunnen verklaren, het overige zal later volgen. Geheel iets anders is het als het ongeloof geen weloverwogen mening is, want in dat geval ontbreekt het geloof niet volledig. Het is een sluimerende kiem, die door onkruid verstikt maar door een enkele vonk weer tot het leven geroepen kan worden. Het is de blinde aan wie men het zicht teruggeeft en die verheugd is het

licht wederom te aanschouwen. Het is de schipbreukeling aan wie men een redmiddel toereikt.

22. Naast de zogenaamde materialisten bestaat een derde klasse van ongelovigen, die hoewel zij - althans in naam - spiritualisten zijn, zich niettemin zeer tegendraads gedragen; dit zijn de onwillige ongelovigen. Deze groep zou het berouwen als zij zich verplicht zouden voelen te moeten geloven, omdat het hun rust te midden van het stoffelijke plezier zou verstoren. Zij vrezen dat hun ambitie, hebzucht en menselijke hoogmoed, waarin zij hun grootste genoegen stellen, er door veroordeeld zullen worden. Zij sluiten de ogen om het niet te moeten zien en doen hun oren dicht om niet te horen. Deze groep kan men alleen betreuren.

23. Alleen om ze niet over te slaan, zullen wij nog van een vierde categorie spreken, die wij die van de egoïstische ongelovigen of van de ongelovigen ter kwader trouw zullen noemen. Deze weten zeer goed waaraan zij zich ten opzichte van het spiritisme te houden hebben, maar veroordelen het in het openbaar, omdat zij er persoonlijk belang bij hebben. Over deze groep valt niets te zeggen, noch is er iets mee aan te vangen. Indien de oprechte materialist dwaalt, dan kan men tenminste zijn goede trouw tot excuus aanvoeren, en door hem zijn misvatting te bewijzen deze tot het geloof terug brengen. Maar hier is het een vooropgestelde wil, tegen welke elk betoog onmachtig blijft. De tijd alleen kan hen de ogen openen en hen wellicht ten koste van henzelf doen inzien, waar hun ware belang gelegen was, want aangezien zij niet konden beletten dat de waarheid zich verspreidde, zullen zij, en met hen de belangen die zij dachten te beschermen, door de stortvloed meegesleept worden.

24. Behalve deze verschillende categorieën van bestrijders bestaan er nog een oneindig aantal schakeringen, waaronder men kan noemen: de ongelovigen door bangheid: zij zullen moed krijgen, als zij zien dat de anderen zich niet gebrand hebben; de ongelovigen uit godsdienstige gemoedsbezwaren: zij zullen door een verlichte studie, leren dat het spiritisme op de beginselen van de godsdienst gegrond is, en dat het elk geloof eerbiedigt, dat een van de resultaten van het spiritisme is dat degenen die geen godsdienstige denkbeelden bezitten, deze nu wel krijgen, en dat het geloof bij twijfelaars versterkt wordt. Verder zijn er

nog ongelovigen door hoogmoed, verzet, onverschilligheid, lichtzinnigheid, enz., enz.

25. Wij mogen nog een categorie niet over het hoofd zien, die wij ongelovigen door teleurstelling zullen noemen. Zij bestaat uit die mensen, die van een overdreven vertrouwen tot ongelovigheid zijn overgegaan, omdat zij teleurstellingen ondervonden hebben. Daardoor ontmoedigd, hebben zij alles losgelaten, alles verworpen. Zij verkeren in dezelfde situatie als iemand die de goede trouw loochent omdat hij bedrogen is geweest. Dit is wederom het gevolg van een onvolledige studie van het spiritisme en van gebrek aan ervaring. Wanneer iemand door de Geesten misleid wordt, komt dit gewoonlijk omdat hij deze iets vraagt, wat zij niet mogen of niet kunnen zeggen, of dat hij geen kennis genoeg van het onderwerp bezit om waarheid van bedrog te kunnen onderscheiden. Bovendien zien velen in het spiritisme slechts een nieuwe manier van waarzeggerij en verbeelden zich dat de Geesten bestaan om de toekomst te voorspellen. Lichtzinnige geesten en spotgeesten laten dan niet na zich ten koste van die personen te vermaken. Zij zullen dan bijvoorbeeld aan jonge meisjes, een man voorspellen; aan de eerzuchtige, eerbewijzen, erfenissen, verborgen schatten enz. beloven. Zeer onaangename teleurstellingen zijn daarvan het gevolg, maar de serieuze en behoedzame mens, weet zich er altijd voor te behoeden.

26. Een zeer talrijke klasse, ja, zelfs de talrijkste van allemaal, doch die niet onder de tegenstanders gerekend kan worden, is die van de twijfelaars. Zij zijn doorgaans in beginsel spiritualisten. Bij velen bestaat er een onbepaald bewustzijn van de spiritistische denkbeelden, een verlangen naar iets dat zij niet weten uit te drukken. Hun denkbeelden missen slechts rangschikking en een behoorlijke formulering. Het spiritisme is voor hen als een lichtstraal; het is het licht dat de nevel doet optrekken. Daarom begroeten zij het ook met instemming, omdat zij erdoor van de kwelling van de onzekerheid verlost worden.

27. Indien wij verder de verschillende klassen van gelovigen nagaan, dan vinden wij in de eerste plaats zij die spiritisten zijn zonder het te weten. Dit is eigenlijk een variatie of nuancering van de vorige klasse. Zonder dat zij ooit over de leer van het spiritisme hebben horen spreken, bezitten zij het aangeboren gevoel van de verheven beginselen

die er uit voortvloeien, en dit gevoel straalt in al hun geschriften en gesprekken op zodanige wijze uit, dat als men hen hoort praten, men zou denken dat zij volkomen ingewijden zijn. Hiervan treft men, zowel in de gewijde als ongewijde geschriften, talrijke voorbeelden aan bij dichters, redenaars, zedeleraren en filosofen van de oude en nieuwere tijd.

28. Onder degenen die door een directe studie overtuigd zijn, onderscheidt men:

- 1) Zij die onvoorwaardelijk in de manifestaties geloven. Voor dezen is het spiritisme eenvoudigweg een wetenschap van waarneming, een opvolging van meer of minder merkwaardige verschijnselen. Wij zullen hen spiritistische proefnemers noemen.
- 2) Zij die in het spiritisme nog iets anders dan alleen feiten zien; zij kennen er het filosofische van, bewonderen de zedenleer die er uit voortvloeit, maar brengen die niet in praktijk. De invloed die het spiritisme op hun karakter uitoefent is of onbeduidend of nul. Zij veranderen niets aan hun gewoonten, en zouden zich niet het geringste genot ontzeggen. De gierigaard blijft inhalig, de hoogmoedige blijft altijd geheel met zichzelf ingenomen, de afgunstige en de jaloeerse altijd vijandig. De christelijke barmhartigheid is voor hen niets dan een fraaie leer. Zij zijn de imperfecte spiritisten.
- 3) Zij die zich niet beperken tot het waarderen van de zedenleer van het spiritisme, maar die ook in de praktijk brengen en er alle gevolgen van aannemen. Overtuigd dat het aardse leven slechts een tijdelijke beproeving is, trachten zij die korte ogenblikken aan hun vordering op de weg van de vooruitgang, die hen in staat stelt in de hiërarchie van de Geestenwereld op te klimmen, dienstbaar te maken door alles aan te wenden om het goede te doen en hun verkeerde neigingen te onderdrukken. Zij zijn er altijd zeker van, dat zij door goede Geesten omringd zijn, en trekken goede mensen aan, want hun overtuiging houdt hen van elke gedachte aan kwaad terug.

- 4) De barmhartigheid is bij hen in alles de regel voor hun gedrag: het zijn de ware, of beter gezegd, de gelovige spiritisten.
- 5) Tot slot zijn er nog de opgewonden spiritisten. De mensheid zou volmaakt zijn, indien het alleen de goede zijde van de dingen aannam. Overdrijving is in alle gevallen nadelig. Bij het spiritisme doet overdrijving een te blind en dikwijls naïef vertrouwen in de dingen van de onzichtbare wereld ontstaan, en maakt dat men te gemakkelijk en zonder onderzoek datgene aanneemt, waarvan door bezinning en onderzoeken het absurde of onmogelijke aangetoond zou worden. Maar bij vervoering ontbreekt redenering, en dit leidt tot verblinding. Dit soort ingewijden doet meer kwaad dan goed aan de zaak van het spiritisme. Het zijn degenen die het minste in staat zijn anderen te overtuigen, omdat men hun oordeel, terecht, wantrouwt. Het zijn geheel te goeder trouw bedrogenen, hetzij door spotgeesten of door mensen die er op uit zijn hun lichtgelovigheid te exploiteren. Indien zij alleen er de gevolgen van droegen, zou het slechts een kleine tegenvaart zijn; maar het ergste is, dat zij, zonder het te willen, wapens in handen geven aan de ongelovigen die eerder de gelegenheid zoeken om te spotten dan om zich te overtuigen, en die het niet nalaten de dwaasheden van sommigen, op rekening van allen te schrijven. Dit is zeker niet rechtvaardig noch deskundig. Maar wij weten immers dat de bestrijders van het spiritisme alleen hun eigen verstand aanvaarden als het enige goede, en dat kennis vergaren over hetgeen waarover zij spreken, de minste van hun zorgen is.

29. De middelen om te overtuigen zijn, afhankelijk van de individuen, zeer verschillend. Wat de één overtuigt, maakt niet de minste indruk op anderen. De één wordt door het een of ander stoffelijk verschijnsel overtuigd, de andere door intellectuele manifestaties; het grootste gedeelte raakt overtuigd door argumentatie. Wij kunnen zelf zeggen dat de stoffelijke verschijnselen, op hen die niet door argumentatie voorbereid zijn, weinig invloed uitoefenen. Hoe bijzonderder de verschijnselen zijn, hoe meer die van de bekende wetten afwijken, des te meer weerstand zullen zij ontmoeten, en wel om de zeer eenvoudige reden, dat men natuurlijk geneigd is, aan iets te twijfelen, dat niet door

een rationele verklaring bevestigd wordt. Iedereen beschouwt het vanuit zijn eigen standpunt en verklaart het op zijn manier: de materialist ziet het alleen als het gevolg van een zuiver fysieke oorzaak, oftewel als bedrog. De onwetende en bijgelovige als het uitwerksel van een duivelse of bovennatuurlijke oorzaak; terwijl een vooraf gegeven verklaring ten gevolge heeft dat van tevoren opgevatte denkbeelden uitgesloten worden en de werkelijkheid of minstens de waarschijnlijkheid van iets aan te tonen; iets wordt begrepen alvorens gezien te zijn. Vanaf het moment dat de mogelijkheid van een feit erkend wordt, is de overtuiging voor drie vierde verkregen.

30. Is het goed om te proberen een principiële ongelovige te overtuigen? Wij hebben gezegd dat dit van de oorzaak en de aard van zijn ongelovigheid afhangt. Dikwijls doet men door op zijn toenadering aan te dringen bij hem het vermoeden ontstaan dat hij een zeer belangrijk persoon is, en dit vormt voor hem des te meer reden om het hoofd niet te buigen. Als men sommige mensen noch door redenering noch door feiten kan overtuigen, dan is dit een bewijs dat zij de beproeving van het ongeloof nog moeten doorstaan. Men moet het verder aan de Voorzienigheid overlaten, voor hen gunstigere omstandigheden te doen ontstaan. Er zijn mensen genoeg die niets liever verlangen dan in het bezit van het licht te zijn, dat het zonde zou zijn tijd te verspillen met hen die dat licht afwijzen. Richt u dan tot de mensen van goede wil, hun aantal is groter dan u veronderstelt en bij hun toenemend aantal, zal hun voorbeeld, meer dan woorden, de oppositie overwinnen. De ware spiritist zal het nooit aan gelegenheden tot goed doen ontbreken, hij zal altijd bedroefden ondersteunen en troosten, wanhopigen tot kalmte brengen en ethische verbetering bevorderen. Dat is zijn roeping, en ook daarin zal hij zijn ware voldoening vinden. Het spiritisme is overal en verspreidt zich door de kracht van de dingen en omdat het degenen die het belijden, gelukkig maakt. Als zijn stelselmatige tegenstanders om zich heen, zelfs bij hun vrienden, de weerklink ervan horen, zullen zij hun eenzaamheid inzien en aangespoord worden te zwijgen of zich over te geven.

31. Indien men het onderwijs van het spiritisme op dezelfde manier als bij de gewone wetenschappen wilde volgen, zou men de gehele reeks van de verschijnselen, die voor kunnen komen moeten doorlopen en met de eenvoudigste beginnen om zodoende trapsgewijs tot de meer

samengestelde over te gaan. Maar dit kan men niet doen, want het is niet mogelijk een experimentele cursus over het spiritisme te houden, zoals men dit over natuur of scheikunde doet. Bij de natuurwetenschappen bewerkt men de ruwe stof die men naar goedvinden behandelt, en men kan er bijna altijd de uitwerking van regelen. In het spiritisme heeft men te doen met intelligenties die in het bezit van hun vrijheid zijn, en die ons ieder ogenblik genoeg bewijzen geven, dat zij niet aan onze grillen onderworpen zijn. Men moet dus waarnemen, de uitslag afwachten, in de vlucht opvangen. Ook zeggen wij ronduit dat degene die pretendeert ze naar believen te kunnen doen ontstaan, niet anders dan een onwetend mens of een bedrieger kan zijn; daarom zal het ware spiritisme, zich nooit tot schouwspel geven, noch het kwakzalverstoneel betreden. Het is zelfs onlogisch om te veronderstellen dat er Geesten zouden zijn die zich tot een kermisvertoning zouden lenen en zich als een rariteit aan het onderzoek zouden onderwerpen. De spiritistische verschijnselen kunnen dus, of op het ogenblik dat men die nodig heeft, niet plaatsvinden dan wel zich in een geheel andere volgorde dan men verlangt voordoen. Daarbij dient nog opgemerkt te worden, dat om die verschijnselen te verkrijgen, men mensen - begiftigd met bijzondere eigenschappen - nodig heeft, die afhankelijk van de aanleg van de individuen tot in het oneindige verschillen. Aangezien het zeer uitzonderlijk is dat dezelfde mens alle eigenschappen in zich verenigt, zou men altijd een gehele verzameling mediums tot zijn beschikking moeten hebben, wat nagenoeg onmogelijk is. Het middel om in dit ongemak te voorzien is zeer eenvoudig, namelijk met de theorie te beginnen. Door de theorie worden alle verschijnselen nagegaan, zij worden er door verklaard, men kan er zich rekenschap van geven, de mogelijkheid ervan begrijpen, de voorwaarden onder welke zij zich kunnen voordoen en de obstakels die zij kunnen tegenkomen, er door leren kennen. Het is dan om het even wat de omstandigheden zijn waarin de verschijnselen plaatsvinden, men zal zich daarover niet meer hoeven te verwonderen. Deze manier heeft nog een ander voordeel, namelijk degene die handelend wil optreden talrijke teleurstellingen te besparen; gewapend tegen de moeilijkheden kan hij op zijn hoede zijn, en daardoor voorkomen dat er in zijn nadeel ervaringen worden opgedaan.

Het zou moeilijk zijn het aantal personen op te geven die sinds wij het spiritisme beoefenen zich tot ons gewend hebben, en hoeveel van hen bij de meest overtuigende feiten onverschillig of ongelovig bleven, en pas later door een beredeneerde uitleg overtuigd zijn geworden. Vele anderen zijn door redenering tot overtuiging voorbereid; en nog anderen, die zonder maar iets gezien te hebben, overtuigd zijn, alleen doordat zij de theorie begrepen. Wij spreken dus uit ervaring en zeggen daarom ook dat de beste spiritistische leerwijze daarin bestaat zich eerst tot het verstand van mensen te wenden, voordat men iets te aanschouwen geeft. Het is de leerwijze die wij bij ons onderwijs volgen, en wij hebben er alle redenen voor om hierover voldaan te zijn¹).

32. De voorafgegangene studie van de theorie heeft nog een ander voordeel, en wel om onmiddellijk de grootheid van het doel en de kracht van de wetenschap aan te tonen. Degene die begint met het zien draaien of kloppen van een tafel, is eerder geneigd tot spotten, omdat hij moeilijk begrijpen kan dat er uit een tafel een leer tot verbetering van de mensheid kan voortkomen. Wij hebben altijd opgemerkt dat degenen die geloven vóórdat zij gezien hebben, juist omdat zij gelezen en begrepen hebben, wel verre van oppervlakkig zijn - integendeel: zij denken het meest na en hechten meer aan het wezen dan aan de vorm. Voor hen is het filosofische gedeelte het voornaamste, de eigenlijke verschijnselen bijzaak, en zij zeggen dat al bestonden die niet, er niettemin een filosofie zou overblijven, die afzonderlijk in staat is een uitleg van tot nu toe onverklaarbaar gebleven vraagstukken te geven, die alleen in staat is om van het verleden en van de toekomst van de mens de meest redelijke theorie te leveren. Zij geven de voorkeur aan een leer die verklaring geeft, boven die welke niets of slecht verklaart. Iedereen die nadenkt, begrijpt zeer goed dat men de manifestaties zeer goed zou kunnen laten rusten, hetgeen niet zou verhinderen dat de leer toch zou blijven bestaan. De manifestaties komen de leer bevestigen, aantonen, maar zijn er niet de onontbeerlijke grondslag van. De nauwgezette opmerker wijst ze niet af, integendeel, maar hij wacht

---

¹ Ons theoretisch en praktisch onderwijs is altijd gratis.

totdat zich de gunstige omstandigheid voordoet, die hem in staat zal stellen er getuige van te zijn. Men vindt het bewijs van hetgeen wij aanvoeren in de situatie dat vele mensen, die vóórdat zij over manifestaties hadden horen spreken, deze leer, die hun gedachten slechts verwezenlijkt, tot een geheel gevormd heeft, al bij ingeving kenden.

33. Het zou bovendien niet juist zijn te beweren, dat het degenen die met de theorie beginnen aan onderwerpen tot praktisch onderzoek ontbreekt. Integendeel, zij krijgen manifestaties te zien, die in hun ogen van veel grotere waarde zijn dan die, welke men hen zou kunnen doen zien, namelijk die talrijke feiten van spontaan ontstane manifestaties, die wij in de volgende hoofdstukken zullen behandelen. Er zijn maar weinig mensen, die deze - althans van horen zeggen - niet kennen. Velen hebben er zelf ontvangen, doch hebben daarop slechts weinig acht geslagen. De theorie geeft hen de verklaring ervan; en wij beweren dat deze feiten, wanneer zij op deugdelijk bewijs steunen, van groot belang zijn, omdat men daarbij noch voorbereiding noch medeplichtigheid veronderstellen kan. Al bestonden de verschijnselen die uitgelokt waren niet, dan zouden de spontane er toch niet minder om bestaan, en indien het spiritisme niets anders deed dan daarvan een rationele verklaring te geven, zou dit al veel zijn. De meesten van hen die éérs lezen, vestigen hun gedachten weer op die feiten welke zij zich herinneren en die voor hen zo vele bevestigingen van de theorie zijn.

34. Men zou zich ernstig vergissen ten opzichte van onze zienswijze, als men vooronderstelde dat wij als raad geven, de waarneming van de feiten te verwaarlozen. Het is door feiten dat wij tot de theorie gekomen zijn. Weliswaar zijn daartoe een onafgebroken inspanning van vele jaren en duizenden waarnemingen nodig geweest, maar daar de feiten ons van dienst zijn geweest, en nog altijd van dienst zijn, zouden wij incoherent zijn indien wij er het belang van ontkenden, vooral omdat wij een boek schrijven dat bestemd is om ze te leren kennen. Wij zeggen alleen dat zij niet voldoende zijn, om zonder beredenering de overtuiging te doen ontstaan. Een vooraf gegeven verklaring ervan, waardoor vooroordelen daaromtrent uit de weg worden geruimd, toont dat zij niet in strijd zijn met het gezond verstand en leiden tot aanname ervan.

Dit is zelfs zo waar, dat van tien personen, volstrekt nieuwelingen, die een experimentele seance bijwonen, al was deze in het oog van ingewijden in alle opzichte voldoende, er negen niet overtuigd zullen zijn; En ja, sommigen zullen zelfs nog argwanender zijn dan eerst. Dit komt omdat de proeven niet aan hun verwachting beantwoord hebben. Geheel anders zal het zijn met hen die er zich, door een vooraf verkregen theoretische kennis, rekenschap van kunnen geven. Voor deze mensen is het alleen een middel om te controleren, maar niets verwondert hen, zelfs niet als men niet slaagt, omdat zij weten onder welke voorwaarden en omstandigheden de feiten kunnen plaatsvinden en men niets van deze moet eisen dan wat zij geven kunnen. Het vooraf verkregen begrip van de feiten stelt hen dus in staat om aan iedere afwijking uitleg te kunnen geven, maar bovendien stel het hen in staat talrijke bijzonderheden, vele zijn dikwijls zeer fijne nuances, op te merken, die voor hen middelen tot overtuiging zijn, die aan de onwetende onderzoeker ontsnappen. Daarom laten wij bij onze proefondervindelijke seances alleen die mensen toe, die de nodige voorbereidende kennis bezitten om te kunnen begrijpen wat er gedaan wordt, aangezien wij overtuigd zijn dat de anderen er hun of onze tijd door verspillen.

35. Zij die deze voorbereidende kennis wensen te verkrijgen door het lezen van onze werken, raden wij aan om in deze volgorde te lezen:

1. Wat is Spiritisme?

Dit werkje bevat een beknopte uiteenzetting van de leer van het spiritisme, een algemeen overzicht, waardoor men het geheel, binnen beperkte grenzen samengevat kan overzien. In weinig woorden vindt men haar doel en haar macht aangewezen. Verder zal men er het antwoord in vinden op de voornaamste vragen of tegenwerpingen die nieuwelingen natuurlijk geneigd zijn te doen. Deze eerste lectuur, die slechts weinig tijd vereist, is een inleiding, die een meer grondige studie gemakkelijk zal maken.

2. Het Boek der Geesten

Dit boek bevat de volledige leer, met haar gehele filosofie en zedelijke gevolgen, door de Geesten zelf gedicteerd. Het is de onthulling van de bestemming van de mens, de inwijding in de natuur van de Geesten en

in de geheimen van het leven aan gene zijde van het graf. Als men dit boek leest, begrijpt men dat het spiritisme een ernstig doel beoogt en geen loos tijdverdrijf is.

3. Het Boek der Mediums

Is bestemd tot leidraad bij de manifestaties, door de kennis van de geschiktste wijze om met de Geesten in contact te komen. Het is zowel een gids voor de mediums, als om oproepingen te doen en is de aanvulling van Het Boek der Geesten.

4. La Revue Spirite

Dit is een verzameling van feiten van verschillende aard, van theoretische verklaringen en van losse stukken, die hetgeen dat in de twee vorige werken is medegedeeld aanvullen en er dus zogezegd de toepassing van bevatten. Men kan dit tegelijkertijd met de andere lezen, maar men zal er veel nut uit trekken en het vooral beter begrijpen nadat men Het Boek der Geesten gelezen heeft.

Dit voor zoverre het onszelf betreft. Degenen die alles van een wetenschap willen kennen, moeten noodzakelijkerwijs alles, althans het voornaamste, wat over het onderwerp geschreven is, lezen en zich niet tot één schrijver bepalen. Zij moeten zelfs de voors en tegens, zowel de af- als de goedkeuringen lezen, zich de verschillende systemen eigen maken, teneinde door vergelijking, te kunnen oordelen. Met het oog daarop prijzen wij noch veroordelen wij enig werk, en willen in niets invloed uitoefenen op het oordeel dat men erover kan vormen. Door onze steen te dragen voor het gebouw, doen wij ons deel. Het past ons dus niet om rechter en tegelijkertijd partij te zijn, en wij zijn niet hoogmoedig om te menen, dat wij alléén, de uitdelers van het licht zijn. Het is aan de lezer om het goede van het kwade, het ware van het valse te onderscheiden.

VIERDE HOOFDSTUK

Leerstelsels

36. Toen de vreemde verschijnselen van het spiritisme, zich voor het eerst voordeden, of beter gezegd, toen zij zich opnieuw voordeden, is hun eerste effect twijfel geweest; , zelfs aan hun werkelijkheid en nog meer aan hun oorzaak. Toen zij door onbetwistbare getuigenissen en door proeven die iedereen heeft kunnen nemen, bevestigd werden, heeft iedereen die op zijn wijze, volgens eigen opgevatte mening, geloof of vooroordeel verklaard. Daardoor zijn er verschillende leerstelsels ontstaan, die alleen door een meer aandachtig onderzoek, tot hun wezenlijke waarde konden worden teruggebracht. De bestrijders van het spiritisme hebben in die uiteenlopende meningen een tegenargument proberen te vinden, door te zeggen dat de spiritisten het onderling niet ééns zijn. Dit is een zeer armzalig argument, als men bedenkt dat het begin van iedere wetenschap noodwendig onzeker moet zijn, totdat het met de tijd mogelijk is geworden feiten te verzamelen en te rangschikken, waarop men zijn oordeel vestigen kan. Naarmate de feiten zich vermenigvuldigen en beter worden waargenomen, worden de te voorbarig opgevatte begrippen opgegeven en ontstaat er eenheid van opvattingen, zo niet over alle onderdelen, dan toch wat de grondregels betreft. Zo is het ook met het spiritisme gegaan. Het kon die algemene wet niet ontgaan, en moest zelfs door zijn aard - meer dan iedere andere zaak - aanleiding geven tot verschillende beoordelingen. Men kan zelfs zeggen dat het in dat opzicht met het spiritisme vlugger is gegaan, dan met andere oudere zusterwetenschappen zoals de geneeskunde, die nog steeds een geschilpunt vormt tussen de grootste geleerden.

37. Om een systematische orde bij de ontwikkeling van de meningen te kunnen volgen, is het essentieel om met die die men de systemen van ontkenning kan noemen, te beginnen. Wij hebben hun bezwaren in de inleidingen en in het besluit van het Boek der Geesten, alsook in het werkje *Wat is Spiritisme* weerlegd. Het is dus overbodig er hier opnieuw op terug te komen. Wij beperken ons dus tot weinig woorden en brengen de gronden waarop zij steunen in herinnering. De spiritistische verschijnselen zijn van tweeërlei aard: de fysische en de

intelligente uitwerkingen. Aangezien de bestrijders die het bestaan van Geesten niet aannemen, omdat zij niets buiten de stof erkennen, vloeit daar noodzakelijk uit voort, dat zij de intelligente uitwerkingen ook ontkennen. Wat de fysische uitwerkingen betreft, verklaren zij deze vanuit hun standpunt, en hun argumenten kunnen in de vier volgende stelsels samengevat worden.

38. Stelsel van kwakzalverij. Onder de tegenstanders zijn er velen die deze uitwerkingen aan bedrog toeschrijven, omdat er enkele nagebootst kunnen worden. Volgens deze hypothese zijn alle spiritisten bedrogenen en alle mediums bedriegers, wat ook de stand in de maatschappij, het karakter, de kundigheid en eerbiedwaardigheid van de personen moge zijn. Indien zodanige insinuaties een antwoord waardig waren, zouden wij zeggen dat sommige verschijnselen van de natuurwetenschap ook door goochelaars nagebootst worden, en dat dit niets tegen de ware wetenschap bewijst. Er bestaan bovendien personen van wie het karakter boven alle verdenking van bedrog verheven is, en men moet zeer weinig levenswijsheid bezitten en van alle beleefdheid ontbloot zijn, om te durven zeggen dat zij medeplichtig aan kwakzalverij zijn. In een gerespecteerd huis veroorloofde een zogenaamd fatsoenlijke man een dergelijke aanmerking en werd door de vrouw des huizes beantwoordt: "Mijnheer aangezien u niet tevreden bent, zal men u aan de deur uw geld teruggeven." Tegelijkertijd wees ze hem het beste wat hij doen kon.

Willen wij nu daarmee zeggen dat er nooit misbruik gepleegd wordt? Om dat te kunnen aannemen, zou men moeten geloven dat alle mensen volmaakt zijn. Er wordt van alles, zelfs van de heiligste dingen misbruik gemaakt, waarom zou men dan het spiritisme ontzien? Maar omdat men misbruik van iets kan maken, is dat nog geen reden om de zaak zelf ongunstig te beoordelen. Het beste bewijs voor iemands goede trouw, vindt men in het doel waarmee hij handelt. Daar, waar geen winstbejag bestaat, is er voor kwakzalverij niets te doen.

39. Stelsel van krankzinnigheid. Sommigen willen zo goed zijn geen bedrog te veronderstellen en beweren dat degenen die niet bedriegen, zelf bedrogen worden. Dit komt op hetzelfde neer als zeggen, dat zij onnozele halzen zijn. Als de ongelovigen er mindere complimenten bij maken, zeggen zij eenvoudig dat men krankzinnig is, en schrijven

zichzelf zonder enige aarzeling het exclusieve bezit van het gezond verstand toe. Dit is het grote argument van hen die geen gegronde redenen weten aan te voeren. Deze manier van aanvallen is trouwens door haar plathheid bespottelijk geworden, en verdient niet dat men tijd verliest met er tegen op te komen. De spiritisten trekken het zich ook trouwens weinig aan. Zij kiezen moedig hun partij en troosten zich met de gedachte, dat zij vele mensen, wier verdienste boven alle twijfel verheven is, tot metgezellen in hun ongeluk hebben. Men zal dan toch ook moeten instemmen, dat die krankzinnigheid -als het dan krankzinnigheid zou zijn - van eigenaardige aard is, om bij voorkeur de verlichtste standen van de maatschappij te treffen, onder welke toch het spiritisme tot nu toe, verreweg het grootste getal van zijn volgelingen telt. Indien men al onder die menigte een enkel eigenaardig mens aantreft, bewijst dit evenmin iets tegen zijn leer, net als dat de godsdienstkrankzinnige evenmin iets tegen de godsdienst, de muziek liefhebber tegen de muziek en de krankzinnige wiskundige iets tegen de wiskunde zou bewijzen. Er is geen denkbeeld of het vindt overdreven fanaten, en men moet een zeer beperkt verstand hebben om overdrijving van een zaak, met de zaak zelf te verwarren. Voor een meer uitvoerige uiteenzetting van dit onderwerp, verwijzen wij naar het werkje: "Wat is Spiritisme?" en naar Het Boek der Geesten (Inleiding, § XV.)

40. Stelsel van zinsbegoocheling (hallucinatie). Een andere minder beledigende bewering, omdat ze een schijn van wetenschappelijkheid bezit, bestaat daarin, de verschijnselen op rekening van zinsbegoocheling (hallucinatie) te stellen. Volgens dit stelsel zou de waarnemer volmaakt te goeder trouw zijn, maar slechts geloven te zien, wat hij niet ziet. Als hij een tafel naar de hoogte ziet gaan en zonder ondersteuning ziet zweven, dan is de tafel niet van de plaats gegaan. Hij ziet haar in de lucht door een soort van luchtspiegeling (mirage) of als gevolg van terugkaatsing, zoals men een ster in de lucht of een voorwerp onder water, op een andere dan de wezenlijke plaats die zij innemen, ziet. Dit zou strikt genomen mogelijk kunnen zijn maar zij die van dit verschijnsel getuigen waren, hebben de opstijging in de lucht kunnen constateren, door onder de tafel door te gaan, wat toch onmogelijk zou zijn als de tafel niet van de grond gegaan was. Het is ook menigmaal gebeurd, dat de tafel, door het neervallen, gebroken is:

zal men dan ook beweren, dat dit alleen de uitwerking van gezichtsbedrog is? Een zeer bekende fysiologische oorzaak kan zeer zeker zorgen dat men iets ziet draaien wat zich niet beweegt of onszelf doen geloven dat wij draaien, terwijl men onbeweeglijk is; maar als een aantal mensen rondom een tafel, door een zo snelle beweging worden meegevoerd, dat zij moeite hebben die bij te houden, dat sommige soms tegen de grond geworpen worden, zal men dan nog kunnen beweren dat zij allen duizelig zijn, zoals iemand die dronken is, zijn huis voor zich ziet ronddraaien?

41. Stelsel van de krakende spier. Indien het zo met het gezicht gesteld is, zo kan dit toch niet het geval met het gehoor zijn, en als er slagen door een heel gezelschap gehoord worden, kan men die redelijkerwijs niet aan zinsbedrog toeschrijven. Het spreekt vanzelf dat wij elke gedachte aan bedrog terzijde stellen, en dat wij veronderstellen dat door een nauwkeurig onderzoek geconstateerd is, dat zij noch door toevallige noch door stoffelijke oorzaken teweeg zijn gebracht. Het is waar dat een geleerde arts er een beslissende verklaring van gegeven heeft(?). “Dit verschijnsel, zegt hij, wordt voortgebracht, door de willekeurige of onwillekeurige samentrekking van de kortkuitbeenspier.” Hij treedt bij die gelegenheid in uitgebreide ontleedkundige bijzonderheden om te bewijzen door welke inrichting deze pees dit geluid kan voortbrengen, de trom kan nabootsen, en zelfs de maat van deuntjes kan slaan. Hieruit trekt hij de conclusie dat zij die geloven een tafel te horen kloppen, de dupe zijn van een bedrieger of van een zinsbedrog. Op zichzelf is het feit niet nieuw, maar ongelukkigerwijs voor de zich wanende ontdekker, kan zijn theorie niet alle gevallen verklaren.

Allereerst zijn degenen die de zonderlinge gave bezitten om naar goedvinden hun kortkuitbeenspier, of welke andere spier ook, te doen

---

² De heer Jobert (van Lamballe.) Om rechtvaardig te zijn, moet hier opgemerkt worden, dat men deze ontdekking aan de heer Schiff te danken heeft; de heer Jobert heeft er de gevolgen van ontwikkeld. Voor de Academie van Geneeskunde, teneinde de nekslag aan de klopgeesten toe te brengen. Men zal er al de bijzonderheden van vinden in de Revue Spirite van juni 1859.

kraken, om op die wijze deuntjes te kunnen kloppen, individuen die zeer zeldzaam voorkomen. Terwijl de gave om tafels te kunnen doen kloppen veel voorkomend is en aan zeer velen eigen is, en degenen die deze gave hebben, bezitten op verre na niet de andere. Ten tweede heeft de geleerde arts, vergeten uit te leggen hoe het gekraak van de spier van een onbeweeglijk en van de tafel geïsoleerd individu, in die tafel op het gevoel merkbare trillingen kan doen ontstaan. Hoe deze kloppingen op verzoek van de aanzittende, in de verschillende delen van de tafel, in de andere meubelen, in de muur, de zoldering enz. herhaald kunnen worden. Verder, hoe kan de werking van die spier zich uitstrekken tot een tafel die men niet aanraakt, en die doen bewegen. Deze verklaring echter zou, indien het er inderdaad een ware, nog maar alleen betrekking hebben op het verschijnsel van kloppen, doch laat alle andere verschijnselen nog onverklaard. Wij trekken daaruit de conclusie, dat hij geoordeeld heeft zonder te zien, althans zonder alles goed gezien te hebben.

Het is altijd betreurenswaardig, als wetenschappelijke heren zich haasten om voor zaken die zij niet kennen, een verklaring te geven, die door de feiten tegengesproken kunnen worden. Hun wetenschap zou ze eerder voorzichtiger doen zijn met het vellen van een oordeel aangezien de wetenschap voor hen de grenzen van het onbekende telkens weer verder verplaatst.

42. Stelsel van de fysische oorzaken. Met dit punt verlaten wij het stelsel van complete ontkenning. Als de werkelijkheid van de verschijnselen eenmaal bewezen is, is natuurlijk de eerste gedachte die bij hen die ze erkennen voor de geest komt, die bewegingen aan het magnetisme, de elektriciteit of aan de werking van het een of ander fluïdum, kortom, aan een zuiver fysische en stoffelijke oorzaak toe te schrijven. Hierin bestond niets irrationeels en deze mening zou de overhand behouden hebben, indien die uitwerkingen zuiver automatisch gebleven waren. Er was zelfs een situatie die dit scheen te bevestigen, en wel deze: dat bij sommige gelegenheden, de kracht, afhankelijk van het aantal aanwezigen scheen toe te nemen. Ieder van deze kon men dus beschouwen als een van de elementen van een elektrische batterij. Zoals wij reeds aangevoerd hebben, moet een theorie om waar te zijn op alle gevallen toepasbaar zijn en er uitleg van gegeven kunnen worden; maar indien ook maar slechts één enkel feit daarmee in strijd

is, dan is de theorie vals, onvolledig of te absoluut. En dit is in deze spoedig het geval geworden. Dat bewegen en kloppen heeft door aan de wil te gehoorzamen en antwoord op gedachten te geven, bewijzen van intelligentie gegeven. Het moest dus een intelligente oorzaak hebben. Vanaf het ogenblik dat de oorzaak ophield zuiver fysisch te zijn, moest zij dientengevolge uit een andere bron voortkomen. Ook heeft men toen de uitsluitende werking van een stoffelijke werkende kracht laten varen en vindt men die alleen nog bij hen die a priori en zonder gezien te hebben, oordelen. Het voornaamste punt is dus de intelligente werking te constateren en iedereen die zich daartoe de moeite wil geven, kan zich daarvan overtuigen.

43. Stelsel van weerkaatsing. Toen de intelligente werking eenmaal erkend was, moest men de bron van deze intelligentie nog trachten op te sporen. Men dacht dat het de intelligentie van het medium of van de omstanders zijn kon, die evenals de licht- en geluidsgolven teruggekaatsd werd. Dit was mogelijk, alleen de ervaring kon hierover uitspraak doen. Wij moeten hier echter bij opmerken dat dit stelsel al geheel van het zuiver materiële denkbeeld afwijkt: om te kunnen aannemen dat de intelligentie van de omstanders zich weer op indirecte wijze kan openbaren, moet men bij de mens een beginsel dat buiten het organisme bestaat, aannemen.

Indien de uitgedrukte gedachten altijd die van de omstanders geweest waren, zou de theorie van de terugkaatsing daardoor bevestigd zijn. Maar bleef het zelfs tot die verhouding teruggebrachte verschijnsel dan toch niet van het grootste belang? De gedachte die in een onbezield lichaam terugkaatsd en zich door beweging en geluiden openbaart, is dat niet zeer merkwaardig? Was dit geen zaak om de nieuwsgierigheid van de geleerden op te wekken? Waarom hebben zij het dan beneden hun waardigheid geacht, zij die zich uitputten om een zenuwvezel te ontdekken?

Wij zeiden hier boven dat alleen de ondervinding deze theorie in het gelijk of ongelijk kon stellen; en de ondervinding heeft die in het ongelijk gesteld, want zij bewijst ieder ogenblik en door de duidelijkste feiten dat de geuite denkbeelden niet alleen aan die van de omstanders geheel vreemd kunnen wezen, maar dat zij dikwijls met dezelfde totaal in strijd, met alle vooraf opgevatte gedachten in tegenspraak zijn en alle

gekoesterde verwachtingen komen verhinderen. En inderdaad, als ik over iets wit denk, en men mij daarop met zwart antwoordt, dan kan ik moeilijk geloven dat die gedachte van mij afkomstig is. Men beroept zich op enige gevallen van overeenkomst in de geuite gedachte met die van de aanwezigen; maar bewijst dit iets anders, dan dat deze dezelfde gedachte kunnen hebben als de zich manifesterende intelligentie? Is het dan volstrekt nodig dat zij altijd tegenovergestelde gevoelens hebben? Wanneer bij een gesprek degene met wie u spreekt een gevoel uit dat met dat van u overeenkomt, zult u daarom dan zeggen dat die gedachte van u komt? Er zijn niet meer dan enige geconstateerde voorbeelden van het tegendeel nodig om te bewijzen dat die theorie niet absoluut van toepassing is. Hoe kan men overigens door de terugkaatsing van de gedachte het schrift verklaren dat door mensen die niet kunnen schrijven, wordt voortgebracht? Hoe verklaart men de antwoorden met de meest verheven wijsgerige strekking die door ongeletterden verkregen worden? En die antwoorden die op in gedachte of in een voor het medium onbekende taal gedane vragen, verkregen worden? En nog eens duizend andere feiten die niet de minste twijfel over de onafhankelijkheid van de zich openbarende intelligentie kan overlaten? Het tegenovergestelde gevoel kan alleen het gevolg van een gebrekkige waarneming zijn. Indien de aanwezigheid van een vreemde intelligentie door de aard van de antwoorden, zedelijk bewezen wordt, zo wordt dit stoffelijk bewezen door het feit van het verkrijgen van het directe schrift, dat wil zeggen van dat schrift dat men spontaan, zonder pen of potlood, zonder aanraking en in weerwil van alle genomen maatregelen om zich tegen elk mogelijk bedrog te wapenen. Aan het intelligent karakter kan dan niet getwijfeld worden, dus bestaat er nog iets anders dan een fluidieke werking. Bovendien laat het vanzelf plaatsvinden van de uiting van de gedachte, zonder dat dit in het minst verwacht wordt, zonder een vraag die daartoe aanleiding geeft, niet toe, die als terugkaatsing van de gedachten van de aanwezigen te beschouwen.

Het systeem van weerkaatsing is bij sommige gelegenheden niet zeer vleidend voor de omstanders, wanneer in een bijeenkomst van beschaafde mensen, er onverwachts een van die door onbeschoftheid ergerlijke mededelingen ontvangen wordt. Het zou een zeer slecht compliment zijn, dat men aan de aanwezigen zou maken als men voorgaf dat die van een van hen afkomstig was, en iedereen zou zich

waarschijnlijk haasten die te ontkennen. (Zie Het Boek der Geesten, Inleiding § XVI.)

44. Stelsel van de collectieve ziel. Dit is een variatie op het vorige punt. Volgens dit systeem, manifesteert zich alléén de ziel van het medium, maar zij vereenzelvigd zich met die van vele andere levende individuen, hetzij die afwezig of aanwezig zijn, en vormt op die wijze een collectief geheel dat alle gaven, intelligentie en kennis in zich verenigt. Hoewel het vlugschrift waarin deze theorie uiteengezet wordt tot titel “het licht” voert, (³) komt ons de stijl zeer onduidelijk voor. Wij moeten bekennen dat wij er weinig van begrepen hebben, en wij spreken er dus ook alleen ter herinnering over. Het is bovendien evenals zo vele andere alleen een persoonlijke opvatting, die weinig bekeerlingen gemaakt heeft. De schrijver noemt zich Emah Tirpsé om daarmee het collectieve wezen dat hij vertegenwoordigt aan te duiden. Hij heeft als spreuk: “Er is niets verborgen dat niet gekend moet worden.” Deze stelling is beslist vals, want er bestaan massa’s dingen die de mens niet kan, noch moet weten: arrogant en hoogmoedig is hij, die aanspraak zou willen maken alle geheimen van God te kunnen doorgronden.

45. Stelsel van het somnambulisme. Dit stelsel heeft meer voorstanders gehad en telt er zelfs tegenwoordig nog enkelen. Evenals het voorgaande erkent het dat alle intellectuele mededelingen uit de ziel of Geest van het medium voorkomen. Maar, om de gave om onderwerpen te behandelen die het verstand van het medium te boven gaan, te verklaren, schrijven zij deze, in plaats van in hem een veelvoudige ziel te veronderstellen, aan een tijdelijke overprikkeling van zijn geestvermogens toe, aan een soort van somnambulistische toestand of van geestvervoering, waardoor zijn intelligentie verhoogd en ontwikkeld wordt. In sommige gevallen kan men de invloed van die oorzaak niet ontkennen; doch men hoeft slechts de meeste mediums te

---

³ Gemeenschap. Het licht over het fenomeen van de geest. Sprekende tafels, somnambules, mediums, wonderen. Geestelijk magnetisme; kracht van de beoefening van het geloof. Door Emah Tirpsé, een collectieve ziel, schrijvende door middel van een plankje. Brussel, 1858. bij Devroijje.

hebben zien werken om overtuigd te zijn, dat niet alle gevallen hierdoor verklaard kunnen worden, en dat het een uitzondering en geen regel is. Indien het medium altijd het uiterlijk van bezieling of een trance had, zou men kunnen denken dat het altijd zo is, hoewel hij een dergelijk uiterlijk indien hij komedie wilde spelen, zeer gemakkelijk zou kunnen nabootsen. Maar hoe kan men aan trance denken, als het medium geheel als een machine, zonder het minste bewustzijn van hetgeen hem wordt medegedeeld, zonder de minste aandoening, zonder zich te bemoeien met hetgeen hij doet, en rondkijkend, lachend en over het een of ander sprekend, schrijft? Men kan overspanning van de geest begrijpen, maar wat men niet begrijpen kan, is dat het iemand die niet schrijven kan, kan doen schrijven, en nog minder kan dit, als de mededelingen door kloppen of door middel van een plankje of korfje, plaatsvinden. In het vervolg van dit werk zullen wij zien, welk aandeel men aan de invloed van de gedachten van het medium moet toekennen, maar de feiten in welke de vreemde intelligentie zich door onmiskenbare tekens openbaart, zijn zo talrijk en zo duidelijk, dat er geen twijfel over kan blijven bestaan. Het gebrek van de meeste stelsels die in het begin van het spiritisme ontstaan zijn, is dat zij uit enige op zichzelf staande feiten algemene gevolgtrekkingen afgeleid hebben.

46. Pessimistisch, duivels of demonisch stelsel. Hier vinden wij een geheel andere gedachte-loop.

Toen de tussenkomst van een vreemde intelligentie eenmaal geconstateerd was, kwam het er nu maar op aan, te weten van welke aard die intelligentie was. Het eenvoudigste was, haar dit te vragen; maar sommige mensen vonden daarin niet voldoende zekerheid en hebben in alle manifestaties niets dan een werk van de duivel willen zien. Volgens hen zijn alleen de duivels of de demonen bij machte zich te openbaren. Hoewel dit stelsel tegenwoordig weinig bijval kent, heeft het toch een tijd lang, ten gevolge van de stand van hen die trachtten het ingang te doen vinden, enig geloof gevonden. Wij moeten intussen bij deze gelegenheid opmerken, dat men de voorstanders van het demonisch stelsel niet onder de tegenstanders van het spiritisme moet rekenen, het tegendeel is waar. Al zijn de wezens die zich openbaren duivels of engelen, het blijven niettemin onlichamelijke wezens. En als men de manifestaties van duivels aanneemt, erkent men daardoor toch

altijd de mogelijkheid om met de onzichtbare wereld, of tenminste met een gedeelte er van, in contact te kunnen komen.

Het geloof dat uitsluitend de duivels zich kunnen manifesteren, hoe irrationeel dit ook zij, kon niet als iets onwaarschijnlijk voorkomen, in een tijd toen men de Geesten als wezens, buiten de mensheid geschapen, beschouwde. Maar sinds men weet dat de Geesten niets anders zijn, dan de zielen van hen die geleefd hebben, heeft dit geloof alle invloed en, men kan er aan toevoegen, alle waarschijnlijkheid verloren. Want er zou uit voortvloeien dat alle zielen duivels zijn, al waren het die van een vader, zoon of vriend, en dat wij zelf, eenmaal gestorven, duivels worden. Een leer die voor velen weinig vleidend en weinig troostrijk is. Het zal moeite kosten een moeder te doen geloven dat het geliefde kind dat zij verloren heeft, en dat haar na zijn dood bewijzen van liefde en identiteit komt brengen, een dienaar van Satan is. Het is waar, dat er onder de Geesten zeer slechte zijn en die niets beter zijn dan degenen die men duivels noemt, en hiervoor bestaat een natuurlijke oorzaak, namelijk het bestaan van vele slechte mensen, die door de dood niet onmiddellijk deugdzaam worden. Het is maar de vraag of het alleen deze zijn, die de macht hebben zich te openbaren. Tot hen die dat geloven richten wij de volgende vragen:

- 1) Zijn er goede en kwade Geesten?
- 2) Is God machtiger dan de kwade Geesten of demonen, als u ze zo noemen wilt?
- 3) Te beweren dat alleen de kwaden zich manifesteren, is beweren, dat de goede dit niet kunnen doen. En als dit zo is, dan is van het volgende of het een of het ander waar: het geschiedt met Gods toestemming of wel tegen Zijn wil. Indien het tegen Gods wil geschiedt dan vloeit daaruit voort, dat de kwade Geesten machtiger zijn dan God; indien het met Gods toestemming geschiedt, waarom staat Hij dan in Zijn goedheid dit niet aan de goede toe, teneinde een tegenwicht tegen de invloed van de anderen te stellen?
- 4) Wat kunt u aanvoeren om te bewijzen dat de goede Geesten onmachtig zijn zich te manifesteren?

- 5) Wanneer men u op de wijsheid van sommige mededelingen wijst, dan antwoordt u, dat de duivel elke vermomming aanneemt, om beter te kunnen verleiden. Wij weten dat er onder de Geesten huichelaars zijn, die aan hun taal een glimp van deugd weten te geven, maar gelooft u dat onwetendheid het masker van ware kennis, en een slechte natuur die van de ware deugd kan aannemen, zonder iets bloot te geven waaraan met het bedrog herkennen kan?
- 6) Indien alleen de duivel, die de vijand van God en de mens is, zich openbaart, waarom raadt hij dan aan: tot God te bidden, zich aan Zijn wil te onderwerpen, zonder klagen de gebeurtenissen van het leven te dragen, niet naar eer en rijkdom te haken, barmhartig te wezen en alle voorschriften van Christus op te volgen? Kortom: waarom raadt hij dan aan, alles aan te wenden om zijn eigen heerschappij te vernietigen? Indien het Satan is, die zulke lessen geeft, dan zal men toch moeten bekennen dat hoe geslepen hij ook zijn moge, hij zeer onhandig is, zulke wapens tegen zichzelf te leveren. ⁽⁴⁾
- 7) Aangezien de Geesten zich manifesteren, moet dit met Gods toestemming zijn. En wanneer men nu goede en slechte mededelingen ziet, is het dan niet redelijker te geloven, dat God dit toestaat, teneinde ons door de een te beproeven, en door de andere het goede aan te raden?
- 8) Hoe zou u over een vader denken, die zijn kinderen ten prooi liet aan slechte voorbeelden en raadgevingen en van hen alle zodanige verwijderde, ja ze belette hen te zien, die hen van het

---

⁴ Deze vraag is behandeld in Het Boek der Geesten (vraag nr. 128 en volgende) maar wij bevelen over dit onderwerp en over alles wat de godsdienst raakt, de lezing aan, van het werkje: *Lettre d'un catholique sur le spiritisme* (Brieven van een katholiek over het spiritisme). Door Dr. Grand, voormalig consul van Frankrijk, bij Ledoijen. In 18e; als ook het werk dat wij zullen uitgeven: *LES CONTRADICTEURS DU SPIRITISME*, au point de vue de la religion, de la science et du materialisme.

kwaad zouden kunnen afbrengen? En als men van een goede vader een dergelijke handeling niet verwachten kan, moet men dan geloven dat God, die de goedheid bij uitstek is, minder zou doen dan een mens?

- 9) De kerk erkent enige manifestaties van de Heilige maagd en andere heiligen, bij verschijningen, visioenen, mondelinge toespraak enz. als echt. Is dit geloof niet lijnrecht in strijd met de leer van de uitsluitende macht die de duivel bezit om zich in gemeenschap met de mens te stellen?

Gaarne geloven wij dat enige mensen deze theorie te goeder trouw verkondigd hebben, maar wij geloven ook dat velen het alleen gedaan hebben met het doel om, met het oog op de slechte mededelingen die men gevaar loopt te ontvangen, de mensen er van af te brengen zich met dergelijke dingen bezig te houden. Door te zeggen dat alleen de duivel zich manifesteert, hebben zij vrees willen inboezemen, op dezelfde wijze als men aan een kind zegt, kom daar niet aan, het brandt. De bedoeling mag lovenswaardig wezen, maar men zal het doel er niet door bereiken; want alleen het verbod is voldoende om de nieuwsgierigheid op te wekken en de angst voor de duivel houdt maar weinig mensen terug: men wil hem zien, al zou het alleen maar zijn om te weten hoe hij er uitziet, en men is dan zeer verwonderd hem niet zo zwart te vinden als hij afgeschilderd wordt.

Zou men wellicht nog niet iets anders met die uitsluitende duivelstheorie beogen? Er zijn mensen die menen dat allen die niet hun wijze van zien delen, ongelijk hebben. Zouden nu degenen die voorgeven dat alle mededelingen van de duivel afkomstig zijn, niet door de vrees gedreven worden, dat men zal ontdekken dat de Geesten het niet over alles met hen ééns zijn, en wel nog meer over dingen die betrekking op de belangen van deze wereld, dan op die van de andere hebben? Daar zij de feiten niet kunnen ontkennen, hebben zij die op een schrikverwekkende wijze willen voorstellen; maar ook dit middel heeft de mensen niet meer dan het andere ervan teruggehouden. Daar waar de vrees voor bespottig onmachtig is, moet men zich niet verzetten dat de dingen hun gewone loop volgen. De moslim die een Geest tegen sommige wetten van de Koran hoort spreken, zal zeker denken dat het een slechte Geest is; hetzelfde zal een jood denken als

het enige voorschriften van de Mozaïsche wet betrof. Wat de katholieken betreft, hebben wij er een horen beweren dat de Geest die zich manifesteerde, niets anders dan de duivel zijn kon, omdat die Geest zich veroorloofd had, anders dan hem over de profane wereld te denken, hoewel hij overigens niets dan barmhartigheid, verdraagzaamheid, liefde tot de naaste en losmaking van de dingen van deze wereld gepredikt had, allemaal beginselen die Christus zelf onderwezen heeft.

Daar de Geesten niets anders zijn dan de zielen van de mensen, en de mensen niet volmaakt zijn, volgt daar logischerwijs uit, dat er ook onvolmaakte Geesten zijn, van wie het karakter in hun mededelingen doorstraalt. Het is een onbetwistbaar feit dat er slechte, sluwe, door en door gemene Geesten zijn, voor welke men moet oppassen; maar omdat men in de wereld verdorven mensen aantreft, is dit daarom geen reden om de omgang met de gehele wereld te ontvluchten. God heeft ons het verstand en de rede geschonken om zowel Geesten als mensen te beoordelen. Het beste middel om zich tegen de moeilijkheden die men in de praktijk van het spiritisme ontmoeten kan, te wapenen, is niet het niet te verbieden maar het begrijpelijk te maken. Een denkbeeldige vrees oefent slechts één ogenblik invloed uit en niet iedereen is er vatbaar voor; de werkelijkheid, mits duidelijk bewezen, wordt door iedereen begrepen.

47. Optimistisch stelsel. Naast diegenen, die in de verschijnselen alleen de handelingen van duivels zien, staan er anderen, die niets anders dan die van goede Geesten gezien hebben. Deze veronderstellen dat zodra de ziel van de stof vrij is, er niets duisters meer voor haar bestaat en dat zij daardoor in het bezit van de hoogste wetenschap en wijsheid gekomen is. Hun blind vertrouwen in de volstreekte volmaaktheid van de wezens van de onzichtbare wereld, is voor hen de bron van vele teleurstellingen geweest. Zij hebben ten koste van henzelf geleerd sommige Geesten te wantrouwen, net zoals dat ook gebeurt bij sommige mensen.

48. Uni- of monospiritistisch stelsel. Een diversiteit van het optimistisch stelsel bestaat hierin, dat men gelooft dat één enige Geest zich altijd aan de mensen openbaart, en dat dat de Geest van de Christus is, de beschermer van de aarde. Als men nu mededelingen ziet,

die van de meest alledaagse platheid getuigen, en de stempel van walgelijke onbeschaafdheid, kwaadwilligheid en afgunst dragen, dan zou het heiligschennis en goddeloosheid zijn deze aan de geest van het goede bij uitstek, toe te schrijven. Indien degenen die dit geloven, niets anders dan onberispelijke mededelingen gezien hadden, zou men hun illusies nog kunnen begrijpen; maar de meesten van hen erkennen dat zij er ook zeer slechte ontvangen hebben. Zij geven er echter die verklaring van, dat het een beproeving is die de goede Geest hen doet ondergaan, door hen ongerijmde dingen te dicteren, zodat, terwijl sommigen alle mededelingen aan de duivel toeschrijven, die goede dingen zeggen kan om de mensen in verzoeking te brengen. Er zijn ook anderen die geloven dat alleen Jezus zich kan openbaren en slechte dingen kan zeggen om te beproeven. Wie zal tussen die twee tegenstrijdige meningen uitspraak doen? Het gezond verstand en de ervaring. Wij zeggen ervaring, omdat het niet mogelijk is dat degenen die zulke exclusieve denkbeelden belijden, alles gezien en goed gezien kunnen hebben.

Als men hen feiten van identiteit aanvoert die door schriftelijke, zichtbare of andere manifestaties de aanwezigheid van bloedverwanten, vrienden of bekenden bewijzen, dan antwoorden zij dat het altijd dezelfde Geest is, volgens de een de duivel, volgens de ander Christus, die alle vormen aanneemt; maar zij zeggen ons niet, waarom de andere Geesten zich niet kunnen openbaren, noch met welk oogmerk de Geest van Waarheid ons zou komen bedriegen, door onder een vals uiterlijk aan ons te verschijnen. Waarom hij een arme moeder zou komen bedriegen, door haar op een leugenachtige wijze te doen geloven, dat Hij het kind is, waar zij om treurt. Het gezond verstand weigert het aan te nemen, dat de boven alles verheven Heilige Geest zich zou verlagen om een dergelijke rol te vervullen. Bovendien als men de mogelijkheid van alle andere mededelingen ontkent, ontnemt men dan het spiritisme niet het liefelijkste wat het bevat: troost aan de bedroefden? Laat ons maar kortweg zeggen, dat dit stelsel irrationeel is en geen serieus onderzoek kan doorstaan.

49. Multi- of polyspiritistisch stelsel. Alle stelsels die wij hebben onderzocht, zelfs die die een ontkenkende zin hebben, berusten op een of andere waarneming, doch die onvolkomen was of verkeerd uitgelegd werd. Als een huis aan de ene kant rood en aan de andere wit is, dan zal

degene die het slechts aan één kant gezien heeft, beweren dat het rood, een ander dat het wit is, beide zullen gelijk en ongelijk hebben; maar degene die het huis aan alle kanten gezien zal hebben, zal zeggen dat het rood en wit is, en deze zal als enige de waarheid zeggen.

Net zo is het gesteld met het verschil in mening over het spiritisme; dit kan in bepaalde opzichten waar zijn, en vals, als men datgene wat slechts voor een gedeelte waar is, op het geheel toepast. Daarom herhalen wij, dat degene die serieus deze wetenschap wenst te bestuderen, veel en gedurende geruime tijd moet zien. Alleen met de tijd zal het voor hem mogelijk worden om de bijzonderheden te begrijpen, de fijne nuances te onderscheiden, en vele karakteristieke feiten op te merken, die voor hem als vele lichtstralen zullen zijn. Maar als hij zich tot een oppervlakkige beschouwing bepaalt, loopt hij gevaar een voorbarig oordeel te vellen dat uit de aard van de zaak onjuist zijn zal. De volgende zijn de algemene conclusies die door volledige waarneming, men zou kunnen zeggen van de Universaliteit van de Geesten, verkregen zijn, want de beperkende stelsels zijn niets anders dan op zichzelf staande meningen.

- 1) De spiritistische verschijnselen worden door onlichamelijke intelligenties, met andere woorden door Geesten voortgebracht.
- 2) De Geesten vormen de onzichtbare wereld; zij zijn overal. De ruimte is er tot in het oneindige mee vervuld, zij zijn onophoudelijk om ons heen en met ons in aanraking.
- 3) De Geesten oefenen onophoudelijk hun werking op de fysische en zedelijke wereld uit en zijn één van de krachten van de natuur.
- 4) De Geesten zijn geen afzonderlijke wezens in de schepping; het zijn de zielen van hen die op aarde of op andere werelden geleefd hebben, en hun lichamelijke hulsel afgelegd hebben. Hieruit volgt dat de zielen van de mensen, geïncarneerde Geesten zijn, en dat wij, als wij sterven, wederom Geesten worden.
- 5) Er zijn Geesten in elke graad van goed en van kwaad, van kennis en van onwetendheid.

- 6) Zij zijn allen onderworpen aan de wet van vooruitgang en kunnen allen de volmaaktheid bereiken, maar doordat zij een eigen vrije wil hebben, bereiken zij die - de een vroeger de andere later - al naargelang hun inspanning en hun wil.
- 7) Zij zijn gelukkig of ongelukkig, afhankelijk van het goede of kwade dat zij gedurende hun leven gedaan hebben en de graad van ontwikkeling die zij bereikt hebben. Het volmaakte absolute geluk is alleen weggelegd voor de Geesten die het hoogste toppunt van de volmaaktheid bereikt hebben.
- 8) Alle Geesten kunnen zich onder bepaalde omstandigheden aan de mensen manifesteren; het aantal van hen die dat kunnen, is oneindig.
- 9) De Geesten manifesteren zich door middel van mediums die hen tot werktuig en tot vertolkers dienen.
- 10) Men herkent de verhevenheid of minderheid van de Geesten aan hun taal; de goede raden niets dan het goede aan en uiten alleen goede dingen; bij hen getuigt alles van verhevenheid; de slechte Geesten bedriegen en al hun woorden dragen de stempel van onvolmaaktheid en onwetendheid.

De verschillende rangen, die door de Geesten doorlopen worden, hebben wij vermeld in de “Spiritistische rangopvolging” (Het Boek der Geesten, 2de boek. 1ste Hoofdstuk, vraag nr. 100). De studie van die classificatie is nodig om de aard, de goede en slechte eigenschappen, van de zich manifesterende Geesten te kunnen beoordelen.

50. Stelsel van de stoffelijke ziel; dit bestaat alleen in een bijzonder gevoel over het innerlijke wezen van de ziel. Volgens dit gevoel zijn ziel en perispirit geen twee afzonderlijke dingen, of beter gezegd, is het perispirit niets anders dan de ziel zelf, die zich trapsgewijs door de opvolgende transmigraties loutert, zoals de alcohol door opvolgende distillaties in zuiverheid toeneemt. Volgens de leer van het spiritisme is het perispirit slechts een omhulsel van de ziel. Als het perispirit uit een stof zou bestaan, ofschoon een zeer vluchtige, zou dus ook de ziel van een stoffelijke natuur zijn, die al naar gelang haar zuiverheid min of meer etherisch is. Dit stelsel tast niet een van de grondbeginselen van de spiritistische leer aan, want de bestemming van de ziel wordt er in

niets door veranderd; de voorwaarden voor haar toekomstig geluk blijven dezelfde. Als de ziel en het perispirit, die onder de naam van Geest een geheel vormen, zoals de kiem en het kiemomhulsel dit onder de naam van vrucht doen, dan bepaalt zich de gehele kwestie tot het verschil dat men het geheel als homogeen, in plaats van als uit twee delen bestaande, beschouwt.

Zoals men merkt, brengt een en ander geen verandering in de gevolgen teweeg en wij zouden er niet over gesproken hebben, ware het niet dat wij mensen ontmoet hadden die een nieuwe school menen te zien in iets, wat eigenlijk niets anders is dan een strijd over woorden. Deze mening, die trouwens door zeer weinig mensen gedeeld wordt, zou - al mocht die ook meer algemeen zijn - evenmin een breuk tussen de verschillende spiritisten doen ontstaan, dan de twee theorieën van de emanatie en de ondulatie van het licht onder de natuurkundigen. Zij die zich om een dergelijke nietige kwestie willen afscheiden zouden daardoor alleen bewijzen dat zij meer belang in bijzaken dan in de hoofdzaak stellen en dat zij tot verdeeldheid opgehitst worden door Geesten, die zeker niet tot de goede kunnen behoren, want goede Geesten drijven nooit tot rancune of verdeeldheid aan. Daarom vermanen wij alle ware spiritisten om zich voor dergelijke ingevingen te behoeden, en aan sommige details niet meer belang te hechten, dan zij waard zijn. Het grondbeginsel moet de hoofdzaak blijven. Wij voelen ons echter verplicht met enige woorden op te geven, waarop het gevoel gegrond is van hen die de ziel en het perispirit als twee afzonderlijke dingen beschouwen. Het is gegrond op het onderwijs van de Geesten die in dat opzicht nimmer gewiefeld hebben (wij bedoelen verlichte Geesten, want er zijn er die niets meer, ja zelfs minder weten, dan de mensen) terwijl de tegenovergestelde theorie van menselijke vinding is. Wij hebben het bestaan van het perispirit noch uitgevonden noch verondersteld om daardoor een verklaring van de verschijnselen te kunnen geven. Zijn bestaan is ons door de Geesten bekend gemaakt en het onderzoek heeft ons dit bevestigd (Boek der Geesten, nr. 93). Het is ook gegrond op de studie van de gewaarwordingen bij de Geesten (Boek der Geesten nr. 257) en vooral op het verschijnsel van de tastbare verschijningen, dat volgens de andere mening de vastwording en de desegregatie van de samenstellende delen van de ziel zijn, en dientengevolge haar ontbinding zouden doen veronderstellen.

Bovendien zou men moeten aannemen dat die stof, die onder het bereik van de zintuigen komen kan, zelf het intelligente beginsel is, hetgeen niet rationeler zijn zou dan het lichaam met de ziel of het kleed met het lichaam te vereenzelvigen. Wat het innerlijke wezen van de ziel betreft, is dit ons niet bekend. Als men zegt dat zij onstoffelijk is, moet men dit in een relatieve en niet in een vastgestelde zin opvatten, want het absolute onstoffelijke zou zijn: het niet zijn. En de ziel of geest is iets, men wil alleen te kennen geven dat haar wezen zo oneindig verheven is, dat zij niet de minste overeenkomst heeft met hetgeen wij stof noemen, en dat zij dus, voor ons, onstoffelijk is. (Het Boek der Geesten vraag nr. 23 en 82.)

51. Zie hier wat een Geest hierover als antwoord gegeven heeft: “Wat door sommigen perispirit genoemd wordt, is niets anders dan hetgeen door anderen stoffelijk fluïdiek omhulsel genoemd wordt. Om mij op een meer logische wijze begrijpelijk te maken, zal ik zeggen, dat dit fluïdum, de volmaakbaarheid (perfectibiliteit) van de zintuigen, de uitbreiding van het gezicht en van de gedachten is. Ik spreek van verheven Geesten; bij lage Geesten is het nog geheel gelijk aan een aards fluïdum, dus zoals u zult begrijpen, stof. Vandaar bij deze het gevoel van honger, koude enzovoorts, een soort van lijden dat de verheven Geesten, niet voelen kunnen, doordat het aardse fluïdum dat de gedachte, dat wil zeggen de ziel, omgeeft, gelouterd is. De ziel heeft, om vorderingen te maken, altijd een handelend werktuig nodig: zonder dit werktuig is de ziel voor u niets, of beter gezegd kunt u zich de ziel niet voorstellen. Voor ons, omdolende Geesten, is het perispirit het werktuig waarvan wij ons bedienen om met u in contact te treden, hetzij door tussenkomst van uw lichaam of uw perispirit, ofwel rechtstreeks door uw ziel; vandaar een oneindige verscheidenheid van mediums en van wijze van mededeling.

Er blijft nu nog de wetenschappelijke kant, dat wil zeggen het wezen zelf, van het perispirit te beschouwen; dat is geheel iets anders. Tracht eerst zedelijk te begrijpen; en er zal dan alleen een bespreking van de natuur van de fluiden overblijven, die vooralsnog niet verklaard kan worden; de wetenschap heeft nog niet die hoogte bereikt, maar men zal er toe komen, als zij hand aan hand met het spiritisme wil gaan. Het perispirit kan tot in het oneindige verschillen en veranderen; de ziel is de gedachte: deze verandert niet van natuur; probeer niet verder hierin

door te dringen, het is iets dat niet verklaard kan worden. Geloof u niet dat ik net als u ook zoek? U zoekt naar het perispirit; wij naar de ziel. Wacht dus.” (Lamenais.)

Dus als Geesten, die men als ver gevorderd kan beschouwen, de natuur van de ziel nog niet hebben kunnen doorgronden, hoe zouden wij dan in staat zijn dit te doen? Het is dus tijdsverspilling het beginsel van de dingen te willen onderzoeken, dat zoals wij in Het Boek der Geesten (vraag nr. 17 en 49) gezegd hebben, Gods geheim is.

Datgene wat nog niet onder het bereik van de mens is door middel van het spiritisme te willen doorgronden, is het van zijn wezenlijke bestemming af doen dwalen; het is handelen als een kind, dat zoveel wil weten als een bejaarde. Laat de mens het spiritisme tot zijn zedelijke verbetering aanwenden, dat is het voornaamste; het meerdere is alleen een onvruchtbare en dikwijls hoogmoedige nieuwsgierigheid, waarvan de bevrediging hem geen stap verder zal brengen. De enige wijze om vorderingen te maken, is deugdamer te worden. De Geesten die dit boek, dat hun naam draagt, geschreven hebben, tonen hun wijsheid door zich omtrent het beginsel van de dingen te houden binnen de perken waarvan God niet wil dat die overschreden zullen worden, en laten het aan de stelselmatige en aanmatigende Geesten over, de verantwoordelijkheid op zich te nemen van voorbarige en valse theorieën, die meer verleidelijk dan deugdelijk zijn, en die eenmaal zoals zo vele anderen die uit het menselijk brein zijn voortgekomen, voor het licht van de rede zullen zwichten. Zij hebben juist zoveel medegedeeld als nodig was, om aan de mens de toekomst die hem te wachten staat, begrijpelijk te maken, en hem daardoor tot het goede aan te sporen. (Zie hierna, 2de gedeelte, 1ste hoofdstuk, Werking van de Geesten op de stof).

TWEEDE GEDEELTE

Over Spiritistische Manifestaties

EERSTE HOOFDSTUK

Werking van de Geesten op de Stof

52. Als we de afkeuring van de materialistische zienswijze door de rede en door de feiten ter zijde stellen, komt alles hierop neer: weten of de ziel, na de dood, zich aan de mensen kan openbaren. De vraag wordt op die wijze tot haar eenvoudigste uitdrukking herleid en verkrijgt daardoor een zuivere betekenis. Men zou in de eerste plaats kunnen vragen, waarom intelligente wezens, die, ofschoon door hun natuur onzichtbaar, als het ware in ons midden leven, van hun aanwezigheid niet op de een of andere wijze blijk zouden kunnen geven. Het eenvoudige gezonde verstand zegt ons dat hierin niets onmogelijks steekt, en dat is al iets. Bovendien heeft dit geloof de bijval van alle volken vóór zich, want men vindt het overal en in alle tijden terug; en, een ingeving (intuïtie) zou niet zo algemeen kunnen zijn, niet alles kunnen overleven, indien zij nergens op gegrond was. Dit geloof wordt bovendien door de getuigenis van de gewijde Schriften en van de kerkvaders bekrachtigd. Er was het scepsis en materialisme van onze eeuw toe nodig om het onder de bijgelovige denkbeelden te rangschikken; indien wij dus dwalen, dan dwalen die autoriteiten ook.

Maar dit zijn slechts zedelijke beschouwingen in een zo positieve eeuw als de onze, waarin men zich van alles rekenschap wil geven, waarin men het waarvoor en waardoor van alles weten wil, heeft vooral een zaak het haar bijgedragen om de twijfel te versterken, en wel de onbekendheid met de natuur van de Geesten en omtrent de middelen door welke zij zich kunnen manifesteren. Eénmaal deze wetenschap verkregen, heeft het feit van de manifestaties niets verwonderlijks meer, en neemt het zelfs weer plaats onder de natuurlijke gebeurtenissen.

53. Het denkbeeld dat men zich omtrent de Geesten gevormd heeft, wordt veroorzaakt door het feit dat het fenomeen van de manifestaties op het eerste gezicht onbegrijpelijk voorkomt. Deze manifestaties kunnen niet anders plaatsvinden dan door de werking van de geest op

de stof; daarom vragen zij, die menen dat een Geest de afwezigheid van alle stof in zich sluit, zichzelf af - en wel met enige schijn van waarheid - hoe de Geest dan een stoffelijke werking kan uitoefenen? Maar hierin bestaat juist de dwaling. De Geest is namelijk niet een abstractie, zij is een bepaald, begrensd en beperkt wezen. De in het lichaam geïncarneerde Geest constitueert de ziel; wanneer hij bij het sterven het lichaam verlaat, treedt hij er niet volledig zonder omhulsel uit. Zij zeggen ons allen, dat zij de menselijke vorm behouden en inderdaad, wanneer zij aan ons verschijnen, is dit altijd met het uiterlijk waarin wij hen gekend hebben.

Laten wij hen aandachtig bekijken op het moment dat zij het leven vaarwel gezegd hebben. Zij verkeren in een toestand van verdoving. Alles rondom hen is verward: zij zien hun eigen lichaam, hetzij in goede of verminkte staat, afhankelijk van de aard van hun dood. Van de andere kant zien zij zichzelf en voelen dat zij nog leven; er is iets dat hen zegt dat het lichaam dat zij zien hun eigen lichaam is en zij begrijpen niet hoe het komt dat zij ervan gescheiden zijn. Zij blijven zichzelf in hun vorige vorm zien en die gewaarwording veroorzaakt bij sommigen gedurende enige tijd een vreemd droombeeld. Zij geloven dat zij nog leven en moeten, om zich van de waarheid te kunnen overtuigen, eerst hun nieuwe toestand door ervaring leren kennen. Als dit eerste ogenblik van verwarring voorbij is, wordt voor hen het lichaam een afgedragen kled waarvan zij het bezit niet betreuren; zij voelen zich lichter en als het ware van een zware last bevrijd. Zij ondergaan geen fysiek lijden meer en voelen zich gelukkig om opwaarts te kunnen stijgen en de ruimte te kunnen doorzweven, zoals zij dit gedurende hun leven zo dikwijls in hun dromen gedaan hebben (⁵).

---

⁵ Indien men nog eens alles na wil slaan wat wij in het “Boek der Geesten” over de dromen en de toestand van de Geesten gedurende de slaap gezegd hebben (zie nr. 400 t/m 418), zal men inzien dat die dromen (die de meeste mensen gehad hebben), waarin men zich in de ruimte gevoerd voelt worden en zich voelt vliegen, niets anders zijn dan de herinnering aan de gewaarwordingen die de Geest ondervonden heeft, toen hij gedurende zijn slaap, toen hij tijdelijk zijn stoffelijk lichaam verliet alleen zijn fluidiek lichaam, het lichaam dat hij na zijn dood behouden zal, met zich meevoerde. Deze

Hoewel zij geen lichaam hebben, constateren zij niettemin hun persoonlijkheid; zij hebben een vorm, maar een vorm die hen niet hindert noch belemmert. Kortom, zij hebben het bewustzijn van hun eigen ik en van hun individualiteit. Wat moeten wij uit dit alles afleiden? Dat de ziel niet alles in het graf achterlaat, maar iets met zich meeneemt.

54. Talrijke waarnemingen en onmiskenbare bewijzen, die wij later zullen behandelen, hebben tot de conclusie geleid, dat er in de mens drie dingen bestaan:

- 1) De ziel of Geest, het intelligent beginsel waarin de zedelijkheidszin zetelt;
- 2) Het lichaam, het grove stoffelijke omhulsel, waarmee zij tijdelijk bekleed is tot volbrenging van bepaalde doelen van de Voorzienigheid;
- 3) Het perispirit, het fluïdieke halfstoffelijke omhulsel, dat tot band tussen de ziel en het lichaam dient.

De dood is de vernietiging of liever gezegd de desegregatie van het grove omhulsel, van dat omhulsel dat door de ziel wordt achtergelaten; het andere maakt zich van het lichaam los en volgt de ziel, die op die wijze altijd in het bezit van een omhulsel is. Dit laatste omhulsel is, hoewel het fluïdiek, etherisch, dampvormig en in zijn normale toestand voor ons onzichtbaar is, toch een stof, hoewel men het tot nu toe niet heeft kunnen beheersen worden, noch aan een analyse heeft kunnen onderwerpen.

Dit tweede omhulsel van de ziel, of perispirit, bestaat dus reeds gedurende het lichamelijke leven. Het is de mediator waarmee de Geest elke gewaarwording ontvangt en zijn wil naar buiten en op de organen doet werken. Om een stoffelijke vergelijking te gebruiken: het is de

---

dromen kunnen ons dus een denkbeeld geven van de staat waarin de Geest zal verkeren, als hij van de banden, die hem aan de aarde kluisteren, verlost zal zijn.

elektrische geleidraad, die dient om de gedachte op te nemen en over te brengen, kortom: het is het geheimzinnig onbegrijpelijk werkend beginsel dat men met de naam van zenuwvloeistof aanduidt en een dermate belangrijke rol bij de levensverrichtingen vervult en dat bij de waarneming van de fysiologische en pathologische verschijnselen niet genoeg in aanmerking genomen wordt. De geneeskundige let alleen op het stoffelijke weegbare element, waarvoor hij bij de beoordeling van feiten de kennis van een onophoudelijk werkende oorzaak mist. Maar het is hier de plaats niet om deze vraag aan een onderzoek te onderwerpen. Wij zullen alleen bekendmaken dat de kennis van het perispirit de sleutel van menige vraagstukken, die tot nog toe onverklaarbaar waren, in handen geeft.

Het perispirit behoort niet onder de hypothesen, waartoe men soms in de wetenschap om een feit te kunnen verklaren, zijn toevlucht neemt; zijn bestaan is niet alleen door de Geesten geopenbaard, maar de zekerheid van dit bestaan is door waarneming verkregen. Voor het ogenblik en om niet op de feiten die wij te vermelden hebben, vooruit te lopen, zullen wij er ons toe beperken, te zeggen dat de ziel, zowel gedurende haar vereniging met, als na haar scheiding van het lichaam, nooit van haar perispirit gescheiden is.

55. Men heeft gezegd dat de Geest een vlam, een vonk is; dit heeft feitelijk alleen betrekking op de geest als intellectueel en zedelijk beginsel, aan welke men geen bepaalde vorm kan toeschrijven. Maar op welke trap de Geest ook staat, hij is altijd van een omhulsel of perispirit voorzien, waarvan de natuur naarmate hij reiner wordt en hoger in de hiërarchie opklimt, meer en meer etherisch wordt zodat voor ons het begrip van vorm, onafscheidelijk aan die van Geest verbonden is en wij ons de een niet zonder de andere kunnen voorstellen. Het perispirit is dus een onmisbaar deel van de geest, zoals het lichaam dat van de mens is. Maar het perispirit op zichzelf is net zo min een Geest, als het lichaam op zichzelf mens is, want het perispirit denkt niet; het is voor de geest wat het lichaam voor de mens is: de agerende kracht of het instrument waardoor hij handelt.

56. De vorm van het perispirit is de menselijke vorm en als hij aan ons verschijnt, is het gewoonlijk in die vorm waaronder wij de geest bij zijn leven gekend hebben. Men zou genegen kunnen zijn daaruit op te

maken, dat het perispirit, als die van alle delen van het lichaam vrij is, zich in zekere zin op dit lichaam vormt, en daarvan de afdruk behoudt, maar het schijnt dat dit niet het geval is. Men vindt de menselijke vorm, op een enkel verschil na in de details, en uitgezonderd de organieke wijzigingen die nodig zijn om in de middenstof waarin zij zich geplaatst vinden te kunnen leven, bij de bewoners van alle werelddollen terug. Dat zeggen de Geesten tenminste. De menselijke vorm is ook die van alle Geesten die niet geïncarneerd zijn en niets dan een perispirit bezitten; het is gebaseerd op de vorm waaronder men te allen tijde de engelen of zuivere geesten afgebeeld heeft, waaruit wij besluiten moeten dat de menselijke vorm het type voor die van alle menselijke wezens is, tot welke rang zij ook mogen behoren. Maar de fijne stof van het perispirit bezit niet die vastheid, noch dat onbuigzame van de vaste stof van het lichaam. Zij is, als wij ons zo mogen uitdrukken, buigzaam en uitzetbaar; daarom is de vorm die zij aanneemt, ofschoon die van het lichaam is, niet absoluut. Zij schikt zich naar de wil van de geest, die haar naar goeddunken het een of andere voorkomen kan doen aannemen, terwijl het vaste omhulsel haar een onoverwinnelijke tegenstand bood. Het perispirit van die band, die van de onderdrukking verlost is, zet zich uit of trekt zich samen, vervormt zich; kortom: schikt zich tot elke gedaanteverwisseling naar de wil die invloed op het perispirit wordt uitgeoefend. Het is ten gevolge van deze eigenschap van zijn fluïdiek omhulsel, dat de Geest die wenst herkend te worden, als het nodig is het juiste voorkomen dat hij bij zijn leven had, zelfs dat van zijn lichaamsgebreken, waaraan men hem herkennen kan, aannemen kan.

Men ziet dus dat de Geesten wezens zijn zoals wij, die rondom ons een gehele bevolking vormen, doch in de normale toestand onzichtbaar zijn; wij zeggen in de normale toestand, omdat de onzichtbaarheid, zoals wij later zullen zien, niet absoluut is.

57. Laten we nog eens op de aard van het perispirit terugkomen, want dit is nodig voor de verklaring die wij te geven hebben. Wij hebben gezegd dat alhoewel fluïdiek, het niettemin een soort stof is, en dit wordt bewezen door het feit van de tastbare verschijningen, waarop wij ook zullen terugkomen. Men heeft onder de invloed van bepaalde mediums, handen tevoorschijn zien komen, die alle eigenschappen van levende handen bezaten, er de warmte van hadden, die men aanraken

kon, en dezelfde tegenstand als een vast lichaam boden; iemand beetpakken en opeens als een schaduw verdwenen. De intelligente handelingen van die handen, die klaarblijkelijk aan een wil gehoorzamen, bewijzen door bepaalde bewegingen te maken, ja zelfs door muziekstukjes op een instrument te spelen, dat zij het zichtbare gedeelte van een onzichtbaar intelligent wezen zijn. Haar tastbaarheid, temperatuur, kortom: de indruk die zij op de zintuigen maken - men heeft er de afdrukken van op de hand gezien, er pijnlijke slagen of zachte liefkozingen door ontvangen - bewijzen dat zij van de een of andere stof zijn. Haar ogenblikkelijke verdwijning bewijst ten overvloede dat die stof uiterst fijn is en zich net zo gedraagt als enig andere stof die achtereenvolgens van de vaste tot de dampvormige toestand, en omgekeerd, kan overgaan.

58. De ware natuur van de feitelijke geest, dat wil zeggen van het denkende wezen, is ons volledig onbekend; hij wordt alleen door zijn handelingen aan ons geopenbaard en deze kunnen alleen door een stoffelijke mediator enige indruk op onze stoffelijke zintuigen teweegbrengen. De Geest heeft dus stof nodig om op de stof te kunnen inwerken. Tot direct werktuig heeft hij zijn perispirit, zoals de mens zijn lichaam heeft en zoals wij zo even gezien hebben, is zijn perispirit stof. Verder heeft hij nog als middellijk werkende kracht het universele fluïdum, een soort van voertuig op welke hij inwerkt zoals wij dat doen met lucht om bepaalde effecten te creëren met behulp van uitzetting, samendrukking, voortstuwing of trillingen.

Vanuit dat oogpunt beschouwd, kan de werking van de geest op de stof gemakkelijk begrepen worden, en zal men inzien, dat alle uitwerkingen die er het gevolg van zijn, natuurlijke dingen zijn, en niet onder het wonderbaarlijke gerangschikt hoeven te worden. Men heeft deze uitwerkingen alleen als bovennatuurlijk beschouwd omdat men er de oorzaak niet van kende; nu de oorzaak bekend is, houdt het wonderbaarlijke op, en die oorzaak ligt geheel aan de halfstoffelijke eigenschappen van zijn perispirit. Het is een nieuwe orde van feiten, waarvan een nieuwe wet de verklaring komt geven en waarover men zich later net zo min zal verbazen als tegenwoordig over de briefwisseling op afstanden, die door de elektriciteit in enige minuten mogelijk is.

59. Men zal wellicht vragen hoe de Geest, door middel van een dergelijk verfijnde stof, werking op vaste en zware lichamen kan uitoefenen, tafels kan oplichten, enzovoorts. Een dergelijke vraag zal zeker niet door een wetenschappelijk mens gesteld worden, want daargelaten dat deze nieuwe werkkraft onbekende eigenschappen kan bezitten, hebben wij immers dergelijke voorbeelden dagelijks voor ogen? Zijn het niet de meest verfijnde gassen, de zogenaamde onweegbare vloeistoffen, waaraan de industrie haar machtigste beweegkraft te danken heeft? Als men de dampkringslucht gebouwen ziet omverwerpen, de stoom enorme massa's ziet voortslepen, het in gas overgegene buskruit rotsen ziet verbrijzelen, de elektriciteit bomen doormidden ziet breken en muren ziet doorboren, is het dan zo veel merkwaardiger dat de Geest door middel van zijn perispirit een tafel kan oplichten?

Vooral als men weet dat dit perispirit zichtbaar en tastbaar worden kan en zich als een vast lichaam kan gedragen.

TWEEDE HOOFDSTUK

Fysische Manifestaties en Draaiende Tafels

60. Men noemt manifestaties fysisch wanneer men die door uitwerkingen, die indruk op de zintuigen maken, zoals lawaai, beweging en verplaatsing van voorwerpen, ervaart. Sommige komen uit zichzelf voort, dat wil zeggen onafhankelijk van iedere wil, andere kunnen worden uitgelokt. Wij zullen eerst alleen deze laatste behandelen. De eenvoudigste uitwerking en een van de eerste die men opgemerkt heeft, is de ronddraaiende beweging geweest, die aan een tafel medegedeeld werd. Deze uitwerking wordt net zo goed met ieder ander voorwerp teweeggebracht, maar omdat het een tafel was waarmee het meest geoefend werd, omdat het het gemakkelijkste was, heeft de naam van “draaiende tafels” om dat soort verschijnselen uit te drukken, de overhand behouden.

Wanneer wij zeggen, dat dit verschijnsel een van de eerste is geweest die zich hebben voorgedaan, dan spreken wij over de laatste tijd, want het is zeer zeker dat in verre tijden alle soorten manifestaties reeds bekend waren; en dit kan ook niet anders: aangezien het natuurlijke uitwerkingen zijn, moeten zij zich te allen tijde hebben voorgedaan. Tertulianus⁽⁶⁾ spreekt in duidelijke en uitvoerige bewoordingen over draaiende en sprekende tafels. Dit verschijnsel heeft enige tijd de nieuwsgierigheid onder gezelschappen gewekt, toen is men het moe geworden en is men tot een ander tijdverdrijf overgegaan, omdat het alleen een middel tot tijdverdrijf was.

Twee dingen hebben er toe bijgedragen om de draaiende tafels vaarwel te zeggen: de mode, voor de ijdele mensen, die zelden twee winters achtereen genoeg in hetzelfde vinden, en zij hadden aan dit, ongelooflijk genoeg, wel drie of vier winters gewijd. Voor de serieuze en opmerkelijke mensen, is er iets oprechts uit voortgevloeid, dat dan ook heeft stand gehouden. De reden dat zij zich minder met de

---

⁶ In de tweede eeuw van onze tijdrekening, J.G.P.

draaiende tafels zijn gaan bezighouden, komt omdat zij zich met de veel belangrijker uitkomsten van die verschijnselen zijn gaan bezighouden: zij hebben, bij wijze van spreken, het alfabet vaarwel gezegd om zich aan de wetenschap te gaan wijden. Dit is het hele geheim van het ogenschijnlijke verlaten van de draaiende tafels, waarover de spottdrijvers zoveel ophef gemaakt hebben.

Hoe het ook zij, de draaiende tafels blijven het uitgangspunt van de leer van het spiritisme, en om die reden moeten wij enige uitvoerigheid aan dit onderwerp geven, temeer omdat wij door de voorstelling van het verschijnsel in al zijn eenvoudigheid, de studie van de oorzaken veel gemakkelijker maken. En als eenmaal de theorie is vastgesteld, dan zal die ons de sleutel geven tot de meest complexe uitwerkingen.

61. Om dit verschijnsel voort te brengen, heeft men de tussenkomst nodig van een of meerdere personen, die met een bijzondere eigenschap begaafd zijn en die men mediums noemt. Het aantal meewerkende personen is onverschillig tenzij er onder hen enkele onbekende mediums zijn. De aanwezigheid van mensen van wie het mediumschap nul is, brengt in het geheel niets teweeg en is zelfs door de gemoedstoestand waarin zij dikwijls verkeren eerder nadelig dan positief.

De mediums bezitten in dit opzicht, een meerdere of mindere kracht, en brengen dientengevolge, meer of minder duidelijke verschijnselen teweeg; vaak zal één persoon - als deze een sterk medium is - alléén meer voortbrengen dan twintig anderen samen. Alléén al het leggen van zijn handen op een tafel is dikwijls voldoende om die op het zelfde ogenblik te doen bewegen, op te richten, omver te werpen, rukken te doen geven of met geweld rond te doen draaien.

62. Er zijn geen kenmerken waaraan men de gave van het mediumschap kan herkennen, men moet dit door ervaring ontdekken. Wanneer men dit tijdens een bijeenkomst onderzoeken wil, gaat men eenvoudigweg rondom een tafel zitten, op welke men zonder drukken of spanning van de spieren de handen vlak neerlegt.

In het begin, toen men de oorzaak van de verschijnselen niet kende, heeft men verschillende voorzorgen aanbevolen, die men later als volstrekt nutteloos heeft ervaren, zoals bijvoorbeeld de beurtelingse

plaatsing door beide geslachten, de aanraking van de pinken van de naast elkaar zittende mensen, om op die wijze een onafgebroken keten te vormen. Men meende dat dit laatste nodig was, omdat men in een soort van elektrische stroom geloofde; sindsdien heeft de ervaring er het nut niet van bewezen. Het enige dat volstrekt nodig is, en wat stipt in acht moet worden genomen, is serieuze meditatie, volstrekte stilte en vooral geduld indien men lang op het verschijnsel wachten moet. Het is mogelijk dat het in weinig minuten voortgebracht wordt, maar het is ook mogelijk dat het een half of een heel uur duurt. Dit is afhankelijk van de mediamieke kracht van de aanzittenden.

63. Wij dienen hierbij nog op te merken, dat de vorm van de tafel, de stof waaruit die vervaardigd is, de aanwezigheid van metalen, van zijde in de kleren van de aanzittenden, de dagen, uren, duisternis of licht enzovoorts, net zo onverschillig is als regen of zonneschijn. Alleen de omvang van de tafel kan van enige invloed zijn, maar alleen in zoverre de mediamieke kracht onvoldoende mocht zijn om de tegenstand, die de tafel daardoor biedt, te kunnen overwinnen. In het tegenovergestelde geval kan een enkel mens, een kind zelfs, een tafel van honderd kilo's doen opstijgen, terwijl onder minder gunstige omstandigheden, twaalf mensen niet in staat zouden zijn om het kleinste penanttafeltje te doen bewegen.

Als alles op die wijze geregeld is, hoort men, als het verschijnsel begint, gewoonlijk enig gekraak in de tafel; men voelt een soort van trilling, die de voorbode van de beweging is. Het is alsof de tafel moeite doet om zich los te maken, waarna de draaiende beweging duidelijk wordt; deze beweging heeft soms zo'n grote snelheid, dat de aanzittenden de grootste moeite hebben om die bij te houden. Als de beweging eenmaal aan de gang is, kan men zelfs afstand nemen tot de tafel en de beweging zal niettemin doorgaan en zich in alle richtingen bewegen, zonder dat iemand deze aanraakt.

Onder andere omstandigheden heft de tafel zich op, gaat dan op de een, dan op de andere poot staan, om later wederom zachtjes zijn vorige stand aan te nemen. Soms ook schommelt zij en bootst het slingeren en stampen van een schip na. Uiteindelijk, maar daartoe is een belangrijke mediamieke kracht nodig stijgt zij geheel van de vloer op, en blijft zonder ondersteuning in de lucht zweven, en stijgt zelfs tot aan

het plafond, zodat men eronder door kan lopen, om vervolgens langzaam, slingerend zoals een vel papier zou doen, neer te dalen of met geweld op de grond stuk te vallen, waardoor op onmiskenbare wijze bewezen wordt, dat men niet de marionet van gezichtsbegoocheling is.

64. Een ander verschijnsel dat afhankelijk van de aard van het medium, dikwijls voorkomt, is kloppen binnenin het hout van de tafel, zonder dat daarom de tafel beweegt. Dit geklop, dat dikwijls zeer zwak, andere keren zeer hard is, doet zich ook voor in de andere meubelen van de kamer, tegen de deuren, de muren en het plafond horen. Wij komen hier later op terug. Indien dit geklop in het binnenste van de tafel plaatsvindt, veroorzaakt het er een voor de vingers zeer merkbare trilling, die vooral heel duidelijk verneembaar wordt, als men het oor op de tafel legt.

DERDE HOOFDSTUK

Intelligente Manifestaties

65. In alles wat wij tot dusver gezien hebben, zal men zeker geen bewijs voor de tussenkomst van een geheime macht vinden en deze uitwerkingen zouden zeer goed door de werking van een magnetische elektrische of een andere hoe dan ook genaamde stroom verklaard kunnen worden. Dit is dan ook de eerste verklaring die men van die verschijnselen gegeven heeft, en die met reden voor zeer logisch kon doorgaan. Deze verklaring zou waarschijnlijk de overhand behouden hebben, ware het niet dat er geen andere feiten voorgekomen zijn die aangetoond hebben dat het een ontoereikende uitleg is. Deze feiten zijn de bewijzen van intelligentie welke door die feiten gegeven zijn, en aangezien ieder intelligent uitwerking een intelligente oorzaak hebben moet, was het duidelijk, dat er zelfs indien men aanneemt dat de elektriciteit of welk ander fluïdum dan ook, er een rol vervulde, daarbij dan toch nog een andere oorzaak moest bestaan. Wat was die oorzaak? Wat was die intelligentie? Dit is door verdere waarneming aan het licht gebracht.

66. Het is geen vereiste dat een manifestatie, om die naam te kunnen dragen, welbespraakt, geestig of geleerd is; het is voldoende als zij het kenmerk draagt van een vrije en willekeurige handeling, verricht met een bepaald doel of beantwoordend aan een gedachte. Als men een windwijzer door de wind ziet bewegen, is men er zeker van dat deze alleen aan een werktuigelijke impuls gehoorzaamt; maar indien men in die beweging intelligente seinen opmerkte, als de windwijzer op bevel, rechts of links of wel snel of langzaam draaide, zou men toch wel genoodzaakt zijn aan te nemen, dat de windwijzer niet intelligent is, maar dat hij aan een intelligentie gehoorzaamt. En dat is met de tafel gebeurd.

67. Wij hebben de tafel onder de invloed van een of meer mediums zien bewegen, zich zien opheffen, horen kloppen. De eerste intelligente uitwerking die opgemerkt werd, was dat die bewegingen op bevel gebeurden; zo ging de tafel zonder van haar plaats te gaan op de daarvoor aangewezen poot staan, om bij het neerkomen een bepaald aantal slagen te geven, die het antwoord op een vraag waren. Bij andere

gelegenheden, liep de tafel naar links en rechts, vooruit en achteruit door de kamer, zonder door iemand aangeraakt te worden, en voerde op bevel van de omstanders verschillende bewegingen uit. Het spreekt vanzelf dat hier van verdenking of bedrog geen sprake is en dat wij de volstrekte eerlijkheid van de omstanders die door de waardigheid en de volstrekte belangeloosheid van de personen gewaarborgd wordt, aannemen. Later zullen wij over de misleidingen spreken, tegen welke men voorzichtig moet handelen en voor op zijn hoede moet zijn.

68. Door middel van kloppen, en vooral door dat inwendig geklop waarover wij gesproken hebben, verkreeg men uitwerkingen die nog intelligenter waren, zoals nabootsing van de verschillende trommelslagen, schoten van pelotons of kanons; het geluid van een zaag, de slagen van een hamer, de maat van verschillende melodieën, enzovoorts. Dit opende, zoals rationeel te begrijpen is, een uitgestrekt gebied voor onderzoek. Men zei tot zichzelf, dat aangezien er hierbij een geheime intelligentie werkzaam was, deze op vragen moest kunnen antwoorden; en inderdaad antwoordde zij ja en nee door middel van een vooraf overeengekomen aantal slagen. Deze antwoorden waren van weinig betekenis, daarom kwam men op het idee om de letters van het alfabet te doen aanwijzen, om zodoende woorden en zinnen te vormen.

69. Doordat deze feiten door duizenden mensen en in alle landen, naar welgevallen herhaald werden, kon er geen twijfel over de intelligente natuur van de manifestaties meer blijven bestaan. Toen is men met een nieuw stelsel voor de dag gekomen, volgens welk deze intelligentie geen andere intelligentie dan die van het medium zelf, of van degene die de vragen stelt of zelfs van de omstanders, is. Er bleef nu nog de moeilijkheid over te bewijzen hoe die intelligentie in de tafel terug kon geëerd en door kloppen geëerd kon worden. Zodra bewezen was dat dit kloppen niet door het medium gedaan kon worden, moest het dus door de gedachte gedaan worden; en een gedachte, die in staat is om te kloppen, was een verschijnsel dat nog veel meer verbazing opwekte dan al degene waarvan men tot hertoe getuige geweest was. Het duurde dan ook niet lang of het onwaarschijnlijke van deze mening door de ervaring werd bewezen. En inderdaad, de antwoorden waren dikwijls lijnrecht in strijd met de gedachten van de omstanders, boven de verstandelijke bevattings van het medium, en zelfs in hem onbekende talen opgesteld, of behelsden feiten die aan allen onbekend waren. De

voorbeelden hiervan zijn zo veelvuldig, dat het om zo te zeggen een onmogelijkheid is, dat iemand die zich enigszins met spiritistische mededelingen heeft beziggehouden, er niet menigmaal getuige van is geweest. Wij zullen er slechts een enkel voorbeeld van citeren, dat ons door een ooggetuige meegedeeld werd.

70. Op een van de schepen van de keizerlijke Franse marine, die in de Chinese zeeën gestationeerd was, hield zich de gehele bemanning, zowel matrozen als officieren, met de sprekende tafels bezig. Men kwam op het idee om de geest op te roepen van een luitenant van datzelfde schip, die twee jaren eerder gestorven was. Hij verscheen, en na verschillende mededelingen gedaan te hebben, die allen met verbazing vervulden, zei hij door kloppen, het volgende: “Ik verzoek u dringend om aan de kapitein de som van... (hij gaf het bedrag op), die ik hem schuldig ben, te willen doen uitbetalen, waarvan ik spijt heb, dat ik dat voor mijn dood niet heb kunnen teruggeven.” Niemand was hiermee bekend en zelfs de kapitein was deze schuld, die trouwens vrij gering was, vergeten; maar toen hij zijn aantekeningen erop nazag, vond hij er inderdaad de schuld van de luitenant, die met het opgegeven cijfer volkomen overeenstemde, in opgetekend. Nu vragen wij van wie deze gedachte een weerkaatsing kon zijn.

71. Men verbeterde de kunst om door middel van alfabetisch kloppen contact te maken, maar deze manier bleef niettemin zeer langdurig; men ontving op die wijze echter mededelingen van enige omvang, evenals belangrijke onthullingen over de wereld van de Geesten. Deze gaven andere middelen van contact op, en het is aan hen, dat men het middel van de schriftelijke mededelingen, verschuldigd is.

De eerste mededelingen van dien aard vonden plaats door een potlood vast te maken aan de poot van een licht tafeltje dat op een vel papier geplaatst werd. Het tafeltje, dat door de invloed van een medium in beweging gebracht werd, begon eerst letters, daarna woorden en zinnen te schrijven. Men vereenvoudigde langzaamaan deze manier, door eerst opzettelijk daartoe vervaardigde tafeltjes, niet groter dan de hand, daarna korfjes, bordpapieren doosjes en uiteindelijk een eenvoudig plankje te gebruiken. Het schrijven ging even vloeiend, vlug en gemakkelijk als met de hand, maar men zag later in dat al deze voorwerpen eigenlijk niets anders dan verlengstukken, eigenlijk

pennehouders waren, die men, door zelf het potlood in de hand te houden, missen kon; toen schreef de hand door een onwillekeurige beweging meegevoerd, onder de impuls van de geest en zonder medewerking van de wil of van de gedachte van het medium. Vanaf die tijd bestonden er evenmin grenzen voor de mededelingen van de overzijde van het graf als voor die van de gewone briefwisseling tussen levenden. Op die verschillende manieren, die wij uitgebreider zullen uitleggen, komen wij terug. Wij hebben er een snelle schets van gegeven om de opvolging van de feiten aan te wijzen die er toe geleid hebben, te bewijzen, dat deze verschijnselen het gevolg van de tussenkomst van geheime intelligenties, anders gezegd van Geesten, zijn.

VIERDE HOOFDSTUK

Theorie van de Fysische Manifestaties

Beweging en opheffing. Geluiden. Vermeerdering en vermindering van het gewicht van de lichamen.

72. Als het bestaan van de Geesten, alsook de mogelijkheid van hun werking op de stof, eenmaal door redenering en door feiten bewezen is, blijft de vraag te weten hoe die handeling plaatsvindt, en hoe het lukt om tafels en andere werkeloze lichamen te doen bewegen.

Een denkbeeld doet zich doorgaans op zeer natuurlijke wijze op, en dat was gebeurd bij ons ook; aangezien dat denkbeeld door de Geesten bestreden is en zij ons een geheel andere verklaring, die wij volstrekt niet verwachtten, gegeven hebben, is dit wel een bewijs dat hun theorie niet de uiting van onze denkbeelden is. En deze eerste gedachte kon iedereen net zo goed als wij gehad hebben; maar wij geloven niet dat de theorie, die door de Geesten opgegeven werd, ooit in het brein van wie ook, is opgekomen. Men zal zonder veel moeite inzien hoeveel hun verstand, ofschoon ze niet zo eenvoudig is, boven de onze uitmunt, daar zij oplossing van een tal van feiten geeft, die door ons verstand niet op voldoende wijze verklaard kunnen worden.

73. Vanaf het ogenblik dat men de natuur van de Geesten, hun menselijke vorm, de halfstoffelijke eigenschappen van het perispirit, de werktuigelijke werking die dit op de stof kan uitoefenen, kende en toen men bij de feiten van de verschijningen, door fluïdieke, ja zelfs door tastbare handen voorwerpen zag grijpen en verplaatsen, was niets natuurlijker dan te geloven, dat de Geest om de tafels te doen draaien, gewoon zijn handen gebruikte en door spierkracht de tafel in de hoogte deed gaan. Maar waartoe is dan een medium nodig? Kan de Geest niet alleen handelen? Want het medium, dat meestal zijn handen in tegenovergestelde richting dan die van de beweging ofwel in het geheel niet oplegt, kan klaarblijkelijk de Geest niet met enige spierkracht bijstaan. Laten wij zien wat de Geesten, die wij ondervraagd hebben, daarover zeggen?

74. De volgende antwoorden zijn ons door de geest van de Heilige Lodewijk gegeven en daarna nog door vele anderen bevestigd.

1) Is het universele fluïdum een emanatie van de godheid?

“Nee.”

2) Is het een schepping van de godheid?

“Alles is geschapen, behalve God.”

3) Is het universele fluïdum tegelijkertijd ook het universele element?

“Ja, het is het eerste beginsel van alle dingen.”

4) Heeft het enige overeenkomst met de elektrische vloeistof, waarvan wij de uitwerking kennen?

“Het is haar element.”

5) In welke toestand doet het universele fluïdum in zijn grootste eenvoudigheid, zich aan ons voor?

“Om het in zijn absolute eenvoudigheid te vinden, zou men tot aan de zuivere Geesten moeten opklimmen; op uw wereld is het altijd in een min of meer gewijzigde toestand, teneinde de vaste stof die u omringt te kunnen vormen; u kunt echter zeggen, dat de toestand die het meeste die eenvoudigheid nadert, die is van het fluïdum dat u het dierlijk magnetische noemt.”

6) Men heeft gezegd dat het universele fluïdum de bron van het leven is; is het ook bron van de intelligentie?

“Nee. Dat fluïdum geeft alleen leven aan de stof.”

7) Aangezien het perispirit uit dit fluïdum gevormd is, schijnt het er, in een soort van gecondenseerde toestand in aanwezig te zijn, die het tot in zekere mate tot de feitelijke stof doet naderen?

“Tot in zekere mate, zoals u zegt, want het bezit er niet alle eigenschappen van; afhankelijk van de werelden is het min of meer gecondenseerd.”

8) Op welke wijze kan de Geest een vast lichaam doen bewegen?

“Hij verbindt een gedeelte van het universele fluïdum met het daarvoor geschikte fluïdum dat door het medium uitgestraald wordt.”

- 9) Heffen de Geesten de tafel op, door middel van hun, in zekere zin, vast geworden ledematen?

“Dit antwoord zal u nog niet brengen, waar u toe komen wilt. Wanneer een tafel zich onder uw handen beweegt, put de ingeroepen Geest uit het universele fluïdum datgene wat hij nodig heeft om de tafel van een kunstmatig leven te voorzien. Als de tafel daarvan voorzien is, trekt de Geest haar tot zich en doet haar onder de invloed van zijn eigen fluïdum, dat hij door zijn wil uitstraalt, bewegen. Als de massa die hij in beweging wil brengen voor hem te zwaar is, roept hij de hulp in van andere Geesten die in dezelfde toestand verkeren als hij. De Geest kan in feite, ten gevolge van zijn etherische natuur, niet zonder middelaar, dat wil zeggen zonder de band die hem met de stof verbindt op de ruwe stof inwerken; deze band, hetgeen u perispirit noemt, is voor u de sleutel van alle stoffelijke verschijnselen van het spiritisme. Ik geloof dat ik mij duidelijk genoeg uitgedrukt heb, om begrepen te worden.”

Opmerking: Wij vestigen de aandacht op deze eerste zinsnede: Dit antwoord zal u NOG NIET brengen, waar u toe komen wilt. De Geest begreep zeer goed, dat al de voorafgegane vragen alleen gedaan waren, om tot deze te komen, en zinspeelt op onze gedachte, die inderdaad een geheel ander antwoord, en wel de bevestiging van onze mening over de wijze waarop de Geest de tafels doet bewegen, verwachtte.

- 10) Zijn de Geesten van wie hij hulp inroept, lager in rang dan hij?
Staan deze onder zijn bevelen?

“Zij staan meestal op dezelfde rang en komen vaak uit eigen beweging.”

- 11) Zijn alle Geesten in staat om verschijnselen van dien aard voort te brengen?

“De Geesten die dergelijke verschijnselen doen ontstaan, zijn altijd mindere Geesten die nog niet geheel van alle stoffelijke invloed los zijn.”

- 12) Wij begrijpen dat verheven Geesten zich niet met dingen die zij beneden zich achten, bezighouden; maar wat wij bedoelen is of zij, naarmate zij meer gedematerialiseerd zijn, ook meer macht zouden hebben dit te doen, indien zij dit verlangden?

“Zij bezitten de zedelijke kracht zoals de anderen de fysische kracht hebben; als zij deze laatste nodig hebben, maken zij gebruik van hen die deze bezitten. Heeft men u niet gezegd dat zij de mindere Geesten gebruiken zoals u de werklieden?”

Opmerking: Men heeft gezegd dat de vastheid van het perispirit, indien men dit zo mag uitdrukken, afhankelijk van de toestand van de werelden verschilt; het schijnt dat dit ook afhankelijk van de aard van de individuen het geval is. Bij zedelijk gevorderde Geesten, is het meer verfijnd en nadert het tot dat van de verheven Geesten; bij de mindere Geesten daarentegen, nadert het tot de stof, en daardoor blijven de Geesten die op een lager trap staan, zo lang de illusies van het aardse leven behouden; zij denken en handelen alsof zij nog in leven waren; zij koesteren dezelfde verlangens, en men zou bijna kunnen zeggen: bezitten nog dezelfde zinnelijkheid.

Deze grofheid van het perispirit maakt dat het meer affiniteit tot de stof heeft en maakt de mindere Geesten meer geschikt voor fysische manifestaties. Hierdoor komt het dat een man van de wereld, die zich gewoonlijk met intelligente arbeid bezig houdt en wiens lichaam zwak en teer is, geen zware lasten kan dragen, zoals een lastdrager dat doet. Bij deze mensen is de stof zozegd minder vast, bieden de organen minder weerstand; hij bezit minder zenuwvloeistof. Het perispirit is voor de geest wat het lichaam voor de mens is, en de vastheid ervan is groter naarmate de Geest lager van rang is. Dit vervangt bij hem als het ware de spierkracht, dat wil zeggen geeft hem een grotere macht op de voor fysische manifestaties benodigde fluïda, dan aan degenen van wie de natuur meer geëtheriseerd is. Als een verheven Geest zodanige verschijnselen wil doen ontstaan, handelt hij zoals bij ons de zwakke mensen doen, hij laat het door een Geest doen die lastdrager is.

- 13) Indien wij dat wat u gezegd hebt goed begrijpen, dan zetelt het levensbeginsel in het universele fluïdum; de geest put uit dit fluïdum het halfstoffelijke omhulsel waaruit zijn perispirit bestaat, en het is door middel van dat fluïdum dat hij op de werkeloze stof inwerkt; is dat niet zo?

“Ja; maar dit wil zeggen dat hij aan de stof een soort van kunstmatig leven schenkt; de stof wordt door het dierlijk leven bezielde. De tafel die zich onder uw handen beweegt, leeft evenals het dier: zij gehoorzaamt

vanzelf aan het intelligente wezen. Dit stuwt haar niet voort, zoals een mens dit een last zou doen; als de tafel zich opheft dan is het niet de Geest die haar door spierkracht oplicht, het is de bezielde tafel die aan de impuls die de Geest haar geeft, gehoorzaamt.”

14) Welke rol vervult het medium bij dit verschijnsel?

“Zoals ik al zei, het daartoe dienstige fluïdum van het medium verbindt zich met het door de geest verzamelde universele fluïdum; de vereniging van de twee fluïda, dat wil zeggen van het geanimaliseerde met het universele fluïdum is nodig, om leven aan de tafel te geven. Maar let wel op dat dit leven slechts tijdelijk is, het gaat met de bewerking en zelfs reeds voordat deze geëindigd is teniet, zodra de hoeveelheid fluïdum niet meer voldoende is om haar te bezielen.”

15) Kan die Geest zonder de medewerking van een medium handelen?

“Hij kan handelen zonder dat het medium het weet; dat wil zeggen dat er vele mensen zijn, van welke de Geest zich bedient om zekere verschijnselen te doen ontstaan, zonder dat deze ervan bewust zijn. De Geest put bij deze mensen, net als uit een bron, het geanimaliseerde fluïdum dat hij nodig heeft: Zodoende is de medewerking van een medium in de zin zoals u dit opvat, niet altijd nodig; dit vindt vooral bij spontane verschijnselen plaats.”

16) Handelt de bezielde tafel met intelligentie; denkt zij?

“Zij denkt evenmin als de stok waarmee u een intelligent sein geeft, maar het levensvermogen waardoor zij bezield wordt, stelt haar in staat om aan de impuls van een intelligentie te gehoorzamen. Laat het u dus duidelijk zijn dat de zich bewegende tafel geen Geest geworden is, en dat zij van zichzelf noch gedachte noch wil heeft.”

Opmerking: Men gebruikt dikwijls in de spreektaal een dergelijke uitdrukking; men zegt van een rad dat snel ronddraait, dat het door een snelle beweging bezielde is.

17) Welke oorzaak heeft bij het voortbrengen van die verschijnselen de overhand: de Geest of het fluïdum?

“De Geest is de oorzaak, het fluïdum het werktuig; beide zijn nodig.”

18) Welke rol vervult hierbij het medium?

“De Geesten te roepen en behulpzaam te zijn bij de impuls die deze aan het fluïdum geven.”

— Is de medewerking van de wil altijd volstrekt noodzakelijk?

“Zij vermeerdert de kracht, maar is niet altijd nodig, aangezien de beweging tegen en ongeacht de wil kan plaatsvinden, en hierin ligt het bewijs opgesloten dat er een oorzaak bestaat, die van het medium onafhankelijk is.”

Opmerking: De aanraking met de hand is niet altijd nodig om een voorwerp te doen bewegen. Zij dient voornamelijk om de eerste impuls te geven, maar als het voorwerp eenmaal bezielde is, kan dit aan de wil -zonder dat daartoe stoffelijke aanraking gebezigd wordt- gehoorzamen; dit hangt van de kracht van het medium of van de natuur van de Geesten af. Zelfs is een eerste aanraking niet altijd nodig; dit wordt bewezen door spontane verplaatsingen en bewegingen, op tijden dat men er niet aan dacht ze uit te lokken.

19) Waarom kan niet iedereen dezelfde uitwerking teweegbrengen, en waarom hebben alle mediums niet dezelfde kracht?

“Dit hangt af van het organisme en van de meerdere of mindere moeilijkheid waarmee de verbinding van de fluïden kan plaatsvinden; daarbij sympathiseert de Geest van het medium meer of minder met de vreemde Geesten, die bij hem de nodige fluïdieke kracht vinden. Het is met deze kracht evenals met die van de magnetiseurs, welke afhankelijk van het individu ook meer of minder sterk is. Men vindt mensen die in dat opzicht geheel tegendraads zijn; anderen bij welke de verbinding alleen ten gevolge van hun wil, tot stand kan komen; nogmaals, tot slot, bij wie dit op zulk een natuurlijke en gemakkelijke wijze plaatsvindt, dat zij er zelf niets van merken, en dat zij, zoals wij reeds gezegd hebben, zonder het te weten tot werktuig dienen.” (Zie hierna het hoofdstuk over de Spontane Manifestaties.)

Opmerking: Het magnetisme is zonder twijfel het beginsel van die verschijnselen, maar niet zoals men dat gewoonlijk opvat; hiervoor strekt ten bewijze dat er zeer sterke magnetiseurs zijn, die geen hoektafeltje zouden

kunnen doen bewegen, en dat men daarentegen, mensen - zelfs kinderen - vindt die niet kunnen magnetiseren, doch voor wie het voldoende is de vingers op een zware tafel te leggen om die te doen bewegen; indien dus de mediamieke kracht niet evenredig is aan de magnetische kracht, komt dit doordat daarbij een andere oorzaak werkzaam is.

20) Kan men de zogenaamde elektrische mensen als mediums beschouwen?

“Die mensen putten uit zichzelf het nodige fluïdum om dit verschijnsel voort te brengen en kunnen zonder medewerking van vreemde Geesten handelen. Het zijn dus geen mediums in de zin die men aan dat woord hecht, maar het kan ook gebeuren dat een Geest hen bijstaat, en van hun natuurlijke aanleg gebruikmaakt.

Opmerking: Het is mogelijk dat het met die mensen net zo gesteld is als met de somnambules, die zonder en met de medewerking van een vreemde Geest kunnen handelen. (Zie in het hoofdstuk over mediums, het artikel over de Somnambulistische mediums).

21) Bevindt de Geest die zijn werking op de vaste lichamen uitoefent om deze in beweging te brengen, zich in de stof van dat lichaam, of erbuiten?

“Het een en het ander; wij hebben gezegd dat de stof geen beletsel voor de geest is. Zij doordringen alles, een deel van het perispirit vereenzelvigt zich als het ware met het voorwerp in welke het doorgedrongen is.”

22) Hoe slaagt de Geest erin om te kloppen; gebruikt hij daartoe een stoffelijk voorwerp?

“Evenmin als hij zijn armen gebruikt om de tafel op te lichten. U weet wel dat hij geen hamer tot zijn beschikking heeft. Het samengevoegde fluïdum, door zijn wil in werking gebracht om te doen bewegen of om te kloppen, is zijn hamer. Als hij iets doet bewegen, ontvangt u door het licht de gewaarwording van die bewegingen; als hij klopt, wordt het geluid door de lucht tot u overgebracht.”

- 23) Wij begrijpen dit, als hij op een hard lichaam klopt; maar hoe kan hij lawaai of geluiden die woorden vormen, in de ijzigheid van de lucht, doen horen?

“Daar hij op de stof werkt, kan hij evengoed op de lucht als op de tafel werken. Wat de woordenvormende geluiden betreft, deze kan hij evengoed als elk ander geluid nabootsen.”

- 24) U zegt dat de Geest - als hij een tafel doet bewegen - geen gebruik maakt van zijn handen; en toch heeft men bij zichtbare manifestaties handen tevoorschijn zien komen, die met de vingers over het klavier liepen, de toetsen deden bewegen en geluiden voortbrachten; schijnt het niet dat in dit geval de beweging van de toetsen door de drukking van de vingers voortgebracht wordt? En is deze drukking niet even onmiddellijk als wezenlijk wanneer zij zich op ons zelf doet gevoelen, en die handen, afdrukken op onze huid achterlaten?

“U kunt de natuur en de wijze van handelen van de Geesten niet anders begrijpen dan door vergelijkingen, die er u er slechts een onvolledig denkbeeld van kunnen geven, en u doet verkeerd altijd hun wijze van doen met de uwe te willen vergelijken. Hun wijze van doen moet in overeenstemming met hun organisatie zijn. Heb ik u niet gezegd, dat het fluïdum van het perispirit de stof doordringt en zich met deze vereenzelvigd en het met een kunstmatig leven bezielt? Welnu, als de Geest de vingers op de toetsen zet, zet hij ze er werkelijk op en beweegt ze zelfs; maar het is niet door spierkracht dat hij op de toets drukt; hij bezielt de toets, zoals hij de tafel bezielt, en de toets gehoorzaamt daardoor aan zijn wil, beweegt zich en slaat op de snaar. Er gebeurt hier zelfs iets dat u met moeite zult begrijpen, en wel dat sommige Geesten zo weinig ontwikkeld en nog zo aan het stof gebonden zijn, dat zij nog de illusies van het aardse leven behouden hebben, en menen te handelen alsof zij nog in het bezit van hun lichaam waren. Zij kunnen zichzelf evenmin van de wezenlijke oorzaak van de verschijnselen die zij zelf voortbrengen rekenschap geven als een boer dat kan doen van de theorie van de geluiden die hij bij het spreken voortbrengt; vraag die Geesten op welke wijze zij op de piano spelen en zij zullen u antwoorden, dat zij met hun vingers er op slaan, omdat zij geloven dat zij dit doen. Het verschijnsel wordt door hen instinctmatig

voortgebracht, zonder dat zij weten op welke wijze dit geschiedt. Bij het uiten van woorden, is dit eveneens het geval.”

Opmerking: Er vloeit uit die verklaringen van de Geesten voort, dat zij alle uitwerkselen die wij teweeg kunnen brengen, ook kunnen doen ontstaan, maar door middelen die aan hun organisme eigen zijn; sommige krachten die hun eigen zijn, vervangen bij hen de spieren die wij nodig hebben om te handelen; evenals bij een stomme, de gebaren de plaats van de hem ontbrekende spraak vervangen.

- 25) Onder de verschijnselen die men als bewijzen voor de werking van een geheime kracht aanhaalt, zijn er, die blijkbaar met alle bekende natuurwetten in strijd zijn. Is in een dergelijk geval twijfelen dan toch wel gerechtvaardigd?

“Dat komt omdat de mens verre van alle de natuurwetten kent. Als hij ze allemaal kende, zou hij een verheven Geest zijn. Iedere dag toch, wordt de dwaling aangetoond van hen, die, door te wanen dat zij alles kennen, zich voornemen de grenzen te bepalen, die de natuur niet overschrijden kan. En toch blijven zij even hoogmoedig. Door onophoudelijk nieuwe geheimen te ontsluiëren, waarschuwt God de mens zijn eigen kundigheden te wantrouwen, want er zal een dag komen waarop de kennis van de meest geleerde, zal worden beschaamd. Ontmoet u niet telkens voorbeelden van lichamen, die door beweging beziel worden, welke hen in staat stelt om de aantrekkingskracht te overwinnen? Overwint de in de lucht geworpen kogel, niet tijdelijk die kracht? Arm mens, u die zich verbeeldt zeer geleerd te zijn en door uw dwaze ijdelheid ieder ogenblik van het rechte pad wordt afgebracht, weet toch, dat u nietig bent.”

75. Deze uitleg is duidelijk, categorisch en ondubbelzinnig; hieruit vloeit het kapitale punt voort, dat het universele fluidum in welke het levensbeginsel zetelt, de voornaamste werkende kracht bij de manifestaties is, en dat die kracht de impuls van de geest ontvangt hetzij deze geïncarneerd, dan wel omdolend is. Als dit fluidum gecondenseerd is, vormt het het perispirit of halfstoffelijk omhulsel van de geest. In de geïncarneerde toestand is het lichaam verbonden, in de toestand van omdoling is het vrij. Als de Geest geïncarneerd is, is de substantie van het perispirit, indien men die uitdrukking gebruiken mag, min of meer

gebonden, min of meer aanklevend. Bij sommige mensen vindt er ten gevolge van hun organisme als het ware een uitstraling van dit fluïdum plaats, en dat is feitelijk datgene, waaraan de mediums met fysieke uitwerkselen hun vermogen te danken hebben. De uitstraling van het geanimaliseerde fluïdum kan meer of minder overvloedig zijn, zijn verbinding min of meer gemakkelijk plaatsvinden. Vandaar dat er meer of minder gemakkelijk werkende, meer of minder sterke mediums zijn; die uitstraling vindt niet voortdurend plaats en dat verklaart het beurtelings aanwezig en afwezig zijn van die kracht.

76. Laten we dit met een voorbeeld ophelderen. Wanneer men de wil heeft om stoffelijke werking op een pop een bepaalde afstand geplaatst punt, uit te oefenen, dan is het de gedachte die wil, maar de gedachte alléén zal dit punt niet kunnen treffen; zij heeft daartoe een middelaar nodig die zij bestuurt: bijvoorbeeld een stok, een werptuig, een luchtstroom enz. Let wel dat de gedachte zelf geen werking op de stok uitoefent, want als men de stok niet aanraakt, zal deze niet uit zichzelf handelen. De gedachte, die niets anders is dan de in ons geïncarneerde Geest, is door het perispirit met het lichaam verbonden, en de gedachte kan evenmin zonder perispirit haar werking op het lichaam uitoefenen, dan zij dit op de stok zonder behulp van het lichaam doen kan. Zij werkt dus op het perispirit omdat zij daarmee de meeste affiniteit bezit. Het perispirit werkt op de spieren, de spieren nemen de stok op en de stok slaat het voorwerp. Wanneer de Geest niet geïncarneerd is, heeft hij een vreemde helper nodig, deze medehelper vindt hij in het fluïdum middels welk hij het werktuig in staat stelt om de impuls van zijn wil op te volgen.

77. Als dus een voorwerp in beweging gebracht, opgenomen of in de lucht geworpen wordt, dan is het niet de Geest die het aanvat, voortstuwt of oplicht, zoals wij dit met de hand zouden doen; maar hij doordringt, verzadigt het om zo te zeggen, met zijn eigen fluïdum verenigd met dat van het medium, en het voorwerp op die wijze tijdelijk levend gemaakt, handelt zoals een levend wezen doen zou, met dit onderscheid echter, dat het, omdat het geen eigen wil heeft, de impuls van de wil van de geest opvolgt.

Aangezien het levensfluïdum in zekere mate door de geest voortgestuwd wordt, een kunstmatig tijdelijk leven aan de werkeloze

lichamen geeft; aangezien het perispirit niets anders is dan ditzelfde levensfluidum, vloeit daaruit voort dat als de Geest geïncarneerd is, hij het is, die door zijn perispirit het leven aan het lichaam schenkt; hij blijft daarmee verenigd zo lang als het organisme van het lichaam dat toelaat; wanneer hij vertrekt, sterft het lichaam. Indien men dus in plaats van een tafel, een stuk hout in de vorm van een beeld neemt en men daarop evenals op de tafel zijn werking richt, dan zal men een beeld hebben, dat zich zal bewegen, zal kloppen, en dat door middel van die bewegingen en van dat kloppen antwoorden geven zal. Kortom: men zal een beeld hebben dat tijdelijk in het bezit van een kunstmatig leven zijn zal; men heeft gezegd: sprekende tafels, men zou dan ook sprekende beelden kunnen zeggen. Wat een licht wordt er niet door deze theorie over talrijke verschijnselen verspreid, die tot nu toe onverklaard zijn gebleven! Hoeveel allegorieën en geheimzinnige feiten worden er niet door verklaard!

78. De stelselmatige ongelovigen voeren hiertegen aan dat het feit om een tafel zonder enig steunpunt in de hoogte te houden onmogelijk is, omdat dit tegen de wet van de aantrekkingskracht strijdt. Ten eerste zullen wij hen hierop antwoorden dat hun ontkenning nog geen bewijs is; ten tweede, dat als het feit bestaat, zij het dan tegen alle bekende wetten in zijn, dit alleen bewijst dat het feit op een onbekende wet steunt; de ontkenningen zullen zich toch niet het recht toekennen alle natuurwetten te kennen. Wij hebben nu een verklaring van die wet gegeven, maar dit is geen reden voor hen om die aan te nemen; juist omdat ze door Geesten, die hun aardse omkleedsel hebben afgelegd en niet door Geesten die dit omkleedsel nog bezitten en zitting in de Academie hebben, gegeven is. Indien die wet door Arago tijdens zijn leven bekend was gemaakt, zouden zij die met gesloten ogen als waar hebben aangenomen; maar als dit door de geest van de overleden Arago gedaan wordt, is het een utopie. Waarom? Omdat zij geloven dat bij de dood van Arago, alles met hem gestorven is. Wij zijn niet zo hoogmoedig om ons te vleien hen van die gedachte af te zullen brengen; maar daar deze tegenwerping bij sommigen bedenkingen zouden kunnen doen ontstaan, willen wij trachten die op te lossen, en zullen ons daartoe op hun standpunt plaatsen, dat wil zeggen, wij zullen tijdelijk de theorie van het kunstmatige leven laten rusten.

79. Als men de klok van de luchtpomp vacuüm maakt, dan hecht zij zich met een dergelijke kracht aan de plaat waarop zij staat, dat het - ten gevolge van het gewicht van de kolom lucht die er op drukt,- niet mogelijk zal zijn haar op te tillen.

Laat men de lucht weer in de klok, dan kan men dit zeer gemakkelijk doen, omdat de lucht in de klok in evenwicht is met de lucht die er op drukt; de klok aan zichzelf overgelaten, zal niettemin ten gevolge van de zwaartekracht, op de plaat blijven staan. Indien men nu de lucht onder de klok samenperst, zodat ze een grotere dichtheid dan die welke er buiten is, verkrijgt, dan zal, ondanks de wetten van de zwaartekracht, de klok opgeheven worden, en indien de luchtstroom krachtig en hevig is, zal zij die in de ruimte kunnen zwevend houden, op dezelfde wijze als de popjes die men op de waterstraal van een fontein doet dansen, zonder dat hier enig zichtbaar steunpunt merkbaar zal zijn. Waarom kan dan het universele fluïdum dat het element van alle stoffen is, dat rondom de tafel opgehoopt wordt, niet de eigenschap bezitten er het specifieke gewicht van te doen toe- of afnemen, zoals de lucht dit voor de luchtpomp, het waterstofgas dit voor de luchtballon doet, zonder dat daarom van de wet van de zwaartekracht afgeweken wordt? Zijn u alle eigenschappen en de gehele kracht van dit fluïdum bekend? Nee. Welnu: ontken dan niet iets, alleen maar omdat u er geen verklaring van weet te geven.

80. Laat ons nog eens op de theorie van de beweging van de tafel terugkomen. Indien de Geest door het aangegeven middel een tafel kan oplichten, dan kan hij evengoed ook ieder ander voorwerp, bijvoorbeeld een armstoel optillen. Indien hij het met een armstoel kan doen, kan hij ook bij voldoende kracht, tegelijkertijd iemand die er op zit optillen. Kijk, dat is dus de uitleg van een verschijnsel dat de heer Home meer dan honderd malen op zichzelf en op anderen heeft teweeggebracht; hij deed dit ook gedurende een verblijf in Londen, en om te bewijzen dat de toeschouwers niet het slachtoffer van zinsbegoocheling waren, maakte hij tegen de zoldering een teken met een potlood, en is men onder hem doorgelopen. Men weet dat de heer Home een sterk medium voor fysieke verschijnselen is; in het vermelde geval was hij werkende oorzaak, en tegelijkertijd het voorwerp van de bewerking.

81. Wij hebben zo-even van mogelijke gewichtsvermeerdering gesproken; dit is inderdaad een verschijnsel dat zich soms voordoet en niet abnormaler is dan de weerstandbieding van de klok van de luchtpomp ten gevolge van de druk van de kolom lucht. Men heeft onder de invloed van sommige mediums tamelijk lichte voorwerpen dezelfde weerstand zien bieden, en daarna plotseling bij geringe inspanning zien toegeven. In de bedoelde proef weegt de klok door zichzelf werkelijk niet meer noch minder, maar zij schijnt zwaarder, door de uitwendige oorzaak die op haar drukt, waarschijnlijk is dit hier ook het geval. De tafel heeft altijd hetzelfde gewicht, want haar massa is niet toegenomen, maar een vreemde kracht belet haar te bewegen, hiervan kunnen de haar omgevende fluïden waarmee zij doortrokken is, de oorzaak zijn, evenals de lucht, de oorzaak is waardoor het schijnbare gewicht van de klok van de luchtpomp, vermeerdert of vermindert. Doe de proef met de luchtpomp voor een onwetende boer, die niet begrijpt dat het de voor hem onzichtbare lucht is, die het verschijnsel veroorzaakt en het zal niet moeilijk zijn hem te doen geloven, dat het de duivel is, die hier de hand in het spel heeft.

Men zal wellicht zeggen, dat aangezien dit fluïdum onweegbaar is, zijn ophoping geen toeneming van het gewicht van een voorwerp kan teweegbrengen; maar let op, indien wij het woord ophoping gebruikt hebben, doen wij dit bij wijze van vergelijking, en niet om een volstreekte gelijkheid met de lucht aan te duiden; het fluïdum is onweegbaar, het zij zo; maar dit wordt door niets bewezen. Zijn ware natuur is ons niet bekend en het is zeker niet zo dat wij al zijn eigenschappen kennen. Vóórdat men door proeven de zwaarte van de lucht had leren kennen, veronderstelde men evenmin de uitwerkingen van datzelfde gewicht. Men telt de elektriciteit ook onder de onweegbare vloeistoffen, en toch kan een lichaam door een elektrische stroom tegengehouden worden, en aan degene die het op wil tillen, grote weerstand bieden. Het is dus schijnbaar zwaarder geworden. Het zou niet logisch wezen om, vanwege het feit dat men het steunpunt niet ziet, daaruit te willen besluiten dat het niet bestaat. De Geest kan dus in het bezit zijn van aan ons onbekende hefbomen; de natuur bewijst ons dagelijks dat haar macht niet ophoudt daar waar wij die niet met onze zintuigen kunnen waarnemen.

Men kan alleen door een zodanige oorzaak het eigenaardige verschijnsel, waarvan men dikwijls voorbeelden gezien heeft, verklaren, waarbij een jong en zwak mens, zonder de minste inspanning met een paar vingers een sterk en zwaar mens, met de stoel waarop deze zit, als een veer optilt. Het afwisselend aanwezig zijn en ophouden van die gave bewijst dat er een aan de persoon vreemde oorzaak bestaat.

VIJFDE HOOFDSTUK

Spontane Fysische Manifestaties

Geluiden, lawaai en geweld. Gegooide voorwerpen. Verschijnsel van het aanbrengen van voorwerpen (apports).

82. De verschijnselen waar wij het over gehad hebben, worden uitgelokt; maar het gebeurt ook dat zij uit zichzelf plaatsvinden, zonder medewerking van de wil, verre daarvan, aangezien zij dikwijls zeer hinderlijk worden. Wat bij deze verschijnselen elke gedachte uitsluit dat zij het gevolg zouden zijn van verbeelde spiritistische gedachten, is dat zij bij mensen voorkomen, die er nooit over hebben horen spreken, en op ogenblikken dat zij er in het geheel niet op bedacht zijn. Deze verschijnselen die men natuurlijk proefondervindelijk spiritisme zou kunnen noemen, zijn van het grootste belang; daarom nodigen wij allen die zich met spiritistische verschijnselen bezighouden uit, alle feiten van dien aard die hun ter kennis mochten komen, niet alleen te verzamelen, maar vooral door een nauwkeurig tot in de kleinste details voortgezet te onderzoeken, met zorg de werkelijkheid te constateren, zodat men er zeker van is dat men niet het slachtoffer van een illusie of van bedrog is.

83. Van alle spiritistische manifestaties zijn geluiden en kloppen de eenvoudigste en de meest voorkomende; vooral bij deze moet men zich voor illusies behoeden, want er bestaan vele natuurlijke oorzaken, waardoor deze verschijnselen net zo goed kunnen ontstaan, zoals het huilen van de wind en het bewegen van voorwerpen door de wind, het een of ander voorwerp dat men zelf zonder het te bemerken beweegt, de een of andere uitwerking van de akoestiek, een verborgen dier, insecten enzovoorts; laten we ook de streken van laffe grappenmakers niet vergeten.

Ondanks het feit dat de spiritistische geluiden van een zeer uiteenlopende intensiteit en klank zijn, dragen zij toch een bijzonder karakter, waaraan zij zeer gemakkelijk te herkennen zijn en waardoor men ze niet met het kraken van hout, het knetteren van vuur of het eentonig getik van een uurwerk verwarren kan. Het zijn korte slagen, dan eens dof, zwak en licht, dan weer helder, duidelijk en soms

luidruchtig, van plaats veranderend, en zich herhalend zonder juist een werktuigelijke regelmatigheid in acht te nemen. Van alle middelen om de werkelijkheid na te gaan, is het gehoorzamen aan de wil het meest afdoende, daarna kan er geen twijfel over de oorsprong overblijven. Indien de kloppingen op een daartoe aangewezen plaats herhaald worden, indien zij door getal of intensiteit van de slagen antwoord op een gedachte geven, dan kan men een intelligente oorzaak niet negeren; maar daarom is het ongehoorzamen nog niet altijd een bewijs van het tegenovergestelde.

84. Laten we nu aannemen, dat men door een nauwkeurig onderzoek de zekerheid heeft verkregen dat de geluiden of welk ander verschijnsel ook, werkelijk manifestaties zijn, is het dan verstandig daar angstig voor te zijn? Zeer zeker niet; want in geen geval hoeft men het minste gevaar te vrezen; alleen degenen die men wijsgemaakt heeft, dat het de duivel is, kunnen daardoor op een onaangename wijze getroffen worden, zoals bij kinderen die men met weerwolven en de boeman vrees aanjaagt. Het is waar, men moet erkennen dat die manifestaties onder sommige omstandigheden een onaangename uitvoerigheid en duur hebben, zodat men er natuurlijk vrijgesteld van wenst te worden. Dit vereist een nadere uiteenzetting.

85. Wij hebben gezegd, dat de fysische manifestaties als doel hebben om onze aandacht op het een of ander te vestigen en ons het bijzijn van een boven de mens verhevene macht aan te tonen. Wij hebben ook gezegd dat verheven Geesten zich niet met soortgelijke manifestaties ophouden; als zij die tot het bovenvermelde doel willen doen ontstaan, gebruiken zij daartoe mindere Geesten zoals wij voor grof werk onze bedienden gebruiken; als het beoogde doel eenmaal bereikt is, houdt de stoffelijke manifestatie op, omdat zij niet meer nodig is. Een paar voorbeelden zullen dit beter doen begrijpen.

86. Vele jaren geleden, toen ik mij pas op de studie van het spiritisme begon toe te leggen, hoorde ik op een avond - terwijl ik aan een werk over het spiritisme bezig was - gedurende vier achtereenvolgende uren rondom mij kloppen. Dit was voor het eerst dat mij zo iets overkwam. Ik overtuigde mijzelf dat dit geklop geen toevallige oorzaak had, maar kon er voor het ogenblik niets meer van te weten krijgen. Ik had toen meermalen gelegenheid gehad om een zeer goed schrijvend medium te

spreken. De volgende dag raadpleegde ik de geest, die zich door dit medium openbaarde, over de oorzaak van het geklop. Het was, antwoordde men mij, uw goede Geest die u wilde spreken. — En wat verlangde hij mij te zeggen? Antwoord: U kunt het hem zelf vragen, want hij is hier. — De Geest, die hierdoor door mij ondervraagd werd, maakte zich aan mij bekend onder een allegorische naam (sindsdien heb ik door andere Geesten vernomen, dat hij tot een zeer verheven orde behoort en op aarde een belangrijke rol vervuld heeft). Hij maakte mij op de fouten in mijn werk opmerkzaam en wees mij waar die te vinden waren, gaf mij nuttige en wijze raad, en voegde daarbij, dat hij altijd met mij zou zijn, en mij telkens als ik hem riep en iets wenste te vragen ten dienste zou staan. Vanaf die tijd heeft die Geest mij dan ook niet meer verlaten. Hij heeft mij vele bewijzen van grote voortreffelijkheid gegeven en zijn welwillende en krachtige tussenkomst is voor mij zowel in de stoffelijke dingen als in die die tot het bovennatuurlijke behoren zeer merkbaar geweest. Maar onmiddellijk na ons eerste gesprek is het kloppen opgehouden. Wat toch, was zijn verlangen? Geregeld met mij in contact te komen, en daartoe moest hij mij waarschuwen. Nadat de waarschuwing gegeven en uitgelegd was, en de geregelde gemeenschap voorgoed gevestigd was, werd het kloppen overbodig, en hield het daarom op. Men roert de trom niet meer om de soldaten te wekken, als zij reeds opgestaan zijn.

Bijna hetzelfde is met een onze vrienden gebeurd. Sinds enige tijd hoorde hij in zijn kamer verschillende soorten van geraas, wat zeer hinderlijk begon te worden. Toen hij in de gelegenheid werd gesteld om geest van zijn vader te raadplegen via de tussenkomst van een schrijvend medium, vernam hij wat er van hem verlangd werd, deed wat men hem aanbevolen had, en vanaf die tijd vernam hij niets meer. Let hierbij op, dat mensen die in de gelegenheid zijn om op een geregelde en gemakkelijke wijze in gemeenschap met Geesten te komen, sporadisch manifestaties van dien aard ondervinden, en dat is zeer gemakkelijk te begrijpen.

87. De spontane manifestaties beperken zich niet altijd tot geluiden en geklop, soms ontaarden zij in wezenlijk geraas en geweld. Meubels en andere dingen worden ondersteboven gekeerd, allerlei voorwerpen worden van buiten naar binnen geworpen, deuren en vensters door onzichtbare handen geopend en gesloten, vensterglazen ingeworpen,

dit alles kan niet voor zinsbedrog doorgaan. De veroorzaakte wanorde, bestaat dikwijls werkelijk, maar soms is het slechts schijnbaar. Men hoort in een aangrenzend vertrek het geraas van vallend aardewerk dat met geweld gebroken wordt, blokken hout die op de grond rollen; men schiet toe en vindt alles stil en op zijn plaats en nauwelijks is men de kamer weer uit of het geweld begint opnieuw.

88. De manifestaties van dien aard zijn noch zeldzaam noch nieuw. Er bestaan slechts weinig plaatselijke kronieken waarin men niet de een of andere dergelijke gebeurtenis vindt opgetekend. De angst heeft waarschijnlijk de dingen dikwijls uitvergroot, die daarna van mond tot mond gegaan zijn en een reusachtige omvang hebben verkregen. Toen daar het bijgeloof nog bijgevoegd werd, hebben de huizen waarin die dingen plaatsvonden, de naam gekregen door de duivel bezocht te worden. Daaraan hebben al die wonderbaarlijke of verschrikkelijke spookgeschiedenissen hun oorsprong te danken. Het bedrog is op zijn beurt ook een mooie gelegenheid om lichtgelovigheid te exploiteren, vaak gebeurt dat ten behoeve van een eigen voordeel. Bovendien kan men zich zeer goed de indruk voorstellen die soortgelijke gebeurtenissen, zelfs in haar ware gedaante voorgesteld, op zwakke mensen moeten maken, die door opvoeding tot de aanname van bijgelovigheden zijn voorbereid. Het meest zekere middel om alle schadelijke gevolgen die zij zouden kunnen ervaren, op te heffen, is, aangezien men ze niet tegen kan houden, de waarheid te doen kennen. De eenvoudigste dingen worden angstaanjagend als men niet bekend is met de oorzaak die ze doet ontstaan. Als men zich met de gedachte aan Geesten vertrouwelijk heeft gemaakt, en als degenen waaraan zij zich manifesteren niet langer in de waan verkeren dat een legio duivels hen achtervolgt, zal men er geen angst meer voor hebben.

Men kan in *La Revue Spirite* het verhaal van verschillende dergelijke ware gebeurtenissen vinden, onder andere die van de klopgeest van Bergzabern, wiens boze streken meer dan acht jaren geduurd hebben (Nr. van mei, juni en juli 1858); van Dibbelsdorf (Aug. 1858); van de broodbakker van Grandes-Ventes, bij Dieppe (maart 1860); van de rue des noijers, te Parijs (Aug. 1860); van de geest van Castelnaudarij, onder de titel van Geschiedenis van een Verdoemde (*Histoire d'un damné*, februari 1860); van de fabrikant van St. Petersburg, (april 1860); en nog vele andere.

89. Dergelijke feiten dragen soms het karakter van wezenlijke vervolging. Wij kennen zes zusters die samen wonen en gedurende vele jaren 's morgens hun kleren over de grond verspreid en zelfs onder de dakpannen verborgen of verscheurd en in stukken geknipt vonden, welke voorzorgen zij ook, door ze op te bergen, er tegen namen. Het is dikwijls gebeurd dat mensen die in bed lagen en volkomen wakker waren, hun gordijnen heen en weer zagen bewegen, hun dekens en kussens met geweld zagen weg trekken, en soms zelfs op de grond geworpen werden. Deze dingen gebeuren veel meer dan men wel denkt. Maar meestal, durven degenen die er het slachtoffer van zijn, uit vrees van bespot te zullen worden er niet over spreken. Het is ons bekend dat men enkele individuen van iets dat men voor hallucinatie aanzag, heeft willen genezen, door hen een behandeling voor krankzinnigen te doen ondergaan, die hen inderdaad krankzinnig gemaakt heeft. De geneeskunde kan deze dingen niet begrijpen, omdat zij geen andere dan stoffelijke oorzaken aanneemt, en hierdoor ontstaan noodlottige vergissingen. Eens zal er een tijd komen waarin men van deze handelwijzen in de geschiedenis van de 19e. eeuw op dezelfde wijze melding zal maken, als men dit nu van bepaalde handelwijzen van de middeleeuwen doet.

Wij erkennen graag dat sommige feiten het werk van bedrog of kwaadwilligheid zijn; maar als het na grondig onderzoek bewezen blijft, dat zij niet het werk van mensen zijn, dan zal men toch moeten instemmen dat ze het werk, de een zal zeggen van de duivel, wij zeggen, van Geesten zijn; maar van welke geesten?

90. Verheven Geesten, vinden, evenmin als bij ons serieuze en ernstige mensen, geen vermaak in het zorgen voor opschudding. Wij hebben vaak Geesten ingeroepen, om hen naar de reden te vragen die hen ertoe bewoog op zodanige wijze de rust te verstoren. De meeste beoogden niets anders dan zich te vermaken. Het zijn Geesten die meer lichtzinnig dan slecht zijn, en die vrolijk worden om de angst die zij doen ontstaan en de nutteloze pogingen die men aanwendt om de oorzaak van al dat geweld op te sporen. Soms vervolgen zij iemand letterlijk van huis tot huis en vinden er vermaak in hem te kwellen. Op andere tijden, hechten zij zich zonder enige andere reden dan hun luimen aan de een of andere plaats. Soms is het ook om zich te wreken zoals wij in de gelegenheid zullen zijn om aan te tonen. In sommige

gevallen, is hun doel prijzenswaardiger: zij willen de aandacht opwekken en met iemand in contact komen, hetzij om een goede raad aan degene tot wie zij komen te geven, of om aan deze iets voor zichzelf te vragen. Wij hebben dikwijls Geesten ontmoet, die om gebeden vroegen, anderen vroegen om in hun naam uitvoering te geven aan een gelofte, die zij zelf niet hadden kunnen inlossen, nog anderen, tot slot vroegen om in het belang van hun eigen rust, een slechte daad die zij gedurende hun leven gepleegd hadden, te herstellen. Over het algemeen bestaat er niet een reden om bang voor ze te zijn; hun aanwezigheid, kan wel lastig, maar niet gevaarlijk zijn. Het is trouwens gemakkelijk te begrijpen, dat men verlangt er van verlost te worden, maar gewoonlijk doet men daarvoor juist het tegenovergestelde van wat men doen moet. Indien het Geesten zijn die vermaak zoeken, zullen zij, hoe ernstiger men het opneemt, des te meer volhouden, net als moedwillige kinderen, die meer gaan jennen, naarmate zij zien dat men daardoor ongeduldiger wordt, en daardoor bangerds vrees aanjagen. Indien men zich verstandig voorneemt, zelf om hun kwade streken te lachen, zal het hen op den duur vervelen en zullen zij zich stil houden. Wij kennen iemand die zich verre van boos maakte, ze aanhitste en ze zo uitdaagde om het een of ander te doen, dat zij na enige dagen niet meer terug kwamen. Maar zoals wij reeds aangemerkt hebben, er zijn er ook, waarvan de bedoeling minder ijdel is. Daarom is het altijd goed te weten wat zij verlangen. Indien zij om iets vragen kan men er zeker van zijn, dat zij, zodra men aan hun verlangen zal voldaan hebben, hun bezoeken zullen staken. Het beste middel om dit te weten te komen, is de geest door bemiddeling van een goed, schrijvend medium in te roepen; men zal dan uit zijn antwoorden direct merken, met wie men te doen heeft en in staat zijn om daar naar te handelen. Indien het een ongelukkige Geest is, eist de barmhartigheid dat men hem met de toegenegenheid die hem toekomt behandelt. Indien het een laffe grappenmaker is, hoeft men weinig plichtplegingen met hem te maken en als hij kwaadwillig is, moet men God bidden hem beter te maken. In elk geval kan het gebed niet anders dan een goede uitwerking hebben. Maar de deftigheid waarmee men bezweringsformules uitspreekt, wekt hun lachlust op, en zij geven er niets om. Indien men met hen in contact kan komen, moet men de eigenaardige of angstaanjagende namen die zij aannemen, om met de lichtgelovigheid de spot te drijven, altijd wantrouwen.

Wij zullen dit onderwerp en de oorzaken waardoor het gebed dikwijls krachteloos wordt, uitvoeriger behandelen in de hoofdstukken over de Spookhuizen en de Beheersing door Geesten.

91. Al deze verschijnselen, ofschoon door lagere Geesten voortgebracht, worden dikwijls door meer verhevene Geesten uitgelokt met het doel om de mens van het bestaan van onlichamelijke wezens en van een boven de mens verhevene macht, te overtuigen. De roep die daardoor ontstaat, zelfs de schrik die het veroorzaakt, maakt dat de aandacht er op gevestigd wordt, en zal tenslotte de meest ongelovigen, de ogen doen openen. Deze vinden het veel eenvoudiger, de verschijnselen aan verbeelding toe te schrijven, wat een zeer makkelijke uitleg is, en van het geven van een andere ontslaat. Maar als toch de dingen ondersteboven worden gekeerd of de mensen naar het hoofd geworpen worden, zou men een zeer gediensstige verbeelding moeten hebben, om zich in te beelden dat zoiets gebeurt, als zoiets niet het geval is. Men merkt een uitwissel op, en dit uitwissel moet noodzakelijkerwijs een oorzaak hebben; indien door nuchter en rustig onderzoek, bewezen wordt dat dit uitwissel, van alle menselijke wil en van alle stoffelijke oorzaak onafhankelijk is, als het bovendien duidelijke bewijzen van intelligentie en van een vrije wil geeft - en dat is het meest kenmerkende bewijs - dan is men immers wel gedwongen, het aan een geheime intelligentie toe te schrijven. Wie zijn die geheimzinnige wezens? Dit wordt ons door de spiritistische studies, door de middelen die zij ons aan de hand doen om met hen in contact te komen, op de meest onbetwistbare wijze geleerd. Deze studies leren ons ook onderscheid te maken of hetgeen in de verschijnselen waarvan wij ons geen rekenschap kunnen geven, werkelijk bestaand of vals en overdreven is.

Indien er zich een ongewoon feit voordoet (gedruis, beweging, zelfs verschijningen niet uitgezonderd), moet onze eerste gedachte zijn, dat zoiets een natuurlijke oorzaak heeft, omdat dat het meest waarschijnlijke is; men moet vervolgens met de grootste zorg de oorzaak trachten op te sporen, en geen tussenkomst van Geesten aannemen dan alleen wanneer men daartoe gegronde redenen heeft. Dit is de manier om niet misleid te worden. Iemand die bijvoorbeeld die zonder dat iemand hem genaderd is, een oorveeg of stokslagen krijgt,

zoals wel eens gebeurd is, zal toch de tegenwoordigheid van een onzichtbaar wezen, niet in twijfel kunnen trekken.

Men moet niet alleen tegen verhalen die op zijn minst genomen overdreven zijn, op zijn hoede wezen, maar ook tegen de eigen indrukken en niet alles wat men niet begrijpt aan een geheime kracht toeschrijven. Talrijke zeer eenvoudige en zeer natuurlijke oorzaken kunnen verschijnselen teweegbrengen, die op het eerste gezicht zeer curieus schijnen, en het zou al te bijgelovig zijn, in alles Geesten te willen zien, die zich onledig houden met het omwerpen van huisraad, het breken van aardewerk en het doen ontstaan duizend en een kwellingen die een huishouding oplevert, als het veel rationeler is, die op rekening van onhandigheid te stellen.

92. De verklaring die wij van de bewegingen van de levenloze lichamen gegeven hebben, is natuurlijk ook op alle spontane genoemde verschijnselen toepasselijk. De geluiden die harder klinken dan het kloppen in een tafel, hebben dezelfde oorzaak; het omverwerpen en verplaatsen van voorwerpen, geschiedt door dezelfde kracht die een voorwerp optilt. Een omstandigheid zelfs doet zich hier voor, tot staving van deze theorie. Men zou zichzelf kunnen afvragen waar onder zulke omstandigheden zich het medium bevindt. De Geesten hebben ons gezegd dat in een dergelijke geval er altijd iemand is, wiens kracht men zonder dat hij dit weet, gebruikt. De spontane manifestaties komen zeer zelden op afgelegen plaatsen voor, maar meestal in bewoonde huizen en door de werking van mensen, die aanwezig zijn en, zonder dit te willen, een bepaalde invloed uitoefenen; die personen noemen wij om die reden natuurlijke mediums. Zij zijn vergeleken bij de andere mediums, wat de natuurlijke somnambules in vergelijking met de magnetische zijn, en als voorwerp van onderzoek even zo merkwaardig als deze.

93. De vrijwillige of onwillekeurige tussenkomst van iemand die in het bezit is van de bijzondere gave om die verschijnselen te doen ontstaan, schijnt in de meeste gevallen een vereiste te wezen, hoewel er gevallen zijn, waarbij de Geest alleen schijnt te handelen. Maar dan is het mogelijk dat hij het geanimaliseerde fluïdum van iemand anders, dan uit een van de aanwezigen put. Dit verklaart ons, waarom de Geesten, door welke wij altijd omringd zijn, niet ieder ogenblik wanorde doen

ontstaan. In de eerste plaats moet de Geest daartoe de wil hebben en er een doel mee beogen, want zonder dat, doet hij niets. Bovendien is het dikwijls nodig dat hij juist op de plaats waar hij handelen wil, iemand vindt die in staat is om hem behulpzaam te zijn. Dit zijn allemaal omstandigheden die men zelden bij elkaar vindt. Als een dergelijk individu onverwachts voorkomt, maakt de Geest er gebruik van. Zelfs bij de samenloop van die gunstige omstandigheden, blijft niettemin de mogelijkheid bestaan, dat hij in de uitvoering door een boven hem verheven wil, verhinderd wordt, en het hem niet toegestaan wordt naar goedvinden te handelen. Het kan hem wellicht alleen gegund worden mits binnen bepaalde grenzen gedaan en in het geval dat die manifestaties als middel van overtuiging of als beproeving voor hem die er het voorwerp van is, nuttig geoordeeld worden.

94. Wij zullen over dit onderwerp alleen het gesprek uitgelokt ten gevolge van het gebeurde in juni 1860 in La rue des noijers te Parijs, mededelen.

Men kan er alle details van vinden in la Revue Spirite van augustus 1860.

- 1) (tot de H. Lodewijk.) Zou u ons willen zeggen of de feiten die in la rue des noijers te Parijs plaats gevonden hebben, echt zijn? De mogelijkheid ervan wordt niet door ons in twijfel getrokken.

“Ja, deze feiten zijn echt, maar de mens zal ze, de een door verbeelding, de andere hetzij uit angst, of om te spotten, groter maken; maar ik herhaal het, zij zijn echt. Deze manifestaties worden door een Geest uitgelokt die zich ten koste van de bewoners een beetje vrolijk maakt.”

- 2) Woont er in dat huis iemand, die de oorzaak van die manifestaties is?

“Zij worden altijd veroorzaakt door de tegenwoordigheid van degene die vervolgd wordt; het komt omdat de Geest die deze verwarring veroorzaakt, iets tegen de bewoner van het huis heeft waarin hij zich nu bevindt en hij die een poets wil spelen, ja zelfs wil trachten hem te doen verhuizen.”

- 3) Onze bedoeling is, te weten of er onder de bewoners iemand is die door een spontane en onwillekeurige mediameike invloed de oorzaak van die verschijnselen is?

“Dit moet wel het geval zijn, anders zouden zij geen plaats kunnen vinden. Een Geest bewoont een plaats waaraan hij de voorkeur geeft; zo lang als een hem daartoe bruikbare natuur zich niet in dat oord opdoet, blijft hij werkeloos; komt een dergelijk persoon voor, dan vermaakt hij zich zo veel als hij kan.”

- 4) Is de aanwezigheid van een dergelijk persoon op de plaats zelf volstrekt noodzakelijk?

“Gewoonlijk is dit zo, en ook nu in het door u aangehaalde geval. Daarom zei ik u dat zonder dat, de verschijnselen niet zouden hebben kunnen plaatsvinden; maar ik wilde daarom niet generaliseren. Er zijn gevallen waarbij de onmiddellijke aanwezigheid niet bepaald nodig is.”

- 5) Aangezien dat soort Geesten van lagere rang is, geeft dan de geschiktheid om hen tot helpers te kunnen dienen, niet het recht een ongunstige mening omtrent die mensen te koesteren? Bewijst het niet het bestaan van sympathie voor wezens van dien aard?

“Nee, dat juist niet, want de geschiktheid ligt aan de fysieke aanleg. Echter geeft het zeer dikwijls stoffelijke neigingen te kennen, die men beter niet zou kunnen bezitten, want hoe meer men zedelijk gevorderd is, des te meer trekt men de goede Geesten tot zich, waarvan de afstand tot de slechte het onvermijdelijk gevolg is.”

- 6) Van waar haalt de Geest de voorwerpen die hij nodig heeft?

“Deze verschillende dingen, worden meestal op de plaats zelf of in de nabijheid genomen; een van een Geest afkomstige kracht, werpt ze in de ruimte, en zij vallen op een door de geest aangewezen plaats neer.”

- 7) Daar deze spontane manifestaties dikwijls toegelaten worden en zelfs met het doel om te overtuigen, uitgelokt worden, komt het ons voor, dat indien sommige ongelovigen daarvan persoonlijk het voorwerp waren, zij wel gedwongen zouden worden, zich door die tastbare bewijzen te laten overtuigen. Zij klagen vaak, dat zij van geen afdoende feiten getuigen kunnen

zijn, zouden de Geesten hen niet enige tastbare bewijzen kunnen doen geven?

“Zijn de atheïsten en de materialisten niet ieder ogenblik getuige van de uitwerkselen van Gods macht en van de gedachte? Dit belet hen echter niet om én God én de ziel te loochenen. Hebben de wonderen van Jezus al Zijn tijdgenoten bekeerd?

Leken de Farizeeën die tot Hem zeiden: “Meester laat ons een teken zien,” niet veel op hen, die u in deze tijd vragen hen manifestaties te doen zien? Indien zij niet door de wonderen van de schepping overtuigd worden, zullen zij het evenmin zijn, al ware het dat de Geesten hen op de meest ondubbelzinnige wijze verschenen, omdat hun hoogmoed hen gelijk aan onhandelbare paarden maakt. Het zou hen niet aan gelegenheid ontbreken, indien zij die te goeder trouw zochten. Daarom acht God het onnodig voor hen meer te doen, dan voor degenen die met oprechtheid zoeken te leren, want alleen de mens met een goede wil wordt door Hem beloond. Hun ongeloof zal voor de vervulling van Gods wil geen belemmering zijn; u ziet immers wel, dat het de verspreiding van de leer niet verhinderd heeft. Bekommert u dus niet langer over hun tegenstand, die voor de leer is, wat de schaduwpartijen voor een schilderstuk zijn: ze doen alles beter uitkomen. Welke verdienste zou het voor hen hebben, door geweld overtuigd te worden? God laat hen de gehele verantwoordelijkheid voor hun koppigheid behouden en die zal geduchter zijn dan u denkt. Gelukkig zijn degenen die geloven zonder gezien te hebben, heeft Jezus gezegd - omdat deze niet aan Gods almacht twijfelen.”

8) Geloof u dat het enig nut kan hebben deze Geest op te roepen, om hem enige inlichting te vragen?

“Roep hem op, als u wilt; maar het is een laaggeplaatste Geest, die u slechts vrij onbeduidende antwoorden zal geven.”

95. Onderhoud met de kwelgeest uit La rue des noijers.

1) Evocatie.

“Waarvoor roept u mij toch? U verlangt dus ook met stenen bekogeld te worden? Dan zou men u allen aan de haal zien gaan, niettegenstaande u er nu zo dapper uit ziet.”

- 2) Al zou u ons hier met stenen bekogelen, toch zou dat ons geen schrik aanjagen; wij vragen u zelfs of het niet mogelijk is om het te doen?

“Hier, zou ik het wellicht niet kunnen; u hebt een beschermer die goed over u waakt.”

- 3) In de “rue des noijsers” was er iemand die u tot helper gebruikte om u bij de slechte streken, waarmee u de bewoners kwelde, bij te staan, niet waar?

“Zeker, ik vond er een goed werktuig, en niet een enkele geleerde verstandige of preutse Geest om mij dit te beletten: want ik ben vrolijk van aard, en ik houd van een pretje, zo nu en dan.”

- 4) Wie diende u tot werktuig?

“Een dienstbode.”

- 5) Was het buiten haar medeweten, dat zij u tot helpster diende?

“Och ja! De arme meid! Zij had wel de meeste angst van iedereen.”

- 6) Deed u het met een vijandig doel?

“Ik, nee, ik had volstrekt geen vijandige oogmerken; maar de mensen die zich van alles meester maken, zullen dit ook wel tot hun voordeel doen uitdraaien.”

- 7) Wat wilt u daarmee zeggen? Wij begrijpen u niet.

“Ik probeer mij te vermaken; maar u zult de zaak bestuderen, en voor het bewijs van ons bestaan een feit te meer hebben.”

- 8) U zegt dat u geen vijandige bedoelingen had, dit heeft toch niet belet dat u alle ruiten in de kamer gebroken hebt; u hebt daardoor toch een wezenlijke schade veroorzaakt.

“Dat is maar bijzaak.”

- 9) Waar hebt u de voorwerpen waarmee u geworpen hebt, opgedaan?

“Die vindt men zowat overal; ik heb ze op de binnenplaats en in de naburige tuinen gevonden.”

10) Hebt u ze allemaal gevonden, of hebt u er enige zelf gemaakt?
(Zie hierover het 8ste hoofdstuk.)

“Ik heb niets geschapen, niets samengesteld.”

11) Indien u niets gevonden had, zou u dan het een of ander hebben kunnen maken?

“Dat zou moeilijker geweest zijn, maar als het er op aankomt, mengt men stoffen, en dat vormt het een of ander.”

12) Zeg ons nu eens, op welke wijze u die voorwerpen geworpen hebt?

“Ja, u dat te zeggen, is moeilijk; ik heb van de elektrische natuur van die meid gebruik gemaakt, en die met de mijne minder stoffelijke verenigd, en op die wijze hebben wij met ons beiden die verschillende stoffen kunnen aanbrengen.”

13) U zult er waarschijnlijk niets tegen hebben, ons enige inlichtingen over uzelf mede te delen. Zeg ons om te beginnen, of het lang geleden is, dat u gestorven bent?

“Dit is nogal lang geleden; het zal wel vijftig jaar zijn.”

14) Wat was u in uw leven?

“Niet veel bijzonders; ik was voddendraper in die buurt, men hield mij dikwijls voor het lapje, omdat ik een te groot liefhebber van het rode vocht van vader Noach was. Daarom wilde ik ze ook allen noodzaken hun biezen te pakken.”

15) Hebt u onze vragen uit uzelf en uit vrije wil beantwoord?

“Ik had een leermeester.”

16) Wie is die leermeester?

“Uw goede koning Lodewijk.”

Opmerking: Deze vraag werd gerechtvaardigd door de aard van enige van de antwoorden, die ons voorkwamen zowel door de grond van de gedachte als de wijze van uitdrukking, het verstandelijk vermogen van de geest te boven te gaan. Men hoeft zich dus niet te verwonderen dat hij door een meer verlichte Geest, welke van die gelegenheid gebruik wilde maken om ons een

les te geven, hierin bijgestaan is. Dit is een zeer gewoon feit, maar wat in deze als een opmerkenswaardige omstandigheid moet beschouwd worden, is dit, dat de invloed van een andere Geest zelfs in het schrift merkbaar was; het schrift van de antwoorden waar deze tussenbeide kwam, is regelmatig en vloeiender; dat van de voddenraper is hoekig, grof, onregelmatig, dikwijls zeer moeilijk leesbaar, en draagt een geheel ander karakter.

17) Wat is nu uw bezigheid; houdt u u met uw toekomst bezig?

“Nog niet, ik ben ronddolende. Op aarde denkt men zo weinig aan mij, dat niemand voor mij bidt, ik word dan ook niet bijgestaan, ik werk niet.”

Opmerking: Later zal men zien, hoe men door gebed en goede raad, de vooruitgang en de leedverzachting van de mindere Geesten, bevorderen kan.

18) Hoe noemde men u bij uw leven?

“Jeannet.”

19) Welnu! Jeannet, wij zullen voor u bidden. Wilt u ons zeggen of onze inroeping u genoegen gedaan, of wel u onaangenaam geweest is?

“Het heeft mij eerder genoegen gedaan dan gehinderd, want u bent goede jongens, opgeruimde mensen, ofschoon wel wat stemmig, maar dat is niets. U hebt mij aangehoord, ik ben tevreden.”

Jeannet

Verschijsel van het aanbrenge (apports)

96. Dit verschijnsel onderscheidt zich van de vorige alleen door de welwillende opzet van de geest die er de bewerker van is, door de aard van de voorwerpen die bijna altijd gracieu is, en door de zachte en dikwijls discrete wijze waarop zij aangebracht worden. Het bestaat in de spontane aanbrenge van voorwerpen die niet op de plaats waar men zich bevindt aanwezig zijn; meestal zijn het bloemen, soms vruchten, suikergoed, juwelen, enz.

97. Wij moeten hier opmerken dat dit een van de verschijnselen is, die het gemakkelijkste na te bootsen zijn en dat men zich om die reden

tegen bedrog moet wapenen. Men weet goed tot hoe ver men het in de goochelkunst bij dergelijke dingen gebracht heeft; maar, ook al heeft men niet met iemand van dat vak te doen, dan toch kan men gemakkelijk de dupe van een handige, uit baatzucht uitgevoerde truc worden. De beste waarborg daartegen is het karakter, de bekende eerbiedwaardigheid, de volstrekte onbaatzuchtigheid van degene die zodanige uitwerkselen doet ontstaan. Verder het nauwkeurig onderzoeken van alle omstandigheden waaronder het verschijnsel plaatsvindt en, to slot, een verlichte kennis van het spiritisme, waardoor alléén, hetgeen wat verdacht is, ontdekt kan worden.

98. De theorie van het verschijnsel van de apports, en in het algemeen van alle fysische verschijnselen, vindt men op een uitstekende wijze samengevat in de volgende verhandeling van een Geest, wiens mededelingen allemaal de evidente stempel van diepzinnigheid en oprechtheid dragen. Men zal in het vervolg van dit werk er verscheidene vinden. Hij heeft zich bekend gemaakt als Erastus, discipel van de apostel Paulus en als Beschermgeest van het medium dat hem tot tolk diende:

“Om verschijnselen van dergelijke aard te verkrijgen, is het nodig mediums te hebben die ik gevoelige mediums (sensitief) zal noemen, dat wil zeggen die in een hoge graad de mediamieke gave van uitzetbaarheid en doordringbaarheid bezitten. Omdat het zeer prikkelbaar zenuwstelsel van die mediums hen in staat stelt, door bepaalde trillingen hun geanimaliseerd fluidum overvloedig rondom zich uit te stralen.”

“Fijngevoelige karakters, mensen van wie de zenuwen bij de geringste sensatie, bij het minste gevoel in trilling geraken; die door zedelijke of fysische, inwendige of uitwendige invloeden gevoelig aangedaan worden, hebben een grote aanleg om uitstekende mediums voor fysische en tastbare verschijnselen en voor aanbrengingen te worden. En inderdaad, als hun zenuwstelsel bijna geheel ontbloomd is van die tegenwerkende omkleeding waardoor bij de meeste geïncarneerde dit systeem geïsoleerd wordt, maakt hen geschikt om die verschillende verschijnselen voort te brengen en te ontwikkelen. Daardoor zal men iemand van dien aard en wiens andere eigenschappen de medianimisatie niet tegenwerken, veel gemakkelijker de verschijnselen van tastbaarheid,

kloppen in muren en huisraad, intelligente beweging en zelfs opheffing in de lucht van de zwaarste levenloze voorwerpen, verkrijgen. Men zal des te eerder die uitwerkselen verkrijgen, als men in plaats van slechts één, meerdere even goed bedeelde mediums tot zijn beschikking heeft.”

“Maar tussen het doen ontstaan van die verschijnselen en die van de apports, ligt een hele wereld: want in dat geval, is de arbeid van de geest, niet alleen veel ingewikkelder en moeilijker, maar bovendien kan de Geest slechts met één medianimisch werktuig werken, dat wil zeggen dat meerdere mediums niet tegelijkertijd aan het voortbrengen van hetzelfde verschijnsel kunnen meewerken.”

“Het gebeurt zelfs dikwijls, dat door de aanwezigheid van sommige mensen die voor de werkende Geest antipathisch zijn, zijn bewerking geheel en al belet wordt. Voeg nu nog bij die oorzaken, die zoals u ziet niet van weinig belang zijn, dat de aanbrenging (apport) altijd een grotere concentratie en tevens een grote verdeling van bepaalde fluiden vereist; en dat die alleen door de best begaafde mediums, kortom, alleen door die mediums waarvan het electromedianimische toestel in de volmaaktste toestand is, verkregen kan worden.”

“In het algemeen zijn de feiten van aanbrenging buitengewoon zeldzaam, en zij zullen dit ook blijven. Het zal niet nodig zijn u aan te tonen waarom zij minder talrijk dan andere feiten van tastbaarheid zijn en dat zullen blijven. Uit het door mij aangevoerde, kunt u zelf de conclusies trekken. Deze verschijnselen zijn bovendien van een dusdanige aard, dat niet alleen niet alle mediums er voor geschikt zijn, maar dat evenmin alle Geesten ze kunnen voortbrengen. En inderdaad moet er tussen de geest en het zich onder invloed bevindend medium, een zekere affiniteit, een zekere overeenkomst, kortom, een zekere gelijkenis bestaan, waardoor het uitzetbare gedeelte van het perispirituele fluïdum (?) van de geïncarneerde, in staat gesteld wordt

---

⁷ Men ziet dat de Geesten als het er op aankomt om een nieuwe gedachte voor welke de taal nog geen woorden bezit, uit te drukken, zeer goed neologismen weten te scheppen. De woorden electromedianimische en perispirituele, zijn niet van ons afkomstig. Zij die ons aangevallen hebben, omdat wij de

zich met dat van de geest die een aanbrenging wil doen te mengen, te verenigen. Deze vereniging moet van een zodanige aard zijn, dat de beide krachten één worden; evenals een elektrische stroom, door op de kool te werken, één enkel brandpunt, één enkel licht voortbrengt. Waartoe dient die vereniging, die eenwording, zult u zeggen? Om die verschijnselen voort te brengen, is het nodig dat de essentiële eigenschappen van de werkende Geest, met enige van de gemedianimiseerde vermeerderd worden. Het is omdat het levensfluidum, dat onontbeerlijk is bij de voortbrenging van alle mediamieke verschijnselen, uitsluitend het eigendom van de geïncarneerde is, en dat de werkende Geest, daardoor, verplicht is, zich daarmee tot verzadiging toe, te doortrekken. Dan alleen wordt het hem mogelijk om door middel van bepaalde eigenschappen van de middenstof waarin u zich bevindt en die u onbekend zijn, enige stoffelijke voorwerpen, en zelfs ook geïncarneerde, te isoleren, onzichtbaar te maken en te doen bewegen.”

“Het is mij momenteel niet geoorloofd u de bijzondere wetten, die de u omringde gassen en vloeistoffen beheersen, te onthullen. Maar vóórdat er vele jaren verstreken zullen zijn, vóórdat een mensenleven vervuld zal zijn, zal de verklaring van die wetten en van die verschijnselen geopenbaard worden, en u zult een nieuw soort mediums zien verschijnen, die zodra zij gemedianimiseerd zijn, in een cataleptische toestand zullen geraken.”

“U ziet met hoeveel bezwaren het voortbrengen van de apports gepaard gaat. U kunt daaruit de logische conclusie trekken dat de verschijnselen van een dergelijke aard, zoals ik reeds gezegd heb, zeer zeldzaam zijn, des te meer omdat de Geesten er zich zeer zelden toe lenen, omdat het van hun kant, een bijna stoffelijke arbeid vereist, die voor hen onaangenaam en vermoeiend is. Daarbij komt nog dat

---

woorden, spiritistisch, spiritisme, perispirit waarvoor er geen van gelijke betekenis bestonden, uitgevonden hebben, kunnen nu ook de Geesten daarover een proces aandoen.

ondanks hun energie en wil, de toestand van het medium zelf, zeer dikwijls een onoverkomelijk obstakel voor hen is.”

“Het is dus duidelijk en ik twijfel er niet aan, dat uw oordeel daarmee instemt, dat de tastbare feiten van kloppen, beweging en opheffing in de lucht, eenvoudige verschijnselen zijn, die door samentrekking en uitzetting van bepaalde fluïden teweeg worden gebracht, en dat zij door de wil en de arbeid van de daarvoor geschikte mediums als deze van welwillende vriendengeesten bijstand krijgen, kunnen worden opgewekt en verkregen. Dit terwijl de feiten van de apports veelvoudig en samengesteld zijn, de samenwerking van bijzondere omstandigheden vereisen, niet dan door één Geest en één medium verkregen kunnen worden, en behalve het vereiste voor de tastbaarheid, een geheel bijzondere combinatie behoeven om de dingen die het voorwerp van het apport zijn te kunnen isoleren en onzichtbaar maken.”

“U allen, spiritisten, begrijpt mijn uitleg, en u kunt uzelf volkomen rekenschap geven van die concentratie van de bijzondere fluïden die vereist wordt om de werkeloze stof te doen bewegen en tastbaar te maken. U gelooft er in, zoals u in de verschijnselen van de elektriciteit en van het magnetisme gelooft, met welke de mediamieke feiten veel overeenkomst hebben, en er, om zo te zeggen, de bevestiging en verklaring van zijn. Wat nu de ongelovigen en de geleerden betreft, die erger zijn dan de ongelovigen, heb ik geen zin om deze te overtuigen, met hen bemoei ik mij niet, ooit zullen zij door de kracht van de bewijzen overtuigd worden, want zij zullen vroeg of laat genoodzaakt worden voor de eenstemmige getuigenis van de Spiritistische feiten te buigen, zoals zij gedwongen zijn geweest voor zo vele andere te doen die zij eerst verworpen hadden.”

“Om een en ander beknopt samen te vatten: Zo veelvuldig als de tastbare feiten zijn, zo zeldzaam zijn die van apports; zodat, niet één medium kan zeggen: op dat uur of dat ogenblik zal ik een apport krijgen. Want zeer dikwijls ondervindt de geest zelf, problemen in zijn werk. Ik dien hier nog bij te voegen, dat die verschijnselen in het openbaar dubbel zo moeilijk uit te voeren zijn, omdat men daar altijd sterk tegenwerkende elementen aantreft welke de pogingen van die geest, en des te meer die van het medium, verlammen. Wees echter zeker dat dergelijke verschijnselen zich bijna altijd in de afzondering,

spontaan, meestal buiten medeweten van de mediums en zonder hun voornemen plaatsvinden, en zij zijn tot slot zeer zeldzaam als zij er vooraf van op de hoogte gesteld zijn. Hieruit moet u zelf de conclusie trekken, dat telkens als een medium zich vleit die verschijnselen naar goedvinden te kunnen verkrijgen, met andere woorden, als hij voorgeeft de Geesten evenals een bediende bevelen te kunnen geven, hetgeen eenvoudigweg absurditeit is, er gegronde redenen zijn om achterdocht te koesteren. Neem ook als algemene regel aan, dat de spiritistische verschijnselen niet bestemd zijn om voor vertoningen te dienen om de nieuwsgierigen te vermaken. Als er al enige Geesten zijn die zich tot zoiets lenen, dan kan het alleen voor eenvoudige verschijnselen zijn, en niet voor zodanige die evenals de apports en dergelijke, bijzondere voorwaarden vereisen.”

“Spiritisten, vergeet niet, dat indien het absurd is om stelselmatig alle verschijnselen van de overzijde van het graf te loochenen, het evenmin verstandig is, ze allemaal blindelings aan te hangen. Wanneer tastbare verschijnselen, zichtbare verschijningen en apports, zich spontaan voordoen, erken ze dan, maar ik kan u niet genoeg adviseren, niets blindelings aan te nemen. Onderwerp ieder feit aan een nauwkeurig, grondig en streng onderzoek want geloof mij, het spiritisme - dat zo rijk in verheven en indrukwekkende feiten is - kan niets met die kleine manifestaties winnen, die door behendige goochelaars nagebootst kunnen worden.”

“Ik weet wel wat u hiertegen zult willen aanvoeren: die verschijnselen kunnen nuttig zijn om ongelovigen te overtuigen. Weet echter, dat indien u geen ander middel tot overtuiging had gehad, er tegenwoordig geen honderdste gedeelte van de spiritisten die er nu zijn, zou bestaan. Richt u tot het hart, daardoor zult u meer gemeente bekeringen bewerkstelligen. Acht u het voor sommige mensen nuttig door stoffelijke feiten indruk op hen te maken, stel die dan tenminste onder zodanige omstandigheden voor, dat zij tot geen verkeerde uitleg aanleiding kunnen geven, en overschrijd vooral de normale voorwaarden voor die feiten niet, want die die onder minder gunstige omstandigheden worden voorgesteld, geven de ongelovigen argumenten tot bestrijding in handen, in plaats van hen te overtuigen.”

Erastus

99. Bij dit verschijnsel doet zich een ogenschijnlijk vreemde bijzonderheid voor, en wel deze: dat bepaalde mediums het niet anders dan in de somnambulistische toestand kunnen doen ontstaan. Dit laat zich gemakkelijk verklaren. Er bestaat bij de somnambule een natuurlijke losmaking, een soort van afzondering van de geest en van het perispirit, die de vermenging van de benodigde fluiden gemakkelijk maakt. Zo was het bij de gevallen van apport die wij gezien hebben. De volgende vragen zijn aan de geest die ze voortgebracht had, gericht, maar zijn antwoorden, dragen vaak het kenmerk van zijn ontoereikende kennis. Wij hebben ze aan het oordeel van Erastus onderworpen, die omtrent het punt van de theorie veel verlichter is, en hij heeft ze door zeer oordeelkundige aanmerkingen toegelicht. De een is de werkman, de andere de geleerde, en de vergelijking van deze intelligenties met elkaar, is op zichzelf een leerzame studie, want er wordt daardoor bewezen, dat het niet voldoende is om Geest te zijn, om alles te kunnen begrijpen.

- 1) Heb de goedheid ons te zeggen, waarom de apports die u doet, alleen gedurende de magnetische slaap van het medium voortgebracht worden?

“Dit ligt aan de natuur van het medium. Datgene wat ik voortbreng in slaaptoestand, zou ik met een ander medium evengoed in zijn wakende toestand kunnen voortbrengen.”

- 2) Waarom laat u zo lang op het aanbrengen van voorwerpen wachten en waarom wekt u, door zijn verlangen te prikkelen om in het bezit van het beloofde voorwerp te komen, zo zeer de begeerte van het medium op?

“Ik heb die tijd nodig om de fluiden die ik voor het apport nodig heb gereed te maken, en wat de opwekking van de begeerte betreft, dit is dikwijls alleen om de ter plaatse zijnde personen en de somnambule te vermaken.”

Aanmerking van Erastus:

De Geest die dit antwoord geeft, weet niet beter. Hij weet geen rechtvaardiging van het doel van die begeerte te geven, die hij, zonder er de uitwerking van te kennen, instinctmatig opwekt. Hij verbeeldt zich dat hij vermaakt, terwijl hij inderdaad zonder er van bewust te zijn,

een grotere uitstraling van fluïdum doet ontstaan. Het is een gevolg van de moeilijkheid, waarmee dit verschijnsel gepaard gaat. Een probleem dat vooral met sommige mediums zeer groot is, als het verschijnsel niet spontaan voortgebracht wordt.

- 3) Ligt de voortbrenging van het verschijnsel aan de bijzondere aard van het medium, en zou het door andere mediums, gemakkelijker en sneller kunnen geschieden?

“De voortbrenging ligt aan de aard van het medium, en kan alleen met karakters van dien aard voortgebracht worden. Wat nu de snelheid betreft: hierin is de routine die wij er van krijgen als wij dikwijls met hetzelfde medium in gemeenschap zijn, ons van groot nut.”

- 4) Kan de invloed van de aanwezige personen daar ook iets toe bijdragen?

“Als er ongeloof, tegenwerking bestaat, dan kan men het ons zeer lastig maken. Wij doen ook veel liever onze proeven met gelovigen en met hen die in het spiritisme bedreven zijn, maar dit wil niet zeggen dat men door kwade wil de uitvoering geheel zou kunnen beletten.”

- 5) Waar vandaan hebt u de bloemen en het suikergoed genomen dat u aangebracht hebt?

“De bloemen, neem ik daar waar zij mij aanstaan uit de tuinen.”

- 6) En het suikergoed? De winkelier heeft moeten bemerken dat hem dit onvreemd is.

“Dat neem ik, waar het mij goeddunkt; de winkelier heeft er niets van gemerkt, omdat ik er ander voor in de plaats gelegd heb.”

- 7) Maar de ringen hebben waarde; waar heeft u die vandaan genomen?

Heeft dit aan degene van wie u ze geleend hebt geen schade berokkend?

“Ik heb ze meegenomen van plaatsen die niemand bekend zijn, zodat niemand er enige schade door leiden kan.”

Aanmerking van Erastus. Ik geloof dat dit feit, ten gevolge van de onvoldoende kennis van de geest die de antwoorden gegeven heeft onvolledig is toegelicht.

Zeer zeker kan hij werkelijke schade berokkend hebben, maar de Geest wil niet doorgaan voor iemand die iets wat het ook zij, ontvreemd zou hebben. Een voorwerp kan niet anders dan door een gelijksoortig van dezelfde vorm en waarde vervangen worden; indien dus de Geest in staat was om een ander in de plaats van het weggenomen voorwerp neer te leggen, dan zou het niet nodig geweest zijn het eerste weg te nemen, en kon hij datgene wat nu als plaatsvervanger dient, gebracht hebben.

8) Is het mogelijk bloemen van een andere planeet te brengen?

“Nee, dit is voor mij niet mogelijk.”

— (tot Erastus). Zouden andere Geesten die macht hebben?

“Nee, dit is niet mogelijk, door het verschil van de middenstof die ze omgeven.”

9) Zou het voor u mogelijk zijn bloemen van een ander werelddeel, bijvoorbeeld uit tropische landen, te brengen?

“Zolang het van deze aarde is, is het mij mogelijk.”

10) Zou u de voorwerpen die u gebracht heeft, kunnen doen verdwijnen en wederom terug kunnen brengen?

“Evengoed als ik ze heb doen komen, kan ik ze, als ik wil, terugbrengen.”

11) Veroorzaakt het voortbrengen van de verschijnselen van apports, u enige moeite of onaangenaamheid?

“Dit is voor ons in het geheel niet onaangenaam, als wij daartoe toestemming hebben verkregen. Het zou ons grote onaangenaamheden kunnen veroorzaken indien wij die uitwerkselen wilden teweegbrengen, zonder daartoe gemachtigd te zijn.”

Aanmerking van Erastus. Hij wil niet bekennen, dat het hem onaangenaamheden veroorzaakt, ofschoon dit wel degelijk het geval is,

want hij is genoodzaakt, om zo te zeggen stoffelijke handelingen te verrichten.

12) Welke problemen kunnen u in de weg staan?

“Geen andere dan slechte fluïdische gesteldheid, waardoor wij tegenwerking kunnen ondervinden.”

13) Op welke wijze brengt u het voorwerp over? Houdt u het met uw handen vast?

“Nee, wij wikkelen het in onszelf in.”

Aanmerking van Erastus. Hij geeft geen duidelijke uitleg van zijn wijze van handelen, want hij wikkelt het voorwerp niet in zijn eigen persoonlijkheid in. Aangezien zijn eigen fluïdum, uitzetbaar, doordringbaar, en rekbaar is, zo verbindt hij een gedeelte van zichzelf met een gedeelte van het geanimaliseerde fluïdum van het medium, en in die verenigde fluïden verbergt hij het voorwerp dat tot het apport dient, en brengt het op die wijze over. Het is dus niet juist wat hij zegt, dat hij het in zichzelf inwikkelt.

14) Zou u met hetzelfde gemak een voorwerp van een aanmerkelijk gewicht bijvoorbeeld van 50 kg kunnen aanbrenen?

“Het gewicht is niets voor ons; wij brengen bloemen aan, omdat deze u aangenamer zullen zijn dan iets van grote omvang en gewicht.”

Aanmerking van Erastus. Dit is zo, hij kan voorwerpen van honderd, tweehonderd kg aanbrenen, want de zwaartekracht dat voor u bestaat, wordt voor hem vernietigd. Maar ook in dit opzicht weet hij, van hetgeen er gebeurt, zich geen rekenschap te geven. De massa van de samengevoegde fluïden is aan de massa van de voorwerpen evenredig; kortom: de kracht moet aan de weerstand evenredig zijn; hieruit volgt, dat als de Geest een bloem of ander licht voorwerp brengt, de reden daarvan dikwijls is, dat hij bij het medium of in zichzelf, niet de nodige elementen voor een grotere krachtsontwikkeling vindt.

15) Verdwijnen er soms voorwerpen, waarvan men de oorzaak niet kent; en dat het werk van Geesten is?

“Dit gebeurt zeer dikwijls, veel meer dan u denkt, en men zou dit kunnen verhelpen, door de Geest te verzoeken het voorwerp terug te brengen.”

Aanmerking van Erastus. Dit is zo; maar soms is hetgeen weggenomen is, voorgoed weg; want de zodanige voorwerpen die niet meer te vinden zijn, worden dikwijls zeer ver weggebracht.

Aangezien er echter tot wegneming van de voorwerpen bijna dezelfde fluïdische voorwaarden als voor de apports moeten bestaan kan dit niet dan met medewerking van mediums, die daartoe de bijzondere eigenschappen bezitten, geschieden. Daarom is het waarschijnlijker dat als er iets verdwijnt, dit een gevolg van uw onoplettendheid, dan dat het het werk van Geesten is.

- 16) Zijn er verschijnselen die men als natuurlijke uitwerkselen beschouwt en die het werk van sommige Geesten zijn?

“Uw leven is vol van dergelijke gebeurtenissen; gebeurtenissen die u niet begrijpt, omdat u er niet over nagedacht heeft doch die u, bij een beetje nadenken, zeer duidelijk zouden zijn.

Aanmerking van Erastus. Schrijf niet aan Geesten datgene toe, wat het werk van de mens is maar geloof in hun geheime aanhoudende invloed, die rondom u duizenden gebeurtenissen, duizenden voor de vervulling van uw daden en van uw levensdoel noodzakelijke omstandigheden, doet ontstaan.

- 17) Zijn er onder de aangebrachte voorwerpen, geen, die door de Geesten kunnen vervaardigd zijn? Dat wil zeggen, die spontaan door de wijzigingen die de Geesten het universele fluidum of element kunnen doen ondergaan, kunnen worden voortgebracht?

“Niet door mij, want ik heb daartoe geen toestemming; een verheven Geest alleen, is daartoe in staat.”

- 18) Hoe hebt u deze voorwerpen binnengebracht, aangezien de kamer gesloten was?

“Ik heb dit met mij, om zo te zeggen in mijn stof gewikkeld, binnengebracht. U er meer over te zeggen, is mij niet mogelijk, dit is niet uit te leggen.”

19) Hoe hebt u ervoor gezorgd dat die voorwerpen, die enige ogenblikken eerder onzichtbaar waren, zichtbaar werden?

“Ik heb de stof waarin zij gewikkeld waren weggenomen.”

Aanmerking van Erastus. Het is geen eigenlijk gezegde stof waarin zij gewikkeld zijn, maar een fluïdum dat gedeeltelijk uit het perispirit van het medium en gedeeltelijk uit dat van de handelende Geest, geput wordt.

20) (tot Erastus.) Kan een voorwerp in een volkomen gesloten vertrek gebracht worden; met andere woorden, kan de Geest een stoffelijk voorwerp spiritualiseren, zodat het door de stof kan dringen?

“Dat is een ingewikkelde vraag. Wat betreft de voorwerpen die aangebracht worden, deze kan de Geest onzichtbaar maar niet doordringbaar maken. Hij kan de aggregatie van de stof niet vernietigen, want daardoor zou het voorwerp zelf, vernietigd worden. Als dit voorwerp eenmaal onzichtbaar gemaakt is, kan hij het, wanneer hij wil, aanbrengen, en het pas op het daartoe geschikte ogenblik, teneinde het zichtbaar te doen wezen, vrij maken. Met de voorwerpen die wij zelf samenstellen is het anders gesteld. Aangezien wij daartoe alleen de elementen van de stof gebruiken, en die elementen wezenlijk doordringbaar zijn; aangezien wij zelf in en door de meest vaste lichamen doordringen met evenveel gemak als de zonnestrallen door een glasruit, kunnen wij in waarheid zeggen, dat wij, maar ook alléén in dat geval, het voorwerp ergens hebben binnengebracht, hoe goed de plaats ook gesloten moge zijn.

Nota. Zie hierna, over de theorie van de spontane vorming van voorwerpen, het hoofdstuk getiteld: Laboratorium van de Onzichtbare Wereld.

ZESDE HOOFDSTUK

Zichtbare Manifestaties

Vragen over verschijningen, proeven van een theorie van de verschijningen, globule Geesten en de theorie van de hallucinatie

100. Van alle spiritistische manifestaties zijn die, waarmee de Geesten zich zichtbaar kunnen maken, ontegenzeggelijk de merkwaardigste. Men zal uit de verklaring van dit verschijnsel zien, dat dit niet meer bovennatuurlijk dan al de andere is. Wij maken een begin met de kennisgeving van de antwoorden die ons door de Geesten gegeven zijn.

1) Kunnen de Geesten zich zichtbaar maken?

“Ja, vooral gedurende de slaap, er zijn echter ook mensen die ze in wakende toestand zien, maar dit is zeldzamer.”

Opmerking: Terwijl het lichaam slaapt, maakt de Geest zich van de stoffelijke banden los. Hij is dan vrijer en kan gemakkelijker, de andere Geesten, met welke hij in contact treedt, zien. Dromen is niets anders dan de herinnering van die staat. Wanneer men zich niets herinnert, zegt men dat men niet gedroomd heeft, maar toch heeft de ziel gezien en is in het genot van haar vrijheid geweest. Wij behandelen hier meer in het bijzonder, die verschijningen die in de wakende toestand plaatsvinden⁽⁸⁾.

2) Behoren de Geesten die zich zichtbaar vertonen meer tot de een dan tot de andere klasse?

“Nee; zij kunnen tot alle klassen, zowel tot de meest verhevene als tot de laagste, behoren.”

3) Kunnen alle Geesten zich zichtbaar manifesteren?

---

⁸ Zie voor verdere details over de toestand van de geest gedurende het slapen, in Het Boek der Geesten, het hoofdstuk Handelende over de Vrijheid van de Ziel, vraag nr. 409.

“Allen kunnen het doen; maar niet allen hebben altijd de toestemming of de wil daartoe.”

4) Met welk doel manifesteren zich de Geesten zichtbaar?

“Dat hangt van hun natuur af, het doel kan goed of slecht zijn.”

5) Hoe kan daartoe toestemming gegeven worden als het doel slecht is?

“Dat is dan om degenen aan wie zij verschijnen te beproeven. De bedoeling van de geest kan slecht zijn, maar de uitkomst kan goed zijn.”

6) Welk doel kunnen de Geesten hebben die zich met slechte bedoelingen zichtbaar manifesteren?

“Schrik aanjagen, en dikwijls, zich te wreken.”

— Welk is het doel van de Geesten die met een goed oogmerk komen?

“De mensen die over hen treuren te troosten, te tonen dat zij nog bestaan en bij hen zijn; om raad te geven en dikwijls ook om voor zichzelf bijstand te vragen.”

7) Welk bezwaar zou het hebben indien de Geesten altijd en door iedereen gezien konden worden? Zou dit niet een middel zijn, waardoor men de twijfel van de meest ongelovige zou kunnen opheffen?

“Wanneer de mens zich altijd door Geesten omringd zag, zou dit voortdurend zien van Geesten hem verontrusten, in zijn handelingen belemmeren en hem in de meeste gevallen zijn initiatief ontnemen, terwijl hij, als hij gelooft alleen te zijn, vrijer handelt. En wat de ongelovigen betreft, deze hebben middelen genoeg om zich te kunnen overtuigen, indien zij er gebruik van willen maken en niet door hoogmoed verblind worden. U weet toch, dat er mensen zijn die gezien hebben, en toch niet geloven, maar zeggen dat het alleen verbeelding is. Bekommert u niet over die mensen, God zal voor hen zorgen.

Opmerking: Er zouden net zo veel bezwaren bestaan tegen het voortdurend zien van de Geesten die ons omringen, als tegen het zien van de lucht die wij inademen, bezwangerd als die is door de myriaden microscopische diertjes die om en op ons vermenigvuldigen. Wij moeten hieruit

concluderen, dat al wat God doet, goed gedaan is, en dat Hij, beter dan wij, weet wat goed voor ons is.

- 8) Indien het zien van Geesten aan bezwaren onderhevig is, hoe komt het dan, dat het in sommige gevallen, toegestaan wordt?

“Het is om een bewijs te geven dat niet alles met het lichaam sterft, en dat de ziel na de dood haar individualiteit behoudt. Deze kortstondige aanblik is voldoende om dat bewijs te leveren en de aanwezigheid van uw vrienden bij u, te bevestigen; maar daaraan is niet hetzelfde bezwaar als aan de onafgebroken zichtbaarheid verbonden.”

- 9) Is in de meer gevorderde werelden het zien van Geesten veelvuldiger dan in de onze?

“Hoe meer de mens tot de geestelijke natuur nadert, des te gemakkelijker komt hij met de Geesten in contact; de grofheid van uw omhulsel maakt voor u het zien van de etherische wezens moeilijker en zeldzamer.”

- 10) Heeft men reden om angstig te zijn over de verschijning van een Geest?

“Een ieder die nadenkt, moet begrijpen dat een Geest, welke dan ook, minder gevaarlijk dan een levend mens is. De Geesten komen bovendien overal, en het is niet nodig hen te zien om te weten dat ze zich naast ons kunnen bevinden. De Geest die kwaad zou willen doen, kan dit doen en zelfs op een veel zekerder wijze, zonder zich zichtbaar te maken. Hij is niet gevaarlijk doordat hij Geest is, maar wel door de slechte invloed die hij op de gedachten kan uitoefenen - door van het goede af te brengen en tot het kwade aan te sporen.

Opmerking: Mensen die in de eenzaamheid of in het duister angst voelen, weten zich zelden rekenschap van de oorzaak van die angst te geven. Zij weten niet te zeggen waarvoor zij bang zijn, maar zeker is het dat zij meer reden om angst te hebben voor de ontmoeting met mensen, dan met Geesten, want een booswicht is gevaarlijker vóór dan ná zijn dood. Een dame van onze kennis, kreeg eens in haar kamer een zo duidelijke verschijning, dat zij dacht dat er een mens stond, en haar eerste gevoel was die van schrik. Nadat zij zichzelf echter had overtuigd dat er niemand was,

zei zij bij zichzelf: Het schijnt dat het maar een Geest is; ik kan gerust slapen.

11) Zou degene aan wie een Geest verschijnt, met deze een gesprek kunnen voeren?

“Zeer zeker, en men moet dat juist doen bij een dergelijke gelegenheid, door aan de geest te vragen wie hij is, wat zijn wens is en wat men in zijn belang doen kan. Indien de Geest ongelukkig is en lijdt, vindt hij in het medelijden dat men hem bewijst verlichting en indien het een welwillende Geest is, kan hij gekomen zijn, om een goede raad te geven.”

— Hoe kan de Geest in een dergelijk geval antwoorden?

“Hij doet het soms door hoorbare woorden uitspreken, zoals een levend mens doen zou; meestal geschiedt het door overbrenging van de gedachten.”

12) Hebben de Geesten, die met vleugels verschijnen, deze ook echt, of zijn zij maar schijnbaar en symbolisch?

“De Geesten hebben geen vleugels. Zij hebben die niet nodig, aangezien zij als Geest zich overal kunnen begeven. Zij verschijnen onder het uiterlijk waarmee zij op degene aan wie zij zich vertonen, indruk willen maken. Bepaalde Geesten zullen in gewone klederdracht verschijnen en andere met draperieën omhangen, weer anderen met vleugels, als zinnebeeld van de rang van de Geesten die zij vertegenwoordigen.”

13) Zijn de personen die men in de droom ziet, werkelijk degenen, waarvan zij het uiterlijk aanzien hebben?

“Het zijn meestal deze personen zelf die uw Geest gaat opzoeken of die u komen bezoeken.”

14) Zouden spotgeesten niet om ons te misleiden het uiterlijk aanzien van mensen die wij liefhebben, kunnen aannemen?

“Zij nemen alleen een fantastisch uiterlijk aan, als zij zich ten onze koste vrolijk willen maken; maar er zijn dingen, waarvoor zij geen toestemming krijgen om mee te spotten.”

- 15) Daar de gedachte een soort van inroeping (evocatie) is, kan men begrijpen dat door haar, de aanwezigheid van de Geesten uitgelokt wordt; maar hoe komt het dikwijls, dat personen aan wie men het meeste denkt, die men het vurigst verlangt te zien, ons nooit in de droom verschijnen, terwijl men er anderen in ziet, die ons onverschillig zijn, en aan welke men in het geheel niet denkt?

“Het is de Geesten niet altijd mogelijk zich zichtbaar te maken, en niettegenstaande het verlangen dat men heeft om hen te zien, kunnen van hun wil onafhankelijke oorzaken dit beletten. Dikwijls is het ook een beproeving die door het vurigste verlangen niet opgeheven kan worden. Wat de u onverschillige mensen betreft, kunnen deze, ofschoon u niet aan hen denkt, aan u denken. Bovendien kunt u u van de betrekkingen van de Geestenwereld geen denkbeeld maken; u ontmoet daar een groot aantal intieme, zowel oude als nieuwe bekenden, van welke u in wakende toestand niet de minste gedachte hebt.”

Opmerking: Wanneer er geen mogelijkheid bestaat om de verschijningen of visioenen goed te controleren, dan kan men die natuurlijk op rekening van hallucinatie stellen. Maar als zij door bijkomende omstandigheden bevestigd worden, gaat het niet aan ze aan verbeelding toe te schrijven. Onder dergelijke omstandigheden behoren bijvoorbeeld de verschijningen hetzij in wakende toestand of in de slaap, op het ogenblik van hun dood, van mensen aan wie men volstrekt niet dacht, en die door verschillende tekens de omstandigheden van hun geheel onverwacht sterven, komen mededelen. Men heeft dikwijls paarden zien steigeren en weigeren voort te gaan voor verschijningen, waardoor degenen die de paarden bestuurden schrokken. Indien er bij de mens sprake van verbeelding kan wezen, kan dit toch niet het geval bij dieren zijn. Bovendien, als de beelden die men in de droom ziet altijd een gevolg waren van wat ons in de wakende toestand beziggehouden heeft, dan wordt door niets verklaard, hoe het komt dat het dikwijls gebeurt dat men over dingen, waaraan men het meeste denkt, niet droomt.

- 16) Hoe komt het dat bepaalde visioenen, talrijker voorkomen gedurende ziekten?

“Zij vinden evengoed bij volmaakte gezondheid plaats, maar bij ziekte, zijn de stoffelijke banden losser. De zwakte van het lichaam, laat meer vrijheid aan de geest, welke daardoor gemakkelijker met de andere Geesten in contact treedt.”

- 17) Het schijnt dat in sommige landen de spontane verschijningen talrijker dan in andere zijn. Zijn sommige volken meer dan andere begaafd, om dit soort manifestaties te verkrijgen?

“Maakt u van iedere verschijning een proces-verbaal op? De verschijningen, geluiden, kortom alle manifestaties zijn gelijkmatig over de gehele aarde verspreid, maar zij dragen een bijzonder karakter naar gelang van de volken bij welke zij plaatsvinden. Bij volken bijvoorbeeld waarbij het schrijven weinig in zwang is, zijn er geen schrijvende mediums; bij andere vindt men ze in overvloed; elders vinden er dikwijls meer geluiden en bewegingen dan intelligente mededelingen plaats, omdat de laatste daar minder gezocht en geacht worden.”

- 18) Waarom hebben de verschijningen het meest 's nachts plaats? Kan dit niet een uitwerking zijn die de stilte en de duisternis op de verbeelding maakt?

“Het is door dezelfde oorzaak die 's nachts de sterren voor u zichtbaar maakt, die u bij het volle daglicht niet zien kunt. Het heldere daglicht kan een zwakke verschijning uitwissen; maar men dwaalt als men gelooft dat de nacht er iets aan afdoet. Ondervraag allen die verschijningen gehad hebben, en u zult ontwaren dat de meesten ze bij dag gezien hebben.”

Opmerking: De feiten van verschijningen, zijn veel talrijker en algemener dan men denkt; maar velen willen ze uit vrees om bespot te worden niet bekennen, terwijl anderen ze aan zinsbedrog toeschrijven. Indien ze bij sommige volken talrijker schijnen plaats te vinden, komt dit, omdat men daar de ware of valse tradities zorgvuldiger bewaart en die meestal door de zucht naar het wonderbaarlijke, (waartoe de plaatselijke gesteldheid min of meer aanleiding geeft) vergroot de lichtgelovigheid ziet dan in de meest gewone verschijnselen, bovennatuurlijke uitwerkselen; de stilte van de eenzaamheid, de diepte van de ravijnen, het ruisen van het woud, de zonderlinge vorm van de wolken, de schaduwbeelden, de luchtspiegelingen,

kortom, alles, draagt er toe bij om de eenvoudige en onschuldige verbeelding te misleiden, en men vertelt te goeder trouw wat men gezien heeft, of heeft vermeend te zien. Maar naast de misleiding, staat de werkelijkheid, en de serieuze studie van het spiritisme leidt er toe deze van alle bespottelijke bijvoegselen van het bijgeloof te ontdoen.

19) Kan het zien van Geesten in de normale toestand plaatsvinden of altijd in die van trance?

“Het kan in volkomen normale toestand plaatsvinden; echter bevinden zich degenen die ze zien, vrij dikwijls in een bijzondere toestand, die aan een trance grenst, waardoor zij een soort van tweede gezicht bekomen. (Zie het Boek der Geesten, vraag nr. 447).

20) Zien degenen die de Geesten zien, deze met hun ogen?

“Dit geloven zij; maar in werkelijkheid is het de ziel die ziet, en dit wordt door het feit dat men ze met gesloten ogen zien kan, bewezen.”

21) Hoe kan de Geest zich zichtbaar maken?

“Het beginsel is hetzelfde als dat van alle manifestaties, en ligt aan de eigenschappen van het perispirit, dat, al naar het believe van de geest verschillende wijzigingen kan ondergaan.”

22) Kan de eigenlijke Geest zich zichtbaar maken, of kan hij dit alleen door middel van zijn perispirit doen?

“In uw stoffelijke toestand kunnen de Geesten zich alleen door middel van hun halfstoffelijk omhulsel manifesteren; dit is de middelaar waardoor zij op uw zinnen werken. Het is onder dat omhulsel dat zij soms in menselijke of andere gedaante, hetzij in de droom, hetzij ook in de wakende toestand zowel bij licht als in het duister, verschijnen.”

23) Zou men kunnen zeggen dat de Geest door condensatie van het fluidum van het perispirit, zichtbaar wordt?

“Condensatie is het ware woord niet; dit is meer een vergelijking die u behulpzaam kan zijn om het verschijnsel te begrijpen want in de werkelijkheid vindt er geen condensatie plaats. Door de vermenging van de fluiden, ontstaat er bij het perispirit een bijzondere toestand, waarvan voor u niets soortgelijks bestaat, en die het waarneembaar maakt.”

24) Zijn de verschijnende Geesten altijd ontastbaar en door het zintuig van het gevoel niet waar te nemen?

“In hun normale toestand zijn zij ontastbaar, zoals in een droom; zij kunnen echter indruk op het zintuig van het gevoel maken en sporen van hun aanraking achterlaten, en zelfs in enige gevallen, tijdelijk tastbaar worden, hetgeen bewijst dat er zich tussen u en hen een stof bevindt.”

25) Is iederéén in staat de Geesten te zien?

“Gedurende de slaap wel, maar niet in wakende toestand. Gedurende de slaap, ziet de ziel zonder middelaar; gedurende het waken, ondergaat zij altijd min of meer de invloed van de organen; daarom zijn de toestanden niet geheel en al gelijk.”

26) Waaraan ligt de eigenschap om in wakende toestand Geesten te zien?

“Deze eigenschap hangt van het organisme af. Zij is afhankelijk van de meerdere of mindere gemakkelijkerheid waarmede het fluïdum van de ziener, zich met dat van de geest kan verenigen. Het is dus niet genoeg dat de Geest zich wil vertonen, hij moet bovendien bij de persoon voor wie hij zich zichtbaar wil maken, de daarvoor vereiste geschiktheid vinden.”

— Kan die eigenschap door oefening ontwikkeld worden?

“Ja, evenals iedere andere eigenschap; maar het behoort tot die eigenschappen, waarvan het beter is, om de verbeelding niet te overprikkelen, de natuurlijke ontwikkeling af te wachten dan uit te lokken. Het geregeld en voortdurend zien van Geesten is een uitzondering en behoort niet tot de gewone menselijke natuur.”

27) Kan men de verschijning van Geesten uitlokken?

“Dit is soms, maar toch zeer zelden, mogelijk. Het vindt bijna altijd vanzelf plaats. Men moet daartoe een bijzondere gave bezitten.”

28) Kunnen de Geesten zich in een andere dan de menselijke gedaante zichtbaar maken?

“De menselijke gedaante is de normale gedaante. De Geest kan er het uiterlijk aanzien van veranderen, maar het blijft altijd het menselijke type.”

— Kunnen zij zich niet in de gedaante van een vlam manifesteren?

“Zij kunnen om hun aanwezigheid bekend te maken net zo goed, vlammen, lichten, als andere verschijnselen voortbrengen, maar dat zijn niet de Geesten zelf. De vlam is dikwijls slechts een luchtspiegeling of een emanatie van het perispirit; in alle gevallen is het er slechts een gedeelte van. Het perispirit verschijnt alleen in zijn geheel bij visioenen.”

29) Wat moet men denken van het geloof, waaraan men de dwaallichten aan de aanwezigheid van zielen of Geesten toeschrijft?

“Dat het bijgeloof is, door onwetendheid ontstaan. De fysische oorzaak van de dwaallichten is immers bekend.”

— Is het verhaal van de blauwe vlam, die zich boven het hoofd van Servius Tullius vertoonde toen hij nog kind was, een fabel of heeft dit werkelijk plaats gehad?

“Dat heeft werkelijk plaatsgevonden en werd voortgebracht door de Beschermgeest, die de moeder wenste te waarschuwen. Deze moeder was een helderziend medium en heeft een uitstraling van de Beschermgeest van haar kind gezien. Niet alle helderziende mediums hebben dezelfde graad, zoals uw schrijvende mediums niet allen hetzelfde schrijven. Terwijl deze moeder slechts een vlam zag, zou een ander medium het lichaam van de geest hebben kunnen zien.”

30) Kunnen de Geesten in de gedaante van een dier verschijnen?

“Dat kan gebeuren; maar het zijn altijd zeer lage Geesten die deze gedaante aannemen. In ieder geval kan het slechts een tijdelijke schijngestalte zijn, want het zou ongerijmd zijn, te geloven dat een wezenlijk dier, welk dan ook, de incarnatie van een Geest zou kunnen zijn. De dieren blijven dieren.”

Opmerking: Alleen bijgeloof kan doen geloven dat sommige dieren door Geesten kunnen bezield worden, men moet al een zeer inschikkelijke of sterk

verhitte verbeelding hebben, om in de soms ietwat zonderlinge omstandigheden waaronder de Geesten zich soms kunnen voordoen, iets bovennatuurlijks te zien, maar de angst doet dikwijls dingen zien, die niet bestaan. Het is niet altijd vrees die deze gedachte doet ontstaan; wij hebben een, overigens zeer verstandige, dame gekend, die voor een grote zwarte kat een bijzondere genegenheid had, omdat zij geloofde dat deze van een bovendierlijke natuur was. Zij had echter nooit iets van spiritisme gehoord. Als zij daarmee bekend was geweest, dan zou dit haar, door te bewijzen dat zodanige gedaanteverwisseling onmogelijk is, de dwaasheid van de reden haar voorliefde hebben doen inzien.

Proeve van een theorie van de verschijningen

101. De meest gewone duidelijke manifestaties, gebeuren gedurende de slaap door dromen: het zijn de visioenen. Het ligt niet in ons plan, alle de bijzonderheden die zich bij het dromen kunnen voordoen, na te gaan. Wij willen alleen in weinig bewoordingen vermelden dat zij een wezenlijk visioen van aanwezige of afwezige dingen kunnen zijn; een terugblik in het verleden, en in enige zeldzame gevallen een voorgevoel van de toekomst. Het zijn vaak ook zinnebeeldige tafereelen, die de Geesten, tot de goede behorende, voorbij onze ogen doen gaan om ons nuttige waarschuwingen en heilzame raad te geven; of om ons, indien het onvolmaakte Geesten zijn, op het dwaalspoor te brengen en onze hartstochten te strelen. De volgende theorie is zowel op dromen als op alle andere verschijningen toepasselijk. (Zie Het Boek der Geesten, vraag 400 en volgende.)

Wij menen dat wij aan het gezond verstand van onze lezers te kort zouden doen, indien wij het ongerijmde en bespottelijke van hetgeen men gewoonlijk uitleg van dromen noemt, hier gingen aantonen.

102. De eigenlijke verschijningen vinden gedurende de wakende toestand plaats, terwijl men het volle bezit en vrije gebruik van al zijn zintuigen heeft. Zij komen het meest als een nevelachtige en doorschijnende gedaante, soms onbepaald en onduidelijk, voor. Vaak is het op het eerste gezicht een zwak wit licht waarvan de omtrek langzamerhand duidelijker wordt. Dan weer zijn de vormen duidelijk en helder, en kan men de fijnste trekken van het gezicht onderscheiden,

zodat men er een zeer nauwkeurige beschrijving van zou kunnen geven; houding en uiterlijk zijn dezelfde als die van zijn afgelegd aards omhulsel. Aangezien de Geest iedere gedaante kan aannemen, verschijnt hij in diegene waardoor hij het beste kan worden herkend, indien dit zijn verlangen is. Zodoende verschijnt hij, hoewel hij als Geest geen lichamelijke misvorming meer heeft, toch als verminkt, gebocheld, gekwetst en met littekens als dit, om zijn identiteit te bewijzen, nodig is. Esopus bijvoorbeeld, is als Geest niet misvormd, maar indien men hem als Esopus inroept, zal hij, al mocht hij nadien verscheidene andere incarnaties ondergaan hebben, lelijk en gebocheld en in de traditionele kleding verschijnen. Het is opmerkenswaardig, dat met uitzondering van enige bijzondere gelegenheden, de onderste ledematen, de onduidelijkst zichtbare delen zijn, terwijl het hoofd, de romp, armen en handen altijd duidelijk zichtbaar zijn. Ook ziet men de Geesten zelden lopen, maar als schaduwen voortschuiven. Wat de kleding aangaat, bestaat deze gewoonlijk in draperieën, die in lange golvende plooiën uitlopen; dit wordt gecombineerd met gracieus golvend hoofdhaar, zo is tenminste het uiterlijk voorkomen van Geesten, die niets meer van het aardse overgehouden hebben. Maar de alledaagse Geesten, die men gekend heeft, verschijnen gewoonlijk in de kleding die zij gedurende de laatste tijd van hun leven gedragen hebben. Soms dragen zij ook zinnebeelden aan het karakter van hun verheven stand eigen, zoals een lichtkrans, of vleugels bij hen die men als engelen kan beschouwen. Terwijl er weer andere zijn die met zodanige als bij hun werelds beroep pasten, verschijnen: zo zal een krijgsman met zijn wapenrusting, een geleerde met boeken, een moordenaar met een dolk kunnen verschijnen, enzovoorts. De verheven Geesten hebben een mooi, edel en sereen gezicht; de allerlaagste hebben dikwijls iets woests en dierlijks, en dragen nog dikwijls de sporen van de misdaden die zij gepleegd of van de straffen, die zij ondergaan hebben. Het punt van de klederdracht, en al de daarbij behorende voorwerpen is wellicht datgene wat het meeste verwondering baart. Wij zullen er in een afzonderlijk hoofdstuk op terug komen, omdat daarmee andere zeer belangrijke feiten in verband staan.

103. Wij hebben gezegd dat de verschijningen iets nevelachtigs hebben, in sommige gevallen, zou men ze kunnen vergelijken bij een, door een ongefoeliede spiegel teruggekaatst beeld, dat hoe duidelijk ook, niet

belet dat men er de voorwerpen die er achter staan door heen ziet. Dit is gewoonlijk de gestalte waaronder de helderziende mediums de Geesten zien. Zij zien ze gaan, komen, een kamer binnentreden of uitgaan, zich te midden van de levenden begeven (dit is althans bij alledaagse Geesten het geval) alsof zij aan alles wat er rondom hen gebeurt, een werkzaam deel nemen en er belang in stellen en luisteren naar hetgeen gesproken wordt. Soms ziet men ze iemand naderen, hem gedachten inboezemen, trachten invloed op hem uitoefenen. Indien het goede Geesten zijn ziet men ze hem troosten, als het kwade Geesten zijn hem bespotten; zich droevig of tevreden tonen over de verkregen uitkomst; kortom, het is de gloed van de lichamelijke wereld, zodanig is die geheimzinnige wereld die ons omringd, te midden van welke wij, zonder daarvan bewust te zijn ons bewegen op dezelfde wijze als wij onbewust te midden van de myriaden wezens van de microscopische wereld leven. De microscoop heeft ons de wereld van het oneindigkleine, waarvan het bestaan door ons niet vermoed werd, doen ontdekken. Het spiritisme heeft ons door de helderziende mediums de wereld van de Geesten, die ook een van de werkende krachten van de natuur is, geopenbaard. Door middel van de helderziende mediums is het ons mogelijk geworden de onzichtbare wereld te leren kennen en ons in haar gewoonten in te wijden, zoals een volk dat uit blinden bestaat, door middel van een paar ziende mensen, de zichtbare wereld zou kunnen leren kennen. (Zie hierna in het hoofdstuk over de mediums, het artikel over de helderziende mediums.)

104. Soms neemt de Geest die verschijnen wil of kan, een nog duidelijker vorm aan, zodat de illusie volkomen is en men een lichamelijk wezen meent te zien. In nog andere gevallen tot slot en onder bepaalde omstandigheden, kan de tastbaarheid werkelijk bestaan, dat wil zeggen dat men kan aanraken, betasten, en dan dezelfde weerstand en warmte als die bij een levend lichaam kan waarnemen, hetgeen echter niet belet dat de verschijning bliksemsnel weer verdwijnt. Het is dan niet meer door de ogen maar door het gevoel dat men er het bestaan van waarneemt. Als men al de verschijning die alleen zichtbaar is, aan een illusie of aan een soort van verblinding zou kunnen toeschrijven, dan valt er toch niet meer aan te twifelen als men deze kan vasthouden en betasten, en als zij zelf u vasthoudt en omklemt. De feiten van tastbare verschijningen, komen het zeldzaamst

voor; maar degenen die in de laatste tijd, onder de invloed van krachtige mediums ^(°) zijn voortgebracht en waarvan de echtheid door onwraakbare getuigen bevestigd is, bewijzen en verklaren die verschijningen welke in de geschiedenis opgetekend zijn, waarbij personen na hun dood met al het uiterlijke van de werkelijkheid verschenen zijn. Wij hebben het trouwens reeds gezegd, dat hoe buitengewoon zodanige verschijnselen ook zijn mogen, al het wonderbaarlijke er van verdwijnt zodra men de wijze kent waarop ze voortgebracht worden, en dan begrijpt men, dat zij wel verre van afwijkingen van de natuurwetten zijn, maar er slechts een nieuwe toepassing van zijn.

105. Het perispirit is van zijn natuur en in de normale toestand, onzichtbaar, en heeft dit met een aantal fluiden gemeen, waarvan - ofschoon wij die nooit gezien hebben - het bestaan bekend is. Maar net als bepaalde fluiden kan het, hetzij door een soort van condensatie, hetzij door een veranderde moleculaire schikking, wijzigingen ondergaan, die het voor het oog zichtbaar maken, en dan verschijnt het ons in een nevelachtige vorm. De condensatie (men moet dit woord niet letterlijk opvatten, wij gebruiken het slechts bij gebrek aan een beter en als vergelijking) kan zo sterk wezen, dat het perispirit de eigenschappen van een vast en tastbaar lichaam verkrijgt; maar het kan weer ogenblikkelijk zijn etherische en onzichtbare toestand hernemen. Wij kunnen ons van dit uitwerksel een denkbeeld vormen door de stoom, die van onzichtbaar, eerst als nevel zichtbaar, daarna vloeibaar en eindelijk vast wordt, en omgekeerd. Deze verschillende toestanden van het perispirit zijn een gevolg van de wil van de geest, en niet van een uitwendige fysische oorzaak, zoals bij de gassen. Als een Geest aan ons verschijnt, vindt dit plaats doordat hij zijn perispirit in de toestand brengt die nodig is om zichtbaar te wezen; maar zijn wil alléén, is daartoe niet voldoende, want de wijziging van het perispirit vindt plaats door de verbinding met het fluidum van het medium; en deze verbinding is niet altijd mogelijk. Hierdoor wordt verklaard hoe het

---

(°) Onder anderen door de heer Home.

komt dat de Geesten niet altijd zichtbaar zijn. Het is dus niet genoeg dat de Geest zich wil doen zien; ook niet dat iemand een Geest zien wil: maar de twee machtige fluiden moeten zich samen kunnen verbinden, er moet tussen die twee een zekere affiniteit bestaan. Wellicht ook moet de uitstraling van het fluidum van het medium, zeer overvloedig wezen om de gedaanteverandering van het perispirit tot stand te kunnen brengen en wellicht bestaan er nog meer andere ons onbekende vereisten: de Geest moet de vergunning hebben zich aan deze of genen te doen zien, hetgeen hem niet altijd, of alleen onder bepaalde voorwaarden die wij niet beoordelen kunnen, verleend wordt.

106. Een andere eigenschap van het perispirit en aan wat aan die natuur eigen is door alles te kunnen heendringen. Er bestaat geen stof die het tegenhoudt, het dringt door alle stoffen heen, zoals het licht door doorschijnende lichamen heendringt. Daarom bestaat er geen afsluiting die de Geesten zou kunnen beletten binnen te komen; zij kunnen even gemakkelijk de gevangene in zijn kerker, als de mens die midden in het veld staat, bezoeken.

107. De verschijningen bij wakende toestand zijn niet zeldzaam, noch nieuw; zij hebben te allen tijde plaatsgevonden, de geschiedenis maakt melding van een groot aantal. Maar wij hoeven niet zo ver terug te gaan, nog heden ten dage, zijn zij zeer talrijk, en velen hebben er gehad, die zij op het eerste gezicht aanzagen voor wat men overeengekomen is, hallucinaties te noemen. Zij zijn vooral zeer menigvuldig bij de dood van afwezige personen, die dan hun bloedverwanten of vrienden komen bezoeken. Dikwijls geschiedt dit, zonder bepaald doel maar in het algemeen kan men zeggen dat de Geesten die op die wijze verschijnen daartoe door sympathie aangetrokken worden. Een ieder die zijn herinneringen raadpleegt zal ontwaren dat er maar weinig mensen zijn, wie niet de een of andere gebeurtenis van dergelijke aard, waarvan de echtheid niet in twijfel getrokken kan worden, bekend zijn.

108. Wij zullen bij de voorafgegangene beschouwingen, nog het onderzoek van enige optische verschijnselen voegen die tot het leerstuk van globule Geesten aanleiding hebben gegeven.

De lucht is niet altijd absoluut doorschijnend, en in sommige toestanden is de stroming van de luchtvormige moleculen en de trilling die zij ten gevolge van de warmte ondergaan, zeer duidelijk zichtbaar.

Enige personen hebben dit als een ophoping van Geesten die zich in de ruimte bewegen, aangezien. Het is onnodig deze mening te weerleggen, de eenvoudige vermelding is daartoe voldoende. Maar zie hier nog een andere illusie die niet minder vreemd is, en waartegen men wel zal doen, zich te wapenen. In het waterachtige vocht van het oog komen zeer kleine nauwelijks merkbare stippen voor, die haar doorschijnendheid verloren hebben. Deze stippen zijn als donkere lichamen die in het vocht drijven en volgen er de bewegingen van. Zij veroorzaken in de omgevende lucht op zekere afstand door de vergroting en door de straalbreking het zien van schijfjes van een tot tien millimeters in doorsnede die in de dampkringslucht schijnen te zweven. Wij hebben lieden ontmoet die deze schijfjes voor Geesten, die hen overal volgden en vergezelden aanzagen; en in hun geestvervoering zagen zij de kleurschakering van de weerschijs van het regenboogvlies voor beelden aan, hetgeen bijna even zo rationeel is als om in de maan een gezicht te zien. Een enkele opmerking die wij aan die personen zelf ontlenu, zal voldoende zijn om hen weer op het rechte pad te brengen. Die schijfjes of medaillons, zeggen zij, vergezellen hen niet alleen overal waar zij gaan, maar volgen alle hun bewegingen, zij gaan rechts, links, rijzen, dalen of staan stil, al naar gelang van de beweging welke men met het hoofd maakt. En hierover hoeft men zich niet te verwonderen; want de oogbol de zetel van het verschijnsel zijn, is dit ook verplicht er alle bewegingen te volgen. Waren het Geesten, dan zou men toch moeten bekennen dat zij als intelligente en vrije wezens al aan een zeer werktuiglijke rol gebonden zouden zijn; een rol die voor mindere Geesten reeds zeer vervelend maar die met het denkbeeld dat wij ons van verheven Geesten vormen, onverenigbaar zou zijn. Er zijn weliswaar mensen die de zwarte stippen van de zwarte staar voor slechte Geesten aanzien. Die schijfjes hebben evenals de zwarte stippen een golvende beweging, doch die zich nooit van de boogwijdte van een zekere hoek verwijderd, en de illusie wordt vermeerderd doordat zij niet eensklaps de beweging van de gezichtslijn volgen. De reden hiervan is zeer eenvoudig. De donkere punten in het waterachtige vocht, die de eerste oorzaak van het verschijnsel zijn, worden, zoals wij gezegd hebben, als het ware daarin zwevende gehouden, en hebben altijd een neiging om te dalen en wanneer zij opstijgen komt dit, omdat zij daartoe, door de beweging van het oog van beneden naar boven gedwongen worden, maar tot op een zekere hoogte gekomen, ziet men,

als men het oog op een punt voor zich uit vestigt, de schijfjes weer van zelf dalen en daarna stilstaan. Hun bewegelijkheid is zeer groot, omdat er slechts een onmerkbare beweging van het oog nodig is om ze van richting te doen veranderen en hen in de lucht, waarin zich schijnbaar het beeld vormt de gehele wijde van de boog te doen doorlopen. Zolang men niet kan aantonen dat een beeld een eigen vrijwillige en intelligente beweging bezit, kan men het niet anders dan als een optisch of fysiologisch verschijnsel beschouwen. Hetzelfde is het geval met de vonken die soms als een meer of min dichte stralenbundel, door de samentrekking van de oogspieren ontstaan, en die waarschijnlijk veroorzaakt worden door de fosforescerende elektriciteit van het regenboogvlies, daar zij gewoonlijk tot de omtrek van de oogbol beperkt blijven. Dergelijke verkeerde denkbeelden kunnen niet anders dan het uitvloeisel van een onvolledige waarneming zijn. Een ieder die de natuur van de Geesten, door de middelen die de proefondervindelijke wetenschap met ernst bestudeerd heeft, zal het kinderachtige van die denkbeelden inzien. Evenzeer als wij de gewaagde theorieën waarmee men de manifestaties aanvalt, als zij in onbekendheid met de feiten hun oorsprong hebben, bestrijden, evenzeer moeten wij trachten zulke verkeerde denkbeelden uit te roeien die meer geestdrift dan oordeel verraden, en juist daardoor bij de ongelovigen, die reeds genoeg geneigd zijn om de bespottelijke zijde op te sporen, meer kwaad dan goed stichten.

109. Zoals men ziet, is het perispirit de grondoorzaak van alle manifestaties. Onze kennis ervan heeft ons de sleutel van vele verschijnselen in handen gegeven, en door hen geheel het karakter van het wonderbaarlijke te ontnemen, de wetenschap van het spiritisme een onmetelijke stap vooruit doen maken, en een nieuwe weg doen opgaan. Wij hebben door de Geesten zelf (want let wel, zij zijn het die ons op weg geholpen hebben) de uitleg van de werking van de geest op de stof, van de beweging van de onbezielde lichamen, van de geluiden en verschijningen gevonden. Wij zullen er ook nog de uitleg van vele andere verschijnselen door vinden, die wij nog te onderzoeken hebben, alvorens tot de studie van de feitelijke mededelingen te kunnen overgaan. Men zal ze des te beter begrijpen, naarmate men zich beter van de grondoorzaken rekenschap heeft weten te geven. Indien men dit

beginsel goed begrepen heeft, zal men het, op de verschillende feiten die zich aan de onderzoeker kunnen voordoen, zelf kunnen toepassen.

110. Het is verre van onze bedoeling, dat wij de door ons medegedeelde theorie als volmaakt en als laatste woord beschouwen. Zij zal later ongetwijfeld aangevuld of verbeterd worden, maar hoe onvolledig of onvolmaakt zij nu ook moge wezen, zij kan altijd behulpzaam zijn om zich van de mogelijkheid van de feiten, door oorzaken die in het geheel niet bovennatuurlijk zijn, rekenschap te kunnen geven. Indien het een hypothese is, dan kan men haar de verdienste niet ontzeggen rationeel en waarschijnlijk te zijn, en heeft zij ruim zoveel waarde als alle andere uitleggingen, die door de ontkenners aangevoerd worden om te bewijzen dat bij de spiritistische verschijnselen, alles inbeelding, toverkunst of bedrog is.

Theorie van de hallucinatie

111. Zij die het bestaan van een onlichamelijke en onzichtbare wereld ontkennen, geloven alles met het woord hallucinatie verklaard te hebben. De definitie van dat woord is bekend, het is: een dwaling, een illusie van iemand, die meent iets te ondervinden dat inderdaad niet bestaat (van het Latijn hallucinari, dwalen, gevormd van adlucem). Maar de geleerden, hebben, voor zover ons bekend is, er de fysiologische oorzaak nog niet van opgegeven.

Het schijnt dat de optica en fysiologie voor hen geen geheimen meer hebben, maar hoe komt het dan dat zij de natuur en de oorsprong van de beelden die zich onder bepaalde omstandigheden aan de geest vertonen, nog niet hebben verklaard?

Zij willen alles door de wetten die de stof beheersen verklaren; het zij zo. Maar laten zij dan, uit die wetten hetzij een goede of slechte theorie van de hallucinatie samenstellen, het zal dan tenminste een uitleg zijn.

112. De oorzaak van de dromen is nooit door de wetenschap verklaard. Zij schrijft die toe aan een werking van de verbeelding; maar zegt ons niet wat verbeelding is, noch op welke wijze deze de heldere en duidelijke beelden, die ons zo dikwijls verschijnen, voortbrengt. Het is iets onbekends, door iets anders dat evenmin bekend is, verklaren; de vraag blijft dus onopgelost. Het is, zegt men, een herinnering aan wat

waarmee de geest zich gedurende de dag heeft bezig gehouden; maar zelfs al nemen we deze verklaring aan, dat geen verklaring is, blijven wij vragen welke die toverspiegel is die op die wijze de indrukken van de dingen behoudt. Hoe moeten wij, vooral die visioenen verklaren van werkelijke dingen die men in wakende toestand nimmer gezien, ja aan welke men zelfs nooit gedacht heeft? Alleen het spiritisme was bij machte ons de sleutel van dit merkwaardige verschijnsel te geven, dat onopgemerkt voorbijgaat, juist omdat het zo alledaags is, evenals alle wonderen van de natuur die wij onder onze voeten vertreden.

De geleerden hebben het beneden hun waardigheid geacht, zich met de hallucinatie bezig te houden. Of deze werkelijk bestaat of niet, blijft het toch een verschijnsel dat door de fysiologie, op straffe van haar ongenoegzame bekwaamheid te moeten erkennen, verklaard moest kunnen worden. Mocht er een geleerde toe overgaan, er, niet een definitie, wij moeten elkaar goed begrijpen, maar een fysiologische verklaring van te geven, dan zullen wij nagaan of zijn theorie op alle gevallen van toepassing is. Laat hem vooral de zo talrijke gevallen van verschijningen van mensen op het oogenblik van hun sterven niet vergeten. Laat hem zeggen hoe het komt dat de verschijning met het oogenblik van het sterven van de persoon samenvalt? Indien het een slechts één maal voorgekomen geval was, dan zou men het aan toeval kunnen toeschrijven; maar het komt dikwijls voor, en het toeval vervalt niet in zulke herhalingen. Ware de verbeelding van degene, die de verschijning ziet, sterk getroffen door de gedachte dat die persoon sterven moest, dan zoude men dit nog kunnen aannemen, maar degene aan wie de overledene zich vertoont, is meestal iemand die in het minst niet aan hem dacht: van verbeelding kan hier dus geen sprake zijn. Nog minder kan men de omstandigheden, die bij de dood plaatsvonden, waarvan men niet de minste gedachte had, door verbeelding verklaren. Zullen de voorstanders van de hallucinatie wellicht zeggen, dat de ziel (als zij tenminste de ziel erkennen) momenten van overprikkeling heeft, waarin haar vermogens verhoogd worden? Dan zijn wij het eens. Maar als hetgeen hij dan ziet werkelijk bestaat, dan is het geen illusie meer. Indien de ziel in haar overprikkelde toestand, iets ziet dat niet tegenwoordig is, dan komt het dus, doordat zij zich verplaatst; maar als onze ziel zich naar een afwezige persoon kan verplaatsen, waarom zou dan de ziel van de afgestorvene niet tot ons kunnen komen? Laten zij

met hun theorie van de hallucinaties, die feiten niet buiten beschouwing laten, en laten zij niet vergeten dat een theorie waar men feiten tegenoverstellen kan, noodwendig vals of onvolledig is.

In afwachting van de uitleg die zij zullen geven, zullen wij trachten enige denkbeelden over dat onderwerp in het midden te brengen.

113. Het is door feiten bewezen, dat er werkelijke verschijningen plaatsvinden, die door de spiritistische theorie volkomen verklaard worden, en die alleen door hen die buiten het organisme niets aannemen, ontkend kunnen worden. Maar bestaan er naast die werkelijke visioenen, ook nog hallucinaties in de zin die men gewoonlijk aan dat woord hecht? Hieraan valt niet te twijfelen. Waardoor worden zij veroorzaakt? Hierin zullen de Geesten u de weg wijzen, want het lijkt ons dat de gehele uitleg in hun antwoorden op de volgende vragen, vervat is:

— Zijn de visioenen altijd werkelijk bestaand, of zijn zij niet soms het gevolg van hallucinatie? Als men bijvoorbeeld in de droom of op een andere wijze de duivel of andere fantastische dingen ziet, die niet bestaan, is dit dan niet een uitwerksel van de verbeeldingskracht?

“Ja, soms als een of andere treffende lectuur of verhaal van duivelarij indruk op iemand gemaakt heeft, herinnert hij het zich en meent hij dingen te zien die niet bestaan. Maar wij hebben u ook gezegd dat de Geesten in hun halfstoffelijk omhulsel, elke gestalte kunnen aannemen om zich te manifesteren. Een spotgeest kan dus als hij er lust in heeft, met horens en klauwen verschijnen, om met de lichtgelovigheid de draak te steken, zoals een goede Geest zich met vleugels en een schitterend uiterlijk kan voordoen.”

— Kan men de gedaanten en andere beelden, die zich dikwijls in de halfwakende toestand, of zelfs als men alleen de ogen sluit, voordoen, als verschijningen beschouwen?

“Zodra de zintuigen verdoven, maakt de ziel zich los, en kan op een afstand of in de nabijheid datgene zien, wat hij niet met de ogen zou kunnen zien. Deze beelden zijn zeer dikwijls visioenen, maar kunnen ook een uitwerking van de indrukken zijn, die het zien van bepaalde voorwerpen in de hersenen heeft achtergelaten, die er de afdruk, evenals die van de geluiden van blijven behouden. De vrije Geest ziet

dan in zijn eigen hersenen de afdrukken die er zich als op een daguerreotypieplaat op gehecht hebben. Door hun verscheidenheid en menging met elkaar wordt er een grillig en vluchtig geheel gevormd, dat niettegenstaande alle aangewende moeite om het te onthouden, bijna op hetzelfde ogenblik uitgewist wordt. Men moet aan een dergelijke oorzaak bepaalde fantastische verschijningen, die niets werkelijks bevatten en dikwijls bij ziekten voorkomen, toeschrijven.”

Het lijkt geen twijfel dat het geheugen het gevolg is van de indrukken die door de hersenen bewaard worden. Door welk eigenaardig fenomeen, raken die verschillende, zo talrijke indrukken niet met elkaar verward? Dit is een ondoorgrondelijk geheim, maar dat niet vreemder is, dan dat de geluidsgolven die elkaar in de lucht kruisen, maar afgescheiden blijven. Deze indrukken zijn in gezonde en goed georganiseerde hersenen duidelijk en scherp; onder minder gunstige omstandigheden, worden zij uitgewist en vermengen zij zich met elkaar waardoor verlies van geheugen of verwarring van denkbeelden ontstaat. Een en ander zal nog minder vreemd voorkomen, als men, zoals bij de craniologie, voor elk deel en zelfs voor elke zenuwvezel van de hersenen, een bepaalde bestemming aanneemt.

De beelden die door de ogen tot de hersenen gekomen zijn, laten dus daarin een afdruk achter, en daardoor komt het dat men zich een schilderij herinnert alsof men die voor zich had, maar het blijft toch altijd een zaak van geheugen, want men ziet het niet, maar de ziel - die in bepaalde toestand van emancipatie verkeert - kijkt in de hersenen en vindt er die beelden in terug, vooral die beelden die de diepste indruk gemaakt hebben, al naargelang van de gemoedsstemming van de geest en van de aard van de gedachten waarmee hij zich bij voorkeur en het meest heeft beziggehouden. Zo zal zij er de afdrukken in terug vinden, van godsdienstige, duivelse, dramatische, wereldse tonelen, van vreemde dieren die zij op een ander tijdstip, hetzij afgebeeld of in verhalen gezien heeft, want verhalen laten ook indrukken achter. De ziel ziet dus werkelijk, maar zij ziet slechts een in de hersenen gedaguerreotypeerd beeld. In de normale toestand zijn die beelden vluchtig en kortstondig, omdat al de delen van de hersenen vrijelijk werken; maar bij ziekte, zijn de hersenen min of meer verzwakt, het evenwicht tussen de organen is verbroken: slechts enige blijven werkzaam, terwijl andere als het ware verlamd zijn. Vandaar het blijven

van een aantal van die beelden, die niet meer zoals in de normale toestand, door die van het uitwendige leven uitgewist worden. Dat is de ware hallucinatie en de grondoorzaak voor overheersende denkbeelden (idées fixes).

Wij hebben, zoals men zal opmerken, deze anomalie door een bekende zuiver fysiologische wet, die van de hersenindrukken, verklaard, maar daartoe hebben wij altijd de tussenkomst van de ziel nodig gehad. En indien het de materialisten tot hiertoe niet mogelijk geweest is, een voldoende verklaring van dit verschijnsel te geven, komt dit omdat zij het bestaan van de ziel, niet willen erkennen, daarom zullen zij ook zeggen dat onze uitleg verkeerd is, omdat wij iets als beginsel stellen, dat betwist wordt. Doch door wie wordt het betwist? Door henzelf, maar zolang er mensen op aarde zijn geweest, is het door de overgrote meerderheid erkend; en de ontkenning van sommigen kan toch wel niet als wet gelden.

Is onze verklaring goed? Wij geven die bij gebrek aan een andere, en zo men wil, in afwachting van een betere, als eenvoudige hypothese.

Verklaart zij zoals zij is, alle gevallen van visioenen? Zeker niet, en wij dagen alle fysiologen uit, er een te geven, die uit hun exclusief standpunt beschouwd, ze allemaal verklaart, want door hun sacramentele woorden van overprikkeling en geestvervoering uit te spreken, verklaren zij niets. Indien dus iedere theorie van hallucinatie onvoldoende is om daarmee alle feiten te verklaren, komt dit omdat er nog iets anders behalve de eigenlijk gezegde hallucinatie bestaat. Onze theorie zou vals zijn, als wij ze op alle gevallen van verschijningen wilden toepassen, omdat er gevallen zijn die ermee in strijd zijn. Zij kan echter juist zijn als men die tot een bepaald soort uitwissel beperkt.

ZEVENDE HOOFDSTUK

Dubbele Lichamelijkheid en Gedaanteverandering

**Verschijsning van de geest van levende mensen. Dubbele mensen.
St. Alphonsius van Liguorie en St. Antonius van Padua.
Vespasianus. Gedaanteverandering (transfiguratie).
Onzichtbaarheid.**

114. Deze twee verschijnselen zijn afwisselingen van de zichtbare manifestaties, en hoe wonderbaarlijk zij op het eerste gezicht ook mogen schijnen, zal men, door de verklaring die er van gegeven zal worden, verstandelijk beseffen, dat zij niet buiten de gewone orde van de natuurverschijnselen staan. Zij steunen beide op het beginsel, dat alles dat betreffende het perispirit na de dood gezegd is, ook op het perispirit van de levenden van toepassing is. Wij weten dat de Geest, gedurende de slaap, gedeeltelijk het bezit van zijn vrijheid terugkrijgt, dat wil zeggen, dat hij zich van het lichaam kan afzonderen. Wij zijn dikwijls in de gelegenheid geweest hem in dien toestand waar te nemen. Maar de Geest, of de mens nu dood of levend is, blijft altijd zijn halfstoffelijk omhulsel, dat door dezelfde oorzaak die wij reeds beschreven hebben, zichtbaar en tastbaar worden kan, behouden. Zeer stellige feiten, kunnen hierover geen twijfel laten bestaan. Wij zullen er slechts enige die ons bekend zijn mededelen. Iedereen die zijn geheugen hierover raadplegen wil, is in de gelegenheid om er gelijksoortige te verzamelen.

115. De vrouw van een van onze vrienden, zag 's nachts verschillende keren, zowel bij of zonder licht, een haar bekende vruchtenverkoopster uit de buurt, maar met wie zij nooit gesproken had, haar kamer binnenkomen. Deze verschijning deed haar des te meer schrikken, omdat zij geheel onbekend was met het spiritisme, en het verschijnsel zich zeer vaak herhaalde. En de koopvrouw was nog steeds in leven en sliep waarschijnlijk op dat tijdstip. Terwijl haar stoffelijk lichaam dus in haar eigen woning was, bevonden zich haar Geest en haar fluïdiek lichaam bij die dame in huis. Met welk doel? Men weet het niet. Een spiritist zou bij een dergelijke gelegenheid het haar gevraagd hebben, maar zij dacht daar niet aan. De verschijning verdween telkens, zonder

dat zij wist op welke wijze, en ook telkens na iedere verschijning, ging zij zichzelf verzekeren dat alle deuren goed gesloten waren en dat niemand in haar vertrek had kunnen komen. Deze voorzorgsmaatregel was voor haar een bewijs dat zij volkomen wakker was, en niet de speelbal van een droom. Op andere tijden zag zij op dezelfde wijze, een haar onbekende man, maar op een zekere dag zag zij haar broer die in Californië was. Hij zag er zo echt uit als een echt mens, dat zij op het eerste gezicht dacht dat hij teruggekomen was, en wilde met hem spreken, maar hij verdween zonder haar daartoe de tijd te laten. Door een later ontvangen brief werd haar bewezen dat hij niet dood was. Die dame was wat men een natuurlijk helderziend medium kan noemen, maar, zoals wij gezegd hebben, had zij toen nog nooit van mediums gehoord.

116. Een andere dame, die in een klein stadje woonde en vrij ernstig ziek was, zag eens omstreeks tien uur 's avonds een bejaarde heer, die in dezelfde stad woonde en die zij nu en dan in gezelschappen ontmoet had. Maar zij had geen vriendschapsbetrekking met hem. Die heer zat aan het voeteneinde van haar bed in een armstoel en nam nu en dan een snuifje; het was alsof hij haar bewaakte. Over dat bezoek op een dergelijk uur verwonderd, wilde zij hem naar de reden ervan vragen, maar de heer wenkt haar niet te spreken en te slapen. Herhaaldelijk wil zij het woord tot hem richten, maar telkens antwoordt hij met dezelfde vermaning. Eindelijk viel zij in slaap. Toen zij weer hersteld was, ontving zij enige dagen later het bezoek van diezelfde heer, maar ditmaal op een geschikter uur. En nu was hij het inderdaad, hij droeg dezelfde kleding, dezelfde snuifdoos en had dezelfde manieren. De dame was overtuigd dat hij haar gedurende haar ziekte een bezoek gebracht had en bedankte hem voor de moeite die hij genomen had. De heer antwoordde haar zeer verwonderd, dat hij in vrij lange tijd het genoegen niet had gehad haar te zien. De dame die met de spiritistische verschijnselen bekend was, begreep wat hier had plaatsgevonden, maar omdat ze er niet met die heer over wilde spreken, zei ze slechts dat zij het dan waarschijnlijk gedroomd moest hebben. En dat is dan ook zeer waarschijnlijk, zullen de ongelovigen, de vrijgeesten, dat voor hen synoniem is met geestig zijn, zeggen. Maar het is zeker dat deze dame niet sliep, net zo min als de vorige. Dan komt het omdat zij dagdroomde, of anders gezegd een hallucinatie had. Dat is het grote

woord, de algemene verklaring van alles wat men niet begrijpt. Aangezien wij deze tegenwerping, al op voldoende wijze weerlegd hebben, gaan wij verder, en richten ons tot hen die ons begrijpen kunnen.

117. Zie hier echter nog een ander, meer karakteristiek geval. Wij zijn benieuwd op welke wijze men ook dit alleen aan zinsbedrog veroorzaakt door de verbeelding zou kunnen toeschrijven. Een heer, die in een binnenstad woonde, had ondanks de vele aansporingen daartoe van zijn familie, nooit willen trouwen. In het bijzonder had men er op aangedrongen met het oog op een meisje dat in een naburige stad woonde, doch dat hij nooit gezien had. Op een zekere dag was hij in zijn kamer en zag hij zeer verwonderd de aanwezigheid van een jong meisje, dat in het wit gekleed was en een bloemenkrans om het hoofd droeg. Zij zei hem dat zij zijn bruid was, reikte hem de hand, die hij in de zijne nam en aan welke hij een ring zag. Na enige ogenblikken verdween alles. Over die verschijning verbaasd, en nadat hij zich had overtuigd dat hij wezenlijk wakker was, onderzocht hij of er die dag ook iemand gekomen was, maar ontving als antwoord dat men niemand gezien had. Een jaar daarna gaf hij toe aan de hernieuwde verzoeken van een vrouwelijk lid van de familie en nam hij het besluit, haar, die men hem voorsloeg, te gaan zien. Hij kwam er op de H. Sacramentsdag aan; men kwam van de processie terug en een van de eerste personen die zich bij het binnentreden van het huis aan zijn ogen vertoonden was een jong meisje, dat hij herkende als degene die aan hem verschenen was. Zij droeg dezelfde kleding, want toen zij hem verscheen was het ook H. Sacramentsdag. Hij staat verstomd en ook het meisje slaakt een gil en valt flauw. Toen zij eenmaal bijgekomen was, zei zij, dat zij een jaar eerder op dezelfde dag die heer ook gezien heeft. Het huwelijk werd gesloten. Het was omstreeks het jaar 1835; toen was er nog geen sprake van Geesten. Bovendien zijn beiden uiterst positieve mensen, die de minst overdreven verbeeldingskracht bezitten die men bedenken kan.

Men zal wellicht aanvoeren dat de geest van beide vol was van de gedachte aan het voorgestelde huwelijk, en dat het bezig zijn van de geest met die gedachte een hallucinatie deed ontstaan. Maar men moet niet vergeten, dat die man er zo onverschillig onder was, dat hij een heel jaar liet voorbijgaan, voordat hij ertoe overging om zijn aanstaande

te gaan zien. Zelfs als die hypothese wordt aangenomen, blijft er nog over te verklaren: de dubbele verschijning, de overeenkomst in de kleding en in de dag, en tot slot, de herkenning van het uiterlijk van twee mensen die elkaar nooit gezien hadden. Dit zijn omstandigheden die niet door de verbeeldingskracht kunnen worden teweeggebracht.

118. Voordat wij verder gaan, moeten wij eerst op een vraag antwoorden, die men niet zal nalaten ons te stellen, en wel hoe het lichaam leven kan als de Geest afwezig is. Wij zouden kunnen zeggen, dat het lichaam het organische leven kan leven, dat geheel onafhankelijk is van de aanwezigheid van de geest, hetgeen door de planten, die leven en toch geen Geest bezitten, bewezen wordt. Maar wij moeten eraan toevoegen, dat de Geest, gedurende het leven nooit geheel van het lichaam los is. De Geesten en ook enige helderziende mediums, herkennen de geest van een levend mens aan een lichtgevende band die tot aan zijn lichaam reikt. Dit is een verschijnsel dat nooit plaatsvindt, als het lichaam dood is, want dan is de afscheiding volkomen. Het is door deze band dat de Geest - hoe ver hij ook van zijn lichaam verwijderd moge zijn - onmiddellijk over de behoefte die het lichaam aan zijn aanwezigheid mocht hebben, gewaarschuwd wordt. Dan komt hij er met de snelheid van de bliksem in terug. Hieruit vloeit voort dat het lichaam gedurende de afwezigheid van de geest nooit kan sterven, en dat het nooit gebeuren kan, dat deze bij zijn terugkeer, de toegang gesloten vindt, zoals sommige romanschrijvers uit geestigheid in enige verhalen gezegd hebben. (Zie Het Boek der Geesten, vraag 400 en volgende.)

119. Laten we op dit onderwerp terugkomen. De Geest van een levend mens kan, als deze van het lichaam is afgescheiden, net zo goed als die van een overledene, verschijnen, en compleet het uiterlijk van de werkelijkheid aannemen. Hij kan bovendien, door dezelfde oorzaken die wij verklaard hebben, een tijdelijke tastbaarheid aannemen. Het is dat verschijnsel dat men bi-corporëiteit noemt, dat aanleiding gegeven heeft tot de verhalen van dubbele mensen, dat wil zeggen van individuen waarvan de gelijktijdige aanwezigheid op twee verschillende plaatsen geconstateerd is. Wij geven hierbij twee voorbeelden, die niet uit volkslegenden maar uit de kerkelijke geschiedenis genomen zijn.

St. Alphonsius van Liguorie werd vóór de daarvoor vastgestelde tijd heilig verklaard, omdat hij zich tegelijkertijd op twee verschillende plaatsen vertoond had, wat als een wonder beschouwd werd.

St. Antonius van Padua, bevond zich in Spanje, en, ten tijde dat hij daar predikte, werd zijn vader, die te Padua was, van moord beticht en ter strafplaats geleid. Op dat ogenblik verschijnt St. Antonius, bewijst de onschuld van zijn vader en maakt de ware schuldige bekend, die later de straf onderging. Het werd bewezen dat St. Antonius op dat ogenblik Spanje niet verlaten had.

Toen St. Alphonsius door ons aangeropen en over bovengemeld feit ondervraagd werd, gaf hij ons de volgende antwoorden:

1) Zou u ons dit verschijnsel kunnen uitleggen?

“Ja, de mens die door zijn deugden compleet gedematerialiseerd is, kan, als hij zijn ziel tot God verheft, tegelijkertijd op twee verschillende plaatsen verschijnen, en zie hier op welke wijze. De geïncarneerde Geest, die de slaap voelt naderen, kan aan God vragen hem naar het een of ander oord te doen gaan. Zijn Geest of zijn ziel, zoals u het noemen wilt, verlaat dan zijn lichaam, met een gedeelte van zijn perispirit, en laat de onreine stof in een aan de dood grenzende toestand achter. Ik zeg “aan de dood grenzende toestand” omdat er in het lichaam een band gebleven is, door welke het perispirit en de ziel met de stof verbonden blijft, en van die band kan geen beschrijving gegeven worden. Het lichaam verschijnt dus op de gewenste plaats. Ik geloof dat dit alles is wat u verlangt te weten.”

2) Dit verklaart ons de zichtbaarheid en tastbaarheid van het perispirit niet.

“Als de Geest zich vrij van de stof voelt, kan hij zich naargelang de graad van zijn verhevenheid, voor de mens tastbaar maken.”

3) Is de slaap van het lichaam noodzakelijk om de geest op andere plaatsen te doen verschijnen?

“De ziel kan zich verdelen, wanneer zij zich op een andere plaats dan die waar haar lichaam is, voelt verplaatsen. Het kan gebeuren dat het lichaam niet slaapt, hoewel dit zeer zelden het geval is, maar dan

bevindt het lichaam zich nooit in normale toestand en is altijd min of meer in een staat van trance.”

Opmerking: De ziel verdeelt zich niet in de letterlijke zin van het woord, zij straalt naar verschillende kanten uit en kan zich op die wijze op verschillende punten manifesteren zonder verdeeld te zijn. Net als een licht dat op hetzelfde ogenblik door verschillende spiegels weerkaatst wordt.

- 4) Indien een slapend mens, waarvan de Geest zich elders bevindt, plotseling gewekt zou worden, wat zou er dan gebeuren?

“Dit zou niet gebeuren, want zodra iemand de intentie heeft om hem te wekken, keert de Geest in het lichaam terug en voorkomt dit, aangezien de Geest de gedachte leest.”

Een geheel gelijklopende verklaring is ons verscheidene malen door Geesten van overledene of levende mensen gegeven. St. Alphonsius legt wel het feit van de dubbele tegenwoordigheid uit, maar geeft ons niet de theorie van de zicht en tastbaarheid.

120. Tacitus vermeldt een soortgelijk feit: Gedurende de maanden die Vespasianus in Alexandrië doorbracht, om de periodieke terugkeer van de zomerwinden en van het seizoen waarin de zee veilig is, af te wachten, vonden er verscheidene verbazingwekkende verschijnselen plaats, waaruit de hemelse gunst en de belangstelling bleek, die de goden in deze vorst schenen te stellen.

Deze wonderen verdubbelden bij Vespasianus het verlangen om het heilige verblijf van de god te bezoeken teneinde deze over de belangen van het rijk te raadplegen. Nadat hij bevolen had de tempel voor allen te sluiten, gaat hij alleen naar binnen en geheel vervuld met de verwachting wat het orakel hem zal mededelen, ziet hij een van de voornaamste Egyptenaren, Basilidus genaamd, achter zich staan, terwijl hij wist dat deze op een afstand van vele dagreizen van Alexandrië verwijderd, ziek lag. Hij onderzoekt bij de priesters of Basilidus die dag in de tempel gekomen is, vraagt aan de voorbijgangers of men hem ook in de stad gezien heeft en zendt eindelijk ook lieden te paard uit en verzekert zich er van dat Basilidus op datzelfde ogenblik zich op tachtig mijlen daar vandaan bevond. Toen twijfelde hij niet meer aan het bovennatuurlijke van het visioen en nam hij de naam van Basilidus als

orakel aan. (Tacitus. Historioe, 4e. boek, hoofdstuk 81 en 82. Vertaling van de Burnouf.)

121. Het individu dat zich tegelijkertijd op twee verschillende plaatsen vertoont, heeft dus twee lichamen. Maar van die twee lichamen, is er slechts één werkelijk, het andere is er slechts een uiterlijke schijn van. Men kan zeggen dat het eerste het organische leven en het tweede het zielenleven bezit. Bij het ontwaken herenigen zich die twee lichamen en het zielenleven komt in het stoffelijke lichaam terug. Het schijnt dat het niet mogelijk is - wij kennen er althans geen voorbeeld van - en het gezond verstand wijst het aan, dat in de toestand van scheiding, de twee lichamen gelijktijdig en in dezelfde mate in het bezit kunnen zijn van het lichamelijke en van het intellectuele leven. Uit al hetgeen wij hebben aangevoerd, vloeit voort, dat zolang het schijnbaar lichaam zichtbaar blijft, het werkelijke lichaam niet zal kunnen sterven. De naderende dood zal altijd - al was het ook maar voor één ogenblik - de geest in het lichaam terugroepen. Ook vloeit er uit voort dat het schijnbaar lichaam niet gedood kan worden, omdat het niet organisch en niet uit vlees en botten gevormd is. Het verdwijnt op hetzelfde ogenblik waarop men het zou willen doden ⁽¹⁰⁾.

122. Wij gaan tot het tweede verschijnsel, dat van de gedaanteverwisseling (transfiguratie) over. Het bestaat in de verandering van het uiterlijk van een levend lichaam. Het volgende is een feit dat in de jaren 1858 en 1859 in de omgeving van St. Etienne gebeurd is, en waarvoor wij volkomen instaan voor de echtheid ervan.

Een meisje van ongeveer vijftien jaar oud bezat het bijzondere vermogen om van uiterlijk te veranderen, dat wil zeggen om op

---

⁽¹⁰⁾ Zie Revue Spirite, januari 1859, Le Follet de Baijonne; februari 1859, Les agénères; mijn vriend Herman; mei 1859, De band tussen de geest en het lichaam; november 1859, De omdolende ziel; januari 1860, de Geest aan de ene en het lichaam aan de andere zijde; maart 1860, Studie over de geest van levenden; doctor Y. en mejuff. J; april 1860, de fabrikant van St. Petersburg; tastbare verschijningen; november 1860, Geschiedenis van Maria d'Agreda; juli 1861, Een voorzienige verschijning.

bepaalde tijden het uiterlijk van sommige overleden mensen aan te nemen. De illusie was zo volkomen, de trekken, de uitdrukking van het gezicht, de stem en zelfs het lokale dialect waren zo gelijkend, dat men echt meende de overledene voor zich te zien. Dit verschijnsel heeft zich honderden malen herhaald, zonder dat de wil van het meisje er het geringste deel aan nam. Zij nam verschillende keren het uiterlijk aan van haar overleden broeder, die sinds jaren dood was. Ze had niet alleen zijn aangezicht maar ook de grootte en zwaarte van zijn lichaam. Een dokter uit die buurt, die herhaaldelijk getuige van die curieuze uitwerking geweest was en zich wilde overtuigen dat hij niet het slachtoffer van een illusie was, nam de volgende proef. De feiten zijn ons door hemzelf, door de vader van het meisje en door verschillende andere zeer achtenswaardige en geloofwaardige ooggetuigen meegedeeld. Hij kwam op het idee het meisje eerst in haar normale toestand te wegen en ook tijdens de gedaanteverandering, toen zij het uiterlijk van haar broeder had, die meer dan twintig jaar ouder was en veel zwaarder dan het meisje. En kijk! In die laatste toestand bleek het gewicht bijna verdubbeld. De proef was overtuigend en het was onmogelijk om het voorkomen van het meisje aan een eenvoudige gezichtsbehoefte toe te schrijven. Laten we proberen dit feit, dat men in vroegere tijden een mirakel genoemd zou hebben en dat wij eenvoudigweg een verschijnsel noemen, te verklaren.

123. De transfiguratie kan in sommige gevallen slechts het gevolg zijn van een eenvoudige samentrekking van de spieren, waardoor aan het gezicht een geheel andere uitdrukking gegeven kan worden, zelfs in die mate dat de persoon daardoor bijna onkenbaar wordt. Wij hebben dit dikwijls zelfs bij sommige slaapwandelaars waargenomen, maar bij deze is de verandering niet volkomen. Een vrouw kan jong of oud, mooi of lelijk zijn, maar het zal toch altijd een vrouw zijn, en hoofdzakelijk zal haar gewicht niet toe- of afnemen. In het onderhavige geval is het duidelijk dat er nog iets anders bestaat, de theorie van het perispirit zal ons op weg helpen. Als beginsel staat het vast, dat de Geest aan zijn perispirit elke schijn gedaante geven kan; dat hij door wijziging in de schikking van de moleculen in staat is, zichtbaarheid, tastbaarheid en dientengevolge ondoorschijnendheid (opaciteit) voort te brengen; dat het perispirit van een levend mens, wanneer het van het lichaam afgescheiden is, dezelfde veranderingen kan ondergaan; en dat die

verandering door de vermenging van de vloeistoffen ontstaat. Stellen wij ons nu het perispirit van een levend mens voor, maar niet gescheiden van het lichaam, maar er rondom uitstralende en het daardoor als met een damp omringende; in die toestand kan het dezelfde wijzigingen, alsof het er van afgescheiden was, ondergaan. Indien het zijn doorschijnendheid verliest, dan kan het lichaam voor de aanblik verdwijnen, onzichtbaar worden en, als in een nevel gehuld, verborgen zijn. Het zal zelfs van uiterlijk kunnen veranderen, schitterend kunnen worden, als dat de wil van de geest is en hij daartoe de macht bezit. Een andere Geest, die zijn eigen vloeistof met dat van de eerste vermengt, kan er zijn uiterlijk voor in de plaats stellen op een manier dat het werkelijke lichaam onder een uitwendig vloeistof omhulsel, waarvan het uiterlijk aanzien naargelang van de wil van de geest verschillend kan zijn, verdwijnt. Dit schijnt de werkelijke oorzaak van dit eigenaardige, en laten we eraan toevoegen, zeldzame verschijnsel van transfiguratie te zijn. Het verschil in gewicht wordt op dezelfde wijze als dat van de levenloze voorwerpen verklaard: het specifieke gewicht van het lichaam is niet groter geworden, maar ondergaat de invloed van een uitwendig werkend beginsel dat het gewicht ervan kan doen toe of afnemen, zoals wij dit eerder in nr. 78 en volgende hebben uitgelegd. Het is dus aannemelijk dat indien de transfiguratie onder het uiterlijk van een klein kind plaatsvindt, het gewicht evenredig verminderd zou worden.

124. Men kan begrijpen dat een lichaam een ander uiterlijk, hetzij dat van een groter iemand of van een persoon van dezelfde omvang kan aannemen, maar hoe zou het dat van een kleiner, bijvoorbeeld dat van een klein kind, zoals wij zojuist gezegd hebben, kunnen aannemen? Zou in dat geval het werkelijke lichaam niet buiten het schijnbare lichaam uitsteken? Wij zeggen dan ook niet dat het feit voorgevallen is, maar hebben alleen door op de theorie van het specifieke gewicht te wijzen, willen aantonen, dat het schijnbare gewicht verminderd had kunnen worden. Wat het verschijnsel op zichzelf aangaat, garanderen wij evenmin de mogelijkheid of de onmogelijkheid daarvan, maar mocht het plaatsvinden, dan zou de onmogelijkheid van het geven van een verklaring ervoor nog totaal niet de onmogelijkheid van het feit zelf bewijzen. Men mag niet vergeten dat wij slechts aan het begin van een wetenschap zijn, en dat er allesbehalve het laatste woord over dit onderwerp en nog zoveel andere onderwerpen gesproken is. Bovendien

zouden de overschietende delen immers geheel onzichtbaar gemaakt kunnen worden. De theorie van het verschijnsel van onzichtbaarheid vloeit geheel natuurlijk uit de voorafgaande uitleg en uit die welke wij over het verschijnsel van de apports in nr. 96 en volgende gegeven hebben, voort.

125. Wij zouden hier nog van het eigenaardige verschijnsel van de Agénères moeten spreken, dat, hoe buitengewoon het ook op het eerste gezicht lijkt, niet meer bovennatuurlijk dan de andere is. Maar zoals wij in de *Revue Spirite* (feb. 1859) uitgelegd hebben, menen wij dat het onnodig is hier de bijzonderheden te herhalen; alleen merken wij hiervan op dat het een verscheidenheid van de tastbare verschijningen is; het is de toestand van sommige Geesten die tijdelijk zo volkomen het uiterlijk van een levend mens kunnen aannemen, dat de illusie volkomen is (dit woord is afgeleid van het Grieks, *a privans*, en *géine*, *géinomai* verwekken, voortbrengen; die niet door zijns gelijken verwekt is.)

ACHTSTE HOOFDSTUK

Laboratorium van de Onzichtbare Wereld

Kleding van de Geesten. Spontane vorming van tastbare voorwerpen. Wijzigingen van de eigenschappen van de stof. Geneeskrachtige magnetische werking.

126. Wij hebben gezegd dat de Geesten in tunieken, met draperieën omhangen of zelfs met hun gewone kleding verschijnen. De draperieën schijnen in de Geestenwereld een algemene klederdracht te zijn; maar nu doet zich de vraag voor, hoe zij aan die kleding en alles wat daarbij hoort komen. Zeker is het, dat zij die voorwerpen niet meegenomen hebben, daar de werkelijke dingen nog onder onze ogen aanwezig zijn. Waarvandaan komen die dan die zij in de andere wereld dragen? Deze vraag heeft altijd veel stof tot nadenken gegeven, maar voor velen was het slechts een nieuwsgierige vraag. Toch wordt er een zeer belangrijk grondbeginsel door bevestigd, want het antwoord op die vraag heeft ons op de weg gebracht van een algemene wet die ook van toepassing is op onze lichamelijke wereld. Vele zaken hebben die meer ingewikkeld gemaakt en hebben voldoende aangetoond dat de theorieën die men er op had proberen toe te passen onvoldoende waren.

Tot op een zekere hoogte, kon men zich van de klederdracht rekenschap geven, omdat men die beschouwen kon, in bepaalde mate, als één geheel met het individu. Dat is niet het geval met de bijbehorende dingen, zoals om iets te noemen de snuifdoos van de bezoeker van de zieke dame waarover wij in nr. 117 gesproken hebben. En, let wel, het ging hier niet om een dode maar om een levende ging, en dat die heer, toen hij in persoon terugkwam, een snuifdoos had, die precies op de vorige leek. Dus waarvandaan had de Geest de snuifdoos die hij in de hand had, toen hij voor het bed van de zieke zat? Wij zouden talrijke gevallen kunnen opnoemen, waarin Geesten van overlevenden of van levenden met verschillende voorwerpen, zoals stokken, wapens, pijpen, lantaarns, boeken enzovoorts verschenen zijn.

De gedachte kwam toen bij ons op, dat er van de levenloze lichamen een etherisch evenbeeld in de onzichtbare wereld kon bestaan; dat de gecondenseerde stof, waaruit de voorwerpen gevormd zijn, een

gequintessentieerd gedeelte kon hebben dat aan onze zintuigen ontsnapt. Deze theorie scheen niet volslagen van waarschijnlijkheid ontbloot, doch men kon er niet alle feiten door verklaren. Er bleef er hoofdzakelijk een over, dat het leek dat elke poging om het uit te leggen scheen te moeten verijdelen. Tot hiertoe was er slechts sprake van beelden, van uiterlijk voorkomen; wij hebben wel gezien dat het perispirit de eigenschappen van de stof kan aannemen en tijdelijk tastbaar worden kan, maar die tastbaarheid is slechts tijdelijk, en het vaste lichaam verdwijnt weer als een schim. Op zichzelf is dit al een merkwaardig verschijnsel, maar het wordt het nog meer als men blijvende vaste stof ziet vormen zoals door verschillende authentieke feiten en meer bepaald door die van het directe schrift dat wij in een afzonderlijk hoofdstuk behandelen zullen, bewezen is. Daar dit verschijnsel echter met het onderwerp dat wij nu behandelen in een nauw verband staat, en er een van de meest positieve toepassingen van is, zullen wij de ordening veranderen waarin dit onderwerp eigenlijk moest voorkomen.

127. Het directe schrift, of pneumatografie, is het schrift dat vanzelf, zonder behulp van hand, medium of potlood tevoorschijn komt. Om dit te verkrijgen is het voldoende een vel wit papier te nemen, - waarbij men alle mogelijke voorzorgen om zich tegen bedrog te behoeden nemen kan - het te vouwen, en ergens, hetzij in een lade of op een of ander meubel neer te leggen, en als men zich dan onder de daarvoor geschikte omstandigheden bevindt, zal men na kortere of langere tijd op het papier tekens, letters, woorden, zinnen en zelfs verhandelingen, meestal met een grijsachtige substantie op potlood gelijkende, andere keren met rood krijt, gewone inkt, ja zelfs met drukinkt, geschreven vinden. Dit is het feit in zijn grootste eenvoudigheid voorgesteld, en dat hoewel niet zeer algemeen toch niet zeldzaam is, want er zijn mensen die het vrij gemakkelijk verkrijgen.

Legde men een potlood bij het papier, dan zou men kunnen denken dat de Geest dit gebruikte om er mee te schrijven; maar aangezien het papier zonder iets erbij neergelegd wordt, is het duidelijk dat het schrift door een op het papier afgezette stof gevormd is: van waar heeft de Geest die stof genomen? Dat is de vraag tot welke oplossing wij door de snuifdoos, waarvan wij zo even gesproken hebben, geleid worden.

128. Het is de Geest van de H. Lodewijk, die ons de oplossing in de volgende antwoorden gegeven heeft:

- 1) Wij hebben een geval van verschijning van de geest van een levend mens aangehaald. Deze Geest had een snuifdoos en snoof. Voelde hij ook het gevoel die men gewoonlijk van snuiven krijgt?

“Nee.”

- 2) Deze snuifdoos had de vorm van die, die hij gewoonlijk gebruikte en bij hem te huis lag. Wat was de snuifdoos, die toen in handen van die man was?

“Een schijn; het was opdat die omstandigheid opgemerkt zou worden, zoals ook gebeurd is, en de verschijning niet gehouden zou worden voor een hallucinatie veroorzaakt door de ziekte-toestand van de ziener. Het was de wil van de geest dat die dame aan de werkelijkheid van zijn aanwezigheid zou geloven, en hij heeft in alles de uiterlijke schijn van de werkelijkheid aangenomen.”

- 3) U zegt, dat het een uiterlijke schijn is; maar schijn is niets werkelijks, het is als een gezichts-begoocheling. Wij zouden graag willen weten of die snuifdoos slechts een beeld zonder werkelijkheid was, ofwel uit iets stoffelijks bestond.

“Zeer zeker: het is door behulp van dit stoffelijk beginsel dat het perispirit het uiterlijk aanzien van de kleren aanneemt, helemaal hetzelfde aan die de Geest in zijn dagelijks leven droeg.”

Opmerking: Het is duidelijk, dat men hier de uitdrukking schijn, in de zin van voorkomen, nabootsing, moet verstaan. De wezenlijke snuifdoos was daar niet; datgene dat de Geest in handen had was er alleen de afbeelding, de nabootsing, van. Met betrekking tot de oorspronkelijke was het dus, ofschoon uit een stoffelijk beginsel gevormd, slechts een schijnbeeld.

De ervaring heeft ons geleerd, dat wij sommige uitdrukkingen van de Geesten niet altijd letterlijk moeten opvatten. Door ze volgens onze denkbeelden te verklaren stellen wij ons bloot aan grote misvattingen; daarom moet men, zodra de zin tenminste voor twee opvattingen vatbaar is, er de betekenis van trachten te doorgronden. Dit wordt ons

bij herhaling door de Geesten zelf aanbevolen, zonder de door ons uitgelokte verklaring, zou de uitdrukking uiterlijke schijn, die telkens bij dergelijke gelegenheden herhaald wordt, tot verkeerde opvatting aanleiding geven.

- 4) Kan de levenloze stof zich in tweeën delen? Bestaat er in de onzichtbare wereld een essentiële stof die de vorm van de dingen die wij zien aanneemt? Met andere woorden, hebben die voorwerpen in de onzichtbare wereld hun geëtheriseerd dubbel- of evenbeeld, zoals de mens daar door Geesten vertegenwoordigd wordt?

“Het geschiedt niet op die wijze: De Geest oefent op alle stoffelijke elementen die in de ruimte en in uw dampkring verspreid zijn, een macht uit die door u niet vermoed wordt. Hij kan naar welgevallen de elementen vaster maken, en hen de uiterlijke vorm geven die hij voor zijn oogmerk nodig heeft.”

Opmerking: De vraag, zoals men opgemerkt zal hebben, drukte onze gedachte, dat wil zeggen het denkbeeld uit, dat wij ons over de natuur van die voorwerpen gemaakt hadden. Indien dus de antwoorden de weerkaatsing van de gedachten waren, zoals sommigen beweren, dan zouden wij de bevestiging van onze theorie, in plaats van een nieuwe – die daarmee geheel in strijd is - ontvangen hebben.

- 5) Teneinde alle misverstanden te voorkomen, zal ik de vraag nog eens categorisch stellen: Zijn de kleren die de Geesten dragen, iets?

“Mij dunkt dat die vraag door mijn vorige antwoorden beantwoord is. Weet u niet dat het perispirit zelf, iets is?”

- 6) Dus vloeit uit de gegeven verklaring voort, dat de Geesten naar goeddunken de geëtheriseerde stof vervormingen kunnen doen ondergaan, en dat dus de Geest bijvoorbeeld de stof van de snuifdoos, niet reeds gevormd gevonden heeft, maar die zelf voor het ogenblik dat hij die nodig had, door een daad van zijn wil gevormd heeft en dat hij wederom heeft kunnen ontbinden? Hetzelfde moet dus ook met alle andere voorwerpen zoals kleren, sieraden enzovoorts het geval zijn?

“Dit is duidelijk.”

- 7) De snuifdoos is voor die dame zo goed zichtbaar geweest dat de illusie voor haar volkomen was. Zou de Geest de doos ook tastbaar voor haar hebben kunnen maken?

“Hij zou dit hebben kunnen doen.”

- 8) Indien dit gebeurd was, zou de dame dan, verkerend in het denkbeeld dat het een echte snuifdoos was, die in de hand hebben kunnen nemen?

“Ja.”

- 9) Indien zij die geopend had, zou zij er waarschijnlijk snuif in gevonden hebben; indien zij er van genomen had, zou dit haar dan hebben doen niezen?

“Ja.”

- 10) Dus kan de Geest er niet alleen de vorm, maar ook de bijzondere eigenschappen aan geven?

“Indien hij dat doen wil, ja. Het is alleen krachtens dat beginsel dat ik de vorige vragen bevestigend beantwoord heb. U zult van de veel vermogende werking van de geest op de stof, die u zoals ik u reeds gezegd heb, meer dan u zult kunnen vermoeden, bewijzen ontvangen.”

- 11) Laten we veronderstellen dat hij een vergiftige substantie, had willen maken, en dat iemand er van gebruikt had, zou deze er dan door vergiftigd zijn?

«Hij zou het hebben kunnen doen, maar niet gedaan hebben; het zou hem niet veroorloofd zijn.»

- 12) Zou hij ook de macht gehad hebben, om een heilzame substantie, geschikt om zieken te genezen, te maken, en is dit wel eens gebeurd?

“Ja, zeer vaak.”

- 13) Dan zou hij evengoed een voedingstof kunnen maken. Laten we veronderstellen dat hij een vrucht of iets anders eetbaars gevormd had, zou iemand er dan van hebben kunnen eten en er door gevoed hebben kunnen worden?

“Zeker; maar zoek toch niet zo lang, om iets te vinden dat zo gemakkelijk te begrijpen is. Een zonnestraal is voldoende om die kleine stofdeeltjes, waarmee de ruimte in welke u leeft vervuld is, voor uw grove zintuigen zichtbaar te maken. Weet u niet dat de lucht waterdamp bevat? Condenseer die, en u brengt die tot zijn normale toestand terug; ontnem hem de warmte, en u ziet die ontastbare en onzichtbare moleculen, een vast, ja zeer vast lichaam vormen, en er zijn nog zoveel dingen, waaruit de scheikundige nog grotere wonderen te voorschijn zal brengen. Maar de Geest bezit volmaakter werktuigen dan u: de wil en de toestemming van God.”

Opmerking: De vraag van verzadiging is hier van veel belang. Hoe kan een substantie, die slechts een tijdelijk bestaan en eigenschappen als het ware conventioneel bezit, verzadigen? Deze substantie brengt door haar aanraking met de maag, het gevoel van verzadiging teweeg, maar niet de verzadiging die een gevolg van volheid is. Indien dusdanige substantie op het gestel kan werken en wijziging in een ziekte-toestand teweeg kan brengen, dan kan zij evengoed op de maag werken en het gevoel van verzadigdheid doen ontstaan. Wij verzoeken echter de heren apothekers en restaurateurs er niet na-ijverig op te worden, noch te geloven dat de Geesten hen afbreuk willen doen: deze gevallen zijn uiterst zeldzaam, en gebeuren slechts bij uitzondering, en zijn nooit een gevolg van onze wil, anders zou men zich al te goedkoop kunnen voeden en genezen.

- 14) Zouden de voorwerpen die door de wil van de geest tastbaar gemaakt zijn, voortdurend hun vastheid kunnen blijven behouden en gebruikt kunnen worden?

“Dit zou mogelijk kunnen zijn, maar het gebeurt niet; het is in strijd met de wetten.”

- 15) Bezitten alle Geesten de macht om voorwerpen in dezelfde mate tastbaar te maken?

“Zeker is het, dat hoe verhevener de Geest is, hoe gemakkelijker hij het zal kunnen doen, maar dit hangt van nog andere omstandigheden af: mindere Geesten kunnen dit vermogen ook bezitten.”

- 16) Weet de Geest zich altijd rekenschap te geven van de wijze waarop hij, hetzij zijn kleding, hetzij andere voorwerpen, waarvan zij het uiterlijk vertonen, voortbrengt?

“Nee, vaak werkt hij tot die vorming door een instinctmatige handeling mee, die hij, indien hij daartoe niet genoeg ontwikkeld is, zelf niet begrijpt.”

- 17) Indien de Geest uit het universele element de materialen kan putten om al deze dingen te vormen en een tijdelijk bestaan met hun eigenschappen te geven, kan hij evengoed alles wat nodig is om te schrijven er uit putten, en het komt ons voor dat dit ons een sleutel van het verschijnsel van het directe schrift geeft?

“U bent er eindelijk!”

Opmerking: Dit was het inderdaad, waarop wij door al onze voorafgedane vragen, komen wilden, het antwoord bewijst dat de Geest onze gedachten gelezen had.

- 18) Indien de stof waarvan de Geest gebruik maakt, niet blijvend is, hoe komt het dan, dat het directe schrift niet verdwijnt?

“Neem alles niet te letterlijk; ten eerste heb ik niet gezegd: nooit; er was sprake van een stoffelijk voorwerp van enige omvang. Bij het directe schrift, zijn het tekens waarvan het nuttig is, die te bewaren, en die blijven bestaan. Ik heb alleen willen zeggen, dat de op die wijze door de geest gevormde voorwerpen, geen dingen voor dagelijks gebruik kunnen worden, want inderdaad bestaat er hier in werkelijkheid geen aggregatie van de stof zoals bij uw vaste lichamen.”

129. De boven omschreven theorie, kan men op de volgende wijze samenvatten: de Geest werkt op de stof; hij put uit de universele kosmische stof de benodigde grondstoffen om naargelang zijn wil, voorwerpen te vormen die het uiterlijk aanzien hebben van de verschillende lichamen die op aarde bestaan. Eveneens kan hij door zijn wil, de grondstof een innerlijke vervorming doen ondergaan, waardoor deze bepaalde eigenschappen verkrijgt. Dit vermogen is aan de natuur van de geest eigen, die dit dikwijls als het nodig is, zonder er zichzelf rekenschap van te geven, instinctmatig gebruikt. De door de geest

gevormde voorwerpen hebben een tijdelijk bestaan, dat afhankelijk van zijn wil of van de behoefte is; hij kan ze naar eigen inzicht samenstellen en ontbinden. Deze voorwerpen, kunnen in sommige gevallen, voor levende mensen, volledig het uiterlijk van de realiteit bezitten, dat wil zeggen tijdelijk zichtbaar en zelfs tastbaar worden. Er heeft vorming maar geen schepping plaats, want de Geest kan niets uit het niets voortbrengen.

130. Het bestaan van een enige elementaire stof, wordt tegenwoordig bijna algemeen door de wetenschap aangenomen en door de Geesten bevestigd. Deze stof is de basis van alle lichamen in de natuur; door de vervormingen die zij ondergaat, doet zij ook de verschillende eigenschappen van datzelfde lichaam ontstaan. Zo kan een geneeskrachtige substantie, door een eenvoudige wijziging te ondergaan, giftig worden. In de scheikunde vindt men daarvan vele voorbeelden. Iedereen weet dat twee onschadelijke substanties, die in een bepaalde verhouding met elkaar vermengd worden, een zeer giftige kunnen doen ontstaan. Een deel zuurstof met twee delen waterstof, die beide onschadelijk zijn, vormen water; voeg er een atoom zuurstof bij en u verkrijgt een bijtende vloeistof. Zonder de verhouding van de delen te veranderen, is soms een enkele wijziging in de aggregatietoestand van de moleculen voldoende, om de eigenschappen ervan te veranderen. Op die manier kan een ondoorschijnend lichaam, doorschijnend worden, en omgekeerd.

Als de Geest alleen door de werking van zijn wil, een dergelijke sterke uitwerking op de elementaire stof teweeg kan brengen, dan zal men wel begrijpen, dat het hem niet alleen mogelijk is, substanties te vormen, maar ook de natuur ervan te doen veranderen; de wil oefent hier de werking van een reagens uit.

131. Deze theorie geeft ons de oplossing van een bekend maar tot nog toe onverklaard feit bij het magnetisme, namelijk het veranderen van de eigenschappen van het water, door de wil. De handelende Geest is die van de magnetiseur, die meestal door een vreemde Geest ondersteund wordt. Hij brengt een vervorming tot stand door middel van de magnetische vloeistof, een substantie die zoals gezegd is, de meeste overeenkomst met de kosmische stof of universeel element heeft. Indien hij een wijziging in de eigenschappen van het water teweeg kan

brennen, kan hij evengoed een dergelijk verschijnsel in de vloeistoffen van het organisme doen ontstaan, en vandaar de genezende uitwerking die het goed aangewende magnetisme teweegbrengt. Men kent de belangrijke rol, die de wilskracht bij alle verschijnselen van het magnetisme vervult; maar hoe zal men die stoffelijke uitwerking van een werkend beginsel dat zo uiterst fijn is, verklaren? De wil is geen wezen, geen substantie; het is zelfs niet eens een eigenschap van de meest etherische stof; de wil is een innerlijke eigenschap van de geest, dat wil zeggen van het denkende wezen. Met behulp van die hefboom, werkt hij op de elementaire stof en reageert door een daaropvolgende handeling op haar verbindingen, waarvan de innerlijke eigenschappen op die wijze veranderd kunnen worden. De wil is een eigenschap zowel van de geïncarneerde als van de omdolende Geest; vandaar de macht van de magnetiseur, die zoals men weet aan de wilskracht evenredig is. De geïncarneerde Geest, die dus op de elementaire stof kan inwerken, kan er, eveneens, binnen bepaalde grenzen de eigenschappen van veranderen. Hierdoor wordt de gave om door aanraking of door oplegging van de handen, zieken te genezen verklaard, een gave die sommige mensen in meerdere of mindere mate bezitten. (Zie in het hoofdstuk over Mediums, het artikel over genezende mediums, ook *Revue Spirite*, juli 1859, blz. 184 en 189: de Zouaaf van Magenta; Een officier van het Italiaanse leger.)

NEGENDE HOOFDSTUK

Over Spookhuizen

132. De spontane manifestaties die zo nu en dan voorkomen, en de vasthoudendheid van enige Geesten om op bepaalde plaatsen duidelijke bewijzen van hun aanwezigheid te geven, hebben aanleiding gegeven tot het geloof in plaatsen waar het spookt. De volgende antwoorden zijn ons gegeven op onze vragen over dit onderwerp.

- 1) Hechten de Geesten zich alléén aan mensen of ook aan voorwerpen?

“Dat hangt van hun ontwikkeling af. Sommige Geesten kunnen zich aan aardse dingen hechten; gierigaards bijvoorbeeld, die een schat verstopt hebben, kunnen, als zij nog niet genoeg gedematerialiseerd zijn, die nog controleren en bewaken.”

- 2) Hebben de omdolende Geesten ook een voorliefde voor een bepaalde plaats?

“Dit is altijd hetzelfde beginsel. De Geesten die niet meer aan de aarde hechten, gaan naar de plek toe waar zij kunnen liefhebben. Zij worden meer door de personen dan door de stoffelijke dingen daar naartoe getrokken. Er zijn er echter die tijdelijk een gehechtheid aan bepaalde oorden kunnen voelen, maar dit zijn altijd mindere Geesten.”

- 3) Het hechten aan de een of andere plaats is dus altijd een bewijs van minderheid; is het ook een bewijs dat het een slechte Geest is?

“Volstrekt niet: een Geest kan weinig ontwikkeld zijn, maar daarom nog niet slecht zijn. Is het ook niet zo met de mens?”

- 4) Is het geloof dat de Geesten bij voorkeur bouwvallen bezoeken, gegrond?

“Nee; de Geesten gaan daarheen, zoals zij overal heengaan; maar het somber aanzien van sommige plaatsen maakt een sterke indruk op de verbeelding, wat ertoe leidt dat wat gewoonlijk slechts een zeer gewoon fenomeen is, aan de aanwezigheid van Geesten wordt toegeschreven. Hoe dikwijls heeft de angst niet de schaduw van een boom, voor een

schim, het gehuil van de wind of het geluid van een dier, voor spoken doen houden? De Geesten zijn graag bij mensen, daarom zoeken zij eerder de bewoonde, dan de eenzame plaatsen op.”

— Naar hetgeen ons echter over de verschillende karakters van de Geesten bekend is, te oordelen, moeten er onder hen mensenhaters zijn, die de voorkeur aan de eenzaamheid geven?

“Ik heb ook niet op een absolute wijze op de vraag geantwoord. Ik heb gezegd, dat zij naar zowel eenzame als andere plaatsen kunnen gaan, en het is begrijpelijk dat degenen die zich afzonderen, dit doen omdat dat hun bevalt. Maar dat is nog geen reden, waarom de bouwvallen uitdrukkelijk plaatsen moeten zijn waarvoor zij een voorliefde hebben, want er zijn veel meer geesten in de steden en paleizen, dan in het diepst van het woud.”

- 5) In het algemeen vindt het volksgeloof zijn oorsprong in waargebeurde feiten; wat kan de oorsprong van het geloof in spookhuizen, zijn?

“De waarheden waarop dat gegrond is, zijn de manifestaties van Geesten, waarin de mens te allen tijde, instinctief geloofd heeft. Maar, zoals ik reeds gezegd heb, de somberheid van de plaats oefent op verbeelding van de mens een sterke indruk uit, en hij bevolkt ze natuurlijk met wezens die hij als bovennatuurlijk beschouwt. Dit bijgeloof wordt gevoed door beschrijvingen van dichters en in fantastische verhalen, waarmee hij in zijn jeugd in slaap is gewiegd.”

- 6) Hebben de Geesten die samenkomen, een voorkeur voor bepaalde dagen of tijdstippen?

“Nee, dagen en uren zijn voor de mens middelen om in het stoffelijke leven de tijd te berekenen, maar de Geesten hebben dit niet nodig en bekommeren er zich niet om.”

- 7) Waardoor is het denkbeeld dat de Geesten bij voorkeur 's nachts verschijnen, ontstaan?

“Door de indruk die de stilte en de duisternis op de verbeelding uitoefenen. Dit is alles bijgeloof, dat door de beredeneerde kennis van het spiritisme uitgeroeid moet worden. Hetzelfde is het geval met het geloof dat bepaalde dagen en uren daartoe het gunstigst zouden zijn.

Geloof nu maar dat de invloed van middernacht, alleen maar in vertellingen bestaat.”

— Indien dit zo is, waarom maken dan sommige Geesten bekend, dat zij op een bepaald tijdstip, en op een bepaalde dag, bijvoorbeeld op vrijdag, zullen komen, en zich zullen manifesteren?

“Het zijn Geesten die van de lichtgelovigheid gebruik maken, om er plezier in hebben dat te doen. Het is om dezelfde reden dat er Geesten zijn die pretenderen de duivel te zijn of helse namen aannemen. U moet ze tonen dat u er niet intrapt en zij zullen er niet meer mee aankomen.”

8) Komen de Geesten bij voorkeur bij de graven waarin hun lichaam rust, terug?

“Het lichaam was slechts een kleed. Zij hechten niet meer aan het omhulsel, dat hen heeft doen lijden, dan de gevangene aan zijn boeien hecht. De herinnering van degenen die hen lief zijn, is het enige waaraan zij waarde hechten.”

— Zijn de gebeden die gedaan worden bij hun graf, hen welgevalliger dan die men op een andere plaats doet, en worden zij er meer dan elders, door aangetrokken?

“Het gebed is een inroeping die de Geesten tot ons voert, dit weet u immers. Het is des te krachtiger naarmate het inniger en oprechter is; en bij een dierbaar graf is men meer in zichzelf gekeerd, en het in waarde houden van eerbiedwaardige overblijfsels, getuigt van een liefde die men de geest toedraagt, die deze altijd aangenaam is. Het zijn altijd de gedachten die invloed op de geest uitoefenen, en niet de stoffelijke voorwerpen; deze hebben meer invloed op de biddende, doordat hij zijn gedachten erop richt, dan op de geest.”

9) Volgens het voorgaande zou het geloof aan plaatsen waar het spookt, niet geheel onjuist zijn?

“Wij hebben gezegd dat sommige Geesten door stoffelijke dingen aangetrokken kunnen worden. Zij kunnen dus ook door de een of andere plaats aangetrokken worden, waar zij hun verblijf schijnen te vestigen, totdat de omstandigheden die hen daartoe aanzetten, ophouden te bestaan.”

— Welke omstandigheden kunnen hen daartoe kunnen bewegen?

“Hun sympathie voor bepaalde mensen die er gewoonlijk komen, ofwel de wens om met deze in contact te komen. Hun bedoeling is echter niet altijd zo lovenswaardig; als het kwade Geesten zijn, kan het ook zijn om zich op iemand te wreken over wie zij zich te beklagen gehad hebben. Het verblijf houden op een bepaalde plaats kan ook voor sommigen een opgelegde straf zijn, vooral als zij daar een misdaad gepleegd hebben, teneinde hen die altijd voor ogen te doen houden (‘’).

10) Worden de plaatsen waar het spookt, altijd door de Geesten van de voormalige bewoners bezocht?

“Soms, maar niet altijd, want als de voormalige bewoner een verheven Geest is, zal hij niet meer belang in zijn aardse woning dan in zijn lichaam stellen. De Geesten die in sommige plaatsen, zoals men zegt, spoken, doen dit dikwijls alleen uit grilligheid, tenzij, zij er uit sympathie voor sommige mensen heen getrokken worden.”

— Kunnen zij zich daar ook vestigen, met het doel een mens of een gezin te beschermen?

“Zeer zeker, als het goede Geesten zijn; maar in dat geval geven zij nooit hun aanwezigheid door onaangename dingen te kennen.”

11) Is er iets waars, in de geschiedenis van la Dame Blanche?

“Het is een vertelsel dat uit verschillende ware gebeurtenissen bijeen geraapt is.”

12) Heeft men enige reden om bang te zijn voor plaatsen waar Geesten verschijnen?

“Nee, de Geesten die ergens verschijnen en daar lawaai maken, doen dit meer om zich ten koste van de lichtgelovigen en kleinhartigen plezier te maken, dan om kwaad te doen. U moet bovendien wel in het oog houden dat er overal Geesten zijn, en dat, waar u ook bent, zelfs in de rustigste huizen, altijd naast en om u Geesten hebt. Het schijnt dat zij

---

(‘’) Zie Revue Spirite, Febr. 1860 Histoire d’un damné.

dikwijls alleen in sommige woningen komen, omdat zij er de gelegenheid vinden om van hun aanwezigheid te doen blijken.”

13) Is er een middel om ze er uit te verdrijven?

“Ja, en gewoonlijk doet men daartoe juist datgene, wat hen in plaats van te verdrijven, aantrekt. Het beste middel om de slechte Geesten te verdrijven is de goede tot zich te trekken. Trek dus, door zo veel goed te doen, als in uw vermogen is, de goede Geesten aan, en de kwaden zullen vertrekken, want goed en kwaad is onverenigbaar. Wees altijd goed, en u zult niet anders dan goede Geesten om u hebben.”

— Er zijn toch zeer brave mensen, die door kwellingen van boze Geesten te lijden hebben?

“Indien de mensen echt deugdzaam zijn, kan het een beproeving voor hun geduld zijn, en om ze aan te sporen nog beter te worden; maar geloof niet dat degenen die altijd over deugd spreken, het deugdzaamst zijn. Hij die inderdaad een goede aard bezit weet dit dikwijls zelf niet, of spreekt er althans niet over.”

14) Wat moet men denken ten opzichte van de macht om door middel van exorcisme, kwade Geesten van de door hen bezochte plaatsen te verdrijven?

“Heeft u dit middel dikwijls zien slagen? Heeft u integendeel, niet gezien, dat het rumoer na de plechtigheid toenam? Zij scheppen er vermaak in, dat men hen voor de duivel aanziet.

“De Geesten, die met geen slechte voornemens komen, kunnen ook door gedruis en zelfs door zich zichtbaar te maken, hun aanwezigheid kenbaar maken, maar zij maken nooit storend geraas. Dikwijls zijn het lijdende Geesten, die u door voor hen te bidden, verlichting van hun lijden kunt bezorgen. Op andere momenten zijn het zelfs welwillende Geesten die u een bewijs willen geven dat zij bij u zijn; of het kunnen ook wel luchthartige Geesten zijn, die zich amuseren. Aangezien degenen die de rust verstoren, meestal Geesten zijn die zich vermaken, is het beste wat men doen kan er om te lachen. Zij zullen het zat worden als zij zien dat het hun niet lukt u te doen schrikken of ongeduldig te maken.” (Zie hiervoor 5de Hoofdstuk, Spontane fysische manifestaties.)

Uit de gegeven inlichtingen vloeit dus voort dat er Geesten zijn, die zich aan bepaalde plaatsen hechten, en zich daar bij voorkeur ophouden, maar dat het daarom nog niet nodig is dat zij hun aanwezigheid door waarneembare fenomenen te kennen geven. Elke plaats kan - ofschoon daar nooit een manifestatie plaatsvond - een gedwongen of meest geliefde verblijfplaats van een geest zijn, zelfs van een kwade.

De Geesten die zich aan plaatsen of stoffelijke dingen hechten, zijn nooit verheven Geesten, maar ofschoon ze niet verheven zijn, hoeven zij daarom niet kwaad te zijn, of kwade bedoelingen te hebben. Vaak is het zelfs zo, dat het eerder nuttige dan onnuttig bewoners, want indien zij belangstelling voor de mensen tonen, kunnen zij ze beschermen.

TIENDE HOOFDSTUK

Aard van de Mededelingen

Onbeschaafde, frivole, ernstige of leerzame mededelingen.

133. Wij hebben gezegd dat elk uitwerksel, waarvan de oorzaak een vrijwillige handeling verraadt, hoe onbeduidend die handeling ook is, daardoor het bestaan van een intelligente oorzaak bewijst. Dientengevolge kan een eenvoudige beweging van een tafel, waardoor een antwoord op onze gedachte gegeven wordt, of die een bedoeling te kennen geeft, als een intelligente manifestatie beschouwd worden. Indien de uitkomst zich daartoe moest bepalen, zouden zij slechts van ondergeschikt belang voor ons zijn; niettemin zou het daardoor gegeven bewijs, dat er bij die verschijnselen iets meer bestaat dan zuiver stoffelijke handeling, toch iets zijn. Het praktische nut echter dat eruit zou voortvloeien, zou nihil, althans zeer gering wezen. Geheel anders wordt het, wanneer die intelligentie een zodanige ontwikkeling bereikt heeft dat men er een geregeld en voortdurend onderhoud mee kan hebben. Het zijn dan niet eenvoudigweg intelligente manifestaties, maar werkelijke mededelingen. De middelen die heden ten dage tot onze beschikking staan, zijn van dien aard dat zij ons in staat stellen, ze zo uitvoerig, duidelijk en snel te verkrijgen, als die mededelingen die wij in de omgang met mensen ontvangen. Indien men de volgens de spiritistische rangopvolging (zie Het Boek der Geesten, vraag 100) bestaande oneindige verscheidenheid die onder de Geesten zowel ten opzichte van hun intelligentie als van hun zedelijkheid heerst, zich goed eigen gemaakt heeft, zal men moeiteloos inzien, hoeveel verschil er in hun mededelingen moet bestaan. Deze moeten dus de stempel dragen, van de verhevenheid of laagheid van hun denkbeelden, van hun kunde of onwetendheid, van hun deugd of ondeugd. Kortom: zij moeten niet meer op elkaar lijken, dan die van de verschillende mensen vanaf de wilde tot aan de meest ontwikkelde Europeaan. Alle schakeringen die zich hierin kunnen voordoen, kunnen in vier hoofdcategorieën verrat worden; naar hun sterkst sprekende eigenschappen verdeeld, zijn zij: onbeschaafd, frivool, ernstig of leerzaam.

134. De onbeschaafde mededelingen doen zich kennen door uitdrukkingen die de welvoeglijkheid kwetsen. Zij kunnen alleen van laaggeplaatste Geesten, nog met al de onreinheden van de stof bezoedeld, afkomstig zijn, en verschillen in niets van die, welke door verdorven en onbeschaamde mensen gegeven zouden kunnen worden. Zij vervullen een ieder die slechts een beetje discretie kent, met walging. Want net als de aard van de Geesten van welke zij afkomstig zijn, zijn zij plat, vuil, obscene, onbeschaamd, arrogant, vijandig en zelfs godslasterend.

135. De frivole mededelingen, zijn van lichtzinnige, spottende, snaakse Geesten afkomstig, die eerder slim dan slecht zijn, en die aan hetgeen zij zeggen, zelf niet de minste waarde hechten. Daar deze mededelingen niets onbetamelijks bevatten, spreken zij sommige mensen aan, die er zich mee vermaken en die genoeg vinden in onbeduidende gesprekken, waarin men veel spreekt, om niets te zeggen. Deze Geesten rivaliseren soms in geestige en scherpe kwinkslagen, en uiten soms onder platte aardigheden harde waarheden, die meestal doel treffen. De lichtzinnige Geesten omringen ons in menigte, en trachten bij elke gelegenheid zich in de mededelingen die men ons doet, te mengen. De waarheid is iets waar zij zich niet om bekommeren, daarom scheppen zij er een ondeugend vermaak in om degenen, die zwak of dikwijls zelfingenomen genoeg zijn om hen op hun woord te geloven, beet te nemen. Personen die in dergelijke mededelingen genoeg vinden, geven lichtzinnige en bedrieglijke Geesten natuurlijk vrij spel. De serieuze Geesten verlaten hen, zoals bij ons ernstige mensen het gezelschap van onbezonnen mensen verlaten.

136. Ernstige mededelingen zijn, zowel in hetgeen het onderwerp als in dat wat de vorm betreft, mededelingen waarbij frivoliteit en onbeschaafdheid uitgesloten is, en die met een nuttig doel gedaan worden. Een mededeling is alleen daardoor ernstig, al mocht daarbij ook bijzondere belangen behandeld worden, doch is daarom niet altijd vrij van dwaling. Alle ernstige Geesten zijn niet even ontwikkeld; er zijn vele dingen die zij niet weten en waaromtrent zij zich te goeder trouw kunnen vergissen. Daarom raden de wezenlijk verheven Geesten ons altijd aan, iedere mededeling aan de toets van het gezond verstand en van de strengste logica te onderwerpen.

Men dient dus tussen ernstige ware en ernstige valse mededelingen onderscheid te maken, en dit is niet altijd even gemakkelijk, want het is juist door het gebruik maken van ernstige taal dat sommige ingebeelde of schijngeleerde Geesten, verkeerde denkbeelden en de ongerijmdste stelsels, trachten ingang te doen vinden. Om meer geloof te vinden en groter invloed uit te oefenen, schromen zij niet zich met de eerbiedwaardigste en zelfs met de meest heilige namen te tooien.

Dit is een van de grootste struikelblokken bij de praktische wetenschap; wij zullen er later op terug komen en dit zoveel uitwerken als een dergelijk belangrijk onderwerp verdient; tegelijkertijd zullen wij de middelen aangeven, waarmee men zich tegen het gevaar om valse mededelingen te ontvangen, kan wapenen.

137. De leerzame mededelingen zijn de zodanige ernstige mededelingen, die de een of andere wetenschappelijke, zedenkundige, wijsgerige onderwijzing ten doel hebben. Zij zijn naargelang de graad van de verhevenheid en dematerialisatie van de geest meer of minder diepzinnig. Om uit deze mededelingen wezenlijk nut te trekken, moeten zij geregeld plaatsvinden en met volharding bijgewoond worden. De ernstige Geesten hechten zich aan hen die wensen zich te bekwamen en staan deze bij, terwijl zij het de lichtzinnige Geesten overlaten diegenen te vermaken die in de mededelingen niets dan een tijdelijk middel van verstrooiing zoeken. Het is alleen door de regelmatigheid en de veelvuldigheid van die mededelingen, dat men de zedelijke en intellectuele waarde van de Geesten waarmee men in contact is, en de graad van vertrouwen dien zij verdienen, kan beoordelen. Is er om een mens te leren kennen ervaring nodig, wellicht is dit dan nog meer het geval om de Geesten te kunnen beoordelen. Door aan die mededelingen de naam van leerzaam te geven, veronderstellen wij dat zij waar zijn, want iets dat niet waar is, kan onmogelijk leerzaam zijn, al werd het ook in de meest indrukwekkende taal gezegd. In deze categorie kunnen wij dus niet zulke mededelingen rangschikken, die niets ernstigs in zich hebben dan de dikwijls opgeblazen en hoogdravende stijl, waarmee de meer ingebeelde dan geleerde Geesten die ze dicteren, indruk denken te maken. Maar aangezien deze Geesten niet in staat zijn om de diepzinnigheid die hen nu eenmaal ontbreekt, door de vorm te bedekken, kunnen zij, als zij hun mededelingen slechts enige tijd voortzetten of als men hen in het nauw weet te brengen, de

door hen aangenomen rol niet lang volhouden, maar verraden spoedig hun zwakke kant.

138. De middelen van contact zijn zeer verschillend. De Geesten, die op onze organen en zintuigen werken, kunnen bij verschijningen door het gezicht, door het gevoel bij geheime of zichtbare aanraking, door het gehoor bij geraas, door de reuk bij geuren zonder bekende oorzaak, zich aan ons manifesteren. Deze laatste wijze, ofschoon het werkelijk plaatsvindt, is ontegenzeggelijk de minst zekere, omdat er verschillende oorzaken bestaan die ons in dwaling kunnen brengen, wij zullen er dan ook niet verder over uitweiden. Wat wij zorgvuldig dienen na te gaan, zijn de verschillende wijzen waarop men mededelingen, dat wil zeggen geregelde en voortdurende wisseling van gedachte, kan verkrijgen. Deze zijn het kloppen, het gesproken woord en het schrift. Wij zullen dit in afzonderlijke hoofdstukken uitwerken.

ELFDE HOOFDSTUK

Sematologie en Typtologie

Sprekens door tekens en door kloppen. Alfabetische typtologie.

139. De eerste intelligente mededelingen zijn door middel van kloppen of zogenaamde typtologie verkregen. Deze primitieve manier, een gevolg van het feit dat de wetenschap zich nog in de kinderschoenen bevond, gaf slechts een zeer beperkt hulpmiddel aan de hand, en men was verplicht bij de mededelingen, zich tot korte antwoorden door ja en nee, die men door een vooraf vastgesteld aantal slagen ontving, te bepalen. Later werd dit middel, zoals wij reeds gezegd hebben, verbeterd. Men verkrijgt het kloppen door speciale mediums, op twee manieren; hiertoe moet men doorgaans een bepaalde aanleg voor fysieke manifestaties bezitten. De eerste manier die men typtologie door bascule zou kunnen noemen, bestaat in de beweging van de tafel, die zich aan een zijde opheft, en, doordat de poot weer neervalt, slagen geeft. Om dit te verkrijgen, is het voldoende dat het medium de handen op de rand van de tafel legt; indien hij zich met een bepaalde geest wil onderhouden moet hij die aanroepen. In het tegenovergestelde geval, komt de een of andere of wel degene die dit gewoonlijk doet. Na overeengekomen te zijn dat één slag ja, twee slagen nee betekent - men kan dit geheel willekeurig vaststellen - richt men de vragen die men wenst te doen tot de Geesten; wij zullen later zien welke vragen beter niet gesteld kunnen worden. Het nadeel van deze manier is de korthed van de antwoorden en de moeilijkheid om de vragen zodanig te stellen, dat er ja of nee op geantwoord kan worden. Laten we veronderstellen dat men aan de geest vraagt: wat is uw verlangen? Dan zou hij daarop door een volzin moeten antwoorden; men moet dus vragen: verlangt u dit of dat? Nee; - iets anders? Ja; en zo verder.

140. Hierbij dient opgemerkt te worden, dat de Geest bij het gebruik maken van dit middel, dikwijls er een soort van mimiek bijvoegt, dat wil zeggen dat hij de nadruk van de bevestiging of ontkenning door de kracht van de slagen uitdrukt. Hij geeft ook de aard van de gevoelens door welke hij bezield wordt te kennen. De intensiteit van de hartstochten, door wilde bewegingen; toorn en ongeduld door met

kracht bij herhaling te kloppen, net als iemand die driftig is met de voet stamp, soms ook door de tafel om te werpen. Indien hij welwillend en beleefd is, zal hij bij het begin en het einde van de seance, alsof hij wil groeten de tafel voorover buigen. Wil hij het woord meer onmiddellijk tot een van de aanwezigen richten, dan zal hij de tafel naargelang hij genegenheid of weerzin te kennen wil geven, zachtjes of ruw naar deze toe schuiven. Dit is de zogenoemde sematologie of taal door tekens, zoals de typtologie de taal door kloppen is. Zie hier een merkwaardig voorbeeld van het spontaan gebruik maken van de sematologie:

Een kennis van ons zat eens in zijn salon, terwijl verschillende mensen zich er met manifestaties bezighielden, ontving op dat ogenblik een brief van ons. Terwijl hij bezig was met lezen, kwam het tafeltje dat men voor de proeven gebruikte plots naar hem toe. Toen hij de brief gelezen had, wil hij die op een tafel aan het andere einde van de salon leggen, het tafeltje volgt hem en richt zich ook naar de tafel waarop de brief ligt. Verbaasd over dit samentreffen, komt bij hem de gedachte op dat er enig verband tussen die beweging en de brief bestaat. Hij ondervraagt de geest, die hem antwoordt dat hij onze gemeenzame Geest is. Toen deze heer ons de voorgaande omstandigheden medegedeeld had, verzochten wij van onze kant aan de geest om ons de bedoeling van dat bezoek te willen mededelen. Hierop gaf hij als antwoord: Het is natuurlijk dat ik de personen met welke u in contact staat ga bezoeken, teneinde, als het nodig mocht zijn, u en hen de nodige raad te kunnen geven.”

Het is dus overduidelijk dat de Geest de aandacht van deze meneer wilde trekken, en zocht naar een gelegenheid om te laten weten dat hij er was. Zelfs een doofstomme zou niet beter geleid kunnen worden.

141. Spoedig werd de typtologie verbeterd en door een meer geschikt middel van contact, namelijk de “alfabetische typtologie,” verrijkt. Het bestaat in het opnoemen van de letters van het alfabet door middel van kloppen, waardoor men in staat gesteld wordt, om woorden, volzinnen en gehele verhandelingen te verkrijgen. Een van deze methodes is, dat de tafel zoveel malen klopt als nodig is om iedere letter aan te duiden, dat wil zeggen, voor de letter a ééns voor b tweemaal en zo verder; gedurende die tijd schrijft een ander de verkregen letters

achtereenvolgend op. Als de Geest aan het einde gekomen is, geeft hij dit door het een of ander vooraf bepaald teken te kennen.

Deze handelwijze is, zoals men ziet, zeer langdurig en eist voor mededelingen van enige uitgebreidheid een ontzettend lange tijd; niettemin zijn er mensen geweest die geduld genoeg gehad hebben om op die wijze dictaten van ettelijke bladzijden te ontvangen; maar door oefening, ontdekte men middelen om het werk te bekorten, zodat men de mededelingen vrij snel ontving. De meest gebruikelijke wijze is een geschreven alfabet, en de eenheden van de cijfers voor zich te leggen. Terwijl het medium aan de tafel zit, gaat een ander persoon als het om een woord te doen is de letters van het alfabet na en de cijfers als het om een getal te doen is; aan de vereiste letter gekomen zijnde, klopt de tafel vanzelf en men schrijft de aldus aangeduide letter op. Daarna gaat men tot de 2e, 3e letter en zo verder over. Indien men zich in een letter vergist heeft, waarschuwt de Geest door het doen van een groot aantal slagen of door het bewegen van de tafel en men begint weer van voren af aan. Door oefening gaat het vrij snel; maar men kan het erg bekorten, voornamelijk door het einde van het woord waarvan men het begin kent en door de zin aangegeven wordt, te raden. Is men hiervan niet zeker, dan vraagt men aan de geest of hij dit of dat woord heeft willen zeggen, en deze antwoordt daarop met ja of nee.

142. Al de verschijnselen die wij aangegeven hebben, kunnen op een nog eenvoudiger wijze verkregen worden door kloppen dat zich in het inwendige van het hout van de tafel, zonder dat iets zich beweegt, doet horen, en dat wij in het hoofdstuk over fysische manifestaties nr. 64 vermeld hebben; dit is innerlijke typtologie. Niet alle mediums zijn er even geschikt voor die wijze van contact, want er zijn er die geen ander kloppen ontvangen dan wat door bascule beweging veroorzaakt wordt. De meesten kunnen het er evenwel door oefening toe brengen, en deze manier heeft het dubbele voordeel, sneller te gaan en minder aanleiding tot argwaan te geven dan de basculebeweging, die men aan een moedwillige drukking kan toeschrijven. Het is waar dat het inwendige kloppen ook door bedrieglijke mediums nagebootst kan worden. De beste dingen kunnen nagebootst worden, doch dit bewijst niets tegen de zaak zelf. (Zie aan het einde van dit werk het hoofdstuk: Spiritistisch bedrog.) Hoe men ook die wijze van doen verbeterd moge hebben, zo kan men er toch nooit de snelheid en het gemak van het schrift door

verkrijgen. Dat is dan ook de reden dat men ze tegenwoordig zeer zelden meer aanwendt; zij blijft evenwel als verschijnsel soms zeer belangwekkend voor nieuwelingen, en heeft vooral het voordeel om op een onomstootbare wijze de volstreckte onafhankelijkheid van de gedachte van het medium te bewijzen. Dikwijls verkrijgt men op die wijze zo weinig verwachte antwoorden, die zo treffend van pas zijn, dat om die bewijzen te verwerpen, men wel vooruit zich zou moeten hebben voorgenoemen, zich niet te laten overtuigen; het is dan ook voor velen een krachtig middel ter overtuiging; maar de Geesten voelen zich absoluut niet geneigd om zich door dat middel, evenmin als door elk ander, aan de grillen van nieuwsgierigen te onderwerpen, die hen door ongepaste vragen te stellen, op de proef willen stellen.

143. Om van de onafhankelijkheid van de mededelingen van de gedachten van het medium, beter verzekerd te zijn, heeft men verschillende werktuigen in de vorm van wijzerborden bedacht, op welke, in de stijl van de telegraaf-wijzerborden, letters geschilderd zijn. Een beweegbare wijzer, die door de invloed van het medium door middel van een draad en katrol in beweging wordt gebracht, wijst de letters aan. Wij kennen deze werktuigen alleen door de tekeningen en beschrijvingen die er in Amerika bekend zijn. Wij kunnen dus niets over hun bruikbaarheid zeggen, maar wij zijn van oordeel dat het ingewikkelde van die werktuigen op zichzelf een bezwaar is en dat de onafhankelijkheid van het medium evengoed bewezen wordt door inwendig kloppen, en nog beter door de onvoorziene antwoorden, dan door het gebruiken van allerlei stoffelijke middelen. Daarbij zullen de ongelovigen, die altijd en overal draden en toestellen willen zien, nog eerder geneigd zijn, die in opzettelijk daarvoor vervaardigde instrumenten te vermoeden dan in de eerste de beste tafel, waaraan niets bevestigd is.

144. Een eenvoudig apparaat, maar waar een oplichter gemakkelijk misbruik van kan maken, zoals wij in het Hoofdstuk dat over "Bedrog" handelt, zullen zien, is zoiets dergelijks als wij ter herinnering aan Mevrouw Emile de Girardin, Girardin-tafel zullen noemen. Zij gebruikte die tafel bij de talrijke mededelingen die zij als medium ontving; want, hoewel Mevrouw de Girardin een intelligente vrouw was, was zij kwetsbaar genoeg om in Geesten en hun manifestaties te geloven. Dit toestel bestaat uit het beweegbaar blad van een gueridon

of rond tafeltje van dertig tot veertig centimeter in doorsnede, dat evenals bij de roulettetafel gemakkelijk op een spil ronddraait. Langs de rand zijn op dat blad staan, net als op een wijzerblad van een uurwerk, letters, cijfers en de woorden ja en nee aangebracht. In het midden staat een onbeweeglijke wijzer. Als nu het medium de vingers op de rand van het blad zet, draait dit rond en blijft zodra de letter die men nodig heeft onder de wijzer komt, stilstaan. Men schrijft dan de aangewezen letters op, en woorden en zinnen worden op die wijze vrij snel gevormd. Men moet hierbij opmerken, dat het blad niet onder de vingers doorschuift, maar dat deze er op blijven rusten, en er dus de beweging van volgen. Wellicht zou het een sterk medium mogelijk zijn een onafhankelijke beweging te doen ontstaan; wij geloven dat dit mogelijk is, maar hebben het nooit gezien. Indien het hele gebeuren op die wijze gedaan kon worden zou die veel meer overtuigend wezen, omdat daardoor alle bedrog onmogelijk gemaakt wordt.

145. Nu moeten wij nog een algemeen verspreide misvatting uitroeien, waarin alle Geesten die zich door kloppen manifesteren, voor klopgeesten worden aangezien. De typtologie is net als ieder andere manier, een middel van contact en niet meer minder waardig voor verheven Geesten dan het schrift of het gesproken woord. Alle Geesten, hetzij goede of kwade, kunnen er dus net zo goed als andere middelen gebruik van maken. Men herkent de verheven Geesten aan de verhevenheid van de gedachten, en niet aan het werktuig dat zij gebruiken om die te uiten; het lijdt geen twijfel, dat zij de voorkeur aan de gemakkelijkste en vooral aan de snelste middelen zullen geven. Bij gebrek aan potlood en papier, zullen zij echter zich zonder aarzelen van de gewone sprekende tafels bedienen, en dit wordt ook door de verhevenste mededelingen die men door dat middel verkrijgt, bewezen. Indien wij er geen gebruik van maken, komt dit dus niet omdat wij er met minachting op neerkijken, maar alleen omdat wij uit het verschijnsel zelf alles geleerd hebben, wat wij erdoor te weten kunnen komen, omdat wij er niet nog meer door overtuigd kunnen worden dan wij al zijn, en omdat de uitgebreidheid van de mededelingen die wij ontvangen een snelheid vereist die door de typtologie niet verkregen kan worden. Niet alle Geesten die zich door kloppen manifesteren, zijn dus klopgeesten; men moet die naam alleen aan die Geesten geven, die men als het ware als klopgeesten van beroep kan beschouwen en die er

genoegen in scheppen om door dat middel kunsten te verrichten om een gezelschap te vermaken ofwel om iemand door de overlast, te kwellen. Van deze Geesten mag men soms iets spiritueels verwachten maar nooit diepzinnige dingen. Ook zou het tijdsverspilling zijn, als men tot deze laatsten diepzinnige wetenschappelijke of wijsgerige vragen richtte; door hun onkunde en minderheid hebben andere Geesten hen met recht de naam van potsen- en kunstenmakers van het geestenrijk gegeven. Laten wij hier nog aan toevoegen dat hoewel zij dikwijls voor en uit zichzelf handelen, zij ook meermalen door verheven Geesten, wanneer deze materiële verschijnselen willen voortbrengen, als werktuigen gebruikt worden.

TWAALFDE HOOFDSTUK

Pneumatografie of Direct Schrift. Pneumatofonie. Direct schrift.

146. Pneumatografie is schrift dat onmiddellijk door de Geesten zonder enige tussenkomst wordt voortgebracht het is daarin van psychografie verschillend, dat dit laatste de overbrenging van de gedachten van de geest door middel van schrift door de hand van een medium is.

Het directe schrift is zeker een van de merkwaardigste verschijnselen van het spiritisme; maar hoe vreemd het ook op het eerste gezicht mag voorkomen, is het tegenwoordig toch een bewezen en niet te ontkennen feit. Indien het een vereiste is dat men de theorie kent om zich van de praktische verschijnselen in het algemeen, rekenschap te kunnen geven, dan is dit nog meer het geval bij de onderhavige situatie, die ongetwijfeld een van de vreemdste is, die zich ooit heeft voorgedaan; het houdt echter op bovennatuurlijk te lijken, als men er de oorzaak van begrijpt. Toen dit verschijnsel zich de eerste keren voordeed, was twijfel de meest algemene gedachte; men dacht dadelijk aan bedrog, want iedereen kent de werking van zogenaamde sympathetische inkt, waarvan de letters die men er mee schrijft, onzichtbaar zijn en pas na enige tijd tevoorschijn te komen.

Het zou dus mogelijk geweest kunnen zijn, dat men van de lichtgelovigheid misbruik had gemaakt, en wij zullen ook niet beweren, dat dit nooit gebeurd is; wij zijn zelfs overtuigd dat sommige mensen, hetzij om er winst mee te behalen of alleen uit eigenliefde en om aan hun macht te doen geloven, dit bedrog gepleegd hebben. (Zie het hoofdstuk over "Bedrog").

Maar het zou absurd zijn, als men beweerde, dat, om de reden dat men iets na kan bootsen, de zaak zelf daarom niet bestaat. Heeft men in de laatste tijd niet het middel gevonden om de helderziendheid van de somnambules zo goed na te bootsen, dat de illusie volkomen is? En, moet men, omdat men dit op alle kermissen vertoond heeft, daaruit afleiden dat er geen wezenlijke somnambules bestaan? Bestaat er in het geheel geen zuivere wijn omdat er wijnkopers zijn die vervalste wijn verkopen? Zo is het ook met het directe schrift; bovendien zijn de

voorzorgen om zich te overtuigen van het werkelijk bestaan van het feit zeer eenvoudig en gemakkelijk te nemen, en dankzij deze voorzorgen, kan het feit, nu niet meer in twijfel getrokken worden.

147. Aangezien het vermogen om zonder medewerking te kunnen schrijven een van de eigenschappen van de Geesten is en aangezien de Geesten altijd bestaan hebben en zij te allen tijde de verschillende verschijnselen die wij kennen, hebben voortgebracht, zo hebben zij ook in de oudste tijden net zo goed als nu, direct schrift moeten kunnen voortbrengen. Op die wijze kan men de verschijning van de drie woorden in de feestzaal van Belsazar verklaren. In de middeleeuwen, vol geheimzinnige verbazingwekkende verschijnselen, die men echter op de brandstapel smoorde, heeft men ook het directe schrift moeten kennen, en moet men wellicht in de theorie van de wijzigingen die de Geesten de stof kunnen doen ondergaan, en die wij in het 8e. hoofdstuk behandeld hebben, het beginsel van het geloof aan de transmutatie van de metalen zoeken.

Wat ook de verkregen uitslag op verschillende tijden geweest mag zijn, het directe schrift is voor het eerst serieus ter sprake gekomen nadat de spiritistische manifestaties meer tot het domein van het publiek zijn gaan behoren. De eerste, die het in de laatste jaren te Parijs heeft doen kennen, was de Baron von Guldenstubbe, die over dit onderwerp een zeer merkwaardig boek geschreven heeft, ⁽¹²⁾ waarin een aantal facsimile's van het door hem verkregen schrift, voorkomen. Het verschijnsel was al sinds lang in Amerika bekend. Door de stand van de heer von Guldenstubbe in de maatschappij, door zijn onafhankelijkheid, door de achting die hij in de hoogste kringen genoot, vervalt elke verdenking van opzettelijke misleiding, want er bestaat bij hem niet een prikkel van winstbejag. Op zijn hoogst zou men kunnen denken dat hij zelf het slachtoffer van een begoocheling zou kunnen

---

⁽¹²⁾ La realite des Esprits et de leurs manifestations, démontrée par le phénomène de écriture directe. Par M. Le Baron de Guldenstubbe, 1 deel in 8vo, met 15 platen en 93 facsimile's. Prijs 8 fr. bij Franck, rue Richelieu. Ook bij Ledoijen. Parijs

zijn; maar dit wordt door een overtuigend feit weerlegd, en wel door het feit, dat hetzelfde verkregen is door anderen, die alle mogelijke voorzorg genomen hebben, om elk bedrog en iedere vergissing te voorkomen.

148. Men verkrijgt het directe schrift, net als in het algemeen alle niet-spontane spiritistische manifestaties, door innige overpeinzing, gebed en aanroeping. Men heeft het menigmaal in kerken, op graven, aan de voet van standbeelden of afbeeldingen van hen die men inroept, verkregen. Maar het moet u duidelijk zijn, dat de plaats geen andere invloed uitoefent, dan om een meer innige overpeinzing op te wekken en de gedachte meer tot een punt te beperken. Het is namelijk bewezen dat men het eveneens zonder dit alles en op de meest gewone plaatsen en op een eenvoudig stuk huisraad verkrijgt, als men zich in de daartoe vereiste zedelijke toestand bevindt, en een voldoende sterke mediamieke kracht bezit. In het begin meende men dat het nodig was een potlood bij het papier te leggen; en deed men dit, dan zou men het feit gedeeltelijk kunnen verklaren. Men weet toch dat de Geesten voorwerpen in beweging kunnen brengen en verplaatsen; dat zij die soms opnemen en wegwerpen; zij zouden dus evengoed het potlood kunnen opnemen en daarmee de letters kunnen schrijven. Daar zij door bemiddeling van de hand van het medium, beweging aan een plankje enzovoorts mededelen, konden zij dit evengoed op een directe manier doen. Maar spoedig zag men in, dat het potlood overbodig was en dat een stuk papier hetzij opgevouwen of niet, voldoende was, daar men er na verloop van enige minuten letters op geschreven vond. Hier verandert het verschijnsel geheel van aanzien en plaatst ons te midden van een geheel nieuwe staat van zaken; die letters zijn met de een of andere stof, welke dan ook, geschreven. Aangezien men de geest niet van die stof voorzien heeft, heeft hij die zelf moeten maken, moeten samenstellen; waaruit heeft hij die geput?

Dit is het probleem dat opgelost moest worden. Indien men het 8ste. hoofdstuk onder nr. 127 en 128 gegeven ophelderingen nog eens wil naslaan, zal men de volledige theorie van dat verschijnsel vinden. De Geest gebruikt voor dat schrift, noch onze stoffen, noch onze werktuigen. Hij maakt zelf de stof en de werktuigen die hij nodig heeft, en put daarvoor zijn materialen uit het oorspronkelijke universele element, dat hij door zijn wil die wijzigingen doet ondergaan, welke hij,

om het door hem verlangde uitwerking voort te brengen, nodig heeft. Hij kan even gemakkelijk rood krijt, druk- of gewone inkt als zwart potlood bereiden, ja zelfs drukletters die genoegzaam weerstand bieden, om door de afdruk, indrukken in het papier te doen ontstaan, zoals wij er voorbeelden van gezien hebben. Het dochtertje van een van onze kennissen, een kind tussen 12 en 13 jaar oud, heeft gehele bladzijden schrift gekregen, dat met een stof dat op pastel leek, geschreven was.

149. Dit is de uitkomst waartoe het verschijnsel met de snuifdoos, vermeld in het 7e hoofdstuk, nr. 116, ons geleid heeft, en waarover wij uitvoerig hebben uitgebreid, omdat wij er een gelegenheid in zagen, een van de belangrijkste wetten van het spiritisme te kunnen peilen en waardoor zelfs over meer dan een geheim, ook van de onzichtbare wereld licht kan verspreid worden. Op die wijze kan uit een schijnbaar alledaags iets, licht ontstaan, het komt er slechts op aan, met zorg waar te nemen; en dit kan iedereen net zo goed doen als wij, zolang men zich niet beperkt tot het zien van uitwerkingen, zonder er de oorzaak van op te sporen. Indien ons geloof van dag tot dag hechter word, komt dit, omdat wij begrijpen. Tracht dus te begrijpen, indien u serieuze bekeerlingen maken wilt. Het begrijpen van de oorzaak heeft nog een andere uitwerking, namelijk een scheidsmuur tussen waarheid en bijgeloof op te trekken.

Als wij het directe schrift, uit het oogpunt van het nut dat men er uit trekken kan, beschouwen, zullen wij opmerken, dat het voornaamste nut tot hiertoe geweest is, een aanzienlijk feit op materiële wijze te constateren, namelijk: de tussenkomst van een geheime macht, die daardoor een nieuw middel gevonden heeft om zich te manifesteren. Maar de mededelingen die men op die wijze ontvangt zijn zelden uitgebreid; gewoonlijk vinden zij spontaan plaats en beperken zich tot weinig woorden, zinspreuken, dikwijls onbegrijpelijke tekens. Men heeft ze in alle talen verkregen, in het Grieks, Latijns, Syrische, in hiëroglyfen enzovoorts, maar tot nog toe, heeft men er nog geen van die aaneengeschakelde en snelle mededelingen door ontvangen, die men door de psychografie of schrift door mediums verkrijgt.

Pneumatofonie

150. Aangezien de Geesten geluid en geklop kunnen voortbrengen, kunnen zij evengoed kreten van elke aard en geluiden die de klanken van de menselijke stem nabootsen en doen horen, zowel in onze onmiddellijke nabijheid als in de onbeperkte ruimte. Dat verschijnsel geven wij de naam pneumatofonie. Naar hetgeen ons over de aard van de Geesten bekend is, kan men aannemen dat sommigen van hen, als zij tot een mindere klasse behoren, in een illusie verkeren en geloven te spreken, zoals zij dit bij hun leven deden. (Zie *Revue Spirite* Febr. 1858: *Histoire du revenant de mademoiselle Clairon.*) Men moet echter oppassen dat men niet elk geluid waarvan men de oorzaak niet kent, of het eenvoudige suizen van de oren, voor stemmen gaat houden, en men moet vooral niet geloven, dat in het volksgeloof, “dat men door het suizen van de oren gewaarschuwd wordt dat er ergens over ons gesproken wordt,” enige grond van waarheid ligt. Dat suizen, dat een zuiver fysiologische oorzaak heeft, bevat bovendien geen zin, terwijl de pneumatofonische klanken, gedachten uitdrukken. Alleen hieraan kan men erkennen dat zij door een intelligentie en niet door een toevallige oorzaak voortgebracht worden. Als beginsel kan men aannemen dat alleen de duidelijk intelligente uitwerkingen, de tussenkomst van geesten bewijzen, en dat wat de andere betreft het minstens honderd tegen één is, dat zij het gevolg van toevallige omstandigheden zijn.

151. Het gebeurt vrij dikwijls dat men in sluimerende toestand, duidelijk woorden, namen, ja vaak zelfs, hele volzinnen hoort uitspreken, en wel luid genoeg om ons uit de slaap te doen opspringen. Hoewel het mogelijk kan zijn, dat dit in sommige gevallen in beginsel een manifestatie is, bestaat er in dit verschijnsel toch niets positiefs genoeg om dit niet evengoed te kunnen toeschrijven aan een dergelijke oorzaak als wij bij de theorie van de hallucinatie (6e hoofdstuk nr. 111 en volg.) ontwikkeld hebben. Trouwens, hetgeen men op die wijze hoort heeft geen samenhang; zo is het niet als men geheel wakker is, want als dan een Geest zich doet horen, kan men meestal met deze gedachten wisselen en een geregeld gesprek voeren.

De spiritistische of pneumatofonische geluiden, doen zich op twee zeer verschillende wijzen horen; soms is het een inwendige stem die zich in ons binnenste doet horen; maar, ofschoon de woorden duidelijk en

helder zijn, hebben zij niets materieels; op andere momenten hoort men ze uitwendig en zo duidelijk alsof zij door iemand naast ons, geuit worden. Het verschijnsel van de pneumatofonie, op welke wijze zich dit ook moge voordoen, is meestal spontaan, en kan slechts zelden uitgelokt worden.

DE TIENDE HOOFDSTUK

Psychografie

Indirecte psychografie: korfjes en plankjes. Directe psychografie of handschrift.

152. De spiritistische wetenschap is net als alle andere, vooruitgegaan, maar zij heeft een snellere ontwikkeling doorgemaakt dan andere wetenschappen, want het is nog maar kort geleden sinds men met de primitieve en onvolledige middelen die men met de banale naam van sprekende tafels bestempeld heeft, begonnen is. Toch is men al zo ver gevorderd, dat men even eenvoudig en snel met Geesten omgang kan hebben als met mensen en wel door dezelfde middelen: schrift en woord. Het schrift heeft vooral het voordeel dat het op een meer stoffelijke wijze de tussenkost van een geheime macht bewijst, en dat men die bewijzen kan bewaren zoals bij een briefwisseling met mensen ook gebeurt. De aanvankelijk gebruikte middelen waren plankjes en korfjes, waaraan een potlood vastgemaakt was. Hieronder is te lezen hoe een en ander in zijn werk gaat.

153. Zoals wij gezegd hebben, kan iemand met een bijzondere natuurlijke aanleg begaafd, aan een tafel of ieder ander voorwerp een draaiende beweging mededelen; laat ons in plaats van een tafel, hiervoor een korfje, ongeacht of het van hout of van teenwilg vervaardigd is, van vijftien à twintig centimeter in doorsnede nemen. Indien men nu door de bodem van dat korfje een potlood met de punt naar beneden steekt en stevig bevestigt en dit middel op de punt van het potlood in evenwicht op een vel papier en de vingers op de rand van het korfje plaatst, zal dit in beweging komen. In plaats van rond te draaien zal het potlood in alle richtingen over het papier gaan en op die wijze hetzij niet-beduidende strepen of juist letters schrijven. Indien een Geest ingeroepen wordt, en deze zich openbaren wil, zal hij, nu niet meer door kloppen zoals bij de typtologie, maar door geschreven woorden antwoorden. De beweging van het korfje is dan niet meer automatisch zoals bij de draaiende tafels, maar wordt intelligent. Op deze wijze keert het potlood, als het aan het einde van de regel gekomen is, niet vanzelf terug om een nieuwe regel te beginnen maar

gaat met schrijven door, in het rond. Hierdoor vormt het schrift een spiraal en men moet om het geschrevene te lezen het papier ronddraaien. Het op deze wijze verkregen schrift is niet altijd goed leesbaar, aangezien de woorden niet van elkaar gescheiden staan, maar het medium ontcijfert het gemakkelijk door een soort van intuïtie die hij ontvangt. Zuinigheidshalve, kan men een lei en een krijt in plaats van papier en potlood gebruiken. Wij zullen dit korfje, tolkorfje noemen. In plaats van het korfje gebruikt men soms een kartonnen doos zoals die ook voor suikergoed gebruikt wordt, het potlood vormt er dan, zoals bij een draaitol, de spil van.

154. Men heeft nog vele andere instrumenten voor hetzelfde doel uitgevonden. De makkelijkste is de door ons genoemde steel- of bekkorfje, die uit een korfje bestaat waardoor men een naar beneden gebogen houten steeltje steekt, dat met een lengte van tien tot vijftien centimeter buiten een van de zijden van het korfje uitsteekt, net als de boegspriet bij een schip. Door een aan het uiteinde van dit steeltje of bekje gemaakte opening, steekt men een potlood, lang genoeg om met de punt op het papier te rusten. Als het medium de vingers plaatst op de rand van het korfje, raakt het hele toestel in beweging en het potlood schrijft op dezelfde wijze als in het vorige geval vermeld is, echter met dit onderscheid, dat het schrift doorgaans beter leesbaar is, de woorden zijn gescheiden en de regels staan niet meer spiraalsgewijs, maar zoals in het gewone schrift onder elkaar geplaatst zijn - dit komt omdat het medium gemakkelijk op het einde van iedere regel het korfje verplaatsen kan. Op die wijze verkrijgt men verhandelingen van ettelijke bladzijden, en net zo snel als wanneer men met de hand schrijft.

155. De handelende intelligentie openbaart zich menigmaal nog door andere niet te miskennen tekens. Als het einde van het blad bereikt is, maakt het potlood een beweging alsof de Geest het blad zou willen omslaan; wil hij op een vorige zin, die op de vorige of op dezelfde bladzijde staand terugkomen, dan zoekt hij die met de punt van het potlood op, zoals men dit ook met de vinger doen en onderstreept die zin. Wil de Geest zich tot een van de aanwezigen richten, dan wendt zich het einde van het steeltje in die richting. Om dingen in te korten, drukt hij dikwijls de woorden ja of nee door bevestigend knikken of ontkenkend schudden uit, zoals wij dit met het hoofd doen; wil hij

boosheid of ongeduld te kennen geven, dan klopt hij met dubbelde slagen met de punt van het potlood, en breekt dit dikwijls.

156. In plaats van een korfje, gebruiken sommigen een soort van daarvoor speciaal gemaakt tafeltje op drie poten, van twaalf tot vijftien centimeter lang en vijf tot zes centimeters hoog; het potlood wordt aan een van de poten, bevestigd, de twee andere poten zijn afgerond of van een ivoren balletje voorzien om makkelijk over het papier te kunnen glijden. Nog anderen gebruiken een eenvoudig houten plankje van vijftien tot twintig centimeter groot, hetzij vierkant, driehoekig, langwerpig of ovaal, aan een van de randen is een schuine opening gemaakt, waarin men het potlood steekt; wil men schrijven, dan staat deze toestel in een schuine richting en rust met een van de kanten op het papier, die kant is soms, om de beweging gemakkelijk te maken, met twee rolletjes voorzien. Men zal echter wel begrijpen, dat deze verrichtingen geen van alle vereist zijn, de makkelijkste is de beste. Men heeft bij het gebruiken van die toestellen meestal twee personen nodig; maar de tweede persoon hoeft de gave van het mediumschap niet te bezitten en dient alleen om het toestel in evenwicht te houden en de vermoeidheid van het medium te verminderen.

157. Wij geven aan het schrift, dat op die wijze wordt verkregen, de naam van indirecte psychografie, in tegenstelling tot de directe psychografie of het schrift met de hand van het medium zelf verkregen. Om deze laatste manier te kunnen begrijpen, moet men zich rekenschap weten te geven van wat er bij die handeling gebeurt. De vreemde zich manifesterende Geest werkt op het medium, dat onder die invloed werktuigelijk zijn arm en hand stuurt om te schrijven, zonder in het minst bewust te zijn van wat hij schrijft (dit is althans gewoonlijk het geval). De hand werkt op het korfje en het korfje op het potlood. Het is dus niet het korfje dat intelligent wordt, maar het korfje is een werktuig dat door een intelligentie bestuurd wordt; in werkelijkheid is het slechts een potloodhouder die het potlood vasthoudt, een verlenging van de hand, een verbinding van het potlood met de hand. Als die verbindende delen weggenomen worden en het potlood door de hand zelf wordt vastgehouden, dan zult u hetzelfde uitwerking, doch door een veel eenvoudiger werktuig verkrijgen, daar het medium dan op dezelfde wijze als in normale toestand schrijft. Zo kan dan ook ieder mens, die door middel van een korfje, plankje of

ander voorwerp schrijft, op directe wijze schrijven. Van alle middelen van contact is het schrift met de hand, door sommigen onwillekeurig schrift genoemd, zeer zeker het eenvoudigste, makkelijkste en geschiktste, omdat hiertoe geen voorbereidingen nodig zijn en het evenals gewoon schrift zeer uitgebreid kan zijn. Wij zullen later, als wij het over de mediums zullen hebben, hierop terugkomen.

158. Bij het begin van de manifestaties zijn er verschillende geschriften uitgegeven onder de titel van: Mededelingen van een korfje, plankje, tafel enzovoorts. De weinig overtuigende kracht van deze uitdrukking daargelaten, ziet men er tegenwoordig het onvolledige en verkeerde van in. Wij hebben toch gezien dat de tafels, plankjes of korfjes, hoewel tijdelijk door een kunstmatig leven beziel, slechts niet-intelligente werktuigen zijn, die uit zichzelf niets kunnen mededelen. Men ziet in dit geval de uitwerking voor de oorzaak, het werktuig voor het beginsel aan. Dit is net zoals dat een schrijver op de titel van zijn werk zou zetten dat hij het met een stalen of ganzenpen geschreven heeft. Bovendien heeft men deze werktuigen, niet specifiek nodig. Wij hebben iemand gekend, die in plaats van het door ons beschreven tolkorfje, een trechter gebruikte waarbij hij een potlood in de techterhals stak. Men zou dus ook mededelingen van een trechter en net zo goed ook van een steelpannetje of slabak kunnen hebben gehad. Indien de mededelingen door kloppen gegeven worden, en dit door middel van een stoel of stok geschiedt, dan is het niet meer een sprekende tafel, maar een sprekende stoel of stok. Het komt er hier niet op aan, wat de aard van het werktuig is, maar wel om de wijze waarop men de mededelingen verkrijgt, te leren kennen. Geschiedt de mededeling door middel van schrift, dan is dit voor ons, wat ook de pennenhouder moge zijn: psychografie. Geschiedt ze door kloppen dan is het typtologie. Aangezien het spiritisme een wetenschap geworden is, heeft het - om zich voldoende te kunnen uitdrukken - een wetenschappelijke taal nodig.

VEERTIENDE HOOFDSTUK

Over de Mediums

Mediums met fysische uitwerking. Elektrieke personen.

Fijngevoelige of voor elke indruk vatbare mediums.

Helderhorende mediums. Heldersprekende mediums.

Helderziende mediums. Somnambulistische mediums.

Genezende mediums. Pneumatografische mediums.

159. Ieder mens die in bepaalde mate de invloed van de Geesten voelt, is alléén al daardoor, al een medium. Dit vermogen behoort tot het wezen van de mens en is dientengevolge geen uitsluitend voorrecht voor een kleine groep mensen. Ook vindt men maar weinig mensen bij wie er geen sporen van aanwezig zijn. Men kan dus zeggen, dat op een groep mensen na, iederéén medium is. Maar in het gewone leven, past men die benaming alleen op hen toe, bij welke de mediamieke gave goed gekarakteriseerd is, en zich door duidelijke min of meer krachtige uitwerkingen openbaart; deze openbaring is van een meer of minder gevoelig organisme afhankelijk. Hierbij dient nog opgemerkt te worden, dat deze eigenschap, zich niet bij allen op dezelfde wijze kenbaar maakt; ieder medium bezit meestal een bijzondere aanleg om deze of gene soort van verschijnselen voort te brengen, waardoor er zoveel soorten mediums zijn, als er verschillende soorten manifestaties bestaan. De voornaamste zijn: mediums met fysische uitwerking; fijngevoelige of voor elke indruk vatbare, helderhorende, heldersprekende, helderziende, somnambulistische, genezende, pneumatografische, schrijvende of psychografische mediums.

Mediums met fysische uitwerking

160. De mediums met fysische uitwerking bezitten in het bijzonder de begaafdheid om stoffelijke verschijnselen, zoals beweging van de onbezielde stof, geluiden en dergelijke voort te brengen. Men kan ze verdelen in facultatieve en onwillekeurige mediums. (Zie 2de gedeelte, 2de en 4de hoofdstuk.) De facultatieve mediums zijn die mediums die van hun kracht bewust zijn, en spiritistische verschijnselen door hun wil voortbrengen. Ondanks het feit dat deze eigenschap, zoals wij al gezegd

hebben, tot het wezen van de mensen behoort, bestaat zij op verre na niet bij allen in dezelfde graad; en ofschoon er weinig mensen gevonden worden die deze gave in het geheel niet bezitten, zo zijn die mediums die in staat zijn grote uitwerkingen, zoals het in de ruimte doen zweven van zware voorwerpen, verplaatsingen door het luchtruim en verschijningen voort te brengen, nog veel zeldzamer. De eenvoudigste verschijnselen, zijn het ronddraaien van voorwerpen, kloppen door middel van het oplichten van of in het inwendige van het voorwerp. Zonder een groot belang aan die verschijnselen te hechten, raden wij toch aan ze niet te verwaarlozen; zij kunnen tot belangrijke opmerkingen aanleiding geven en tot overtuiging leiden. Maar het is opmerkelijk dat de gave om stoffelijke verschijnselen voort te brengen, slechts zelden bestaat bij iemand die in het bezit is van meer volmaakte middelen van contact zoals schrijven en spreken; gewoonlijk neemt de gave in de ene richting in gelijke mate af, als deze zich in een ander richting meer ontwikkelt.

161. De onwillekeurige of natuurlijke mediums zijn die mediums, van wie de invloed zich zonder hun medeweten doet voelen. Zij zijn zich volstrekt niet bewust van hun vermogen en dikwijls zien zij in het abnormale dat rondom hen plaatsvindt, niets ongewoons. Het maakt deel uit van hun wezen, net als bij mensen die met het tweede gezicht begiftigd zijn en er niet van bewust zijn. Soortgelijke personen zijn voor onze waarneming van het grootste belang, en men moet nooit verzuimen alle feiten van dien aard die ter onzer kennis mochten komen, te verzamelen en te bestuderen. De gave van natuurlijke mediumschap openbaart zich op elke leeftijd en dikwijls bij zeer jonge kinderen. (Zie 5e hoofdstuk. Spontane fysische manifestaties.) Deze eigenschap is op zichzelf geen teken van een ziekelijke toestand, want zij is totaal niet incompatibel met een volmaakte gezondheid. Indien de persoon die deze eigenschap bezit, lijdende is, heeft dit een andere oorzaak. Alle geneesmiddelen die men ervoor aanwend, zijn dan ook onmachtig om die op te heffen. De gave van het mediumschap kan in sommige gevallen bepaalde organische zwakte volgen; maar is daar nooit de werkelijke oorzaak van. Men kan er dus uit een gezondheidsstandpunt, redelijkerwijs geen ongerustheid voor koesteren. Zij zou alleen dan schadelijk kunnen worden, als de persoon, die facultatief medium geworden is, er buitensporig veel gebruik van

maakte, omdat er dan bij hem een te overvloedige uitstraling van het levensfluidum en dientengevolge een verzwakking van de organen door zou ontstaan.

162. Onze rede komt in opstand bij de gedachte aan de zedelijke en lichamelijke folteringen, die de wetenschap soms zwakke en tere wezens heeft doen ondergaan, met het doel om zich te overtuigen of er door hen geen bedrog gepleegd werd. Deze experimenten, meestal met vijandige gevoelens in het werk gesteld, zijn voor mensen met een gevoelige gezondheid altijd nadelig en kunnen ernstige verstoringen van het organisme veroorzaken. Dergelijke proeven doen, is met het leven spelen. De onderzoeker, die te goeder trouw handelt, heeft die middelen niet nodig. Bovendien weet degene die met die soort van verschijnselen vertrouwd is, dat zij meer tot de zedelijke dan tot de fysische orde behoren, en dat men in de exacte wetenschappen er tevergeefs de oplossing van zal zoeken.

Juist omdat deze verschijnselen tot de zedelijke wereldorde behoren, moet men met scrupuleuze zorg vermijden, wat de verbeelding zou kunnen overprikkelken. Men kent de ongelukken die ten gevolge van angst kunnen plaatsvinden, en men zou zeker minder onvoorzichtig te werk gaan, indien men al de gevallen van krankzinnigheid en vallende ziekte kende, die het gevolg zijn van vertelsels van weerwolven en dergelijke. Wat zal het dan wel zijn als men tracht te doen geloven dat die uitwerkingen het werk van de duivel zijn? Zij die zulke denkbeelden trachten te verspreiden, weten niet welke verantwoordelijkheid zij op zich nemen: zij kunnen een moord begaan. En dit gevaar bestaat niet alleen voor de persoon, maar ook voor zijn omgeving, die door het denkbeeld dat hun huis een schuilplaats voor duivels is, angstig kunnen worden. Het is hetzelfde goddeloos geloof dat in tijden van onwetendheid, zoveel gruweldaden heeft doen plegen. Met een beetje meer overpeinzing, zou men toch tot het inzicht gekomen zijn, dat als men het lichaam, dat men geloofde door de duivel bezeten te zijn, verbrand, men daarom nog de duivel niet verbrandt. Daar men zich van de duivel wilde bevrijden, had men deze moeten verbranden. Doordat wij kennis hebben genomen van de ware oorzaak van die verschijnselen, heeft de leer van het spiritisme aan de duivel de doodsteek gegeven. Dus in plaats van dit denkbeeld te doen ontstaan

moet men het juist waar het bestaat, bestrijden; en dit is een plicht die ons door de zedelijkheid en menselijkheid wordt opgelegd.

Men moet, wanneer een dergelijke eigenschap zich vanzelf bij iemand ontwikkelt, het verschijnsel eenvoudig zijn natuurlijke loop laten volgen; de natuur is voorzichtiger dan de mens. Bovendien heeft de Voorzienigheid haar doel en de geringste mens kan het werktuig zijn tot het bereiken van het meest grootse doel. Doch het moet erkend worden, dat deze verschijnselen soms een omvang bereiken, die voor iederéén uitputtend en veeleisend wordt ⁽¹³⁾.

Zie hier wat men bij elk geval van dien aard moet doen. In het 5e hoofdstuk, over de Spontane fysische manifestaties, hebben wij, in dat opzicht al wat advies gegeven, toen wij zeiden dat men moet trachten zich in contact met de geest te stellen, om te kunnen weten, wat zijn verlangen is. Het volgende middel is eveneens op ervaring gegrond. De onzichtbare wezens die door voor de zintuigen waarneembare verschijnselen hun aanwezigheid doen kennen, zijn, in het algemeen, Geesten van een mindere orde, die men door een zedelijk overwicht

---

⁽¹³⁾ Een van de door de verscheidenheid en het zonderlinge van de verschijnselen, merkwaardigste gebeurtenissen van dien aard, is ongetwijfeld het voorval in 1852, te Bergzabern bij Weissemburg, in de Paltz (Rijn-Beijeren). Die gebeurtenis is des te opmerkelijker omdat men bij één en dezelfde persoon bijna alle soorten van spontane manifestaties verenigd vindt: rumoer, waardoor het huis op zijn grondvesten schudt, het door elkaar werpen van meubilair; somnambulisme, geestvervoering, catalepsie, elektrische aantrekking; geschreeuw en geluiden in de lucht, speeltuigen die zonder door iemand aangeraakt te worden, bespeeld werden, intelligente mededelingen, enzovoorts. En, wat niet minder belangrijk is, is de constatering van die feiten, gedurende twee jaren, door ontelbare ooggetuigen, die door hun kunde en hun stand in de maatschappij alle geloof verdienen. Het authentieke verhaal is toentertijd in verschillende Duitse dagbladen vermeld en is in het bijzonder beschreven in een vlugschrift dat thans uitverkocht en zeer zeldzaam geworden is. In de Revue Spirite van 1858 is de volledige vertaling van dit vlugschrift, met de daarbij gevoegde nodige aanmerkingen en verklaringen, opgenomen. Voor zover ons bekend is, is dit de enige bestaande Franse uitgave die er van dit verhaal bestaat. Het aangrijpend belangwekkende van die verschijnselen daargelaten, zijn zij ook, met het oog op de praktische beoefening van het spiritisme, buitengewoon instructief.

kan beheersen; het is dat overwicht dat men moet trachten te verkrijgen.

Om dit overwicht te verkrijgen, moet men de persoon van de toestand van natuurlijk medium tot die van facultatief medium doen overgaan. Dan gebeurt er hetzelfde als bij het somnambulisme. Men weet, dat het natuurlijk somnambulisme, gewoonlijk ophoudt als dit door het magnetische somnambulisme vervangen wordt. Daardoor wordt de gave van de ziel om zich vrij te maken, niet opgeheven, maar wordt daaraan alleen een andere richting gegeven. Hetzelfde vindt plaats met de mediamieke gave. Met het oog hierop, moet men, in plaats van de uiting van de verschijnselen te belemmeren, wat zelden mogelijk en niet altijd zonder gevaar is, het medium uitlokken ze uit eigen beweging te doen ontstaan en zodoende de geest te dwingen zijn invloed te ondergaan. Op die manier, zal het hem mogelijk worden de geest meester te worden en van een dikwijls tirannieke overheerser, een ondergeschikt en dikwijls zeer volgzaam wezen te maken. Een opmerkelijk feit, dat door de ervaring gestaafd wordt, is, dat in een dergelijk geval, een kind evenveel en dikwijls veel meer macht dan een volwassene uitoefent. Een hernieuwd bewijs tot staving van dit hoofdpunt van de leer, dat de Geest alleen door het lichaam kind is, en dat hij in zich, noodwendig een vroegere ontwikkeling dan die welke hij in zijn huidige incarnatie verkregen heeft, moet bezitten; een ontwikkeling die hem op de Geesten die minder ontwikkeld zijn dan hij, een overwicht kan doen verkrijgen. De zedelijke zuivering van de geest, door raadgeving van een ander ervaren en gezaghebbend persoon, kan, indien het medium zelf daartoe niet in staat is, een zeer krachtig middel zijn. Wij komen hier later op terug.

163. Tot deze categorie van mediums zouden die personen schijnen te behoren, die van nature een bepaalde dosis elektriciteit bezitten, ware menselijke torpedo's, die door eenvoudige aanraking alle verschijnselen van aantrekking en afstoting vertonen. Het zou toch een grote misvatting zijn deze als mediums te beschouwen, want het ware mediumschap veronderstelt het bestaan van een rechtstreekse tussenkomst van een Geest, en in het gegeven geval, is het door afdoende proeven bewezen, dat de elektriciteit de enige oorzaak van die verschijnselen is. Deze vreemde eigenschap, die men bijna een afwijking zou kunnen noemen, kan soms met het mediumschap

gepaard gaan, zoals men dit uit de geschiedenis van de klopgeest van Bergzabern zien kan; maar dikwijls komt zij geheel afzonderlijk voor. De intelligente aard van de manifestaties is, zoals wij al gezegd hebben, het enige bewijs van de tussenkomst van Geesten; telkens als dit karakter ontbreekt, is men gerechtigd ze aan een zuiver fysische oorzaak toe te schrijven. Het kan mogelijk zijn dat de zogenaamde elektrische mensen meer aanleg hebben om mediums met fysische uitwerking te worden; wij zelf geloven het, maar de ervaring zal het moeten uitwijzen.

Fijngevoelige of voor elke indruk vatbare mediums

164. Men geeft die naam aan dergelijke individuen, die vatbaar zijn om de aanwezigheid van Geesten te bemerken door een onbestemde indruk, door een soort van lichte wrijving die zij op alle ledematen voelen waarvan zij zich geen rekenschap kunnen geven. Deze verscheidenheid draagt geen scherp afgebakend karakter. Alle mediums zijn onvermijdelijk gevoelig voor indrukken, en die aanleg is dus meer een algemene dan een bijzondere eigenschap. Ze is het onontbeerlijke beginsel voor de ontwikkeling van alle andere eigenschappen, en zij is iets anders, dan de zuiver fysische en zenuwachtige gevoeligheid voor indrukken, met welke men ze niet verwarren moet. Want er zijn mensen die geen fijne zenuwen hebben en echter min of meer de aanwezigheid van Geesten bemerken, terwijl er anderen zijn met zeer prikkelbare zenuwen, die hen in het geheel niet opmerken.

Deze eigenschap ontwikkelt zich door de gewoonte en kan zo scherp worden, dat degene die haar bezit aan de indruk die hij voelt, niet alleen de goede of slechte aard van de geest die bij hem is, maar zelfs zijn individualiteit herkent, evenals de blinde aan iets waarvan hij geen uitleg kan geven, de nabijheid van deze of genen herkent. Ten opzichte van de Geesten is zo iemand een waar kruidje-roer-mij-niet. Een goede Geest veroorzaakt altijd een zachte en aangename indruk; die van een kwade geest, is daarentegen, hinderlijk, benauwend en onaangenaam; er is als het ware iets onreins in de lucht.

Helderhorende mediums

165. Deze mediums horen de stem van de Geesten. Het is toen wij over de pneumatofonie spraken, reeds gezegd hebben, soms een stem, die zich in hun binnenste doet horen. Op andere momenten is het een stem van buiten, duidelijk en helder, zoals die van een levend mens. De helderhorende mediums kunnen ook met de Geesten gesprekken voeren. Als zij gewoonlijk met bepaalde Geesten spreken, herkennen zij die onmiddellijk aan de aard van hun stem. Bezit men deze gave niet zelf, dan kan men echter door middel van een helderhorend medium, dat de dienst van tolk vervult, zich met een Geest onderhouden. Deze gave is zeer aangenaam als het medium geen andere dan goede Geesten of alleen Geesten die hij aanroept hoort; maar dit is niet het geval als een kwade Geest hem achtervolgt en hem telkens de onaangenaamste en zelfs de onbetamelijkste dingen doet horen. In een dergelijk geval, moet men trachten zich door de middelen die wij in het hoofdstuk over de Beheersing door Geesten zullen opgeven, van te bevrijden.

Heldersprekende mediums

166. De helderhorende mediums, die datgene wat zij horen alleen mondeling overbrengen, zijn eigenlijk geen heldersprekende mediums. Deze laatste horen dikwijls niets; de Geest werkt bij deze op de werktuigen van de stem, zoals hij bij de schrijvende mediums op de hand werkt. De Geest die zich manifesteren wil, gebruikt die zintuigen van het medium die hij het buigzaamste vindt; bij de een maakt hij gebruik van de hand, bij een ander van de spraak, bij een derde van het gehoor. Het sprekende medium spreekt gewoonlijk zonder dat hij van hetgeen hij zegt, bewust te zijn. Dikwijls zegt hij dingen die geheel buiten de kring van zijn denkbeelden liggen. Ofschoon hij volkomen wakker is en zich in zijn normale toestand bevindt, herinnert hij zich zelden wat hij gezegd heeft. Kortom, de stem is bij hem het werktuig waarvan de Geest gebruikmaakt, en waardoor een ander persoon in contact met de geest kan treden, zoals hij dit door bemiddeling van een helderhorend medium doen kan. De heldersprekende mediums zijn niet altijd zo passief; er zijn er die op hetzelfde ogenblik dat zij de woorden uiten, de intuïtie ontvangen van hetgeen zij zeggen. Wanneer wij over de intuïtieve mediums zullen spreken, komen wij op deze verscheidenheid terug.

Helderziende mediums

167. De helderziende mediums bezitten de gave om Geesten te zien. Er zijn er die deze gave in hun normale en in volkomen wakende toestand bezitten en er een duidelijke herinnering van behouden. Anderen bezitten ze alleen wanneer zij in een somnambulistische of daaraan grenzende toestand zijn. Deze gave is zelden voortdurend, maar bijna altijd het gevolg van een tijdelijke en voorbijgaande crisis. Alle personen die het tweede gezicht bezitten kan men onder de categorie van de helderziende mediums rangschikken. De mogelijkheid om in de droom Geesten te zien, is ongetwijfeld het uitwerking van een soort mediumschap, maar maakt iemand nog niet tot een eigenlijk helderziend medium. Wij hebben in het 6e hoofdstuk “over de zichtbare manifestaties,” de uitleg van dit verschijnsel gegeven.

De helderziende mediums verkeren, evenals de personen die het tweede gezicht bezitten, in de mening dat zij door middel van hun ogen zien; maar in werkelijkheid is het de ziel die ziet, en dit is de reden, waarom zij net zo goed met gesloten als met geopende ogen zien; er vloeit hieruit voort, dat een blinde, net zo goed als een helderziende, Geesten zien kan. Er zou hieromtrent een belangrijk onderzoek te doen zijn, namelijk of die gave bij blinden, vaker voorkomt dan bij helderzienden voorkomt. Geesten die blind geweest waren, hebben ons medegedeeld, dat zij gedurende hun leven, van sommige dingen de indruk door de ziel ontvingen, en dat zij niet in een zwarte duisternis gedompeld waren.

168. Men moet het zien van toevallige en spontane verschijningen, van de feitelijke gave om Geesten te zien, onderscheiden. Het eerste komt veelvuldig voor voornamelijk op het ogenblik van de dood van degenen die ons lief zijn of die wij gekend hebben, en die ons komen waarschuwen, dat zij niet meer tot deze wereld behoren. Er bestaan, de visioenen in de droom niet meegerekend, vele voorbeelden van feiten van dien aard. Op andere momenten zijn het eveneens bloedverwanten of vrienden, die ofschoon sinds kortere of langere tijd overleden, ons verschijnen, hetzij om ons raad te geven ofwel om ons een dienst te vragen. De diensten die door een Geest verzocht kunnen worden, bestaan gewoonlijk in het vervullen van het een of ander dat hij zelf bij zijn leven, niet heeft kunnen doen, ofwel daarin hem door gebeden bij

te staan. Het zien van deze verschijningen die opzichzelfstaande feiten zijn die altijd een individueel en persoonlijk karakter dragen, is niet datgene wat een feitelijke gave uitmaakt. De wezenlijke gave bestaat in de, al dan niet voortdurende, dan toch in de zeer veelvuldige mogelijkheid, om de Geesten die zich voordoen, zelfs degenen die ons geheel vreemd zijn, te zien. Zij die deze gave bezitten, zijn de eigenlijk gezegde helderziende mediums. Onder de helderziende mediums, zijn er, die alleen die Geesten zien, die men aangeropen heeft. Zij zijn in staat er de meest nauwkeurige beschrijving van te geven, zij beschrijven tot in de kleinste details, hun gebaren, kleding, de uitdrukking van hun gezicht, ja zelfs de gevoelens die hen schijnen te bezielen. Bij anderen is deze gave nog veel uitgebreider; deze zien de gehele Geestenbevolking die hen omringt, gaan en komen, en om zo te zeggen hun bezigheden verrichten.

169. Wij woonden op bepaalde avond, samen met een zeer goed medium de voorstelling bij van de Oberon. Er waren in de zaal een groot aantal onbezette plaatsen, maar vele hiervan waren door Geesten ingenomen, die de voorstelling schenen te volgen. Sommigen gingen bij de een of ander toeschouwer staan en schenen naar hun gesprekken te luisteren. Op het toneel vond iets anders plaats; verschillende Geesten van een opgeruimd humeur stonden achter de toneelspelers, en vermaakten zich met hen belachelijk te maken, door op een komische wijze hun gebaren na te botsen. Andere meer serieuze Geesten, schenen de zangers aan te moedigen, en zich moeite te geven hen meer vuur bij te zetten. Een van deze Geesten hield zich voortdurend, wij dachten met enigszins luchtige bedoelingen, bij een van de voornaamste zangeressen op; toen wij deze Geest na het vallen van het doek tot ons geroepen hebben, kwam hij bij ons, en deed ons enigszins strenge verwijten over onze lichtvaardige oordeelvelling. Ik ben niet, wat u denkt, zei hij, ik ben haar gids en Beschermeest; haar leiding is mij opgedragen. Na een serieus onderhoud gedurende enige minuten, verliet hij ons, met de woorden: "Vaartwel; zij is in haar loge; ik moet over haar waken."

Vervolgens riepen wij de geest aan van Weber, de auteur van de opera, en vroegen hem hoe hij over de uitvoering van zijn werk dacht. "Het is best redelijk, zei hij, maar zwakjes; de zangers zingen, maar meer ook niet; er zit geen vuur in. Wacht, vervolgde hij, ik wil trachten hen wat

meer van het heilige vuur in te boezemen.” Toen zag men hem op het toneel boven de zangers zweven; het was alsof er een stroming van hem uitging, die zich over hen uitspreidde; op dat ogenblik ontstond er bij hen een opleving van energie.

170. Zie hier nog een ander feit, waardoor de invloed die de Geesten op de mensen zonder dat deze dit weten, uitoefenen, bewezen wordt. Net als op die avond woonden wij met een helderziend medium een voorstelling bij, in de schouwburg. Toen wij met een Geesttoeschouwer een gesprek aangeknoopt hadden, zei deze ons: “Gij ziet die twee dames wel die alleen in die loge op de eerste rang zitten; wel nu, ik maak mij sterk hen de zaal te doen verlaten.” Dit gezegd hebbende, zagen wij hem in de aangewezen loge plaatsnemen, en het woord tot de twee dames richten; deze, die zeer aandachtig naar het spel luisterden, keken elkaar plotseling aan, schenen met elkaar te overleggen, verlieten de zaal en kwamen niet meer terug. De Geest gaf ons toen een komisch teken, om te tonen dat hij woord gehouden had; doch wij zagen hem niet terug om hem een meer uitvoerige uitleg te kunnen vragen. Op die wijze zijn wij dikwijls van de rol, die de Geesten onder de levenden vervullen, getuige geweest. Wij hebben hen in verschillende bijeenkomsten, op bals, concerten, in de kerk, bij begrafenissen, bruiloften, enzovoorts gadeslagen, en wij vonden er overal die tot slechte driften, onenigheid en ruzie aanzetten en zich over hun uitpattingen verheugden; anderen echter, bestreden die tragische invloed, maar vonden maar zelden gehoor.

171. Het zien van Geesten kan ongetwijfeld ontwikkeld worden, maar is een van die gaven, waarvan men goed doet de natuurlijke ontwikkeling af te wachten zonder die uit te lokken, indien men geen gevaar wil lopen de speelbal van zijn verbeelding te worden. Wanneer de kiem van een gave aanwezig is, openbaart deze zich vanzelf; het uitgangspunt moet zijn: niet het onmogelijke verlangen, maar zich tevreden stellen met dat wat God ons geschonken heeft, want door te veel te willen, loopt men gevaar, datgene wat men bezit, te verliezen. Toen wij zeiden, dat de feiten van spontane verschijningen veelvuldig zijn (zie nr. 107) hebben wij daarmee niet bedoeld dat zij zeer algemeen zijn; en wat nu de feitelijke helderziende mediums aangaat, deze zijn nog zeldzamer, en men moet ten opzichte van degenen die voorgeven deze gave te bezitten zeer op zijn hoede zijn. Het is raadzaam pas na de

stelligste bewijzen ervan gekregen te hebben, daarin te geloven. Wij spreken niet eens van hen, die de zonderlinge inbeelding van globule Geesten hebben, die wij in nr. 108 beschreven hebben, maar van hen die op een rationele wijze beweren Geesten te zien. Sommige mensen kunnen zich ongetwijfeld te goeder trouw vergissen, maar anderen kunnen deze gave ook uit egoïsme of winstbejag voorwenden te bezitten. Men moet in zulke omstandigheden vooral het karakter, de zedelijkheid en de gewone mate van oprechtheid van de persoon in aanmerking nemen; maar het is vooral in de uitvoerige opgave van de bijzondere omstandigheden, dat men de zekerste toetsing kan vinden want er zijn er, waar niet aan getwijfeld kan worden. Zoals onder andere de nauwkeurige beschrijving van het uiterlijk van Geesten die het medium gedurende hun leven niet gekend heeft. Het volgende feit behoort tot die categorie. Een weduwe, van wie de overleden echtgenoot dikwijls met haar in contact kwam, bevond zich eens met een helderziend medium, die haar evenmin als haar familie kende. Dat medium zei haar: Ik zie een Geest bij u. O! zei daarop de dame, het is zeker mijn echtgenoot die mij bijna nooit verlaat. - Nee, antwoordde het medium, het is een vrouw van een bepaalde leeftijd, zij is op een eigenaardige wijze gekapt; zij draagt een witte band om het voorhoofd. Hieraan, en aan de beschrijving van nog andere details, herkende de dame, zonder de minste twijfel, haar grootmoeder, aan wie zij op dat ogenblik in het geheel niet dacht. Indien het medium de gave had willen voorwenden, dan zou niets eenvoudiger voor hem geweest zijn dan de gedachte van de dame over te nemen, maar hij zag in plaats van de echtgenoot van de dame, waarmee haar gedachte vervuld was, een vrouw met een bijzonder kapsel, waaraan niets hem had kunnen doen denken. Dat feit bewijst ook nog iets anders, en wel: dat het zien door het medium, niet de terugkaatsing is van een voor hem vreemde gedachte. (Zie nr. 102.)

Somnambulistische mediums

172. Het somnambulisme kan als een variëteit van mediumschap beschouwd worden, of beter gezegd, deze twee soorten van verschijnselen, komen dikwijls samen voor. De somnambule handelt onder de invloed van zijn eigen Geest; het is zijn eigen ziel, die in ogenblikken van vrijheid, ziet, hoort en bij zijn waarnemingen de

grenzen van zijn zintuigen overschrijdt. Wat hij uit, put hij uit zichzelf; gewoonlijk zijn zijn denkbeelden juist, is zijn kennis uitgebreider dan in de normale toestand, omdat zijn ziel vrij is. Kortom: hij leeft bij voorbaat het leven van de Geesten. Het medium echter, is het werktuig van een voor hem vreemde intelligentie; hij is passief, en wat hij zegt komt niet uit zichzelf voort. Om het beknopt te zeggen: de somnambule uit zijn eigen gedachten, het medium die van een ander. Maar de Geest die aan een gewoon medium mededelingen doet, kan dit evengoed aan een somnambule doen; dikwijls maakt de toestand van vrijheid waarin de ziel zich gedurende de staat van somnambulisme bevindt, deze mededelingen gemakkelijker. Vele somnambules zien zeer duidelijk de Geesten en beschrijven ze even nauwkeurig als de helderziende mediums; zij kunnen zich met hen onderhouden en ons hun gedachten mededelen, zodanige mededelingen die de grenzen van hun eigen kennis te boven gaan, worden hun dikwijls door andere Geesten ingegeven. Het volgende is een merkwaardig voorbeeld, waarbij de tweeledige handeling van de geest van de somnambule en van de vreemde geest, zich op de meest ondubbelzinnige wijze openbaart:

173. Een van onze vrienden bezat als somnambule een jongeling van 14 à 15 jaar, van heel gewoon verstand en die zeer beperkt onderwijs genoten had. Ondanks dit feit, gaf hij als somnambule bewijzen van buitengewone helderziendheid en grote scherpzinnigheid. Hij muntte vooral uit in de behandeling van ziekten, en heeft een groot aantal genezingen, dat als onmogelijk beschouwd werd, volbracht. Eens gaf hij een consult aan een zieke wiens kwaal hij met volkomen juistheid beschreef. “Dit is niet genoeg, werd hem gezegd, u dient nu ook het geneesmiddel op te geven. Dat kan ik niet, antwoordde hij, mijn engeldocctor is niet hier. Wat bedoelt u met uw engeldocctor? Degene die mij de geneesmiddelen opgeeft. Bent u het dan niet, die de geneesmiddelen ziet? Welnee! Ik zeg u immers, dat het mijn engeldocctor is, die ze mij opgeeft.” Bij deze somnambule, was dus het zien van de kwaal een handeling van zijn eigen Geest, waarvoor hij geen hulp nodig had; maar de aanwijzing van de geneesmiddelen werd hem door een ander gegeven, toen die andere niet ter plaatse was, kon hij niets zeggen. Alleen, was hij niets dan een somnambule; bijgestaan

door degene die hij zijn engeldoctor noemde was hij een somnambulistisch medium.

174. De somnambulistische helderheid is een gave die aan het organisme eigen is en geheel onafhankelijk van de verhevenheid en ontwikkeling, ja zelfs van de zedelijke toestand, van het individu. Een somnambule kan dus zeer helderziend zijn en toch, indien zijn geest weinig ontwikkeld is, niet in staat zijn, om bepaalde vraagstukken op te lossen. Degene die uit zichzelf spreekt, kan dus goede en slechte dingen, valse of juiste denkbeelden uiten, met min of meer discretie en nauwgezetheid, al naargelang de verhevenheid of minderheid van zijn eigen Geest, handelen; in een dergelijk geval kan de bijstand van een andere Geest, wat aan zijn bekwaamheid ontbreekt, aanvullen. Maar een somnambule kan net zo goed als een medium, door een leugenachtige of lichtzinnige of zelfs slechte Geest bijgestaan worden; hierbij zijn de zedelijke hoedanigheden vooral van grote invloed om de goede Geesten tot zich te trekken. (Zie het Boek der Geesten, Somnambulisme, vraag 425; en hierachter het hoofdstuk over de Zedelijke invloed van de Mediums.)

Genezende mediums

175. Wij zullen over dit soort mediums, alleen ter herinnering aandacht schenken, omdat dit onderwerp voor ons bestek een te grote uitvoerigheid zou verkrijgen, bovendien weten wij dat een van onze vrienden, een dokter, het voornemen heeft, dit onderwerp, in een afzonderlijk werk over de intuïtieve geneeskunde, speciaal te behandelen. Wij beperken ons dus tot de opmerking, dat dit soort mediumschap, voornamelijk bestaat in de gave die sommige personen bezitten, om te genezen: door slechts een aanraking, door het aankijken, zelfs door een wenk, zonder daarbij geneesmiddelen te gebruiken. Men zal waarschijnlijk zeggen dat dit niet anders is dan het magnetisme. Het is duidelijk dat de magnetische vloeistof in deze een grote rol speelt, maar wanneer men het verschijnsel nauwlettend bekijkt, dan ontdekt men met weinig moeite, dat er nog iets anders bestaat. Het gewone magnetisme is een wezenlijke onafgebroken, geregelde en stelselmatige behandeling; hier gaat het er geheel anders aan toe. Bijna alle magnetiseurs zijn, als zij het op een geschikte wijze weten aan te leggen, in staat te genezen, terwijl bij de genezende mediums, de gave spontaan

is en sommigen die bezitten deze zonder ooit over magnetisme te hebben horen spreken. De tussenkomst van een geheime macht, want hieruit bestaat het mediumschap, wordt onder bepaalde omstandigheden duidelijk bewezen, vooral als men in aanmerking neemt dat men de meeste personen die men met recht genezende mediums kan noemen, hun toevlucht tot het gebed ziet nemen, dat een ware inroeping is. (Zie hierover nr. 131)

176. De volgende antwoorden zijn ons op onze vragen over dit onderwerp, door de Geesten gegeven.

- 1) Kan men de mensen die met magnetische kracht begaafd zijn, als een afzonderlijke soort mediums beschouwen?

“Hieraan valt niet te twijfelen.”

- 2) Het medium is echter een middelaar tussen de geest en de mens; en als een magnetiseur, zijn kracht uit zichzelf put, lijkt hij dus niet de middelaar voor enige vreemde macht te zijn?

“Dit is een misvatting; het is waar dat de magnetische kracht in de mens zetelt, maar deze wordt door de werking van de Geesten die hij te hulp roept, vermeerderd. Indien u, met het doel om te genezen, magnetiseert, en een goede geest die in u en uw zieke belang stelt, aanroept, dan vermeerderd deze uw kracht en uw wil: hij geeft een richting aan uw fluïdum, en schenkt daaraan de vereiste eigenschappen.”

- 3) Er bestaan toch zeer goede magnetiseurs, die niet in Geesten geloven?

“Gelooft u dan dat de Geesten alleen invloed uitoefenen op diegenen die in hen geloven? Zij, die met de bedoeling om goed te doen, magnetiseren, worden door goede Geesten bijgestaan. Ieder mens die het goede wil, roept hen tot zich, zonder daarvan bewust te zijn, evenals hij door de zucht naar het kwaad en door slechte voornemens, de kwade Geesten tot zich trekt.”

- 4) Zou degene die de macht bezit, indien hij daarbij in de tussenkomst van de Geesten geloofde, krachtiger resultaten teweegbrengen?

“Hij zou dingen doen, die u als wonderen zou beschouwen”

- 5) Bezitten sommige mensen werkelijk de gave om alleen door aanraking, zonder daarbij magnetische handbewegingen (passes) te maken, te genezen?

“Zeer zeker; bent u niet reeds bekend met verschillende voorbeelden?”

- 6) Bestaat er bij hen in dat geval magnetische werking of werkt alleen de invloed van de Geesten?

“Beide gevallen vinden plaats. Deze mensen zijn, aangezien zij door de invloed van Geesten handelen, werkelijk mediums; maar dat wil niet zeggen, dat zij daarom in de zin die u er aan hecht genezende mediums zijn.”

- 7) Kan die macht op een ander overgedragen worden?

“De macht niet, maar wel de kennis van wat men nodig heeft om die macht uit te oefenen als men ze bezit. Menigeen zou niet verwachten dat ze deze macht bezitten als hij niet geloofde dat deze op hem overgedragen was.”

- 8) Kan men alleen door het gebed genezingen verkrijgen?

“Ja, soms, als God dit toelaat; maar het is wellicht voor de zieke goed, nog langer te lijden: en dan gelooft u, dat uw gebed niet verhoord wordt.”

- 9) Zijn er ook vormen van gebeden die hiertoe krachtiger zijn dan andere?

“Bijgeloof alleen, kan enige kracht aan bepaalde woorden toeschrijven, en niet dan onwetende of leugenachtige Geesten, kunnen door het voorschrijven van formules voor gebeden aan zodanige denkbeelden voedsel geven. Het kan echter gebeuren, dat bij weinig ontwikkelde mensen en die niet in staat zijn om zuiver geestelijke dingen te begrijpen, het gebruik maken van een formule ertoe bijdraagt hen vertrouwen in te boezemen; maar in een dergelijk geval, is het niet de formule die werkzaam is, maar het geloof dat door de gedachte die men aan het gebruik van de formule hecht, versterkt wordt.”

Pneumatografische mediums

177. Men geeft deze naam aan mediums die in staat zijn, om direct schrift te verkrijgen, wat niet met alle schrijvende mediums het geval is. Deze eigenschap komt tot nog toe zeer zelden voor, waarschijnlijk wordt zij door oefening ontwikkeld, maar zoals wij reeds gezegd hebben, bepaalt zich haar praktisch nut tot een duidelijke constatering van de bemiddeling van een geheime macht bij de manifestaties. Men kan alleen door de ondervinding te weten komen of men die gave bezit; men kan het dus onderzoeken, en bovendien kan men het door middel van de andere middelen van contact, aan een Beschermgeest vragen. Naargelang de meerdere of mindere kracht van het medium, verkrijgt men enkele trekken, tekens, letters, woorden, zinnen, en zelfs hele bladzijden schrift. Het is meestal voldoende een opgevouwen vel papier gedurende tien of vijftien minuten, soms langer, op de een of andere ofwel op een door de geest aangewezen plaats, te leggen. Gebed en innige stille overpeinzing zijn een volstrekt vereiste; daarom kan men in een bijeenkomst van weinig serieuze mensen, of van mensen die niet met sympathie of welwillende gevoelens bezielde zijn, het als onmogelijk beschouwen het te verkrijgen. (Zie de theorie van het directe schrift, 8ste hoofdstuk. Laboratorium van de onzichtbare wereld (nr. 127 en volgende), en 12de hoofdstuk, Pneumatografie).

Wij zullen in de volgende hoofdstukken, meer in het bijzonder de schrijvende mediums behandelen.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK

Schrijvende of Psychografische Mediums

Mechanische; intuïtieve; half mechanische; geïnspireerde of onwillekeurige mediums; mediums met voor gevoel.

178. Van alle middelen van contact is schrijven met de hand het eenvoudigste, gemakkelijkste en vooral volledigste. Dit middel moet het voorwerp van heel ons streven zijn, want wij kunnen er met de Geesten een even permanente en regelmatige omgang door hebben, als die wij mensen met elkaar onderhouden. Men moet er zich des te meer op toelagen omdat het het middel is waardoor de Geesten het beste van hun aard en de graad van hun volmaaktheid of minderheid openbaren. Door het gemak waarmee zij zich op die wijze kunnen uitdrukken, leren zij ons hun diepste gedachten kennen, en stellen ons daardoor in staat hen te beoordelen en naar waarde te schatten. Bovendien is de gave van schrijven van het medium het meest ontvankelijk om door oefening ontwikkeld te worden.

Mechanische mediums

179. Als men bepaalde uitwerkingen die door de beweging van de tafel, door het schrijvende korfje of plankje voortgebracht worden, gadeslaat, kan men niet betwijfelen dat er een onmiddellijke werking van de geest op die voorwerpen plaatsvindt. Het korfje maakt dikwijls zulke hevige bewegingen dat het uit de handen van het medium ontsnapt; dikwijls zelfs, richt het zich naar de een of ander van het gezelschap om deze te duwen of te stoten; op andere tijden geven zijn bewegingen vriendschappelijke gevoelens te kennen. Hetzelfde gebeurt wanneer het potlood in de hand gehouden wordt; dikwijls wordt dit met kracht weggegooid, ofwel beweegt de hand evenals het korfje zich stuiptrekkend en slaat met drift op de tafel, zelfs als het medium zelf uiterst kalm is, en zelf verwonderd is dat hij zich niet kan bedwingen. Laat ons hier in en passant opmerken, dat dit geweld altijd de aanwezigheid van onvolmaakte Geesten verraadt. De wezenlijk verheven Geesten, zijn altijd kalm, waardig en vriendelijk; indien men niet behoorlijk naar hen luistert, vertrekken zij, en anderen nemen hun

plaats in. De Geest kan dus, hetzij door de beweging van het een of ander voorwerp, voor wat de hand van het medium slechts als steunpunt dient, hetzij door zijn werking op de hand zelf, onmiddellijk zijn gedachten uitdrukken. Wanneer de Geest, onmiddellijk op de hand zelf werkt, geeft hij daaraan een impuls die geheel onafhankelijk van de wil van het medium is. Zolang de Geest iets te zeggen heeft, gaat de hand zonder ophouden en ongeacht het medium door met schrijven, en houdt pas op als de Geest niets meer te zeggen heeft. Wat het verschijnsel in deze omstandigheid karakteriseert, is dit, dat het medium volstrekt geen besef heeft van hetgeen hij schrijft; die complete onbewustheid, constitueert in dat geval, wat men passieve of mechanische mediums noemt.

Deze gave is van een grote waarde, omdat zij alle twijfel over de onafhankelijkheid van het geschrevene van de gedachte van degene die schrijft, wegneemt.

Intuïtieve mediums

180. De overbrenging van de gedachten geschiedt ook door middel van de geest van het medium; of liever, door zijn ziel, aangezien wij deze naam aan de geïncarneerde Geest gaven; in dit geval werkt de vreemde Geest niet op de hand van het medium om die te doen schrijven, houdt die niet vast, geleidt die niet, maar werkt op de ziel, met welke hij zich vereenzelvigd. Onder deze impuls, bestuurt de ziel de hand, en de hand geleidt het potlood. Hier valt iets op te merken waarvan de kennis voor ons zeer belangrijk is, namelijk dat de vreemde Geest niet in de plaats van de ziel treedt, want hij kan die niet verdringen; hij beheerst de ziel zonder dat deze daarvan bewust is, en drukt zijn wil op haar af. De rol welke de ziel vervult, is in dit geval niet helemaal passief; zij is het, die de gedachte van de vreemde geest ontvangt en overbrengt. In deze toestand is het medium, hoewel het niet zijn eigen gedachten zijn, van hetgeen hij schrijft, bewust; hij is dan, wat men een intuïtief medium noemt.

Is dit zo, zal men zeggen, dan wordt door niets bewezen dat het een andere Geest dan dit van het medium is, die schrijft. De onderscheiding is inderdaad soms vrij moeilijk te maken, maar het kan haast niet anders zijn. Men kan echter de ingegeven gedachten daaraan herkennen dat zij

nooit van tevoren bedacht zijn, de gedachten komen onder het schrijven op en zijn dikwijls met die, die men zich vooraf gevormd heeft, in strijd, en kunnen zelfs boven de kennis en bekwaamheden van het medium uitstijgen. De rol die een mechanisch medium vervult, is die van een werktuig; het intuïtieve medium handelt op dezelfde manier als een tolk. Deze moet toch, wil hij de gedachten overbrengen, ze kunnen verstaan, zich deze als het ware eigen maken, wil hij deze getrouw vertalen; en toch is die gedachte niet de zijne; zij gaat alleen dóór zijn hersenen. Dat is juist de rol die door het intuïtieve medium vervuld wordt.

Halfmechanische mediums

181. Bij een zuiver mechanisch medium is de beweging van de hand geheel van zijn wil onafhankelijk; bij het intuïtief medium is de beweging vrijwillig en facultatief. Het halfmechanische medium heeft iets van beiden; hij gevoelt een impuls, die buiten zijn wil aan zijn hand gegeven wordt, maar tegelijkertijd is hij van wat hij schrijft bewust, en schrijft naargelang de woorden gevormd worden. Bij de eerste, volgt de gedachte op het schrijven; bij de tweede gaat de gedachte het schrijven vooraf; bij de derde houden gedachten en schrijven gelijke tred. Deze laatste soort mediums komen het vaakst voor.

Geïnspireerde mediums

182. Ieder mens die, hetzij in normale toestand, hetzij in geestvervoering, ingevingen ontvangt die aan zijn eigen gedachten vreemd zijn, kan men in de categorie van de geïnspireerde mediums rangschikken: het is, zoals men ziet een verscheidenheid van het intuïtieve mediumschap, met dit onderscheid dat de tussenkomst van een geheime macht nog minder duidelijk is, want bij de geïnspireerde is het nog moeilijker zijn eigen gedachten van de ingegeven gedachten te onderscheiden. Wat deze laatste kenmerkt, is vooral de spontaneïteit. De inspiratie ontvangen wij van Geesten die ten goede of ten kwade invloed op ons uitoefenen, maar is vooral het werk van degenen die ons welzijn nastreven, en van wie wij de raad maar al te dikwijls nodig hebben, maar niet op te volgen. Zij hebben betrekking op de besluiten die wij in alle omstandigheden van het leven nemen moeten; vanuit dit oogpunt gezien, kan men zeggen dat elk mens medium is, want er

bestaat niemand die niet zijn bescherm- en gemeenzame Geesten heeft, die alles aanwenden om hun beschermelingen heilzame denkbeelden in te geven. Indien men van deze waarheid goed overtuigd zou zijn, dan zou men op momenten waarin men niet weet hoe te handelen of te spreken meer zijn toevlucht tot de ingeving van zijn beschermgeest nemen. Laat men in geval van nood hem intens en met vertrouwen aanroepen, en men zal meestal verbaasd staan over de denkbeelden die men heeft, hetzij om een besluit te nemen of iets op te stellen, die als het ware als door een toverslag zullen opkomen. Indien er zich geen gedachten opdoen, is dit een bewijs dat men wachten moet. Het bewijs dat de opgekomen gedachten wel degelijk een ons vreemde gedachte is, is, dat indien het een eigen gedachte was, men daarover altijd zou hebben kunnen beschikken, en dat er geen reden bestaat die zou kunnen verhinderen dat deze zich niet naargelang onze wil openbaarde. Hij die niet blind is, hoeft indien hij verlangt te zien, slechts de ogen te openen; het gaat net zo bij degene die in het bezit van eigen denkbeelden is en deze altijd tot zijn beschikking heeft en indien er bij hem geen gedachten naar wens opkomen, komt dit omdat hij die noodzakelijkerwijs elders dan uit zijn eigen voorraad moet putten.

Onder dezelfde categorie kan men ook die mensen indelen, die zonder in het bezit zijn van een buitengewoon verstand en zonder uit hun normale toestand te raken, voorbijgaande flikkeringen van intellectuele helderheid hebben, die hen voor een ogenblik een ongewone gemakkelijkerheid van opvatting en voordracht, en in sommige gevallen, een voorgevoel van toekomstige dingen, geeft. In zulke ogenblikken, die men terecht ogenblikken van inspiratie noemt, vloeien de gedachten bij ons over en volgen elkaar als het ware vanzelf op, door een onwillekeurige en bijna koortsachtige impuls aangedreven. Het is alsof een hogere intelligentie ons te hulp komt, en alsof onze geest van een last bevrijd wordt.

183. Intelligente mensen op allerlei vakgebieden, kunstenaars, geleerden en letterkundigen, zijn ongetwijfeld vergevorderde Geesten, die uit zichzelf in staat zijn grote dingen te begrijpen en te bedenken; en het is juist omdat zij daarvoor bekwaam geacht worden, dat Geesten die het een of ander werk wensen uitgevoerd te zien, hen daartoe de nodige denkbeelden ingeven, en deze personen zijn zodoende dikwijls, zonder het te weten, mediums. Zij hebben toch een zeker geheimzinnig besef

van een vreemde hulp, want degene die zijn inspiratie te hulp roept, doet niets anders dan een evocatie; indien hij niet verwachtte verhoord te worden, zou hij dan zo dikwijls uitroepen: Mijn goede Genius, kom mij te hulp! Die bewering wordt door de volgende antwoorden bevestigd.

— Wat is de eerste oorzaak van de inspiratie?

“Een Geest die zich door middel van de gedachte openbaart.”

— Heeft de inspiratie alleen openbaring van grote dingen ten doel?

“Nee, dikwijls heeft zij betrekking op de meest gewone omstandigheden van het leven. U wilt bijvoorbeeld ergens naar toe gaan maar een geheime stem zegt u, het niet te doen, omdat er voor u gevaar aan verbonden is, of zij zegt u iets te doen waaraan u niet dacht: dat is inspiratie. Er bestaan slechts weinig mensen, die in het een of ander ogenblik niet min of meer geïnspireerd geworden zijn.”

— Zou men bijvoorbeeld een schilder of musicus, in ogenblikken van inspiratie, als mediums kunnen beschouwen?

“Ja, want in die ogenblikken is hun ziel vrijer en als van de stof ontbonden; zij verkrijgt een gedeelte van haar eigenschappen van Geest terug en ontvangt daardoor gemakkelijker, de mededelingen van andere Geesten die haar inspireren.”

Mediums met voorgevoel

184. Het voorgevoel is een geheimzinnige ingeving van toekomstige dingen. Bij bepaalde mensen is deze gave in meerdere of mindere mate ontwikkeld. Zij kunnen die aan een bepaald soort van tweede gezicht te danken hebben, die hen de gevolgen van de tegenwoordige omstandigheden en de aaneenschakeling van de gebeurtenissen onderling, kan doen gewaarworden. Maar het is ook dikwijls het gevolg van geheime mededelingen en het is vooral in dit geval dat men degenen die die gave hebben de benaming van Mediums met voorgevoel kan geven, die een diversiteit van de geïnspireerde mediums zijn.

ZESTIENDE HOOFDSTUK

Bijzondere Mediums

Bijzondere aanleg van de mediums. Synoptische tabel van de verschillende soorten van mediums.

185. Behalve de categorieën van mediums, die wij vermeld hebben, bestaan er in het mediumschap nog oneindig vele andere variëteiten, die men onder de naam van bijzondere mediums samenvat, en die hun kundigheden hebben die nog niet definieerbaar zijn, omdat dat abstracties zijn van kwaliteiten en kennis van de Geest die zich openbaart.

De aard van de mededelingen staat altijd in relatie tot de aard van de geest en draagt het stempel van zijn verhevenheid of minderheid, kennis of onwetendheid. Maar bij gelijke verdienste, gezien vanuit het standpunt van de hiërarchie, bestaat er bij deze neiging om zich liever met het één dan met het ander bezig te houden. De klopgeesten bijvoorbeeld, doen zelden andere dan fysische manifestaties; en onder de Geesten die intelligente manifestaties voortbrengen, bevinden zich dichters, musici, tekenaars, moralisten, geleerden, artsen enzovoorts. Wij spreken van de Geesten die tot een middenklasse behoren, want als Geesten op een bepaalde hoogte gekomen zijn, vloeit iedere aanleg, in de eenheid van de volmaaktheid, samen. Maar bij de aanleg voor de geest is er ook nog die van het medium, dat voor de geest een min of meer gemakkelijk, min of meer geschikt werktuig is, en bij wie hij bijzondere eigenschappen ontdekt die door ons niet waargenomen kunnen worden. Laten wij dit middels een voorbeeld ophelderen: een zeer kundige musicus heeft verschillende violen tot zijn beschikking; voor ieder ander zijn het allemaal goede instrumenten, maar de door en door bekwame kunstenaar vindt er een groot onderscheid in. Hij ontdekt er uiterst fijne verschillen in, die hem er een zullen doen uitkiezen en de andere zullen doen verwerpen. De verschillen begrijpt hij door intuïtie, maar kan het niet beschrijven. Zo is het ook bij de mediums: wanneer de mediamieke kracht gelijk is, zal de Geest, naargelang van de aard van de mededelingen die hij doen wil, aan de een of de ander de voorkeur geven. Zo ziet men bijvoorbeeld mensen

als medium uitstekende verzen schrijven, ofschoon zij in hun gewone toestand nooit in staat zijn geweest twee regels poëzie te schrijven. Anderen echter zijn poëten en hebben als medium, ondanks hun verlangen daartoe, nooit iets anders dan proza kunnen schrijven. Hetzelfde is het geval met het tekenen, de muziek enzovoorts. Er zijn er die zonder de minste wetenschappelijke kennis te bezitten, een bijzonder aanleg hebben, om wetenschappelijke mededelingen te ontvangen; anderen hebben die voor geschiedkundige verhandelingen; weer anderen zijn gemakkelijke tolken voor moraliserende Geesten. Kortom: hoe buigzaam het medium ook moge zijn, toch dragen de mededelingen die het gemakkelijkste door hen ontvangen worden een bijzondere stempel; er zijn er zelfs die nooit van dezelfde gedachte loop verlaten, en wanneer zij ervan afwijken, ontvangen zij niets dan onvolledige laconieke en dikwijls valse mededelingen. Behalve wegens het verschil in aanleg zijn de Geesten ook ten gevolge van hun sympathieën meer of minder geneigd om hun mededelingen door deze of gene bemiddeling te doen; ook al zijn alle omstandigheden overigens gelijk, zal dezelfde Geest door sommige mediums veel uitvoeriger in zijn mededelingen zijn, alleen omdat deze hem beter aanstaan.

186. Men vergist zich dus, met te geloven, dat men omdat men een goed medium tot zijn beschikking heeft, al bezit hij ook de gave van zeer gemakkelijk te schrijven, alléén daarom goede mededelingen van allerlei aard moet ontvangen. Het eerste vereiste is ongetwijfeld, zichzelf van de bron waaruit zij vloeien te overtuigen, dat wil zeggen de aard van de geest die ze doet te onderzoeken. Daarom moet men echter niet minder op de hoedanigheden van het werktuig dat men de geest verstrekt, acht geven; men moet dus de aard van het medium bestuderen, zoals men dien van de geest bestudeert, want dit zijn de twee onontbeerlijke elementen om een voldoende uitkomst te verkrijgen. Nog is er een derde voorwaarde, die eveneens een belangrijke rol vervult; het is de intentie, de gedachte, de min of meer zuivere gevoelens van de ondervrager. Zoiets is gemakkelijk te begrijpen: Wil een mededeling goed zijn, dan moet die van een goede geest afkomstig zijn; wil deze goede Geest die KUNNEN doen, dan moet hij daartoe een goed werktuig bezitten, wil men dat hij het zal WILLEN doen, dan moet het doel zijn goedkeuring dragen. De Geest leest in de gedachten en oordeelt of de vraag die men hem doet een

ernstig antwoord waard is en of degene die haar doet, het waardig is dit antwoord te ontvangen; in het tegenovergestelde geval, verliest hij zijn tijd niet met goed graan op een stenen grond te zaaien, en dan kunnen lichtzinnige en spotgeesten naar hartenlust de teugel vieren, want deze zich weinig om de waarheid bekommerende, zien zo nauw niet, en zijn gewoonlijk over doel en middel weinig discreet.

Wij laten hier een opgave van de voornaamste soorten van mediumschap volgen, om er als het ware een synoptische tabel van te geven, in welke de reeds in de vorige hoofdstukken besproken soorten, ook opgenomen zijn, en waarbij de nummers van de artikelen waarin er meer uitvoerig over gehandeld wordt, aangegeven worden.

Wij hebben de verschillende variëteiten van mediums naar hun overeenkomst in oorzaak en uitwerking, gerangschikt. Men moet echter deze classificatie niet als absoluut beschouwen. Sommige komen veelvuldig voor; andere echter zijn zeldzaam en zijn zelfs uitzonderlijk, wat wij telkens vermelden zullen.

Deze laatste opgaven zijn allemaal door Geesten gedaan, welke daarenboven deze tabel met bijzondere zorg nagekeken en met aanmerkingen en opgaven van categorieën verrijkt hebben, zodat het bijna geheel hun werk is. Daar waar wij dat nodig achten, hebben wij hun letterlijk medegedeelde aanmerkingen, door aanhalingstekens aangeduid. Zij zijn voor het grootste gedeelte van Erastus en van Socrates.

187. Men kan de mediums in twee grote categorieën verdelen, in:

- MEDIUMS MET FYSISCHE UITWERKINGEN, dat zijn diegenen die de gave bezitten om stoffelijke of door de zintuigen waarneembare verschijnselen voortbrengen (nr. 160).
- MEDIUMS MET INTELLECTUELE UITWERKINGEN, dat zijn diegenen die in het bijzonder de gave bezitten intelligente mededelingen te ontvangen (nr. 65 en volgende).

Alle andere variëteiten sluiten zich min of meer onmiddellijk bij deze twee categorieën aan, enkele behoren tot beide. Indien men de verschillende verschijnselen, die onder mediamieke invloed worden voortgebracht, ontleedt, zal men ontwaren, dat er bij allemaal een

fysische uitwerking plaatsvindt, en dat de fysische uitwerking meestal met een intelligente gepaard gaat. De grenslijn tussen deze twee is soms moeilijk te trekken, maar hieraan zijn geen consequenties aan verbonden. Wij verstaan onder de benaming van Mediums met intellectuele uitwerkingen, die mediums die meer in het bijzonder als middelaar voor regelmatige voortgezette mededelingen kunnen dienen. (nr. 133)

188. Gemeenschappelijke variëteiten van alle soorten van mediumschap:

- Fijngevoelige mediums; mensen die vatbaar zijn om door een algemene of plaatselijke, onbepaalde of stoffelijke gewaarwording, de aanwezigheid van Geesten te voelen. De meesten herkennen de goede of kwade Geesten aan de indruk die deze bij hen teweegbrengen. (nr. 164)

“De tere en zeer gevoelige mediums moeten zich van het contact met heftige Geesten of met hen die hen onaangenaam aandoen, wegens de vermoënis die ervan het gevolg is, onthouden.”

- Natuurlijke of onbewuste mediums; die mediums, die de verschijnselen vanzelf, zonder toedoen van hun wil en meestal zonder het te weten, voortbrengen. (nr. 161)
- Facultatieve of vrijwillige mediums; die mediums, die de macht hebben om door hun wil de verschijnselen uit te lokken. (nr. 160)

“Hoe sterk deze wil ook zijn moge, zo kunnen zij echter niets teweegbrengen als de Geesten hun medewerking hiertoe weigeren, dit bewijst de tussenkomst van een vreemde macht.”

189. Bijzondere variëteiten door fysische verschijnselen.

- Klopmediums; die mediums, door wiens invloed geraas en geklop wordt voortgebracht. Een soort, die zowel bewust als onbewust, zeer algemeen is.
- Beweging veroorzakende mediums; die mediums, die beweging bij onbezielde lichamen doen ontstaan. Zeer algemeen. (nr. 61)

- Mediums voor verplaatsingen en opstijging in de lucht; die mediums, die de verplaatsing en de opheffing in de lucht zonder steunpunt, teweegbrengen. Er zijn er die zelf kunnen opstijgen. Min of meer zeldzaam, naargelang het verschijnsel min of meer sterk is; in het laatste geval zeer zeldzaam. (nr. 75 en volgende; nr. 80)
- Mediums voor verschijningen; die mediums, die fluïdieke of tastbare verschijningen, die voor de aanwezigen zichtbaar zijn, teweeg kunnen brengen. Zeer uitzonderlijk. (nr. 100, vraag 27; nr. 104)
- Mediums met muzikale uitwerking; deze lokken zonder aanraking het bespelen van sommige muziekinstrumenten uit. Zeldzaam. (nr. 74; 24e vraag.)
- Mediums voor apports; die mediums die de Geesten bij de aanbreng van stoffelijke zaken als helpers kunnen dienen. Dit is een variant op de mediums tot verplaatsing en opstijging. Deze komen slechts bij uitzondering voor. (nr. 96)
- Nachtelijke mediums; die mediums die sommige fysische verschijnselen, alleen in het duister teweegbrengen. Het volgende is het antwoord van een Geest op de vraag of dit soort mediums als een afzonderlijke variëteit moet beschouwd worden.

“Men kan er natuurlijk een bijzondere soort van maken, maar dit verschijnsel ligt meer aan de aard van de omgeving dan aan de natuur van het medium of van de Geesten; ik moet hierbij opmerken, dat sommige mediums van die invloed van de omgeving vrij blijven en dat de meeste nachtelijke mediums, het door oefening zover zouden kunnen brengen, zowel in het licht als in het duister te werken. Dit soort mediums is niet talrijk, en het dient hier gezegd te worden dat begunstigd door deze omstandigheid, die alle vrijheid voor het gebruik van allerlei kunstgrepen van buikspreek en van stembuizen toelaat, vele kwakzalvers maar al te dikwijls misbruik van de lichtgelovigheid hebben gemaakt, en zich voor mediums hebben doen doorgaan, om op die wijze geld te maken. Maar wat is daar aan gelegen? Zowel de kamer- als straatgoochelaars, zullen onmeedogend ontmaskerd worden, en de

Geesten zullen hen doen gewaarworden, dat men er niet altijd goed van afkomt, als men zich met hun arbeid inlaat. Ja, ik herhaal het, sommige kwakzalvers zullen op een gevoelige wijze op de vingers getikt worden, gevoelig genoeg om hen de lust te doen verliezen om als valse mediums op te treden. Dit zal ook trouwens slechts tijdelijk plaats vinden.” (Erastus.)

- Pneumatografische mediums; die mediums die direct schrift verkrijgen. Zeer zeldzaam verschijnsel, dat vooral zeer gemakkelijk door goochelaars na te bootsen is. (nr. 177)

Opmerking: De Geesten hebben er op aangedrongen dat wij, tegen ons gevoel in, het directe schrift onder de verschijnselen van de fysische orde zouden opnemen. En wel om de volgende redenen zeggen zij: de intelligente uitwerkingen zijn diegene voor welke de Geest de bouwstoffen die de hersenen van het medium opleveren, gebruikt, en dat is niet het geval bij het directe schrift; de handeling van het medium is hier geheel en al stoffelijk, terwijl bij het schrijvende, ja zelfs bij het geheel mechanisch schrijvende medium, de hersenen altijd een werkzaam deelnemen.

- Genezende mediums; die mediums die de gave bezitten om door oplegging van de handen of door het gebed, zieken te genezen of verlichting te bezorgen. “Deze gave is niet bepaald mediamiek; zij is, aan alle oprechte gelovigen eigen, of deze al of niet medium zijn. Zij is dikwijls niets anders dan een verhoging van de magnetische kracht, welke, als dat nodig is, door medewerking van goede Geesten versterkt wordt.” (nr. 175)
- Opwekkende mediums; mensen die de gave bezitten om door hun invloed, bij anderen de gave van schrijven te ontwikkelen. “Dit is meer een magnetische uitwerking, dan een eigenlijke mediamieke handeling, want de tussenkomst van een Geest wordt in deze door niets bewezen. In alle gevallen behoort het tot de klasse van de fysische uitwerkingen.” (Zie het hoofdstuk over de Vorming van de Mediums.)

190. Bijzondere Mediums voor intellectuele verschijnselen. Verschillende begaafdheid.

- Horende mediums; die mensen die de Geesten horen. Vrij algemeen. (nr. 165)

“Er zijn er velen die datgene menen te horen, wat niet anders dan in hun verbeelding bestaat.”

- Sprekende mediums; die mediums die onder de invloed van de Geesten spreken. Vrij algemeen. (nr. 166)
- Helderziende Mediums; die mediums die in wakende toestand, Geesten zien. Het in bijzondere omstandigheden, toevallig en onverwacht zien van een Geest, is veel voorkomend; maar de voortdurende facultatieve gewoonte om alle Geesten zonder onderscheid te zien, is een uitzondering. (nr. 167)

“Dit is een gave voor welke de actuele staat van de organen een obstakel is; het is om die reden goed, degenen die beweren Geesten te zien, niet altijd op hun woord te geloven.”

- Geïnspireerde mediums; die mensen die, meestal zonder dat zij het weten, hetzij voor de gewone handelingen in het leven, hetzij voor de grotere intelligenter arbeid, door de Geesten gedachten worden ingegeven. (nr. 182)
- Mediums met voorgevoel; mensen die onder bepaalde omstandigheden, een onbepaalde intuïtie van de gewone toekomstige dingen hebben. (nr. 184)
- Profetische Mediums; een variant van de geïnspireerde mediums of van die met voorgevoel; zij ontvangen met Gods toestemming, en nauwkeuriger dan de mediums met voorgevoel, de openbaring van de toekomstige dingen van algemeen belang, en die belast zijn om die door middel van onderwijs aan de mensen te doen kennen.

“Er zijn ware profeten, maar nog meer valse, die de droomgestalten van hun verbeelding voor openbaringen aanzien; als het al geen bedriegers zijn, die zich uit eerezucht als profeten voordoen.” (Zie in het Boek der Geesten, nr. 624, karakter van de ware profheet.)

- Somnambulistische mediums; die mediums die in hun somnambulistische toestand door Geesten bijgestaan worden. (nr. 172)
- Extatische mediums; die mediums die in een staat van Geestvervoering, openbaringen van Geesten ontvangen.

“Veel extatische personen zijn de speelbal van hun verbeelding en van de bedrieglijke Geesten die misbruik van hun toestand maken. Degenen, die men geheel en al vertrouwen kan, zijn zeer zeldzaam.”

- Schilderende en tekenende mediums; die mediums die onder de invloed van de Geesten, schilderen en tekenen. Wij bedoelen diegenen die ernstige dingen verkrijgen, want men kan die naam niet met enig recht aan die mediums geven, die door de spotgeesten allerlei vreemde dingen - waarvoor de minste leerling zich schamen zou - voortbrengen.

De lichtzinnige Geesten zijn na-apers. Tijdens het verschijnen van de merkwaardige tekening uit Jupiter, ontstonden er een aantal zogenaamde tekenende mediums, en schepten spotgeesten er vermaak in, deze de meest bespottelijke dingen te doen voortbrengen. Een van hen, die onder andere de tekeningen uit Jupiter zo niet door de schoonheid en de afmetingen wilde overtreffen, deed door een medium een monument tekenen, dat genoeg vellen papier besloeg om de hoogte van twee verdiepingen te bereiken. Vele anderen deden zogenaamde portretten tekenen, die wezenlijk karikaturen waren. (Revue Spirite. Aug. 1858)

- Muzikale mediums; die mediums, die onder de invloed van Geesten, muziek maken, componeren of schrijven. Er bestaan evenals voor letterkundige mededelingen, mechanische, halfmechanische, intuïtieve en geïnspireerde muzikale mediums.

Verscheidenheid van schrijvende mediums

191. 1ste. Naar de wijze van uitvoering.

Schrijvende of psychografische mediums; die mensen die de gave bezitten, zelf, onder de invloed van Geesten, te schrijven.

Mechanisch schrijvende mediums; die mensen van wie de hand een onwillekeurige impuls ontvangt en die van hetgeen zij schrijven, geen besef hebben. Zeer zeldzaam. (nr. 179)

Halfmechanische mediums; die mensen, van wie de hand onwillekeurig voortgaat, maar die onder het schrijven onmiddellijk de bewustheid hebben van de woorden of zinnen die zij schrijven. De meest algemene. (nr. 181)

Intuïtieve mediums; die mensen aan wie de Geesten zich door de gedachten openbaren en van wie de hand door de wil bestuurd wordt. Zij verschillen van de geïnspireerde mediums daarin, dat het voor deze niet nodig is te schrijven, terwijl het intuïtieve medium de gedachten schrijft, die hem op hetzelfde ogenblik over een bepaald en opgegeven onderwerp worden ingegeven. (nr. 180)

“Zij zijn zeer algemeen, maar zeer onderhevig aan vergissingen, omdat zij dikwijls de gedachten van de Geesten niet van hun eigen weten te onderscheiden.”

Polygrafische mediums; die mensen van wie het schrift naargelang van de zich manifesterende Geest verandert, of die de gave bezitten om het schrift dat de Geest tijdens zijn aardse leven eigen was, voort te brengen. Het eerste geval komt zeer algemeen voor; het tweede, de identiteit van het schrift, is zeldzamer. (nr. 219)

Polyglotte mediums; die mensen die de gave bezitten in voor hen vreemde talen te spreken of te schrijven. Zeer zeldzaam.

Ongeletterde mediums; die mensen, die ofschoon in hun gewone toestand niet kunnen lezen of schrijven, evenwel als medium, schrijven.

“Deze zijn zeldzamer dan de vorige; er moet hier een grotere stoffelijke moeilijkheid overwonnen worden.”

192. 2de. Naar de ontwikkeling van de gave.

Startende mediums; die mensen van wie de gave nog niet helemaal ontwikkeld is, en wie het nog aan de nodige ervaring ontbreekt.

Improductieve mediums; die mensen die er alleen in slagen onbeduidende dingen, enkele woorden, strepen of letters zonder

samenhang te verkrijgen. (Zie het hoofdstuk over de Vorming van de Mediums.)

Reeds gevormde mediums zijn die mensen van wie de mediamieke gave geheel ontwikkeld is en die de mededelingen welke hun gedaan worden met gemak, vlug en zonder aarzeling overbrengen. Men zal begrijpen dat die uitkomst, alleen door oefening verkregen wordt, terwijl de mededelingen bij startende mediums, langzaam en moeilijk plaatsvinden.

Laconieke mediums; die mensen die mededelingen doen, al zijn ze gemakkelijk, kort en weinig uitgewerkt.

Duidelijke mediums; de mededelingen die deze verkrijgen, hebben de uitvoerigheid en uitgebreidheid die men van een geoefend schrijver zou kunnen verwachten.

“Deze geschiktheid ligt aan het uitzettingsvermogen en de gemakkelijke verbinding, van de fluïden; de Geesten gebruiken een dergelijk medium, bij voorkeur wanneer zij onderwerpen van grote uitgebreidheid te behandelen hebben.”

Beproefde mediums. De gemakkelijheid van uitvoering is een gewoonte die dikwijls in korte tijd verkregen wordt, terwijl de ervaring de vrucht is van een serieuze studie van alle moeilijkheden, die zich bij de toepassing van het spiritisme opdoen. Door ervaring verkrijgt het medium de nodige tact om de aard van de zich manifesterende Geesten te kunnen onderscheiden, door het geringste teken hun goede of kwade eigenschappen te kunnen beoordelen, het bedrog door misleidende Geesten welke zich achter de schijn van waarheid verbergen, te kunnen ontdekken. Men zal gemakkelijk het belang van deze eigenschap, zonder welke al de overige zonder wezenlijk nut zijn, begrijpen. Het verkeerde is dat vele mediums de ervaring, vrucht van studie, met de gave, vrucht van het organisme, verwarren. Zij verbeelden zich meesters in het vak te zijn, omdat zij gemakkelijk schrijven; zij wijzen elke raadgeving af, en worden de prooi van leugenachtige of huichelgeesten, die door het strelen van hun hoogmoed, zich van hen meester maken. (Zie hierna, het hoofdstuk over de Beheersing.)

Buigzame mediums; die mensen van wie de gave zich gemakkelijk naar de verschillende mededelingen schikt en door welke alle of bijna alle

Geesten zich hetzij uit zichzelf of daartoe ingeroepen, kunnen manifesteren.

“Deze variant nadert het meeste tot die van de fijngevoelige mediums.”

Exclusieve mediums; die mensen door welke een Geest zich bij voorkeur en zelfs met uitzondering van alle anderen, manifesteert, en voor degenen antwoordt die men door tussenkomst van het medium inroept.

“Dit is altijd een gebrek van buigzaamheid; indien het een goede Geest is, kan hij zich uit sympathie en met een goed doel aan het medium hechten: als het een slechte Geest is, geschiedt dit altijd met het doel om het medium van hem afhankelijk te maken. Het is veeleer een gebrek dan een goede kwaliteit en grenst aan beheersing.” (Zie het hoofdstuk over de Beheersing.)

Mediums voor inroepingen (evocaties); de buigzame mediums zijn natuurlijk voor die soort van contact de meest geschikte, ook voor vragen over details die men tot de Geesten richten kan. In dit opzicht, bestaan er geheel speciale mediums.

“Hun antwoorden blijven meestal binnen een beperkte sfeer, die geen ontwikkeling van algemene onderwerpen, toelaat.”

Mediums voor spontane dictaten; deze ontvangen bij voorkeur de spontane mededelingen van Geesten, die zonder ingeroepen te zijn verschijnen. Als deze gave bij een medium speciaal is, dan wordt het zeer moeilijk, om door hem een inroeping te doen.

“Zij zijn echter beter bewerktuigd dan die van de vorige soort. U moet onder bewerktuiging, die van de hersenen verstaan, want er is dikwijls ik zou zelfs zeggen, altijd, een grotere mate van intelligentie voor spontane dictaten dan voor oproepingen nodig. Onder spontane dictaten moet men de zodanige verstaan, die wezenlijk dien naam verdienen, en niet enige onvolledige zinnen of alledaagse gedachten, die in ieder menselijk brein te vinden zijn.”

193. 3de. Naar de aard en de specialiteit van de mededelingen.

Verzenmakende mediums; zij ontvangen gemakkelijker dan anderen, mededelingen in verzen. Vrij algemeen voor slechte, zeer zeldzaam voor goede verzen.

Dichterlijke mediums; hun mededelingen, ofschoon niet in verzen gesteld, hebben iets nevelachtigs, sentimenteels; men vindt er geen spoor van ruwheid in; zij bezitten meer dan anderen de geschiktheid om tedere en liefderijke gevoelens uit te drukken. Alles is bij hen onbestemd en tevergeefs zou men van hen iets nauwkeurigs verwachten. Zeer algemeen.

Positieve mediums; hun mededelingen dragen gewoonlijk het karakter van netheid en juistheid, en zij houden zich graag bezig met het gedetailleerd vertellen van alle omstandigheden, en tot het doen van nauwkeurige mededelingen. Vrij zeldzaam.

Letterkundige mediums; deze hebben niet het nevelachtige van de dichterlijke, noch het voet bij stuk houdende van de positieve mediums, maar betogen met scherpzinnigheid; hun stijl is zuiver, sierlijk en dikwijls bijzonder welsprekend.

Onnauwkeurige mediums; deze kunnen zeer goede mededelingen en gedachten van volmaakte zedelijkheid verkrijgen, maar hun stijl heeft geen samenhang, is onnauwkeurig, en vol herhalingen en onjuiste mededelingen.

“De onzuiverheid van stijl ligt in het algemeen aan een gebrek aan intellectuele ontwikkeling van het medium, dat voor de geest in dit opzicht geen goed werktuig is; de Geest hecht er weinig aan, voor deze is de gedachte de hoofdzaak, en hij laat u de vrijheid om die in de vereiste vorm in te vullen. Iets anders is het ten opzichte van de valse en onoordeelkundige denkbeelden die in een mededeling kunnen voorkomen; dit zijn altijd tekens van minderheid van de zich manifesterende Geest.”

Geschiedkundige mediums; die mediums die de bijzondere eigenschap bezitten voor geschiedkundige ontwikkeling. Deze eigenschap is evenals alle andere, geheel van de kunde van het medium onafhankelijk; want men ziet mensen zonder scholing en zelfs kinderen, onderwerpen behandelen, die ver boven hun verstand zijn. Dit is een zeldzame variant onder de positieve mediums.

Wetenschappelijke mediums; wij zeggen niet, geleerde mediums, want zij kunnen zeer onwetend zijn; maar zij bezitten desalniettemin in het bijzonder de gave om mededelingen te ontvangen, die betrekking op de wetenschap hebben.

Medische mediums; hun specialiteit is gemakkelijke tolken te zijn voor het geven van geneeskundige voorschriften. Men moet ze niet met de genezende mediums verwarren, want zij doen letterlijk niets dan de gedachten van de Geesten over te brengen en oefenen door zichzelf niet de minste invloed uit. Vrij algemeen.

Godsdienstige mediums; deze ontvangen, wat ook hun geloof of hun gewoonten moge zijn, mededelingen van een godsdienstige aard of die godsdienstig vraagpunten betreffen.

Wijsgerige en moraliserende mediums; hun mededelingen betreffen doorgaans zedenkundige en hoog wijsgerige vragen. Wat de zedenkunde aangaat, zijn ze zeer algemeen.

“Al deze schakeringen zijn afwisselingen in de aanleg van goede mediums. Wat degenen aangaat die een bepaalde aanleg voor bepaalde wetenschappelijke, geschied- en geneeskundige of andere mededelingen bezitten, wees verzekerd dat zij in een vorig leven die kennis bezaten, en dat deze bij hen in sluimerende toestand gebleven is. Zij maakt een deel uit van de hersenmaterialen, die de zich manifesterende Geest nodig heeft om, zich te kunnen manifesteren; het zijn de elementen die hem de weg, om zijn gedachten mee te delen, gemakkelijk maken, want die mediums zijn voor hem intelligenter en buigzamer werktuigen dan een onbeschaafd mens zou zijn.” Erastus.

Mediums met platte en ontuchtige mededelingen; deze woorden zinspelen op de soort mededelingen die sommige mediums gebruikelijk ontvangen en de aard van de Geesten die deze mededelingen doen. Hij die de Geestenwereld op elke trap van de ladder bestudeerd heeft, weet dat er Geesten zijn, van wie de slechtheid met die van de meest verdorven mensen gelijkstaat en die er genoeg in vinden hun gedachten in de onzedelijkste woorden uit te drukken. Anderen, minder verachtelijk, maken slechts van platte uitdrukkingen gebruik. Men zal gemakkelijk inzien, dat zulke mediums het verlangen moeten koesteren, om van de voorkeur welke die Geesten hun geven, verlost te worden,

en dat zij diegenen moeten benijden, die in hun mededelingen nooit een onvertogen woord ontvangen hebben. Men zou aan zeer grote verstandsverbijstering moeten lijden of afstand van het gezond verstand gedaan moeten hebben, om te geloven dat dergelijke taal het werk van goede Geesten kan zijn.

194. 4de. Naar de fysische eigenschappen van het medium.

Kalme mediums; deze schrijven altijd met een bepaalde langzaamheid en zonder de minste gejaagdheid te voelen.

Snelschrijvende mediums; zij schrijven sneller dan zij dit uit zichzelf in hun gewone toestand zouden kunnen doen. Door hen doen de Geesten hun mededelingen met bliksemsnelheid; men zou zeggen dat er bij hen een overmaat van fluïdum aanwezig is, die hen in staat stelt zich onmiddellijk met de Geesten te vereenzelvigen. Deze hoedanigheid heeft dikwijls haar nadeel en wel dit: dat wegens het door de snelheid ontstaande onduidelijkheid van het schrift, dat voor een ander dan het medium zeer moeilijk te lezen is.

“Zij is zelfs zeer vermoeiend, omdat zij zonder nut, teveel fluïdum verbruikt.”

Convulsieve mediums; zij verkeren in een bijna koortsachtige opgewondenheid; hun hand, dikwijls zelfs hun gehele lichaam, wordt door een beving overmeesterd, die zij niet kunnen bedwingen. De eerste oorzaak hiervan ligt aan het organisme, maar is ook dikwijls het gevolg van de aard van de Geesten, die zich door hen manifesteren; goede en welwillende Geesten maken altijd een zachte en aangename, de slechte daarentegen een onaangename indruk.

“Deze mediums moeten hun mediamieke gave weinig gebruiken; als ze dit te vaak doen, zouden zij hun zenuwgestel kunnen aantasten.” (Zie in het hoofdstuk over Identiteit: onderscheiding van de goede en kwade Geesten.)

195. 5de. Naar de zedelijke eigenschappen van het medium.

Wij vermelden die slechts in weinig woorden, alleen om het tafereel volledig te doen zijn, daar zij hierna, in de afzonderlijke hoofdstukken over de Zedelijke invloed van het medium, de Beheersing, de Identiteit van de Geesten en andere, op welke wij in het bijzonder de aandacht

vestigen, behandeld zullen worden. Men zal daarin zien welke invloed de kwaliteit en de slechte eigenschappen van de mediums op de waarheid van de mededelingen kunnen uitoefenen, en welke degenen zijn, die men met recht, als gebrekkige dan wel als goede mediums kan beschouwen.

196. Gebrekkige mediums.

Beheerste mediums. (*Obsédés*); die mediums die zich niet van hinderlijke en bedrieglijke Geesten kunnen vrij maken, maar die er zich niet door laten bedriegen.

Verblinde mediums (*fascinés*); die mediums die door bedrieglijke Geesten bedrogen worden en zich over de natuur van de mededelingen die zij ontvangen, illusies maken.

Overheerste mediums (*subjugués*); die mediums die een zedelijke en dikwijls stoffelijke overheersing door kwade Geesten ondergaan.

Lichtzinnige mediums; die mediums die hun gave niet ernstig opvatten, en er alleen tot tijdverdrijf of voor nietige dingen gebruik van maken.

Onverschillige mediums; die mediums die uit de lessen, die hen gegeven worden, geen zedelijk nut trekken, en in geen enkel opzicht hun gedrag of hun hebbelijkheden veranderen.

Verwande mediums; die mediums die menen, alleen in contact met verheven Geesten te zijn, en alles wat niet van hen komt, als van minder niveau en als vergissing beschouwen.

Hooghartige mediums; die mediums die arrogant zijn over de mededelingen die zij ontvangen; zij geloven dat zij over het spiritisme niets meer te leren hebben, en beschouwen de lessen die de Geesten dikwijls geven, niet als tot hen gericht. Zij zijn niet tevreden met de enkele gave die zij al bezitten, maar willen ze allemaal hebben.

Lichtgeraakte mediums; een variëteit van de hooghartige mediums; zij voelen zich door de beoordeling van de door hen ontvangen mededelingen, gekrenkt; ergeren zich over de geringste tegenspraak, en indien zij hetgeen door hen verkregen wordt, laten zien, is het puur zodat men er ontzag voor kan hebben en niet om er de mening van

anderen over te vernemen. Over het algemeen krijgen zij een hekel aan degenen die er niet zonder het minste voorbehoud, hun goedkeuring aan geven en schuwen de bijeenkomsten waarin zij zich niet kunnen opdringen en niet kunnen domineren.

“Laat hen elders een hoge borst zetten en gediensstiger oren gaan zoeken of laten zij zich in de eenzaamheid terugtrekken; de verenigingen die zij van hun aanwezigheid onthouden, verliezen er niet veel aan.” (Erastus)

Loontrekkende mediums; die mediums die hun gave tegen betaling exploiteren.

Eerzuchtige mediums; die mediums, die zich wel niet voor hun gave laten betalen, maar toch verwachten er het een of ander voordeel mee te zullen behalen.

Oneerlijke mediums; die mediums die in het bezit zijn van wezenlijke eigenschappen maar daarbij ook pretenderen gaven te hebben die zij niet bezitten, om zodoende voor gewichtige personen door te gaan. Die mensen die niet één enkele mediämieke eigenschap bezitten en alleen door goochelen verschijnselen doen ontstaan, kan men de naam van mediums niet geven.

Egoïste mediums; die mediums die hun gave alleen voor zichzelf gebruiken en de door hen ontvangen mededelingen voor zich houden.

Jaloerse mediums; die mediums die met spijt zien, dat andere mediums hen overtreffen en hoger geschat worden dan zij.

Al deze slechte eigenschappen hebben hun tegenhangers natuurlijk op een goede manier.

197. Goede mediums.

Serieuze mediums; die mediums die hun gave alleen tot het goede en voor wezenlijk nuttige dingen gebruiken; die gave tot vermaak van nieuwsgierigen en onverschilligen of tot beuzelachtige doeleinden te gebruiken, zien zij als een heiligschennis.

Bescheiden mediums; die mediums die zich niet op de mededelingen die zij ontvangen, hoe mooi die ook zijn, beroemen; zij kijken ernaar alsof zij buitenstaanders zijn, en geloven niet tegen bedrog behoed te

zijn. Zij vluchten niet voor de belangeloze waarschuwingen, vragen er juist om.

Toegewijde mediums; die mediums die begrijpen dat het ware medium een missie te vervullen heeft, en zo nodig, neigingen, gewoonten, tijd, en zelfs stoffelijke belangen voor het welzijn van anderen moet opofferen.

Betrouwbare mediums; die mediums die behalve door gemakkelijkheid van uitvoering, door hun eigen karakter en door de aard van de Geesten die hen bijstaan het meeste vertrouwen verdienen, en die het minst blootstaan bedrogen te worden. Wij zullen later aantonen dat dit betrouwbare volstrekt niet afhangt van de min of meer eerbiedwaardige namen waarmee de Geesten zich tooien.

“Het lijdt geen tegenspraak, u zult dit wel aanvoelen, dat door op deze wijze haarfijn de goede hoedanigheden en de gebreken van de mediums te beschrijven, ontevredenheid en bij sommigen zelfs vijandschap opgewekt zal worden, maar wat is daar aan gelegen? Het mediumschap neemt dagelijks toe, en het medium dat deze opmerkingen negatief opvat, bewijst daardoor alleen, dat hij geen goed medium is, dat wil zeggen: dat hij door slechte Geesten bijgestaan wordt. Trouwens, dit zal alles, zoals ik u reeds gezegd heb, slechts tijdelijk zijn, en de slechte mediums, die van hun gave een verkeerd of slecht gebruik maken, zullen - zoals dat reeds met sommigen het geval is geweest - er de droevige gevolgen van ondervinden. Zij zullen ten koste van henzelf leren waar het hen op te staan komt een gave, die God hen alleen tot bevordering van hun zedelijke vooruitgang geschonken heeft, tot bevrediging van aardse driften aan te wenden. Indien het u niet mogelijk is ze op de goede weg terug te voeren, beklaag ze dan, want ik kan u zeggen, dat zij door God veroordeeld zijn.” (Erastus)

“Deze tabel is van groot belang, niet alleen voor de oprechte mediums, die door het lezen waarlijk trachten de gevaren die kunnen ontmoeten, te ontgaan, maar ook voor al degenen die zich van mediums bedienen, omdat deze er de maatstaf door leren kennen, van hetgeen zij er redelijkerwijs van verwachten kunnen. Allen die zich met manifestaties afgeven, moesten deze tabel alsook de spiritistische rangopvolging (zie het Boek der Geesten) waarvan het de aanvulling is, steeds voor ogen hebben; die twee stukken bevatten al de grondbeginselen van de leer,

en zullen meer dan u denkt, ertoe bijdragen om het spiritisme op zijn ware weg terug te voeren.”

Socrates

198. Al deze diversiteit aan mediums verschilt wat de graad van hun mediumschap betreft, in het oneindige. Er zijn er bij die eigenlijk slechts nuanceringen zijn, maar die toch het gevolg van een bijzondere eigenschap zijn. Men zal inzien dat de eigenschappen van een medium zich hoogst zelden alleen tot een van de soorten beperken; een en hetzelfde medium kan, zonder twijfel, verschillende eigenschappen bezitten, maar een van deze zal toch altijd de overhand hebben, en dat is die eigenschap die hij, indien deze nuttig is, moet trachten te ontwikkelen. Het is een grote fout om met geweld het verkrijgen van een gave die men niet bezit te willen doordrijven. Men moet alle gaven die men bij zichzelf ontdekt, trachten te ontwikkelen; maar het verkrijgen van andere na te jagen is ten eerste zijn tijd verliezen en ten tweede gevaar lopen om degene die men bezit, wellicht te verliezen of zeker te verminderen.

“Als de kiem van een gave aanwezig is, openbaart zich dat altijd door niet te miskennen tekens. Door zich tot zijn specialiteit te beperken, kan het medium er in uitmunten en grote en mooie dingen verkrijgen. Laten wij hierbij en passant opmerken dat het verlangen om de kring van zijn gave tot in het oneindige uit te breiden, een hooghartige eis is, die de Geesten nooit ongestraft laten. De goede Geesten laten altijd dergelijke mediums, die een hoge dunk van zichzelf hebben, aan hun lot over, waardoor deze de speelbal van de leugenachtige geesten worden. Het is helaas niet zeldzaam, mediums te ontmoeten die ontevreden zijn met de gaven die zij ontvangen hebben, hetzij uit eigenliefde of eerzucht en buitengewone gaven begeren, waardoor de aandacht op hen kan gevestigd worden. Deze aanmatiging ontnemt hen hun kostbaarste karakter: dat van een betrouwbaar medium”

Socrates

199. De beoefening van de specialiteit van de mediums is noodzakelijk, niet alleen voor henzelf maar ook voor degenen die Geesten willen inroepen. Het is naargelang de geest die men wenst in te roepen, en naargelang de vragen die men hem wenst te doen, wenselijk daarvoor een medium uit te kiezen dat daartoe de meeste aanleg bezit. Door zich

tot de eerste de beste te wenden, loopt men gevaar onvolledige of verkeerde antwoorden te krijgen. Laten wij dit door een voorbeeld uit het dagelijkse leven ophelderden. Men zal het maken van een artikel, ja zelfs van een eenvoudig transcript, niet aan de eerste de beste opdragen, alleen omdat hij schrijven kan. Een componist verlangt de uitvoering van een lied dat hij gemaakt heeft en heeft daarvoor verschillende, doch allen bekwame zangers tot zijn beschikking; en toch zal hij deze niet op goed geluk kiezen, maar zal om de geest van zijn stuk goed weer te geven, een zanger uitkiezen van wie de stem en gevoel, kortom, alle eigenschappen het meest met de aard van zijn stuk overeenkomen. Ditzelfde doen de Geesten en wij moeten doen zoals zij.

Er valt bovendien nog op te merken, dat de verschillende schakeringen die het mediumschap aanbiedt en waarbij men er nog meer zou kunnen voegen, niet altijd met het karakter van het medium overeenstemmen. Zo kan een van nature vrolijk en opgeruimd medium, gewoonlijk serieuze, zelfs strenge mededelingen ontvangen, en omgekeerd. Dit is nog eens een duidelijk bewijs dat het medium beïnvloed wordt door een vreemde inwerking. Wij zullen in het hoofdstuk over de zedelijke invloed van het medium op dit onderwerp terugkomen.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK

Vorming van de Mediums.

Ontwikkeling van het mediumschap; Verandering van schrift; Verlies en schorsing van het mediumschap

Ontwikkeling van het mediumschap

200. Wij zullen het hier voornamelijk hebben over de schrijvende mediums, omdat dit het soort mediumschap is, die de meest algemene en tevens de eenvoudigste en gemakkelijkste is, en bovendien de volledigste en meest bevredigende uitkomsten oplevert. Het is ook diegene welke een ieder tracht te verkrijgen. Helaas bestaat er tot nog toe geen diagnostiek, die, zelfs maar benaderend, een aanwijzing dat men die gave bezit, zou kunnen geven: de fysische tekens die sommigen als zodanig hebben beschouwd, hebben niets zekers. Die gave komt voor bij zowel kinderen als oudere mensen, bij mannen en vrouwen, wat ook hun temperament, de staat van hun gezondheid of de graad van hun verstandelijke en zedelijke ontwikkeling ook moge zijn. Er is maar een manier om zich van het bestaan van die gave te verzekeren en dat is, het uit te proberen. Zoals wij reeds gezegd hebben, kan men schrift door middel van korfjes of plankjes of onmiddellijk door de hand verkrijgen. Dit laatste is de gemakkelijkste en, volgens ons, bovendien de beste manier om zich op toe te leggen. De manier waarop men te werk gaat, is uitermate eenvoudig; men neemt alleen een potlood en papier en stelt zich zonder verdere voorbereiding in de houding van iemand die schrijft; maar om te slagen is het bovendien noodzakelijk om veel voorzorgsmaatregelen te nemen.

201. Wat de materiële voorbereidingen betreft, raden wij aan om alles te vermijden, wat de vrije beweging van de hand zou kunnen belemmeren; het is zelfs beter de hand in het geheel niet op het papier te laten rusten. De punt van het potlood moet net voldoende op het papier drukken om letters te kunnen trekken, doch niet zo sterk dat daardoor tegenstand ontstaat. Al deze voorzorgen zijn overbodig zodra men zo ver gevorderd is dat men met gemak kan schrijven, want dan kan dit

geen belemmering meer ontmoeten die het zou kunnen beletten: het zijn slechts de eerste uitgangspunten voor een leerling.

202. Het is om het even of men zich van een pen of potlood bedient; er zijn mediums die de voorkeur aan een pen geven, maar deze is alleen geschikt voor degenen die reeds gevormd zijn en daarbij beheersd schrijven. Er zijn er die dat zo snel doen, dat het hen bijna onmogelijk, althans zeer moeilijk, zou wezen, een pen te gebruiken. Hetzelfde is het geval als het schrijven met horten en stoten en onregelmatig gebeurt, of als men te doen heeft met onstuimige Geesten die met de punt van het potlood slaan, die breken en het papier vernielen.

203. De wens van een ieder die medium wenst te worden is uiteraard, zich met de Geesten van degenen die hem lief zijn geweest, te kunnen onderhouden. Maar hij moet zijn verlangen trachten te temperen, want het contact met een bepaalde geest, wordt dikwijls door stoffelijke obstakels verhinderd, die dat voor een beginneling onmogelijk maken. Wil het een Geest mogelijk zijn zich te manifesteren, dan moet er tussen deze en het medium een fluïdieke gemeenschap bestaan, die niet altijd onmiddellijk tot stand komt; en het is alleen nadat de gave zich bij het medium ontwikkeld heeft, dat deze geleidelijk de vereiste kundigheid verkrijgt, om met de eerste de beste Geest in contact te kunnen treden. De mogelijkheid bestaat dus dat de Geest waarmee men in contact wenst te komen, zich niet in de daartoe vereiste gesteldheid bevindt, om aan onze wens - al is deze wel aanwezig - gehoor te kunnen geven; zoals het ook mogelijk kan zijn, dat hij niet bij machte is, noch de toestemming heeft, om aan de roepstem die tot hem gericht is, te voldoen. Het is daarom raadzaam om in het begin het invoeren van een bepaalde geest met uitzondering van alle anderen, niet hardnekkig vol te houden, want het gebeurt dikwijls, dat de fluïdieke gemeenschap niet het gemakkelijkste met deze tot stand te brengen is, hoeveel sympathie men ook voor hem moge voelen. Vóórdat men er dus aan denkt mededelingen van bepaalde Geesten te verkrijgen, moet men alles aanwenden om zijn gave te doen toenemen, en daartoe een invoering in het algemeen doen, en zich daartoe vooral tot zijn Beschermengel wenden.

Hiertoe is het niet nodig sacramentele formuleringen te gebruiken; degene die ze zou willen voorschrijven, kan men gerust als een

charlatan beschouwen, want voor de Geesten is de vorm niets. Men moet echter de inroeping in de naam van God doen; men kan daartoe de volgende woorden of andere van dien aard gebruiken: Ik bid de Almachtige God het een goede geest te willen toestaan zich met mij in gemeenschap te stellen en mij te doen schrijven; ook verzoek ik mijn Beschermengel mij te willen bijstaan en de kwade Geesten te willen verwijderen. Men wacht dan tot dat een Geest, door iets te doen schrijven, zich manifesteert. Het kan zijn dat het dezelfde is, die men gewent heeft, het kan ook een onbekende Geest of de Beschermengel zijn, in alle gevallen maakt hij zich gewoonlijk, door het schrijven van zijn naam, bekend. Maar dan doet zich de vraag van de identiteit voor; dit is één van de vraagstukken die de meeste ervaring vereisen, want er zijn maar weinig beginnelingen die niet gevaar lopen, bedrogen te worden. Wij zullen dit hierna in een afzonderlijk hoofdstuk behandelen. Wanneer men bepaalde Geesten wil inroepen, is het van het grootste belang, om in het begin, zich alleen tot die Geesten te wenden, die men als goed en met ons sympathiserend, kent, en voor wie er een reden kan bestaan, om tot ons te komen, zoals bloedverwanten of vrienden. Voor dat geval kan de inroeping als volgt geformuleerd worden: In de naam van de Almachtige God, verzoek ik de Geest van... zich aan mij te willen manifesteren; ofwel: Ik bid de Almachtige God aan de Geest... te willen toestaan, zich aan mij te manifesteren; of welke andere formule ook, die met deze gedachte overeenkomt. Niet minder noodzakelijk is het, de eerste vragen die men doet zodanig in te richten, dat er eenvoudig ja en nee op geantwoord kan worden, zoals bijvoorbeeld: Bent u hier? — Wilt u mij antwoorden?— Kunt u mij doen schrijven? - enzovoorts. Dit is later niet meer nodig, in het begin is het alleen de bedoeling om het contact tot stand te brengen; een hoofdvereiste is, dat de vraag niet futiel is en niet op bijzonder belang betrekking heeft, en zij moet vooral welwillende en sympathiserende gevoelens voor de Geest die men inroept uitdrukken. (Zie hierna het afzonderlijke hoofdstuk over de Inroeping van Geesten.)

204. Iets dat van nog groter belang is dan de wijze van inroeping die men in acht moet nemen, is kalmte en innerlijke overpeinzing, aangevuld door een vurige begeerte en een vaste wil om te slagen; en door wil, bedoelen wij niet een kortstondige wil, die bij tussenpozen werkt, en telkens door andere gedachten afgebroken wordt, maar een

ernstige, volhardend volgehouden wil, zonder ongeduld noch koortsachtig verlangen. De innerlijke contemplatie wordt door afzondering, stilte en afstand van alles wat afleiding teweeg kan brengen, bevorderd. Vervolgens blijft er nog maar één ding te doen, en dat is: gedurende veertien dagen, een of twee maanden en langer als dat nodig is, dagelijks hoogstens tien of vijftien minuten lang het experiment te herhalen; wij kennen mediums die pas na zes maanden oefening, geslaagd zijn, terwijl anderen al de eerste keer vloeiend schreven.

205. Om zich nutteloze pogingen te besparen, kan men door middel van een ander medium, een serieuze en verlichte Geest raadplegen; maar hierbij dient opgemerkt te worden, dat als men de vraag of iemand al of niet medium is, aan de Geesten doet, deze meestal bevestigend antwoorden, hetgeen echter niet belet dat daarna de proef dikwijls vruchteloos afloopt. Hiervoor bestaat een natuurlijke reden. Men heeft aan de geest een algemene vraag gedaan, hierop antwoordt hij in het algemeen; en men weet immers dat niets zo rekbaar is als de gave van het mediumschap, daar deze zich onder allerlei vormen en in verschillende graden kan voordoen. Men kan dus medium zijn zonder het gewaar te worden en op een wijze waarop men niet bedacht was. De Geest kan op de algemene vraag, ben ik medium? “Ja”, antwoorden, terwijl hij op de andere meer bepaalde vraag: Ben ik schrijvend medium? “Nee”, kan antwoorden. Men moet ook de aard van de geest die men raadpleegt goed in beschouwing nemen; er zijn er die zo lichtzinnig en onwetend zijn, dat zij evenals frivole jongeren onberaden op alles antwoorden. Daarom zeggen wij u: richt u tot verlichte Geesten, in het algemeen antwoorden deze graag op die vragen, en zullen - als er mogelijkheid van slagen bestaat - u de beste wijze van handelen aangeven.

206. Een middel waardoor men dikwijls slaagt, is, om tijdelijke hulp van een reeds gevormd, goed schrijvend medium in te roepen. Als deze zijn hand of vingers op de hand van degene die schrijven moet, legt, is het uitzonderlijk dat deze het niet onmiddellijk doet; men begrijpt wat er in dat geval plaatsvindt: de hand die het potlood vast houdt, wordt als het ware een aanhangsel van de hand van het medium, zoals een korfje of plankje dit zijn zou; maar dit belet niet dat dit als men in de gelegenheid is er gebruik van te maken, zeer nuttig is, want als men het dikwijls en

geregeld herhaalt, draagt het er veel toe bij om de stoffelijke beletselen te overwinnen en de ontwikkeling van de gave te bevorderen. Het is soms zelfs voldoende om met dit doel de arm en de hand van degene die schrijven wil, sterk te magnetiseren; dikwijls zelfs beperkt de magnetiseur zich tot zijn hand op de schouder te leggen, en wij hebben enkele mensen onder die invloed, spoedig zien schrijven. Dezelfde uitwerking kan ook zonder enige aanraking, dus alleen door de werking van de wil, verkregen worden. Men zal wel inzien, dat de overtuiging van de magnetiseur van zijn eigen macht om deze uitwerking tot stand te brengen een grote rol spelen moet, en dat een ongelovige magnetiseur weinig of geen uitwerking teweeg zal brengen.

De medewerking van een ervaren mentor, is bovendien soms zeer nuttig, aangezien deze de beginneling op veel kleine voorzorgsmaatregelen attent kan maken, die vaak door deze genegeerd worden, hetgeen een nadeel is voor spoedige vorderingen. Die bijstand is vooral nuttig om hem over de aard van de eerste vragen en de wijze waarop die gesteld moeten worden, in te lichten. Zijn werk is die van een leermeester, die men - zodra men zelf ervaren genoeg is - missen kan.

207. Een ander middel dat ook krachtadig tot de ontwikkeling van de gave kan bijdragen, is een bepaald aantal mensen, die allen met hetzelfde verlangen en door gemeenschappelijke inzichten bezielde zijn, te verenigen. Laat ze dan in heilige innerlijke contemplatie en in volstrekte stilte en door ieder zijn Beschermengel of een andere sympathieke Geest, aan te roepen, trachten te schrijven. Een van hen kan ook zonder bepaalde aanduiding en in naam van alle leden van de vergadering, de hulp van alle goede Geesten in het algemeen, inroepen, door bijvoorbeeld te zeggen: in de naam van de Almachtige God, verzoeken wij de goede Geesten zich door de hier aanwezigen aan ons te willen openbaren. Het is een uitzonderlijkheid als er zich onder de aanwezigen niet één bevindt die spoedig bewijzen van mediumschap geeft of zelfs na een korte tijd niet vloeiend schrijft. Men zal gemakkelijk inzien, wat er in dit geval plaatsvindt. De, tot een gemeenschappelijk doel verenigde personen, vormen een collectief geheel, waarvan de kracht en gevoeligheid door een soort van magnetische invloed, die ter ontwikkeling van de gave bevorderlijk is, verhoogd wordt. Onder de door die samenwerking van de wil,

aangetrokken Geesten, bevinden er zich, die onder de aanwezigen het werktuig vinden dat hun past, is het de een niet, dan is het de ander en zij maken er gebruik van. Dit middel moet vooral gebruikt worden in spiritistische kringen die geen of althans geen voldoende aantal mediums bezitten.

208. Net zoals men naar kenmerken voor mediums gezocht heeft, heeft men ook naar middelen uitgekeken om mediums te vormen, maar tot nu toe kennen wij er geen die krachtiger zijn, dan die door ons opgegeven. Sommigen denken dat de hindernissen die de ontwikkeling van de gave verhinderen, een geheel stoffelijke weerstand zijn en geloven deze door een soort van de armen en het hoofd ontwrichtende gymnastiek te zullen overwinnen. Wij zullen die wijze van handelen, die van de overzijde van de Oceaan tot ons gekomen is, niet beschrijven, niet alleen omdat wij geen enkel bewijs van haar werking bezitten, maar omdat wij overtuigd zijn dat zij voor broze gestellen, door de schok die aan het zenuwgestel wordt toegebracht, gevaarlijk kan zijn. Indien de kiem van de gave niet aanwezig is, dan kan deze niet verkregen worden, zelfs niet door elektriseren, dat dikwijls met hetzelfde doel, maar vruchteloos gebruikt is.

209. Bij een eerst beginnend medium is geloof geen bepaald vereiste; ongetwijfeld werkt het de pogingen in de hand maar is niet noodzakelijk: zuiverheid van bedoeling, verlangen en goede wil zijn voldoende. Men heeft geheel ongelovige mensen zeer verbluft gezien dat zij tegen hun eigen wil in, schreven, terwijl dit een oprecht gelovige niet lukken mocht; hierdoor wordt bewezen dat die gave afhankelijk is van een organische aanleg.

210. Het eerste kenmerk van neiging tot schrijven is een zekere trilling in arm en hand; de hand wordt ongemerkt meer en meer door een aandrang die zij niet kan weerstaan voortbewogen. Dikwijls trekt zij in het begin niets dan strepen zonder betekenis; daarna worden de letters hoe langer hoe duidelijker, en worden spoedig met een snelheid voortgebracht alsof zij door iemand met een lopende hand geschreven worden. In alle gevallen moet men de hand aan haar eigen beweging overlaten en haar niet tegenhouden noch voortstuwen. Sommige mediums schrijven van het begin af aan met gemak en met een lopende hand, hetgeen echter nogal zeldzaam is, anderen daarentegen zetten

gedurende vrij lange tijd niets dan strepen en maken wezenlijke kalligrafische oefeningen; de Geesten zeggen dat het dient om hun hand lossere te maken. Indien dit soort van oefening te lang mocht aanhouden of in het maken van bespottelijke tekens ontaard, hoeft men er niet aan te twifelen dat het een Geest is die probeert leuk te zijn, want goede Geesten laten nooit iets onnuttigs verrichten: in een dergelijk geval moet men zijn ijver verdubbelen teneinde daardoor de hulp van deze in te roepen. Indien er desalniettemin geen verandering komt, moet men telkens stoppen zodra men merkt dat men niets serieus verkrijgt. Men kan dagelijks de poging herhalen, maar het is zaak om bij het eerste dubbelzinnige teken er mee te stoppen, teneinde geen voldoening aan spotgeesten te verschaffen.

Bij de voorgaande opmerkingen voegt een Geest nog het volgende toe: “Er zijn mediums, die het niet verder dan tot die tekens brengen; indien deze dus na een aantal maanden niets dan onbeduidende dingen, antwoorden met ja en nee of letters zonder samenhang verkrijgen, is het nutteloos om nog verder met het bekladden van papier door te gaan. Zij zijn mediums, maar wel improductieve mediums. Men moet trouwens de eerste mededelingen die men ontvangt alleen beschouwen als oefeningen waarvan de leiding aan ondergeschikte Geesten toevertrouwd is; men moet er daarom, met het oog op de Geesten die als het ware als schrijfmeeesters gebruikt worden om het beginnende medium te ontbolsteren, slechts een matig gewicht hechten, want u moet nooit geloven dat het ooit verheven Geesten zijn, die de mediums voorbereidende oefeningen doen ondergaan. Indien het medium geen ernstig doel beoogt blijven die ondergeschikte Geesten bij hem en hechten zich aan hem. Bijna alle mediums hebben om zich te kunnen ontwikkelen die proef moeten doorstaan; het is hun zaak, datgene te doen, wat hen de sympathie van wezenlijk verheven Geesten kan doen verwerven.”

211. Een moeilijkheid voor de meeste beginnende mediums, is met mindere Geesten te doen hebben; en zij moeten zich gelukkig achten als het slechts lichtzinnige Geesten zijn. Al hun aandacht moet erop gevestigd zijn, deze geen voet te doen krijgen, want wanneer zij zich eens genesteld hebben, is het niet altijd gemakkelijk er van verlost te worden. Dit is, vooral bij beginnelingen een punt van zoveel belang, dat

als men niet alle mogelijke voorzorgen treft, de vruchten van de mooiste gave erdoor verloren kunnen gaan.

De eerste vereiste is, dat men zich met een oprecht geloof onder Gods hoede stelt en de bijstand van zijn Beschermengel inroept. Deze is altijd goed, terwijl de gemeenzame Geesten die ons omringen, met de goede of slechte hoedanigheden van het medium sympathiseren; en dus lichtzinnig en zelfs slecht kunnen zijn. Het tweede is met de uiterste zorgvuldigheid, door alle mogelijke tekens die de ondervinding aan de hand geeft, de natuur van de zich het eerst manifesterende Geesten, welke men altijd voorzichtig doet, te wantrouwen, te leren onderscheiden. Indien die kentekens verdacht voorkomen, moet men een innig beroep op zijn Beschermengel doen en met alle kracht de slechte Geest, door hem te bewijzen dat men niet de dupe van hem is, afweren, en hem zodoende de moed ontnemen. Daarom is, als men de onvermijdelijke nadelen die het gebrek aan ervaring met zich meebrengt wil ontgaan, de voorafgaande beoefening van de theorie volstrekt noodzakelijk. Men zal over dit onderwerp in de hoofdstukken over de Beheersing en over de Identiteit van de Geesten zeer uitgebreide instructies vinden. Wij beperken ons nu tot de mededeling dat men - afgezien van de taal - als niet te miskennen bewijzen van minderheid bij Geesten kan beschouwen: alle tekens, figuren, onnuttige of kinderachtige zinnebeelden; elk afwijkend, opzettelijk onregelmatig, verdraaid, overdreven groot, of in bespottelijke of niet gebruikelijke vorm geschreven schrift; het schrift kan niettemin zeer slecht, zelfs bijna onleesbaar zijn, zonder daarom iets buitengewoons te hebben. Wij hebben mediums gekend, die zo verblind waren, dat zij de verhevenheid van de Geesten beoordeelden naar de grootte van de letters, en veel gewicht hechtten aan grote, drukletters nabootsende, letters; een kinderachtigheid die duidelijk niet met een wezenlijke verhevenheid van de Geesten overeen te brengen is.

212. Als het al van groot belang is, zorg te dragen dat men niet buiten zijn wil om, onder de afhankelijkheid van slechte Geesten komt, is het dit nog meer: te zorgen er niet door eigen wil onder te geraken en een overdreven bevlieging tot schrijven, moet ons niet in de waan brengen, dat het onverschillig is zich tot de eerste de beste te wenden, onder het voorbehoud dat men er zich later, als hij ons niet langer bevalt, van af zal maken. Want men roept, voor wat het ook zijn moge, de bijstand

van een slechte Geest, die zijn diensten zeer duur kan doen betalen, niet ongestraft in. Er zijn mensen geweest, die, door de naar hun zin te langzame ontwikkeling van hun mediumschap, ongeduldig werden en op het idee zijn gekomen om de eerste de beste Geest, al ware die ook slecht, in te roepen, met het voornemen hem daarna weer weg te sturen. Velen zijn naar wens bediend geworden en schreven dadelijk; maar de Geest liet zich - bij gebrek aan een betere - niet gebruiken en was niet zo gehoorzaam in het vertrekken als in het komen. Wij kennen mediums die hoogmoedig genoeg zijn om te geloven dat ze ze naar welgevallen kunnen ontslaan en die jarenlang beheerst zijn op allerlei wijzen en door de bespottelijkste mystificaties, door een aanhoudende verblindende en zelfs stoffelijke ongelukken en de wreedste teleurstellingen, gestraft zijn. De Geest begon eerst zich openlijk als slecht voor te doen, daarna huichelde hij, om aan zijn bekering of aan de gewaande macht van zijn beschermeling, om hem naar welgevallen te kunnen wegjagen, te doen geloven.

213. Het schrift is soms zeer leesbaar en de woorden en letters zeer goed van elkaar afgescheiden geplaatst; maar bij sommige mediums is het, voor ieder ander dan degene die schrijft, zeer moeilijk te ontcijferen. Men moet hiervan de gewoonte verkrijgen. Vrij dikwijls is het schrift in grote trekken gevormd, de Geesten zijn niet zuinig met papier. Als een woord of zin niet goed leesbaar is, verzoekt men de geest het te willen overschrijven, hetgeen hij gewoonlijk volgbaar doet. Als het schrift gewoonlijk, zelfs voor het medium, onleesbaar is, gelukt het meestal, door veelvuldige en aanhoudende oefening, een vaste wil en een vurig verzoek aan de geest om duidelijker te zijn, een beter schrift te verkrijgen. Sommige Geesten bezigen dikwijls conventionele tekens, die dan in de gewone bijeenkomsten aangenomen worden; om bijvoorbeeld te kennen te geven dat een vraag hen mishaagt en zij er niet op willen antwoorden, zullen zij een lange streep of iets van dien aard zetten.

Als de Geest geschreven heeft wat hij verlangde te schrijven, of niet meer antwoorden wil, blijft de hand onbeweeglijk liggen, en het medium kan, hoe sterk zijn kracht of wil ook moge zijn, geen woord meer verkrijgen. Daarentegen blijft, zo lang als de Geest niet opgehouden is, het potlood doorschrijven, zonder dat het voor de hand mogelijk is op te houden. Wil de Geest onverwachts iets zeggen, dan

neemt de hand op krampachtige wijze het potlood op, en begint te schrijven, zonder dat men dit kan beletten. Overigens voelt het medium bijna altijd iets in zich, dat hem te kennen geeft of het slechts een tijdelijk ophouden is, of dat de Geest gestopt is. Het is een zeldzaamheid als hij niet voelt dat de Geest hem verlaat.

Dit zijn de voornaamste toelichtingen die wij omtrent de ontwikkeling van de psychografie te geven hebben. De ervaring zal bij de toepassing, nog enige details doen kennen, van welke de mededeling hier van geen nut zou zijn en ten opzichte van welke men zich volgens de algemene regels moet gedragen. Laat velen het proberen en men zal meer mediums vinden dan men denkt.

214. Al hetgeen wij hebben meegedeeld, is toepasselijk op het mechanische schrift; het is het schrift dat alle mediums, en terecht, trachten te verkrijgen. Maar het zuiver-mechanische schrift is zeer zeldzaam en er komt zeer dikwijls in meerdere of mindere mate intuïtie bij. Het medium dat bewust is van hetgeen hij schrijft, is daardoor natuurlijk geneigd om aan zijn gave te twijfelen; hij weet niet of het van zijn eigen of van een vreemde geest komt. Laat hij zich er in het geheel niet om bekommeren en toch met schrijven doorgaan. Laat hem zichzelf oplettend gadeslaan en hij zal gemakkelijk zien, dat er, onder hetgeen hij schrijft, talrijke dingen zijn waaraan hij niet dacht en die zelfs met zijn eigen gedachten in strijd zijn. Dit is een duidelijk bewijs dat ze niet van hem afkomstig zijn. Laat hem dus doorgaan, en de ondervinding zal zijn twijfel wegnemen.

215. Indien het aan het medium niet gegeven is uitsluitend mechanisch medium te zijn, zullen al zijn pogingen om dit te worden, vruchteloos zijn, en toch zou hij verkeerd doen, als hij zich daarom als minder bedeed beschouwde. Indien hij alleen met het intuïtieve mediumschap begunstigd is, dient hij er zich mee tevreden te stellen en indien hij deze gave weet te gebruiken en niet versmaadt, zal zij hem grote diensten bewijzen. Het gebeurt bovendien dikwijls dat de mechanische werking zich later ontwikkelt.

Wij hebben hiervoor gezegd dat er omstandigheden zijn, waarin het onverschillig is te weten, of de gedachte van het medium, dan wel van een vreemde geest afkomstig is; dit is vooral het geval wanneer een zuiver intuïtief of geïnspireerd medium, voor zichzelf een verstandelijke

arbeid verricht. Het komt er dan weinig op aan of hij een gedachte die hem ingegeven wordt als zijn eigen gedachte beschouwt; indien er goede denkbeelden bij hem opkomen, laat hem er dan zijn goede genius voor danken en er zullen er hem nog andere ingegeven worden.

Dit is de inspiratie van de dichters, filosofen en geleerden.

216. Laten wij nu veronderstellen dat de mediamieke gave volledig ontwikkeld is en dat het medium met gemak schrijft; dat hij, kortom, is, wat men een gevormd medium noemt, dan zou het van zijn kant een grote dwaling zijn, als hij zich van alle verdere onderwijs, ontslagen rekende. Hij heeft slechts een stoffelijke tegenstand overwonnen, maar het is juist nu, dat voor hem de wezenlijke moeilijkheden beginnen en dat hij meer dan ooit de raadgevingen van de behoedzaamheid en van de ervaring nodig heeft, om niet in de duizenden valstrikken die men voor hem zal opwerpen, te vallen. Wil hij te vroeg op eigen wieken drijven, dan zal het niet lang duren of hij zal de dupe van leugenachtige geesten worden, die er op uit zijn om partij van zijn arrogantie te trekken.

217. Als de gave van het medium eenmaal ontwikkeld is, is het voor hem een volstreekte vereiste er geen misbruik van te maken. De voldoening die de gave aan sommige beginnelingen verschaft, doet bij deze een geestdrift ontstaan, welke het van het grootste belang is, te temperen. Zij moeten bedenken dat de gave hen geschonken is om goed te doen en niet om een ijdele nieuwsgierigheid te bevredigen. Daarom is het goed er alleen op daartoe geschikte tijden en niet elk ogenblik gebruik van te maken. Aangezien de Geesten niet voortdurend tot hun beschikking staan, zouden zij gevaar lopen het slachtoffer van onbetrouwbare geesten te worden. Het is goed om vaste dagen en uren te bepalen, omdat men er dan meer in een stemming van innige overpeinzing bij aanwezig kan zijn, en omdat de Geesten, die daardoor van te voren gewaarschuwd worden, indien zij willen, kunnen komen en zich ernaar kunnen schikken.

218. Indien het mediumschap zich na alle aangewende pogingen, op geen enkele wijze openbaart, moet men er wel van afzien, zoals men het zingen moet opgeven, als men geen stem heeft. Degene die een taal niet kent, maakt gebruik van een tolk, dit moet men ook doen, dat wil zeggen, dat men van een ander medium gebruik moet maken. Bij

gebrek aan mediums, moet men zich echter niet van de bijstand van de Geesten verstoken wanen. Het mediumschap is voor de Geesten een middel om zich te uiten, maar niet het enige middel waardoor zij door ons aangetrokken worden; zij die ons liefhebben zijn bij ons, of wij nu mediums zijn of niet; een vader laat zijn kind niet aan zijn lot over omdat dit doof en blind is en hem dus noch zien noch horen kan. Hij omringt hem met zijn zorg, zoals de goede Geesten dit met ons doen; indien zij hun gedachten niet op stoffelijke wijze aan ons kunnen mededelen, komen zij ons door hun ingevingen te hulp.

Verandering van schrift

219. Een zeer gewoon verschijnsel bij schrijvende mediums, is de verandering van het schrift naargelang de zich manifesterende Geesten, en wat nog het opmerkelijkste is, is dat hetzelfde schrift telkens bij dezelfde geest terugkomt en dikwijls identiek is met het schrift dat hij tijdens zijn leven had. Wij zullen later zien, welke conclusie men er ten opzichte van de identiteit uit trekken kan. De verandering van schrift heeft alleen bij de mechanische of halfmechanische mediums plaats, omdat bij hen de beweging van de hand onwillekeurig is en door de geest bestuurd wordt; dit is niet het geval bij de zuiver-intuïtieve mediums, omdat de Geest bij deze alleen door de gedachte handelt, en de hand evenals bij het gewone schrijven, door de wil bestuurd wordt. Maar de gelijkvormigheid van het schrift, zelfs bij een mechanisch medium, bewijst niets tegen zijn gave, aangezien die verandering bij de manifestaties van de Geesten, geen bepaald vereiste is; het is afhankelijk van een bijzondere aanleg, die de meest zuiver-mechanische mediums niet altijd bezitten. Wij noemen degenen die deze gave bezitten, polygrafische mediums.

Verlies en schorsing van het mediumschap

220. De gave van het mediumschap is zowel wat de fysische als wat de schriftelijke manifestaties betreft, aan tijdelijke schorsing en opheffing onderhevig. Zie hier de antwoorden van de Geesten op enige gestelde vragen hieromtrent.

- 1) Kunnen de mediums hun gave verliezen?

“Dit gebeurt dikwijls, wat ook de aard van die gave moge zijn; maar het is ook dikwijls slechts een tijdelijke schorsing, die ophoudt, zodra de oorzaak ophoudt die deze heeft doen ontstaan.”

- 2) Wordt het verlies van het mediumschap door de uitputting van het fluïdum veroorzaakt?

“Wat ook de gave van een medium moge zijn, hij kan niets zonder de sympathieke medewerking van de Geesten; wanneer hij niets meer verkrijgt, komt dit niet altijd doordat de gave hem in de steek laat, maar dikwijls zijn het de Geesten, die zich niet meer van hem willen of kunnen bedienen.”

- 3) Welke oorzaak kan bij een medium teweeg brengen dat de Geesten hem aan zijn lot overlaten?

“Het gebruik dat hij van zijn gave maakt, oefent de meeste invloed op de Geesten uit. Wij kunnen hem aan zijn lot overlaten, als hij deze voor ijdele dingen of met eerezuchtige oogmerken gebruikt; als hij weigert onze woorden of handelingen mede te delen aan geïncarneerden die hem tot zich roepen of voor wie het om te geloven nodig is te zien. Die gave van God is aan het medium niet voor zijn eigen genoegen en nog veel minder tot bevrediging van zijn eerezucht maar met het oog op zijn eigen verbetering geschonken, en om de waarheid aan de mensen te doen kennen. Als de Geest merkt dat het medium niet meer aan zijn bedoelingen beantwoordt, en geen profijt van zijn onderwijs en waarschuwingen trekt, verlaat hij hem, om een waardiger beschermeling op te zoeken.”

- 4) Kan de Geest die zich verwijdert door een ander vervangen worden? Zo ja, dan zou de opheffing van de gave niet te verklaren zijn.

“Het ontbreekt niet aan Geesten, die niets liever zouden wensen dan zich te manifesteren, en die altijd gereed staan om voor degenen die zich verwijderen, in de plaats te treden. Maar als het een goede Geest is die zich van het medium afwendt, kan het zeer goed wezen, dat hij hem tijdelijk verlaat en hem gedurende enige tijd van alle mededelingen verstoken laat, om hem dit tot lering te doen strekken en te bewijzen dat zijn gave niet van hem zelf afhangt, en het medium dus geen reden toe heeft er trots op te zijn. Deze tijdelijke onmacht dient ook om aan

het medium te bewijzen, dat hij ten gevolge van een vreemde invloed schrijft, ware dit niet het geval, dan zouden er geen stoornissen in zijn gave ontstaan.”

“Voor het overige is de schorsing van de gave, niet altijd een straf, het is soms een bewijs van bezorgdheid van de geest voor het medium dat hij genegenheid toedraagt. Hij wil het medium de stoffelijke rust, die hij voor hem nodig acht, bezorgen, en veroorlooft het in dit geval niet aan anderen om zijn plaats in te nemen.”

- 5) Er zijn toch zeer verdienstelijke mediums op wier zedelijkheid niets is aan te merken, die volstrekt geen behoefte aan rust voelen, en zich door een stoornis waarvan zij het doel niet begrijpen, zeer teleurgesteld voelen.

“Dit geschiedt om hun geduld op de proef te stellen en over hun volharding te kunnen oordelen; het is om die reden dat de Geesten zelden een bepaalde duur voor die schorsing vaststellen; zij willen zien of het medium zich ook zal laten ontmoedigen. Het dient ook dikwijls om tijd te geven om over de lessen die hem gegeven worden, te kunnen nadenken, en aan dit nadenken herkennen wij de werkelijk serieuze spiritisten. Wij kunnen aan hen die inderdaad niets anders dan liefhebbers van mededelingen zijn, die naam niet geven.”

- 6) Is het in een dergelijk geval noodzakelijk voor het medium zijn pogingen om te schrijven voort te zetten?

“Als de Geest dat aanraadt, ja; maar indien hij hem zegt er zich van te onthouden, moet hij dit doen.”

- 7) Bestaat er ook een middel om de beproeving te bekorten?

“Onderwerping en gebed. Het is trouwens voldoende om dagelijks gedurende een paar minuten het aanzitten te proberen, want het zou geen nut hebben zijn tijd met vruchteloze pogingen te verspillen: de proef dient tot niets anders dan om te ontdekken of men de gave weer terug gekregen heeft.”

- 8) Ligt in de opschorting van de gave het bewijs opgesloten dat de Geesten, die zich gewoonlijk manifesteren, afstand genomen hebben?

“Volstrekt niet; het medium bevindt zich in de toestand van iemand die tijdelijk van het gezicht beroofd, toch hoewel hij niet zien kan, door zijn vrienden omringd is. Het medium kan dus, en moet zelfs doorgaan zich in gedachte met de hem gemeenzame Geesten te onderhouden, en overtuigd wezen dat deze hem horen. Indien het ontbreken van het mediumschap ons van de stoffelijke omgang met bepaalde Geesten kan beroven, kan dit toch geen beletsel wezen om in zedelijke omgang met hen te zijn.”

- 9) Dus is de opheffing van de mediamieke gave niet altijd een bewijs van de afkeuring van de Geesten?

“Zeer zeker niet; omdat het een bewijs van welwillendheid zijn kan.”

- 10) Waaraan kan men ontdekken, dat de schorsing van de gave een bewijs van afkeuring is?

“Laat het medium zijn geweten onderzoeken en zichzelf afvragen, welk gebruik hij van zijn gave gemaakt heeft, welk goed er voor anderen uit voortgevloeid is, welk voordeel hij uit de raadgevingen die hem gegeven zijn, getrokken heeft, en hij zal het antwoord ontvangen.”

- 11) Kan het medium dat niet meer schrijven kan zijn toevlucht niet tot een ander medium nemen?

“Dat hangt van de oorzaak van de schorsing af; deze heeft dikwijls ten doel om u na gegeven raadgevingen, enige tijd zonder mededelingen te laten, opdat u u niet zou aanwennen om niets zonder ons te doen: in een dergelijk geval zal hij door gebruik te maken van een ander medium, evenmin voldaan worden; en het heeft ook nog een ander doel, namelijk u te bewijzen dat de Geesten vrij zijn, en dat het niet van u afhangt om ze naar uw wil te doen handelen. Het is ook om die reden dat degenen die geen mediums zijn, niet altijd al de mededelingen die zij wensen ontvangen.”

Opmerking: Er dient hierbij opgemerkt te worden dat degene die van een derde persoon tot het ontvangen van mededelingen, gebruikmaakt, dikwijls niets bevreemdigs en op andere tijden zeer uitvoerige antwoorden ontvangt. Dit hangt geheel van de geest af, dat men, door van medium te veranderen geen stap verder komt; het schijnt alsof de Geesten, elkaar daaromtrent het wachtwoord geven, want hetgeen men door de een niet

verkrijgen kan, zal men evenmin van de ander verkrijgen. In dergelijk geval moet men er voor waken erop te blijven aandringen of ongeduldig te worden, opdat men niet de dupe van bedrieglijke Geesten wordt, die, als men het absoluut verlangt, op alles zullen antwoorden, terwijl de goede Geesten hen zullen laten begaan, om ons voor ons aandringen te straffen.

12) Met welk doel heeft de Voorzienigheid in het bijzonder aan bepaalde individuen de gave van het mediumschap schonken?

“Het is een missie die hen opgedragen wordt en waardoor zij zich gelukkig gevoelen; zij zijn de tolken tussen de Geesten en de mens.”

13) Men vindt echter mediums, die hun gave slechts met tegenzin uitoefenen?

“Dit zijn onvolmaakte mediums; zij beseffen de waarde niet van de privileges die hen geschonken zijn.”

14) Indien het een zending is, hoe komt het dan, dat het niet een voorrecht voor brave mensen is, en dat deze gave aan lieden die volstrekt geen achtung verdienen en er misbruik van maken kunnen, geschonken is?

“Zij wordt aan deze geschonken, omdat zij het tot hun eigen verbetering nodig hebben, en om hen in de gelegenheid te stellen goede raad te ontvangen; indien zij er zich niet door verbeteren, zullen zij er de gevolgen van dragen. Bracht Jezus niet bij voorkeur zijn woord aan de zondaren, door te zeggen dat men geven moet aan degene die niets heeft?”

15) Kunnen degenen die een groot verlangen hebben om als medium te schrijven en aan wie dit niet lukt, daaruit de conclusie trekken, dat er iets tegen hen bestaat, waardoor hen de welwillendheid van de Geesten onthouden wordt?

“Nee, want God kan hen die gave evengoed onthouden hebben, als hij hen die van de dicht- of toonkunst onthouden heeft; maar als zij dit gunstbewijs niet deelachtig zijn, kunnen zij in het bezit van andere zijn.”

16) Hoe kan een mens zich door het onderwijs van de Geesten volmaken, als hij, noch door zichzelf, noch door andere

mediums in de gelegenheid is om dit onderwijs op een directe wijze te ontvangen?

“Heeft hij geen boeken, zoals de Christen de Bijbel heeft? Om de zedenleer van Jezus na te komen, is het voor de Christen niet nodig, de woorden uit de mond van Jezus zelf gehoord te hebben.”

ACHTIENDE HOOFDSTUK

Bezwaren en Gevaren van het Mediumschap

Invloed die de beoefening van het mediumschap op de gezondheid uitoefent — Id. op de hersenen. — Id. op kinderen

221.

- 1) Is de mediamieke gave een bewijs van de een of andere pathologische toestand of alleen van een abnormale toestand?

“Soms van een abnormale maar niet van een pathologische toestand; er zijn mediums met een krachtige gezondheid; degenen die ziek zijn, zijn dit ten gevolge van andere oorzaken.”

- 2) Kan de uitoefening van de mediamieke gave, uitputting veroorzaken?

“De al te langdurig voortgezette uitoefening van welke gave ook, heeft vermoeidheid tot gevolg; het mediumschap verkeert dus in hetzelfde geval, vooral degene die een fysische uitwerking ten gevolge heeft, veroorzaakt natuurlijk een verbruik van fluidum, waardoor vermoeienis ontstaat die door rust hersteld wordt.”

- 3) Kan de uitoefening van het mediumschap - het misbruik dat men ervan maken kan daargelaten - nadelig zijn voor de gezondheid?

“Er bestaan omstandigheden, waarin het voorzichtig, ja zelfs noodzakelijk is, er zich van te onthouden of er tenminste de uitoefening van te beperken; dit hangt van de fysische en zedelijke toestand van het medium af. Overigens bemerkt het medium dit gewoonlijk zelf, en als hij zich vermoeid voelt, moet hij er zich van onthouden.”

- 4) Zijn er mensen voor wie deze oefeningen nadeliger zijn dan voor anderen?

“Ik heb gezegd dat dit van de fysische en zedelijke toestand van het medium afhangt. Er zijn mensen voor wie het nodig is, iedere oorzaak van overspanning te vermijden, en hieronder behoort ook deze.” (nr. 188 en 194).

5) Zou het mediumschap krankzinnigheid kunnen veroorzaken?

“Niet meer dan ieder ander ding, mits daartoe ten gevolge van zwakheid van de hersenen geen aanleg bestaat. Als de kiem daartoe niet bestaat dan zal het mediumschap geen krankzinnigheid doen ontstaan, maar bestaat de kiem daartoe wel, hetgeen gemakkelijk aan de zedelijke toestand te ontdekken is, dan zegt ons het gezond verstand dat men in alle opzichten met voorzichtigheid te werk moet gaan, want al wat schokt kan nadelig zijn.”

6) Bestaat er ook enig bezwaar tegen de ontwikkeling van het mediumschap bij kinderen?

“Zeker, en ik houd staande dat dit zeer gevaarlijk is, want die tere en gevoelige organismen, zouden te veel geschokt worden en hun jeugdige verbeelding te veel overspannen; ook zullen verstandige ouders hen van die denkbeelden afhouden of er althans alleen met het oog op de zedelijke gevolgen, die er uit voortvloeien met hen over spreken.”

7) Men ziet toch kinderen die, hetzij voor fysieke uitwerkselen hetzij schrijvende en ziende mediums van nature zijn; is er voor deze hetzelfde gevaar in gelegen?

“Nee, als de gave bij een kind uit zichzelf ontstaat, komt dit omdat het tot zijn natuur behoort en dat zijn gestel er zich toe leent. Iets anders is de uitoefening van die gave uit te lokken en ertoe aan te moedigen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de visioenen die een kind heeft, gewoonlijk weinig indruk op hem maken, het komt hem als iets zeer natuurlijks voor, aan wat hij slechts weinig aandacht schenkt en dikwijls vergeet; later, als hij met het spiritisme bekend raakt, herinnert hij zich het gebeurde en begrijpt het moeiteloos.”

8) Op welke leeftijd kan men zonder gevaar zich met het mediumschap bezighouden?

“Daarvoor bestaat geen bepaalde leeftijd; dit hangt volledig af van de fysieke en nog meer van de zedelijke ontwikkeling. Er zijn kinderen van twaalf jaar, die er minder door aangedaan worden dan sommige volwassen personen. Ik spreek van het mediumschap in het algemeen, maar die welke toepasselijk is op fysieke verschijnselen, vermoeit het lichaam meer; bij het schrijven bestaat er een ander bezwaar, namelijk

het gebrek aan ervaring van het kind, indien het zich ermee zou willen bezighouden en er een spel van zou willen maken.”

222. De uitoefening van het spiritisme vereist, zoals wij later zullen zien, veel tact teneinde de streken van de bedrieglijke Geesten te verhinderen: indien volwassenen de dupe worden, dan zijn kinderen en jeugdigen, door gebrek aan ervaring er nog veel meer aan blootgesteld. Men weet bovendien dat innige overpeïnzing een van de eerste vereisten is, zonder welk men met geen serieuze Geesten in contact kan komen. Een op lichtvaardige en schertsende wijze gedane oproeping, is een wezenlijke heiligschennis, waardoor een makkelijke ingang aan spot- of kwaadwillige Geesten verschaft wordt. Aangezien men bij een kind de nodige ernst, die voor een dergelijke handeling vereist wordt, niet kan verwachten, is het dus te vrezen, dat het kind - als het aan zichzelf overgelaten werd - er een spel van zou maken. Het blijft, zelfs onder de gunstigste omstandigheden, wenselijk dat een kind, dat de mediamieke gave bezit, die slechts onder toezicht van ervaren mensen uitoefent, die het kind onder andere de eerbied zullen leren tonen, die men aan de zielen van hen die geleefd hebben, verschuldigd is. Men ziet hieruit dat de vraag over de leeftijd, van omstandigheden die zowel betrekking op het gestel als op het karakter hebben, afhankelijk is. Intussen vloeit duidelijk uit de gegeven antwoorden voort dat men bij kinderen die eigenschap niet moet trachten te ontwikkelen als deze niet vanzelf ontstaan is, en dat men in ieder geval, er met grote behoedzaamheid gebruik van moet maken, en men ze evenmin bij zwakke gestalten opwekken of aanmoedigen moet. Men moet door alle mogelijke middelen er zodanige mensen van afhouden, die in hun denkbeelden het geringste teken van excentriciteit of verzwakking van hun geestvermogens verraden, want bij deze personen bestaat er kennelijk voorbeschikking tot krankzinnigheid, die door de geringste overprikkeling ontwikkeld kan worden. De spiritistische denkbeelden oefenen in die opzicht geen sterker invloed uit dan andere, maar indien de krankzinnigheid zich openbaarde, zou ze het karakter van de overheersende denkbeelden aannemen, zoals zij bij mensen die uiterlijke godsdienstoefeningen overdrijven, een godsdienstig karakter zal aannemen; men zou er het spiritisme voor verantwoordelijk stellen. Het beste wat men bij iemand die neiging heeft om zich aan een waandenkbeeld over te geven doen kan, is te trachten zijn gedachten

een andere richting te geven, teneinde op die wijze zijn verzwakte organen rust te verschaffen. Wij vestigen over dit onderwerp de aandacht van onze lezers op paragraaf XII van de inleiding van het Boek der Geesten.

NEGENTIENDE HOOFDSTUK

Rol van het Medium bij de Spiritistische Mededelingen

Persoonlijke invloed van de eigen Geest van het medium. Stelsel van de inerte mediums. Geschiktheid van sommige mediums voor dingen die zij niet kennen zoals talen, muziek, tekenen enzovoorts. Verhandeling van een Geest over de rol van de mediums

223.

- 1) Bevindt zich het medium op het oogenblik dat hij zijn gave gebruikt, in een volmaakt normale toestand?

“Soms verkeert hij in een meer of minder duidelijke staat van geestesvervoering, dat is wat hem vermoeit en waardoor hij rust nodig heeft; maar meestal verschilt zijn toestand, vooral bij de schrijvende mediums, niet merkbaar met de normale toestand.”

- 2) Kunnen de geschrevene of mondelinge mededelingen ook van de geest die in het medium geïncarneerd is, voortkomen?

“De ziel van het medium kan zich evenals die van ieder ander manifesteren; als zij een bepaalde graad van vrijheid geniet, herkrijgt zij haar eigenschappen van Geest. U hebt hiervan het bewijs in de zielen van de levende mensen die u komen bezoeken en zich door het schrift, dikwijls zonder dat u hen inroept, aan u openbaren. Want u moet weten dat onder de Geesten die u inroept, er ook zijn die op aarde geïncarneerd zijn; dan spreken zij tot u als Geest en niet als mens. Waarom begrijpt u dan niet, dat dit net zo met het medium het geval kan zijn?”

— Wordt door deze uitleg het gevoel van hen, die geloven dat alle mededelingen uitvloeisels van het medium en niet van een hem vreemde geest zijn, niet bevestigd?

“Zij hebben alleen ongelijk omdat zij stellig geloven dat het altijd zo is; want het is zeker, dat de Geest van het medium uit zichzelf kan

handelen; maar het is daarom nog geen reden, dat anderen dit niet net zo goed door zijn bemiddeling zouden kunnen doen.”

- 3) Hoe kan men onderscheiden of de antwoordende Geest, die van het medium of een vreemde geest is?

“Aan de aard van de mededelingen. Ga de details en de taal na, en u zult het onderscheid vinden. De Geest van het medium openbaart zich vooral in de toestand van somnambulisme of in die van geestvervoering, omdat hij dan vrij is; maar in de normale toestand is dit moeilijker voor hem. Er komen bovendien antwoorden voor, die men onmogelijk aan hem kan toeschrijven; daarom zeg ik u een en ander goed na te gaan en op te letten.”

Opmerking: Als iemand met ons spreekt, onderscheiden wij gemakkelijk wat van hem afkomstig of wat slechts napraten is; hetzelfde is het geval bij de mediums.

- 4) Kan de Geest, aangezien hij in vroegere levens kennis heeft kunnen vergaren die hij onder zijn lichamelijk omhulsel verloren heeft, maar welke hij zich als Geest herinnert, de denkbeelden die zijn kennis te boven schijnen te gaan, niet uit zijn eigen voorraad putten?

“Dit is in somnambulistische trance of bij die van geestvervoering dikwijls het geval; maar wij herhalen hier, er zijn omstandigheden, waarbij er geen twijfel mogelijk is; bestudeer gedurende lange tijd en denk weloverwogen na.”

- 5) Zijn de mededelingen die van de Geest van het medium afkomstig zijn, altijd van mindere hoedanigheid dan die door vreemde Geesten zouden kunnen worden gedaan?

“Niet altijd; want de vreemde Geest kan zelf van een mindere orde zijn dan die van het medium, en dientengevolge minder verstandig spreken. Men bemerkt dit bij het somnambulisme; want daar is het meestal de Geest van de somnambule die zich manifesteert en toch dikwijls zeer goede dingen zegt.”

- 6) Draagt de Geest die zich door een medium manifesteert, onmiddellijk zijn gedachte over, of heeft deze gedachte de

bemiddeling van de geest, die in het medium geïncarneerd is, nodig?

“Het is de Geest van het medium die als tolk dient, omdat deze aan het lichaam, dat tot spreken verbonden is, en er een verbinding tussen u en de vreemde geest nodig is, zoals er, om een bericht op een afstand te kunnen overbrengen een elektrische draad en aan het einde van die draad een intelligent mens nodig is, die het bericht in ontvangst neemt en overbrengt.”

- 7) Oefent de in het medium geïncarneerde Geest, enige invloed uit op de mededelingen die hij moet overbrengen en van vreemde Geesten afkomstig zijn?

“Ja, want als hij er niet mee sympathiseert, kan hij hun antwoorden veranderen en in overeenstemming met zijn eigen gedachten en neigingen brengen, maar op de geest zelf, oefent hij geen invloed uit; hij is alleen een slechte tolk.”

- 8) Is het daarom dat de Geesten de voorkeur aan sommige mediums geven?

“Er bestaat geen andere reden; zij zoeken de tolk die het beste met hen sympathiseert en die hun gedachte het nauwkeurigst weergeeft. Indien er tussen hen geen sympathie bestaat, dan is de Geest van het medium hun antagonist, die een zekere weerstand biedt en een onwillige en dikwijls oneerlijke tolk wordt. Hetzelfde gebeurt ook bij u, als het gevoel van een verstandig mens, door een warhoofd of iemand die te kwader trouw is, overgebracht wordt.”

- 9) Men kan begrijpen dat dit zo met de intuïtieve mediums kan zijn, maar niet dat dit bij de mechanische het geval is.

“U weet u niet goed rekenschap te geven van de rol die het medium vervult; het is een zaak die u nog niet begrepen hebt. Herinner u, dat om een levenloos lichaam te doen bewegen, de Geest een gedeelte geanimaliseerd fluïdum, dat hij uit het medium put, nodig heeft om de tafel tijdelijk te kunnen bezielen, opdat deze aan zijn wil zou kunnen gehoorzamen; welnu, begrijp dan ook dat hij voor een intelligente mededeling een intelligente bemiddelaar nodig heeft, en dat deze de Geest van het medium is.”

— Dit lijkt ons niet op de zogenaamde sprekende tafels toepasselijk te zijn; want als levenloze voorwerpen, zoals tafels, plankjes en korfjes, intelligente antwoorden geven, dan komt het ons voor, dat de Geest van het medium er niets mee te maken heeft?

“Dit is een misvatting; de Geest kan wel aan het levenloos voorwerp een tijdelijk kunstmatig leven maar geen intelligentie geven; nooit is een levenloos lichaam intelligent geweest. Het is dus de Geest van het medium die de gedachte ontvangt, zonder dat hij dat weet, en die hij door middel van verschillende bemiddelaars van de een op de ander overbrengt.”

10) Volgens deze uitleg schijnt het dat de Geest van het medium nooit geheel passief is?

“Hij is passief als hij zijn eigen gedachten niet met die van de vreemde geest vermengt, maar hij is nooit geheel en al een nul; zijn medewerking als tussenpersoon is altijd, zelfs bij hetgeen u mechanische mediums noemt, nodig.”

11) Bestaat er niet een groter waarborg voor onafhankelijkheid bij het mechanische als bij het intuïtieve medium?

“Ongetwijfeld, en een mechanisch schrijvend medium is voor sommige mededelingen te verkiezen; maar als men het vermogen van een intuïtief medium goed kent, komt dit er naargelang de omstandigheden, niet op aan; ik wil zeggen dat er mededelingen zijn, die een dergelijk grote juistheid niet eisen.”

12) Onder de verschillende stelsels die men gevormd heeft om de verschijnselen van het spiritisme te verklaren, is er een, die hieruit bestaat: te geloven dat het werkelijke mediumschap in een volkomen werkeloos lichaam, bijvoorbeeld in het korfje of doosje, dat tot werktuig dient, gelegen is; dat de vreemde Geest zich met dat voorwerp vereenzelvigd en dit niet alleen levend, maar ook intelligent maakt; vandaar de naam van inerte mediums die men aan die voorwerpen geeft, wat is wat dat betreft uw gevoel?

“Hierop valt slechts een woord te antwoorden en dat is: dat als de Geest de doos tegelijk met het leven ook de intelligentie gegeven had,

deze dan alléén, zonder medewerking van het medium, zou schrijven. Het zou evenzeer vreemd zijn, dat de intelligente mens een werktuig en een levenloos lichaam intelligent werd. Het is één van die vele stellingen, die hun bestaan aan een vooraf opgevatte mening te danken hebben, en die evenals zoveel andere door ervaring en waarneming te niet gaan.”

- 13) Een zeer bekend verschijnsel, namelijk dat van de tafels, korfjes enzovoorts, die door hun beweging boosheid of genegenheid te kennen geven, zou toch de mening ingang kunnen doen vinden dat er in de levenloze lichamen iets meer dan het leven, en bovendien ook intelligentie bestaat?

“Als iemand die kwaad is en met een stok dreigende bewegingen maakt, dan is het immers niet de stok, zelfs niet de hand die de stok vasthoudt, die kwaad is, maar wel de gedachte die de hand bestuurt; de tafels en korfjes zijn niet intelligenter dan de stok, zij hebben volstrekt geen intelligent gevoel, maar gehoorzamen aan een intelligentie; kortom, het is niet de Geest die zich in een korf vervormt noch er zich in vestigt.”

- 14) Indien het niet rationeel is aan die voorwerpen intelligentie toe te schrijven, kan men ze dan als een variatie van mediums beschouwen, door ze onder de naam van inerte mediums aan te duiden?

“Dit is woordenzifterij die ons niet interesseert, mits u elkaar verstaat. Het staat u vrij om een marionet een mens te noemen.”

- 15) De Geesten bezitten alleen de taal van de gedachte, zij hebben geen woordetaal, daarom bestaat er voor allen maar één taal; bijgevolg zou een Geest door middel van de mediamiek, zich in een taal die hij gedurende zijn leven nooit gesproken heeft, kunnen uitdrukken, waaruit put hij in dat geval, de woorden die hij gebruikt?

“U hebt zelf uw vraag beantwoord, door te zeggen dat de Geesten slechts één taal, die van de gedachte, hebben; die taal wordt door allen, zowel mensen als Geesten, verstaan. De omdolende Geest, die zich tot de geest van het medium richt, spreekt Frans noch Engels, maar de algemene taal, de taal van de gedachte; om zijn denkbeelden in enige

taal met woorden, die overgebracht kunnen worden te vertolken, put hij de woorden uit de woordenlijst van het medium.”

- 16) Indien dit zo is, dan moest de Geest zich alleen in de taal van het medium kunnen uitdrukken, en men ziet er toch die in een aan het medium onbekende taal schrijven; ligt hierin niet een tegenstrijdigheid opgesloten?

“Ten eerste dient opgemerkt te worden dat niet alle mediums voor deze soort van oefeningen even geschikt zijn, en ten tweede dat de Geesten er zich slechts nu en dan toe lenen, als zij denken dat het dienstig zijn kan; maar voor de gewone mededelingen en die van enige uitvoerigheid, geven zij er de voorkeur aan, een taal te bezigen waaraan het medium gewoon is, omdat zij dan minder stoffelijke bezwaren te overwinnen hebben.”

- 17) Zou de aanleg die sommige mediums bezitten om in een voor hun vreemde taal te schrijven, niet daaraan toe te schrijven zijn, dat die taal hen in een vorig leven vertrouwelijk is geweest en zij daarvan de intuïtie behouden hebben?

“Dit kan natuurlijk het geval zijn, maar het is niet de norm, de Geest kan met enige inspanning tijdelijk de stoffelijke tegenstand die hij ontmoet, te boven komen; dit is ook het geval als het medium in zijn eigen taal woorden schrijft, die hij niet kent.”

- 18) Zou iemand die niet kan schrijven, dit als medium wel kunnen doen?

“Ja, maar het valt gemakkelijk te begrijpen, dat er dan nog een grotere werktuigelijke moeilijkheid overwonnen zou moeten worden, daar de hand niet de gewoonte bezit, om de beweging te maken die tot de vorming van de letters vereist wordt. Hetzelfde is bij tekenende mediums, die niet tekenen kunnen, het geval.”

- 19) Zou een weinig intelligent medium, mededelingen van een verheven aard kunnen voortbrengen?

“Ja, om dezelfde reden waardoor een medium in een hem onbekende taal kan schrijven. Het feitelijke mediumschap is zowel van intelligente als van zedelijke hoedanigheden onafhankelijk, en bij gebrek aan een geschikter werktuig, kan de Geest datgene gebruiken wat hij bij de hand

vindt. Maar het is vanzelfsprekend, dat hij voor mededelingen van een zekere verhevenheid, de voorkeur aan het medium zal geven, dat voor hem de minste materiële bezwaren oplevert. Hierbij komt nog een tweede overweging kijken: de idioot, is dat dikwijls alleen door de onvolmaaktheid van zijn organen, maar zijn Geest kan meer gevorderd zijn, dan u denkt. Hiervan vindt u het bewijs bij sommige oproepingen van overledene of nog in leven zijnde idioten.”

Opmerking: Dit is een feit dat door de ervaring gestaafd wordt; wij hebben menigmaal nog in leven zijnde idioten ingeroepen, die duidelijk bewijzen van hun identiteit gaven en op zeer verstandige, ja zelfs uitstekende wijze antwoord gaven. Deze toestand is een straf voor de geest die door de dwang, die hij ondergaat, lijdt. Een idioot medium kan dus soms een Geest die zich wil manifesteren meer hulpmiddelen aanbieden dan men wel zou vermoeden. (Zie Revue Spirite, juli 1860, het artikel over de Frenologie en Fysiognomonie.)

- 20) Waaraan kan men de geschiktheid toeschrijven, die sommige mediums bezitten, om in verzen te schrijven, ofschoon de dichtkunst totaal onbekend voor ze is?

“De dichtkunst is een taal; zij kunnen in verzen schrijven, zoals zij in een hen onbekende taal kunnen schrijven. Daarbij is het mogelijk dat zij in een vorig leven dichters geweest zijn en zoals men u reeds gezegd heeft, zijn de opgedane kundigheden, voor de geest die in alles de volmaaktheid bereiken moet, nooit verloren. Dan schenkt hen, het door hen aangeleerde, zonder dat zij hiervan bewust zijn, een gemak die zij in hun gewone toestand niet bezitten.”

- 21) Is dit ook het geval met hen, die een bijzondere aanleg voor tekenen en muziek hebben?

“Ja, tekenen en muziek, zijn ook middelen om de gedachte uit te drukken; de Geesten gebruiken de werktuigen die voor hen het gemakkelijkste zijn.”

- 22) Hangt de uiting van de gedachten door verzen, tekenen of muziek, alleen van de bijzondere eigenschap van het medium, of van die van de zich manifesterende Geest af?

“Soms van het medium, soms van de geest. De verheven Geesten bezitten elke gave; de mindere bezitten slechts een beperkte kennis.”

23) Waarom heeft iemand, die in een vorig leven een uitstekend talent bezit, dit niet in een volgend leven?

“Dit is niet altijd het geval, want vaak completeert hij in het ene bestaan, wat hij in een vorig begonnen was; maar het kan gebeuren dat een uitstekende kwaliteit, gedurende enige tijd blijft rusten, om aan een andere de gelegenheid te geven zich vrijer te ontwikkelen. Het is een sluimerende kiem, die later teruggevonden zal worden, en waarvan er altijd enige sporen, of althans een onbepaalde intuïtie, blijft bestaan.”

224. De vreemde Geest verstaat ongetwijfeld alle talen, aangezien de talen de uitdrukking van de gedachten zijn; maar om die gedachten weer te geven, heeft hij een werktuig nodig: dit werktuig is het medium. De ziel van het medium dat de vreemde mededeling ontvangt, kan die alleen door middel van de organen van zijn lichaam overbrengen; en die organen kunnen voor een hen vreemde taal niet die souplesse bezitten als voor een taal waaraan zij gewoon zijn. Een medium dat alleen Frans kent, zal wel bij geval een antwoord bijvoorbeeld in het Engels kunnen geven, als de Geest dit doen wil, maar de Geesten - die de menselijke taal met de snelheid van de gedachten vergeleken reeds te traag vinden, aangezien zij die zo veel mogelijk bekorten - worden door de werktuigelijke tegenstand die zij ontmoeten, ongeduldig; en dat is de reden dat zij het niet altijd doen.

Dat is ook de reden waarom een beginnend medium, dat zijn eigen taal zelfs met moeite en langzaam schrijft, in het algemeen slechts korte en weinig ontwikkelde antwoorden krijgt; de Geesten geven daarom dan ook de raad om door tussenkomst van een dergelijk medium slechts eenvoudige vragen te stellen. Voor vragen met een verheven strekking heeft men een gevormd medium nodig, die voor de Geesten geen werktuigelijke moeilijkheid oplevert. Wij zouden immers een leerling die pas aan het spellen is, niet tot voorlezer aannemen. Een goed werkman gebruikt niet graag slecht gereedschap. Laat ons hierbij ten opzichte van vreemde talen nog een opmerking van groot belang voegen: de pogingen van die aard worden altijd uit nieuwsgierigheid en om op de proef te stellen gedaan, en de Geesten zijn van niets zo afkerig als van experimenten die men hen wil doen ondergaan. De

verheven Geesten lenen zich nooit daartoe en vertrekken zodra men die weg wil opgaan. Zo graag als zij zich met nuttige en serieuze dingen afgeven, net zo afkerig zijn zij van nietige en doelloze zaken. Het is om ons te overtuigen - zullen de ongelovigen zeggen - en dat doel is nuttig, aangezien er daardoor voor de zaak van de Geesten, volgelingen gewonnen kunnen worden. Hierop antwoorden de Geesten; “Onze zaak heeft mensen, die zo arrogant zijn te geloven dat zij onmisbaar zijn niet nodig; wij roepen degenen die wij willen tot ons, en dit zijn vaak de kleinste en meest bescheiden mensen. Heeft Jezus de wonderen verricht, die de Schriftgeleerden van hem verlangden, en welke mensen waren het die hij gebruikt heeft om een omwenteling in de wereld te weeg te brengen? Indien u uzelf overtuigen wilt, bestaan daarvoor andere middelen dan behendigheidstoeren; begin met u te onderwerpen; het is tegen de regels dat de leerling zijn meester de wet voorschrijft.”

Hieruit vloeit voort, dat het medium op enkele uitzonderingen na, de gedachten van de geest door de werktuigelijke middelen die tot zijn beschikking staan, overbrengt, en dat de uiting van die gedachten noodwendig de invloed van de onvolmaaktheid van die middelen kan en meestal moet ondervinden; zo zal een ongeletterd mens, een boer, in de taal van de boeren de schoonste dingen kunnen zeggen, de meest verheven en wijsgerige gedachten kunnen uitdrukken; want u weet het: voor de Geesten beheerst de gedachte alles. Dit ter beantwoording van de bedenkingen van enige vitters over de fouten in stijl en spelling die men de Geesten soms verwijten kan, en die zowel van het medium als van de geest afkomstig zijn. Het is kortzichtig aan zulke dingen te hechten. Niet minder kinderachtig is het, er zich op toe te leggen die fouten met een minutieuze nauwkeurigheid weer te geven, zoals wij dit wel eens hebben zien doen. Men mag die fouten dus zonder de minste bedenking, verbeteren, tenzij het een karakteristiek kenmerk van de zich manifesterende Geest is, want dan is het goed deze als bewijs van identiteit te behouden. Zo hebben wij een Geest ontmoet die als hij tot zijn kleinzoon sprak steeds Jule (zonder s) schreef, omdat hij die naam bij zijn leven op die wijze schreef, en dat ondanks het feit dat de kleinzoon, die zelf als medium diende, zeer goed wist hoe zijn eigen naam geschreven moest worden.

225. De volgende uiteenzetting, die spontaan gegeven is door een verheven Geest, die zich door mededelingen van de meest verheven aard heeft doen kennen; behandelt op de duidelijkste en meest volledige wijze, het vraagstuk van de rol van de mediums.

“Wat ook de aard van de schrijvende mediums, hetzij mechanisch, half mechanisch of eenvoudigweg intuïtief zijn moge, verschilt de wijze waarop wij met hen in contact treden, niet enorm van elkaar. Wij komen toch met de geïncarneerde Geesten zelf, op dezelfde wijze als met de eigenlijke Geesten, alleen door uitstraling van onze gedachten in contact.”

“Onze gedachten hebben, om door Geesten begrepen te worden, de inkleding in woorden niet nodig, en alle Geesten ontvangen de indruk van degenen die wij hen wensen mede te delen, en wel naargelang hun intellectuele ontwikkeling. Alleen omdat wij die gedachten op hen richten; dat wil zeggen dat een gedachte, door deze of gene, naar de mate van hun ontwikkeling begrepen kan worden, terwijl die voor anderen - aangezien ze op de bodem van hun hart of in hun hersenen geen kennis, geen herinnering opwekt - niet waarneembaar is. In dit geval is de geïncarneerde Geest die ons tot medium dient beter geschikt om onze gedachten, ofschoon hij die niet begrijpt, aan andere geïncarneerde mede te delen, dan een weinig gevorderde niet-geïncarneerde Geest als wij genoodzaakt waren tot de bemiddeling van deze Geest onze toevlucht te moeten nemen; want het aardse wezen stelt zijn lichaam als werktuig tot onze beschikking, iets wat de omdolende Geest niet doen kan.”

“Indien wij dus de hersenen van een medium, met in dit leven opgedane kundigheden voorzien, en zijn Geest verrijkt vinden met latente, vroeger verkregen kundigheden, geschikt om ons het doen van mededelingen gemakkelijk te maken, zullen wij ons bij voorkeur van hem bedienen, omdat met hem, voor ons, het fenomeen van de mededelingen gemakkelijker is dan met een medium, wiens intelligentie beperkt is en wiens vroeger opgedane kennis op onvoldoende niveau gebleven is. Wij zullen ons door enige duidelijke en nauwkeurige toelichtingen begrijpelijk proberen te maken.”

“Met een medium wiens tegenwoordige of vroegere intelligentie ontwikkeld is, worden onze gedachten, door een eigenschap aan het

wezen van de Geest eigen, onmiddellijk van Geest tot Geest overgebracht. In dit geval vinden wij in de hersenen van het medium de nodige elementen om onze gedachten in woorden in te kleden, die, hetzij het medium intuïtief, half mechanisch of zuiver mechanisch is, met deze gedachten overeenkomen. Daardoor komt het, dat wat ook het verschil tussen de Geesten die zich aan een medium manifesteren, zijn moge, al de dictaten die door dit medium verkregen worden, ofschoon van verschillende Geesten afkomstig, de stempel van vorm en kleur dragen die persoonlijk aan dat medium eigen zijn. Ja, niettegenstaande het feit dat de gedachten voor hem geheel onbegrijpelijk zijn, niettegenstaande het onderwerp geheel buiten de kring ligt waar binnen hij zich gewoonlijk beweegt, niettegenstaande alles wat wij zeggen willen, op geen enkele wijze van hem afkomstig is, beïnvloedt hij toch, door de hoedanigheden en eigenschappen die aan zijn individualiteit eigen zijn, de vorm. Het is evenals wanneer u verschillende landschappen door groene, witte of blauwe glazen beziet; niettegenstaande de voorwerpen die men ziet, geheel van elkaar verschillen, en van elkaar onafhankelijk zijn, hebben zij toch allen dezelfde tint die door de glazen door welke men ziet veroorzaakt wordt. Of vergelijken wij de mediums liever met flessen, met gekleurd doorschijnend vocht, die men voor de glazen van de apothekers uitstalt; welnu, wij zijn als de lichten die het een of ander zedelijk, wijsgerig en inwendig zienswijze, door middel van blauwe, groene of rode mediums op zodanige wijze verlichten, dat onze lichtstralen, gedwongen om door min of meer helder geslepen, meer of min doorschijnende glazen, dat wil zeggen door meer of minder intelligente mediums te gaan, niet op de voorwerpen die wij verlichten willen, kunnen vallen, dan na de kleur of liever de aan dit medium eigen bijzondere vorm te hebben aangenomen. Tot slot nog een laatste vergelijking: wij Geesten, zijn als componisten die een aria gecomponeerd hebben of willen improviseren, en niets dan een piano, viool, fluit, fagot of fluitje bij de hand hebben. Ontegenzeggelijk zullen wij met de piano, fluit of viool, het door ons gecomponeerde stuk, zeer verstaanbaar voor onze toehoorders uitvoeren, ofschoon de klanken van de piano, fagot of klarinet in wezen veel van elkaar verschillen, en onze compositie zal echter met uitzondering van het onderscheid in klank identiek dezelfde zijn. Maar als wij niets dan een fluitje of een trechter tot onze beschikking hebben, dan ligt daarin voor ons de moeilijkheid. “En

inderdaad, als wij genoodzaakt zijn, weinig gevorderde mediums te gebruiken, dan wordt onze arbeid veel langdradiger en zwaarder, omdat wij dan verplicht zijn onze toevlucht tot onvolledige vormen te nemen, hetgeen voor ons een grote belemmering is; want dan worden wij gedwongen onze gedachten te ontleden, en woord voor woord, letter voor letter te werk gaan, wat voor ons vervelend en vermoeiend is en een wezenlijke belemmering voor de snelheid en de ontwikkeling van onze mededelingen is.”

“Daarom voelen wij ons gelukkig als wij behoorlijk ingerichte, goed bewerkte en van goede materialen voorziene mediums, gereed om dienst te doen, kortom: goede werktuigen aantreffen; omdat dan ons perispirit, op het perispirit van degene die wij medianimiseren werkende, niets anders te doen heeft, dan de impuls te geven aan de hand, die ons tot pen- of potloodhouder dient, terwijl wij met onvoldoende mediums verplicht zijn, een arbeid te verrichten die gelijk staat met die waar wij mee te doen hebben als wij ons door middel van kloppen manifesteren. Dat wil zeggen dat wij dan elke passage, waaruit de vertolking van onze gedachte bestaat, letter voor letter, woord voor woord moeten aangeven. “Het is om die reden dat wij ons, voor de verspreiding van het spiritisme en de ontwikkeling van het schrijvend mediumschap, bij voorkeur tot de verlichte en kundige klasse van de maatschappij gewend hebben, niettegenstaande het feit dat men in die klasse de meest onzedelijke individuen aantreft. Evenals wij de uitoefening van de tastbare verschijnselen van kloppen en aanbrengen van voorwerpen, aan de kunstmakers en weinig ontwikkelden onder de Geesten overlaten, zo geven ook de weinig serieuze mensen onder u aan het zien van verschijnselen die ogen en oren strelen, de voorkeur boven de zuivere geestelijke en zuiver psychologische verschijnselen.”

“Als wij door middel van spontane dictaten willen handelen, werken wij op de hersenen, de archieven van het medium, en verzamelen wij onze grondstoffen uit de elementen die deze opleveren, en wel geheel buiten zijn weten. Het is alsof wij uit zijn beurs de benodigde bedragen namen en wij de verschillende munten in de orde die ons het bruikbaarste voorkomt, rangschikten. “Maar als het medium zelf ons op de een of andere wijze wenst te ondervragen, dan is het goed dat hij er eerst ernstig over nadenkt, teneinde ons de vragen op een stelselmatige wijze te kunnen voorleggen, en daardoor onze arbeid bij de beantwoording

gemakkelijker te kunnen maken. Want uw hersenen bevinden zich zoals u reeds bij een vorige voorlichting gezegd is, dikwijls in een hoogst verwarde toestand, zodat het voor ons even pijnlijk als moeilijk is, in de doolhof van uw gedachten de weg te vinden. Als er door derden, vragen gesteld moeten worden, is het goed, ja praktisch, de reeks van de te stellen vragen vooraf aan het medium mee te delen, opdat hij zich met de Geest van de vrager kan vereenzelvigen en er als het ware van doordrongen wordt; omdat wij zelf dan door de affiniteit, die tussen ons perispirit en dat van het medium dat ons tot tolk strekt, bestaat, met meer gemak kunnen antwoorden.”

“Wij kunnen zeker door middel van een medium, dat er niets van schijnt te kennen, over wiskunde spreken; maar dikwijls bezit de Geest van het medium, deze wetenschap in latente toestand, dat wil zeggen, dat die kennis tot het fluïdieke en niet tot het geïncarneerde wezen behoort, omdat zijn aanwezige lichaam een aan die wetenschap weerbarstig of met deze strijdig werktuig is. Hetzelfde is het geval met sterren-, dicht- en geneeskunde en met de verschillende talen, alsmede met alle andere kundigheden die aan het menselijk geslacht eigen zijn. Eindelijk blijft ons nog de moeilijke wijze van bewerking over, die wij bij de mediums aanwenden, die het te behandelen onderwerp geheel vreemd is, namelijk het rangschikken van de letters en woorden, zoals dit bij het boekdrukken gedaan wordt.”

“Zoals wij al zeiden, is het voor de Geesten niet nodig hun gedachten in te kleden; zij nemen de gedachten waar en delen hun eigen mede, alleen doordat zij bij hen bestaan. De lichamelijke wezens echter, kunnen de gedachten niet anders dan ingekleed gewaar worden. Terwijl letters, woorden, het zelfstandig naamwoord, het werkwoord, in een woord de zinsneden voor u noodzakelijke vereisten zijn, om zelfs in gedachte gewaarwordingen te ontleden, zijn daartoe voor ons, noch zichtbare noch tastbare vormen nodig.”

Erastus en Timotheus

Opmerking: Deze analyse van de rol die de mediums vervullen en van de wijze waarop de Geesten zich openbaren, is even duidelijk als logisch. Er vloeit dit beginsel uit voort, dat de Geest, niet zijn gedachten, maar de nodige bouwstoffen om die gedachten te kunnen uitdrukken, uit de hersenen van het medium put, en dat hoe rijker die hersenen aan bouwstoffen zijn,

des te gemakkelijker de mededelingen zullen plaatsvinden. Wanneer de Geest zich in de gewone taal van het medium uitdrukt, vindt hij bij deze de woorden waarin hij de gedachten inkleden kan, geheel gevormd tot zijn beschikking; indien men bijvoorbeeld het medium in het Duits wil laten schrijven, vindt hij niet de woorden maar alleen de letters; daarom moet in een dergelijk geval de Geest als het ware de woorden letter voor letter opgeven, net als wij zouden moeten doen, als wij iemand, die geen enkel woord van een bepaalde taal kent, in die taal zouden willen doen schrijven. Als het medium lezen noch schrijven kan, dan vindt hij er zelfs de letters niet; men moet in dat geval zijn hand als bij een leerling leiden, en dit geeft een nog grotere moeilijkheid te overwinnen. Deze verschijnselen zijn dus mogelijk en er bestaan talrijke voorbeelden van, maar men zal inzien dat die wijze van handelen, moeilijk met uitvoerigheid en snelheid in de mededelingen te verenigen is, en dat de Geesten aan de werktuigen die voor hen het gemakkelijkste zijn, of zoals zij zelf zeggen aan de uit hun standpunt beschouwde, best bewerkte mediums, de voorkeur moeten geven. Indien degenen, die dergelijke verschijnselen als middel van overtuiging eisen, vooraf de theorie bestudeerd hadden, zouden zij weten, onder welke uitzonderlijke omstandigheden die verschijnselen voortgebracht worden.

TWINTIGSTE HOOFDSTUK

Zedelijke Invloed van het Medium

Verschillende vragen. Verhandeling van een Geest over de zedelijke invloed

226.

- 1) Staat de ontwikkeling van het mediumschap met de zedelijke ontwikkeling van het medium in verband?

“Nee, de eigenlijke gave hangt van het organisme af, zij is van de zedelijkheid onafhankelijk; hetzelfde is niet het geval wat het gebruik betreft, dat naargelang de hoedanigheden van het medium, meer of minder goed kan zijn.”

- 2) Er is altijd gezegd, dat het mediumschap een gave van God, een genade, een gunst is, waarom is zij dan niet het uitsluitend voorrecht van deugdzaame mensen, en waarom ziet men onwaardige mensen, die er slecht gebruik van maken, er in de hoogste graad mee begiftigd?

“Alle vermogens zijn voorrechten voor welke men God danken moet, omdat er mensen zijn die ervan beroofd zijn. U kunt met evenveel recht vragen, waarom God een scherp gezicht schenkt aan boosdoeners, handigheid aan dieven, de gave van de welsprekendheid aan hen die er misbruik van maken. Zo is het ook met het mediumschap; onwaardige mensen bezitten die gave, omdat zij die meer dan anderen nodig hebben om zich te verbeteren; gelooft u dat God aan de zondaars de middelen tot redding onthoudt? Nee, Hij vermenigvuldigt die op hun weg; Hij stelt ze in hun handen, het is hun zaak er nut uit te trekken. Heeft Judas de verrader niet als apostel wonderen gedaan en zieken genezen? God heeft het toegestaan dat hij die gave bezat, opdat het verfoeilijke van zijn verraad des te meer ingezien zou worden.”

- 3) Zullen de mediums die een slecht gebruik van hun gave maken, die de gave niet toepassen met het doel om goed te doen, of die er zelf geen lering uit trekken, hiervan de gevolgen dragen?

“Indien zij er een slecht gebruik van maken, zullen zij er dubbel voor gestraft worden, omdat zij meer dan anderen een middel bezitten waardoor zij ingelicht kunnen worden om er geen gebruik van maken. Degene die goede ogen heeft en struikelt, is meer te berispen dan de blinde die in de kuil valt.”

- 4) Er zijn mediums aan welke altijd uit eigen beweging en meestal voortdurend, mededelingen over hetzelfde onderwerp, bijvoorbeeld over bepaalde zedenkundige vraagstukken, over bepaalde gebreken gedaan worden, geschiedt dit met het een of ander oogmerk?

“Ja, en dit doel is: hen ten opzichte van een herhaaldelijk behandeld onderwerp in te lichten, ofwel om ze van bepaalde ondeugden te genezen. Daarom zullen zij de een over hoogmoed, de ander over liefdadigheid toespreken; het is alleen door herhaling tot in het oneindige, dat hen de ogen eindelijk geopend kunnen worden. Er is niet een medium, dat van zijn gave, hetzij uit eer- of baatzucht, misbruik maakt en die gave door een hoofdgebrek zoals hoogmoed, baatzucht, ijdelheid enzovoorts in gevaar brengt, of hij zal nu en dan namens de Geesten gewaarschuwd worden; doch het kwaad ligt daarin, dat hij die waarschuwing meestal niet als tot hem gericht beschouwt.”

Opmerking. De Geesten gaan bij het geven van lessen dikwijls met beleid te werk, zij geven die op een bedekte wijze, om aan hen die ze op zichzelf weten toe te passen er de verdienste van te laten; maar de verblindheid en hoogmoed van sommige mensen is zo groot, dat zij in de spiegel die hen voorgehouden wordt zichzelf niet herkennen, ja die veeleer, als de Geest hen te kennen geeft dat zij het zijn die er mee bedoeld worden, zich boos maken en de geest voor een leugenaar of kwaadwillige grappenmaker uitmaken. Dit alleen is genoeg om te bewijzen dat de Geest gelijk heeft.

- 5) Handelt het medium, bij de lessen die hem in het algemeen zonder op iemand in het bijzonder te doelen, gedichteerd worden, niet als passief werktuig, teneinde tot lering van anderen te strekken?

“Dikwijls worden die waarschuwingen en raadgevingen niet voor hem persoonlijk, maar wel voor anderen, tot welke wij ons niet dan door tussenkomst van de mediums richten kunnen, gedichteerd. Maar het

medium moet er toch, als hij niet door eigenliefde verblind wordt, zijn aandeel ervan op zichzelf toepassen.”

“Geloof toch niet dat de gave van het mediumschap geschonken wordt, alleen om één of twee mensen beter te maken. Nee, het doel is groter: het betreft de mensheid. Een medium is als individu een werktuig van te weinig gewicht; daarom bedienen wij ons, als wij in het belang van het algemeen onderwijzen, van diegenen die de vereiste gemakkelijker bezitten. Maar wees verzekerd dat er een tijd zal komen, waarin de goede mediums talrijk genoeg zullen zijn, om het voor de goede Geesten onnodig te maken, zich van slechte werktuigen te bedienen.”

- 6) Aangezien de goede zedelijke kwaliteiten van het medium de onvolmaakte Geesten verwijderen, hoe komt het dan dat een eerzaam medium, valse of onbeschofte antwoorden overbrengt?

“Kent u alle geheime schuilplekjes van zijn ziel? Hij kan bovendien zonder slecht te wezen, lichtzinnig en ijdel zijn; daarbij heeft hij soms een les nodig, opdat hij steeds op zijn hoede blijft.”

- 7) Waarom laten de verheven Geesten het toe, dat mensen, die als medium met een grote kracht begiftigd zijn, en dus veel goeds zouden kunnen stichten, de werktuigen tot verspreiding van dwalingen zijn?

“De Geesten trachten invloed op hen uit te oefenen, maar als zij zich op een slechte weg laten meeslepen, laten zij hen gaan. Daarom maken zij met tegenzin gebruik van deze mediums want de leugen kan niet de waarheid tot tolk dienen.”

- 8) Is het volstrekt onmogelijk goede mededelingen van een gebrekkig medium te ontvangen?

“Een gebrekkig medium, kan soms goede mededelingen verkrijgen, omdat er, als hij een goed ontwikkelde gave bezit, goede Geesten kunnen zijn, die onder bijzondere omstandigheden bij gebrek aan anderen er gebruik van maken; maar dit is altijd slechts tijdelijk, want zodra zij er een vinden die hun beter aanstaat, geven zij aan deze de voorkeur.

Opmerking. Hierbij dient opgemerkt te worden, dat als de goede Geesten van oordeel zijn, dat een medium ophoudt goed bijgestaan te worden, en door zijn gebreken de prooi van bedrieglijke Geesten wordt, zij meestal omstandigheden doen ontstaan, die zijn onvolkomenheden aan de dag brengen, en hem van serieuze en met goede bedoelingen bezielde mensen, van wie misbruik zou kunnen worden gemaakt, verwijderen. In een dergelijk geval hoeft men hem niet te betreuren, hoe groot ook zijn gave wezen mag.

- 9) Hoe zou een medium moeten zijn, om het volmaakt te noemen?

“Volmaakt? Helaas! U weet dat de volmaaktheid niet op aarde te vinden is, anders zou u er niet zijn. Zeg dus liever een goed medium, en dat zegt reeds veel, want zij zijn schaars. Een volmaakt medium zou degene wezen, die de kwade Geesten nooit zouden durven proberen te bedriegen. Het beste medium is er een dat alleen met goede Geesten sympathiseert en het minst bedrogen wordt.”

- 10) Indien hij alleen met goede Geesten sympathiseert, hoe kunnen deze dan toestaan, dat hij bedrogen wordt?

“De goede Geesten laten dit soms bij de beste mediums toe, om hun oordeel te scherpen en hen te leren, waarheid van bedrog te onderscheiden. Bovendien is een medium nooit zo volmaakt, dat hij niet het een of andere zwakte zou hebben, waardoor men vat op hem kan krijgen; dit moet hem tot lering strekken. De verkeerde mededelingen die hij van tijd tot tijd ontvangt, zijn voor hem waarschuwingen opdat hij zichzelf niet als onfeilbaar beschouwt en hoogmoedig wordt: want het medium dat de merkwaardigste dingen verkrijgt, heeft niet meer reden om daarmee te paraderen, dan de orgeldraaier die door aan de kruk van zijn speeltuig te draaien, schone liederen doet horen.”

- 11) Aan welke vereisten moet men beantwoorden, om de woorden van de verheven Geesten vrij van enige verandering tot ons te doen komen?

“Het goede te willen; baatzucht en hoogmoed te verdrijven; beide, is noodzakelijk.”

- 12) Indien de woorden van verheven Geesten alleen onder moeilijk te vervullen voorwaarden, zuiver tot ons komen, is dit dan niet een belemmering voor de verspreiding van de waarheid?

“Nee, want het licht breekt altijd tot degene door, die verlicht wil worden. Ieder die verlicht wil worden, moet de duisternis vermijden, en de onreinheid van het hart, is de duisternis.”

“De Geesten, die u als de personificatie van het goede beschouwt, geven niet graag gehoor aan de roepstem van hen wier hart door hoogmoed, hebzucht en gebrek aan liefde bezoedeld is.”

“Laat dus degenen die wensen verlicht te worden, alle menselijke ijdelheid afleggen, en hun rede aan de oneindige wijsheid van de Schepper onderwerpen, dit zal het beste bewijs zijn van hun oprechtheid. Deze voorwaarde kan door iedereen vervuld worden.”

227. Ofschoon het medium, met het oog op de uitvoering beschouwd, slechts een werktuig is, oefent hij wat het zedelijke aangaat een grote invloed uit. Aangezien de vreemde Geest om zich te manifesteren, zich met de Geest van het medium vereenzelvigd, kan dit niet plaatsvinden, dan wanneer er tussen hen sympathie of om zo te zeggen affiniteit bestaat. De ziel oefent, naargelang overeenkomst of ongelijkvormigheid, op de vreemde geest een soort van aantrekking of afstoting uit; en er bestaat affiniteit tussen de goede en eveneens tussen de kwaden. Hieruit volgt dat de zedelijke kwaliteiten van het medium een grote invloed uitoefenen op de natuur van de Geesten, die zich door zijn bemiddeling manifesteren. Indien het medium een slecht mens is, zullen de mindere Geesten zich rondom hem scharen, die altijd gereed staan om de plaats van de goede die men ingeroepen heeft, in te nemen. De kwaliteiten waardoor goede Geesten bij voorkeur aangetrokken worden, zijn: goedheid, welwillendheid, openhartigheid, liefde tot de naaste, los zijn van stoffelijke dingen. De ondeugden die hen verwijderen zijn: hoogmoed, baatzucht, afgunst, ijverzucht, haat, hebzucht, zinnelijkheid en alle hartstochten die de mens aan de stof gekluisterd houden.

228. Alle zedelijke gebreken zijn als zo vele geopende deuren die aan de slechte Geesten toegang verschaffen; maar diegene waarvan zij met de meeste behendigheid partij weten te trekken is: hoogmoed, omdat deze

de ondeugd is, die men het minste geneigd is bij zichzelf te erkennen; de hoogmoed heeft een aantal met de mooiste gave begiftigde mediums doen verloren gaan, die zonder de hoogmoed, zonderlinge en zeer nuttige mensen hadden kunnen worden, terwijl zij, nadat zij de prooi van leugengeesten waren geworden, hun gaven eerst bedorven en daarna opgeheven hebben zien worden en meer dan eens door de meest smadelijke teleurstellingen beschaamd zijn geworden.

De hoogmoed openbaart zich bij de mediums door niet te miskennen tekens, waardoor het des te meer van belang is de aandacht erop te vestigen, omdat het één van de gebreken is, die ons het meeste wantrouwen omtrent de waarheid van hun mededelingen moet inboezemen. Deze kenmerken zijn in de eerste plaats, een blind vertrouwen in de voortreffelijkheid van die mededelingen en in de onfeilbaarheid van de Geesten die ze doen; vandaar een zekere minachting voor alles wat niet van hen afkomstig is, want zij geloven dat zij uitsluitend het voorrecht bezitten, de waarheid te ontvangen. Het prestige, dat het aannemen van grote namen door de geesten die geacht worden hen te beschermen, op hen uitoefent, verblindt hen, en daar hun eigenliefde er door gekwetst zou worden, als zij bekennen moesten dat zij bedrogen worden, wijzen zij elke raadgeving af en ontwijken zelfs al hun vrienden en iedereen die hen de ogen zou kunnen openen. En indien zij er toe overgaan om ze aan te horen, verlenen zij niet de minste aandacht aan hun raad, want de voortreffelijkheid van hun Geest in twijfel te trekken, staat in hun ogen bijna gelijk met heiligschennis. Zij ergeren zich over de geringste tegenspraak, over een eenvoudige kritische aanmerking, en gaan soms zelfs zo ver, dat zij zelfs van hen, die hen een dienst bewezen hebben een afkeer krijgen. Door die afzondering, waartoe zodanige Geesten die geen tegenspraak dulden, aansporen, hebben deze de handen vrij om hun illusies te onderhouden en valt het hen dan ook gemakkelijk het medium de grootste ongerijmdheden als verhevene waarheden te doen aannemen. Een blind vertrouwen op de voortreffelijkheid van hetgeen door hen verkregen wordt, minachting van alles wat niet van hen afkomstig is, het onberedeneerd waarde hechten aan grote namen, verwerping van goede raad, het kwalijk nemen van de minste aanmerking, het ontwijken van allen die belangeloos waarschuwen kunnen, het geloof aan eigen kunde niettegenstaande hun gebrek aan ondervinding, dit

alles zijn zoveel tekens waaraan men de hoogmoedige mediums herkennen kan.

Men moet bekennen dat de hoogmoed bij het medium dikwijls door zijn omgeving wordt opgewekt. Indien het een enigszins buitengewone gave bezit, wordt hij populair en opgehemeld, hij begint zich onmisbaar te wanen, en neemt spoedig, wanneer hij zijn medewerking verleent een aanmatigende en minachtende houding aan. Het heeft ons menigmaal berouwd bepaalde mediums met het doel hen aan te moedigen, geprezen te hebben.

229. Laten wij daarnaast het beeld plaatsen van het wezenlijk goede medium, waarin men vertrouwen kan stellen. Wij veronderstellen ten eerste een gemakkelijker in de uitoefening, die groot genoeg is om de Geesten de gelegenheid te geven zich vrijelijk te manifesteren, zonder daarin door enig stoffelijk beletsel belemmerd te worden. Als dit het geval is, is het voornaamste waarop te letten valt: de aard van de Geesten die gebruikelijk zijn hun bijstand aan het medium te verlenen, en hierbij moet men niet op de naam maar op de taal die zij voeren afgaan. Het medium moet nooit uit het oog verliezen, dat de sympathie die hij bij de goede Geesten verwerven zal, evenredig zal zijn, aan hetgeen door hem zal worden gedaan om de slechte te verwijderen. Overtuigd dat zijn kracht een gave is die hem ter bevordering van het goede geschonken is, laat hij er zich niet op voorstaan en schrijft niets ervan aan zichzelf toe. Hij beschouwt de goede mededelingen die hem gedaan worden als een voorrecht, die hij zich moet beijveren door goedheid, welwillendheid en nederigheid waardig te maken. De eerste is trots op zijn contact met verheven Geesten, de ander is er door verootmoedigd, omdat hij zich die gunst niet altijd waardig acht.

230. De volgende les over dit onderwerp is ons door een Geest gegeven, van wie wij al vele mededelingen vermeld hebben:

“Wij hebben het reeds gezegd: De mediums oefenen, als zodanig, bij de mededelingen van de Geesten geen overwegende invloed uit; de rol die zij vervullen is die van een elektrisch werktuig, dat de elektrische berichten van een punt op aarde naar een ander ver afgelegene punt overbrengt. Als wij dus een mededeling willen dicteren, werken wij op dezelfde wijze op het medium als de telegrafist op zijn toestel; dat wil zeggen, dat evenals het tikken van de telegraaf, de tekens die tot

overbrenging dienen, op duizenden uren afstand op een strook papier afteken, wij net zo, datgene wat wij onderwijzen willen, door de onmetelijke afstand heen, die de onzichtbare van de zichtbare, de onstoffelijke van de geïncarneerde wereld scheidt, door middel van het mediamieke werktuig mededelen. Maar evenals bij de elektrische telegraaf, de atmosferische werking op de overbrenging van de berichten invloed heeft en die dikwijls belemmert, zo oefent de zedelijke invloed van het medium op de overbrenging van onze berichten van gene zijde van het graf invloed uit en belemmert ze soms, omdat wij verplicht zijn, die door een daarmede strijdige middenstof te doen gaan. Deze invloed wordt evenwel meestal door onze energie en wilskracht vernietigd en er vinden dan, geen stoornis wekkende handelingen plaats. Er worden inderdaad dictaten van een verhevene wijsgerige strekking en strikt zedelijke mededelingen door mediums overgebracht, die weinig geschiktheid voor dusdanige verheven lessen bezitten; terwijl er aan de anderen kant, ook weinig stichtelijke mededelingen ontvangen worden door mediums, die zich geheel beschaamd gevoelen, daartoe als werktuig gediend te hebben.

In het algemeen, kan men aannemen, dat gelijk gearde Geesten elkaar aantrekken, en dat de Geesten uit de verheven sferen zich zelden door middel van slecht geleidende werktuigen manifesteren, als zij goede mediamieke werktuigen, namelijk goede mediums, tot hun beschikking hebben.

De lichtzinnige en minder serieuze mediums trekken dus Geesten van dezelfde natuur als zij tot zich; daarom dragen hun mededelingen de stempel van banaliteit en ijdelheid, en bevatten weinig samenhangende en dikwijls, in spiritistische zin, zeer heterodoxe denkbeelden. Zij kunnen ongetwijfeld goede dingen zeggen, en zij doen dit ook soms; maar het is vooral in dit geval dat men hun mededelingen aan een streng en nauwgezet onderzoek moet onderwerpen, want enige schijnheilige Geesten weten onder die goede dingen, behendig, en met een fijn berekende trouweloosheid, verdichte feiten en leugenachtige beweringen in te lassen, om op die wijze het goede geloof van hun hoorders op het dwaalspoor te brengen. Men moet in een dergelijk geval zonder genade ieder dubbelzinnig woord of zin doorschrappen en van de mededeling alleen datgene behouden wat met de rede overeenstemt, of wat de leer reeds onderwezen heeft. De mededelingen

van die aard zijn alleen te duchten voor op zichzelf staande spiritisten en nieuw opgerichte of minder verlichte bijeenkomsten; want, in de bijeenkomsten waarvan de ingewijden reeds verder gevorderd zijn en ervaring hebben opgedaan, mag de ekster zich vrij met de veren van de pauw versieren, hij zal daar toch zonder mededogen afgewezen worden.

Ik zal niet praten over die mediums die er genoeg in scheppen vuile of ontuchtige mededelingen op te wekken en aan te horen; laat hen vrij in het gezelschap van cynische Geesten behagen scheppen. Bovendien zoeken ze bij mededelingen van dien aard vanzelf de eenzaamheid en afzondering op, en zouden in alle gevallen, niets dan verontwaardiging en walging bij de leden van wijsgerige en serieuze bijeenkomsten kunnen opwekken. Maar de zedelijke invloed van het medium doet zich wezenlijk voelen, als het medium zijn eigen gedachten in de plaats stelt van degene welke de Geest moeite doet hem in te geven; even zo, wanneer het medium uit zijn eigene verbeelding fantastische theorieën put, die hij ter goeder trouw aan intuïtieve mededelingen toeschrijft. Het is dan dikwijls duizend tegen een, dat het medegedeelde slechts de uiting van de persoonlijke geest van het medium is; en dan doet zich zelfs het zonderlinge feit voor, dat de hand van het medium, door een andere tussen beiden tredende spotgeest gedreven, soms werktuigelijk in beweging gebracht wordt. Het is door die toetssteen dat de vurigste verbeelding in haar vaart gestuit wordt; want door de onstuimigheid van hun eigen denkbeelden en door het klatergoud van hun letterkundige kennis meegesleept, miskennen de mediums de eenvoudige mededelingen van een wijze Geest, en door de buit te laten varen om de schaduw na te jagen, stellen zij er een omhaal van hoogdravende woorden voor in de plaats. Tegen die gevaarlijke klip, lijden ook zulke eierzuchtige mensen schipbreuk, die bij gebrek aan mededelingen, welke hen door de goede Geesten geweigerd worden, hun eigen werk als dat van Geesten voordragen. Het is daarom dat de hoofden van spiritistische bijeenkomsten, mensen met een fijn oordeel en buitengewone scherpzinnigheid zijn moeten, om de echte van de valse mededelingen te kunnen onderscheiden, en om hen die zichzelf bedriegen, niet te kwetsen.

Wanneer u twijfelt, onthoudt u dan, zegt een van uw oude spreekwoorden, neem dus alleen datgene aan, wat voor u duidelijk bewezen is. Zodra er zich een nieuw denkbeeld opdoet, onderwerp dit

dan aan de toets van het gezond verstand en van de logica. Verwerp zonder aarzelen alles wat door de rede en het gezond verstand afgekeurd wordt; het is beter tien waarheden te verwerpen, dan een enkele leugen, een enkele valse theorie, als waarheid aan te nemen. U zou inderdaad op deze theorie een geheel stelsel kunnen bouwen, dat bij de eerste ademtocht van de waarheid, als een gebouw op driftzand opgetrokken ineen zou storten, terwijl als u heden zekere waarheden verwerpt, omdat zij voor u niet duidelijk en logisch uit een gezet zijn, er spoedig een niet te miskennen feit of een onweerlegbare uiteenzetting zich zal opdoen die de waarheid er van zal aantonen.

Herinner u echter, o spiritisten, dat voor God en de goede Geesten niets minder onmogelijk is dan onrechtvaardigheid en ongerechtigheid.

Het spiritisme heeft zich nu voldoende onder de mensheid verspreidt en heeft de oprechte volgelingen van zijn heilige leer genoeg in zedelijkheid doen vooruitgaan, om het voor de Geesten onnodig te doen zijn, gebrekkige mediums te gebruiken. Indien dus nu, een medium, wie hij ook zijn moge, door zijn gedrag of onzedelijkheid, door hoogmoed, door gebrek aan liefde en liefdadigheid, een rechtmatige reden van verdenking geeft, verwerp dan zijn mededelingen, want er ligt een adder onder het gras verborgen. Dit is mijn gevoel over de zedelijke invloed van de mediums.”

Erastus

EENENTWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Invloed van de Omgeving

231.

- 1) Oefent de omgeving waarin het medium zich bevindt enige invloed op de manifestaties uit?

“Alle Geesten die het medium omringen, helpen hem zowel in het goede als in het kwade.”

- 2) Kunnen verheven Geesten de kwade wil van de geïncarneerde geest, die hen tot tolk dient, en van de Geesten die hem omringen, niet overwinnen?

“Ja, als zij dit nodig achten, en al naargelang de bedoelingen van degene die zich tot hen wendt. Wij hebben het al gezegd, de meest verheven Geesten, kunnen in weerwil van de onvolmaaktheid van het medium en van zijn omgeving, zich soms als een bijzondere gunst, manifesteren, maar dan blijven zij er geheel onwetend over.”

- 3) Trachten de verheven Geesten de futiele bijeenkomsten tot meer ernstige gedachten over te halen?

“De verheven Geesten komen niet in bijeenkomsten, waarvan zij weten dat hun aanwezigheid nutteloos is. Wij komen met genoeg in weinig ontwikkelde, doch serieuze kringen, al vinden wij daar slechts middelmatige werktuigen; maar in deskundige bijeenkomsten waarin spotachtige gedachten de overhand hebben, komen wij niet. Men moet in die bijeenkomsten zowel tot de ogen als tot de oren spreken: dit is de taak van klopp- en spotgeesten. Het is goed, dat zij, die trots zijn op hun wetenschap, door de minst geleerde en minst gevorderde Geesten vernederd worden.”

- 4) Is de toegang tot de ernstige bijeenkomsten aan de mindere Geesten ontzegd?

“Nee, zij zijn er soms bij aanwezig, om uit het onderwijs, dat men u geeft nut te kunnen trekken; maar zij zwijgen, evenals onbezonnen Geesten in bijeenkomsten van wijze lieden doen.”

232. Men vergist zich, als men gelooft dat men medium moet zijn om de wezens van de onzichtbare wereld tot zich te kunnen trekken. De ruimte is er mee bevolkt; wij hebben er altijd rondom en naast ons, die ons zien en observeren, zich in onze bijeenkomsten mengen, ons volgen of ons ontvluchten, al naargelang wij hen aantrekken of afstoten. De mediamieke gave doet in deze niets af, zij is slechts een middel van contact. Naar hetgeen ons omtrent de oorzaken van de sympathie of antipathie van de Geesten geleerd is, zal men gemakkelijk inzien dat wij door zulke Geesten omringd moeten zijn, die met onze eigen geest, naar gelang deze verheven of laag is, affiniteit bezitten. Laten wij eens de zedelijke toestand van onze aardbol beschouwen en men zal dan kunnen begrijpen welk soort Geesten het zijn die onder de omdolende Geesten de overhand moeten hebben. Nemen wij ieder volk afzonderlijk, dan zullen wij naar het karakter dat bij dat volk de overhand heeft, naar de ingenomenheid die er voor het een of ander bestaat, naar de meer of minder zedelijke en humane gevoelens die er bij heersen, over de aard van de Geesten, die er het liefste bijeenkomen, een oordeel kunnen vellen.

Laten wij van dit beginsel uitgaan en ons een verzameling voorstellen van lichtzinnige, inconsequente mensen, die alleen aan vermaak denken. Welke Geesten zullen zich daar bij voorkeur bij bevinden? Het zullen zeker geen verheven Geesten zijn, evenmin als onze geleerden en wijsgeren er hun tijd aan zouden komen doorbrengen. Telkens dus, wanneer er mensen bij elkaar komen, vindt er tegelijkertijd met hen een andere onzichtbare bijeenkomst plaats, van Geesten met overeenkomende deugden of ondeugden, al denkt men er ook in het geheel niet aan om Geesten in te roepen. Stellen wij nu, dat de mogelijkheid voor hen bestaat om zich met de wezens van de onzichtbare wereld, door middel van een tolk, dus van een medium, te onderhouden, welke van degenen die zij inroepen zullen dan hieraan gehoor geven? Ongetwijfeld degenen die aanwezig zijn en klaar staan, en alleen een gelegenheid zoeken om zich te kunnen manifesteren. Wel zal indien men in een futiele bijeenkomst een verheven Geest inroept, deze kunnen komen en zelfs enige verstandige woorden kunnen doen horen, zoals een goede herder te midden van zijn verdwaalde schapen komt; maar zodra hij merkt dat hij niet begrepen noch aangehoord

wordt, vertrekt hij, zoals u zelf, in zijn plaats, doen zou en dan hebben de anderen vrij spel.

233. Het is om mededelingen van een verheven orde te verkrijgen, niet genoeg dat een bijeenkomst serieus is. Er zijn mensen die nooit lachen, maar van wie het hart daarom niet reiner is; en het is vooral door het hart dat men de goede Geesten naar zich toe trekt. Geen zedelijke toestand belet spiritistische mededelingen. Maar als men zich in een slechte zedelijke toestand bevindt, dan spreekt men met zijn gelijken, die niet zullen nalaten te bedriegen en die dikwijls onze vooroordelen vleien. Men ziet hieruit wat grote invloed de omgeving op de aard van de intelligente manifestaties uitoefent. Echter, die invloed werkt niet op de wijze die men veronderstelde, toen men de Geestenwereld nog niet kende en voordat door meer afdoende waarneming alle twijfel opgeheven werd. Als de mededelingen met de gedachten van de omstanders overeenkomen, dan komt dit niet omdat die gedachte door de geest van het medium, als door een spiegel, teruggekaatst wordt, maar komt het doordat er Geesten met u zijn, die met u, zowel in het goede als in het kwade sympathiseren en de meerderheid in uw geest valt. Het bewijs daarvan is dat u de kracht bezit om ook andere Geesten, dan die welke u omringen, naar u toe te trekken. Hetzelfde medium zal dan een geheel andere taal voeren en u dingen zeggen die volledig met uw gedachten en met uw overtuiging in strijd zijn. Kortom: de toestand van de omgeving zal des te beter zijn, naargelang er meer homogeniteit met het goede, meer waardigheid en reinheid van gevoel, meer oprecht verlangen om zonder nevenbedoelingen onderwezen te worden, bestaat.

TWEEËNTWINTIGSTE HOOFDSTUK

Over het Mediumschap bij Dieren

234. Kunnen dieren medium zijn? Deze vraag is dikwijls gesteld en enige feiten zouden kunnen doen veronderstellen, dat die vraag bevestigend beantwoord moet worden. Wat vooral aan die mening ingang heeft kunnen doen vinden, zijn de bewijzen van intelligentie die sommige afgerichte vogels schijnen te geven, die als het ware de gedachten begrijpen en uit een spel kaarten, die kaart weten te trekken die een juist antwoord op een gestelde vraag geven. Wij hebben die proeven met bijzondere aandacht geobserveerd en wat wij het meest bewonderd hebben, is de kunst die men heeft moeten aanwenden, om die vogeltjes af te richten. Men kan hen niet zonder meer een soort van relatief verstand ontzeggen, maar in het geval waarvan hier sprake is, zou men verplicht wezen hen een scherpzinnigheid toe te kennen welke die van een mens verre te boven zou gaan, want er is niemand die datgene zou kunnen doen, wat zij doen, zelfs zou men voor sommige proeven hen een gave van tweede gezicht moeten toekennen die veel groter is, dan die van de meest helderziende somnambule.

Het is toch bekend dat het helderzien, zeer veranderlijk en aan gedurige storing onderhevig is, terwijl het bij deze vogels permanent zou voortduren en op willekeurige tijden in werking zou treden met een regelmaat en precisie die men bij een niet-somnambule aantreft, en die hen kortom nooit in de steek laat. De meeste van de proeven die wij bijgewoond hebben, waren van het soort dat goochelaars verrichten en konden omtrent bepaalde van de door hen aangewende middelen en in het bijzonder die van geforceerde kaarten, niet de minste twijfel overlaten. De goochelkunst bestaat daarin dat men de gebezigde middelen verborgen houdt, zonder dat, zou de uitwerking niets aardigs meer in zich hebben. Zelfs tot die verhouding teruggebracht, blijft het verschijnsel zeer opmerkelijk en moet men altijd zowel het talent van de leermeester als de intelligentie van de leerling blijven waarderen, want de te overwinnen moeilijkheden zijn veel groter dan ze zouden zijn als de vogel ten gevolge van zijn eigen vermogens handelde. Door de vogel dingen te laten doen, die voor het menselijk verstand de grens van het mogelijke overschrijden, bewijst men alleen dat men daartoe een

geheime handelwijze aanwendt. Het is bovendien een bekend gegeven, dat dergelijke vogels die graad van bekwaamheid niet dan door bijzondere en aanhoudende zorg verkrijgen, hetgeen niet nodig zou zijn indien die uitwerking alleen een gevolg was van hun eigen intelligentie.

Het moet ons niet meer bevreemden, dat men ze heeft kunnen leren kaarten te trekken, dan dat men ze heeft kunnen africhten liedjes te fluiten of woorden na te bootsen.

Hetzelfde is het geval geweest toen goochelaars het tweede gezicht hebben willen nabootsen; men liet het sujet veel meer doen, dan dat de illusie zou duren. Vanaf de eerste maal dat wij dusdanige vertoning bijwoonden, hebben wij er niets anders in gezien dan een onvolmaakte nabootsing van het somnambulisme, die duidelijk de onkunde deed uitkomen waarin men aangaande de voornaamste voorwaarden, die voor die gave vereist worden, verkeerde.

235. Wat ook de bovenstaande ervaringen zijn, de hoofdvraag blijft niettemin in haar geheel bestaan; want evenzeer als de nabootsing van het somnambulisme niet belet dat het ware somnambulisme bestaat, zo is de nabootsing van het mediumschap door middel van vogels, geen bewijs tegen de mogelijkheid van het bestaan van een soortgelijke gave bij deze of bij andere dieren. Het komt er dus maar op aan te weten of de dieren evenals de mens de geschiktheid bezitten om de Geesten bij hun intelligente mededelingen tot tolk te dienen. Het schijnt zelfs vrij logisch te veronderstellen, dat een levend, met een zekere dosis intelligentie begaafd wezen, meer dan een werkeloos lichaam zonder vitaliteit, daartoe de geschiktheid moet bezitten; en toch is dit niet zo.

236. De vraag betreffende het mediumschap van de dieren wordt volledig opgelost door de volgende mededeling van een Geest van wie de grondigheid en scherpzinnigheid men door de aanhalingen die wij er reeds vroeger van gegeven hebben, in de gelegenheid is geweest te waarden. Om de betekenis van zijn betoog goed te kunnen begrijpen, is het nodig zich de verklaring goed voor de geest te brengen, die hij, van de rol die het medium vervult gegeven heeft, en die wij hier voren meegeedeeld hebben (nr. 225)

Deze mededeling is ontvangen naar aanleiding van een bespreking die over dit onderwerp in de Parijse bijeenkomst voor spiritistische studies, heeft plaatsgehad.

“Ik kom nu tot de vraag betreffende het mediumschap van de dieren, dat door een van uw ijverigste volgelingen ter sprake gebracht en verdedigd is. Hij meent, dat krachtens de stelling “die het meerdere kan, kan ook het mindere”, wij ook vogels en andere dieren kunnen medianimiseren en van hen bij onze mededelingen aan de mens, gebruik kunnen maken. Dit is wat u wijsgerig of liever logisch, eenvoudig een drogreden noemt. “U bezielt, zegt hij, de werkeloze stof, dat wil zeggen een tafel, een stoel, een piano; zo veel te eerder moet u de reeds bezielde stof, en bij name vogels kunnen bezielen.” Welnu! In de natuurlijke toestand van het spiritisme is dit zo niet en kan het zo niet zijn.

“Laten wij beginnen met het elkaar eens te zijn over de daadzaken. Wat is een medium? Het is het wezen, het individu dat tot verbindingsmiddel voor de Geesten dient, opdat deze zich met gemak aan de mensen dat wil zeggen, aan de geïncarneerde Geesten, zouden kunnen manifesteren. Bijgevolg kunnen er zonder mediums geen tastbare, mentale, geschrevene, fysische of mededelingen van welke aard ook, gedaan worden. “Er is één grondregel, die, hiervan ben ik zeker, door alle spiritisten erkend wordt, en wel: dat gelijken met hun gelijken en zoals hun gelijken handelen. En wie zijn nu de gelijken van de Geesten, zo het niet de geïncarneerde Geesten zijn? Moet men dit voortdurend herhalen? Welnu, dan zal ik dit nogmaals doen: uw perispirit en het onze, zijn uit dezelfde middenstof geput, zijn van een identieke natuur, en kortom gelijksoortig; zij bezitten een meer of minder ontwikkelde gave van assimilatie, een meer of minder grote kracht van aantrekking, die ons, Geesten en geïncarneerde in staat stelt, om ons zeer spoedig en op gemakkelijke wijze met elkaar in contact te leggen. Kort gezegd, hetgeen aan het medium eigen is, wat zelfs tot het wezen van hun individualiteit behoort, is: een speciale affiniteit en tevens een bijzonder uitzettingsvermogen, dat allen tegenstand bij hen vernietigt en tussen hen en ons een soort van stroming, een soort van samensmelting doet ontstaan, waardoor onze mededelingen gemakkelijker kunnen plaatsvinden. Die tegenstand van de stof, is

trouwens een belemmering voor de ontwikkeling van het mediumschap van de meesten die geen mediums zijn.”

“De mens voelt zich steeds geneigd alles te overdrijven; sommigen, ik spreek hier niet van materialisten, kennen aan de dieren geen ziel toe, terwijl anderen hen er een bijna gelijk aan de onze toekennen. Waarom het voor volmaking vatbare met het daarvoor niet vatbare verwarren? Nee, nee, wees overtuigd dat het vuur dat de dieren bezielt, dat de ademtocht die hen doet handelen, zich bewegen, en hen in hun taal doet spreken vooralsnog geen geschiktheid bezit om zich te vermengen, te verenigen, ineen te smelten met de ademtocht Gods, met de etherische ziel, kortom met de geest die het voor volmaking vatbare wezen bij uitnemendheid, de mens, die koning van de schepping, bezielt. En is het niet juist de eigenschap om zich te kunnen volmaken, die alleen aan de mens eigen is, die hem boven alle andere schepselen op aarde verheven doet zijn? Welnu, erken dan ook dat geen individu van andere op aarde levende rassen, met de voor volmaking alleen vatbare mens, kan worden gelijkgesteld.”

“Is de hond, die onder de dieren, door zijn bijzondere aanleg, de vriend en huisgenoot van de mens geworden is, uit zichzelf en door eigen toedoen voor volmaking vatbaar? Dit zal niemand durven beweren, want de ene hond kan aan de anderen hond geen vorderingen doen maken; en de best afgerichte hond is dit altijd door zijn meester. Sinds de wereld bestaat, bouwt de otter zijn woning altijd in het water naar dezelfde grondvorm en volgens dezelfde onveranderlijke regels; de nachtegalen en zwaluwen hebben nooit hun nesten anders gebouwd dan hun voorouders. Een mussennest van vóór de zondvloed, is hetzelfde nest dat thans in dezelfde staat en volgens hetzelfde stelsel van ineenvlechten van grashalmpjes en afval, in de lente in de paringstijd bijeenverzameld, samengevoegd wordt. De bijen en mieren, die kleine koninkrijken vormen, hebben in de wijze om voorraad in te zamelen nooit enige verandering gebracht. De spin weeft haar web steeds op dezelfde wijze.”

“Daarentegen, zult u de plaats van de hutten van boombladeren en van de tenten van de eerste tijdperken van de aarde, door de paleizen en kastelen van de hedendaagse beschaving ingenomen vinden; de kleren van dierenhuiden zijn vervangen door gouden en zilveren en zijden

geweven stoffen; kortom, bij elke voetstap zult u het bewijs vinden van het onophoudelijke streven naar volmaking van het mensheid.”

“Uit die voortdurende onoverwinnelijke, niet te ontkennen vooruitgang van het menselijk geslacht, en uit de bepaalde stilstand bij de andere bezielde wezens, moet u met mij de conclusie trekken, dat, zo er al beginselen bestaan die aan alles wat op aarde leeft en beweegt, gemeen zijn: ademhaling en stof; het desalniettemin waar is, dat alleen u, geïncarneerde Geesten, aan de onvermijdelijke wet van de volmaking die u onverbiddelijk voorwaarts, en altijd voorwaarts drijft, onderworpen bent. God heeft de dieren bij u geplaatst als helpers, om u te voeden, te kleden, bij te staan. Hij heeft hen een zekere mate van intelligentie geschonken, omdat zij, om u te kunnen dienen, u verstaan moesten, en Hij heeft hen zo veel intelligentie geschonken als nodig was, om de diensten die zij geroepen waren te vervullen, te kunnen volbrengen. Maar in Zijn wijsheid heeft Hij niet gewild, dat zij aan dezelfde wet van vooruitgang onderworpen zouden zijn; in de staat waarin zij zich nu bevinden, zijn zij geschapen, zijn zij gebleven en zullen zij blijven tot dat hun gehele geslacht te niet zal zijn gegaan.”

“Men heeft gezegd dat de Geesten medianimiseren en de werkeloze stof zoals stoelen, tafels, piano's, doen bewegen. Bewegen, ja; maar medianimiseren, dat niet! Want, nogmaals, zonder medium kan geen van deze verschijnselen voortgebracht worden. Wat is er buitengewoon aan dat wij met behulp van een of meer mediums, de stof doen bewegen, die juist door haar lijdelijkheid en werkeloosheid de geschiktheid bezit om de bewegingen en de impulsen die wij er aan geven willen, te ondergaan? Daarvoor hebben wij mediums nodig, dat is zeker; maar het is niet nodig dat het medium daarbij tegenwoordig of er van bewust is; want wij kunnen met de elementen die hij ons zonder het te weten en zonder er bij tegenwoordig te zijn verschaft, werken; vooral bij tastbare verschijnselen en bij aanbrenging van voorwerpen. Ons fluïdiek omhulsel, dat veel lichter en subtieler is dan onze lichtste gassoorten, en zich verenigt, paart en innig verbindt met het fluïdiek doch geanimaliseerde omhulsel van het medium, waarvan het uitzettingsvermogen en de doordringbaarheid voor uw grove zintuigen niet waarneembaar en voor u zelfs bijna onverklaarbaar zijn, stellen ons in staat, om in onbewoonde vertrekken, meubels te verplaatsen en zelfs te verbrijzelen.”

“Zeker is het, dat Geesten zich zichtbaar voor dieren kunnen maken, en dikwijls wordt de plotselinge schrik, die hen soms, ogenschijnlijk zonder reden overvalt, veroorzaakt door het gezicht van een of meer Geesten, die tegen de aanwezig zijnde personen of tegen de eigenaren van die dieren een wrok koesteren. Dikwijls ziet u paarden, die niet vooruit noch achteruit willen gaan, of die tegen een denkbeeldig voorwerp steigeren; welnu, wees verzekerd dat het denkbeeldig voorwerp, dikwijls een Geest is, die er vermaak in scheidt, hen het voortgaan te beletten. Herinner u de ezelin van Bileam, die, een engel voor zich zag en bevreesd voor zijn vlammend zwaard, hardnekkig bleef weigeren voort te gaan: dit kwam doordat de engel alvorens zich aan Bileam te vertonen, zich eerst voor het dier alleen, zichtbaar had gemaakt; maar ik herhaal het, rechtstreeks medianimiseren wij noch dier noch dode stof; wij hebben altijd de bewuste of onbewuste medewerking van een menselijk medium nodig, omdat wij een vereniging van gelijksoortige fluiden behoeven, die wij noch bij de dieren, noch bij de dode stof vinden.”

“De heer T. heeft, zegt hij, zijn hond gemagnetiseerd; wat is hiervan het gevolg geweest? Hij heeft de hond vermoord; want het arme dier is gestorven, na in een soort van atonie, of kwijning, een gevolg van het magnetiseren, gevallen te zijn. En inderdaad door het dier met een fluidum van een verhevener aard dan zijn natuur eigen is, te hebben verzadigd, heeft hij het, hoewel langzamer op dezelfde wijze als door een bliksemstraal, verpletterd. Daar er dus geen assimilatie tussen ons perispirit en het eigenlijk gezegde fluidieke omhulsel van de dieren mogelijk is, zouden wij hen op hetzelfde ogenblik dat wij ze medianimiseren, doden.”

“Nu dit is vastgesteld, wil ik volkomen erkennen dat er bij de dieren verschillende aanleg bestaat, dat er een bepaald gevoel, bepaalde hartstochten aan die van de mens gelijk, zich bij hen ontwikkelen; dat zij gevoelig en dankbaar, wraakgierig en haatdragend zijn, naarmate men ze goed of slecht behandelt. Dit komt, omdat God, die niets onvolmaakt doet, aan de dieren die bestemd zijn tot gezelschap of hulp van de mens te dienen, eigenschappen van gezelligheid geschonken heeft, die aan de wilde, in eenzaamheid levende dieren, geheel ontbreken. Maar tussen deze eigenschappen en die, om als

middelaar voor de overbrenging van de gedachten van de Geesten te dienen, ligt een grote kloof, namelijk het verschil in natuur.”

“U weet dat wij in de hersenen van het medium, de elementen putten, die wij nodig hebben om aan onze gedachten een waarneembare en door u te begrijpen vorm te geven: het is door middel van de bouwstoffen die het medium bezit, dat hij onze gedachten in de gewone taal overbrengt. Welnu! Welke elementen zouden wij daarvoor in de hersenen van een dier vinden? Zijn daar woorden, getallen, letters of welke tekens dan ook, aanwezig, die zelfs met degenen welke bij de minst ontwikkelden mens bestaan, overeen komen? En toch, zult u zeggen, begrijpen de dieren de gedachten van de mens, en zelfs raden zij die; ja, de afgerichte dieren begrijpen sommige gedachten, maar hebt u hen die ooit zien weergeven? Nee; besluit hier dan uit, dat de dieren ons niet als tolk kunnen dienen. “Om het samen te vatten: de mediamieke verschijnselen kunnen zich niet voordoen zonder bewuste of onbewuste medewerking van mediums; en het is alléén onder de geïncarneerde — die Geesten zijn zoals wij — dat wij degenen die ons tot medium kunnen dienen, vinden kunnen. Wat nu het africhten van honden, vogels of andere dieren betreft, om de een of andere kunst te verrichten, is dat uw zaak en niet de onze.”

Erastus

Opmerking: Men zal in de Revue Spirite van Sept. 1861, de details uiteengezet vinden, van de wijze waarop africhters van geleerde vogels te werk gaan, om deze uit een spel de verlangde kaarten te doen trekken.

DRIËNTWINTIGSTE HOOFDSTUK

Over Beheersing

Eenvoudige beheersing. Verblinding. Overheersing. Oorzaken van de beheersing. Middelen om de beheersing te bestrijden.

237. Onder de moeilijkheden die de uitoefening van het spiritisme oplevert, moet men in de eerste plaats de beheersing plaatsen; dat wil zeggen de heerschappij die enige Geesten over sommige mensen weten te verkrijgen. Deze beheersing vindt nooit plaats dan door mindere Geesten, die het heersen nastreven; de goede Geesten doen nooit enige dwang voelen. Zij geven raad, bestrijden de invloed van de kwade Geesten en vertrekken als men niet naar hen luisteren wil. De slechte echter hechten zich aan degenen waar zij vat op kunnen hebben en indien het hen lukt om overwicht op iemand te verkrijgen, vereenzelvigen zij zich met de Geest van die persoon en leiden hem volledig als een kind. De beheersing draagt verschillende karakters, die men van elkaar dient te onderscheiden. Die verschillende karakters zijn het gevolg van de graad van dwang en van de aard van de uitwerkselen die de beheersing teweegbrengt. Het woord beheersing (obsession) is in zeker opzicht een generieke naam, waarmee men dit soort van verschijnsel bestempelt; de verscheidenheden ervan zijn: de eenvoudige beheersing (obsession simple) de verblinding (fascination) en de overheersing (subjugation).

238. Eenvoudige beheersing vindt plaats wanneer een Geest zich aan een medium opdringt, zich tegen zijn wil in alle mededelingen die hij ontvangt, inmenigt, hem belet in contact met andere Geesten te treden en zich in de plaats stelt van degenen die men inroept.

Het is geen beheersing, als men door een leugengeest alleen bedrogen wordt. Het beste medium staat, vooral in het begin, aan beheersing bloot als hij nog niet voldoende ervaring heeft opgedaan, zoals bij ons de deugdzaamste mens door oplichters bedrogen kan worden. Men kan dus bedrogen worden, zonder beheerst te zijn; de beheersing bestaat in de vasthoudendheid van de geest, die men niet kan wegsturen. Bij de eenvoudige beheersing, weet het medium zeer goed dat hij met een leugengeest te doen heeft en deze maakt er ook geen geheim van: hij

doet volstrekt geen moeite om zijn slechte bedoelingen en zijn zucht om te kwellen te verbergen. Het medium ziet moeiteloos het voornemen tot bedrog in en aangezien hij op zijn hoede is, wordt hij zelden bedrogen. Deze soort van beheersing is dus alleen onaangenaam, en veroorzaakt geen andere ongelegenheid dan een beletsel te zijn, voor het ontvangen van mededelingen die men van serieuze Geesten of van Geesten die men lief heeft, zou wensen.

Onder deze categorie moeten de gevallen van fysische beheersing gerangschikt worden, dat wil zeggen de gevallen van luidruchtige en hardnekkige manifestaties van sommige Geesten die uit zichzelf geklop of ander geraas doen horen. Wij verwijzen voor dit verschijnsel naar het hoofdstuk van de spontane fysische manifestaties (nr. 82)

239. De verblinding (fascination) heeft veel ergere gevolgen. Het is een illusie die door de onmiddellijke inwerking van de geest op de gedachten van het medium teweeg wordt gebracht, en die als het ware zijn oordeel over de ontvangen mededelingen verlamt. Het verblinde medium gelooft niet dat hij bedrogen wordt: de Geest verstaat de kunst hem een blind vertrouwen in te boezemen, dat hem belet het bedrog te ontdekken en het ongerijmde van wat hij schrijft in te zien, zelfs wanneer dit ieder ander in het oog valt; de illusie kan zelfs zo ver gaan, dat hij de meest achterlijke taal, als verheven gedachten beschouwt. Men zou zich vergissen, als men dacht dat deze soort van beheersing, alleen eenvoudige, onwetende en van een gezond oordeel ontblote mensen kon treffen; de geestigste en in andere opzichten meest kundige en intelligentste mensen zijn er niet voor gevrijwaard, wat bewijst dat deze afdwaling het gevolg is van een buiten hen bestaande oorzaak, van welke zij de invloed ondergaan.

Wij zeiden dat de gevolgen van de verblinding veel ernstiger zijn; dat is zo, door de illusie die er het gevolg van is, leidt de Geest degene die hem gelukt is te beheersen, zoals hij dit bij een blinde zou doen, en kan hij hem de onzinnigste leerstellingen, de meest valse theorieën voor waarheid doen aannemen. Ja, hij kan hem aanzetten tot het bedrijven van bespottelijke dingen, hem in moeilijkheden brengen en zelfs gevaarlijke handelingen doen verrichten. Men ziet duidelijk het verschil tussen eenvoudige beheersing en verblinding in, maar men begrijpt ook dat de Geesten welke deze twee uitwerkselen doen ontstaan, van

verschillenden aard moeten zijn. Bij de eerste, is de Geest die zich aan iemand hecht, alleen een wezen dat door zijn vasthoudendheid lastig is, en waarvan men zich met ongeduld tracht te ontdoen. Bij de laatste is het geheel iets anders; om een dergelijk doel te bereiken, moet de Geest behendig, slim, en door en door hypocriet zijn, want hij kan iemand het spoor niet bijster maken en zich doen aanhoren dan door zich te vermommen, en door het uiterlijk van de deugd aan te nemen. De grote woorden van “liefdadigheid,” “nederigheid” en “liefde tot God” zijn voor hem als brieven van aanbeveling; maar daar tussendoor lopen er dusdanige tekens van laagheid onder, dat men verblind moet zijn als men die niet bemerkt. Dat is ook de reden dat hij boven alles de mensen ducht die te helder zien om zich te laten bedriegen, en daarom bestaat zijn tactiek bijna altijd daarin dat hij zijn tolk tegen hen die in staat zouden zijn hem de ogen te openen, afkeer inboezemt. Door dit middel belet hij alle tegenspraak en is hij er zeker van dat hij altijd gelijk zal hebben.

240. De overheersing (subjugation) is een dwang die de wil van degene die haar ondergaat, verlamt en hem buiten zichzelf om, doet handelen. Hij draagt, in een woord, een wezenlijk juk.

De overheersing kan zedelijk of lichamelijk zijn. In het eerste geval, wordt de overheerste dikwijls aangezet tot het nemen van ongerijmde en hem in moeilijkheden brengende besluiten, die hij door een zekere verblinding als verstandig beschouwt: het is een soort van illusie. In het tweede geval, werkt de Geest op de stoffelijke organen en wekt onwillekeurige bewegingen op. Zij uiten zich bij schrijvende mediums door een aanhoudende lust tot schrijven, zelfs op de meest ongelegen ogenblikken. Wij hebben er gezien, die bij gebrek aan pen of potlood, overal waar zij zich ook bevonden, zelfs op straat met de vinger op deuren en muren schreven.

De lichamelijke overheersing gaat dikwijls nog veel verder; zij kan tot het plegen van de meest dwaze daden aanzetten. Wij hebben iemand die noch jong noch mooi was gekend, die onder de dwang van een overheersing van dien aard, gedwongen werd te knielen voor een jong meisje, waarop hij zijn aandacht volstrekt niet gevestigd had, en haar ten huwelijk te vragen. Op andere ogenblikken voelde hij in zijn rug en knie een sterke druk, die hem tegen wil en dank en niettegenstaande het

bieden van weerstand, noodzaakte, op de openbare weg ten aanzien van de voorbijgangers, neer te knielen en de grond te kussen. Deze man ging bij zijn kennissen voor krankzinnig door; maar wij hebben de overtuiging verkregen, dat hij dit in het geheel niet was, want hij was van de dwaasheid van alles wat hij tegen zijn wil deed, volledig bewust en leed er verschrikkelijk onder.

241. Vroeger gaf men de naam van bezeten zijn, aan de overheersing die kwade Geesten iemand deden ondergaan, als dit zo ver ging dat de geestvermogens er door gekrenkt werden. Voor ons zou het bezeten zijn, synoniem aan overheersing staan. Wij gebruiken de uitdrukking “bezeten zijn” om twee redenen niet: in de eerste plaats omdat men daarbij het geloof aan wezens veronderstelt, die voor het kwaaddoen geschapen zijn, en voor eeuwig daartoe gedoemd zijn; terwijl er niets dan min of meer onvolmaakte wezens bestaan, die allen zich kunnen verbeteren. Ten tweede om reden dat in deze uitdrukking ook de gedachte aan een inbezitneming van het lichaam door een vreemde geest, een soort van mede inwoning van die Geest, opgesloten ligt, terwijl er alleen dwang uitgeoefend wordt. Het woord overheersing (subjugation) drukt op een voldoende wijze de gedachte uit. Voor ons bestaan er dus geen bezetenen in de zin die men gewoonlijk aan dit woord hecht, maar alleen beheersten en verblinden.

242. De beheersing is, zoals wij al gezegd hebben, een van de gevaarlijkste moeilijkheden in het mediumschap en die ook het meest voorkomt. Men kan ze daarom met niet genoeg zorg bestrijden, want behalve de persoonlijke ongelegenheden die zij kan opleveren is zij een obstakel voor het ontvangen van deugdelijke en betrouwbare mededelingen. De beheersing, in welke graad ook, die altijd het gevolg van dwang is, en die dwang nooit het werk van een goede geest kan zijn, vloeit daaruit voort, dat iedere mededeling die door een beheerst medium gedaan wordt, van verdachte oorsprong en niet in het minst te vertrouwen is. Mocht er soms iets goeds bij zijn, dan moet men dit aannemen en alles verwerpen wat slechts enigszins twijfelachtig voorkomt.

243. Men herkent de beheersing aan de volgende kenmerken:

- 1) Volharding van één Geest om zich tegen wil en dank door schrijven, door geluiden, typtologie enzovoorts te manifesteren, en andere Geesten te beletten dit te doen.
- 2) Illusies, waardoor het medium, ondanks zijn verstand, belet wordt het valse en belachelijke van de door hem ontvangen mededelingen te bespeuren.
- 3) Geloof aan de onfeilbaarheid en aan de volstreekte identiteit van de zich door hem manifesterende Geesten, die dikwijls onder de dekmantel van respectabele en geëerbiedigde namen, valse of ongerijmde dingen zeggen.
- 4) Vertrouwen van het medium in de loftuitingen die de Geesten, die zich door hem manifesteren, hem geven.
- 5) Neiging om zich af te zonderen van mensen, die hem goede raad zouden kunnen geven.
- 6) Kwelijk nemen van het maken van aanmerkingen op de door hem verkregen mededelingen.
- 7) Voortdurende en voorbarige lust tot schrijven.
- 8) Fysische dwang, die de wil wordt opgelegd, en ons dwingt tegen onze wil te handelen of te spreken.
- 9) Aanhoudend geraas en geweld om zich heen, waarvan men hetzij oorzaak of doel is.

244. Met het vooruitzicht van het gevaar van de beheersing, vraagt men zichzelf af of het niet iets onaangenaams is, om medium te zijn. Wordt de beheersing niet door die gave opgewekt? Kortom, is het niet een bewijs dat de spiritistische mededelingen gevaarlijk zijn? Het zal ons gemakkelijk vallen hierop een antwoord te geven en wij verzoeken u dit oplettend te overwegen.

Het zijn noch de mediums noch de spiritisten die de Geesten verzonnen hebben, maar het zijn wel de Geesten die teweeg hebben gebracht dat er spiritisten en mediums zijn. Daar Geesten niets anders zijn dan de zielen van mensen, zo volgt hieruit, dat, zolang als er mensen bestaan hebben, er ook Geesten geweest zijn, die bijgevolg, te allen tijde hun goede of kwade invloed op de mensheid hebben kunnen

uitoefenen. De mediamieke gave is voor hen slechts een middel om zich te manifesteren, bij gebrek aan die gave, doen zij dit op duizenden andere, meer of minder geheimzinnige wijzen. Het is dus een dwaling te geloven dat de Geesten alleen door middel van geschrevene of mondelinge mededelingen hun invloed uitoefenen. Zij oefenen altijd hun invloed uit en degenen die zich niet met Geesten bezighouden en er zelfs niet aan geloven, zijn er evengoed als alle anderen en zelfs meer dan anderen aan blootgesteld, omdat zij niets hebben dat tegen die invloed kan opwegen. Het mediumschap is voor de geest een middel om zich bekend te maken; als hij slecht is verraadt hij zich altijd, hoe geveinsd hij ook is. Men kan dus zeggen dat het mediumschap gelegenheid geeft om zijn vijand in het gezicht te zien, en deze om zo te zeggen met zijn eigen wapens te bestrijden. Zonder die gave werkt hij in het verborgene en kan door zijn onzichtbaarheid ons werkelijk veel leed berokkenen.

Hoe dikwijls wordt men niet tot zijn ongeluk tot de een of andere daad gedreven, die men niet gedaan zou hebben, indien men in de mogelijkheid had gehad, ingelicht te worden! De ongelovigen weten niet hoe waar het is, als zij van iemand die eigenzinnig de verkeerde weg inslaat, zeggen: "hij wordt door zijn kwade geest in het verderf gestort." De kennis van het spiritisme zal dus niet ten gevolge hebben de kwade Geesten de heerschappij in handen te geven, maar integendeel, om na kortere of langere tijd als die leer verspreid zal zijn, die heerschappij te vernietigen, door aan iedereen de middelen in handen te geven, waardoor hij zich voor hun ingevingen zal kunnen behoeden, en degene die dan bezwijkt, zal het alleen aan zichzelf kunnen wijten.

Algemene regel: Een ieder die slechte spiritistische mededelingen, hetzij schriftelijke of mondelinge ontvangt, bevindt zich onder een slechte invloed: die invloed wordt op hem uitgeoefend, of hij nu schrijft of niet, dat wil zeggen hetzij hij medium is of niet, hetzij hij al of niet gelooft. Het schrift geeft een middel aan de hand om de natuur van de Geesten, die hun invloed op hem uitoefenen te leren kennen, en ze te bestrijden als zij slecht zijn; dit kan men met meer resultaat doen, als men er in slaagt het doel van hun handelingen te ontdekken. Is het medium zelf blind genoeg om dit niet te begrijpen, dan kunnen anderen hem nog de ogen openen.

Kortom, het gevaar bestaat niet in het spiritisme zelf want dit kan juist tot controle dienen en ons voor het gevaar waaraan wij altijd, zonder het te weten, blootgesteld zijn, behoeden. Het gevaar ligt in de hoogmoedige neiging van sommige mediums, die klakkeloos menen dat zij de uitsluitende bevoorrechte werktuigen voor verheven Geesten zijn, en in een soort van verblinding verkeren die hen belet de dwaasheden die zij overbrengen, te begrijpen. Zelfs degenen die geen mediums zijn, kunnen er zich door laten inpalmen. Laten wij dit door een vergelijking duidelijk maken. Iemand heeft een geheime vijand, die hij niet kent, en die achter zijn rug, laster en allerlei door de meest gemene boosaardigheden ingegeven verzinsels verspreidt. Hij ziet zijn fortuin te gronde gericht en zijn vrienden zich van hem verwijderen; doordat hij de hand die hem vervolgt niet kan ontdekken, kan hij zich niet verdedigen en bezwijkt; maar op zekere dag schrijft deze vijand hem een brief - ziedaar dan zijn vijand ontdekt; hij kan hem ontmaskeren en het hoofd weer opheffen.

245. Het motief voor de beheersing, verschilt naargelang het karakter van de geest; soms is het wraak die hij uitoefent op iemand over wie hij zich in dit of in een vroeger leven te beklagen heeft gehad. Vaak ook, bestaat daarvoor geen andere reden dan het verlangen om kwaad te doen; de Geest lijdt en wil daarom ook anderen doen lijden. Hij vindt er een soort van genoegen in, anderen te plagen en te kwellen en hij wordt daarom door het ongeduld dat men toont daartoe nog meer aangezet, want dat ongeduld op te wekken is juist zijn bedoeling, terwijl hij het beu wordt als men geduldig blijft. Door boos of spijtig te zijn, doet men juist wat hij verlangt. Deze Geesten handelen dikwijls uit wangunst en haat aan het goede en trachten daarom hun slechte bedoelingen op de braafste mensen ten uitvoer te brengen. Een van hen hechtte zich als een bloedzuiger aan een eerzaam gezin onder onze kennissen, ofschoon hij het genoegen niet mocht beleven, dit gezin tot zijn dupe te maken; op de vraag waarom hij bij voorkeur brave mensen vervolgde, in plaats van slechte zoals hijzelf was, antwoordde hij: Deze wekken mijn afgunst niet op. Anderen worden gedreven door een gevoel van laaghartigheid, dat hen noopt om gebruik te maken van de zedelijke zwakheid van sommige individuen, waarvan zij weten dat die niet in staat zijn hen weerstand te bieden. Onder deze laatste was er een, die een jongeman met zeer beperkte geestvermogens overheerste.

Naar de bedoeling van die keuze gevraagd zijnde, gaf hij ons ten antwoord: Ik gevoel een grote behoefte om iemand te kwellen; een verstandig mens zou mij afwijzen, ik hecht mij dus aan een idioot, die niet een deugd tegenover mij kan stellen.

246. Er zijn beheersende Geesten, die niet kwaad zijn, die zelfs iets goeds hebben, maar die behept zijn met de hoogmoed van de valse geleerdheid. Zij hebben eigen denkbeelden, eigen stelsels over wetenschap, staatshuishoudkunde, zedenleer, godsdienst, wijsbegeerte; zij willen hun zienswijze opdringen en zoeken daarvoor mediums uit, die lichtgelovig genoeg zijn, om alles wat zij zeggen met gesloten ogen aan te nemen, en die zij verblinden, teneinde hen te beletten het ware van het onware te onderscheiden. Dit zijn de gevaarlijkste, omdat drogredenen hen niets kosten en zij hierdoor de idiootste utopieën ingang kunnen doen vinden. Doordat zij de invloed van grote namen kennen, vinden zij er niet het minste bezwaar in zodanige aan te nemen, die eerbied inboezemen, en deinzen er zelfs niet voor terug die van Jezus, de Maagd Maria of geëerde heiligen te voeren. Zij zoeken door een hoogdravende, meer verwaande dan diepzinnige taal, doorspekt met kunstwoorden, en met de grote woorden van liefde en zedelijkheid opgesierd, zand in de ogen te strooien. Zij zullen ervoor waken slechte raad te geven, want zij weten dat zij dan afgewezen zouden worden: degenen die door hen bedrogen worden, verdedigen hen dan ook met geweld, door te zeggen: U ziet immers wel dat zij niets kwaads zeggen. Maar de zedelijkheid is voor hen slechts een vrijgeleide, om deze bekommeren zij zich het minst, wat zij vóór alles wenssen, is te heersen en hun zienswijze, hoe onzinnig ook, ingang te doen vinden.

247. Stelselzuchtige Geesten zijn meestal veelschrijvers; daarom maken zij graag van gemakkelijk schrijvende mediums gebruik, die zij door verblinding tot lijdzame en vooral tot enthousiaste werktuigen vormen. Zij zijn bijna altijd woordenrijk, zeer langdradig, en trachten wat aan het gehalte ontbreekt door de hoeveelheid goed te maken. Zij scheppen er genoeg in hun vertolkers, zwaarlijvige, onbekookte en dikwijls onverstaanbare geschriften te doen schrijven, die gelukkig de materiële onmogelijkheid om door de massa gelezen te kunnen worden als tegengift met zich voeren. De wezenlijk verheven Geesten zijn sober in woorden; zij zeggen veel in weinig woorden, daarom moet ons die grote overvloed van woorden, altijd verdacht voorkomen. Men kan, als

er sprake van is zulke werken uit te geven, niet te voorzichtig zijn. De utopieën en eigenaardigheden waar zij dikwijls van overvloeien, maken een zeer ongunstige indruk op nieuwelingen, daargelaten nog, dat het wapens zijn, die de vijanden van het Spiritisme gebruiken om dit bespottelijk te maken. Onder die geschriften zijn er, die zonder slecht of het product van een beheersing te zijn, als ondoordacht, voorbarig of onhandig beschouwd kunnen worden.

248. Het gebeurt vrij dikwijls dat een medium slechts met één Geest in contact kan komen, die zich dan aan hem hecht en voor allen antwoordt, die men door zijn bemiddeling ingeroepen heeft. Dit is niet altijd een beheersing, want het kan door gebrek aan flexibiliteit bij het medium en door bijzondere affiniteit die bij hem voor deze of gene Geest bestaat, veroorzaakt worden. De feitelijke beheersing vindt pas plaats wanneer de Geest zichzelf opdringt en de anderen door zijn wil verwijdert, hetgeen nooit door een goede Geest gedaan wordt. In het algemeen zal de Geest die zich van het medium, met het doel om hem te beheersen, meester maakt, niet toestaan dat zijn mededelingen kritisch onderzocht worden. Als hij merkt dat men ze niet aanneemt en dat men ze aan een beoordeling onderwerpt, dan vertrekt hij niet, maar boezemt het medium de gedachte in, zich af te zonderen en dikwijls geeft hij hem daartoe opdracht. Elk medium dat zich gekrenkt acht door aanmerkingen over de mededelingen die door hem ontvangen worden, is de echo van de geest die hem beheerst. De afzondering van het medium is altijd een verdrietig iets voor het medium zelf omdat hij daardoor alle controle over zijn mededelingen verliest. Het is niet alleen nodig dat hij door derden ingelicht wordt, maar is voor hem ook nuttig alle soorten mededelingen te bestuderen om ze met elkaar te kunnen vergelijken. Indien hij zich dus beperkt tot degenen die hijzelf ontvangt, zal hij, hoe mooi die hem ook moge voorkomen, gevaar lopen zich in hun waarde te vergissen, daargelaten dat hij niet alles kan weten, en dat zij hem meestal in dezelfde cirkel rondvoeren. (zie nr. 192 Exclusieve mediums)

249. De middelen om de beheersing te bestrijden, verschillen naar gelang haar aard. Er bestaat geen wezenlijk gevaar voor een dergelijk medium dat overtuigd is met een leugengeest te doen te hebben, zoals dit bij de eenvoudige beheersing het geval is. Het is voor hem alleen onaangenaam. Maar juist omdat het voor hem onaangenaam is, is dit

voor de geest reden temeer om hem te vervolgen en te kwellen. In dit geval dienen er voornamelijk twee dingen gedaan te worden: ten eerste moet men de geest bewijzen dat men zijn dupe niet is; ten tweede, moet men, door hem te tonen dat men geduldiger is dan hij, zijn geduld afmatten; als hij goed overtuigd zal zijn dat hij vergeefse moeite doet, zal hij eindigen met te vertrekken, zoals vervelende mensen doen, als zij bemerken dat men niet naar hen luistert. Maar dit is niet altijd voldoende, en de beheersing kan van lange duur zijn, want er zijn Geesten, die vasthoudend zijn, en maanden en jaren zijn voor hen niets. Het medium moet bovendien een vurig beroep doen op zijn goede Engel en op de goede hem toegenege Geesten, en hen bidden hem bij te staan. Wat de beheersende geest betreft, deze moet men, hoe slecht hij ook moge zijn, streng maar tevens met welwillendheid behandelen, en hem door een goede bejegening, en door voor hem te bidden, trachten te overwinnen. Indien hij wezenlijk slecht is, zal hij er in het begin de spot mee drijven, maar als men hem met volharding het goede voor ogen houdt, zal hij eindigen met zich te verbeteren. Het is een bekering die men ondernemen moet, een taak die dikwijls moeilijk, ondankbaar, ja ontmoedigend is, maar waarvan de verdienste, juist in de moeilijkheid is gelegen en die als zij goed volbracht wordt, altijd de innige voldoening schenkt: een plicht van de liefde vervuld en dikwijls een verdoolde ziel op de goede weg terug gebracht. Het is tevens van het grootste belang om zodra men merkt dat een schriftelijke mededeling afkomstig is van een slechte Geest die naar geen rede wil luisteren, er onmiddellijk mee te stoppen om hem op die wijze het genoegen niet te verschaffen aangehoord te worden. In sommige gevallen kan het zelfs goed zijn om gedurende enige tijd het schrijven geheel te staken; men moet hier naar omstandigheden handelen. Maar zoals het schrijvend medium dergelijk onderhoud door ophouden met schrijven kan doen eindigen, zo kan het horend medium dit niet als de beheersende Geesten, dikwijls op ieder ogenblik van de dag, met hun onbeschaamde en ontuchtige gezegden het medium vervolgen; het kan zich daartegen niet eens door het dichtstoppen van zijn oren beschermen. Men moet overigens bekennen dat er mensen zijn, die in gemene taal van dat soort Geesten, vermaak scheppen, en deze door over hun grappen te lachen ertoe aanmoedigen en aanzetten, in plaats van hen het stilzwijgen op te leggen en hen het goede voor ogen te

houden. Onze raadgevingen zijn niet voor hen die zich willen verdrinken.

250. Het is dus voor elk medium, dat zich niet laat beet nemen, alleen verdrietig maar niet gevaarlijk omdat het niet bedrogen kan worden. Geheel anders is het met de verblinding, want hierbij kent de macht, die de Geest op de persoon waarvan hij zich meester gemaakt heeft, uitoefent, geen grenzen. Het enige wat men met hem doen kan, is trachten hem te overtuigen dat hij misleid wordt en zijn beheersing tot de eenvoudige beheersing terug te brengen. Dit is echter niet altijd gemakkelijk en soms zelfs onmogelijk. Het overwicht van de geest kan zo groot zijn dat hij de verblinde voor elke redenering doof maakt, en kan zelfs zover gaan, dat hij, als de Geest de een of andere wetenschappelijke ketterij verkondigt, er aan twijfelt of niet de wetenschap dwaalt. Zoals wij al opgemerkt hebben, neemt hij meestal elke raadgeving zeer slecht op; aanmerkingen krenken en verbitteren hem, en doen hem een afkeer opvatten voor degenen die zijn bewondering niet delen. Zijn Geest verdenken staat bij hem bijna gelijk met heiligschennis, en dat is juist wat de Geest verlangt, want de Geest wil juist, dat men voor zijn woorden zal knielen. Een van hen oefende op een van onze bekenden een sterke verblinding uit. Wij riepen hem op en toen hij na enig gezwets bemerkte dat hij ons ten opzichte van zijn identiteit niets kon wijs maken, eindigde hij met de bekentenis, dat hij niet degene was waarvoor hij zich uitgaf. Op de vraag waarom hij deze persoon zo misleidde, antwoordde hij in de volgende woorden, die duidelijk het karakter van dat soort Geesten aangeven: "Ik zocht iemand die ik naar mijn hand kon zetten; ik heb hem gevonden en nu blijf ik." - Maar indien men hem dit doet inzien, dan zal hij u wegiagen. - "Dat zullen wij eens zien!" Aangezien de ergste blinden, diegenen zijn, die niet zien willen, zo is het beste wat men doen kan, als men inziet dat alle onze pogingen om zijn ogen te openen, vruchteloos zijn, hem aan zijn illusies over te laten. Het is niet mogelijk een zieke te genezen, die hardnekkig zijn ziekte behouden wil en daarin genoeg vindt.

251. De lichamelijke overheersing ontnemt dikwijls aan de beheerste de nodige geestkracht, om de kwade Geesten te overwinnen, in dit geval is de tussenkost van een derde nodig, die het magnetisme of de kracht van zijn wil aanwendt. Bij gebrek aan medewerking van de kant van de beheerste, moet die persoon overwicht op de geest trachten te

verkrijgen; maar aangezien dit alleen een zedelijk overwicht kan zijn, zo kan dit niet dan door een boven de geest, zedelijk verheven wezen uitgeoefend worden; zijn macht zal des te groter zijn, naar gelang zijn zedelijke verhevenheid ook groter is, omdat hij de geest dan eerbied inboezemt en deze genoodzaakt is, voor hem te bukken. Het is daardoor dat Jezus een dergelijke grote macht bezat, om hetgeen men toen duivels noemde, dat wil zeggen kwade beheersende Geesten, te verdrijven.

Wij kunnen hier alleen algemene raad geven, want er bestaat niet één enkele stoffelijke handeling, en vooral geen enig formaliteit, noch sacramenteel woord, dat de macht zou bezitten om beheersende Geesten te verdrijven. Soms ontbreekt de beheerste een genoegzame fluidieke kracht; in dat geval kan de magnetische behandeling van een goede magnetiseur hem van grote dienst zijn. Het is altijd goed door een vertrouwd medium, de raad van een verheven Geest of van zijn beschermgeest in te winnen.

252. De zedelijke gebreken van de beheerste zijn dikwijls een beletsel voor zijn bevrijding. Het volgende is er een opmerkelijk voorbeeld van, dat allen tot lering strekken kan: Enige zusters stonden sinds enige jaren aan een zeer onaangename plundering en vernieling bloot. Hun kleren werden telkens hier en daar in alle hoeken van het huis en zelfs tot op het dak verstrooid, in stukken geknipt, verscheurd en met gaten doorboord, hoeveel zorg men ook mocht aanwenden om ze achter slot te bergen. Deze dames die in een kleine plaats op het platteland afgezonderd leefden, hadden nog nooit over het spiritisme horen spreken. Hun eerste gedachte was natuurlijk dat zij tot doelwit aan laffe grappenmakers dienden, maar het aanhouden, in weerwil van de door hen genomen voorzorgen, ontnamen hen spoedig die gedachte. Het was pas na verloop van geruime tijd, na enkele aanwijzingen ontvangen te hebben, dat zij op de gedachte kwamen zich tot ons te wenden, teneinde de oorzaak van al die verwoesting te ontdekken en zo mogelijk te zien wat er aan te doen was. De oorzaak was niet dubieus, maar een remedie was moeilijker te vinden. De Geest die zich op die wijze manifesteerde was zeer zeker slecht. Het bleek dan ook bij de inroeping dat hij zeer slecht en onvatbaar voor enige goede gedachte was. Het bidden scheen echter een goede uitwerking te hebben. Maar na enige tijd van rust, begon de vernieling opnieuw. Het volgende is de raad die

een verheven Geest bij deze gelegenheid gaf: “Het beste wat die dames doen kunnen is tot hun beschermgeesten te bidden om hen niet te verlaten, en ik kan hun niets beters aanraden, dan hun geweten te raadplegen en bij zichzelf hun gebreken te overdenken en na te gaan of zij altijd de liefde tot de naaste en de liefdadigheid betrachten hebben. Ik bedoel niet die liefdadigheid die in geven en uitdelen bestaat, maar de liefdadigheid in woorden, want ongelukkigerwijze, weten zij hun tong niet te bedwingen, en zij tonen niet door goede daden dat hun verlangen, verlost te worden van hem die hen zo kwelt, serieus gemeend is. Zij scheppen er een veel te groot genoegen in om van hun naasten kwaad te spreken en de Geest die hen beheerst, wreekt zich nu op zijn beurt, want bij zijn leven was hij hun verschoppeling. Laten zij slechts hun geheugen raadplegen en zij zullen spoedig begrijpen, met wie zij te doen hebben.

“Indien zij er echter toe kunnen komen zich te beteren dan zullen hun beschermengelen weer tot hen terugkomen en de aanwezigheid van deze alleen zal voldoende zijn om de slechte Geest te verdrijven, die het vooral op één van hun gemunt heeft, omdat haar beschermengel, haar ten gevolge van berispelijke handelingen of slechte gedachten, heeft moeten verlaten. Wat zij nodig hebben is voor degenen die lijden vurig te bidden en vooral de deugden te betrachten die God aan ieder mens naar gelang de stand waarin hij geplaatst is, opgelegd heeft.”

Op onze opmerking dat die woorden ons een beetje hard toeschenen en dat men ze wellicht iets zou kunnen verzachten, alvorens ze over te brengen, voegde de Geest ons toe:

“Ik moet zeggen wat ik zeg en zoals ik het zeg, omdat de bedoelde personen er aan gewend zijn geraakt, te geloven dat zij geen kwaad met hun tong stichten, terwijl zij daarmee integendeel zeer veel kwaad doen. Daarom moet u hun gemoed zodanig treffen, dat het hen tot een gemeente waarschuwing kan dienen.”

Hieruit vloeit een les van grote betekenis voort, en wel dat de zedelijke gebreken, aan de beheersende Geesten macht op ons geven, en dat de zekerste wijze om er zich van te bevrijden, is: door goed te doen, de goede Geesten tot ons te trekken. De goede Geesten bezitten zeker een grotere macht dan de kwaden, en hun wil is voldoende om deze laatste te verwijderen; maar zij staan alleen die mensen bij, die door hun

pogingen om zich te beteren, met hen meewerken; in het tegenovergestelde geval, verwijderen zij zich, en laten het veld vrij voor de slechte Geesten, die dan in sommige gevallen werktuigen tot straf worden, want de goede laten hen met dat doel hun gang gaan.

253. Men moet er echter voor waken om iedere onaangenaamheid die ons overkomt aan de onmiddellijke handeling van Geesten toe te schrijven. Deze onaangenaamheden zijn dikwijls het gevolg van zorgeloosheid of onvoorzichtigheid. Een landbouwer deed eens een brief aan ons richten met de mededeling dat hem sinds twaalf jaren allerlei ongelukken met zijn vee overkomen waren; dan eens waren het zijn koeien die stierven of geen melk meer gaven; dan weer zijn paarden, schapen of varkens. Hij deed herhaaldelijk negendaagse gebeden, die net zo min als de missen die hij had doen lezen en de bezweringen die hij liet doen, enige verbetering teweeg brachten. Toen stond het bij hem vast dat men, zoals men dit op het platteland gelooft, zijn vee betoverd had. Waarschijnlijk dacht hij dat onze macht voor bezweringen groter was dan die van de pastoor van zijn dorp, en liet hij ons om raad vragen. Het volgende is het door ons ontvangen antwoord:

“De sterfte of ziekte van het vee van die man, wordt veroorzaakt doordat zijn stallen besmet zijn, en hij die niet in orde laat maken omdat het geld kost.”

254. Wij zullen dit hoofdstuk besluiten met de antwoorden van de Geesten op enige vragen, die wat wij gezegd hebben, bevestigen.

- 1) Waarom kunnen sommige mediums zich niet van de kwade geest die hen beheerst, bevrijden, en hoe komt het dat de goede Geesten die zij invoeren, niet machtig genoeg zijn om de anderen te verwijderen, en onmiddellijk aan de mediums zelf hun mededelingen te doen?

“Het ontbreekt de goede geest niet aan macht, maar dikwijls is het medium niet sterk genoeg om met deze mee te werken; zijn natuur leent zich beter tot contact met een ander; zijn fluidum identificeert zich gemakkelijker met de ene Geest dan met de andere; daarom verkrijgen de Geesten die er misbruik van willen maken een zo grote macht over hem.”

- 2) Het komt ons echter voor, dat er zeer verdienstelijke mensen van een onberispelijke zedelijkheid zijn, die toch belet worden met goede Geesten in gemeenschap te komen?

“Dit is een beproeving; en wie zegt u overigens dat hun hart niet een beetje door iets kwaads bezoedeld is? Wie zegt u dat die schijnbaar goede hoedanigheden niet enigszins door hoogmoed ontsierd worden? Die beproevingen dienen, om door aan de beheerste zijn zwakheid te tonen, deze tot nederigheid te stemmen.”

“Bestaat er één mens op aarde, die zich volmaakt kan noemen? Degene die in alles het uiterlijk van de deugd vertoont, kan nog vele geheime gebreken, nog een oude zuurdesem van onvolmaaktheden verbergen. Zo zegt u bij voorbeeld, van iemand die geen kwaad doet en in zijn maatschappelijke betrekkingen rond en eerlijk is: “het is een braaf en achtenswaardig mens”. Maar weet u of zijn goede hoedanigheden niet door hoogmoed bezoedeld worden? Of hij niet gierig, jaloers, haatdragend, kwaadsprekend is, of soms honderden andere ondeugden bezit, die u niet hebt opgemerkt omdat uw contact met hem u daartoe niet in de gelegenheid stelde? Het krachtigste middel om de invloed van kwade Geesten te bestrijden, is te trachten zo veel mogelijk tot de natuur van het goede te naderen.”

- 3) Is de beheersing, die het medium belet om de mededelingen die hij verlangt, te ontvangen, altijd een bewijs van onwaardigheid?

“Ik heb niet gezegd dat het een bewijs is, dat hij dit onwaardig is, maar dat aan sommige mededelingen een obstakel in de weg kan staan; in dat geval moet door hem al het mogelijke aangewend worden om dat obstakel uit de weg te ruimen. Anders zullen zijn gebeden, zijn smeekbedes niet baten. Het is niet genoeg dat een zieke tot zijn dokter zegt: Geef mij gezondheid, ik wil gezond zijn; de arts kan niets uitrichten als de zieke niet doen wil wat nodig is om gezond te worden.”

- 4) Dus is de ontzegging van het contact met bepaalde Geesten een soort straf?

“Het kan in sommige gevallen inderdaad een straf zijn, zoals de mogelijkheid om met hen in contact te zijn een beloning is, die u u

moet trachten waardig te maken.” (Zie Verlies en schorsing van het mediumschap nr. 220)

- 5) Kan men de invloed van kwade Geesten niet bestrijden door hen te moraliseren?

“Zeker, maar het is juist wat men niet doet, en wat men niet moest nalaten, want het is dikwijls een taak die u opgedragen is, en die u met liefde en nauwgezetheid moet volbrengen. Door hen verstandig te raden, kan men hen er toe brengen berouw te voelen en kan men hun vooruitgang bespoedigen.”

— Hoe kan een mens in dit opzicht meer invloed hebben dan de Geesten zelf?

“De verdorven Geesten hebben meer neiging om tot de mensen die zij nastreven te kwellen, te naderen, dan tot de Geesten van welke zij zich zo ver mogelijk verwijderen. Als zij bij die toenadering tot de mens, personen ontmoeten die hen de les lezen, luisteren zij eerst niet naar hen, maar spotten er mee; maar, als men de goede weg weet in te slaan, zullen zij zich eindelijk laten overhalen. De verheven Geesten kunnen hen alleen in de naam van God toespreken, en dit maakt hen bevreesd. De mens bezit zeker geen groter macht dan de verheven Geesten, maar zijn taal komt beter met hun aard overeen, en als hij van het overwicht dat hij op de mindere Geesten kan uitoefenen, bewust wordt, begrijpt hij beter de solidariteit die er tussen hemel en aarde bestaat.”

“De invloed welke de mens op de Geesten kan uitoefenen is overigens evenredig aan zijn zedelijke meerderheid. Hij kan noch de verheven Geesten, noch degenen die zonder verheven te wezen toch goed en welwillend zijn, beheersen, maar wel diegene die beneden hem in zedelijkheid staan.” (Zie nr. 279)

- 6) Kan de lichamelijke overheersing, die tot een bepaald hoogte wordt opgevoerd, krankzinnigheid veroorzaken?

“Ja, een soort krankzinnigheid waarvan de oorzaak aan de wereld onbekend is, maar die geen overeenkomst met gewone krankzinnigheid heeft. Onder degenen die men als krankzinnigen behandelt, zijn er velen die slechts overheerst worden, zij hebben een zedelijke geneeswijze nodig, maar door de lichamelijke behandeling die men hen

doet ondergaan, maakt men ze werkelijk krankzinnig. Wanneer de geneeskundigen het spiritisme goed zullen kennen, zullen zij dit onderscheid begrijpen en meer zieken genezen dan zij door stortbaden doen.” (zie nr. 221)

- 7) Wat moet men denken van hen, die doordat zij een of ander gevaar in het spiritisme zien, menen dat het middel om dit te doen ophouden, daarin bestaat de spiritistische mededelingen te verbieden?

“Als het al mogelijk zou zijn om sommige mensen te verbieden in contact met Geesten te treden, kunnen zij toch de spontane manifestaties die aan diezelfde mensen gedaan worden, niet beletten, want zij kunnen de Geesten niet doen verdwijnen, noch hun geheime invloed tegengaan. Zij lijken op kinderen die de ogen sluiten en geloven dat men hen niet ziet. Het zou dwaasheid zijn iets waarmee men veel nut kan stichten, af te schaffen, omdat er onverstandige mensen zijn die er misbruik van kunnen maken. Het middel om die gevreesde ongelukken te voorkomen is juist ervoor te zorgen de zaak grondig te kennen.”

VIERENTWINTIGSTE HOOFDSTUK

Identiteit van de Geesten

Mogelijke bewijzen van identiteit. Onderkenning van de goede en kwade Geesten. Vragen betreffende de natuur en de identiteit van de Geesten.

Mogelijke bewijzen van identiteit

255. De identiteit van de Geesten is een onderwerp, waarover zelfs onder de volgelingen van het spiritisme het meest gestreden wordt. Dit komt omdat de Geesten inderdaad geen akte van bekendheid meebrengen en men weet hoe licht sommigen onder hen valse namen aannemen. Ook is dit, na de beheersing, een van de grootste moeilijkheden die het praktische spiritisme oplevert. Overigens is de vraag van de identiteit in vele gevallen slechts een zaak van ondergeschikt belang.

De identiteit van de Geesten van personen van de oudheid is het moeilijkst te constateren, dit is dikwijls zelfs onmogelijk, en men is genoodzaakt zich tot een geheel zedelijke beoordeling te beperken. Men beoordeelt de Geesten, net als men dit bij mensen doet, naar hun taal. Indien een Geest zich bijvoorbeeld onder de naam van Fenelon voordoet en platheden of futiliteiten vertelt, dan zal men er zeker van zijn, dat het Fenelon niet zijn kan. Maar als hij niets zegt dan hetgeen met de waardigheid en het karakter van Fenelon overeenkomt en door deze niet geloochend zou worden, dan bestaat er, zo al niet een materieel bewijs, dan toch een zedelijke waarschijnlijkheid dat hij het is. Het is vooral in een dergelijk geval, dat de werkelijke identiteit van ondergeschikt belang is; als toch de Geest niets dan goede dingen zegt, dan komt het er weinig op aan, onder welke naam hij zich voordoet.

Hiertegen zal men wellicht aanvoeren, dat de Geest die een valse naam aanneemt, al is het ook alleen om iets goeds te zeggen, niettemin bedrog pleegt en dus geen goede Geest kan zijn. In deze bestaan er fijne schakeringen waar men op letten moet, en die vrij moeilijk te vatten zijn; wij zullen trachten dit uiteen te zetten.

256. Naarmate de Geesten zuiverder worden en in de hiërarchie opklimmen, wordt, ofschoon zij hun individualiteit blijven behouden, de grensscheiding tussen de verschillende karakters, door gelijkheid in volmaaktheid uitgewist. Dit is het geval met de verheven Geesten en de Zuivere Geesten. In die staat, wordt de naam, die zij droegen tijdens een van de duizenden kortstondige levens die zij doorlopen hebben, geheel zonder betekenis. Wij merken hierbij nog op, dat de Geesten door hun gelijkvormigheid in kwaliteiten tot elkaar aangetrokken worden en op die wijze overeenstemmende groepen of gezinnen vormen. Als men daarbij het ontelbare aantal Geesten bedenkt, dat sinds het begin der tijden, de eerste rang bereikt moet hebben, en dit getal vergelijkt met het zo beperkt aantal mensen dat op aarde een beroemde naam hebben achtergelaten, dan zal men inzien, dat onder de verheven Geesten die zich manifesteren, de meesten, voor ons, geen naam moeten hebben. Maar aangezien wij namen nodig hebben, om onze gedachten te kunnen bepalen, kunnen zij die van de bekende persoon, wiens aard het meest met die van hen overeenkomt aannemen. Het is op die wijze dat onze Beschermengelen zich het meest onder de naam van een van de Heiligen die wij eerbiedigen en gewoonlijk onder die van degene waarmee wij het meeste sympathiseren, bekend maken. Hieruit volgt, dat als iemands Beschermengel bijvoorbeeld de naam van Petrus voert, er volstrekt geen materieel bewijs bestaat, dat het juist de apostel van die naam is. Hij kan het zijn, maar het kan evengoed een geheel onbekende Geest zijn van het gezin van de Geesten waartoe Petrus behoort. Ook vloeit hieruit voort, dat onder welke naam men zijn Beschermengel ook aanroept, deze altijd aan onze roepstem gehoor zal geven, omdat hij aangetrokken wordt door onze gedachte, en voor hem de naam onverschillig is.

Hetzelfde is het geval telkens wanneer een verheven Geest onder de naam van een bekend persoon uit zichzelf zich manifesteert. Niets bewijst dat het juist de Geest van die persoon is, maar als hij niets zegt wat tegenstrijdig met het karakter van diegene is, bestaat er gegronde reden te vermoeden dat hij het is. Men kan in ieder geval zeggen, dat indien hij het niet is, het een Geest van dezelfde rang of wellicht zelfs door hem gezonden is. Alles samen genomen, is de vraag betreffende de naam, een bijzaak, en kan men de naam als een eenvoudige

aanduiding van de rang welke dan de Geest in de spiritistische hiërarchie inneemt, beschouwen.

De toestand is geheel anders als een Geest van een mindere rang zich met een eerbiedwaardige naam tooit om geloof aan zijn woorden te doen hechten, en dit gebeurt zo dikwijls, dat men tegen deze soort van bedrog niet genoeg op zijn hoede zijn kan. Het is namelijk alleen met behulp van die geleende namen en met name met behulp van de fascinatie, dat sommige stelselzuchtige, meer hooghartige dan geleerde Geesten, de ongerijmdste denkbeelden trachten ingang te doen vinden. De vraag van de identiteit is dus zoals wij reeds gezegd hebben, bijna onverschillig als het algemeen onderwijs betreft, omdat de verhevendste Geesten elkaars plaats kunnen innemen, zonder dat het er iets toe doet. De verheven Geesten vormen als het ware een collectief geheel, waarvan de individuen, ons, op enkele uitzonderingen na, geheel onbekend zijn. Wat voor ons van belang is, is niet hun persoon, maar hun onderwijs; en zo lang dit onderwijs goed is, komt het er weinig op aan, of degene die het geeft, Petrus of Paulus heet. Men beoordeelt dit naar zijn kwaliteiten en niet naar de naam. Als wijn slecht is, dan zal een etiket de wijn niet beter maken. Iets anders is het bij vertrouwelijke mededelingen, want dan is het het individu, de persoon zelf, die onze aandacht heeft en men heeft gelijk als men in dat geval tracht te weten te komen of de Geest die aan onze roepstem gehoor geeft, werkelijk degene is die wij verlangen.

257. De identiteit is veel gemakkelijker te constateren als het Geesten van tijdgenoten betreft, van wie het karakter en de gewoonten ons bekend zijn, want juist aan die gewoonten, waartoe zij de tijd nog niet gehad hebben om er zich van te ontdoen, kan men ze herkennen. Wij voegen hier gelijk aan toe, dat dit juist de zekerste bewijzen van identiteit zijn. De Geest kan zeer zeker bewijzen van zijn identiteit geven als men hem er om vraagt, maar hij doet dit alleen als het hem gelegen komt, en gewoonlijk kwetst men hem door die vraag. Daarom moet men ze vermijden. Door het afleggen van zijn lichaam heeft de Geest daarom zijn zwakke plek nog niet afgelegd; hij voelt zich gekrenkt door iedere vraag die men hem doet met het doel om hem op de proef te stellen. Er zijn vragen die men hem bij zijn leven niet zou hebben durven stellen, uit vrees daardoor aan de betamelijkheid te kort te zullen doen. Waarom zal men hem dan, na zijn dood, met minder

eerbied behandelen? Als iemand in een gezelschap binnenkomt, zal men dan, onder het excuus dat er bedriegers zijn, op de man af van hem gaan eisen door overlegging van zijn papieren te bewijzen dat hij degene is voor wie hij zich uitgeeft? Zo iemand zou, en terecht, de ondervrager de regels van de gemanierdheid onder ogen moeten brengen. Dit doen de Geesten ook, door niet te antwoorden of door te vertrekken. Laten wij dit met een voorbeeld ophelderen. Veronderstel dat de sterrenkundige Arago in zijn leven in een gezelschap die hem niet persoonlijk kende, gekomen was, en dat men hem op de volgende manier aangesproken had: U zegt wel dat u Arago bent, maar wij kennen u niet, wees zo goed en bewijs het ons door op onze vragen te antwoorden; los dit of dat sterrenkundige probleem op; zeg ons uw naam, voornaam, die van uw kinderen, wat u op deze of gene dag, dit of dat uur gedaan hebt enzovoorts. Wat zou hij geantwoord hebben? Wel nu! Hij zal als Geest hetzelfde doen wat hij bij zijn leven gedaan zou hebben, en de andere Geesten doen ook zo.

258. Terwijl de Geesten weigeren te antwoorden op kinderachtige en belachelijke vragen, die men hen - indien zij in leven waren - niet zou durven stellen, geven zij dikwijls, uit eigen beweging onloochenbare bewijzen van hun identiteit: door hun karakter, dat in hun mededelingen doorstraalt, door het bezigen van woorden die zij bij hun leven gewoon waren te gebruiken, door melding te maken van sommige feiten of details van hun leven die dikwijls aan de omstanders onbekend zijn, en waarvan men de juistheid heeft kunnen onderzoeken. Men vindt ook dikwijls bewijzen van identiteit in talrijke onvoorziene omstandigheden, die zich niet altijd dadelijk, maar bij het voortzetten van de gesprekken voordoen. Men moet ze dus afwachten, zonder ze uit te lokken, en al degene die uit de aard van de mededelingen voortvloeien, zorgvuldig observeren. (Zie het geval vermeld in nr. 70)

259. Een middel om zich van de identiteit te overtuigen, dat men dikwijls met goed resultaat aanwendt wanneer de zich manifesterende Geest verdacht voorkomt, bestaat daarin, hem in de naam van de almachtige God te doen bevestigen dat hij degene is, die hij voorgeeft te zijn. Dikwijls gebeurt het dat de Geest die onrechtmatig een naam aangenomen heeft, voor een heiligschennis terugdeinst, en dat hij daarna verklaart: Ik betuig in de naam van... geschreven te hebben, waarna hij met schrijven ophoudt en in woede niets betekende strepen

zet ofwel het potlood stuk slaat. Indien hij schijnheiliger is, tracht hij de vraag door een stilzwijgend voorbehoud te ontduiken, door bijvoorbeeld te schrijven: Ik verklaar u dat ik de waarheid spreek; ofwel: In de naam van God betuig ik, dat ik het wel ben die tot u spreekt, enzovoorts. Maar er zijn er die niet zo nauwgezet zijn en die al wat u wilt onder ede zullen bevestigen. Een van dezen had zich aan een medium gemanifesteerd, door hem te zeggen dat hij God was. Het medium was zeer vereerd door een dergelijke grote gunst en aarzelde niet het te geloven. Toen hij door ons ingeroepen werd, durfde hij zijn bedrog niet vol te houden en zei: Ik ben God niet, maar Zijn zoon. — U bent dus Jezus? Dit is niet waarschijnlijk, want Jezus is te verheven om een verzinsel te gebruiken. Wilt u dus, als u dit durft, in de naam van God verklaren dat u de Christus bent? — Ik zeg niet, dat ik Jezus ben; ik zeg dat ik Gods zoon ben, omdat ik een van zijn schepselen ben.

Hieruit moet men besluiten dat de weigering van een Geest, om in de naam van God zijn identiteit te bekrachtigen, altijd een ondubbelzinnig bewijs is, dat de door hem aangenomen naam vals is, maar dat de bekrachtiging alleen recht geeft om te vermoeden, dat het de ware naam is, doch volstrekt geen zeker bewijs daarvoor is.

260. Bewijzen van identiteit zijn ook de overeenkomst in schrift en handtekening, maar aangezien dat het niet aan alle mediums gegeven is zodanige uitkomst te verkrijgen, is het daarom nog geen voldoende waarborg. Er zijn valseriken zowel in de Geestenwereld als in deze wereld, het doet dus alleen vermoeden van identiteit ontstaan, dat alleen door bijkomende omstandigheden enige waarde verkrijgt. Hetzelfde is het geval met elk ander stoffelijk teken, dat sommige leugengeesten als een niet na te maken talisman opgeven. Voor degenen die een valse eed durven doen of een handtekening durven namaken, kan het namaken van ieder ander stoffelijk teken niet veel bezwaar opleveren. Het beste bewijs van identiteit leveren de taal en toevallige omstandigheden op.

261. Men zal ongetwijfeld zeggen dat als een Geest een handtekening kan namaken, hij evengoed de taal kan nabootsen. Dit is waar; wij hebben er ontmoet die op ongegeneerde wijze de naam van Christus aannamen, en die om dit ingang te doen vinden, op onbezonnen wijze de woorden: “Voorwaar, voorwaar; ik zegge u” gebruikten. Maar

wanneer men het geheel zonder partijdigheid onderzocht, als men het innerlijke van de denkbeelden naging, als men bij schone grondregels over liefde, kinderachtige en dwaze voorschriften vond, zou men verblind hebben moeten zijn, om zich daarin te kunnen vergissen. Ja, wel kan een bepaald gedeelte van de materiële vorm van de taal nagebootst worden, maar niet de gedachte. Onkunde zal nooit ware kennis, noch ondeugd, ware deugd kunnen nabootsen. Altijd zal hier of daar het een of ander vanzelf voor de dag komen, om het te verraden; en het is in die gevallen dat het medium zowel als degene die de inroeping gedaan heeft, al zijn oordeel nodig heeft teneinde waarheid van bedrog te kunnen onderscheiden. Zij moeten dusdanig overtuigd zijn dat slechte Geesten tot alle listen en lagen in staat zijn, en dat hoe verhevener de naam is, waaronder een Geest zich voordoet, deze des te meer gewantrouwd moet worden. Hoeveel mediums zijn er niet die verdachte mededelingen met de namen van Jezus, Maria of een geëerbiedigde heilige ondertekend, ontvangen hebben?

Onderkenning van de goede en kwade Geesten

262. Al is de volstrekte identiteit van de Geesten in vele gevallen een bijzaak en van weinig belang, iets anders is de onderscheiding van goede en kwade Geesten. Hun individualiteit mag dan voor ons onverschillig zijn, hun hoedanigheden zijn dit nooit. Bij alle leerzame mededelingen moet dus onze aandacht geheel daarop gevestigd zijn, omdat zij alleen, ons de maatstaf kunnen aangeven van het vertrouwen dat men aan de zich manifesterende Geest schenken kan, wat ook de naam moge wezen onder welke hij deze mededelingen doet. Is de Geest die zich manifesteert goed of kwaad? Tot welke rang in de spiritistische hiërarchie behoort hij? Dat is de grote vraag. (Zie in het Boek der Geesten, Spiritistische rangregeling vraag 100)

263. Wij hebben gezegd dat men de Geesten net als de mensen, naar hun taal beoordeelt. Laten wij veronderstellen dat iemand twintig brieven van onbekenden ontvangt; dan zal hij aan stijl, denkbeelden en aan vele andere tekens, zien, welke van kundige of onwetende, beleefde of slecht opgevoede, oppervlakkige, nietige, hoogmoedige, serieuze, lichtzinnige of sentimentele mensen afkomstig zijn. Zo is het ook met de Geesten; men moet ze beschouwen als mensen met wie men een briefwisseling houdt en die men nooit gezien heeft, en zich afvragen,

wat men van iemand denken zou, die op die wijze spreekt of schrijft. Men kan als vaste regel, zonder uitzondering, aannemen, dat de taal van de Geesten altijd aan hun graad van verhevenheid evenredig is. De wezenlijk verheven Geesten, zeggen niet alleen nooit iets anders dan goeds, maar zij zeggen dit in bewoordingen waaruit op de meest absolute wijze elke trivialiteit verbannen is. Hoe mooi de mededeling ook wezen mag, indien zij ontsierd wordt door ook maar een enkele uitdrukking die het kenmerk van onbetrouwbaarheid draagt, is dit een ontwijfelbaar bewijs van minderheid, hoeveel te meer dan als het geheel, door onbeschaafdheid, alle vormen van de betamelijkheid kwetst. De taal verraadt altijd haar oorsprong, hetzij door de denkbeelden, hetzij door de vorm waarin deze uitgedrukt worden, en zelfs dan, wanneer de Geest ons door zijn voorgewende voortreffelijkheid op het dwaalspoor zoekt te brengen, is het voldoende enige tijd met hem te spreken, om hem naar zijn juiste waarde te kunnen beoordelen.

264. Goedheid en welwillendheid behoren ook tot de eigenschappen die aan het wezen van de gelouterde Geesten eigen zijn. Zij koesteren geen haat tegenover mensen noch Geesten; zij hebben medelijden met de zwakheden, berispen de verkeerdheden, maar altijd met gematigdheid, zonder bitterheid of vijandschap te tonen. Indien men dus aanneemt dat wezenlijk goede Geesten niets dan het goede kunnen willen en niets dan goeds kunnen zeggen, zal men daardoor tot het besluit komen, dat alles wat in de taal van de Geesten, gebrek aan goedheid en welwillendheid verraadt, niet van een goede geest afkomstig kan zijn.

265. De intelligentie is volstrekt geen vanzelfsprekend bewijs van verhevenheid, want intelligentie gaat niet altijd met zedelijkheid gepaard. Een Geest kan goed, welwillend en toch beperkt van verstand zijn; terwijl een intelligente en wetenschappelijke Geest, in zedelijkheid op zeer lage trap kan staan. In het algemeen, verkeert men in het denkbeeld, dat als men de geest raadpleegt van een geleerd mens, die op aarde in een bepaald vak heeft uitgemaakt, men dan zekerder is de waarheid te zullen vernemen. Dit is logisch geredeneerd en toch is het de waarheid niet. De ervaring heeft ons geleerd dat de geleerden zowel als andere mensen, vooral zij die pas sinds kort de aarde verlaten hebben, nog de vooroordelen van het aardse leven blijven behouden.

Zij leggen niet dadelijk hun stelselzucht af. Het kan dus gebeuren, dat zij, nog onder de invloed van de denkbeelden die bij hun leven aankleefden en waarop zij zich verhoovaardigen, alles minder goed inzien dan wij ons dat voorstellen. Het is er verre van dat wij dit beginsel als regel willen aangeven, wij bedoelen hiermee alleen, dat dit plaatsvindt en dat daarom de kunde die zij als mens bezaten, niet altijd een bewijs voor hun onfeilbaarheid als Geest is.

266. Door alle mededelingen aan een nauwgezet onderzoek te onderwerpen, de denkbeelden en uitdrukkingen te doorgronden en te ontleden, zoals men gewoonlijk doet als het enig letterkundig werk betreft, door alles wat met de logica en het gezond verstand, alles wat met de geest die geacht wordt zich te manifesteren, strijdig is, zonder aarzelen te verwerpen, ontmoedigt men de bedrieglijke Geesten, die eenmaal overtuigd dat zij ons niet meer bedriegen kunnen, besluiten om weg te gaan. Wij herhalen het, dit middel is het enige, maar het is ook onfeilbaar, omdat er geen slechte mededelingen zijn, die een scherp onderzoek kunnen doorstaan. De goede Geesten nemen dit nooit slecht op, want zij geven zelf die raad, omdat zij van zodanig onderzoek niets te vrezen hebben; de slechte Geesten alleen achten zich er door beledigd en trachten iemand er van af te brengen, omdat zij daarbij alles te verliezen hebben, en zij bewijzen echter daardoor zelf, wat zij zijn.

Het volgende is de raad die de H. Lodewijk hieromtrent, gegeven heeft:

“Hoe rechtmatig het vertrouwen ook zijn moge, dat de Geesten die bij uw arbeid voorzitten, u inboezemen, zo is er toch iets wat ik u niet genoeg kan aanbevelen, en wat u altijd voor ogen moet houden als u u aan uw studies wijdt, en wel alle mededelingen, die door u ontvangen worden, rijpelijk te overwegen, aan het strengste oordeel van de rede te onderwerpen; en niet na te laten om als iets u verdacht, twijfelachtig of duister voorkomt, daarover uitleg te vragen, teneinde te weten waaraan u u houden moet.”

267. Men kan de middelen om de hoedanigheid van de Geesten te onderkennen, in de volgende grondregels samenvatten:

- 1) Er bestaat geen andere toets om de waarde van de Geesten te onderscheiden, dan het gezond verstand. Iedere formule, zelfs

daartoe door de Geesten aangegeven, is absurd en kan niet van een verheven Geest afkomstig zijn.

- 2) Men moet de Geesten naar hun taal en handelingen beoordelen. De handelingen van de Geesten zijn: de denkbeelden die zij inboezemen en de raad die zij geven.
- 3) Aangenomen zijnde dat goede Geesten alleen het goede kunnen zeggen en doen, zo kan al wat slecht is, onmogelijk van goede Geesten afkomstig zijn.
- 4) De taal van verheven Geesten is altijd waardig, edel, verheven en met geen enkele trivialiteit vermengd; zij zeggen alles op een eenvoudige en zedige wijze, beroemen zich op niets, pronken nooit met hun kennis, noch met de rang die zij onder de Geesten innemen. De taal van de mindere of alledaagse Geesten draagt altijd de sporen van de menselijke hartstochten; elke uitdrukking die de kenmerken draagt van laagheid, zelfbehagen, verwaandheid, opschepperij of onvriendelijkheid is een karakteristiek bewijs van minderheid of van bedrog als de Geest zich onder een eerbiedwaardige en geëerbiedigde naam voordoet.
- 5) Men moet de Geesten niet naar de materiële vorm of de zuiverheid van stijl beoordelen, maar de ware betekenis van hetgeen zij zeggen opsporen, hun woorden nagaan, en die bedaard, rijpelijk en zonder vooringenomenheid overwegen. Alles wat met logica, verstand of deugd, in strijd is, kan geen twijfel omtrent de oorsprong overlaten, welke ook de naam moge zijn waarmee de Geest zich tooit. (224)
- 6) De taal van de verheven Geesten is zo al niet in de vorm, dan toch in de kern altijd dezelfde. De denkbeelden zijn altijd dezelfde wat ook de tijd of plaats moge zijn; zij kunnen naar omstandigheden, behoefte en naargelang het gemak om zich te kunnen manifesteren meer of minder ontwikkeld wezen, maar ze zullen nooit met elkaar in tegenspraak zijn. Indien twee mededelingen, onder dezelfde naam gedaan, elkaar tegenspreken, dan is een van beide zeker verdacht en de ware zal die mededeling zijn, die in niets met het karakter van de

persoon in tegenspraak is. Omtrent twee mededelingen, beide bijvoorbeeld ondertekend door de H. Vincentius de Paula, waarbij de een eendracht en liefde predikt, terwijl de andere ten doel heeft tweedracht te zaaien, zal wel niet één verstandig mens zich vergissen.

- 7) Goede Geesten zeggen alleen datgene wat zij weten, zwijgen over hetgeen zij niet weten of bekennen hun onwetendheid. De slechte Geesten spreken over alles met zekerheid, zonder zich omtrent de waarheid te bekommeren. Elke klaarblijkelijke wetenschappelijke ketterij, elk beginsel dat tegen het gezond verstand indruist, is, als de Geest zich voor verlicht wil doen doorgaan, een bewijs van bedrog.
- 8) Men herkent de lichtvaardige Geesten ook aan het gemak waarmee zij de toekomst voorspellen en feiten die het ons niet gegeven is te kennen, nauwkeurig beschrijven. Goede Geesten kunnen een voorgevoel van toekomstige gebeurtenissen doen ontstaan, indien dit van enig nut kan zijn, maar bepalen nooit datums; iedere voorspelling van gebeurtenissen op bepaalde datums is het kenmerk van een mystificatie.
- 9) Verheven Geesten drukken zich op eenvoudige wijze uit, zonder omslachtigheid; hun stijl is beknopt, zonder daarom van dichterlijk gevoel in gedachte en uitdrukking ontbloot te zijn, helder, voor ieder een verstaanbaar en vereist geen inspanning om begrepen te worden; zij bezitten de gave om veel in weinig woorden te zeggen, omdat ieder woord zijn betekenis heeft. De mindere of schijnbaar geleerde Geesten, verbergen de ledigheid van hun gedachten onder een opgeblazen en hoogdravende stijl. Hun taal is dikwijls aanmatigend, bespottelijk of duister, uit zucht om voor diepzinnig door te gaan.
- 10) Goede Geesten geven nooit bevelen; zij dringen zich niet op, zij geven raad, en als men niet naar hen luistert, vertrekken zij. De slechte voeren een gebiedende toon; bevelen, willen gehoorzaamd worden, en hoewel men niet naar hen luistert, blijven zij. Iedere Geest die zich opdringt, verraadt daardoor zijn oorsprong. In hun zienswijze zijn zij exclusief en absoluut,

en menen alleen in het uitsluitend bezit van de waarheid te zijn. Zij eisen een blind geloof en doen geen beroep op het gezond verstand, omdat zij wel weten, dat zij door het gezond verstand, ontmaskerd zouden worden.

- 11) Goede Geesten vleien niet; als men goed doet, keuren zij het goed, maar altijd met voorzichtigheid; de kwaden geven overdreven lofuitingen, en terwijl zij nederigheid prediken, prikkelen zij de hoogmoed en de ijdelheid, en trachten de persoon bij wie zij willen indringen grote gedachten omtrent zijn persoonlijk gewicht in te boezemen.
- 12) Verheven Geesten zijn in alles, boven de kinderachtigheid van de vormen verheven. Alleen alledaagse Geesten, kunnen in die armzalige kleinigheden die onverenigbaar met waarlijk verheven gedachten zijn, enig belang stellen. Elk bekrompen voorschrift is, indien de Geest zich onder een indrukwekkende naam voordoet, een zeker bewijs van minderheid en bedrog.
- 13) Men moet de zonderlinge en bespottelijke namen die sommige Geesten voeren teneinde de lichtgelovigen in te palmen, wantrouwen; het zou ten hoogste ongerijmd zijn het ernstig op te nemen.
- 14) Men moet eveneens de Geesten wantrouwen die al te gemakkelijk onder zeer geëerbiedigde namen verschijnen, en men moet hun woorden niet dan onder groot voorbehoud aannemen; hier is vooral een strenge controle onontbeerlijk, want de naam is dikwijls een masker dat zij gebruiken om aan voorgewenden vertrouwelijke omgang met oneindig verheven Geesten geloof te doen slaan. Zij prikkelen daarmee de ijdelheid van het medium en maken er dikwijls gebruik van om hem tot het plegen van betreurenswaardige of bespottelijke handelingen over te halen.
- 15) Goede Geesten zijn zeer behoedzaam als zij het een of ander aanraden, en hun raadgevingen beogen nooit iets anders dan een ernstig en bij uitnemendheid nuttig doel. Men moet dus al de raadgevingen die dit karakter niet dragen, of die door de rede afgekeurd worden, als verdacht beschouwen en rijpelijk

nadenken alvorens ze op te volgen, want als men dat niet doet, stelt men zich aan zeer onaangename mystificaties bloot.

- 16) Men herkent de goede Geesten ook aan hun behoedzame terughoudendheid in alles waardoor moeilijkheden zouden kunnen ontstaan, zij voelen een tegenzin om het kwaad te openbaren; lichtzinnige of kwaadwillige Geesten scheppen er vermaak in dit aan de dag te brengen. Terwijl de goede de gebreken trachten te verontschuldigen en toegevendheid prediken, vergroten de kwade die, en trachten door achterbakse influisteringen, verdeeldheid te doen ontstaan.
- 17) Goede Geesten schrijven alleen het goede voor. Elke stelregel, elke raadgeving die niet geheel met de zuivere evangelische liefde overeenstemt, kan het werk van goede Geesten niet zijn.
- 18) Goede Geesten raden niets dan strikt rationeels aan; elke aanbeveling die van de rechte weg van het gezond verstand of van de onveranderlijke wetten van de natuur afwijkt, geeft een beperkte en dientengevolge weinig te vertrouwen Geest, te kennen.
- 19) De slechte of ook slechts minder goede Geesten, verraden zich ook nog door stoffelijke kentekens die niet te miskennen zijn. Hun werking op het medium is dikwijls hevig en doet bij deze driftige, rukkende, bewegingen, koortsen zenuwachtige gejaagdheid ontstaan, die bij de kalmte en zachtheid van de goede Geesten zeer afsteekt.
- 20) De mindere Geesten maken dikwijls van de middelen van contact die tot hun beschikking staan gebruik om verraderlijke raad te geven; tegen degene wie zij niet genegen zijn, wekken zij achterdocht en vijandschap op; vooral zij die in staat zijn hun bedrog te ontmaskeren, zijn de voorwerpen van hun haat. Zij hebben het vooral op zwakke mensen gemunt, en trachten deze tot het kwaad over te halen. Daartoe nu eens drogredenen, dan weer bespottingen, beledigingen en zelfs om beter te overtuigen stoffelijke bewijzen van hun geheime macht gebruikende, trachten zij hen van de weg van de waarheid af te brengen.

- 21) De Geest van mensen die op aarde een voorliefde voor enig hetzij stoffelijk hetzij zedelijk onderwerp hadden, zijn, zo zij niet van de invloed van de stof bevrijd zijn, nog onder de macht van de aardse denkbeelden, en dragen nog een gedeelte van de vooroordelen, van de voorliefde voor bepaalde zaken of mensen, en zelfs van de hebbelijkheden, die zij op aarde hadden met zich mee. Dit kan men gemakkelijk aan hun taal bespeuren.
- 22) De kennis waarmee sommige Geesten dikwijls met een soort van grootspraak pronken, is geen teken van verhevenheid. De onverstoorbare onveranderlijke reinheid van hun zedelijke gevoelens, is in dat opzicht de ware toetssteen.
- 23) Om de waarheid te kennen, is het niet voldoende een Geest te raadplegen. Vóór alles, moet men weten tot wie men zich wendt; want de mindere ja zelfs de onkundige Geesten, behandelen lichtvaardig de ernstigste vraagstukken. Het is ook niet genoeg dat een Geest op aarde een beroemd mens geweest zij, om in de Geestenwereld in het bezit van onbepaalde kennis te zijn. Deugd alleen kan, doordat de geest loutert, deze tot God doen naderen en zijn kennis uitbreiden.
- 24) De scherts van verheven Geesten is dikwijls fijn en pikant maar nooit plat. Bij de niet onbeschaafde spotgeesten, is de bijtende spot, dikwijls zeer juist van pas.
- 25) Als men zorgvuldig het karakter van de Geesten die zich aan ons vertonen, vooral vanuit een zedelijk standpunt gadeslaat, dan zal men hun natuur en de graad van vertrouwen die men hen verlenen kan, leren kennen. Het gezond verstand kan zich niet vergissen.
- 26) Om Geesten zowel als mensen te kunnen beoordelen, moet men eerst in staat zijn, zichzelf te beoordelen. Ongelukkigerwijs zijn er talrijke mensen, die uitsluitend hun persoonlijk gevoel als maatstaf voor het goede en kwade, voor het ware en onware, beschouwen; alles wat met hun zienswijze, met hun denkbeelden, met het stelsel dat zij uitgedacht of aangenomen hebben strijdt, is in hun ogen slecht.

Klaarblijkelijk ontbreekt aan deze lieden het eerste vereiste voor een gezonde beoordeling, te weten: zuiverheid van oordeel; maar zij zijn hiervan niet bewust; het is het gebrek waaromtrent men zichzelf het meest bedriegt.

Al deze lessen zijn de vruchten van de ervaring en van het onderwijs door de Geesten gegeven; wij zullen ze aanvullen met de antwoorden die zijzelf over de voornaamste punten gegeven hebben.

Vragen over de natuur en de identiteit van de Geesten

268.

- 1) Aan welke tekens kan men de verhevenheid of minderheid van de Geesten erkennen?

Aan hun taal, evenals u een wildebras tussen een bedaarde groep mensen onderscheidt. Wij hebben het reeds gezegd: verheven Geesten komen nooit met zichzelf in tegenspraak en zeggen niets dan goede dingen. Zij verlangen niets dan het goede, en hiermee houden zij zich altijd bezig.

De mindere Geesten bevinden zich nog altijd onder de heerschappij van de aardse denkbeelden; hun uitdrukkingen dragen het kenmerk van hun onwetendheid en onvolmaaktheid. Het is alleen aan verheven Geesten gegeven alles te kennen en alles zonder hartstochtelijkheid te beoordelen.

- 2) Is kennis bij een Geest altijd een zeker teken van verhevenheid?

Nee, want indien hij zich nog onder de heerschappij van de stof bevindt, kan hij uw ondeugden en vooroordelen bezitten. Er zijn op aarde mensen die uitermate jaloers en trots zijn; gelooft u nu, dat zodra deze de aarde verlaten, zij plotseling al die gebreken verliezen? Er blijft hen, vooral als zij zeer ontwikkelde hartstochten bezitten, een soort van dampkring bij, die hen omringt en hen al het kwaad doet behouden.

Deze half-gebrekkige Geesten, zijn meer te vrezen dan de kwade Geesten, omdat de meesten sluwheid en hoogmoed met verstand combineren. Door hun voorgewende geleerdheid, maken zij indruk op eenvoudige en onwetende mensen, die zonder controle hun ongerijmde

en leugenachtige theorieën aannemen. Ofschoon hun theorieën niet tegen de waarheid bestand zijn, doen zij toch een tijdelijk kwaad ontstaan, want zij belemmeren de gang van het spiritisme, en de mediums worden eenvoudig over de waarde van hetgeen hen medegedeeld wordt verblind. Dit vereist een grote oplettendheid van de kant van verlichte spiritisten en mediums; het onderscheid tussen het ware en het valse te ontdekken moet geheel hun aandacht innemen.

- 3) Veel beschermende Geesten maken zich onder de naam van Heiligen of onder die van bekende personen bekend; wat moet men hiervan geloven?

Alle namen van Heiligen en bekende personen zouden niet voldoende zijn om voor ieder mens, een beschermer te kunnen opleveren. Onder de Geesten zijn er slechts weinigen die een op aarde bekende naam dragen: dit is de reden dat zij dikwijls geen naam aannemen. Maar u verlangt meestal een naam en om aan uw verlangen te voldoen, nemen zij er een aan van iemand die u bekend is en door u vereerd wordt.

- 4) Kan men dit aannemen van een naam, niet als bedrog beschouwen?

Van de kant van een slechte Geest zou het bedrog wezen, maar als het ten goede is, vergunt God dat dit onder Geesten van dezelfde orde plaatsvindt, omdat er tussen hen solidariteit en eenheid van gedachte bestaat.

- 5) Als dus een Beschermgeest bijvoorbeeld zegt de H. Paulus te zijn, dan is het niet zeker dat het de ziel of de Geest van de apostel van die naam is?

In het geheel niet, want er zijn duizenden mensen aan wie gezegd is dat hun beschermengel de H. Paulus of iemand anders is. Wat maakt het voor u uit, dat de Geest die u beschermt zo verheven als de H. Paulus is? Ik heb het u reeds gezegd: u verlangt een naam, zij nemen er een aan, opdat men ze zou kunnen aanroepen en om zich te doen herkennen, zoals u een doopnaam aanneemt, om u van de andere leden van uw gezin te kunnen onderscheiden. Zij kunnen evengoed de naam van de aartsengel Raphaël, Michaël enzovoorts aannemen, zonder dat dit van het minste belang is.

Overigens, hoe verhevener de Geest is, des te veelvuldiger is zijn uitstraling, geloof dus gerust dat een Beschermgeest van een verheven orde, honderden geïncarneerden onder zijn leiding kan hebben. Er zijn bij u op aarde notarissen die zich met de zaken van honderd of twee honderd families belasten; waarom denkt u dan, dat wij, spiritueel gezien, minder in staat zouden zijn om de zedelijke belangen van de mensen te behartigen, dan de notarissen die dat voor stoffelijke belangen doen?

- 6) Waarom nemen de zich manifesterende Geesten zo dikwijls de namen van heiligen aan?

Zij vereenzelvigen zich met de gewoonten van hem tot wie zij spreken en nemen zulke namen aan die uit hun aard, naargelang zijn geloof, meer indruk op hem maken.

- 7) Komen bepaalde verheven Geesten die men aanroept altijd zelf of doen zij zich, zoals sommigen geloven, alleen door hun afgevaardigde, met de opdracht hun gedachten over te brengen, vertegenwoordigen?

Waarom zouden zij, als zij kunnen, niet zelf komen? Maar als het de Geest niet mogelijk is te komen, dan zal er noodzakelijkerwijs een afgevaardigde komen.

- 8) Is de afgevaardigde altijd genoegzaam ingelicht, om op alles te kunnen antwoorden, zoals de Geest die hem stuurt, zou doen?

De verheven Geesten weten aan wie zij de zorg om hen te vervangen opdragen. Bovendien, hoe verhevener de Geesten zijn, hoe meer zij in gedachten met elkaar overeenstemmen, zodat voor hen de persoonlijkheid onverschillig is, en dit moet het ook voor u zijn. Geloof u dan, dat er in de wereld geen andere verheven Geesten zijn, die in staat zijn om u te onderwijzen, dan die die u op aarde gekend hebt? U bent zo geneigd uzelf als dé soort van het heelal te beschouwen, dat u altijd denkt, dat er buiten uw wereld niets bestaat. U lijkt inderdaad op die wilden, die nooit hun eiland verlaten hebben en geloven dat de wereld zich niet verder uitstrekt.

- 9) Wij begrijpen dat dit zo is, als er sprake is van serieus onderwijs; maar hoe is het mogelijk dat verheven Geesten

toestaan dat mindere Geesten, eerbiedwaardige namen aannemen, om dikwijls op die wijze iemand door slechte leerstellingen op het dwaalspoor te voeren?

Zij doen dit niet met hun toestemming, maar vindt dit ook niet in uw midden plaats? Wees verzekerd dat zij die op die wijze bedrog plegen ervoor gestraft zullen worden, en hun straf zal evenredig zijn aan de grootte van hun bedrog. Bovendien, u zou indien u niet onvolmaakt was, alleen goede Geesten om u hebben, en als u bedrogen wordt, moet u dit alleen aan uzelf wijten. God staat het toe, dat het zo geschiedt om uw volharding en uw oordeel op de proef te stellen, en u te leren waarheid van dwaling te onderscheiden. Kunt u dit niet, dan bent u nog niet verheven genoeg en hebt u de lessen van de ervaring nog nodig.

- 10) Worden weinig gevorderde maar met goede bedoelingen en met de zucht om vorderingen te maken, bezielde Geesten, niet dikwijls aangewezen om een verheven Geest te vervangen, om in de gelegenheid gesteld te worden zich in het geven van onderwijs te oefenen?

Nooit in de grote kringen; hiermee bedoel ik serieuze bijeenkomsten die tot algemeen onderwijs dienen; degenen die daar verschijnen, doen dit altijd uit eigen beweging, en zoals u zegt, om te oefenen. Daarom vindt men in hun mededelingen, ofschoon zij goed zijn, altijd de sporen van hun minderheid. Als zij daartoe aangewezen worden, dan geschiedt dit alleen voor mededelingen van weinig betekenis en voor zodanige die men persoonlijke mededelingen zou kunnen noemen.

- 11) Onder de belachelijke spiritistische mededelingen zijn dikwijls zeer goede leerstellingen gemengd, hoe kan men die tegenstrijdigheid, welke de gelijktijdige tegenwoordigheid van goede en kwade Geesten doet veronderstellen, verklaren?

De slechte of lichtvaardige Geesten laten zich ook met zedenpreken in, zonder er zelf veel de waarde of betekenis van te begrijpen. Zijn al degenen die dit op aarde doen verhevene mensen? Nee, de goede en kwade Geesten hebben geen omgang met elkaar; u zult alleen aan de standvastige gelijkvormigheid van de goede mededelingen, de aanwezigheid van goede Geesten bemerken.

- 12) Doen de Geesten die ons op het dwaalspoor brengen, dit altijd met opzet?

Nee, er zijn goede Geesten maar die onwetend zijn en zich te goeder trouw vergissen kunnen. Wanneer zij hun onbekwaamheid inzien, bekennen zij dat, en zeggen niets anders dan hetgeen hen bekend is.

- 13) Als een Geest een verkeerde mededeling doet, doet hij dit dan altijd moedwillig?

Nee, als het een lichtzinnige Geest is, schept hij er genoeg in te mystificeren, en heeft daarmee verder geen andere bedoeling.

- 14) Aangezien sommige Geesten door hun taal kunnen bedriegen, kunnen zij dat ook bij helderziende mediums doen, door een vals uiterlijk aan te nemen?

Dit gebeurt wel eens, maar het is moeilijker. In elk geval gebeurt dit met een bedoeling die de slechte Geest zelf, niet kent. Zij dienen tot werktuigen waarmee men een les geeft. Het helderziende medium kan lichtzinnige en leugenachtige geesten zien, zoals anderen ze kunnen horen of onder hun invloed kunnen schrijven. Lichtzinnige Geesten kunnen van die gave gebruik maken om hem door schijn gestalten te bedriegen; dit hangt af van de hoedanigheid van zijn eigen Geest.

- 15) Is het, om niet bedrogen te worden, voldoende met goede bedoelingen bezielde te zijn? En staan de zeer serieuze mensen, die hun studies met geen enkele gedachte van hoogmoedige nieuwsgierigheid vermengen, ook aan het gevaar bloot, bedrogen te worden?

Ontegenzeggelijk minder dan anderen; doch ieder mens heeft altijd de een of andere verkeerdheid, waardoor hij de spotgeesten tot zich trekt. Hij waant zich sterk en dikwijls is hij dit niet; hij moet dus voor zwakheid die uit hoogmoed en vooroordeel voortspruit, op zijn hoede zijn. Men let niet genoeg op deze twee oorzaken en hiervan maken de Geesten gebruik; door iemands verkeerde hebbelijkheden te vleien, zijn zij er zeker van, hun doel te bereiken.

- 16) Waarom laat God het toe, dat slechte Geesten zich manifesteren en slechte dingen zeggen?

Zelfs in het slechtste ligt nog lering opgesloten; uw taak is om die op te sporen. Het is nodig dat er mededelingen van allerlei aard gedaan worden, om u de goede van de kwade Geesten te leren onderscheiden, en u tot spiegel voor uzelf te doen strekken.

- 17) Kunnen de Geesten door middel van schriftelijke mededelingen, iemand een onrechtvaardige verdenking omtrent een ander inblazen, en onenigheid tussen vrienden veroorzaken?

De verdorven en ijverzuchtige Geesten kunnen in het kwade alles doen wat de mensen kunnen. Daarom moet men er voor op zijn hoede zijn. Wanneer verheven Geesten iets te berispen vinden, doen zij dit altijd met voorzichtigheid en op bescheiden wijze; zij spreken nooit van iemand kwaad zij waarschuwen u met omzichtigheid. Indien zij verlangen dat twee mensen in hun eigen belang niet langer met elkaar omgaan, zullen zij omstandigheden doen ontstaan, die deze op natuurlijke wijze van elkaar verwijderen. Taal die er toe leidt om onrust en wantrouwen te wekken, is altijd het werk van een slechte Geest, wat ook de naam is, die hij aangenomen heeft. Neem dan ook slechts met voorzichtigheid het kwaad aan, dat een Geest over een van u zeggen mag, vooral als een goede Geest er goed over gesproken heeft, en wantrouw ook uzelf en uw eigen vooroordelen. Neem van de mededelingen van de Geesten alleen datgene aan, wat goed, bijzonder en rationeel is, en wat uw geweten goedkeurt.

- 18) Het schijnt dus, dat men door het gemak, waarmee slechte Geesten zich in de mededelingen kunnen mengen, nooit zeker is, de waarheid te verkrijgen?

Jawel, u bezit immers uw verstand om ze te kunnen beoordelen. Als u een brief leest, weet u zeer goed te onderscheiden of het een kruier of een beschaafd mens, een dwaas of een geleerde is, die u geschreven heeft; waarom zou u dit niet kunnen zien als het Geesten zijn, die u schrijven? Als u van een afwezige vriend een brief ontvangt, wat bewijst u dan dat die van hem is? Dat zie ik aan het schrift, zult u zeggen; maar zijn er dan geen valseriken die elk schrift weten na te bootsen, of grappenmakers die met uw zaken bekend kunnen zijn? Er bestaan voor u echter tekens waarin u u niet bedriegen zult; zo is het ook met de Geesten. Stel u dus voor, dat het een vriend is die u schrijft of dat u het

werk van een of ander schrijver leest, en maak om te beoordelen van dezelfde middelen als bij de laatste gebruik.

- 19) Zouden de verheven Geesten, de mindere kunnen weerhouden van het aannemen van valse namen?

Zeer zeker, kunnen zij dat; maar hoe slechter Geest hoe koppiger, en zij weerstaan dikwijls het verbod. U moet ook weten, en het is goed dat u dit weet, dat er mensen zijn waar verheven Geesten meer belang in stellen dan in anderen, en als zij dit nodig oordelen, weten zij deze tegen de aanslagen van de leugen te behoeden; tegen deze mensen kunnen de leugenachtige geesten niets beginnen.

- 20) Waardoor ontstaat die partijdigheid?

Het is geen partijdigheid, maar rechtvaardigheid. De goede Geesten stellen belang in degenen die uit hun raadgevingen nut trachten te trekken, en die aan hun eigen verbetering werken. Dit zijn degenen die door hen voorgetrokken worden, en die zij bijstaan, maar zij bemoeien zich weinig met degenen bij wie zij hun tijd met mooie praatjes verliezen.

- 21) Waarom gedooft God de Geesten heiligschennis te begaan door valselijk, geëerbiedigde namen aan te nemen?

U zou evengoed kunnen vragen, waarom God de mens toelaat te liegen en te vloeken. De Geesten hebben evenals de mensen, hun vrije wil zowel voor het goede als voor het kwade; maar Gods gerechtigheid zal noch voor de één noch voor de ander uitblijven.

- 22) Bestaan er krachtig werkende, afdoende formules, waardoor men de leugenachtige geesten kan verjagen?

Een formule is niets. Een goede gedachte die tot God gericht wordt, is beter.

- 23) Er zijn Geesten die gezegd hebben, grafische figuren te bezitten die niet na te bootsen zijn, een soort embleem, waardoor men hen herkennen en hun identiteit constateren kan; is dit waar?

Verheven Geesten hebben geen andere tekens om zich te doen herkennen, dan de verhevenheid van hun gedachten en hun taal. Alle

Geesten kunnen een stoffelijk teken namaken. Wat de mindere Geesten betreft, deze verraden zich op zoveel manieren, dat men om zich te laten bedriegen, blind moet zijn.

- 24) Kunnen de leugenachtige geesten ook de gedachten van goede Geesten voor de hunne uitgeven?

Zij geven die gedachten weer, evenals toneelschermen de natuur weergeven.

- 25) Het schijnt dus, dat het altijd gemakkelijk is, door een oplettend onderzoek, het bedrog te ontdekken?

Ongetwijfeld; de Geesten bedriegen alleen hen, die zich laten bedriegen. Maar om echte juwelen van valse te onderscheiden, moet men juweliersogen hebben; en iemand die geen valse van een echte steen weet te onderscheiden, roept de hulp van een kenner in.

- 26) Er zijn mensen die zich door een hoogdravende taal laten verleiden, die zich met mooie woorden in plaats van denkbeelden tevreden stellen; die zelfs valse en alledaagse gedachten als verheven denkbeelden beschouwen; hoe kunnen zulke mensen, die zelfs niet in staat zijn mensenaarheid te beoordelen, over die van Geesten een oordeel vellen?

Als die mensen nederig genoeg zijn om hun onbekwaamheid in te zien, dan vertrouwen zij niet geheel op hun eigen oordeel. Als zij zich uit hoogmoed verbeelden knapper te wezen, dan zij zijn, dragen zij de straf voor hun dwaze ijdelheid. De leugenachtige geesten weten zeer goed tot wie zij zich richten; er zijn eenvoudige en onkundige mensen, die moeilijker te bedriegen zijn dan anderen die veel verstand en kunde bezitten. Door de hartstochten van de mens te vleien, doen zij met hem wat zij willen.

- 27) Verraden slechte Geesten zich soms ook bij het schrijven, door onwillekeurige stoffelijke tekens?

De handige doen dit niet, de onhandige begaan soms die flater. Elk nutteloos en kinderachtig teken is een zeker bewijs van minderheid; verheven Geesten doen niets onnutigs.

- 28) Veel mediums herkennen de goede en kwade Geesten aan de aangename of onaangename gewaarwording die zij bij hun nadering gevoelen. Nu is onze vraag: of die onaangename gewaarwording, die zenuwachtige onrust, kortom, de onbehaaglijkheid die men soms gevoelt, altijd een bewijs van de slechte natuur van de zich manifesterende Geesten is?

Het medium voelt de indruk van de toestand waarin de Geest die tot hem komt verkeert. Is de Geest gelukkig, dan is hij rustig, kalm; is hij ongelukkig dan is hij gejaagd, koortsig, en deze gejaagdheid gaat natuurlijkerwijs op het zenuwgestel van het medium over. Het is trouwens hiermee evenals met de mens op aarde gesteld: de goede mens is kalm en rustig; de slechte is altijd onrustig.

Opmerking: Er zijn mediums, die de een meer, de ander minder, zeer zenuwachtig van aard zijn; daarom kan men de zenuwachtige onrust niet altijd als een absoluut bewijs voor de aanwezigheid van mindere Geesten beschouwen; men moet in deze, evenals in alles, de omstandigheden in aanmerking nemen. De onbehaaglijkheid en onaangename natuur van de gewaarwordingen is het uitwerksel van disharmonie, want indien de Geest van het medium met die van de slechte, zich manifesterende geest sympathiseert, zal hij er weinig of in het geheel niet door aangedaan worden. Men moet overigens de snelheid bij het schrijven, die een gevolg is van de grote flexibiliteit van sommige mediums, niet met de stuipachtige onrust die de meest trage mediums door de aanraking van onvolmaakte Geesten kunnen ondervinden, verwarren.

VIJFENTWINTIGSTE HOOFDSTUK

Inroeping van Geesten

Voorbereidende aanmerkingen; Geesten die men kan oproepen; Hoe met de Geesten te spreken; Nut van de bijzondere oproepingen; Vragen betreffende de oproepingen; Oproeping van dieren; Oproeping van levende mensen; Menselijke telegrafie.

Voorbereidende aanmerkingen

269. De Geesten kunnen spontaan gaan communiceren of naar onze oproep komen, met andere woorden, door evocatie. Sommige mensen denken dat men zich moet onthouden van de evocatie van een bepaalde Geest en dat men beter kan wachten op diegene die wel wil communiceren. Ze baseren zich op het idee dat als een bepaalde Geest opgeroepen wordt, men er niet zeker van kan zijn dat het die Geest is die komt opdagen, terwijl diegene die spontaan en uit eigen beweging opkomt, zijn identiteit beter bewijst, want zo maakt hij zijn wens kenbaar om met ons te communiceren. Naar onze mening is dat niet correct: ten eerste, hebben wij rondom ons altijd Geesten, vaak van laag niveau, die niets liever willen dan communiceren; ten tweede, en wel door deze laatste reden, als men niet een specifiek iemand oproept, wordt de deur geopend voor iedereen die wil binnenkomen. Als in een vergadering het woord niet gegeven wordt aan een bepaald iemand, wordt het in feit aan iedereen gegeven en wij weten wat dan het gevolg is. De directe oproep gericht aan een bepaalde Geest is een verband tussen die Geest en ons: wij roepen door onze wens op en daardoor zetten wij een soort blokkade tegen de indringers. Zonder een directe oproep heeft een Geest vaak geen reden om tot ons te komen als hij niet onze familiegeest is.

Deze twee manieren van handelen hebben elk hun voordelen en het zou nadelig zijn om een van die twee helemaal uit te sluiten. De spontane communicaties hebben geen nadelen wanneer men de Geesten de baas blijft en men er zeker van is dat het niet wordt toegelaten dat de kwaden enige overmacht krijgen; trouwens, het is vaak nuttig om op de goede wil te wachten van diegene die zich wel

willen manifesteren, omdat hun gedachten niet belemmerd worden en op die manier kunnen wij opmerkelijke dingen krijgen; terwijl het niet vast staat dat de opgeroepen Geest welwillend is om te praten of geschikt is om dat te doen op de manier die men wenst.

De strenge controle die wij adviseren is overigens een garantie tegen kwade communicaties. Tijdens de regelmatige bijeenkomsten, en vooral wanneer een handeling voortdurend wordt voortgezet, zijn er altijd vaste Geesten aanwezig, zonder dat men ze oproept, en door de regelmaat van de bijeenkomsten, zijn voorbereid: vaak nemen ze spontaan het woord, om een of ander onderwerp te behandelen, een voorstel verder te ontwikkelen of om aan te bevelen wat men moet doen en ze worden dan heel vaak herkend door hun taalgebruik dat altijd precies hetzelfde blijft, of door hun handschrift of door bepaalde gewoontes die van hen bekend zijn.

270. Als men met een bepaalde Geest wil communiceren dan moet men echt een evocatie doen (zie nr. 203). Als hij mag komen, dan krijgt men meestal als antwoord: Ja; of: Ik ben er; of nog: Wat wilt u van mij? Soms gaat hij direct aan de gang door bij anticipatie de vragen die men voornemens was te doen, te beantwoorden. Wanneer men een Geest voor de eerste maal inroept, is het goed hem met enige juistheid aan te duiden. Men moet bij het doen van vragen, vermijden, dit in onvriendelijke of gebiedende bewoordingen te doen, het zou voor de geest een reden wezen om zich te verwijderen. De vorm waarin men de vragen doet, moet naargelang de geest hartelijk of eerbiedig zijn, en in alle gevallen van de welwillende instelling van degene die de inroeping doet, getuigen.

271. Men staat dikwijls verbaasd over de snelheid waarmee een ingeroepen Geest, zelfs bij de eerste keer komt. Men zou zeggen dat hij gewaarschuwd wordt; dat gebeurt ook inderdaad, wanneer men zich vooraf met de gedachte om hem in te roepen heeft bezig gehouden. Die bezigheid van onze gedachten is reeds een soort van voorafgegangene inroeping en daar wij altijd vriendengeesten om ons heen hebben, die zich met onze gedachten identificeren, bereiden deze de weg, zodat de Geest die men wil inroepen, zo hij daarin door niets belet wordt, al aanwezig is. In het tegenovergestelde geval, gaat de beschermende Geest van het medium of van degene die de inroeping gedaan heeft, of

van een van de andere gewone bezoekers deze halen, en daartoe heeft hij niet veel tijd nodig. Is het de ingeroepen Geest niet mogelijk dadelijk te komen, dan geeft de bode te kennen (de heidenen zouden hem Mercurius genoemd hebben) dat men, soms vijf minuten, een kwartier, een uur, ja zelfs enige dagen wachten moet. Wanneer de ingeroepen Geest gekomen is, zegt hij: Hij is hier; en men kan met het vragen beginnen. De tussenkomst van de bode is niet altijd een noodzakelijke vereiste, want de inroeping van degene die de verschijning van de geest wenst, kan onmiddellijk door die Geest gehoord worden, zoals dit hierna in nr. 282 bij vraag 5 over de wijze van overbrenging van de gedachten, gezegd wordt.

Wanneer wij zeggen dat men de inroeping in de naam van God moet doen, dan willen wij daarmee te kennen geven, dat deze aanbeveling oprecht en niet lichtvaardig opgenomen moet worden; zij die in deze woorden slechts een formule van weinig betekenis zien, doen beter zich er van te onthouden.

272. De oproepingen gaan voor de mediums vaak met meer bezwaren vergezeld dan de spontane mededelingen, vooral als het van belang is juiste en bepaalde antwoorden op gedetailleerd gestelde vragen te verkrijgen. Men heeft daarvoor speciale mediums nodig die zowel flexibel als positief zijn, en men heeft gezien (nr. 193) dat deze laatste vrij zeldzaam zijn, want zoals wij vermeld hebben, komt de fluïdieke gemeenschap met de eerste de beste Geest, niet altijd dadelijk tot stand. Het is daarom voor de mediums goed, zich niet met uitvoerige oproepingen in te laten zo lang zij niet van de ontwikkeling van hun gave en van de aard van de Geesten die hen bijstaan, zeker zijn, want bij mediums met een slechte omgeving kunnen de oproepingen niet in het minst het karakter van authenticiteit dragen.

273. Over het algemeen worden de mediums veel meer tot het doen van oproepingen voor bijzondere belangen dan voor mededelingen van algemeen aard aangezocht; dit wordt verklaard door het zeer natuurlijk verlangen dat iedereen bezielt om met de wezens die ons dierbaar zijn in contact te komen. Wij menen verplicht te zijn hieromtrent verscheidene belangrijke aanbevelingen aan de mediums te moeten doen. De eerste is om bij mensen van wie men niet volkomen overtuigd is van zijn oprechtheid, slechts met omzichtigheid aan zijn wens hoor

te geven, en zich wel in acht te nemen voor de strikken die kwaadwillige mensen iemand spannen kunnen. Ten tweede: om onder geen voorwendsel er aan toe te geven indien men bemerkt dat nieuwsgierigheid of eigenbelang en niet een ernstig doel de drijfveer voor de inroeping is, en elke niets beduidende vraag of die buiten de kring ligt van de zodanige die men redelijkerwijs tot Geesten richten kan, af te wijzen. Indien men categorische antwoorden verlangt, moeten de vragen, duidelijk, juist en zonder omwegen gesteld worden. Men moet dus allen die van een arglistige aard zijn, afwijzen, want men weet, dat de Geesten niet gesteld zijn op vragen, die ten doel hebben hen op de proef te stellen. Aan te dringen om zulke vragen beantwoord te krijgen, staat gelijk met bedrogen te willen worden. Degene die de inroeping doet, moet met open vizier op het doel afgaan en geen af- of omwegen gebruiken; indien hij er tegenop ziet om duidelijk te zeggen wat hij verlangt, doet hij beter zich van vragen te onthouden. Het is ook nodig om uitsluitend met de uiterste omzichtigheid oproepingen te doen tijdens de afwezigheid van degene ten behoeve van wie zij gedaan worden, en het is dikwijls beter ze dan geheel achterwege te laten, daar deze mensen alleen in staat zijn de antwoorden na te gaan, over de identiteit te oordelen, zo nodig uitleg te vragen, en zodanige vragen te doen die uit de ontvangen antwoorden en andere omstandigheden voortvloeien. Daarenboven is hun aanwezigheid een band waardoor de Geesten aangetrokken worden, die anders dikwijls weinig geneigdheid gevoelen om zich aan hen onbekende mensen voor wie zij geen sympathie voelen, te openbaren. Kortom, het medium moet alles vermijden, wat van hem een agent van een consultatiekantoor zou kunnen maken, hetgeen bij vele mensen synoniem is met waarzeggen.

Geesten die men kan inroepen

274. Men kan alle Geesten van welke rang dan ook, inroepen, de goede zo wel als de kwade; degenen die pas gestorven zowel als degenen die in lang vervlogen tijden geleefd hebben, beroemde zowel als geheel in vergetelheid geleefd hebbende mensen, onze bloedverwanten, vrienden, zowel als degenen die ons onverschillig zijn; maar het is daarom nog niet zeker dat zij aan onze inroeping gehoor zullen geven. Behalve dat dit van hun eigen wil, of van de toestemming die hen door hogere macht kan geweigerd worden, afhankelijk is, kunnen zij om redenen,

die het ons niet altijd gegeven is te doorgronden, hierin verhinderd worden. Wij bedoelen hiermee dat er geen absolute verhindering bestaat, uitgezonderd die welke wij later zullen vermelden, waardoor de mededelingen belet kunnen worden; de beletselen die een Geest kan ontmoeten om zich te manifesteren, zijn bijna altijd individueel, en ook dikwijls het gevolg van omstandigheden.

275. Onder de oorzaken die een Geest kunnen beletten zich te manifesteren, zijn sommige eigen aan het individu, andere zijn van hem onafhankelijk. Bij de eerste moet men denken zijn werkkring of de missies die hem opgedragen zijn, en die hij om aan ons verlangen te voldoen, niet kan laten rusten; in een dergelijk geval is zijn bezoek slechts uitgesteld. Daarbij komt nog zijn eigen toestand in aanmerking. Ofschoon de toestand van geïncarneerd te zijn, geen volstreekte hinderpaal is, kan het toch op bepaalde ogenblikken een beletsel zijn, vooral als de incarnatie op lagere werelden heeft plaatsgehad en de Geest zelf, weinig gedematerialiseerd is. Op de verheven werelden, en op die plaatsen waar de banden tussen Geest en stof zeer los zijn, vindt de manifestatie bijna even gemakkelijk plaats als in de staat van omdoling, en in alle gevallen gemakkelijker dan in die waarin de lichamelijke stof vaster is. De van de geest niet-afhankelijke oorzaken, vinden gewoonlijk hun oorsprong in de natuur van het medium, in die van de persoon die de inroeping doet, in de omgeving waarin de inroeping gedaan wordt en eindelijk in het doel dat men met de inroeping beoogt. Sommige mediums ontvangen meer in het bijzonder mededelingen van de Geesten die hen gewoonlijk omringen, en min of meer verheven kunnen zijn; anderen bezitten de gave om alle Geesten tot tolk te kunnen dienen; dit hangt van de sympathie of antipathie, van de aantrekking of afstoting af die de Geest van het medium op de vreemde geest uitoefent, en hem met genoegen of met tegenzin tot tolk doet nemen. Behalve het innerlijke karakter van het medium, hangt het ook nog van de ontwikkeling van zijn mediamieke gave af. De Geesten komen liever tot een medium en zijn er vooral uitvoeriger tegen als dat voor hen geen stoffelijke beletselen oplevert. Als alles wat de zedelijke toestand betreft gelijk is, zal, hoe gemakkelijker een medium schrijft of zich uitdrukt, ook zijn betrekking met de Geestenwereld meer algemeen worden.

276. Men moet ook het gemak dat door de gewoonte, om met de ene of de andere Geest om te gaan, verkregen wordt in aanmerking nemen; de vreemde Geest identificeert zich met die van het medium en ook met degene die hem inroept. Behalve de vraag van sympathie, wordt er tussen hen een fluïdieke betrekking geboren, die de mededeling met meer snelheid doet plaatsvinden, daarom is een eerste onderhoud, nooit zo bevredigend als men wel zou wensen, en het is om die reden dat de Geesten dikwijls zelf vragen om weer ingeroepen te worden. De Geest die regelmatig komt, voelt zich thuis, hij is aan zijn hoorders en aan zijn tolk gewend en spreekt en handelt vrijer.

277. Als wij alles wat wij gezegd hebben samenvatten, vloeit er uit voort: dat in de gave om een Geest, welke dan ook, te kunnen inroepen, niet opgesloten ligt, dat de Geest verplicht is hier aan te gehoorzamen, dat hij op de ene moment wel, en op de andere niet kan komen, dat hij dit bij het een medium of een aanroepende die hem bevalt wel, en bij een ander niet zal doen, dat hij zeggen zal wat hij wil, zonder dat het mogelijk zal zijn hem te dwingen datgene te zeggen wat hij niet zeggen wil: dat hij vertrekken kan wanneer hij wil, en tot slot dat hij door oorzaken die al of niet van zijn wil afhankelijk zijn na enige tijd trouw zijn bezoeken herhaald te hebben, deze plotseling kan staken. Om al deze redenen is het goed dat men, als men een nieuwe Geest wenst in te roepen, eerst aan de Beschermgeest die ons leidt vraagt, of de inroeping gedaan kan worden; in het geval dat dit niet met vrucht kan worden gedaan, deelt deze er gewoonlijk de reden van mede, en het is dan nutteloos er verder op te blijven aandringen.

278. Er doet zich hier de belangrijke vraag voor, of er al dan niet bezwaren bestaan tegen de inroeping van kwade Geesten. Dit hangt van het doel af, dat men er mee beoogt en van het overwicht dat men over hen kan hebben. Er is volstrekt geen bezwaar tegen als het met een serieus oogmerk gedaan wordt, met het doel om te leren en hen te verbeteren; doch er bestaat daartegen groot bezwaar als het alleen uit nieuwsgierigheid of uit een grap gedaan wordt, of als men zich, door het vergen van de een of andere dienst, van hen afhankelijk maakt. De goede Geesten, kunnen hen in zulk geval zeer goed de macht geven om datgene te doen wat men verlangt, zich voorbehoudende om de overmoedige, die aan hen meer macht dan aan God toeschrijft, het lef heeft gehad om hun hulp in te roepen, later streng te straffen. Het zou

vruchteloos zijn als men daarbij de belofte deed om er daarna een goed gebruik van te zullen maken en de dienaar die hen behulpzaam geweest is, als de gevraagde dienst eenmaal bewezen is, te zullen wegzenden. De dienst die men hem gevraagd heeft, is, hoe gering die ook wezen moge, een wezenlijk verbond dat men met de kwade geest gesloten heeft; en deze laat niet makkelijk los. (Zie nr. 212)

279. Men verkrijgt slechts overwicht op mindere Geesten door zedelijke meerderheid. Verdorven Geesten voelen, dat deugdzaam menschen hun meerderen zijn; tegen hen die hen alleen de kracht van hun wil, een soort van brutale kracht, tegenover te stellen hebben, worstelen zij, en zij zijn dikwijls de sterkste. Iemand die ook op die wijze een weerspannige Geest door zijn wil trachtte ten onder te brengen, ontving van die Geest ten antwoord: Laat mij toch met rust met uw bars gezicht, u bent niet beter dan ik, en het heeft er veel van of de ene dief voor de andere zedenpreker wil uithangen. Men verwondert zich erover dat de naam van God die men tegen hen inroept dikwijls onmachtig is; de H. Lodewijk deelt ons in het volgende antwoord daarvan de reden mede: “De naam van God heeft pas alleen op onvolmaakte Geesten enige invloed, als die uit de mond komt van iemand die ten gevolge van zijn deugden met gezag spreken kan. Als het door iemand uitgesproken wordt, die in zedelijkheid niet boven hen verheven is, staat dit woord gelijk met ieder ander woord. Dit is ook het geval met elke andere heilige zaak die men tegen hen zou kunnen aanwenden. Het krachtigste wapen, is nutteloos in de handen van iemand, die er niet mee weet om te gaan of niet in staat is het te dragen.”

Hoe met de Geesten te spreken

280. De graad van verhevenheid of minderheid van de Geesten is een natuurlijke aanwijzing van de taal die men met hen gebruiken kan. Het spreekt vanzelf, dat hoe verhevener zij zijn, des te meer aanspraak zij op onze achting en respect mogen maken. Wij moeten voor hen niet minder ontzag tonen, dan wij dit bij hun leven gedaan zouden hebben, maar om andere redenen: op aarde zouden wij hun stand in de maatschappij in aanmerking genomen hebben; in de Geestenwereld eerbiedigen wij alléén zedelijke meerderheid, het is juist de verhevenheid van de Geesten zelf, die hen boven de kinderachtigheid

van onze vleiende vormen verheven doet zijn. Het is niet door woorden maar wel door de oprechtheid van onze gevoelens dat men hun welwillendheid kan verwerven. Het zou dus bespottelijk zijn hen titels te geven, die wij gewoon zijn te gebruiken om de rangen in de maatschappij te onderscheiden en die gedurende hun leven wellicht hun eerzucht gestreeld zouden hebben. Indien het werkelijk verheven Geesten zijn, hechten zij er niet alleen niets aan, maar het mishaagt hen. Een goede gedachte is hen aangenamer dan de meest vleiende namen, ware het anders, zo zouden zij niet boven de mensheid verheven zijn. De Geest van een eerbiedwaardige geestelijke, die op aarde een van de kerkvorsten en een deugdzaam mens was, en de wet van Jezus opvolgde, gaf eens ten antwoord aan iemand, die hem met de titel van Monseigneur ingeroepen had: “U moest tenminste ex-Monseigneur zeggen, want hier is geen andere Heer dan God; weet dat ik er hier zie, die op aarde voor mij knielden, en voor wie ik mij nu zelf neerbuig.”

Wat nu de mindere Geesten betreft, hun karakter is voor ons een maatstaf van de wijze waarop het ons betaamt tot hen te spreken. Er zijn er onder hen Geesten, die ofschoon geen kwaad doen en zelfs welwillend zijn, die echter lichtvaardig, onkundig en overmoedig zijn. Om deze op dezelfde wijze als serieuze Geesten te willen behandelen, zoals sommige mensen doen, zou hetzelfde zijn alsof men voor een schooljongen of voor een ezel met een doctorale muts, ging buigen. Met hen kan een vertrouwelijke taal niet ongepast wezen en zij achten er zich ook in het geheel niet door beledigd, zij hebben het integendeel graag. Onder de mindere Geesten zijn er, die ongelukkig zijn. Wat ook het misdrijf moge zijn waarvoor zij boeten, geeft hun lijden hen des te meer aanspraak op ons mededogen omdat niemand zich kan vleien dat niet de woorden van Christus op hem toepasselijk zijn: “Wie onder u zonder zonde is, werpe de eerste steen op haar.” De welwillendheid, die wij hen betonen, is voor hen een troost; kunnen wij geen sympathie voor hen voelen, laat hen dan toch die toegevendheid bij ons vinden die wij zouden verlangen dat ons bewezen werd. De Geesten die door de schaamteloosheid van hun taal, door hun leugens, door de laagheid van hun gevoelens, door de valsheid van hun raadgevingen, hun minderheid tonen, verdienen zeker minder onze belangstelling dan zij van wie berouw uit hun taal blijkt, doch wij zijn hen toch tenminste dat medelijden verschuldigd, dat men zelfs de grootste misdadiger niet

weigert; de wijze om hen tot zwijgen te brengen, is hen te bewijzen dat men boven hen verheven is; zij geven zich alleen bloot bij mensen van welke zij menen niets te vrezen te hebben, want de verdorven Geesten voelen dat brave mensen evenals verheven Geesten, gezag over hen hebben. Kortom, zo oneerbiedig als het wezen zou om verheven Geesten als ons gelijken te willen behandelen, zo dwaas zal het zijn aan allen, zonder onderscheid, dezelfde eerbied te tonen. Laat ons eerbied betonen aan degenen die waardig zijn, dankbaar zijn jegens degenen die ons beschermen en bijstaan, en aan alle anderen die toegevendheid en welwillendheid betonen die wij wellicht zelf, ooit nodig zullen hebben. Door in de onlichamelijke wereld door te dringen, leren wij die kennen, en die kennis moet ons als richtsnoer dienen bij onze omgang met hen, die die wereld bewonen. De ouden hebben hen in hun onwetendheid altaren opgericht; voor ons zijn het slechts meer of minder volmaakte schepsels en wij richten alleen altaren voor God.

Nut van de bijzondere oproepingen

281. De mededelingen, die men van zeer verheven Geesten of van degenen die de grote mannen van de oudheid bezielde, ontvangt, hebben door het verheven onderwijs dat zij bevatten, een hoge waarde. Deze Geesten hebben een graad van volkomenheid bereikt, die hen in staat stelt met hun gedachten een uitgebreider kring te omvatten, geheimen te doorgronden, die boven het gewone begrip van de mens verheven zijn, en kunnen ons dus beter dan anderen in de kennis van vele zaken inwijden. Daaruit vloeit echter niet voort, dat de mededelingen van minder verheven Geesten zonder nut zouden zijn; de opmerkelijke onderzoeker put er menige les uit. Om de zeden van een volk te leren kennen, moet men dit op alle treden van de maatschappelijke ladder bestuderen. Degene die dit maar van een gedeelte gedaan heeft, kan slechts gebrekkige kennis hebben. De geschiedenis van een volk is niet de geschiedenis van zijn koningen en van de overvloed van de natie; om het te kunnen beoordelen moet men het zijn huiselijk leven in zijn eigen gewoonten bekijken. Nu behoren de verheven Geesten tot de keur van de Geestenwereld; door hun uitstekendheid zijn zij zo ver boven ons verheven, dat de afstand die ons van hen scheidt, ons doet duizelen. Meer burgerlijke Geesten (vergeef ons die uitdrukking) maken de toestand van hun nieuwe leven

voor ons meer tastbaar. Bij hen is het verband tussen het lichamelijke en het geestenleven inniger; wij begrijpen dit beter, omdat het ons meer van nabij raakt. Door hen zelf ingelicht van wat er geworden is van mensen van elke stand, van elk karakter, zowel deugdzame als slechte, grote en kleine, gelukkige en ongelukkige in onze eeuw, kortom: van de mensen die onder ons verkeerd hebben, die wij gezien en gekend hebben, waarvan wij het werkelijke leven, de deugden en ondeugden kennen, en waarvan wij weten wat zij denken en ondervinden, begrijpen wij hun vreugde en hun lijden, nemen er deel in en putten er een zedelijk onderwijs uit, dat des te nuttiger voor ons zal zijn, naargelang onze omgang met hen inniger is. Wij kunnen ons gemakkelijker in de plaats stellen van hen die onze gelijken geweest zijn, dan van hen die wij slechts door het schijnsel van een hemelse glorie heen, kunnen aanschouwen. De alledaagse Geesten doen ons de praktische toepassing kennen van de grote en verheven waarheden, waarvan de verheven Geesten ons de theorie onderwijzen. Bovendien is in de studie van een wetenschap niets zonder nut: Newton heeft ook de wet van de natuurkrachten door de waarneming van het eenvoudigste verschijnsel gevonden. De inroeping van alledaagse Geesten heeft daarenboven het nut ons in gemeenschap met lijdende Geesten te stellen, van wie men het lijden kan verzachten en de vooruitgang door goede raad kan bevorderen. Men kan dus tegelijkertijd zelf leren en voor anderen nuttig zijn. Door met het contact met Geesten alleen eigen voldoening te beogen, is egoïsme, en hij die zich niet verwaardigt de behulpzame hand aan hen die ongelukkig zijn te reiken, bewijst daardoor ook, dat hij hoogmoedig is. Wat zal het hem baten, dat hij mooie voorschriften van uitstekende Geesten ontvangt, als ze hem niet beter voor zichzelf en liefderijker en welwillender voor zijn broeders van deze en de andere wereld maken? Wat zou er van de ongelukkige zieke worden, indien de artsen weigerden hun wonden aan te raken?

Vragen betreffende de oproepingen

282.

- 1) Kan men, als men geen medium is, toch Geesten oproepen?

“Iedereen kan Geesten oproepen en indien degenen die u oproept, zich niet stoffelijk kunnen manifesteren, zijn zij toch bij u en luisteren naar u.”

- 2) Voldoet de aangeroepen Geest altijd aan het beroep dat op hem gedaan wordt?

“Dit hangt van de toestand af waarin hij zich bevindt, want er bestaan omstandigheden, waardoor het hem niet mogelijk kan zijn te komen.”

- 3) Welke zijn de oorzaken die een Geest kunnen beletten op onze oproeping te komen?

“Allereerst zijn wil; voorts zijn lichamelijke toestand indien hij gereïncarneerd is, de missies die hem soms reeds opgedragen kunnen zijn, en ook kan hem daartoe de toestemming geweigerd worden.

“Er zijn Geesten die zich nooit kunnen manifesteren. Het zijn die Geesten die door hun natuur nog tot lagere werelden dan de aarde behoren. Zij, die zich in de sferen die tot strafoord, bestemd zijn, bevinden, kunnen het evenmin, tenzij hen daartoe door een hogere macht toestemming gegeven wordt, hetgeen nooit dan voor een zaak van algemeen belang verleend wordt. Om zich te kunnen manifesteren, moet hij de graad van ontwikkeling van de wereld waarin hij geroepen wordt bereikt hebben; anders zijn hem de denkbeelden van die wereld vreemd en vindt hij er geen een vergelijkingspunt. Dit is niet het geval met hen die ter vervulling van een missie of ter boetedoening naar lagere werelden gezonden worden; deze bezitten het nodige verstand om te kunnen antwoorden.”

- 4) Om welke reden kan de toestemming om zich te manifesteren aan een Geest geweigerd worden?

“Het kan een beproeving of een straf zijn, zowel voor hem of voor degene die hem oproept.”

- 5) Hoe kunnen de Geesten, die in de ruimte en op de verschillende werelden verspreid zijn, van alle kanten van het heelal de oproepingen horen die tot hen gericht worden?

“Dikwijls worden zij door de vertrouwelijke Geesten die u omringen gewaarschuwd, en gaan deze hen halen. Maar er gebeurt hier iets dat

men u moeilijk kan uitleggen, omdat u de wijze waarop de Geesten van gedachte wisselen, nog niet begrijpen kunt. Al wat ik u zeggen kan, is, dat de Geest die u oproept, hoe ver weg hij ook wezen moge, als het ware de terugstoot van de gedachte, als een elektrische schok ontvangt, waardoor zijn aandacht naar de kant, van waar de tot hem gerichte gedachte komt, getrokken wordt. Men kan zeggen dat hij de gedachte hoort, net als u op aarde de stem.”

— Is het universele fluidum de overbrenger van de gedachte, zoals de lucht, die van het geluid is?

“Ja, met dit onderscheid, dat het geluid alleen in een beperkte omtrek gehoord kan worden, terwijl de gedachte de oneindigheid bereikt. De Geest in de ruimte is als de reiziger midden in een uitgestrekte vlakke, die plotseling zijn naam hoort en zich naar de kant keert van waar hij zich hoort aanroepen.”

- 6) Wij weten dat voor Geesten de afstanden weinig betekenen, en toch is men verbaasd hen soms zo spoedig, alsof zij er op voorbereid waren, op ons beroep te zien antwoorden?

“Dit komt omdat zij inderdaad voorbereid zijn. Indien de oproeping van tevoren bedacht is, wordt de Geest daarvan gewaarschuwd en is dikwijls aanwezig op het ogenblik dat men hem oproept.”

- 7) Wordt de gedachte van degene die de oproeping doet, naar mate van de omstandigheden meer of minder gemakkelijk gehoord?

“Zonder de minste twijfel; de Geest die door een gevoel van genegenheid en welwillendheid geroepen wordt, treft dit sterker. Het is als een vriendenstem die hij herkent. Bij gebrek hieraan gebeurt het dikwijls dat de oproeping niet tot hem komt. De gedachte, die uit de oproeping ontspruit, treft de geest; indien die gedachte slecht gericht wordt, verliest zij zich in de ruimte. Het is bij de Geesten net als bij de mens: als degene die hem roept hem onverschillig is of hem afkeer inboezemt, kan hij het horen, maar geeft er dikwijls geen gehoor aan.”

- 8) Komt de opgeroepen Geest vrijwillig of wordt hij ertoe genoodzaakt?

“Hij gehoorzaamt Gods wil, dat wil zeggen aan de Algemene wet, door welke het heelal beheerst wordt, en toch is “genoodzaakt” niet het juiste woord, want hij beoordeelt zelf of het enig nut kan hebben te komen: en hierin ligt voor hem de vrije wil opgesloten. De verheven Geest komt altijd als hij tot een nuttig doel ingeroepen wordt; alleen in de omgeving van niet-serieuze mensen, die de zaak als een grap behandelen, weigert hij te antwoorden.”

- 9) Kan de opgeroepen Geest weigeren om op de roepstem die tot hem gericht wordt, te komen?

“Zeer zeker; want wat zou anders zijn vrije wil betekenen? Geloofst u dat alle wezens van het Heelal uw bevelen moeten opvolgen? Meent u dat uzelf verplicht bent iedereen te antwoorden die uw naam noemt? Wanneer ik zeg dat hij weigeren kan, dan bedoel ik hiermee weigeren aan het verzoek van degene die de oproeping doet te voldoen, want een mindere Geest kan altijd door een verheven Geest, genoodzaakt worden te komen.”

- 10) Bestaan er ook middelen waardoor degene die een Geest oproept, deze dwingen kan tegen zijn wil te komen?

“Geen enkel middel wanneer de Geest met u in zedelijkheid gelijk staat of boven u verheven is; ik zeg uitdrukkelijk in zedelijkheid en niet in verstand — omdat u niets bezit dat u gezag over hem geeft. Indien hij uw mindere is, kunt u hem verplichten te komen indien het voor zijn welzijn is, want dan zullen andere Geesten u hierin behulpzaam zijn.” (zie nr. 279)

- 11) Is het bezwaarlijk om mindere Geesten in te roepen, of loopt men gevaar, door hen te roepen, onder hun heerschappij te geraken?

“Zij heersen alleen over degenen die zich laten overheersen. Degene die door goede Geesten bijgestaan wordt, heeft niets te vrezen; hij boezemt de mindere Geesten ontzag in, en deze hebben geen invloed op hem. Mediums die in afzondering leven en vooral beginnende mediums, moeten zich van die soort oproepingen onthouden.” (zie nr. 278)

- 12) Is het nodig bij de oproeping in een bijzondere stemming te zijn?

“Indien men met serieuze Geesten in contact wenst te komen, is stille, oprechte overpeinzing volstrekt noodzakelijk. Het geloof samen met het verlangen om goed te doen, geeft meer kracht om verheven Geesten te kunnen inroepen. Als men op het ogenblik van de oproeping zijn ziel door enige ogenblikken van stille, oprechte overdenking weet te verheffen, vereenzelvigd men zich met de goede Geesten, en men maakt hen geneigd om tot ons te komen.”

13) Is geloof een vereiste bij oproepingen?

“Het geloof in God, ja; het geloof in het overige zal, als u het goede wilt en de wil hebt om te leren, wel komen.”

14) Hebben degenen die in gemeenschap van gedachten en bedoelingen verenigd zijn, meer kracht om Geesten in te roepen?

“Als allen door liefde en goede bedoelingen verenigd zijn, verkrijgen zij grote dingen. Niets is zo nadelig voor de goede uitslag van de oproepingen dan verschil in gevoel.”

15) Is het goed om bij het begin van de bijeenkomsten, door elkaar de hand te geven, gedurende enige minuten een keten te vormen?

“Het vormen van een keten is een stoffelijk middel, dat onder u geen eendracht zal doen ontstaan indien die niet in gedachte bestaat; nuttiger dan dit alles, is zich te verenigen in een gemeenschappelijke goede gedachte, door ieder van zijn kant goede Geesten aan te roepen. U weet niet, wat een serieuze vereniging, die ontdaan is van elk hoogmoedig of zelfzuchtig gevoel en waarin een volmaakt gevoel van onderlinge genegenheid heerst, in staat is te verkrijgen.”

16) Zijn oproepingen op bepaalde dagen en uren te verkiezen?

“Ja, en als het mogelijk is, op één en dezelfde plaats; de Geesten komen daar liever. Het is het voortdurend verlangen dat u bezielt, dat het de geesten gemakkelijk maakt zich met u in gemeenschap te stellen. De Geesten hebben hun bezigheden, die zij om u persoonlijk genoeg te doen, niet zomaar plotseling kunnen verlaten. Ik zei op dezelfde plaats, maar geloof daarom niet, dat dit een volstrekt vereiste is, want de Geesten komen overal. Ik wil hiermee zeggen dat een plaats, die

daarvoor ingericht en bestemd is, te verkiezen is, omdat de losmaking van de gedachte van de aardse dingen, daar volkomener is.”

- 17) Bezitten sommige voorwerpen, zoals medailles en talismans, de eigenschap om Geesten aan te trekken of te verwijderen, zoals sommigen beweren?

“Deze vraag is overbodig, want u weet dat de stof geen invloed op de Geesten uitoefent. Wees verzekerd dat goede Geesten u nooit zulke ongerijmdheden zullen aanraden; de kracht van talismans, van welke aard die ook zijn mogen, heeft nimmer bestaan, dan alleen in het brein van lichtgelovige mensen.”

- 18) Wat moet men denken van Geesten, die samenkomsten op sombere plaatsen en op ongelegen tijd bepalen?

“Die Geesten vermaken zich ten koste van degenen die naar hen luisteren. Het is altijd nutteloos en dikwijls gevaarlijk om aan zulke inblazingen gehoor te geven; nutteloos omdat er niets bij te winnen is dan gemystificeerd te worden; gevaarlijk, niet door het kwaad dat de Geesten doen kunnen, maar door de invloed die het op zwakke hersenen hebben kan.”

- 19) Zijn er dagen en uren die voor oproepingen het geschiktste zijn?

“Net als alles dat stoffelijk is, is ook dit voor de Geesten geheel onverschillig, en geloof te slaan aan de invloed van dagen of uren, is bijgeloof. De tijd waarin degene die de Geesten aanroept, het minste door zijn dagelijkse bezigheden gehinderd wordt, de ogenblikken waarin lichaam en geest het kalmste zijn, zijn de geschiktste.”

- 20) Is de inroeping voor de Geesten, aangenaam of pijnlijk? Komen zij met genoegen als men hen roept?

“Dit hangt zowel af van hun karakter als van het doel, dat met de inroeping beoogd wordt. Als het voor een loffelijk doel is en als de omgeving hen aangenaam is, dan is het voor hen behaaglijk en zelfs aanlokkelijk; de Geesten voelen zich altijd gelukkig door de liefde die men hen toedraagt. Er zijn er, voor wie het een groot geluk is, zich met mensen in gemeenschap te stellen, en die lijden door de vergetelheid waarin men hen laat. Maar zoals ik reeds gezegd heb, ook dit hangt van

hun karakter af; er zijn ook onder de Geesten ongezellige en mensenschuwe, die er niet van houden gestoord te worden, en van wie het ongenoegen uit hun antwoorden duidelijk gewaar wordt, vooral als zij geroepen worden door lieden, in welke zij geen belang stellen. Een Geest heeft dikwijls geen reden om de roepstem te beantwoorden van een onbekende in welke hij geen belang stelt, en die daartoe meestal door nieuwsgierigheid gedreven wordt. Indien hij komt, dan is het gewoonlijk slechts voor een ogenblik, tenzij de inroeping voor een gemeend en leerzaam doel gedaan wordt.”

Opmerking: Er zijn mensen die hun bloedverwanten alleen inroepen om hen vragen over de meest alledaagse dingen van het materiële leven te stellen; de een wil weten of hij zijn huis moet verhuren of verkopen, een ander hoeveel winst hij met zijn koopwaren zal behalen, de plaats waar geld verborgen ligt, of deze of gene zaak al of niet voordelig zijn zal. Onze bloedverwanten aan gene zijde van het graf stellen alleen belang in ons, naarmate de toegenegenheid die wij voor hen koesteren; indien ons denken aan hen, zich bepaalt om ze als tovenaars te beschouwen, als wij alleen aan hen denken als wij inlichtingen te vragen hebben, kunnen zij geen grote sympathie voor ons voelen en moet het ons dan ook niet verwonderen als zij ons weinig welwillendheid tonen.

- 21) Bestaat er enig verschil tussen goede en kwade Geesten ten opzichte van hun bereidvaardigheid om aan onze oproeping gehoor te geven?

“Ja, een zeer groot verschil. De slechte Geesten komen pas direct als zij hopen te kunnen heersen en bedriegen; maar zij vinden het zeer onaangenaam als zij genoodzaakt worden te verschijnen om hun misslagen te bekennen, en verlangen niets liever dan te mogen vertrekken, evenals een schoolknaap wie men roept om hem te straffen. Zij kunnen er door verheven Geesten, tot straf, toe genoodzaakt worden. De oproeping is voor goede Geesten onaangenaam, als zij zonder nut voor kinderachtigheden gedaan wordt; in een dergelijk geval komen zij niet, ofwel zij vertrekken.”

“U kunt het voor waar aannemen, dat Geesten, welke het ook zijn mogen, in beginsel, evenmin als u, ervan houden om tot vermaak van nieuwsgierigen gebruikt te worden. Herhaaldelijk heeft u bij de

inroeping van een Geest geen ander doel dan te horen wat hij u te zeggen zal hebben, of hem vragen te doen over details van zijn leven die hij niet gezind is u mee te delen, omdat er voor hem geen reden bestaat om u tot zijn vertrouweling te maken, en dan zou u nog kunnen geloven, dat hij om u genoeg te verschaffen, voor u op het vraagbankje zou gaan zitten? U moet verwachten dat wat hij, toen hij nog leefde, niet gedaan zou hebben, hij nog minder als Geest zal doen.”

Opmerking: De ervaring heeft inderdaad uitgewezen dat het de Geesten altijd aangenaam is, opgeroepen te worden als dit serieus en voor een goed doel gedaan wordt; de goede komen ons met genoeg onderwijs; de lijdende vinden verlichting door de genegenheid die men hen betoont; degenen die wij gekend hebben, zijn tevreden dat wij aan hen denken. De lichtzinnige Geesten houden ervan door ijdele mensen opgeroepen te worden, omdat zij daardoor in de gelegenheid komen, om zich ten koste van hen vrolijk te maken; met serieuze mensen voelen zij zich niet op hun gemak.

22) Moeten de Geesten, om zich te kunnen manifesteren, altijd opgeroepen worden?

“Nee, zij komen dikwijls zonder opgeroepen te zijn, en daardoor bewijzen zij dat zij graag komen.”

23) Als een Geest uit eigen beweging komt, is men dan meer verzekerd van zijn identiteit?

“Integendeel, want de leugengeesten gebruiken dikwijls dit middel om iemand op het dwaalspoor te brengen.”

24) Als men in gedachte iemands Geest inroept, komt deze dan tot ons, al is het dat wij dit door geen schriftelijke of andere manifestatie merken?

“Het schrift is voor de geest een stoffelijke wijze om zijn aanwezigheid te doen blijken, maar het is de gedachte die hem aantrekt, en niet het feit van het schrijven.”

25) Als een mindere Geest zich manifesteert, kan men hem dan dwingen zich te verwijderen?

“Ja, door niet naar hem te luisteren. Maar hoe kunt u verlangen dat hij zich verwijderd, als u er vermaak in scheidt naar zijn banaliteiten te luisteren? De mindere Geesten hechten zich, evenals de dwazen onder u, aan degenen die hen met plezier aanhoren.”

26) Is de oproeping, die gedaan wordt in de naam van God, een bescherming tegen de inmenging van kwade Geesten?

“De naam van God is geen belemmering voor alle slechte Geesten, maar houdt er toch velen tegen; door die naam verwijdert u er altijd enkelen, en u zou er nog veel meer verwijderen, als die naam uit de grond van uw hart en niet als een eenvoudige formule uitgesproken werd.”

27) Zou men verschillende Geesten, tegelijkertijd bij name kunnen oproepen?

“Hiertegen bestaat geen bezwaar en indien u drie of vier handen tot uw beschikking had om te schrijven, dan zouden drie of vier Geesten u tegelijk antwoorden; dit gebeurt als er verscheidene mediums bij elkaar zijn.”

28) Als verschillende Geesten tegelijk opgeroepen worden, en er maar één medium is, welke Geest zal dan antwoorden?

“Een van hen antwoordt dan voor allen en drukt de collectieve gedachte uit.”

29) Zou dezelfde geest zich tegelijkertijd door twee verschillende mediums kunnen manifesteren?

“Net zo makkelijk als dat mensen verschillende brieven tegelijk kunnen dicteren.”

Opmerking: Wij hebben een Geest op hetzelfde ogenblik op vragen die hem gedaan werden, door twee mediums, door de een in het Engels en door de ander in het Frans, zien antwoorden, en de antwoorden waren wat de zin betreft identiek, sommigen zelfs waren letterlijke vertalingen. Als twee Geesten op hetzelfde ogenblik door twee mediums opgeroepen worden, kunnen zij samen een gesprek voeren; deze wijze van omgang is voor hen niet nodig, daar zij onderling elkaars gedachten lezen, zij doen dit dus soms,

om het ons tot lering te doen strekken. Indien het mindere Geesten zijn, en zij dus nog behept zijn, met aardse hartstochten en gedachten, dan kan het gebeuren dat zij onenigheid krijgen, grofheden uiten, elkaar hun gebreken verwijten, en zelfs met potloden, korffjes, planken, enzovoorts naar elkaar gooien.

30) Kan de Geest die op hetzelfde oogenblik op verschillende plaatsen ingeroepen wordt, tegelijkertijd op de vragen die hem gedaan worden, antwoorden?

“Ja, als het een verheven Geest is.”

Verdeelt de Geest zich in dit geval, oftewel bezit hij de gave van de alomtegenwoordigheid (ubiquiteit)?

“De zon is één, en toch bestraalt zij alles in het rond en schiet zonder zich te verdelen, haar stralen tot de meest verwijderde punten; zo is het ook met de Geesten. De gedachte van de geest is als een vonk die haar licht op een afstand verspreidt, en van alle punten van de horizon gezien kan worden. Hoe reiner de Geest is, des te verder zijn bereik en hij straalt evenals het licht zijn gedachten uit. De lagere Geesten zijn te stoffelijk; zij kunnen slechts één mens tegelijk antwoorden; en zij kunnen niet komen als zij elders geroepen worden.”

“Een verheven Geest, die tegelijkertijd op twee plaatsen opgeroepen wordt, zal beide oproepingen beantwoorden, als beide met even groot belang en gemeenzaamheid gedaan worden; zo niet, dan zal hij aan de meest serieuze de voorkeur geven.”

Opmerking: Het is net alsof iemand zonder van plaats te veranderen, door signalen die op verschillende plaatsen gezien kunnen worden, zijn gedachten mededeelt.

In een van de bijeenkomsten van de Parijse Spiritsche Vereniging in welke de vraag van de alomtegenwoordigheid besproken werd, dicteerde een Geest uit eigen beweging het volgende:

“U hebt deze avond gevraagd wat de hiërarchie van de Geesten is ten opzichte van de alomtegenwoordigheid. Vergelijk ons met een luchtballon die geleidelijk opstijgt, als hij langs de grond zweeft, kan hij alleen door een beperkte kring van mensen gezien worden, naarmate hij

hoger stijgt, wordt de kring waarin hij gezien wordt uitgebreider, en als hij een zekere hoogte bereikt heeft, wordt hij voor een ontelbaar aantal mensen zichtbaar. Zo is het ook met ons. Een slechte Geest, die nog aan de aarde gehecht is, blijft zich in een kleine kring mensen die hem zien, bewegen. Stijgt hij in genade, verbetert hij zich, dan kan hij met een groter aantal mensen omgaan, en als hij Verheven Geest geworden is, kan hij evenals het licht van de zon, zijn stralen verspreiden, en zich aan vele mensen en op vele plaatsen tegelijkertijd vertonen.”

31) Kan men de Zuivere Geesten, die de reeks incarnaties helemaal hebben volbracht, oproepen?

“Ja, maar zeer zelden; zij delen hun gedachten alleen aan reine en oprechte harten mee, en niet aan hoogmoedigen en baatzuchtigen; daarom moet men altijd achterdocht koesteren voor mindere Geesten, die, om zich als belangrijk in uw ogen voor te doen, deze titel aannemen.”

32) Hoe komt het dan dat de Geesten van de uitstekendste mensen zo geredelijk en op een dergelijke ongedwongen wijze op de roepstem van mensen van de geringste stand, komen?

“De mens beoordeelt de Geesten naar zichzelf, en dat is een vergissing; na de dood van het lichaam, bestaan er geen aardse rangen meer; er bestaat dan geen ander verschil dan in goedheid en de goede Geesten gaan overal waar zij goed kunnen doen.”

33) Hoeveel tijd moet er na de dood verlopen, voordat men Geesten kan oproepen?

“Men kan het op het ogenblik van de dood doen; maar daar de Geest zich dan nog in benevelde toestand bevindt, kan hij slechts op gebrekkige wijze antwoorden.”

Opmerking: De duur van de benevelde toestand is zeer verschillend en men kan om die reden geen juiste tijd voor de oproeping bepalen; het komt echter sporadisch voor dat de Geest na verloop van acht dagen nog niet voldoende tot zichzelf gekomen is, om te kunnen antwoorden. Soms kan hij dit reeds twee of drie dagen na zijn dood zeer goed doen; in alle gevallen kan men het met voorzichtigheid proberen.

34) Is de oproeping op het ogenblik van het sterven, voor de geest moeilijker dan later?

“Soms; het is net als bij u, als men u uit een diepe slaap rukt. Er zijn echter Geesten wie dit in het geheel niet hindert en voor wie het zelfs behulpzaam is, om uit de benevelde toestand te geraken.”

35) Hoe kan de Geest van een jong gestorven kind, met kennis van zaken antwoorden, daar hij bij zijn leven, zichzelf nog niet eens bewust was?

“De ziel van het kind is een Geest die nog in de kinderwindsels van de stof gewikkeld is; maar daarvan ontdaan komt hij in het bezit van zijn eigenschappen als Geest, want Geesten hebben geen ouderdom. Dit bewijst dat de Geest van het kind reeds geleefd heeft. Nochtans kan hij totdat hij geheel bevrijd is, in zijn taal enige sporen van het karakter van de kindsheid blijven behouden.”

Opmerking: De invloed van het lichaam, die bij de geest van het kind, gedurende kortere of langere tijd blijft bestaan, doet zich ook dikwijls voelen bij Geesten van hen die krankzinnig gestorven zijn. De Geest op zichzelf is niet krankzinnig, maar men weet dat er Geesten zijn die nog gedurende een bepaalde tijd blijven geloven dat zij nog tot deze wereld behoren. Het moet dus geen verwondering baren, als bij de krankzinnige, de Geest voordat hij geheel van zijn lichaam losgemaakt is, de banden nog voelt die hem gedurende zijn leven belet hebben zijn gedachten vrijelijk te uiten. Dit uitwetsel verschilt naargelang de oorzaak van de krankzinnigheid, want er zijn krankzinnigen die hun volkomen helderheid, onmiddellijk na hun dood terugkrijgen.

Oproeping van dieren

283.

36) Kan men de geest van een dier oproepen?

“Na de dood van het dier, verkeert het intelligent beginsel dat in hem was, in latente toestand, het wordt door bepaalde Geesten, aan wie dit opgedragen is, onmiddellijk gebruikt om nieuwe wezens te bezielen, in welke het werk van zijn veredeling voortgezet wordt. Zodat er in de

Geestenwereld, geen omdolende Geesten van dieren, maar alleen van mensen, zijn. Hiermee is uw vraag beantwoord."

— Hoe komt het dan, dat sommige mensen, die dieren opriepen, antwoorden ontvingen?

"Roep een rots op en zij zal u antwoorden. Er zijn altijd Geesten genoeg, die bereid zijn op alles te antwoorden."

Opmerking: Om diezelfde reden zal een mythisch of allegorisch persoon, als men hem oproept, antwoorden; dat wil zeggen, dat men voor hem antwoorden zal, en de Geest die als zodanig optreedt, zal het karakter en de manieren van hem aannemen. Het kwam eens voor dat iemand het idee kreeg om Tartuffe op te roepen en Tartuffe kwam onmiddellijk; en wat meer is, begon over Orgon, Elmire, Damis en Valère, van welke hij mededelingen bracht, te spreken; wat zichzelf betreft, hij bootste het karakter van een huichelaar zo kunstig na, alsof Tartuffe werkelijk bestaan had. Later deelde hij mee dat hij de Geest van een toneelspeler was, die deze rol vervuld had. De lichtzinnige Geesten maken altijd gebruik van de onervarenheid van degenen die hen onderfragen; maar zij letten wel op om zich niet tot diegenen te richten, die zij verlicht genoeg achten om hen te ontmaskeren en om aan hun verhalen geen geloof te slaan. Het is net zo als bij de mens. Een heer had in zijn tuin een nest met distelvinken, in welke hij veel belang stelde; op zekere dag was het nest verdwenen; zich verzekerd hebbende, dat niemand van de zijnen hieraan schuldig was, kwam hij op de gedachte, aangezien hij zelf medium was, om de moeder van de jongen op te roepen. Zij kwam en vertelde hem in goed Frans: "Beschuldig niemand, en stel u omtrent het lot van mijne jongen gerust; de kat heeft bij het doen van een sprong het nest neergeworpen; u zult het met de jongen die niet opgegeten zijn, in het gras terugvinden." Na opsporing werd alles aldus bevonden. Moest men nu daaruit de conclusie trekken, dat het de vogel was die antwoordde? Zeer zeker niet; maar wel dat er simpelweg een Geest was, die met het gebeurde bekend was. Dit strekt als bewijs hoe men zich voor de schijn moet oppassen, en hoe juist het boven aangehaalde antwoord is: Roep een rots op en zij, zal u antwoorden. (Zie hierover het hoofdstuk over het Mediumschap bij dieren; nr. 234)

Oproeping van levende mensen

284.

37) Is de incarnatie van de geest een bepaald obstakel om hem aan te roepen?

“Nee, maar de toestand van het lichaam, moet zodanig wezen, dat het de geest mogelijk wordt zich er op dat ogenblik van los te maken. Naarmate de wereld waarop de Geest geïncarneerd is, van een verhevener orde is, is het voor hem gemakkelijker om te komen, omdat daar de lichamen minder stoffelijk zijn.”

38) Kan men de geest van een levend mens oproepen?

“Ja, aangezien men een geïncarneerde geest oproepen kan. De Geest van een levend mens, kan zich ook in zijn ogenblikken van vrijheid, zonder ingeroepen te zijn, openbaren: dit hangt van de sympathie af die hij de mensen aan wie hij zich manifesteert, toedraagt.” (Zie hierover nr. 116, de geschiedenis van de man met de snuifdoos.)

39) In welke toestand bevindt zich het lichaam van de persoon van wie de Geest opgeroepen is?

“Het slaapt of sluimert; en de Geest is dan vrij.”

— Zou het lichaam kunnen ontwaken terwijl de Geest afwezig is?

“Nee; de Geest is genoodzaakt terug te keren; indien hij zich op dat ogenblik met u onderhoudt, verlaat hij u en deelt hij u dikwijls hiervan de reden mede.”

40) Hoe wordt de Geest die uit het lichaam afwezig is, van de noodzaak van zijn aanwezigheid op de hoogte gebracht?

“De Geest van een levend lichaam is er nooit van afgescheiden; op welke afstand hij zich ook bevindt, hij blijft altijd door een fluïdieke band ermee verenigd, waardoor hij ook, als het nodig is, gewaarschuwd wordt; deze band wordt pas met de dood verbroken.”

Opmerking: Die fluïdieke band is dikwijls door helderziende mediums waargenomen. Het is een soort lichtgevende streep, die zich in de richting van het lichaam in de ruimte verliest. Sommige Geesten hebben gezegd dat zij daaraan degenen herkennen die nog tot de lichamelijke wereld behoren.

41) Wat zou er gebeuren, indien het lichaam gedurende de slaap en de afwezigheid van de geest, dodelijk getroffen werd?

“De Geest zou gewaarschuwd worden en zou vóórdat de dood intreedt, terug zijn.”

— Het is dus niet mogelijk dat het lichaam vóór de terugkomst van de geest sterft en deze daarin niet kan terugkeren?

“Nee, want dit zou in strijd zijn met de wet die de verbinding van ziel en lichaam beheerst.”

— Maar indien de slag plotseling en onverwachts toegebracht werd?

“Dan zou de Geest, vóórdat de dodelijke slag toegebracht zou zijn, gewaarschuwd worden.”

Opmerking: Toen de Geest van een levende hierover ondervraagd werd, antwoordde hij: Indien het lichaam bij afwezigheid van de geest kon sterven, dan zou dit een al te gemakkelijke manier wezen, om op huichelachtige wijze zelfmoord te plegen.

42) Is de Geest van iemand die gedurende de slaap ingeroepen wordt net zo vrij om zich te openbaren, als die van een overledene?

“Nee; hij is altijd min of meer onder de invloed van de stof.”

Opmerking: Iemand die in deze toestand verkeerde, die men die vraag stelde, antwoordde: Ik ben altijd vastgeketend aan de kogel die ik met mij meesleep.

— Zou de Geest in die toestand, als hij elders was, belet kunnen worden te komen?

“Ja, het is mogelijk dat de Geest zich ergens bevindt, waar hij graag wil blijven, en dan geeft hij geen gehoor aan de inroeping, vooral niet als die door iemand gedaan wordt, in wie hij geen belang stelt.”

43) Is het volstrekt onmogelijk om de geest van iemand, die zich in wakende toestand bevindt, op te roepen?

“Hoewel dat moeilijk is, is het toch niet geheel onmogelijk, want als de inroeping het doel bereikt, kan het gebeuren dat de persoon in slaap valt: maar de Geest kan zich als geest niet anders openbaren, dan in de

ogenblikken waarin zijn aanwezigheid voor de intelligente activiteiten van het lichaam niet vereist wordt.”

Opmerking: De ervaring heeft bewezen dat de inroeping in wakende toestand, tijdens het in slaap vallen of althans indommeling die aan slapen grenst, kan doen ontstaan, maar dit uitwerksel kan alleen door een zeer sterke wil, en alleen als er tussen de beide personen een band van sympathie bestaat, teweeggebracht worden; zo niet, dan zal de inroeping de persoon niet bereiken. Zelfs in het geval dat door de inroeping slaap verwekt zou kunnen worden, zal de betrokken persoon, als het op een ongelegen tijd is, en deze niet wil slapen, tegenstand bieden, en indien hij bezwijkt, zal zijn Geest daardoor beneveld worden en slecht kunnen antwoorden. Hieruit volgt, dat het geschiktste ogenblik om de geest van een levende mens op te roepen dat van zijn natuurlijke slaap is, omdat zijn Geest dan vrij is, en net zo goed bij degene die hem inroept kan komen, als dat hij in staat is zich naar elders te begeven. Wanneer de inroeping met toestemming van de betrokken persoon plaatsvindt en dat deze om die reden tracht te slapen, kan het gebeuren dat zijn daarop gerichte aandacht hem het inslapen belet en zijn Geest benevelt; daarom is een niet gedwongen slaap altijd te verkiezen.

44) Heeft een levend mens, van wie de Geest men in zijn slaap inroept, hiervan bij zijn ontwaken enig bewustzijn?

“Nee, en dit komt vaker voor dan u wel denkt. Alleen zijn Geest weet het en kan hem soms een vage indruk ervan, net als die van een droom, doen behouden.”

— Als wij onbekende, niets beduidende wezens zijn, wie zal ons dan oproepen?

“In een ander bestaan, kunt u op een of andere wereld, een bekend mens geweest zijn, en dan ook op die wereld bloedverwanten of vrienden hebben. Veronderstel dat uw Geest het lichaam van de vader van een ander persoon bezielde heeft; welnu! Dan zal, wanneer die persoon de geest van zijn vader inroept, het uw Geest zijn die ingeroepen wordt en antwoorden zal.”

45) Antwoordt de Geest van een levend mens als geest, of met de denkebeelden die hij in wakende toestand heeft?

“Dit hangt van zijn verhevenheid af, maar zijn oordeel is dan helder en hij bezit minder vooroordelen, net als bij de somnambules; de toestand is nagenoeg dezelfde als bij deze.”

46) Indien de Geest van een somnambule gedurende de magnetische slaap opgeroepen werd, zou deze dan helderder dan die van elk ander mens zijn?

“Hij zou dan ongetwijfeld gemakkelijker antwoorden, omdat hij vrijer is: alles hangt af van de graad van de onafhankelijkheid van geest en van lichaam.”

— Zou de Geest van een somnambule, iemand die hem op een afstand inriep, op hetzelfde ogenblik kunnen antwoorden, als hij dit ook elders mondeling doet?

“De gave om zich gelijktijdig op twee plaatsen te openbaren, is alleen eigen aan de geheel van de stof bevrijde geesten.”

47) Zou men de denkbeelden die iemand in wakende toestand heeft, kunnen wijzigen, door gedurende zijn slaap op zijn Geest te werken?

“Ja, soms, de Geest is dan niet meer door zulke sterke banden met de stof verbonden, daarom is hij vatbaarder om zedelijke indrukken te ontvangen, en die indrukken kunnen op zijn wijze van zien in gewone toestand, invloed hebben. Ongelukkigerwijs gebeurt het dikwijls dat de lichamelijke natuur bij het ontwaken de overhand herneemt, en hem de goede voornemens, die hij mocht opgevat hebben, weer doet vergeten.”

48) Is de Geest van een levend mens vrij om te zeggen of te verzwijgen wat hij wil?

“Hij bezit de eigenschappen die aan de geest eigen zijn, en dientengevolge zijn vrije wil, en daar hij meer inzicht heeft, maakt hem dit nog omzichtiger, dan in zijn wakende toestand.”

49) Zou men iemand, door zijn Geest in te roepen, kunnen dwingen datgene te zeggen, wat hij zou willen verzwijgen?

“Ik heb gezegd dat de Geest zijn eigen vrije wil heeft; maar het kan mogelijk zijn, dat hij als Geest minder belang in sommige dingen stelt,

dan in zijn gewone toestand. Zijn geweten kan vrijer zijn gevoel uiten. Bovendien, hij kan altijd, als hij niet spreken wil, aan die ongelegenheden ontsnappen, door afstand te nemen; want men kan zijn Geest niet tegenhouden zoals men dit met zijn lichaam zou kunnen doen.”

- 50) Zou de Geest van een levend mens, niet door een andere Geest gedwongen kunnen worden te komen en te spreken, zoals dit bij omdolende Geesten plaatsvindt?

“Voor de Geesten, hetzij van levende of gestorvenen, bestaat er geen ander overwicht dan dat wat door zedelijke meerderheid verkregen wordt, en u moet zelf overtuigd zijn dat een verheven Geest er zich nooit toe zou lenen, zijn medewerking voor een lage onbescheidenheid te verlenen.”

Opmerking: Dit misbruik van vertrouwen zou inderdaad een slechte daad zijn, maar waarmee men echter zijn oogmerk niet zou bereiken, omdat het niet mogelijk is een Geest een geheim te ontrukken dat hij verzwijgen wil, tenzij hij, gedreven door een gevoel van rechtvaardigheid, datgene openbaart, wat hij onder andere omstandigheden zou verzwijgen. Iemand wilde op die wijze van een van haar bloedverwanten te weten komen of diens testament in haar voordeel was. De Geest antwoordde hierop: “Ja, mijn lieve nicht en u zult er eerdaags het bewijs van ontvangen.” Dit was inderdaad waar. Maar enige dagen daarna vernietigde een familielid het testament, en had de ondeugendheid het haar te doen weten, zonder echter te weten dat hij ingeroepen was geworden. Een instinctmatig gevoel noopte hem waarschijnlijk om het voornemen, dat door zijn Geest ten gevolge van de gedane vraag opgevat was, ten uitvoer te brengen. Het is gemeen om de geest van een overledene of van een levende iets te vragen, wat men bij zijn leven niet zou durven, en die laagheid wordt niet eens door de uitwerking, die men er zich van voorstelt, gecompenseerd.

- 51) Kan men een Geest inroepen, van wie het lichaam zich nog in dat van de moeder bevindt?

“Nee; u weet immers dat dan de Geest geheel en al beneveld is.”

Opmerking: De incarnatie is dan pas volkomen volbracht op het ogenblik dat het kind ademt; maar vanaf het tijdstip van de ontoengenis, wordt de Geest die aangewezen is om het lichaam te bezielen, door een verdoving bevangen die bij de nadering van het ogenblik van de geboorte toeneemt, waardoor hij het zelfbewustzijn, en dientengevolge het vermogen om te kunnen antwoorden, verliest. (Zie in Het Boek der Geesten: Terugkeer tot het aardse leven; Vereniging van de ziel met het lichaam, vraag 344)

52) Zou een leugenachtige geest de plaats van die van een levend mens die men inroept, kunnen innemen?

“Hieraan valt niet te twijfelen en dit gebeurt zeer dikwijls, vooral als de bedoeling van degene die de oproeping doet, niet zuiver is. De inroeping van levende mensen heeft bovendien geen ander nut dan als psychologische studie; en men moet deze altijd nalaten, als ze tot geen leerzame uitkomst leiden kan.”

Opmerking: Als de oproeping van omdolende Geesten deze reeds niet altijd bereikt, dan moet dit nog veel meer het geval zijn met degenen die geïncarneerd zijn; en het is voornamelijk in dit geval dat leugenachtige geesten hun plaats innemen.

53) Kan er door de inroeping van Geesten van levende mensen gevaar ontstaan?

“Dit geschiedt niet altijd zonder gevaar; het hangt van de toestand van de persoon af, want als deze ziek is, kan men er zijn lijden door verzwaren.”

54) In welk geval levert de inroeping van de Geest van een levend mens, de meeste bezwaren op?

“Men moet er zich bij jonge kinderen, ernstige zieken en zwakke ouderen van onthouden; kortom: het kan altijd als het lichaam zeer verzwakt is, gevaarlijk zijn.”

Opmerking: De plotselinge schorsing van de werking van de intellectuele vermogens gedurende de wakende toestand, zou ook gevaarlijk kunnen zijn, indien de persoon zijn algehele tegenwoordigheid van geest juist nodig mocht hebben.

- 55) Voelt het lichaam van een levend mens, van wie de Geest opgeroepen wordt, door de inspanning die zijn Geest ofschoon afwezig, verricht, uitputting?

“Iemand die in die toestand verkeerde en voorgaf dat zijn lichaam vermoeid werd, antwoordde hierop: “Mijn Geest is, als een door touw aan een paal vastgehouden luchtbel; mijn lichaam is de paal, die door de rukken van de luchtbel geschokt wordt.”

- 56) Aangezien de oproeping van de geest van levende mensen, als men dit zonder voorzichtigheid doet, gevaarlijk kan zijn, bestaat er dan niet hetzelfde gevaar bij de inroeping van de geest van iemand, waarvan men niet weet of hij geïncarneerd is en die zich dus wellicht niet in de vereiste toestand bevindt?

“Nee, de omstandigheden zijn niet dezelfde; hij zal alleen komen als hij in een toestand is, waarin hij dit kan doen; en, heb ik u bovendien niet gezegd, dat u, vóór het doen van uw oproeping, vragen moet of zoiets mogelijk is?”

- 57) Wanneer wij op zeer ongelegen ogenblikken een onweerstaanbare trek tot slapen gevoelen, zou het dan kunnen zijn, dat men ergens onze Geest oproept?

“Dat kan zonder twijfel het geval zijn, maar meestal is het een zuiver fysisch verschijnsel; hetzij dat het lichaam rust, hetzij dat de Geest zijn vrijheid nodig heeft.”

Opmerking: Een dame uit onze kennissenkring, die medium was, kwam eens op het idee om de geest van haar kleinzootje, dat in hetzelfde vertrek sliep, op te roepen. De taal van het kind, de uitdrukkingen die men van hem gewoon was en het zeer nauwkeurig verhaal van verschillende dingen die hem op de kostschool overkomen waren, bewezen de identiteit; maar bovendien werd die identiteit nog door een andere bijzonderheid bevestigd. Onverwachts hield de hand van het medium met schrijven op, zonder dat het mogelijk was iets meer te verkrijgen; op dat ogenblik maakte het kind, half in slaap in zijn bed, verschillende bewegingen, toen het daarna weer insliep, ging de hand weer aan het schrijven en vervolgde het afgebroken gesprek. De oproeping van de geest van levende mensen, onder gunstige omstandigheden gedaan, bewijst op de meest onbetwistbare wijze, de

afzonderlijke handelingen van het lichaam en van de geest, en bijgevolg het bestaan van een intelligent van de stof onafhankelijk beginsel. (Zie in Revue Spirite van 1860. blz. 11 en 81 verscheidene merkwaardige voorbeelden van de oproeping van Geesten van levende mensen.)

Menselijke telegrafie

285.

58) Zouden twee mensen door onderling elkaars Geest op te roepen, elkaar hun gedachten kunnen mededelen, en op die wijze gedachten kunnen wisselen?

“Ja, en deze menselijke telegrafie zal ooit een algemeen middel van onderling verkeer worden.”

- Waarom wordt ze dan niet dadelijk ingevoerd?

“Voor sommige mensen is het reeds een middel van gemeenschap, maar niet voor allen: de mens moet zich eerst louteren, opdat de Geest van de stof los wordt. Dat is wederom een reden om de oproeping in de naam van God te doen. Tot dusverre blijft dit beperkt tot de keur van de gedematerialiseerde zielen, die men zelden bij de hedendaagse toestand van de aardbewoners, aantreft.”

ZESENTWINTIGSTE HOOFDSTUK

Vragen die men aan de Geesten stellen kan

Vorbereidende aanmerkingen. Vragen die de geesten aangenaam of onaangenaam zijn. Vragen over de toekomst. Over de vroegere en de toekomstige levens. Over zedelijke en stoffelijke belangen. Over het lot van de Geesten. Over de gezondheid. Over uitvindingen en ontdekkingen. Over verborgen schatten. Over de andere werelden.

Vorbereidende aanmerkingen

286. Men kan aan de wijze van het vragen stellen en nog meer aan de aard van de vragen, niet teveel waarde hechten. Men moet bij de vragen die men tot de Geesten richt, twee dingen in aanmerking nemen: de vorm en het wezen. Wat de vorm betreft, moeten de vragen helder en juist gesteld worden, en daarbij moet ingewikkeldheid vermeden worden. Maar er is nog een ander punt dat niet van minder belang is, en wel de volgorde die men erbij in acht moet nemen. Als de oplossing van enig vraagstuk een opeenvolging van vragen nodig maakt, is het van groot belang, dat deze met elkaar verband houden en dat de een geleidelijk uit de andere voortvloeit; de Geesten antwoorden er dan veel gemakkelijker en duidelijker op dan wanneer ze op goed geluk gedaan worden en zonder verband van het een op het andere overspringen. Daarom is het altijd zeer goed ze vooraf gereed te maken, om er dan gedurende de zitting zodanige vragen in te lassen, als waartoe de omstandigheden aanleiding geven. Buiten en behalve dat de vraag beter gesteld zal zijn, als dit na kalm overleg gedaan wordt, is die voorafgegane arbeid, zoals wij reeds aangemerkt hebben, een soort van voorafgegane inroeping, bij welke de Geest aanwezig kan zijn en waaraan hij geneigd kan zijn, te voldoen. Men zal opmerken dat de Geest zeer dikwijls bij voorbaat sommige vragen, die men doen wilde, beantwoordt, hetgeen bewijst dat hij die vooraf kende.

Belangrijker nog is de kern, het wezen van de vraag; want dikwijls is de aard van de vraag oorzaak dat men een verkeerd antwoord ontvangt. Er zijn er die de Geesten, om ons onbekende redenen, niet kunnen of niet

moeten beantwoorden, en het is in een dergelijk geval vruchteloos, er op te blijven aandringen; maar wat vooral vermeden dient te worden, is, vragen te doen met het doel hun scherpzinnigheid op de proef te stellen. Als iets bestaat, wordt er gezegd, moeten zij het weten; en het is juist daarom, omdat de zaak u bekend is of dat u de middelen hebt om ze zelf te weten te kunnen komen, dat zij zich de moeite niet zullen geven u te antwoorden. Deze achterdocht kwetst hen en men verkrijgt niets goeds. Is dit niet ook dagelijks het geval bij ons? Zouden uitstekende mensen, die zich van hun waarde bewust zijn, er genoegen in vinden om op alle zotte vragen te antwoorden die men hen stelde met het doel hen net als een schooljongen een examen te doen ondergaan? Het verlangen, dat men heeft om deze of gene tot het spiritisme over te halen, is voor de Geesten geen beweegreden om een ijdele nieuwsgierigheid te bevredigen; zij weten dat de overtuiging vroeg of laat zich een weg zal banen, en de middelen die zij daartoe gebruiken, zijn niet altijd diegene die wij kennen. Stel u een serieus persoon voor, die met ernstige en nuttige zaken bezig is, onophoudelijk door de nietszeggende vragen van een kind, lastig gevallen wordt, en u zult u een denkbeeld kunnen vormen, hoe verheven Geesten denken moeten, over al de nietigheden waarop men hen onthaalt. Hieruit moet men niet opmaken dat men van de Geesten geen nuttige inlichtingen en vooral zeer goede raadgevingen zou kunnen ontvangen; maar hun antwoorden zullen meer of minder goed zijn, naargelang de kundigheden die zij zelf bezitten, van de belangstelling die wij van hun verdienen, van de genegenheid die zij ons toedragen en uiteindelijk van het doel dat men beoogt en van het nut dat zij in de zaak zien. Maar indien onze gehele gedachte zich bepaalt tot het geloof, dat zij bekwaam zijn dan anderen om ons omtrent de dingen van deze wereld in te lichten, dan kunnen zij voor ons geen sympathie voelen; en dientengevolge zullen zij slechts voor korte ogenblikken verschijnen en naargelang hun graad van volmaaktheid, ons hun ergernis tonen, dat men hen nutteloos lastig gevallen heeft.

287. Sommige mensen menen dat het verkieselijker is, zich van het doen van vragen te onthouden, en dat het beter is, het onderwijs van de Geesten af te wachten, zonder het uit te lokken; dit is echter een dwaling. Het is waar dat de Geesten uit eigen beweging, onderwijs van een hoge waarde geven, zodat men verkeerd zou doen met het te

versmaden, maar er zijn inlichtingen, waarop men indien men er niet om verzocht, dikwijls zeer lang zou moeten wachten. Zonder de door ons gedane vragen zou het Boek der Geesten en het Boek der Mediums nog te schrijven, of tenminste niet zo volledig zijn, en talrijke problemen van groot belang zouden nog onopgelost zijn. Wel verre dat het doen van vragen enig bezwaar oplevert, is dit, met het oog op het onderwijs van groot nut, mits men binnen de vereiste perken blijft. Zij leveren nog een ander voordeel op, namelijk de leugenachtige geesten te helpen ontmaskeren, die meer ijdel dan geleerd zijn en zelden de proef van bondige logische vragen, waarmee men hen in hun laatste verschansingen terugdringt, kunnen weerstaan. Daar de wezenlijk verheven Geesten van zodanig onderzoek niets te duchten hebben, zijn zij de eerste, die vragen om uitleg van duistere punten zullen uitlokken; de anderen daarentegen, vrezende te doen te krijgen met mensen die sterker zijn dan zij, doen hun best het geven van uitleg te ontduiken; in het algemeen geven zij dan ook de raad aan de mediums die zij willen beheersen, en die zij alle soorten van utopieën voor waarheid willen doen aannemen, zich van elke bespreking over hun onderwijs te onthouden. Als men alles wat wij tot hiertoe in dit werk gezegd hebben, goed begrepen heeft, zal men zich reeds een denkbeeld kunnen vormen, van de grens welke men met de vragen die men aan de Geesten doen kan, niet moet overschrijden; tot meerdere zekerheid, delen wij echter de antwoorden mee, die ons gegeven zijn over de voornaamste onderwerpen, waarover mensen met weinig ervaring geneigd zijn, vragen te stellen.

Vragen die voor de Geesten aangenaam of onaangenaam zijn

288.

- 1) Antwoorden de Geesten graag op de vragen die hen gedaan worden?

“Dit hangt van de aard van de vragen af. Ernstige Geesten antwoorden altijd met genoegen op die vragen met welke men het goede beoogt en welke ten doel hebben om u vorderingen te doen maken. Zij luisteren niet naar kinderachtige vragen.”

- 2) Is het voldoende dat een vraag serieus is, om een serieus antwoord te ontvangen?

“Nee, dit hangt van de Geest af, die het antwoord geeft.”

— Maar heeft een serieuze vraag dan niet tot gevolg dat de lichtzinnige Geesten zich verwijderen?

“Niet de vraag, maar het karakter van degene die de vraag stelt, maakt dat de lichtzinnige Geesten vertrekken.”

- 3) Welke vragen zijn voornamelijk aan de goede Geesten onaangenaam?

“Elke nutteloze vraag of die uit nieuwsgierigheid of om de geest op de proef te stellen gedaan wordt; dan antwoorden zij er niet op, maar zij verwijderen zich.”

- Zijn er vragen, die aan onvolmaakte Geesten onaangenaam zijn?

“Alleen de zodanige welke hun onwetendheid of hun bedrog, indien zij dit beogen, aan het licht kunnen brengen; anders antwoorden zij op alles, zonder zich om de waarheid te bekommeren.”

- 4) Wat moet men denken van mensen die de spiritistische mededelingen slechts beschouwen als een afleiding en een tijdverdrijf, of als een middel om voorspellingen omtrent hetgeen voor hen van enig belang is, te verkrijgen?

“Deze mensen vallen zeer in de smaak van de mindere Geesten, die evenals zij, naar vermaak zoeken en pas tevreden zijn, als zij hen hebben kunnen beetnemen.”

- 5) Als de Geesten op sommige vragen geen antwoord geven, geschiedt dit dan ten gevolge van hun onwil, of omdat een boven hen verheven macht zich tegen sommige openbaringen verzet?

“Het een en het ander vindt plaats; er zijn dingen die niet geopenbaard kunnen worden en andere die de Geesten zelf niet weten.”

— Indien men er sterk op aandrong, zou dan de Geest niet alsnog besluiten te antwoorden?

“Nee; de Geest die niet wil antwoorden, heeft het altijd in zijn macht zich te verwijderen. Daarom is men verplicht te wachten als zoiets gezegd wordt, en moet men vooral niet hardnekkig op een antwoord blijven aandringen. Op een antwoord dat men u niet geven kan, te blijven aandringen, is het zekerste middel om bedrogen te worden.”

- 6) Zijn alle Geesten in staat om de vragen die men hen stelt te begrijpen?

“Verre daarvan; de mindere Geesten zijn niet in staat sommige vragen te begrijpen, dit belet hen echter niet om toch hetzij juist of verkeerd te antwoorden, evenals dit ook onder u het geval is.”

Opmerking: In sommige gevallen, en als het nuttig kan zijn, gebeurt het dikwijls, dat een meer verheven Geest de onwetende geest te hulp komt en hem ingeeft wat hij zeggen moet. Men ontwaart dit gemakkelijk aan het contrast in de antwoorden, terwijl daarenboven de mindere Geest het dikwijls zelf erkent. Dit vindt alleen plaats bij de Geesten die onwetend zijn doch overigens te goeder trouw handelen, maar nooit bij degenen die met schijnwetenschap willen pronken.

Vragen over de toekomst

289.

- 7) Kunnen de Geesten ons de toekomst onthullen?

“Indien de mens de toekomst kende, dan zou hij het tegenwoordige verwaarlozen.”

“Dat is wederom iets waarop u altijd aandringt, een bepaald antwoord te ontvangen; dit is zeer verkeerd, want de manifestaties van de Geesten, geschieden niet om de toekomst te voorspellen. Indien u volstrekt een antwoord verlangt, dan zal u dit door een wargeest gegeven worden; wij herhalen u dit telkens”. (Zie het Boek der Geesten: Kennis van de Toekomst, nr. 868.)

- 8) Doen zich er dan soms geen gebeurtenissen voor, die de Geesten uit eigen beweging hebben voorspeld?

“Het kan gebeuren dat de Geest dingen voorziet, die hem nuttig voorkomt, of die hem opgedragen wordt aan u bekend te maken; maar

men moet, niettemin, de leugenachtige geesten wantrouwen, die er vermaak in vinden voorspellingen te doen. Alléén door al de omstandigheden samen te nemen, kunnen wij over de graad van vertrouwen die deze voorspellingen verdienen oordelen.”

9) Welk soort voorspellingen moet men het meest wantrouwen?

“Alle die het algemeen nut niet ten doel hebben. De persoonlijke voorspellingen kunnen bijna altijd als verdacht beschouwd worden.”

10) Met welk doel doen bepaalde Geesten uit eigen beweging voorspellingen, die niet vervuld worden?

“Meestal om zich over de lichtgelovigheid en de angst of vreugde die zij doen ontstaan, vrolijk te maken en met de teleurstelling die er op volgt te spotten. Deze leugenachtige voorspellingen hebben echter soms een ernstig doel, namelijk degene aan wie zij gedaan worden te beproeven, om te zien hoe hij de zaak opneemt, en om de aard van de goede of slechte gevoelens die zij bij hem opwekken te kennen.”

Opmerking: Van zodanige aard zou bijvoorbeeld, de voorspelling zijn, van het een of ander waardoor de heb- of eerzucht geprikkeld zou kunnen worden, zoals: iemands dood of het vooruitzicht op een erfenis.

11) Waarom geven ernstige Geesten gewoonlijk geen bepaalde datum op, als zij het voorgevoel van een gebeurtenis doen ontstaan; is dit van hun zijde onmacht of onwil?

“Het een en het ander; zij kunnen in sommige gevallen een voorgevoel van een gebeurtenis doen ontstaan; in welk geval het een waarschuwing is, die zij u geven. En wat nu het bepalen van het tijdstip betreft, zo mogen zij dit dikwijls niet doen; ook is het dikwijls onmogelijk, omdat zij het zelf niet weten. De Geest kan voorzien dat iets gebeuren zal, maar het juiste ogenblik kan van gebeurtenissen afhankelijk wezen die nog niet vervuld en alléén aan God bekend zijn. De lichtvaardige Geesten, die zich in het geheel niet ontzien u te bedriegen, zullen u de juiste dagen en uren opgeven zonder er zich over te bekommeren of het al of niet zal uitkomen. Daarom moet elke voorspelling die in alle bijzonderheden beschreven wordt, door u als verdacht beschouwd worden.”

“Het wordt u wederom gezegd, dat onze missie ten doel heeft u vorderingen te doen maken; hiertoe helpen wij u zo veel als in ons vermogen is. Hij die aan verheven Geesten wijsheid en deugd vraagt, zal zich nooit teleurgesteld vinden; maar gelooft toch niet dat wij onze tijd verspillen met het aanhoren van al uw nietigheden en om uw horoscoop te trekken; dit laten wij aan die lichtzinnige Geesten over, die er net als speelse kinderen vermaak in scheppen.”

“De Voorzienigheid heeft voor de voorspellingen die aan de mens gedaan kunnen worden, grenzen gesteld. De serieuze Geesten bewaren het stilzwijgen over alles, waarvan de openbaring hen niet geoorloofd is. Door op een antwoord te blijven aandringen, stelt men zich aan het gevaar bloot bedrogen te worden door mindere Geesten, die altijd klaar staan om bij iedere gelegenheid van uw onbezonnenheid misbruik te maken.”

Opmerking: De Geesten zien, of hebben door inductie een voorgevoel van toekomstige gebeurtenissen; zij zien die vervuld in een tijd, die zij niet zoals wij berekenen. Om er het juiste tijdstip van op te geven, zouden zij zich met onze wijze van tijdberekening moeten identificeren, en dit achten zij niet altijd nodig; dit is dikwijls een bron van misverstanden.

- 12) Bestaan er geen mensen die een bijzondere gave bezitten, om de toekomstige gebeurtenissen te voorzien?

“Ja, mensen van wie de ziel zich van de stof losmaakt. Het is in dat geval hun ziel die ziet en als het enig nut kan hebben, staat God hen toe, ten goede enkele dingen te voorspellen; maar er zijn veel meer bedriegers en oplichters. In de toekomst zal die gave meer algemeen worden.”

- 13) Welk denkbeeld moet men zich van de Geesten vormen, die er vermaak in scheppen, iemand de dag en het uur van zijn dood aan te kondigen?

“Het zijn laffe, zeer laffe spotgeesten, die niets anders beogen dan zich met de angst die zij veroorzaken, te vermaken. Men hoeft er zich nooit bezorgd over te maken.”

- 14) Hoe komt het dat sommige mensen, door een voorgevoel het tijdstip van hun dood weten?

“Meestal is het hun eigen Geest, die het in zijn ogenblikken van vrijheid weet, en er bij zijn ontwaken de intuïtie van behoudt. Daarom zijn deze mensen op hun dood voorbereid en zijn ze er niet door bevreesd of verontrust. Zij zien in de scheiding van lichaam en ziel niets dan een verandering van toestand, of wilt u liever dat ik mij eenvoudiger uitdruk? Zij beschouwen het als het afleggen van een grof, zwaar kleed, om er een zijden voor in de plaats te nemen. Naarmate het geloof aan het spiritisme toeneemt, zal de vrees voor de dood afnemen.”

Vragen over de vroegere en de toekomstige levens

290.

15) Kunnen de Geesten ons onze vroegere levens doen kennen?

“God staat het soms toe dat die u geopenbaard worden; dit hangt van het doel af. Indien het u tot groei of onderwijs moet dienen, dan zullen die onthullingen waar zijn, en in dat geval wordt de mededeling meestal uit eigen beweging en geheel onverwachts gedaan. Maar God laat dit nooit toe als het tot bevrediging van ijdele nieuwsgierigheid dienen moet.”

— Waarom weigeren sommige Geesten nooit, dergelijke mededelingen te doen?

“Het zijn spotgeesten die zich ten koste van u vermaken. In het algemeen moet u alle mededelingen van die aard, als zij geen hoogst serieus en nuttig doel beogen, als vals of minstens als verdacht beschouwen. De spotgeesten scheppen er vermaak in om door het voorspiegelen van zogenaamde hoge herkomst, de eigenliefde op te wekken. Er zijn mediums en gelovigen, die alles wat hen van die aard gezegd wordt, voor goede munt aannemen, en die niet inzien dat de hedendaagse toestand van hun verstand in geen deel de hoge rang rechtvaardigt die zij menen vroeger bekleed te hebben. Het is kleingeestige ijdelheid, waarover de spotgeesten evenals de mensen zich vrolijk maken. Het zou meer logisch en meer met de geleidelijke vooruitgang van de wezens overeenkomen en ook voor hen meer eervol zijn, in plaats van gedaald, opgeklommen te zijn. Om aan dergelijke onthullingen geloof te kunnen slaan, zouden zij uit eigen beweging door verschillende met elkaar en met vroeger gedane

mededelingen onbekende mediums, gedaan moeten zijn; dan zou er gegronde reden bestaan om er in te geloven.”

— Indien men zijn vroegere individualiteit niet kan kennen, is dit dan ook net zo met de aard van het leven dat men vroeger geleid heeft, met de stand die men in de maatschappij bekleed heeft en met de goede eigenschappen of gebreken die bij ons de overhand gehad hebben?

“Nee, dit kan geopenbaard worden, omdat u er tot uw verbetering, nut uit trekken kunt; bovendien, als u uw huidige leven nagaat, kunt u er zelf uit opmaken wat uw verleden geweest is.” (Zie het Boek der Geesten: Het vergeten van het verleden, nr. 392.)

16) Kan er ons iets omtrent onze toekomstige levens geopenbaard worden?

“Nee, alles wat sommige Geesten u op dat gebied mochten vertellen is niets dan plagerij; en dat is trouwens begrijpelijk: uw toekomstig bestaan kan niet vooruit bepaald worden, omdat het zal zijn, zoals u dit zelf gemaakt zult hebben, door uw gedrag op aarde en door de voornemens die u, als u weer Geest geworden bent, opgevat zult hebben. Hoe minder u te boeten zult hebben, des te gelukkiger zal dit bestaan zijn; maar ik herhaal, het is onmogelijk te weten waar en wat dat bestaan zijn zal; uitgezonderd hiervan is het bijzondere en zeldzame geval dat Geesten alleen op aarde zijn om er een belangrijke missie te volbrengen, omdat voor deze de weg als het ware vooraf getraceerd is.”

Vragen over zedelijke en stoffelijke belangen

291.

17) Kan men de Geesten om raad vragen?

“Ja, zeer zeker: de goede Geesten weigeren nooit diegenen bij te staan die hen, vooral omtrent hetgeen de ziel betreft, met vertrouwen aanroepen. Maar huichelaars, dat wil zeggen zij, die zich aanstellen alsof zij om licht vragen, maar die er genoeg in vinden, in de duisternis te blijven, wijzen zij af.”

18) Kunnen de Geesten raad geven over zaken met betrekking tot persoonlijke belangen?

“Soms, naargelang het oogmerk dat men ermee heeft. Ook hangt dit af van degene tot wie men zich wendt. De raadgevingen die het gewone leven betreffen, worden met meer juistheid door vertrouwelijke Geesten gegeven, omdat zij zich aan de persoon hechten en belang stellen in deze. Het is uw vriend, de kenner van uw geheimste gedachten, maar dikwijls mat u hem af door dergelijke eigenaardige vragen, dat hij u laat zitten. Het is net zo idioot om vertrouwelijke dingen te vragen aan Geesten die u vreemd zijn, als dit te doen aan de eerste de beste die u op straat ontmoet. U moet nooit vergeten dat het kinderachtige van de vragen weinig strookt met de verhevenheid van de Geesten. Men moet ook de hoedanigheden van de vertrouwelijke Geest in aanmerking nemen, want hij kan naargelang de sympathie die hij voelt voor de persoon aan wie hij zich hecht, goed of slecht zijn. De vertrouwelijke Geest van een slecht mens, is een slechte Geest, van wie de raadgevingen verderfelijk kunnen zijn, maar die zijn plaats aan een betere zal afstaan, zodra de mens zelf beter wordt. Gelijken zoeken gelijken op.”

19) Kunnen de vertrouwelijke, gemeenzame Geesten door hun openbaringen onze stoffelijke belangen bevorderen?

“Zij kunnen dat, en naargelang de omstandigheden doen zij dit ook soms. Maar wees verzekerd dat goede Geesten zich er nooit toe lenen om de hebzucht ten dienste te staan. De kwaden doen duizenden voordelen voor uw ogen schemeren om u te verleiden, terwijl zij u daarna teleurstellen. Weet ook, dat als het tot uw beproeving behoort de een of andere lotswisseling te ondergaan, uw beschermende Geesten u dan behulpzaam kunnen zijn, om die met meer overgave te doen dragen, ja die zelfs te verzachten; maar het is hen juist in het belang van uw toekomst, niet geoorloofd u ervan te ontheffen. Zo zal ook een goede vader zijn kinderen niet alles toestaan wat zij verlangen.”

Opmerking: Onze beschermende Geesten, kunnen ons in vele gevallen, de beste weg wijzen, zonder ons daarom aan de ketting te doen lopen, anders zouden wij ons eigen oordeel geheel verliezen en geen stap meer durven doen, zonder onze toevlucht tot hen te nemen. Dit zou nadelig voor onze vooruitgang zijn. Om vorderingen te maken is het voor de mens noodzakelijk, ten koste van zichzelf ervaring op te doen; daarom laten de wijze Geesten, terwijl zij ons raad geven, ons toch aan onze eigen krachten

over, net zoals een deskundige onderwijzer dit met zijn leerlingen doet. In de gewone omstandigheden van het leven geven zij raad door inspiratie en laten ons zodoende alle verdienste van het goede zoals zij ons ook de gehele verantwoordelijkheid voor onze verkeerde keuze laten dragen.

Het zou misbruik maken zijn van de toegeeflijkheid van de Geesten en van onze kant een verkeerd begrip van hun missie verraden, als wij hen ieder ogenblik over de meest gewone dingen gingen ondervragen, zoals sommige mediums doen. Er zijn mediums die voor de onbeduidendste vraag en de eenvoudigste zaak het potlood ter hand nemen. Deze overdreven zucht tot vragen is een bewijs van kleingeestigheid en daarbij verraadt het een grote mate van aanmatiging, te geloven, dat men altijd een gediensstige Geest tot zijn beschikking heeft, die niets anders te doen zou hebben, dan zich met ons en onze nietige belangen bezig te houden. Men zou bovendien op die wijze zijn eigen oordeel vernietigen en zichzelf tot het vervullen van een passieve rol doemen, die voor het huidige leven zonder nut, en voor onze toekomstige vooruitgang pertinent nadelig zou zijn. Indien het kinderachtig is, de Geesten over onbeduidende dingen te raadplegen, zo is het dit niet minder van de kant van de Geesten, als deze zich uit eigen beweging met wat men kleine huishoudelijke aangelegenheden zou kunnen noemen, bemoeien. Het kunnen goede Geesten zijn, maar zeker is het, dat zij nog zeer aards zijn.

- 20) Indien iemand bij zijn dood zijn zaken in verwarde toestand achterlaat, kan men dan zijn Geest vragen, zijn hulp te verlenen om deze te ontwarren, en kan men hem, in geval dat men dit niet weet, ook vragen hoeveel hij wezenlijk heeft nagelaten, indien dat in het belang van de gerechtigheid nodig is?

“U vergeet dat de dood een verlossing uit de aardse beslommingen is; gelooft u nu, dat de Geest die zich door zijn vrijheid gelukkig voelt, vrijwillig zijn ketens zal komen hernemen, en zich met iets wat hem niet meer aangaat, zal bemoeien om de hebzucht te bevredigen van erfgenamen, die zich wellicht, in het vooruitzicht dat het voor hen voordelig zal zijn, over zijn dood verheugd hebben? U spreekt van gerechtigheid, maar de teleurstelling die hun begeerte ondervindt, is rechtvaardig; het is het begin van de straffen die God voor hun buitensporige begeerte naar aardse goederen, heeft weggelegd. Bovendien zijn de moeilijkheden welke soms door iemands dood

veroorzaakt worden, een gedeelte van de beproevingen van het leven, en er is geen Geest die de macht bezit u daarvan te ontheffen, omdat zij ten gevolge van Gods besluit plaatsvinden.”

Opmerking: Dit antwoord zal waarschijnlijk degenen teleurstellen die zich verbeelden dat de Geesten niets te doen hebben dan om als helpers van helderzienden, ons niet als gids naar de hemel, maar op aarde te dienen. Nog een andere overweging komt nadruk aan dit antwoord geven. Indien iemand gedurende zijn leven door zorgeloosheid zijn zaken in de war gebracht heeft, dan is het niet waarschijnlijk dat hij na zijn dood er veel zorg over hebben zal, want hij moet zich gelukkig voelen, van al de onaangenaamheden die zij hem berokkend hebben, verlost te zijn. En indien hij maar enigszins verheven is, zal hij er als Geest noch minder belang in stellen, dan hij dit als mens deed. En wat het onbekende bedrag van zijn nalatenschap betreft, er bestaat voor hem geen enkele reden, die hem zou kunnen aanzetten om de belangen te bevorderen van hebzuchtige erfgenamen die waarschijnlijk niet meer aan hem zouden denken, als zij niet de hoop hadden er voordeel uit te trekken. En als de Geest nog van aardse hartstochten doordrongen is, kan hij in hun teleurstelling een ondeugend vermaak scheppen. Mocht de Geest het nodig achten om, in het belang van de rechtvaardigheid en van mensen die hij lief heeft, dusdanige onthullingen te doen, dan zal hij dit uit zichzelf doen, en is het niet nodig daarvoor medium te zijn, noch daartoe een medium te gebruiken. Hij doet de kennis van de zaken door onvoorziene omstandigheden ontstaan, maar nooit als hem dit gevraagd wordt, want dat verzoek kan in de aard van de beproevingen die men ondergaan moet, geen verandering brengen. Het zou eerder de beproevingen kunnen verzwaren, omdat het bijna altijd een teken van hebzucht is, en voor de geest een bewijs is, dat men slechts uit begeerlijkheid zich met hem bezighoudt. (Zie nr. 295)

Vragen over het lot van de Geesten

292.

- 21) Kan men van de Geesten inlichtingen over hun eigen toestand in de Geestenwereld vragen?

“Ja, en zij geven die graag als men de vraag stelt uit sympathie of met de wens om nuttig te zijn, en men niet uit nieuwsgierigheid daartoe gedreven wordt.”

22) Kunnen de Geesten de aard van hun lijden of van hun geluk beschrijven?

“Absoluut, en dat soort openbaringen zijn voor u zeer leerzaam, want de verkeerde denkbeelden die u zich ervan vormt worden uitgeroeid en wijden zij u in de wezenlijke natuur van de toekomstige straffen en beloningen in. Zij leiden ertoe om uw geloof en uw vertrouwen op Gods goedheid te vergroten. Goede Geesten voelen zich gelukkig als zij u de gelukzaligheid van de uitverkorenen kunnen beschrijven; de slechte kunnen gedwongen worden, u hun lijden te beschrijven, om bij hen berouw uit te lokken; soms vinden zij daardoor zelfs een soort van verzachting van smart; een ongelukkige die aan zijn gemoed lucht geeft, in de hoop medelijden te zullen opwekken.”

“Vergeet nooit dat het wezenlijke, uitsluitende doel van het spiritisme, is u te verbeteren en dat om dit te bereiken, het de geesten veroorloofd wordt u in de kennis van het toekomstige leven in te wijden, door u voorbeelden, waaruit u nut kunt trekken, voor ogen te stellen. Hoe meer u zich met de wereld die u te wachten staat, vereenzelvigd, hoe minder u de wereld die u thans bewoont, betreuren zult. Dit is in het kort het wezenlijke doel van de openbaring.”

23) Kan men door iemand van wie het lot ons onbekend is, in te roepen, door hem te weten komen of hij nog in leven is?

“Ja, indien de onzekerheid omtrent zijn dood voor hen die er belang bij hebben, geen noodzaak of beproeving is.” — Kan hij, indien hij dood is, de details van zijn sterven zo mededelen, dat men erdoor in staat gesteld wordt de waarheid ervan te kunnen nagaan?”

“Indien hij daaraan enige waarde hecht, zal hij het doen; in het tegenovergestelde geval, zal hij er zich weinig zorgen over maken.”

Opmerking: De ervaring heeft het bewezen, dat in een dergelijk geval, de Geest volstrekt niet door redenen van eigenbelang - die er zouden kunnen bestaan om de bijzonderheden van zijn dood te kennen - genoopt wordt die mede te delen. Indien hij er op gesteld is die te openbaren doet hij dit uit

zichzelf, hetzij door middel van het mediumschap of door visioenen of verschijningen, en hij doet dan dikwijls zéér nauwkeurige mededelingen. In het tegenovergestelde geval kan een bedrieglijke Geest ons zeer goed het spoor bijster maken, en er vermaak in scheppen ons nutteloze onderzoeken te laten doen.

Het gebeurt dikwijls dat het vermissen van iemand, van wie de dood niet officieel aangetoond kan worden, moeilijkheden in familieaangelegenheden doet ontstaan. Het is alleen in zeer zeldzame gevallen en geheel bij uitzondering dat wij Geesten ontmoet hebben die voldeden aan het hun gedane verzoek om op de weg tot de waarheid geleid te worden; indien zij het doen wilden zouden zij het ongetwijfeld kunnen doen, maar het wordt hen dikwijls niet toegestaan indien het beproevingen zijn voor hen die er belang bij hebben van die moeilijkheden ontheven te worden. Men vleit zich dus tevergeefs met een hersenschimmige hoop, als men meent op die wijze in het bezit van erfenissen te zullen komen; slechts het geld dat men er voor uitgeeft, is het enige zekere.

Het ontbreekt niet aan Geesten die geneigd zijn dergelijke verwachtingen aan te wakkeren, en die er volstrekt niet tegenop zien tot maatregelen aan te sporen, waarover men zich dikwijls gelukkig moet achten, alleen met een beetje bespotting van af te komen.

Vragen over de gezondheid

293.

24) Kunnen Geesten omtrent de gezondheid raad geven?

“Gezondheid is een noodzakelijk vereiste om de arbeid die men op aarde te verrichten heeft, te kunnen volbrengen, daarom laten zij er zich graag mee in. Maar daar er idioten en geleerden onder hen zijn, moet men zich evenmin daarvoor als voor iedere andere zaak tot de eerste de beste wenden.”

25) Heeft men meer zekerheid goede raad te zullen ontvangen als men zich tot de geest van een geneeskundige beroemdheid wendt?

“De aardse beroemdheden zijn daarom nog niet onfeilbaar, en koesteren dikwijls stelselzuchtige denkbeelden die niet altijd juist zijn, en welke de dood hen niet dadelijk ontnemt. De aardse wetenschap is, vergeleken bij de hemelse, zeer gering. Het zijn alleen de verheven Geesten die in bezit van de laatste zijn, en deze kunnen zonder dat zij voor u bekende namen dragen, veel meer van alles weten dan uw geleerden. Niet de wetenschap alléén vormt verheven Geesten en u zou zeer verwonderd zijn, als u de rang die enige geleerden onder ons innemen, zou kennen. Het is dus zeer goed mogelijk dat de Geest van een geleerde, zo hij als Geest geen vorderingen gemaakt heeft, er niet meer van weet dan toen hij op aarde was.”

26) Erkent de geleerde, als hij Geest geworden is, zijn wetenschappelijke dwalingen?

“Indien hij genoeg gevorderd is om van zijn ijdelheid bevrijd te zijn en om te begrijpen dat zijn ontwikkeling nog niet de volmaaktheid bereikt heeft, dan erkent hij ze, en bekent het zonder zich te schamen. Maar als hij niet genoeg gedematerialiseerd is, kunnen sommige van de vooroordelen, waarmee hij op aarde behept was, hem bijgebleven zijn.”

27) Zou een arts, door inroeping van zijn overledene zieken, door hen omtrent de oorzaak van hun dood en over de fouten die hij in hun behandeling mocht hebben begaan, ingelicht kunnen worden en op die wijze zijn ervaring kunnen vergroten?

“Hij kan dat doen en het zou hem van groot nut zijn, vooral als hij zich door verlichte Geesten, die de kennis over bepaalde ziekten kunnen aanvullen, doet bijstaan. Maar dan moet hij die studie oprecht en aanhoudend en met het doel om het gehele mensheid van nut te zijn, voortzetten, en niet als een middel om zonder moeite kunde en vermogen te verkrijgen, beschouwen.”

Vragen over uitvindingen en ontdekkingen

294.

28) Kunnen de Geesten ons bij wetenschappelijke onderzoeken en bij ontdekkingen de weg wijzen?

“Wetenschap is het product van het genie, dat op geen andere wijze dan door arbeid verkregen kan worden; want het is alleen door inspanning dat de mens vorderingen in zijn loopbaan maakt. Welke verdienste zou het voor hem hebben indien hij, om alles te kunnen weten, slechts de Geesten zou moeten ondervragen? Op die wijze zou ieder dom mens een geleerde kunnen worden. Zo is het ook met uitvindingen en ontdekkingen op het gebied van de industrie. Hierbij dient nog iets anders in aanmerking genomen te worden, en wel dat elk ding op de geschikte tijd moet komen en als de eeuw rijp genoeg is om er gebruik van te kunnen maken: indien de mens daartoe de macht bezat, zou hij, door de vruchten voor hun tijd te doen rijpen, verwarring en omkering in de loop van dingen brengen.”

“God heeft tot de mens gezegd: “U zult in het zweet uws aanschijns uw voedsel uit de aarde trekken”; dit is een bewonderenswaardig beeld van de toestand waarin hij zich hier op aarde bevindt; hij moet in alles, door inspanning en arbeid vooruitgaan. Indien men hem de dingen zonneklaar in handen gaf, waartoe zou zijn verstand hem dan dienen? Hij zou als een scholier zijn, van wie het schoolwerk door een ander afgemaakt wordt.”

29) Worden geleerden en uitvinders nooit in hun onderzoeken door Geesten bijgestaan?

“O! Dat is iets heel anders. Als de tijd voor een uitvinding daar is, dan zoeken de Geesten, die aangewezen zijn om er de vooruitgang van te besturen, de man op die in staat is het tot een goed einde te brengen en geven deze dan de vereiste denkbeelden in, dusdanig dat zij er hem al de verdienste van laten, want die denkbeelden moeten door hem bewerkt en uitgevoerd worden. Dit is het geval met iedere grote arbeid van het menselijk verstand. De Geesten laten ieder mens in zijn eigen sfeer; van degene die niets beters doen kan dan de grond te spitten, zullen zij geen bewaarders van Gods geheimen maken; maar de man, die in staat is, hen in de uitvoering van Gods besluiten terzijde te staan, weten zij van de vergetelheid te ontrukken. Laat u er dus niet toe vervoeren, uit nieuwsgierigheid of eerzucht een weg te betreden, die niet die van het spiritisme is, en die voor u op de meest bespottelijke mystificaties zou uitlopen.”

Opmerking: De meer verlichte kennis van het spiritisme heeft het koortsachtig verlangen naar ontdekkingen, die men zich in het begin gevoeld had er door te zullen maken, getemperd. Men was al zover gegaan dat men aan de Geesten recepten vroeg om het haar te verven en te doen groeien, likdoorns te genezen enzovoorts. Wij hebben verscheidene mensen gekend, die dachten een fortuin te kunnen vergaren en die slechts min of meer bespottelijke resultaten verkregen. Hetzelfde is het geval als men door middel van de Geesten in de geheimen van de oorsprong van de dingen wil doordringen; sommige Geesten hebben daarover hun eigen inzichten, die dikwijls niet veel meer waarde dan die van de mensen hebben, en men doet verstandig aan, ze niet dan met de grootste omzichtigheid aan te nemen.

Vragen over verborgen schatten

295.

30) Kunnen de Geesten verborgen schatten doen vinden?

“Verheven Geesten houden zich met dergelijke zaken niet op; maar spotgeesten wijzen dikwijls valselijk schatten aan; of kunnen er ergens doen zien, die zich op een andere plaats bevinden; en dit heeft zijn nut, door aan te tonen, dat de wezenlijke rijkdom, in de arbeid bestaat. Indien de Voorzienigheid verborgen schatten voor iemand bestemt, zal deze ze op natuurlijke wijze en in het tegenovergestelde geval, in het geheel niet vinden.”

31) Wat moet men geloven van Geesten die bewaarders van verborgen schatten zouden zijn?

“De nog niet gedematerialiseerde Geesten hechten nog aan de dingen van de wereld. Er zijn gierigaards die hun schatten begroeven kunnen die nog na hun dood bewaken en er het oog op houden. De verslagenheid die zij voelen als zij ze zien wegnemen, maakt deel uit van hun straf, totdat zij begrijpen dat rijkdommen hen tot niets meer dienen kunnen. Er zijn ook Geesten van de aarde, die de opdracht hebben er de inwendige vervorming van te leiden, en van welke men zinnebeeldig, bewaarders van de natuurlijke rijkdom gemaakt heeft.”

Opmerking: Het vraagstuk van de verborgen schatten behoort tot dezelfde categorie als die van de onbekende erfenissen; dwaas is hij, die op de

zogenaamde onthullingen die hem door de spotgeesten van de onzichtbare wereld gedaan worden, staat maakt. Wij hebben gezegd, dat als de Geesten iets van dien aard onthullen willen, zij dit dan uit eigen beweging doen, en daarvoor geen medium nodig hebben. Het volgende is er een voorbeeld van: Een dame verloor na een dertigjarig huwelijk haar man en stond op het punt om, zonder middelen van bestaan, haar huis uitgezet te worden door haar stiefzonen, voor wie zij een goede moeder geweest was. Zij was radeloos, toen op zekere avond haar man haar verschijnt, en haar gelast hem in zijn werkkamer te volgen; hij wijst haar zijn schrijfflessenaar aan, die nog verzegeld was, en doet haar die door een tweede gezicht van binnen zien; wijst haar een gesloten lade aan die haar onbekend was, en waarvan hij haar de geheime sluiting uitlegt, hij voegt haar daarbij toe: Wat nu gebeurt, heb ik voorzien, en daarom heb ik voor u willen zorgen; deze lade bevat mijn testament; ik geef u het vruchtgebruik van dit huis en een inkomen van...; en verdwijnt daarop. Op de dag van de ontzegeling kon niemand de lade openen; toen vertelde de dame wat haar overkomen was. Zij opende de lade en het testament werd volgens de opgave van haar man gevonden.

Vragen over andere werelden

296.

32) Welk vertrouwen kan men stellen in de beschrijving die Geesten over de verschillende werelden geven?

“Dit hangt af van de werkelijke verhevenheid van de Geesten die deze beschrijvingen doen; want u zult natuurlijk begrijpen dat alledaagse Geesten u daarover evenmin inlichtingen kunnen geven, als een onwetend mens bij u, in staat zou zijn, alle landen van de aarde te beschrijven. U doet herhaaldelijk over die werelden wetenschappelijke vragen, die de Geesten niet kunnen beantwoorden; indien deze te goeder trouw zijn, spreken zij erover volgens hun eigen inzichten; indien het lichtzinnige Geesten zijn, scheppen zij er vermaak in, u allerlei zonderlinge en fantastische beschrijvingen te geven, en dat des te gereder, naarmate die Geesten, die in hun staat van omdoling niet minder verbeeldingskracht bezitten dan tevoren op aarde, daaruit vele dingen putten die in werkelijkheid niet bestaan. Geloof daarom niet, dat het uitdrukkelijk onmogelijk is, over die werelden enige inlichtingen

te verkrijgen; de goede Geesten vinden er zelfs behagen in, om de wereld die zij bewonen, te beschrijven, opdat het u tot lering en betering kan strekken, en om u over te halen de weg die u er brengen kan, te bewandelen; het is een van de middelen om uw gedachte op de toekomst te vestigen, en u wat dat betreft niet geheel in het onzekere te laten.”

33) Welke zekerheid kunnen wij voor de juistheid van die beschrijvingen hebben?

“De beste zekerheid is de onderlinge overeenstemming van de verschillende beschrijvingen; maar herinner u dat zij uw zedelijke verbetering ten doel hebben, en dat het daarom over de zedelijke toestand van de bewoners en niet over de natuurlijke of geologische gesteldheid van die werelden is, dat u het best ingelicht kunt worden. Met uw tegenwoordige kennis, zou u dit zelfs niet kunnen begrijpen; deze studie zou er niet toe leiden u hier op aarde vorderingen in het zedelijke te doen maken, en u zult daartoe alle gelegenheid hebben, als u er zelf gekomen zult zijn.”

Opmerking: Vragen over de fysische gesteldheid en de astronomische elementen van de werelden, behoren tot de wetenschappelijke onderzoeken waarvan de Geesten ons de moeite niet moeten besparen; anders zou het voor een sterrenkundige al te gemakkelijk zijn, zijn berekeningen door hen te laten doen en waarschijnlijk zou hij dit dan voor zichzelf houden. Indien de Geesten door hun mededelingen in staat waren ons de moeite van een uitvinding te besparen, dan is het toch waarschijnlijk dat zij dit liever zou doen voor de geleerde, die nederig genoeg zou zijn om er de bron van bekend te maken, dan ten bate van de hoogmoedige die hen verloochenen, en wie zij integendeel, dikwijls teleurstellingen voor hun eigenliefde bereiden.

ZEVENENTWINTIGSTE HOOFDSTUK

Over de Tegenstrijdigheden en Mystificaties

Over de tegenstrijdigheden

297. De bestrijders van het spiritisme vergeten niet de bedenking te uiten dat de ingewijden het onderling niet eens zijn; dat allen niet hetzelfde geloven, kortom, dat zij elkaar tegenspreken. Indien het onderwijs u door Geesten gegeven wordt, zeggen zij, hoe komt het dan, dat dit niet overal hetzelfde is? Alleen een ernstige en grondige studie van de wetenschap, kan de geringe waarde van deze redenering doen uitkomen.

Doch haasten wij ons hierbij te zeggen, dat deze tegenstrijdigheden waarvan sommige mensen zoveel ophef maken, in het algemeen meer ogenschijnlijk dan werkelijk zijn, en dikwijls meer in het oppervlakkige dan in de grond van de zaak gelegen en dientengevolge van weinig belang zijn. De tegenstrijdigheden komen uit twee bronnen voort: de mensen en de Geesten.

298. De tegenstrijdigheden die van menselijke oorsprong zijn, hebben wij reeds op voldoende wijze verklaard in het hoofdstuk van de Leerstelsels nr. 36, naar welke wij verwijzen. Iederéén zal begrijpen dat er in het begin, toen de waarnemingen nog onvolledig waren, uiteenlopende meningen over de oorzaak en de uitwerkselen van de spiritistische verschijnselen moesten ontstaan, meningen die overigens reeds voor drie vierde gedeelte ten gevolge van een meer serieuze en grondige studie vervallen zijn. Op enige kleine uitzonderingen na, en enige mensen niet meegerekend, die de denkbeelden van hun vinding of de door hen aangekleefde niet gemakkelijk opgeven, kan men zeggen dat er heden onder de grote meerderheid van de spiritisten, althans omtrent de algemene beginselen, éénheid bestaat.

299. Om de oorzaken en de waarde van de tegenstrijdigheden die van spiritistische oorsprong zijn te kunnen begrijpen, moet men zich met de natuur van de onzichtbare wereld vereenzelvigd en die van alle zijden bestudeerd hebben. Het kan aanvankelijk vreemd schijnen, dat de Geesten niet allen hetzelfde denken, maar dit kan geen verwondering

baren bij hen die begrijpen, welk een oneindig aantal graden zij doorlopen moeten, alvorens het toppunt te bereiken. Bij de Geesten een gelijke waardering van de dingen te veronderstellen, staat gelijk met hen allen op dezelfde hoogte te plaatsen; te geloven dat zij alles goed moeten inzien, zou in zich sluiten dat men geloofde, dat zij allen de volmaaktheid bereikt hadden, hetgeen niet het geval is; en niet zijn kan, als men in aanmerking neemt, dat Geesten niets anders zijn dan mensen die van hun stoffelijk omhulsel bevrijd zijn. Daar de Geesten van alle rangen zich kunnen manifesteren, vloeit daaruit voort, dat hun mededelingen het stempel van hun kunde of onkunde, van hun zedelijke minderheid of voortreffelijkheid moeten dragen. Het ware van het valse, het goede van het slechte, te leren onderscheiden, is hetgeen waartoe het onderwijs dat wij gegeven hebben, leiden moet. Men mag niet vergeten dat er onder de Geesten, net als onder de mensen, schijnen half-geleerde, hoogmoedige, aanmatigende en stelselzuchtige Geesten zijn. Daar het alleen de volmaakte Geesten gegeven is, alles te kennen, bestaan er voor de overigen, evenals voor ons, geheimen, die zij op hun wijze, volgens hun begrippen verklaren en over welke hun denkbeelden min of meer juist kunnen zijn, welke denkbeelden zij dan uit eigenliefde trachten ingang te doen vinden, en graag telkens in hun mededelingen naar voren brengen.

De fout ligt bij sommige van hun vertolkers die al te lichtvaardig denkbeelden, die met het gezond verstand in strijd zijn, hebben aangenomen, en zich tot de verantwoordelijke uitgevers ervan gemaakt hebben. De tegenstrijdigheden welke van spiritistische oorsprong zijn, hebben dus geen andere oorzaak dan het verschil in intelligentie, in kennis, oordeel en zedelijkheid van sommige Geesten, die nog niet in staat zijn, alles te kennen en alles te begrijpen. (zie het Boek der Geesten, Inleiding, § XIII; Besluit, § IX.)

300. Waartoe dient het onderwijs van de Geesten, zullen sommigen zeggen, als dit niet zekerder dan dat van mensen is?

Hierop is gemakkelijk een antwoord te geven. Wij nemen het onderwijs van alle mensen niet met hetzelfde vertrouwen aan, en tussen twee leerstellingen zullen wij de voorkeur geven, aan diegene waarvan de schrijver ons als de meest verlichte, kundige, schrandere, en als de minst hartstochtelijke voorkomt: hetzelfde moet men met de Geesten

doen. Al bevinden er zich onder deze sommigen, die niet boven het mensheid verheven zijn, zo zijn er toch ook velen die dit overtreffen, en deze kunnen ons een onderwijs geven, dat wij tevergeefs bij de meest kundige mens zouden zoeken. Indien men kennis vergaren wil, moet men er zich dus op toelagen de zodanige van de drom van de mindere Geesten te onderscheiden, en het is tot die onderscheiding dat de grondige kennis van het spiritisme leidt. Maar ook dit onderwijs heeft grenzen, en indien het zelfs de geesten niet gegeven is, alles te kennen, des te minder moet dit dan het geval bij de mens zijn. Er bestaan dus dingen waarover het vruchteloos zou zijn hen te ondervragen, hetzij dat het hun verboden is die te openbaren, hetzij dat zij daaromtrent zelf in onwetendheid verkeren, en waarover zij ons dan alleen hun eigene zienswijze kunnen mededelen, en het zijn juist die eigen denkbelden, die hovaardige Geesten ons als absolute waarheden willen doen aannemen. Het is vooral over dingen die verborgen moeten blijven, zoals de toekomst en de oorsprong van dingen, dat zij het meeste spreken, om te doen geloven, dat zij in het bezit van Gods geheimen zijn; ook is het omtrent die punten, dat er de meeste tegenstrijdigheden bestaan. (Zie het vorige hoofdstuk.)

301. Zie hier de antwoorden die de Geesten op de volgende vragen over de tegenstrijdigheden gedaan, gegeven hebben:

- 1) Kan dezelfde Geest die zich in twee verschillende kringen manifesteert, over hetzelfde onderwerp, antwoorden geven die met elkaar in strijd zijn?

“Indien de twee verschillende kringen onderling van mening en gedachten verschillen, dan kan het antwoord vermomd tot hen komen, omdat zij zich onder de invloed van verschillende afdelingen van Geesten bevinden: het is dan niet het antwoord dat tegenstrijdig is, maar wel de wijze waarop het overgebracht wordt.”

- 2) Men kan begrijpen dat een antwoord veranderd kan worden, maar als de kwaliteiten van het medium elke gedachte aan slechte invloed uitsluiten, hoe komt het dan dat wezenlijk verheven Geesten, verschillende en tegenstrijdige taal over hetzelfde onderwerp, tot volmaakt oprechte mensen voeren?

“De wezenlijk verheven Geesten zijn nooit met zichzelf in tegenspraak en hun taal is, met dezelfde personen, altijd dezelfde. Zij kan naargelang de persoon en de plaats verschillend zijn; maar let op dat de tegenspraak dikwijls slechts schijnbaar is; ze bestaat meer in de woorden dan in de denkbeelden. Want als men ze goed overweegt, zal men ontdekken dat de daarin vervatte grondgedachte dezelfde is. Ook kunnen de Geesten, op dezelfde vraag verschillend antwoorden, naargelang de staat van vooruitgang van degene die hen inroept, want het is niet altijd goed, dat allen hetzelfde antwoord krijgen, aangezien zij niet allemaal even ver gevorderd zijn. Het is precies hetzelfde als wanneer een kind of een geleerde u dezelfde vraag stelt; zult u dan zeker ieder van hen een bevredigend individueel antwoord geven, dat voor ieder van hen begrijpelijk is; ofschoon verschillend, zal het antwoord echter dezelfde grondslag hebben.”

- 3) Met welk doel schijnen serieuze Geesten bij bepaalde mensen denkbeelden en zelfs vooroordelen te laten bestaan, die zij bij anderen bestrijden?

“Wij moeten ons begrijpelijker uitdrukken. Als iemand over een dikwijls verkeerde leer, een diep gewortelde overtuiging heeft, moeten wij, doch slechts langzamerhand hem hiervan terug brengen; daarom bezigen wij dikwijls zijn eigen uitdrukkingen (waardoor het de schijn heeft alsof wij in zijn denkbeelden delen) teneinde hem niet onverwachts voor het hoofd te stoten, en daardoor te zorgen dat hij ophoudt bij ons onderricht te komen zoeken.”

“Het is bovendien niet goed, al te haastig tegen de vooroordelen in de aanval te gaan. Het zou een aanleiding zijn om niet aangehoord te worden; dit is de reden waarom de Geesten dikwijls in de zin van de mening van degenen die naar hen luisteren, spreken, teneinde hen langzamerhand tot de waarheid te brengen. Zij richten hun antwoorden naar de mensen in, zoals u indien u een enigszins bekwame spreker bent, ook doet; daarom zullen zij tot een chinees of een mohammedaan, niet op dezelfde wijze als tot een fransman of christen het woord richten, want dan zouden zij er zeker van zijn, afgewezen te worden.”

“Men moet datgene wat dikwijls slechts een gedeeltelijke ontwikkeling van de waarheid is, niet als tegenspraak beschouwen. Alle Geesten

hebben een door God vastgestelde taak te vervullen, zij doen dit op dusdanig wijze als zij voor het welzijn van hen, die hun mededelingen ontvangen, nodig oordelen.”

- 4) Tegenstrijdigheden, al zijn die zelfs slechts schijnbaar, kunnen in het gemoed van sommige mensen twijfel doen ontstaan; hoe kan men dan weten wat waarheid is?

“Om in de antwoorden dwaling van waarheid te kunnen onderscheiden, moet men ze grondig onderzoeken en er lang en serieus over nadenken; het is een gehele studie die men doen moet. Hiertoe is, evenals voor de beoefening van iedere zaak, tijd nodig”.

“Oefent u, vergelijkt en onderzoekt grondig; wij zeggen u dit voortdurend. Alleen tot die prijs is de waarheid te verkrijgen. En hoe zult u de waarheid vinden, als u alles volgens uw bekrompen inzichten, die door u als grootse denkbeelden beschouwd worden, uitlegt? Maar de tijd is niet ver meer, waarin het onderwijs van de Geesten overal, zowel in de bijzonderheden als in de hoofdzaak, eensluidend zijn zal. Het is hun roeping om dwalingen uit te roeien, maar dit kan niet anders dan geleidelijk plaatsvinden.”

- 5) Er zijn mensen die noch de tijd, noch de nodige aanleg tot een ernstige en grondige studie hebben, en die wat men hen leert zonder verder onderzoek aannemen. Bestaat er ten aanzien van deze geen bezwaar, dwalingen bij hen ingang te doen vinden?

“Laten zij het goede doen en geen kwaad, dat is de hoofdzaak; en hiervoor bestaan geen twee leerstelsels. Het goede blijft altijd goed, of u dat in de naam van Allah of van Jehova doet, want er bestaat voor het heelal slechts een en dezelfde God.”

- 6) Hoe komt het dat Geesten, die in het bezit van een goed en ontwikkeld verstand schijnen te zijn, over sommige dingen klaarblijkelijk verkeerde denkbeelden, hebben?

“Zij hebben hun eigen leerstelsel. Degenen die niet genoeg gevorderd, maar het wel menen te zijn, zien hun eigen denkbeelden voor de waarheid aan. Het is net als bij u.”

- 7) Wat moet men over het leerstelsel denken volgens welk er maar één Geest is, die zich kan openbaren en dat deze God of Jezus is?

“De Geest die dat leert, is een Geest die heersen wil, daarom wil hij u doen geloven dat hij de enige is; maar de ongelukkige, die de naam van God durft aannemen, zal voor zijn hoogmoed zwaar moeten boeten. Deze leerstelsels weerspreken zichzelf, want zij zijn met goed bewezen feiten in tegenspraak: zij verdienen geen ernstig onderzoek, omdat zij geen gronden hebben, waarop zij steunen.”

“De rede zegt u, dat het goede uit een goede en het slechte uit een slechte bron voortvloeit; waarom zou u dan willen dat een goede boom slechte vruchten voortbracht? Hebt u ooit druiven van een appelboom geplukt? De verscheidenheid van de mededelingen, is het sterkste bewijs dat zij uit verschillende bronnen voortvloeien. Bovendien, die Geesten, die pretenderen dat zij alleen zich kunnen openbaren, vergeten te zeggen, waarom de anderen dit niet kunnen doen. Hun aanmatiging is de ontkenning van het schoonste en het meest vertroostende dat het spiritisme bezit, namelijk: de band van de onzichtbare met de zichtbare wereld, van de mens met de wezens die hem dierbaar zijn, en die anders voor eeuwig voor hem verloren zouden wezen. Het is dat contact die de mens met zijn toekomst vereenzelvigd, hem van de stoffelijke wereld losmaakt; deze band op te heffen, is hem weer aan de twijfel die hem zo kwelt ten prooi doen vallen, het is zijn baatzucht voeden. Wanneer men de leerstellingen van die Geesten zorgvuldig nagaat, zal men telkens onverdedigbare tegenstrijdigheden ontdekken, sporen van hun onwetendheid aangaande duidelijke en bewezen zaken, en dus de stellige bewijzen van hun minderheid.” De Geest van Waarheid.

- 8) Van alle tegenstrijdigheden die men bij de mededelingen van de Geesten aantreft, is een van de meest in het oog vallende die ene met betrekking tot de wedergeboorte (reïncarnatie). Indien de wedergeboorte een noodzakelijkheid van het spiritistische leven is, hoe komt het dan, dat niet alle Geesten dit leren?

“Weet u niet dat er Geesten zijn, van wie de denkbeelden zich, evenals bij vele mensen op aarde, tot het tegenwoordige bepalen? Zij geloven dat hetgeen voor hen bestaat eeuwig voortduren moet; zij zien niets wat

buiten de kring van hun gewaarwordingen ligt, zij bekommeren zich niet over de plaats van waar zij gekomen zijn, noch over die waar zij heengaan, en toch zijn zij aan de wet van de noodzakelijkheid onderworpen. De wedergeboorte is voor hen een noodzakelijkheid, waaraan zij niet denken, totdat de tijd daartoe aangebroken is. Zij weten dat de Geest vorderingen maakt, maar op welke wijze? Dit is voor hen een onopgelost vraagstuk. Als u er hen naar vraagt, zullen zij u van zeven firmamenten als verdiepingen boven elkaar geplaatst spreken; er zijn er zelfs die u van de sfeer van het vuur, van die van sterren, van de stad der bloemen, van die van uitverkorenen zullen spreken.”

- 9) Wij kunnen begrijpen dat weinig gevorderde Geesten dit vraagstuk niet begrijpen, maar hoe komt het dan, dat Geesten die op een lage trap van zedelijke en verstandelijke ontwikkeling staan, uit zichzelf over hun verschillende levens spreken, evenals over hun verlangen om zich te reïncarneren teneinde hun verleden te kunnen goedmaken?

“Er gebeuren dingen in de Geestenwereld, die zeer moeilijk door u begrepen kunnen worden. Zijn er ook geen mensen onder u, die zeer dom omtrent sommige en zeer verlicht omtrent andere dingen zijn? Zijn er onder u ook geen mensen die meer oordeel dan kennis, en anderen die meer kennis dan oordeel bezitten? Weet u ook niet, dat bepaalde Geesten er genoeg in vinden om mensen onder de schijn van hen te onderwijzen, dom te houden, en daartoe van het gemak waarmee men aan hun woorden geloof slaat, misbruik maken? Zij kunnen degenen, die de dingen niet grondig nagaan, misleiden, maar als men hen door redenering in het nauw brengt, houden zij hun rol niet lang vol.”

“Bovendien moet men de voorzichtigheid, die de Geesten in het algemeen bij de verspreiding van de waarheid gebruiken, niet over het hoofd zien: een te schitterend en te plotseling licht, verblindt, maar verlicht niet. Zij kunnen het dus in sommige gevallen nodig oordelen, dit, naargelang de tijd, plaats of persoon, slechts geleidelijk te verspreiden. Mozes heeft niet alles geleerd wat Christus geleerd heeft, en Christus zelf heeft veel gezegd, wat pas door latere geslachten te begrijpen was. U spreekt van de wedergeboorte, en u verwondert u erover dat dit beginsel niet in sommige landen onderwezen is; maar

bedenk dan toch, dat men in een land waar het vooroordeel tegen kleur oppermachtig is, en waar de slavernij in de zeden geworteld is, het spiritisme verworpen zou hebben, alleen omdat het de reïncarnatie verkondigt. Want het denkbeeld dat degene die nu meester is, slaaf zou kunnen worden en omgekeerd, zou als iets monsterachtigs beschouwd zijn. Was het niet beter, eerst het algemene beginsel ingang te doen vinden, om er later al de conclusies uit te kunnen trekken? O mens, wat bent u kortzichtig bij de beoordeling van Gods beschikking! Weet, dat niets geschiedt zonder Zijn wil of zonder doel, en dat u dit dikwijls niet doorgronden kunt. Ik heb u gezegd dat er overeenstemming in het spiritistische geloof komen zal; wees ervan verzekerd dat dit gaat gebeuren en dat het verschil in mening dat reeds nu van minder belang is, naarmate de mens verlichter wordt, gaandeweg zal verminderen, en uiteindelijk geheel verdwijnen zal; want dat is Gods wil, tegen welke de dwaling niets vermag.”

De Geest van Waarheid

- 10) Bringen de verkeerde leerstellingen, die sommige Geesten hebben onderwezen, geen vertraging in de vooruitgang van de wezenlijke wetenschap teweeg?

“U zou graag alles zonder inspanning willen verkrijgen; weet, dat er geen akker is, waarop geen onkruid groeit dat door de boer uitgerooid moet worden. Deze misverstanden zijn een gevolg van de lagentrap waarop uw wereld staat; als de mens volmaakt was, dan zou hij alleen dat wat waar is, aannemen; de dwalingen zijn gelijk aan valse edelstenen, die alleen door een geoefend oog van de echte onderscheiden kunnen worden. U moet dus een leertijd hebben, om het ware van het valse te leren onderscheiden; welnu, die valse leerstellingen hebben het nut u te oefenen, waarheid van dwaling te leren onderscheiden.”

Ondervinden degenen die dwaling voor waarheid aannemen, daardoor geen vertraging in hun vooruitgang?

“Indien zij dwaling als waarheid aannemen, komt dit omdat zij nog niet genoeg gevorderd zijn, om de waarheid te kunnen begripen.”

302. In afwachting dat die overeenstemming tot stand komt, gelooft ieder voor zichzelf de waarheid te bezitten en beweert ieder in het

uitsluitend bezit van de waarheid te zijn; een waan die de bedrieglijke Geesten niet nalaten aan te wakkeren. Waarop kan dan de onpartijdige en onbaatzuchtige mens steunen, om een oordeel te kunnen vellen?

“Het zuiverste licht is dat, dat door geen enkele wolk verduisterd wordt, de diamant zonder vlek heeft de meeste waarde; beoordeelt dus de Geesten naar de reinheid van hun onderwijs. De overeenstemming zal daar geboren worden, waar het goede nooit met kwaad vermengd werd: naar die kant zullen de mensen, door de kracht van de dingen gedrongen, zich weer herenigen, want zij zullen begrijpen, dat daar de waarheid zijn moet. Merkt bovendien op, dat de grondbeginselen overal dezelfde zijn en u in een gemeenschappelijk gevoel, liefde tot God en tot goeddoen, moeten verenigen. Hoe men zich dan ook de wijze van vooruitgang moge voorstellen, of hoe ook de normale toestand van het toekomstige leven zijn moge, het einddoel blijft hetzelfde: goed te doen en er bestaan geen twee manieren om dat te doen. Voor het geval dat er belangrijke verschillen over het beginsel van de leer zelf, mochten opkomen, bezit u een bepaalde regel waaraan u die toetsen kunt, deze regel is de volgende: De beste leer is die, die het best aan hart en verstand voldoet, en die de meeste grondstoffen bezit om de mens tot het goede te leiden; ik geef u de verzekering dat dit de leer is, die de overhand behouden zal.”

De Geest van Waarheid

Opmerking: De tegenstrijdigheden die bij de spiritistische mededelingen kunnen voorkomen, kunnen hun oorzaak te danken hebben aan de onwetendheid van sommige Geesten, aan bedrog door mindere Geesten die moedwillig of uit kwaadwilligheid het tegenovergestelde zeggen van hetgeen de Geest van wie de naam zij zich wederrechtelijk toe-eigenen elders gezegd heeft, aan de wil van de geest zelf die naargelang tijd, plaats of mensen spreekt en het nodig kan achten niet alles aan allen te zeggen, aan de ongenoegzaamheid van de menselijke taal om de dingen van de onlichamelijke wereld uit te drukken, aan de ongenoegzaamheid van de middelen van contact, die de geest niet altijd in staat stellen, geheel zijn gedachte weer te geven, en tot slot aan de betekenis die iemand aan een woord of aan een verklaring geven kan, naargelang zijn eigen denkbeelden en vooroordelen of van het standpunt waaruit hij de dingen beschouwt.

Studie, observatie, ervaring en afstand doen van elk gevoel van eigenliefde alleen, kunnen ons leren die verschillende schakeringen van elkaar te onderscheiden.

Over de mystificaties

303. Indien het onaangenaam is, bedrogen te worden, zo is het nog onaangenamer gemystificeerd te worden; dit is trouwens een van de ongelegenheden, waartegen men zich het makkelijkst kan beschermen. De middelen om de aanslagen van de bedrieglijke Geesten te vrijdelen, vloeien uit het onderricht dat voorafgegaan is, voort; daarom zullen wij er slechts weinig van zeggen. Zie hier de antwoorden over dit onderwerp, door de Geesten gegeven:

- 1) De mystificaties zijn een van de onaangenaamste problemen van het praktisch spiritisme; bestaat er een middel om er zich voor te vrijwaren?

“Mij dunkt dat u hierop het antwoord, in al hetgeen u geleerd is, vinden kunt. Jazeker, er bestaat hiertegen een zeer eenvoudig middel, en dat is: van het spiritisme niets te vergen, dan hetgeen het u geven kan en moet. Het heeft de zedelijke verbetering van het mensheid ten doel; zolang u hiervan niet afwijkt, zult u nooit bedrogen worden, omdat er geen twee manieren bestaan om de ware zedelijkheid te begrijpen, die zedelijkheid welke ieder mens, die in het bezit van zijn gezond verstand is, kan aannemen.”

“De Geesten komen om u te onderwijzen en u op de weg van het goede, en niet om u op die van eer en rijkdom te leiden, of om u tot bereik van uw armzalige begeerten terzijde te staan. Indien men hen nooit naar iets nietigs of iets wat buiten de kring van hun bevoegdheid ligt vroeg, zou men geen vat aan de bedrieglijke Geesten geven; hieruit kunt u opmaken, dat degene die gemystificeerd wordt, zijn verdiende loon ontvangt.”

“De taak die de Geesten te vervullen hebben, is niet, u omtrent de dingen van deze wereld in te lichten, maar u op veilige wijze in datgene wat u voor de andere nuttig kan zijn, tot gids te strekken. Indien zij u over de dingen van deze wereld toespreken, is dit omdat zij dit nodig achten, maar niet omdat u er om vraagt. Dan alleen zult u bedrogen

worden, wanneer u de Geesten als plaatsvervangers van de waarzeggers en tovenaars beschouwt.”

“Indien de mens, om alles te weten, niets anders te doen had dan zich tot de Geesten te wenden, zou hij geen eigen vrije wil meer hebben, en zou hij, de door God voor het mensheid afgebakende weg, verlaten. De mens moet uit zichzelf handelen; God zendt hem de Geesten niet om voor hem de weg van het stoffelijke leven effen te maken, maar om hem voor hun in de toekomst voor te bereiden.”

— Maar er zijn mensen die niets vragen en die toch op een schandelijke wijze door Geesten, die komen zonder dat men hen roept, bedrogen worden?

“Indien zij al niets vragen, laten zij dat voor zich doen, en dit is hetzelfde. Indien zij, alles wat van de hoofdzaak van het spiritisme afwijkt, met voorzichtigheid en wantrouwen aannemen, zouden de lichtzinnige Geesten hen niet zo gemakkelijk tot doelwit van hun bedrog maken.”

- 2) Waarom laat God het toe, dat eerlijke mensen, die het spiritisme oprecht aannemen, gemystificeerd worden; zou dit niet tot gevolg kunnen hebben, dat hun geloof aan het wankelen gebracht wordt?

“Indien daardoor hun geloof aan het wankelen gebracht werd, zou het een bewijs zijn dat dit niet zeer vast is; degenen die vanwege een enkele teleurstelling van het spiritisme afzien, bewijzen dat zij het niet begrijpen, en dat zij niet om het ernstige ervan, er aan hechten. God laat de mystificaties toe om de volharding van de ware volgelingen te beproeven, en diegenen te straffen die er een voorwerp van vermaak van maken.” De Geest van Waarheid.

Opmerking: De geslepenheid van de bedrieglijke Geesten gaat dikwijls alle verbeelding te boven; de kunst waarmee zij hun aanslagen en de middelen om te overtuigen, beramen, zou opmerkenswaardig zijn, indien zij zich beperkten tot onschuldige grappen, maar hun mystificaties kunnen voor degenen die niet op hun hoede zijn onaangename gevolgen hebben. Wij hebben het geluk gehad om bijtijds verschillende mensen die ons om raad kwamen vragen, de ogen te kunnen openen, en hen bespottelijke

handelingen, die hen aan gevaren hadden kunnen blootstellen, kunnen besparen. Onder de middelen die door die Geesten aangewend worden, behoren in de eerste plaats, als het meest voorkomende, die ten doel hebben, de hebzucht op te wekken; zoals het openbaren van zogenaamde verborgen schatten, de voorspelling van erfenissen of andere bronnen van fortuin. Men moet vooral in de eerste plaats de voorzeggingen met bepaling van datums, alsook alle stellige opgaven met betrekking tot stoffelijke aangelegenheden, als verdacht beschouwen; alert zijn voor elke maatregel die door Geesten wordt voorgeschreven of aanbevolen, als het doel dat men ermee beoogt niet hoogst rationeel is; zich nimmer door de namen laten verblinden die sommige Geesten, om zich een schijn van waarheid te geven aannemen; de gewaagde wetenschappelijke theorieën en leerstellingen, en kortom alles wat van het zedelijk doel van de manifestaties afwijkt, wantrouwen. Wij zouden over alle curieuze mystificaties die ons bekend zijn, een geheel boekdeel kunnen schrijven.

ACHTENTWINTIGSTE HOOFDSTUK

Kwakzalverij en Goochelarij

Baatzuchtige Mediums. Spiritistisch bedrog.

Baatzuchtige mediums

304. Aangezien er van alles misbruik kan worden gemaakt, zo zal het ook geen verwondering baren, als men ziet dat er ook getracht wordt uit de Geesten winst te trekken. Het valt nog te bezien, hoe deze het zullen opnemen als men ooit zodanige speculatie tracht in te voeren. Wij moeten wel direct opmerken dat er niets is, wat zich beter tot kwakzalverij en goochelarij leent dan dit bedrijf. Men ontmoet valse somnambules, maar dan zou men nog veel meer valse mediums zien; en reeds dit alleen moet ons bewegen op onze hoede te zijn. Daarentegen is belangeloosheid van de mediums het meest afdoende antwoord dat men kan geven aan hen die in de feiten niets dan een handige kunstgreep zien. Kwakzalverij is nooit belangeloos; met welk doel zouden mensen die er geen voordeel van trekken, bedrog plegen, vooral als hun algemeen bekende goede naam, hen boven alle verdenking verheven doet zijn? Indien de voordelen die een medium door zijn gave kan behalen een reden tot verdenking kunnen opleveren, dan is dat nog geen bewijs, dat die verdenking gegrond is; want hij kan inderdaad die gave bezitten, en niettegenstaande hij zich doet betalen, toch strikt eerlijk handelen. Laten wij nagaan of men, redelijkerwijs, in een dergelijk geval een goede uitslag kan verwachten.

305. Indien men alles wat wij, omtrent de voorwaarden die men in acht moet nemen om als tolk voor goede Geesten te kunnen dienen, omtrent de oorzaken waardoor zij zich van ons verwijderen en omtrent de omstandigheden die, onafhankelijk van hun wil, een beletsel voor hun komst kunnen zijn; kortom, indien men alles wat wij omtrent alle zedelijke toestanden die enige invloed op de aard van de mededelingen kunnen uitoefenen, gezegd hebben, wel begrepen heeft, hoe zal men dan kunnen verwachten dat een slechts enigszins verheven Geest, zich op elk uur van de dag ter beschikking van een ondernemer van seances zal stellen, en zich aan zijn eisen zal onderwerpen, teneinde de

nieuwsgierigheid van de eerste de beste te bevredigen? Men kent de afkeer die de Geesten voor alles wat naar heb- of baatzucht zweemt voelen, en de weinige belangstelling die zij in stoffelijke dingen stellen, en toch zou men verlangen hen behulpzaam te zien, wanneer men met hun presentie handel zou willen drijven! Hiertegen verzet zich het gevoel, en men moet al zeer weinig met de natuur van de Geestenwereld bekend zijn, om te geloven dat het zo zijn kan. Maar omdat de lichtzinnige Geesten zo nauwgezet niet zijn, zoeken zij slechts gelegenheid om zich ten koste van ons, vrolijk te maken; het gevolg daarvan is dat men groot gevaar loopt door een van hen, zo al niet door een vals medium, bedrogen te worden. Deze overweging alleen geeft de maatstaf aan van het vertrouwen dat men aan mededelingen van dien aard schenken moet. Trouwens, waartoe zouden thans betaalde mediums dienen, aangezien men, voor het geval dat men zelf deze gave niet bezit, mediums in zijn gezin, bij zijn vrienden of bekenden vinden kan?

306. Baatzuchtige mediums zijn niet alleen die, die geldelijke beloning eisen; de hebzucht uit zich niet altijd door de zucht naar stoffelijk voordeel, maar ook door eierzuchtige bedoelingen van allerlei aard. Dit is ook een zwak dat de spotgeesten zeer goed weten te vatten, en waarvan zij met een waarlijk bewonderenswaardige handigheid en geslepenheid weten gebruik te maken, door degenen die zich op die wijze van hen afhankelijk maken ijdele verwachtingen voor te spiegelen. In het kort gezegd is het mediumschap een gave die voor het goede geschonken wordt en de goede Geesten nemen afstand van degenen die het als een middel zouden willen gebruiken, om iets hoe ook genaamd te verkrijgen, wat niet aan de inzichten van de Voorzienigheid beantwoordt. Baatzucht is de pest van de maatschappij; de goede Geesten bestrijden haar en men kan dus niet aannemen dat zij ze in de hand zullen werken. Dit is zo rationeel dat het onnodig is over dit punt, verder uit te wijden.

307. De mediums met fysische uitwerking vallen niet in dezelfde categorie; deze uitwerkselen worden gewoonlijk door mindere Geesten die niet zo nauwgezet zijn, teweeggebracht. Wij zeggen niet, dat die Geesten daarom noodwendig slecht moeten zijn: men kan kruier en toch een zeer braaf mens zijn; een medium van die categorie, die uit zijn gave voordeel zou willen trekken, zou dus Geesten kunnen vinden,

die hem met niet al te veel tegenzin behulpzaam zouden willen zijn; maar in dat geval doet zich wederom een andere zwaarigheid op. Het medium met fysische uitwerking, heeft evenmin als het medium met intelligente mededelingen, zijn gave voor zijn vermaak ontvangen: zij is hem gegeven, onder voorwaarde er een goed gebruik van te maken, en indien hij de gave misbruikt, kan hem die of ontnomen worden, of tot eigen nadeel strekken, omdat tenslotte de mindere Geesten, toch onder de bevelen van de verhevene Geesten staan. De mindere Geesten mystificeren zelf graag, doch houden er niet van gemystificeerd te worden; indien zij zich graag voor grappen en voor dingen die de nieuwsgierigheid opwekken laten gebruiken, omdat zij zich graag vermaken, zo houden zij er toch evenmin van als de anderen om geëxploiteerd te worden of om als figurant te dienen teneinde iemand een goede ontvangst te bezorgen. Zij bewijzen telkens dat zij hun eigen wil hebben, en zij handelen, wanneer en zoals het hen goedgeeft, waardoor het fysische nog minder dan het schrijvend medium op de geregelde gang van de manifestaties rekenen kan. Te beweren dat men ze op vastgestelde dagen en uren kan voortbrengen, bewijst alléén een diepe onkunde. Wat blijft er dan te doen als men het geld dat men ontvangen heeft toch verdienen wil? De verschijnselen na te bootsen; dit kan het geval zijn niet alleen met hen die er bepaald een broodwinning van maken, maar zelfs met sommige ogenschijnlijk eenvoudige mensen, die dat middel gemakkelijker en voordeliger vinden dan werken. Als de Geest niet genoeg doet, dan weet men daarin te voorzien: de vindingrijkheid is enorm als het op geld winnen aankomt. Daar dus eigenbelang een gegronde reden is om achterdocht te koesteren, geeft dit het recht een rigoureuus onderzoek in te stellen, wat niet kwaad opgenomen mag worden, wil men zelf geen reden geven te doen geloven dat de verdenking gegrond is. Maar zo rechtmatig als het in dit geval is achterdocht te koesteren, zo weinig is dit gerechtvaardigd tegenover achtenswaardige en onbaatzuchtige mensen.

308. De gave van het mediumschap, zelfs diegene welke binnen de grenzen van de fysische manifestaties beperkt blijft, is niet geschonken om er een belachelijke vertoning van te maken, en ieder die voorgeeft Geesten tot zijn beschikking te hebben, om ze in het openbaar te vertonen, kan men met het volste recht van kwakzalverij of min of

meer handige goochelarij verdenken. Denk daar telkens aan als u aankondigingen van zogenaamde spiritistische of spiritualistische seances tegen een x bedrag per persoon krijgt; en vergeet niet welk recht u koopt door voor de toegang te betalen. Uit al het voorafgegene trekken wij de conclusie dat volstrekte belangeloosheid de beste waarborg tegen kwakzalverij is: al geeft zij niet altijd zekerheid omtrent de goede hoedanigheid van de intelligente mededelingen, zo ontnemt zij toch de kwade Geesten een machtige gelegenheid tot handelen, en snoert zij bepaalde kwaadsprekers de mond.

309. Nu blijft nog over wat men kwakzalverij van liefhebbers zou kunnen noemen, dat wil zeggen de onschuldige fopperijen van sommige flauwe grappenmakers. Het lijdt geen twijfel dat men die wel tot tijdverdrijf in luchthartige en nutteloze bijeenkomsten zou kunnen doen plaatsvinden, maar niet in ernstige bijeenkomsten, tot welke geen andere dan kalme mensen toegelaten worden. Bovendien kan men er wel vermaak in vinden, om iemand gedurende enige ogenblikken te mystificeren; maar men zou een buitengewoon grote dosis geduld moeten bezitten, om die rol maanden en jaren en dat telkens gedurende enige uren vol te houden. Het een of ander persoonlijk belang alleen, kan zodanige volharding schenken, en wij herhalen het, waar eigenbelang in het spel is, moet men niet vertrouwen.

310. Men zal wellicht zeggen: dat een medium dat in het belang van de zaak zijn tijd voor het publiek ten beste geeft, dit niet gratis kan doen, omdat hij toch leven moet. Maar is het wel in het belang van de zaak en niet in zijn eigen belang dat hij die tijd opoffert, of is het niet veeleer omdat hij er een winstgevende zaak in ziet? Tot die prijs zal men altijd mensen genoeg vinden, bereid om zich op te offeren. Heeft hij dan alleen dit middel van bestaan tot zijn beschikking? Laten wij niet vergeten dat de Geesten, wat ook hun verhevenheid of minderheid zijn moge, zielen van overledenen zijn, en als zedenleer en godsdienst het ons verplicht hun as te eerbiedigen, dan zal de verplichting om hun Geest te respecteren, toch nog wel groter zijn. Wat zou men wel van iemand zeggen die, omdat het lichaam van een overledene van dien aard is dat het de nieuwsgierigheid opwekt, dit ging opgraven om het voor geld te laten zien? Is het dan minder oneerbiedig de geest dan het lichaam tentoon te stellen, onder het voorwendsel dat het aardig is een Geest te zien handelen? En merk wel op dat de prijs van de plaatsen

naar verhouding van de kunsten die hij zal kunnen vertonen en van de aantrekkelijkheid van die vertoning, gesteld zal worden. Zeker zal hij bij zijn leven, al ware hij zelfs toneelspeler geweest, niet verwacht hebben, dat er na zijn dood nog een toneeldirecteur zou gevonden worden, die hem gratis uit winstbejag zou dwingen op te treden. Men mag niet vergeten dat zowel de fysische als de intellectuele manifestaties door God alleen tot onze lering toegestaan worden.

311. Deze zedelijke overweging daargelaten, betwisten wij het niet dat er gerespecteerde en nauwkeurige betaalde mediums kunnen zijn, want er zijn brave mensen in alle vakgebieden. Wij spreken alleen van het misbruik; maar men zal moeten toestemmen, dat er, om de door ons vermelde redenen, meer reden voor misbruik bestaat bij betaalde mediums, dan bij die mediums die hun gave als een gunst beschouwen en die niet anders gebruiken dan om een dienst te bewijzen. De graad van vertrouwen of wantrouwen die een betaald medium verdient, hangt vooral van de achting, die hij om zijn karakter en zijn zedelijkheid verdient, en bovendien van omstandigheden af. Het medium, dat in het belang van een hoogst ernstig en nuttig doel, belet wordt zijn eigen tijd op een andere wijze te besteden, en welke om die reden schadeloos gesteld wordt, kan niet verward worden met een medium dat belust is op gewin, dat opzettelijk zijn mediumschap tot een industrie gemaakt heeft. Al naargelang beweegredenen en doel, kunnen dus de Geesten veroordelen, vrijspreken of zelfs begunstigen; zij kijken meer naar de intentie dan naar het materiële feit.

312. De somnambules die van hun gave tot eigen voordeel gebruik maken, vallen niet onder diezelfde noemer. Ofschoon van deze gave ook misbruik kan gemaakt worden, en onbaatzuchtigheid in deze een grote waarborg voor eerlijkheid is, is de toestand anders, aangezien het hun eigen Geest is die handelend optreedt. Deze staat dus altijd tot hun beschikking en in werkelijkheid exploiteren zij niemand dan zichzelf, omdat zij vrij zijn naar goeddunken over hun eigen persoon te beschikken; terwijl de naar winst jagende mediums de zielen van de overledenen exploiteren. (Zie nr. 172, Somnambulistische mediums)

313. Wij weten wel dat ons strenge oordeel over betaalde mediums, al degenen die deze gave exploiteren of geneigd zijn dit te doen, tegen ons in het harnas jaagt, en dat wij hen, evenals hun vrienden, die natuurlijk

hun partij kiezen, daardoor tot onze bitterste vijanden maken. Doch wij troosten ons daarover met de gedachte dat de handelaren welke door Jezus uit de tempel verjaagd werden, hem evenmin met goede ogen bekeken zullen hebben. Wij hebben ook nog degenen tegen ons, die hieromtrent niet zo ernstig denken als wij; wij geloven echter dat wij recht hebben op een mening en om die te uiten; maar wij dwingen niemand die aan te nemen. Indien een grote meerderheid er zich mee verenigd heeft, is dit waarschijnlijk daaraan toe te schrijven dat men ze juist vindt, want wij zien inderdaad niet in, hoe men zou kunnen aantonen, dat er niet meer kans voor bedrog en misbruik bestaat bij winstbejag dan bij belangeloosheid. Wij voor ons geloven dat zo onze geschriften er iets toe hebben mogen bijdragen, om in Frankrijk en andere landen het betaalde mediumschap in diskrediet te brengen en dat dit zeker niet de minste dienst zal zijn, die wij aan het oprechte spiritisme bewezen hebben.

Spiritistisch bedrog

314. Zij die de werkelijkheid van de fysische manifestaties niet aannemen, schrijven gewoonlijk de voortgebrachte uitwerkselen aan bedrog toe. Zij baseren zich daarop, dat knappe goochelaars ook dingen doen, die, als men niet met hun geheimen bekend is, wonderen schijnen; waaruit zij de conclusie trekken, dat de mediums niets dan goochelaars zijn. Wij hebben die redenering reeds weerlegd; voornamelijk in onze artikelen over de heer Home en in de nummers van de Revue van januari en februari 1858. Wij zullen dus, alvorens tot de bespreking van serieuzere zaken over te gaan, er slechts met een enkel woord iets over zeggen. Er valt overigens nog iets op te merken, wat bij een weinig nadenken zeer zeker niet over het hoofd gezien zal worden, en dat is, dat er weliswaar onbegrijpelijke handige goochelaars zijn, maar dat deze zeer zelden voorkomen. Indien alle mediums goochelden, zou men tot de gevolgtrekking moeten komen dat die kunst in korte tijd ongehoorde vorderingen gemaakt moet hebben, en plotseling zeer algemeen geworden moet zijn, aangezien zij als aangeboren gave wordt aangetroffen bij mensen en zelfs bij kinderen, die hiervan in het geheel niet bewust waren. Omdat er kwakzalvers zijn die op markten en pleinen allerlei prulwerk als geneesmiddelen uitventen, en er zelfs artsen zijn, die zonder de markt te bezoeken, van

het vertrouwen dat men in hen stelt, misbruik maken, volgt daar dan uit, dat alle artsen kwakzalvers zijn, en wordt de medische faculteit door die handelingen geminacht? Omdat er lieden zijn die een of ander gekleurd vocht voor wijn verkopen, volgt daar dan uit dat alle wijnkopers wijnvervalsers zijn en dat er geen zuivere wijn bestaat? Van alles, zelfs van het heiligste wordt misbruik gemaakt en men kan wel zeggen dat ook het bedrog zijn eigen vernuft bezit. Maar bedrog wordt altijd met een doel, of om een of ander stoffelijk voordeel te behalen gepleegd; waar niets te verdienen valt, bestaat er ook geen reden om te bedriegen. Daarom hebben wij ook toen wij van de betaalde mediums spraken, gezegd, dat een volstreekte belangeloosheid de beste waarborg is.

315. Van alle spiritistische verschijnselen, lenen de fysische uitwerkselen zich het beste tot bedrog, om redenen die het goed is te overwegen. Ten eerste kan een goochelaar deze het best nabootsen, omdat zij meer tot de ogen dan tot het verstand spreken. Ten tweede omdat zij meer dan de andere de nieuwsgierigheid prikkelen, een grotere menigte tot zich trekken en dus voordeliger zijn. De kwakzalvers hebben dus, uit dit dubbele oogpunt beschouwd, er het grootste belang bij, deze soort van manifestaties na te bootsen; de toeschouwers, grotendeels geheel onbekend met de wetenschap, zoeken er gewoonlijk meer een vermaak dan een ernstig onderwijs in, en men weet dat vermaak altijd beter betaald wordt dan onderwijs. Maar behalve deze, bestaat nog een andere niet minder afdoende reden. Zo het van de goochelkunst al mogelijk is stoffelijke verschijnselen na te bootsen, waartoe alleen handigheid nodig is, zo is het ons tot heden toe nog niet bekend, dat zij de gave bezit om voor de vuist te spreken, waartoe een niet gewone graad van intelligentie vereist wordt, noch die om schone en verhevene dictaten voort te brengen zoals de Geesten bij hun mededelingen doen, en die dikwijls zo juist van pas zijn. Dit brengt ons het volgende in herinnering: Een nogal bekend letterkundige kwam ons eens bezoeken en vertelde ons dat hij een zeer goed intuïtief schrijvend medium was, en dat hij zich ter beschikking van de spiritistische vereniging stelde. Daar wij gewoon zijn geen andere mediums dan die van wie de gaven ons bekend zijn, toe te laten, verzochten wij hem de goedheid te willen hebben vooraf op een afzonderlijke bijeenkomst te willen komen. Hij kwam, verschillende geoeffende mediums gaven er, hetzij

verhandelingen, hetzij merkwaardig nauwkeurige antwoorden op de gestelde vragen en over hen onbekende onderwerpen. Toen die heer aan de beurt kwam, schreef hij enige onbeduidende woorden, zei die dag niet goed gestemd te zijn en sindsdien hebben wij hem niet meer terug gezien; waarschijnlijk heeft hij bevonden dat de rol van medium met intelligente uitwerking moeilijker te vervullen is, dan hij wel dacht.

316. In alle dingen zijn degenen die niet van het vak zijn, het gemakkelijkst beet te nemen, dit is ook het geval bij het spiritisme; zij die het niet kennen, worden gemakkelijk door de schijn bedrogen, terwijl een voorafgegane oplettende studie hen op de hoogte brengt, niet alleen van de oorzaken van de verschijnselen, maar ook van de natuurlijke voorwaarden waaronder zij zich voordoen en hen de middelen aan de hand doet om, wanneer er bedrog gepleegd mocht worden, dit te ontdekken.

317. De bedrieglijke mediums worden naar verdienste gestigmatiseerd in de volgende brief, die wij in de Revue van augustus 1861 hebben opgenomen:

“PARIJS, 21 juli 1861.”

“Mijnheer!”

“Men kan het over sommige punten oneens zijn, en toch over andere geheel met elkaar overeenstemmen. Ik heb op blz. 213 van het laatste nummer van uw tijdschrift uw opmerkingen over het bedrog bij spiritualistische (of spiritistische) proeven gelezen, en ik voel mij gelukkig dat ik er mij met hart en ziel mee verenigen kan. Hier, houdt alle verschil over theorieën en leerstellingen als door een toverslag op.”

“Wellicht oordeel ik niet zo streng als u over mediums, die op een waardige en betamelijke wijze, een beloning aannemen, als schadeloosstelling voor de tijd die zij aan dikwijls langdurige en vermoeiende proeven ten beste geven; maar ik ben even streng als u, — en men kan het niet te veel zijn, — ten opzichte van hen, die bij een dergelijke gelegenheid, indien het nodig wordt, door bedrog en handigheid het gemis of het onvoldoende van de beloofde en verwachte uitwerkselen, zelf aanvullen.” (Zie nr. 311)

“Het valse met het ware te vermengen, als het, door tussenkomst van Geesten verkregen verschijnselen betreft, is kortweg gezegd een schanddaad, en het zou bij het medium dat in de waan verkeerde zoiets zonder gewetensbezwaar te mogen doen, een bewijs van verzwakking van zijn zedelijkheidszin aantonen. Zoals u zo terecht aanmerkt, is zoiets indien het bedrog ontdekt wordt, wantrouwen zaaien in het gemoed van de wankelmoedige. Ik voeg erbij, dat het op een heilloze wijze de verdenking opwekt ten opzichte van respectabele mannen, die, aan de mediums, de belangeloze steun van hun kennis en voorlichting verlenen en, zich borg stellen voor hun goede trouw, ze als het ware in bescherming nemen; het is ten opzichte van hun een ware misdaad plegen.”

“Ieder medium dat van bedrieglijke handelingen overtuigd wordt, dat, om een triviale uitdrukking te gebruiken, met de handen in de zak betrapt wordt, verdient door alle spiritualisten of spiritisten, (voor wie het een strenge plicht is hem te ontmaskeren of aan de kaak te stellen) in de ban gedaan te worden.”

“U kunt, mijnheer, indien u dat goed vindt, deze weinige regels in uw tijdschrift opnemen.”

“Geloof mij, etc.”

Mathieu

318. Niet alle spiritistische verschijnselen echter, zijn even gemakkelijk na te bootsen, er zijn er die bepaald de meest handige in het goochelen, uittarten; hieronder behoort: het zonder aanraking doen bewegen van voorwerpen; het in de lucht zwevende houden van zware lichamen, het kloppen aan verschillende kanten; de verschijningen enzovoorts, tenzij men geheime toestellen of medehelpers gebruikt; daarom zeggen wij dat hetgeen men bij zulk een gelegenheid doen moet, is: oplettend de omstandigheden na te gaan, en vooral het karakter en de stand van de persoon, zijn doel, en het belang dat hij er bij zou kunnen hebben om te bedriegen, in overweging te nemen; dit is de beste controle, want er bestaan omstandigheden, waarbij elke reden van verdenking vervalst. Wij geloven dus, dat men, zoals wij dit reeds uitgelegd hebben, in beginsel elkeen moet wantrouwen die van deze verschijnselen een vertoning of een voorwerp van nieuwsgierigheid of vermaak maakt en voorgeeft ze naar welgevallen en op een vooraf bepaald tijdstip te

kunnen doen ontstaan. Wij kunnen het niet genoeg herhalen, de geheimzinnige intelligenties die zich aan ons openbaren, bezitten ook gevoeligheid, en willen ons bewijzen, dat ook zij, hun eigen vrije wil hebben, en zich niet aan, onze luimen onderwerpen. (Zie nr. 38)

Het zal voldoende zijn enige middelen die aangewend zijn of aangewend kunnen worden op te geven, om ernstige beoefenaars tegen bedrog te wapenen. En wat nu de mensen betreft, die hardnekkig verkiezen te blijven veroordelen zonder grondig te onderzoeken; het zou vergeefse moeite zijn te trachten ze terecht te wijzen.

319. Een van de meest gewone verschijnselen is het inwendig geklop in de zelfstandigheid van het hout zelf, alsof niet met beweging van de tafel of enig ander voorwerp dat gebruikt wordt, vergezeld gaande. Dit verschijnsel is, hetzij door aanraking met de voeten, hetzij door een gering gekraak in het meubel zelf voort te brengen, een van de gemakkelijkste om na te bootsen; maar er wordt nog een andere kleine bijzondere list gebruikt, die goed is te kennen. Als men de beide handen plat en dicht genoeg bij elkaar op de tafel plaatst, zodat de nagels van de duimen sterk tegen elkaar drukken, kan men door ze met een geheel onmerkbaar beweging van de spieren even tegen elkaar te wrijven, een geluid als dat van kort zacht tikken voortbrengen, dat veel overeenkomst met het kloppen in het inwendige van de stof heeft. Dat geluid wordt in het hout teruggekaatst, en veroorzaakt een volkomen nabootsing. Niets is dus gemakkelijker dan zo vele malen als men verlangt getik te doen horen, het roeren van de trom enzovoorts, na te botsen, op bepaalde vragen hetzij door getallen of zelfs door aanduiding van letters van het alfabet, met ja en nee te antwoorden.

Als men hiervoor gewaarschuwd is, is het middel om het bedrog te ontdekken zeer eenvoudig. Het bedrog is niet mogelijk als de handen van elkaar verwijderd zijn, en als men zich verzekert dat door geen andere aanraking geluid voortgebracht kan worden. Het wezenlijke geklop heeft bovendien dit eigenaardige dat het naar welgevallen van plaats en klank verandert, hetgeen niet het geval kan zijn als het door het door ons opgegeven of door een ander dergelijk middel veroorzaakt wordt; dat het de tafel verlaat om op een ander meubel dat door niemand aangeraakt wordt, op de muur, het plafond enzovoorts, over

te gaan, en tenslotte dat het, op onvoorziene vragen antwoordt. (Zie nr. 41)

320. Het direct schrift is nog gemakkelijker na te bootsen; om niet te spreken van de algemene bekende scheikundige preparaten waarmee men op een gegeven ogenblik op wit papier, schrift kan doen te voorschijn treden, wat door de eenvoudigste middelen kan verijdeld worden, zou het nog kunnen gebeuren, dat het papier op een handige wijze met een ander verwisseld werd. Ook zou het mogelijk kunnen zijn dat degene die het bedrog wil plegen de kunst verstond, om terwijl hij vlug enige woorden schrijft de aandacht op iets anders te vestigen. Men heeft ons medegedeeld dat men op die wijze met een stukje potlooderts dat onder de nagel verborgen gehouden werd, heeft zien schrijven.

321. Het verschijnsel van de aanbrengring van voorwerpen, (apport) is niet moeilijker na te bootsen, en men kan zeer gemakkelijk de dupe van een meer of minder handig goochelaar worden, zonder dat het daartoe juist nodig is, met een goochelaar van beroep te doen te hebben. In het bijzondere artikel dat wij hierover, (nr. 96) geschreven hebben, geven de Geesten zelf de uitzonderlijke toestand op, waarin zulks kan plaats vinden, waaruit men de conclusie kan trekken, dat de gemakkelijke en facultatieve verkrijging van dit verschijnsel, altijd minstens verdacht moet voorkomen. Hetzelfde is ook het geval bij het directe schrift.

322. In het hoofdstuk over Bijzondere Mediums, hebben wij volgens de mededelingen van de Geesten, de meest algemene medianimische eigenschappen en die welke zeldzaam zijn, opgegeven. Men doet dus wel de mediums te wantrouwen die voorgeven dit laatste verschijnsel gemakkelijk te kunnen voortbrengen, of die er zich op beroemen meerdere van die eigenschappen te bezitten, een voorgeven dat slechts zelden bewaarheid wordt.

323. De intelligente manifestaties, leveren naar omstandigheden de meeste waarborgen op, en toch zijn zij, althans voor zover het de gewone alledaagse mededelingen betreft, niet tegen nabootsing beveiligd. Men verbeeldt zich dat men bij mechanische mediums, niet alleen omtrent de onafhankelijkheid van de gedachten, maar ook tegen bedrog meer zekerheid heeft; en om die reden geven enige mensen de voorkeur aan stoffelijke middelaars. Wel nu! Hierin dwaalt men. Het

bedrog sluipt overal binnen, en het is ons bekend dat men door handigheid, naar willekeur een schrijvend korfje of mandje zodanig kan besturen, zodat het geheel het aanzien heeft zich van zelf te bewegen. Wat alle twijfel kan wegnemen, zijn de geuite denkbeelden, die van een mechanisch, intuïtief, horend, sprekend of ziend medium komen. Er zijn mededelingen die zo geheel buiten de gedachteloop liggen, en boven de kennis en zelfs boven het verstand van de mediums verheven zijn, dat men zichzelf al zeer zou moeten willen bedriegen om er hen de eer van te geven. Wij erkennen dat er kwakzalvers zijn die zeer knap zijn, en die vele hulpmiddelen voorhanden hebben, maar wij kennen hen nog niet de gave toe, om kunde aan een leeghoofd of verstand aan hen die dit niet bezitten, te geven.

In het kort, wij herhalen, dat men de beste waarborg vindt in de bekende zedelijkheid van de mediums en in het niet bestaan van enige reden van eigenbelang of eigenliefde, die hen tot de uitoefening van de mediamieke gave die zij bezitten zou kunnen aansporen: want diezelfde redenen kunnen hen nopen, de gave die zij niet bezitten na te bootsen.

NEGENENTWINTIGSTE HOOFDSTUK

Spiritistische Bijeenkomsten en Verenigingen

Over bijeenkomsten in het algemeen. Over de eigenlijk gezegde bijeenkomsten. Onderwerpen tot studie. Rivaliteit tussen verenigingen.

Over bijeenkomsten in het algemeen

324. De spiritistische bijeenkomsten kunnen voor zeer veel nut zorgen, doordat zij gelegenheid geven om door wisseling van gedachten, door vragen en opmerkingen die voor iedereen nuttig zijn, elkaar te onderwijzen. Maar om alle vruchten die men ervan verwacht, te kunnen oogsten, moeten bijzondere voorwaarden in acht genomen worden, die wij hier uiteen zullen zetten. Men moet ze namelijk niet met gewone bijeenkomsten gelijkstellen. Overigens, doordat een vereniging trouwens een collectief geheel is, is het wat dat aangaat een natuurlijk gevolg van de hiervoor gegeven aanwijzingen. Men moet bij deze bijeenkomsten dezelfde voorzorgen nemen, dezelfde problemen vermijden als bij de individuen, daarom laten wij nu dit hoofdstuk volgen.

De spiritistische bijeenkomsten dragen, naarmate het doel dat men er mee beoogt, zeer verschillende karakters, en hun inrichting moet om diezelfde reden ook verschillend zijn. Zij kunnen naargelang hun aard, frivool, experimenteel of educatief zijn.

325. De frivole of lichtzinnige bijeenkomsten worden gevormd door lieden, die alleen het vermakelijke van de manifestaties op het oog hebben, zich vermaken met de grappen van de lichtzinnige Geesten, die grote liefhebbers van dit soort van bijeenkomsten zijn. Deze Geesten hebben dan de volle vrijheid om zich te openbaren en maken daar dan ook trouw gebruik van. In die bijeenkomsten vraagt men alle soorten van platheden, laat men zich door de Geesten zijn horoscoop trekken, en stelt men, door naar de ouderdom, naar wat men in de zak heeft, naar kleine geheimen, en duizend andere dergelijk onbelangrijke dingen te doen raden, de diepzinnigheid van de Geesten op de proef. Deze bijeenkomsten leiden tot niets; maar aangezien lichtzinnige Geesten

dikwijls veel verstand, en doorgaans een gemakkelijk en vrolijk karakter hebben, doen er zich dikwijls zeer merkwaardige dingen voor, waaruit een oplettend oog nut kan trekken. Iemand die niets dan zulke bijeenkomsten gezien heeft, en deze de Geestenwereld zou willen beoordelen, zou er zich een even verkeerd denkbeeld van vormen, als iemand die de gehele bevolking van een grote stad, naar de bewoners van een paar buurten ging beoordelen. Het eenvoudig gezond verstand zegt ons dat verheven Geesten in bijeenkomsten waar de toeschouwers niet serieuzer dan de vertoners zijn, niet kunnen komen. Indien men zich met frivoliteiten bezig wil houden, moet men zonder omwegen lichtzinnige Geesten inroepen, evenals men grappenmakers neemt wanneer men een gezelschap vermaken wil, maar daartoe eerbiedwaardige namen uit te nodigen en het heilige met het profane te vermengen, is heiligschennis.

326. De experimentele bijeenkomsten hebben vooral het opwekken van fysische manifestaties ten doel. Voor vele mensen is dit een meer bezienswaardig dan een nuttig schouwspel; de ongelovigen komen uit die bijeenkomsten, als zij behalve deze manifestaties niets anders gezien hebben, meer verwonderd, dan overtuigd terug, en vestigen hun aandacht op het vinden van touwtjes, die volgens hen alles in beweging moeten brengen. Aangezien zij niet in staat zijn om rechtvaardiging te vinden voor wat er gebeurt, schrijven zij alles aan bedrog toe. Heel anders is het met hen gesteld die gestudeerd hebben; zij begrijpen van te voren de mogelijkheid en daarna komen stellige feiten hun overtuiging versterken of bevestigen. Als er bedrog wordt gepleegd, dan zijn zij in staat het te ontdekken.

Toch heeft dit soort experimenten een nut dat niemand zal ontkennen, want het zijn deze proefnemingen, die de wetten, door welke de onzichtbare wereld bestuurd wordt, hebben doen ontdekken, en voor velen zijn zij ontegenzeggelijk een krachtig middel tot overtuiging. Maar wij blijven volhouden dat zij alleen, ons niet meer in de spiritistische wetenschap kunnen inwijden, dan een vernuftig werktuig ons de werktuigkunde kan doen kennen als men er de wetten niet van kent. Indien zij echter stelselmatig en met voorzichtigheid geleid worden, zou men er veel betere uitkomsten door verkrijgen. Wij komen hier straks op terug.

327. De bijeenkomsten die educatief zijn, hebben hele andere kenmerken, en aangezien men in deze het ware onderwijs kan vinden, zullen wij gedetailleerder de voorwaarden aan welke zij moeten beantwoorden, uiteenzetten.

De eerste is dat zij in de volstreekte betekenis van het woord, serieus moeten blijven. Men moet goed overtuigd zijn dat de Geesten tot wie men zich wenden wil, van een geheel bijzondere natuur zijn; dat het verhevene niet met het alledaagse gepaard kan gaan, noch het goede met het kwade en dat men om goede dingen te verkrijgen, zich tot goede Geesten wenden moet. Maar het is niet voldoende goede Geesten te vragen, men moet, en dat is een hoofdvereiste, zich in een gunstige toestand bevinden, willen zij tot ons komen. Verheven Geesten komen evenmin in bijeenkomsten van lichtzinnige en oppervlakkige mensen, als zij er bij hun leven gekomen zouden zijn. Men kan een bijeenkomst pas echt ernstig noemen, als men er zich uitsluitend met serieuze dingen bezighoudt. Indien men er uit nieuwsgierigheid of als middel om de tijd te doden, naar buitengewone verschijnselen verlangt, zullen wel de Geesten die deze kunnen voortbrengen komen, maar de anderen zullen afstand nemen. Kortom: wat ook de aard van een bijeenkomst is, er zullen altijd Geesten zijn, geneigd om haar streven te ondersteunen. Een ernstige bijeenkomst dwaalt dus van haar doel af als zij de weg van het onderwijs verlaat, om die van het vermaak te betreden. De fysische manifestaties hebben, zoals wij gezegd hebben, haar nut. Laten degenen die verlangen te zien naar de experimentele bijeenkomsten gaan en degenen die begrijpen willen naar de bijeenkomsten aan onderwijs gewijd gaan, dan zullen beiden hun spiritistische opvoeding kunnen aanvullen, zoals bij de studie van de geneeskunde de een de colleges, de ander de kliniek bezoekt.

328. Het spiritistisch onderwijs bestaat niet alleen in het zedenkundig onderwijs dat de Geesten geven, maar ook in de verklaring van de feiten. Want de theorie van alle verschijnselen, het onderzoek naar de oorzaken en als gevolg de constatering van hetgeen mogelijk is, kortom de registratie van alles wat de wetenschap vorderingen kan doen maken, is op de waarneming van de feiten gegrond. En men vergist zich zeer als men denkt dat de feiten zich tot de buitengewone verschijnselen beperken en dat alleen degenen die onze zintuigen het meeste treffen,

onze aandacht waardig zijn. Er doen er zich telkens bij de intelligente mededelingen voor, die de aandacht van hen die met het doel om te leren met elkaar verenigd zijn, niet ontgaan kunnen; deze feiten zijn onmogelijk te tellen en spruiten uit talrijke onvoorziene omstandigheden voort: hoewel minder opvallend, zijn zij toch voor de waarnemer van het grootste belang, deze vindt er de bevestiging van een bekend ofwel de openbaring van een nieuw beginsel in, die dieper in de geheimen van de onzichtbare wereld doet doordringen, en dit is ook wijsbegeerte.

329. De bijeenkomsten tot onderwijs zijn bovendien van groot nut voor de mediums met intelligente manifestaties. Vooral voor hen, die ernstig verlangen zich te volmaken en die er niet met een dwaze inbeelding van onfeilbaarheid komen. Een van de grote moeilijkheden voor het mediumschap is, zoals wij gezegd hebben, de beheersing (obsessie) en de verblinding (fascinatie), de mediums kunnen zich dus geheel te goeder trouw over de waarde van wat door hen verkregen wordt, illusies vormen, en men zal wel begrijpen dat de bedrieglijke Geesten als zij met een blinde te doen hebben, vrij spel hebben. Daarom houden zij hun mediums van alle beheersing terug; zij boezemen hem desnoods afkeer in van allen die hem zouden kunnen inlichten; begunstigd door de afzondering waarin zij zich houden en door de verblinding, kunnen zij hen alles wat zij willen voor waarheid laten aannemen.

Wij kunnen het niet vaak genoeg herhalen, dit is niet alleen een moeilijkheid, maar een gevaar; ja, wij zeggen zelfs wezenlijk gevaar. Het enige middel om er aan te ontkomen, is de controle door belangeloze en welwillende mensen, die de mededelingen in koele bloeden en onpartijdig beoordelende, hen de ogen kunnen openen; en hen datgene kunnen doen opmerken, wat zij uit zichzelf niet gewaar kunnen worden. Ieder medium dat tegen die beoordeling opziet, bevindt zich al op de weg naar de beheersing. Hij, die gelooft alleen in het bezit van het licht te zijn, is reeds geheel onder het juk gebracht. Als hij de opmerkingen kwalijk neemt, indien hij die afwijst, indien hij er zich boos over maakt, hoeft men niet langer de slechte aard van de geest die hem terzijde staat, in twijfel te trekken. Wij hebben het al opgemerkt, het is mogelijk dat een medium geen genoegzame kunde bezit om dwalingen te kunnen onderscheiden; hij kan door grote woorden en een

aanmatigende taal verblind, door drogredenen verleid worden, en toch geheel te goeder trouw zijn. Daarom moet hij, bij gebrek aan eigen kennis, op bescheiden wijze zijn toevlucht tot die van anderen nemen, volgens het spreekwoord: dat vier ogen meer zien dan twee, en dat men nooit een goede rechter in zijn eigen zaak is. Uit dit oogpunt beschouwd, zijn de bijeenkomsten van het grootste nut voor het medium, als dit verstandig genoeg is, om naar raad te luisteren, omdat er in die bijeenkomsten zich mensen bevinden die helderder inzicht hebben dan hij en die de uiterst fijne nuances waardoor de Geest zijn minderheid verraad, zullen ontdekken.

Elk medium, dat dus oprecht verlangt niet de speelbal van de leugen te worden, moet trachten toegang tot serieuze bijeenkomsten te verkrijgen en ook daar datgene voorlezen, wat hij in de eenzaamheid verkregen heeft, en met dankbaarheid toestaan, ja zelfs er om vragen dat de mededelingen die hij verkrijgt aan een nauwkeurig onderzoek onderworpen worden. Indien bedrieglijke Geesten het op hem gemunt hebben, is de zekerste wijze om er van ontslagen te worden, deze te bewijzen dat zij hem niet bedriegen kunnen. Bovendien heeft het medium dat zich over beoordeling boos maakt, daartoe niet de minste reden, want zijn eigenliefde is er volstrekt niet mee gemoeid want hetgeen hij zegt, komt immers niet uit hem voort, en hij is er niet meer verantwoordelijk voor, dan hij het zijn zou door het voorlezen van de verzen van een slecht dichter.

Wij hebben over dit punt zo uitgebreid, omdat als dit al een moeilijkheid voor de mediums is, het er ook net zo goed een moeilijkheid voor de bijeenkomsten is, waarbij belang het is het vertrouwen niet te lichtvaardig aan alle tolken van de Geesten te schenken. De medewerking van een beheerst of verblind medium zou voor hen eerder schadelijk dan nuttig zijn; zij moeten deze dus niet toelaten. Wij veronderstellen alles voldoende uiteengezet te hebben om het onmogelijk te maken dat men voor het geval dat het medium dit niet zelf ontdekken kan, zich over het karakter van de beheersing vergist. Een van de duidelijkste tekens is ontegenzeggelijk de aanmatiging dat men tegenover iedereen, alleen gelijk heeft. De beheerste mediums, die niet willen erkennen dit te wezen, zijn als zieken die zich over hun gezondheid illusies maken en bezwijken doordat zij zich niet aan een heilzame behandeling willen onderwerpen.

330. Een serieuze bijeenkomst moet zich ten doel stellen de leugenachtige geesten te verwijderen. De aanwezigen zouden dwalen indien zij zich verbeelden, dat de samenkomst zelf het doel en de goede hoedanigheden van de mediums deze tegen deze geesten beveiligde. Zij zal er niet tegen beschermd zijn dan voor zover zij zelf in gunstige toestand verkeert. Om goed te begrijpen wat er onder deze omstandigheden plaatsvindt, verzoeken wij u nog eens na te slaan wat wij onder nr. 231 over de invloed van de omgeving hebben mee gedeeld. Men moet zich voorstellen dat ieder individu omringd is door een bepaald aantal onzichtbare volgelingen, die zich met zijn karakter, zijn smaak en zijn neigingen identificeren. Elk mens, die in een bijeenkomst binnentreedt, brengt dus Geesten mee, die met zijn karakter overeenkomen. Al naargelang hun aantal en hun aard, kunnen deze volgelingen zowel op de omstanders als op de mededelingen ten goede of ten kwade invloed uitoefenen. Een volmaakte vereniging zou er een zijn, waarin alle leden, met het verlangen naar het goede beziel, alleen goede Geesten met zich voerden. Bij het ontbreken van volmaaktheid zal de beste bijeenkomst diegene wezen, waarin het goede de overhand over het kwade heeft. Dit is zo logisch, dat het niet nodig is, hier verder over uit te weiden.

331. Een bijeenkomst is een collectief wezen, waarvan de hoedanigheden en eigenschappen het resultaat zijn van die van ieder lid en als het ware een bundel vormen, en deze bundel is des te sterker, naarmate die meer homogeen is. Indien men goed begrepen heeft, wat er gezegd is, over de wijze waarop de Geesten met onze inroeping in kennis worden gesteld, (nr. 282 vraag 5) zal men gemakkelijk de kracht begrijpen welke door de vereniging van gedachten van de aanzittenden uitgeoefend wordt. Indien de Geesten in zekere mate door de gedachte, zoals wij door de stem, getroffen worden, dan zullen twintig mensen, die zich tot een en dezelfde gedachte verenigen, noodzakelijkerwijs meer kracht uitoefenen dan één enkel mens; maar opdat al deze gedachten één en hetzelfde doel bereiken, is het nodig dat zij eenstemmig geuit worden en als het ware tot een gedachte samensmelten, hetgeen niet dan bij ernstige, stille contemplatie gebeuren kan. De Geest, die van zijn kant in een eensgezinde bijeenkomst komt, voelt zich daar meer thuis en als zich slechts door vrienden omringd ziet, komt hij er met meer genoegen, en voelt zich

meer geneigd om te antwoorden. Allen die met enige aandacht de intelligente spiritistische mededelingen nagegaan zijn, hebben zich van die waarheid kunnen overtuigen. Lopen de gedachten uiteen, dan ontstaat daardoor een botsing van gedachten die de geest zeer onaangenaam, en dus nadelig voor de manifestaties is. Hetzelfde is het geval met iemand die in het openbaar spreken moet; indien hij voelt dat iedereen met zijn gedachten instemt en hem welwillendheid toedraagt, dan zal de indruk die hij daardoor ontvangt, op zijn eigen denkbeelden een gunstige invloed hebben en er meer gloed aan bijzetten, die overeenstemming oefent op hem een bepaalde magnetische werking uit, die zijn gave verdubbeld. Terwijl een onverschillige en vijandige houding hem in de war brengt en verlamt; zo worden de toneelspelers door toejuiching als het ware geëlektriseerd. De Geesten, die veel meer tact bezitten dan de mens, moeten daardoor de invloed die de omgeving uitoefent, nog veel meer ondervinden.

Elke spiritistische bijeenkomst moet dus naar de grootst mogelijke homogeniteit streven. Het spreekt vanzelf dat wij van die bijeenkomsten spreken die ernstige en wezenlijk nuttige uitkomsten trachten te verkrijgen; indien men slechts wenst mededelingen, van welke aard dan ook, te verkrijgen zonder zich over de goede hoedanigheid van degene die ze doet, te bekommeren, spreekt het vanzelf, dat al die voorzorgen overbodig zijn, maar dan moet men later ook niet over de kwaliteit van het verkregene klagen.

332. Stille ernstige contemplatie is de voornaamste voorwaarde voor elke serieuze bijeenkomst. Men zal wel inzien, dat een te groot aantal aanwezigen, een van de grootste oorzaken van gebrek aan overeenstemming moet zijn. Het is onmogelijk hiervoor een bepaald getal aan te geven en men zal begrijpen dat honderd mensen die ernstig en in stille overdenking zijn en aandachtig luisteren, zich in gunstiger toestand zullen bevinden dan tien anderen die verstrooid van gedachten of luidruchtig zijn. Maar het is even duidelijk dat hoe groter het getal is, des te moeilijker de vereiste voorwaarden te vervullen zijn. De ondervinding leert trouwens dat de kleine intieme kringen, om de door ons opgegeven redenen altijd gunstiger voor het verkrijgen van mooie mededelingen zijn.

333. Er blijft nog een ander punt over, dat van niet minder belang is, namelijk de regelmatigheid van de bijeenkomsten. Bij allen komen er Geesten, die men vaste bezoekers zou kunnen noemen, en hieronder verstaan wij niet die Geesten die overal komen, en zich overal inmengen, maar degenen die hetzij beschermende Geesten of de zodanige zijn, tot welke men gebruikelijk vragen richt. Men moet niet denken dat de Geesten geen andere bezigheid hebben, dan ons aan te horen. Zij hebben hun eigen werkkring en bovendien kunnen zij in zodanige ongunstige omstandigheden verkeren, dat men daardoor belet wordt hen in te roepen. Als de bijeenkomsten op vaste dagen en uren plaats vinden, schikken zij zich daarnaar en blijven dan zelden weg. Er zijn er zelfs die de stiptheid overdrijven, het slecht opnemen als de bepaalde tijd een kwartier overschreden wordt, en indien zij zelfs de tijd voor een onderhoud bepalen, zal men hen tevergeefs enige minuten over die tijd inroepen. Laten wij echter hierbij voegen, dat hoewel alle Geesten van orde en regelmaat houden, de wezenlijk verhevene, in dit opzicht niet zo overdreven stipt zijn. Een overdreven stiptheid eisen, is zoals alles wat kleingeestig is, een bewijs van minderheid. Zij kunnen natuurlijk buiten de daartoe bestemde uren ook wel komen en doen dit ook gaarne als het nuttig kan zijn, maar niets is schadelijker voor goede mededelingen, dan Geesten onbedachtzaam, telkens als men dit in het hoofd krijgt, en vooral zonder doel, in te roepen. Aangezien zij niet genoodzaakt zijn onze luimen in te willigen, zou het mogelijk kunnen zijn, dat zij er zich niet aan zouden storen en het is dan vooral dat anderen, die in hun plaats treden en hun naam aannemen, kunnen komen.

Over de feitelijke bijeenkomsten

334. Alles wat wij ten opzichte van de bijeenkomsten in het algemeen gezegd hebben, is ook van toepassing op de georganiseerde verenigingen. Deze hebben echter nog met bijzondere bezwaren te kampen, die veroorzaakte worden door de band zelf, die de leden onderling verbindt. Men heeft ons dikwijls over hun samenstelling geraadpleegd en wij zullen de door ons gegeven raad, hier in weinig woorden samenvatten. Het spiritisme dat nog maar net ontstaan is, wordt nog door de eigen aanhangers te verschillend beoordeeld en gewaardeerd, om een sterke band tussen de leden van wat men een

associatie noemt, zou kunnen vormen. Die band kan alleen bestaan tussen hen die er de zedelijke strekking van inzien, begrijpen, en op zichzelf toepassen. Tussen degenen die in het spiritisme niets anders dan meer of minder bezienswaardige feiten zien, kan er geen ernstige band bestaan. Doordat feiten boven beginselen gesteld worden, kan een eenvoudig verschil in de wijze van beschouwing hen onderling verdelen. Dit is niet het geval met de eerstgenoemde, want ten opzichte van het zedenkundige vraagstuk kunnen er geen twee wijzen van beschouwing bestaan, ook is het opmerkelijk, dat overal waar deze elkaar ontmoeten een wederzijds vertrouwen hen tot elkaar trekt. De welwillendheid tegenover elkaar die onder hen heerst verbant alle scepsis en iedere dwang die door lichtgeraaktheid, door de door de minste tegenspraak gekrenkte hoogmoed, en door de baatzucht die alles in verband met zichzelf beschouwt, veroorzaakt worden. Een vereniging waarin een dergelijk gevoel onverdeeld heerst, waar men zich verenigt met het doel om uit de lessen van de Geesten onderwijs te putten, en die men niet houdt in de hoop om het een of ander min of meer merkwaardig feit te zien of om zijn gevoel door te drijven, wij herhalen het, zodanige vereniging zou niet alleen levensvatbaarheid bezitten, maar ook onontbindbaar zijn. De moeilijkheid die men daarbij in aanmerking moet nemen, om met het oog daarop, talrijke homogene elementen samen te brengen, noopt ons hierbij te voegen, dat het voor de spiritistische bijeenkomsten, beter is in het belang van de studie en het succes van de zaak zelf, te trachten zich in vele kleine kringen te verdelen, dan zich in groten getale te verenigen. Als deze kringen met elkaar corresponderen, elkaar bezoeken en elkaar onderling hun opmerkingen mededelen, kunnen de kern vormen van het grote spiritistische gezin, waar omheen ooit alle meningen zich zullen scharen, en die door dezelfde band van broederschap, door christelijke liefde bezegeld, alle mensen zal verenigen.

335. Wij hebben gezien wat het belang van de overeenstemming van gevoelens is, om goede resultaten te behalen; deze eenstemmigheid is natuurlijk naar mate het getal van de aanwezigen groter is, des te moeilijker te verkrijgen. In kleine bijeenkomsten kent men elkaar beter, is men meer zeker van de elementen die men er toegang verleent, verkrijgt er gemakkelijker stilte en innige overpeinzing, en alles gebeurt er als in de schoot van het gezin. Door het verschil in de bestanddelen

waaruit een grote vereniging bestaat, wordt intimiteit belet, bovendien vereist een dergelijke vereniging bijzondere lokalen, geldelijke hulpmiddelen en een administratief beheer dat voor kleine bijeenkomsten onnodig is. Het uiteenlopende van de karakters, denkbeelden en meningen doet zich meer gelden, en geeft de wargeesten meer gelegenheid om tweedracht te zaaien. Hoe talrijker de vergadering is, des te moeilijker is het om iedereen tevreden te stellen. Iedereen verlangt dat de werkzaamheden volgens zijn inzichten geregeld worden, dat men zich het meest met de onderwerpen die hem belang inboezemen, zal bezig houden; sommigen geloven dat de titel van lid van de vereniging hen het recht geeft, hun zienswijze aan anderen op te dringen. Dit veroorzaakt onzekerheid, weifeling en is een oorzaak van narigheid die vroeg of laat verdeeldheid en uiteindelijk ontbinding teweegbrengt, hetwelk het lot van alle verenigingen is, wat ook haar doel moge zijn.

De kleine kringen staan niet aan dezelfde wisselvalligheden bloot; de val van een grote vereniging zou een schijnbare nederlaag voor de zaak van het spiritisme zijn, en zelfs vijanden zouden niet nalaten er hoog van op te geven. De opheffing van een kleine vereniging gaat onopgemerkt voorbij en bovendien voor een die uit elkaar gaat, verrijzen er twintig anderen in de plaats; en twintig kringen van vijftien tot twintig mensen zullen meer verkrijgen en zullen meer voor de verspreiding van de leer doen, dan een vereniging van drie of vierhonderd leden. Men zal waarschijnlijk zeggen, dat de leden van een vereniging die zo zouden handelen als wij zoeven gezegd hebben, geen ware spiritisten zijn, daar de eerste plicht die de leer oplegt, liefde en welwillendheid is. Dit is zeer juist, en zij die zo doen zijn meer spiritisten in naam dan in de daad; zij behoren bepaald niet tot de derde categorie (zie nr. 28). Maar wie zegt u dat het in het geheel wel spiritisten zijn? Hier doet zich een punt ter overweging op, dat niet onbelangrijk is.

336. Laten wij niet vergeten dat het spiritisme vijanden heeft, die er belang bij hebben het tegen te werken, en die zijn vooruitgang met lede ogen aanzien. De gevaarlijkste zijn niet degenen die het openlijk aanvallen, maar wel degenen die dit in het geheim doen, deze strelen het met de een en verscheuren het met de andere hand. Deze boosaardige wezens sluipen overal binnen waar zij hopen kwaad te kunnen stichten; zij weten dat eendracht, macht is, en trachten daarom

die te vernietigen door de fakkel van de tweedracht te zwaaien. Wie kan dus zeggen of degenen die in de bijeenkomsten tweedracht zaaien, geen aanhitters zijn, die belang bij wanorde hebben? Zeker is het, dat het geen ware noch goede spiritisten zijn. Zij kunnen nooit goed, maar wel veel kwaad doen. Men zal inzien dat zij veel gemakkelijker in talrijke gezelschappen binnensluipen dan in kleine bijeenkomsten, waar allen elkaar kennen; door sluwe geheime listen, die in het begin onopgemerkt blijven, zaaien zij twijfel, wantrouwen en afkeer van elkaar. Onder het masker van een huichelende belangstelling in de zaak, vitten zij op alles, vormen geheime samenspanningen en intriges waardoor weldra de eendracht in de groep verstoord wordt: dit is hun doel. Bij deze mensen een beroep op de gevoelens van liefde en broederschap doen, is tot moedwillige dove oren spreken, want het is juist hun doel die gevoelens, die het grootste struikelblok voor hun geheime aanslagen zijn, te vernietigen. Deze staat van zaken die bij elke vereniging betreurenswaardig is, is dit dubbel bij de spiritistische, omdat, al moge daardoor geen breuk ontstaan, het toch de aandacht op een wijze bezighoudt, die met innige contemplatie en aandachtigheid onverenigbaar is.

337. Indien de bijeenkomst op een slechte weg is, zal men zeggen, hebben dan verstandige en goedgezinde mensen geen recht om dit af te keuren en moeten zij het kwaad zonder iets te zeggen, voort laten gaan, ja zelfs dit door hun stilzwijgen goedkeuren? Dat is zeer zeker hun recht en zelfs hun plicht; maar indien hun bedoelingen wezenlijk goed zijn, moeten zij hun gevoel op betamelijke en welwillende wijze openlijk te kennen geven, en niet in het geheim. Indien hun raadgeving niet opgevolgd wordt, verlaten zij de vereniging, want men kan moeilijk aannemen dat degene, die geen bijoogmerken heeft, in een vereniging zou willen blijven, waarin dingen gebeuren waarmee hij zich niet kan verenigen. Men kan dus als beginsel aannemen, dat, een ieder die in een spiritistische vereniging hetzij heimelijk of openlijk, door welk middel ook tot wanorde of verdeeldheid aanleiding geeft, een stoker of minstens een slecht spiritist is, waarvan men zich niet te spoedig kan ontslaan. Hierin wordt men echter dikwijls door de verplichtingen die voor alle leden verbindend zijn, belet; daarom is het goed om geen onverbreekbare verbintenissen aan te gaan; brave mensen achten zich altijd genoeg verbonden; kwaadgezinde zijn het altijd te veel.

338. Buiten en behalve de algemeen als kwaadwillig bekendstaande personen, die in de bijeenkomsten weten binnen te sluipen, zijn er nog anderen, in wier karakter het ligt overal waar zij komen stoornis te veroorzaken: men kan dus omtrent de nieuwe elementen die men opneemt, niet te voorzichtig wezen. In dit geval zijn de onwetenden omtrent de zaak, alsook degenen die niet geloven, niet de ergste: overtuiging wordt eerst door ervaring verkregen, en er zijn mensen bij wie het verlangen ingelicht te worden, ernst is. Degenen waarvoor men vooral op moet letten, zijn: de mensen met vooraf vastgestelde stelsels, de doordrijvende ongelovigen, die alles, zelfs hetgeen zij zien, in twijfel trekken; de hoogmoedigen, die vermenen uitsluitend in het bezit van de aangeboren wijsheid te zijn, overal hun zienswijze willen opdringen, en al degenen die niet denken zoals zij, met minachting beschouwen. Laat u, door hun voorgewende zucht tot onderzoek niet inpalmen; meer dan één zou zeer teleurgesteld zijn, indien hij genooddaakt werd, te erkennen, zich vergist te hebben. Past u vooral op voor die vervelende veelpratere, die altijd het laatste woord willen hebben, en voor die die alléén in tegenspraak genoegen vinden. Beiden doen - zonder enig nut voor henzelf - u uw tijd verliezen. Geesten houden niet van nutteloze woorden.

339. Daar het zo nodig is elke oorzaak van storing en afleiding te voorkomen, moet men bij de oprichting van een spiritistische vereniging vooral de aandacht vestigen op het bedenken van geschikte maatregelen, waardoor de stichters van wanorde de middelen daartoe ontnomen worden, en waardoor men hen gemakkelijk kan verwijderen. Kleine bijeenkomsten hebben niets dan een zeer eenvoudig disciplinair reglement tot regeling van de seances nodig, regelmatig erkende verenigingen een meer volledige organisatie: de beste zal er een zijn, waarvan het raderwerk het minst omslachtig is; beide soorten kunnen datgene wat voor hen toepasselijk is of wat zij nodig zullen oordelen, overnemen uit het reglement van de Parijse Vereniging voor Spiritistische Studies dat wij hierna zullen mededelen.

340. Alle verenigingen hetzij groot of klein, en alle bijeenkomsten, hoe belangrijk die ook zijn mogen, hebben nog met een ander bezwaar te kampen. De aanstichters van wanorde bevinden zich niet alleen in de boezem van de vereniging zelf, maar ook in de onzichtbare wereld. Evenals er beschermende Geesten voor verenigingen, steden en volken

bestaan, zijn er ook kwaadwillige Geesten die zich zowel aan kringen als aan individuen hechten. Eerst richten zij hun aanval tegen de zwakste, de meest genaakbare, waarvan zij werktuigen trachten te maken, en een voor een, in hun netten zoeken te verwarren. Want hun kwaadaardige vreugde vermeerdert naarmate het getal van degenen die zij onder hun juk brengen groter wordt. Telkens dus, als in een kring iemand zich laat inpalmen, moet men bij zichzelf zeggen, dat er zich een vijand in het kamp, een wolf in de schaapskooi bevindt, en dat men op zijn hoede moet zijn, want het is meer dan waarschijnlijk dat hij zijn aanval zal herhalen. Ontneemt men hem niet de moed door een krachtige tegenstand, dan wordt de beheersing een aanstekelijke ziekte, die zich bij mediums door storing in hun mediumschap, en bij anderen door vijandige gezindheid, ontarding van de zedelijkheidszin en versterking van de eendracht openbaart. Daar liefde het beste tegengif tegen dat venijn is, trachten zij de liefde te verstikken. Men moet dus niet met het geneesmiddel wachten totdat de kwaal ongeneeslijk geworden is: men moet zelfs de eerste verschijnselen niet afwachten maar vooral zijn best doen die te voorkomen. Daartoe bestaan twee krachtige middelen, indien zij wel goed aangewend worden: met hart en ziel bidden, en het kleinste teken dat de aanwezigheid van een bedrieglijke Geest verradt, nauwkeurig achterhalen. Door het eerste trekt men de goede Geesten tot zich die alleen diegenen met ijver bijstaan, die zelf door hun vertrouwen op God hiertoe met hen medewerken; door het andere bewijst men de kwade geesten dat zij met mensen te doen hebben, die helderziend en verstandig genoeg zijn om zich niet te laten bedriegen. Indien een van de leden onder de invloed van een beheersing mocht geraken, moeten alle pogingen in het werk gesteld worden om hem bij de ontdekking van het eerste teken, de ogen te openen, uit vrees dat het kwaad erger wordt, en te einde bij hem de overtuiging dat hij zich zichzelf bedrogen heeft, en de wil om met degenen die hem verlossen willen, mee te werken, te doen ontstaan.

341. De invloed van de omgeving is een gevolg van de aard van de Geesten en van de wijze waarop zij op de levende wezens inwerken; naar die invloed kan iedereen zelf de conclusie trekken welke voorwaarden het gunstigste voor een vereniging zijn die ernaar verlangt zich de sympathie van de goede Geesten te verzekeren, en door afwering van slechte Geesten, niets dan goede mededelingen te

verkrijgen. Die voorwaarden zijn geheel van de zedelijke aanleg van de aanzittenden afhankelijk, en kunnen in de volgende punten samengevat worden:

- Volkomen overeenstemming in bedoeling en gevoel;
- Welwillendheid tussen de leden, ten opzichte van elkaar;
- Verloochening van elk met de christelijke liefde strijdig gevoel;

Exclusief verlangen om door het onderwijs van de goede Geesten zich te bekwamen, beter te worden, en hun raadgevingen op te volgen. Iedereen die overtuigd is dat de verheven Geesten, zich manifesteren met het doel om ons vorderingen te doen maken, en niet om ons te vermaken, zal inzien, dat hij zich van mensen moet afzonderen, die zonder er enig nut uit te trekken zich daartoe beperken, hun stijl te bewonderen, en het aantrekkelijke van de seances alleen afmeten naar het meer of minder merkwaardige, dat zij hen al naar hun bijzondere smaak, aanbieden;

- Uitsluiting van vragen over alles wat alléén bevrediging van de nieuwsgierigheid ten doel heeft;
- Ernstige overpeinzing en eerbiedige stilte gedurende het onderhoud met de Geesten;
- Eenstemmigheid in de gedachten van de aanwezigen bij de oproepingen die men tot de Geesten richt;
- Samenwerking van de bijeengekomen mediums, met wering van elk gevoel van hoogmoed, eigenliefde of meerderheid boven anderen, door enig en alleen de wens te koesteren nuttig te zijn.

Zijn deze voorwaarden nu zo moeilijk te vervullen dat zij niet te bereiken zijn? Wij geloven het niet en hopen veeleer dat de wezenlijk ernstige bijeenkomsten zoals er reeds op verschillende plaatsen bestaan, in getal zullen toenemen. Wij aarzelen bovendien niet te zeggen dat dan aan deze het spiritisme zijn grootste uitbreiding te danken zal hebben; zij zullen, door eerlijke en oprechte mensen met elkaar te verenigen, aan de kritiek het stilzwijgen opleggen, en hoe zuiverder haar bedoelingen zijn, des te meer zullen zij, zelfs door hun tegenstanders, geëerbiedigd

worden. Als spotzucht het goede aanvalt, zal zij niet meer lachen: zij maakt zichzelf verachtelijk. Het is bij bijeenkomsten van dien aard, dat uit de aard van de zaak een echte vriendschappelijke band en een onderlinge solidariteit geboren worden, wat bij zal dragen tot de algemene vooruitgang van de leer.

342. Men zou zich vergissen indien men geloofde dat de bijeenkomsten waarbij men zich in het bijzonder op fysische manifestaties toelegt, van die broederlijke samenwerking uitgesloten zijn, en dat zij elke ernstige gedachte buiten sluiten. Al worden er bij deze zulke strenge voorwaarden niet geëist dan woont men ze toch niet straffeloos op lichtzinnige wijze bij; en men vergist zich ook als men denkt, dat de medewerking van de aanwezigen geheel zonder invloed blijft. Het bewijs van het tegendeel vindt men in het feit, dat dergelijke manifestaties dikwijls in bepaalde omgevingen niet plaats kunnen vinden, zelfs wanneer sterke mediums die trachten teweeg te brengen. Er bestaan dus ook bij deze bijeenkomsten tegenwerkende invloeden, deze kunnen in niets anders bestaan dan in de uiteenlopende of vijandige gevoelens, waardoor de pogingen van de Geesten verlamd worden. De fysische manifestaties hebben, zoals wij reeds opgemerkt hebben, een groot nut; zij leveren een ruim veld van observatie voor de onderzoeker op, want het is een gehele reeks van ongewone verschijnselen die zich voor zijn ogen ontrolt, en waarvan de gevolgen onvoorspelbaar zijn. Een bijeenkomst kan er zich dus wel tot een ernstig doel mee bezig houden, maar zij kan haar doel, hetzij studie, hetzij middel tot overtuiging niet bereiken, indien zij niet de daartoe vereiste voorwaarden bezit. De eerste daarvan is niet het geloof van de aanwezigen, maar hun verlangen om ingelicht te worden en wel zonder enige nevenbedoeling, zonder vooraf opgevat voornemen om alles, ja zelfs, wat zo klaar als een klontje is, te verwerpen; de tweede is de beperking van het ledental om daardoor de vermenging van heterogene bestanddelen te voorkomen. Ofschoon de fysische manifestaties in het algemeen door de minst ontwikkelde Geesten worden voortgebracht, geschieden zij toch met een voorzienig doel en de goede Geesten begunstigen ze telkens als er iets nuttigs uit kan voortvloeien.

Onderwerpen tot studie

343. Als men zijn bloedverwanten, vrienden en enkele beroemde mannen heeft ingeroepen, om hun gevoelens van gene zijde van het graf, met die welke zij bij hun leven aankleefden, te vergelijken, weet men dikwijls niet op welke wijze het onderhoud zonder in algemeenheden en futiliteiten te vervallen, voort te zetten. Bovendien verkeren vele mensen in het denkbeeld dat Het Boek der Geesten de serie van zedelijke en wijsgerige vragen heeft uitgeput, dit is een misvatting; het kan daarom nuttig zijn, de bron aan te wijzen waaruit men als het ware onbepert, onderwerpen tot studie kan putten.

344. Als de inroeping van beroemde mannen, van verheven Geesten, door het onderwijs dat zij ons geven, hoogst nuttig is, zo is die van alledaagse Geesten, dat echter niet minder, niettegenstaande deze niet in staat zijn vragen van grote betekenis op te lossen. Door hun minderheid schilderen zij zichzelf af, en hoe geringer de afstand is, die hen van ons scheidt, des te meer vinden wij er overeenkomst met onze eigen toestand in, daargelaten nog dat zij ons dikwijls karaktertrekken tonen die voor ons van het hoogste belang zijn, zoals wij dit eerder in nr. 281, waar wij over het nut van de bijzondere oproepingen spraken, aangetoond hebben. Het is dus een onuitputtelijke bron voor onderzoek, zelfs als men alleen die mensen neemt, waarvan het leven hier beneden enkele bijzonderheden ten opzichte van hun dood, ouderdom, goede of slechte hoedanigheden, gelukkige of ongelukkige toestand op aarde, gewoonten, verstandelijke ontwikkeling, enzovoorts heeft opgeleverd.

Met de verheven Geesten strekt zich de grens van onze studie verder uit. Behalve de psychologische vragen die een grens hebben, kan men hen talrijke zedenkundige problemen, die zich tot in het oneindige over alle toestanden van het leven uitstrekken, vragen over de beste handelwijze die men onder bepaalde omstandigheden te volgen heeft, over wederzijdse plichten, enzovoorts ter oplossing en beantwoording voorleggen. De waarde van het onderwijs dat men over enig hetzij zedenkundig, geschiedkundig, wijsgerig of wetenschappelijk onderwerp ontvangt, is geheel afhankelijk van de toestand van de geest die men ondervraagt; het is aan ons dit te beoordelen.

345. Buiten en behalve de eigenlijk gezegde oproepingen, leveren de mededelingen die uit eigen beweging gedaan worden, ook tot in het oneindige stof tot lering op. Men moet dan afwachten welk onderwerp het de Geesten behagen zal te behandelen. Verscheidene mediums kunnen in dat geval gelijktijdig werken. Soms kan men dit aan een bepaalde Geest verzoeken, doch gewoonlijk wacht men degenen af die zich daartoe geneigd tonen, en soms doen er zich dan, en dikwijls op geheel onvoorziene wijze, op. Vervolgens kunnen deze mededelingen wederom tot het doen van vele vragen aanleiding geven, waarvan het onderwerp dus voor de hand ligt. Zij moeten met zorg beoordeeld en verklaard worden, teneinde elk denkbeeld dat zij bevatten te kunnen opmerken, en te kunnen beoordelen of zij de stempel van de waarheid dragen. Dit onderzoek, met strengheid gedaan, levert zoals wij reeds gezegd hebben, de beste waarborg tegen de inmenging van bedrieglijke Geesten. Om die reden - en ook in het belang van het onderwijs voor allen - zal men ook kennis kunnen nemen van mededelingen, die buiten de vereniging verkregen worden. Men ziet dat men op die wijze een onuitputtelijke bron van hoogst serieuze en leerzame onderwerpen tot zijn beschikking heeft.

346. De werkzaamheden voor iedere seance kunnen als volgt geregeld worden:

- 1) Voorlezing van de spiritistische mededelingen, die in de vorige seance verkregen en in het net overgeschreven zijn.
- 2) Verschillende mededelingen. — Briefwisseling. — Voorlezing van buiten de bijeenkomsten verkregen mededelingen — Mededeling van voor het spiritisme belangrijke feiten.
- 3) Werkzaamheden tot studie. Mededelingen die uit eigen beweging door de Geesten gedaan worden. — Het stellen van verschillende vragen en zedelijke vraagstukken ter beantwoording en oplossing, aan de Geesten. — Oproepingen.
- 4) Bespreking. Kritisch en ontledend onderzoek van de verschillende mededelingen. — Bespreking van de verschillende punten van de spiritistische wetenschap.

347. De groepen in wording worden door gebrek aan mediums dikwijls in hun werk belemmerd. De mediums zijn ontegenzeggelijk een van de

voornaamste elementen, maar niet het meest onontbeerlijke voor de spiritistische bijeenkomsten, en men zou verkeerd doen, te geloven dat men, als ze er niet zijn, niets zou kunnen utruchten. Het is waar dat degenen die tot niets anders bij elkaar komen, dan om proeven te nemen, zonder mediums, evenmin iets kunnen utruchten, als muzikanten zonder muziekinstrumenten, maar degenen die het verlangen koesteren het spiritisme ernstig te bestuderen, vinden duizenden onderwerpen ter bespreking waarmee zij zich bezig kunnen houden, welke even nuttig en leerzaam zijn als hetgeen zij door mediums zouden kunnen voortbrengen. Bovendien kunnen de bijeenkomsten, die wel in het bezit van mediums zijn, door toevallige omstandigheden daarvan beroofd worden, en het zou te betreuren zijn, als zij in zulk een geval dachten, dat er voor hen niets beters te doen bleef dan uit elkaar te gaan. De Geesten zelf kunnen hen nu en dan in die toestand plaatsen, teneinde hen te leren ze te missen. Wij gaan verder en zeggen, dat het om uit hun onderwijs nut te trekken, nodig is een zekere tijd te besteden om er over na te denken. Wetenschappelijke verenigingen hebben niet altijd de werktuigen die ter waarneming dienen voor zich staan, en toch ontbreekt het hen niet aan onderwerpen ter bespreking. Bij gemis aan dichters of redenaars bij letterkundige verenigingen, leest en bespreekt men de werken van oudere en nieuwere schrijvers; in de godsdienstige bijeenkomsten overdenkt en legt men de gewijde schriften uit; hetzelfde moeten de spiritistische verenigingen doen, en zij zouden door het houden van bijeenkomsten waarin alles wat op het spiritisme, hetzij voor of tegen betrekking heeft, gelezen en besproken wordt, veel nut voor hun ontwikkeling trekken. Bij deze bespreking, waarin een ieder het resultaat van zijn overdenkingen ten beste geeft, schieten lichtstralen uit, die bij een individuele lezing, onopgemerkt voorbijgaan. Behalve de speciale geschriften, heeft men nog de dagbladen gevuld met feiten, verhalen, gebeurtenissen, voorbeelden van deugd of ondeugd, waaruit ernstige zedenkundige vragen voortvloeien, die alleen door het spiritisme verklaard kunnen worden, en ook dit is een middel waardoor men bewijzen kan dat het op alle delen van de maatschappij betrekking heeft. Het is zeker dat een spiritistische vereniging, die, door zich de nodige bouwstoffen aan te schaffen, haar arbeid in die zij regelde, geen tijd genoeg zou hebben om zich met de directe mededelingen van de Geesten bezig te kunnen houden; daarom geven wij dit punt ter

overweging aan wezenlijk ernstige bijeenkomsten, aan die bijeenkomsten waar men meer het te ontvangen onderwijs dan het zoeken van een tijdverdrijf ter harte neemt. (Zie nr. 207 in het hoofdstuk over de Vorming van de Mediums.)

Rivaliteit tussen Verenigingen

348. De bijeenkomsten die zich uitsluitend met intelligente mededelingen bezig houden, en die zich aan de bestudering van de fysieke manifestaties wijden, hebben ieder hun eigen missie te vervullen. Geen van beide zou in de geest van het ware spiritisme handelen als zij elkaar met lede ogen aanzagen, en degene die op de ander de eerste steen zou werpen, zou alleen daardoor al de slechte invloed waardoor zij beheerst wordt bewijzen. Allen moeten, ofschoon op verschillende wijze, tot het gemeenschappelijke doel, het zoeken en het verspreiden van de waarheid, meewerken, hun rivaliteit die niet anders dan het gevolg van een overprikkelde eerezucht is, zou door de bestrijders wapenen in handen te geven, aan de zaak niets dan afbreuk doen.

349. Deze laatste opmerkingen zijn ook toepasselijk op alle kringen bij welke over enige punten van de leer verschil bestaat. Zoals in het hoofdstuk over de tegenstrijdigheden gezegd is, hebben deze verschillen meestal alleen op bijzaken, dikwijls alleen op enkele woorden betrekking. Het zou dus kleingeestig zijn, afstand van elkaar te nemen, omdat men niet over alles in hetzelfde gevoel deelt. Nog erger zou het wezen, als de verschillende kringen of verenigingen van dezelfde stad jaloers op elkaar waren. Men kan rivaliteit begrijpen tussen mensen, die tegen elkaar concurreren, en elkaar stoffelijk nadeel kunnen berokkenen, maar daar waar geen winstbejag bestaat, is rivaliteit niets dan een kleingeestige wedstrijd van de eigenliefde. Aangezien er tenslotte geen vereniging bestaat waarin alle volgelingen van het spiritisme opgenomen kunnen worden, moeten zij die met een oprechte begeerte om de waarheid te verspreiden bezielde zijn, en van wie het doel uitsluitend zedelijk is, met blijdschap het aantal verenigingen zien toenemen, en indien er tussen hen wedstrijd bestaat, moet het daarin zijn, wie van hen het meeste goed zal doen. Degene die zich aanmatigen in het uitsluitend bezit van de waarheid te zijn, moeten dit bewijzen door als motto: Liefde en barmhartigheid in hun banier

voeren, want dit is de zinspreuk van elk goed spiritist. Willen zij de verhevenheid van de Geesten die hen bijstaan bevorderen? Laten zij dit dan bewijzen door het verhevene van het onderwijs dat zij ontvangen, en door de toepassing er van op zichzelf: dat is het onfeilbare teken waaraan men degenen die de goede weg bewandelen, herkennen zal. Sommige meer aanmatigende dan logisch redenerende Geesten, trachten soms, met behulp van verhevene namen die zij aannemen, zonderlinge en onmogelijke stelsels ingang te doen vinden. Het gezond verstand spreekt spoedig het vonnis over die utopieën uit, maar in die tussentijd kunnen zij twijfel en onzekerheid onder de volgelingen doen ontstaan; dit is dikwijls de oorzaak van tijdelijke onenigheid. Behalve de middelen om ze te kunnen beoordelen, die wij aangewezen hebben, is er nog een ander kenmerk dat de maatstaf van haar waarde aangeeft, namelijk het aantal van de aanhangers die zij vinden. De rede zegt ons dat het stelsel dat de meesten weerklank bij de massa vindt, nader bij de waarheid moet zijn, dan dat wat door de meerderheid verworpen wordt en zijn gelederen verlaten ziet. Wees ook verzekerd dat als Geesten weigeren hun leerstellingen te bespreken, zij er de zwakheid van inzien.

350. Indien, zoals voorspeld is, het spiritisme de hervorming van de mensheid teweeg moet brengen, dan kan dit niet anders geschieden dan door de verbetering van de massa, hetgeen niet anders dan tragsgewijs door verbetering van de individuen zal plaatsvinden. Welk nut heeft het, aan het bestaan van de Geesten te geloven, als dit geloof ons niet beter welwillender en toegeeflijker ten opzichte van onze naaste, nederiger en geduldiger bij tegenspoed maakt? Welk nut heeft het voor de gierigaard spiritist te zijn, als hij altijd gierig blijft; voor de hovaardige, als hij altijd met zich zelf ingenomen blijft, voor de afgunstige als hij altijd afgunstig blijft? Alle mensen zouden dus aan de manifestaties kunnen geloven en de mensheid toch op dezelfde hoogte kunnen blijven; maar zodanig is Gods beschikking niet. De pogingen van alle spiritistische verenigingen moeten strekken om het doel van de Voorzienigheid te bereiken, door allen, die dezelfde gevoelens toegedaan zijn, rondom zich te scharen. Dan zal er tussen hen eendracht, sympathie, broederschap bestaan, en niet een ijdele en kinderachtige rivaliteit uit eigenliefde, die toch meer in woorden dan in daden bestaat; dan zullen zij sterk en machtig zijn, omdat hun streven op een onwrikbare grondslag: het goede voor allen, gevestigd is; dan

zullen zij geëerbiedigd worden en de dwaze spotzucht het stilzwijgen opleggen omdat zij in de naam van de evangelische zedenleer, die door allen geëerbiedigd wordt, spreken.

Dat is de weg die wij getracht hebben het spiritisme te doen bewandelen. De vlag die wij hoog in top voeren is die van het christelijke en humane spiritisme, waaronder wij ons gelukkig voelen reeds zovelen op alle punten van de aarde geschaard te zien, omdat zij geloven dat daarin hun plechtanker, de waarborg voor de openbare orde, het voorteken van het begin van een nieuw tijdperk van het mensheid gelegen is. Wij nodigen alle spiritistische verenigingen uit, aan dit grote werk mee te doen; laat hen van het ene einde van de wereld tot het andere, elkaar de hand reiken en zij zullen het kwaad aan onverbreekbare ketenen vast kluisteren.

DERTIGSTE HOOFDSTUK

Reglement van de Parijse Vereniging voor Spiritistische Studies. (Société Parisienne des Etudes Spirites)

Opgericht op 1 april 1858.

Na kennisname door Z. E. de Minister van Binnenlandse Zaken en Algemene Veiligheid, toegelaten bij Besluit van de Prefect van Politie op 13 april 1858.

Nota. Hoewel dit reglement de vrucht van verkregen ervaring is, geven wij het niet als een absolute wet, maar alleen tot gemak van groepen in wording die mochten verlangen zich te vestigen; zij kunnen er die voorschriften welke zij nuttig en op hun omstandigheden toepasselijk achten uit overnemen. Hoe eenvoudig het ook zijn moge, kan het nog vereenvoudigd worden, als het dienen moet voor groepen, die niet als zodanig erkend dienen te worden, maar simpelweg intieme bijeenkomsten beogen, voor welke slechts enige voorschriften voor de goede orde en maatregelen van voorzichtigheid en regelmaat bij de arbeid, vastgesteld hoeven te worden.

HOOFDSTUK I

Doel en samenstelling van de vereniging

Art. 1. — De vereniging heeft de beoefening van alle verschijnselen die met de spiritistische manifestaties in verband staan, en hun toepassing op de zedenatuur- geschiedkundige en psychologische wetenschap ten doel. De behandeling van staatkundige, godsdienstige en staathuishoudkundige geschillen is verboden. Zij draagt de naam van: Parijse vereniging voor Spiritistische Studies. (Société parisienne des etudes spirites.)

Art. 2. — De vereniging bestaat uit werkelijke leden, vrije deelgenoten en corresponderende leden.

Zij kan de titel van honorair lid aan zodanige personen in Frankrijk of in het buitenland schenken, die haar door hun stand in de maatschappij, of door hun werk aanmerkelijke diensten kunnen bewijzen. De honoraire leden zijn jaarlijks aan een herbenoeming onderworpen.

Art. 3. — De vereniging laat niemand toe dan hen: die zich met de beginselen en het doel van haar arbeid kunnen verenigen; en degenen die reeds in de grondbeginselen van de spiritistische wetenschap ingewijd zijn, of ernstig verlangen ingewijd te worden. Dientengevolge sluit zij een ieder uit, die, hetzij door een geest van vijandschap en systematische bestrijding, of door ieder andere oorzaak de zaden van onrust in de boezem van de bijeenkomsten zou kunnen strooien en op die wijze door vruchteloze redetwisten, tijd verloren doen gaan. Alle leden zijn elkaar onderling, welwillendheid en goede behandeling verschuldigd; zij moeten bij alle gelegenheden, het algemene welzijn boven hun persoonlijk belang en hun eigenliefde stellen.

Art. 4. — Om als vrij lid toegelaten te worden, moet men daartoe een door twee werkelijke leden, die voor de goede bedoelingen van de aanvrager borg blijven, mede ondertekend, schriftelijk verzoek tot de voorzitter richten. Het verzoek moet in korte woorden vermelden: 1e. of de verzoeker reeds kennis van het spiritisme bezit; 2e. de graad van zijn overtuiging over de grondbeginselen van de wetenschap; 3e. het op zich nemen van de verplichting om zich in alles volgens het reglement te gedragen. De vraag wordt onderworpen aan het oordeel van het comité, dat, na onderzoek, naargelang daartoe aanleiding bestaat, tot toelating, uitstel of afwijzing besluit.

Uitstel van toelating moet stipt toegepast worden, bij iedere kandidaat die met de beginselen van de spiritistische leer geheel onbekend is, of zich niet met de beginselen van de vereniging kan verenigen. De vrije leden hebben het recht alle seances bij te wonen, en aan de werkzaamheden en de besprekingen welke oefening ten doel hebben, deel te nemen, doch hebben in geen geval stem in wat de zaken van de vereniging betreft. De vrije leden zijn slechts verbonden voor het jaar waarin zij aangenomen worden, en hun aanblijven in de vereniging moet bij het einde van dat jaar beslist worden.

Art. 5. — Om werkelijk lid te worden, moet men ten minste gedurende een jaar vrij lid geweest zijn, meer dan de helft van de seances bijgewoond hebben, en gedurende die tijd duidelijke bewijzen hebben gegeven: van instemming met de beginselen van de vereniging en van de wil om tegenover zijn medeleden, onder alle omstandigheden, naar de beginselen van liefde en spiritistische zedenkunde, te handelen.

De vrije leden die gedurende zes maanden geregeld de seances van de vereniging hebben bijgewoond, zullen, indien zij overigens aan alle andere voorwaarden voldoen, als werkelijke leden kunnen worden toegelaten.

De toelating wordt, met toestemming van de deelgenoot, ambtshalve door het comité voorgesteld, indien het daarenboven hierin door drie werkelijke leden ondersteund wordt. Indien daartoe aanleiding bestaat, wordt na het mondeling bericht van het comité gehoord te hebben, over de toelating bij geheime stemming beslist.

Alleen de werkelijke leden hebben een beslissende stem, en de bevoegdheid bij art. 25 toegestaan.

Art. 6. — Als de vereniging het nodig acht, zal zij het getal van de vrije leden en werkelijke leden kunnen beperken.

Art. 7. — Corresponderende leden zijn de zodanige, die niet in Parijs wonende, en met de vereniging in betrekking staan en haar nuttige bescheiden van haar studies toezenden. Zij kunnen op voordracht van een enkel werkelijk lid benoemd worden.

HOOFDSTUK II

Beheer

Art. 8. — De vereniging wordt beheerd door een Directeur-Voorzitter, bijgestaan door leden van het Bestuur en door een Comité.

Art. 9. — Het bestuur bestaat uit: 1 Voorzitter; 1 Vicevoorzitter; 1 Eerste secretaris; 2 tweede secretaris; 1 Penningmeester. Bovendien zullen er nog een of meer erevoorzitters benoemd kunnen worden.

Art. 10. — Aan de Directeur-Voorzitter is de behartiging van de belangen van de vereniging en van de spiritistische wetenschap opgedragen. Hij voert het algemeen beheer en het oppertoezicht over de administratie, en zorgt voor de bewaring van het archief.

De Voorzitter wordt voor drie jaren, de andere leden van het Bestuur worden voor één jaar benoemd, zij zijn telkens herkiesbaar.

Art. 11. Het comité bestaat uit de leden van het Bestuur en nog vijf andere werkelijke leden, die bij voorkeur uit de zodanige gekozen worden die een werkzaam aandeel in het werk van de vereniging genomen, of bewijzen van hun welwillende en verdraagzame geest gegeven hebben. Deze vijf leden worden evenals de leden van het bestuur, voor een jaar benoemd en zijn herkiesbaar. Het comité wordt van rechtswege door de Directeur-Voorzitter of bij ontstentenis van deze door de vicevoorzitter of een van de leden die daartoe aangewezen wordt, voorgezeten. Het comité is belast met het voorlopig onderzoek van alle zowel administratieve als andere vraagstukken en voorstellen, die aan de beslissing van de vereniging onderworpen moeten worden; het controleert de ontvangsten en uitgaven van de vereniging, en de verantwoording van de penningmeester; het machtigt deze tot het doen van de gewone uitgaven, en neemt alle besluiten die in het belang van de goede orde nodig geacht worden. Het onderzoekt verder het werk en de onderwerpen van studie die door de verschillende leden worden voorgesteld; brengt van zijn kant ook in gereedheid en bepaalt, in overeenstemming met de voorzitter, de orde van de seances. De voorzitter kan er zich tegen verzetten, dat het een of ander onderwerp behandeld of aan de orde gesteld wordt, doch is verplicht later hierover door de vereniging te doen beslissen. Het comité vergadert geregeld vóór de opening van iedere seance en bovendien telkens wanneer dit nodig is, om de lopende zaken te onderzoeken. Leden van het Bestuur en van het Comité die gedurende drie achtereenvolgende maanden, zonder daarvan kennis te geven afwezig blijven, worden beschouwd hun betrekking te hebben neergelegd, en worden er dan in hun plaats anderen benoemd.

Art. 12. De besluiten zowel van de vereniging als van het comité, worden met volstrekte meerderheid van stemmen van de aanwezig zijnde leden genomen; bij staking van stemmen, beslist de voorzitter. Het comité kan beraadslagen, indien er vier van zijn leden present zijn.

Geheime stemming heeft plaats als dit door vijf leden verlangd wordt.

Art. 13. Om de drie maanden worden er uit de werkelijke of vrije leden, zes leden gekozen, om de betrekking van commissarissen te vervullen. De commissarissen zijn met het handhaven van de goede orde in de vergaderingen belast, evenals met de controle over het verlenen van

toegang aan vreemdelingen, die zich daartoe aanmelden. Daartoe zullen de daartoe aangewezen leden met elkaar overleggen, om telkens een van hun bij de opening van de vergaderingen aanwezig te doen zijn.

Art. 14. Het maatschappelijk jaar begint per 1 april. De benoeming van het bestuur en van het comité geschiedt in de eerste vergadering van mei. De in functie zijnde leden blijven tot zo lang hun betrekkingen waarnemen.

Art. 15. Ter voldoening van de uitgaven van de vereniging wordt er een jaarlijkse contributie van 24 fr. van de werkelijke leden en van 20 fr. van de vrije leden geheven.

De werkelijke leden, betalen bovendien bij hun aanneming eenmalig en in een keer 10 fr.

De contributie voor het gehele lopende jaar wordt in eens voldaan. Leden die in de loop van het jaar benoemd worden, betalen gedurende dat jaar slechts de nog niet vervallen kwartalen, dat waarin hun aanneming plaats vindt meegerekend. Als man en vrouw als vrije leden of als werkelijke leden aangenomen worden, betalen zij samen slechts de anderhalve contributie. Om de zes maanden en wel op 1 april en 1 oktober doet de penningmeester verantwoording aan het comité van het gebruik van de gelden en van de stand van de kas.

Als de dagelijkse onkosten van lokaalhuur en andere noodzakelijke uitgaven afbetaald zijn, wordt, indien er een positief saldo overblijft, het gebruik daarvan door de vereniging aangewezen.

Art. 16. — Aan ieder vrij lid of werkend lid wordt bij zijn aanneming een toegangsbewijs waarop zijn titel vermeld staat, afgegeven. Dit bewijs wordt bij de penningmeester neergelegd, bij wie het nieuwe lid dit tegen voldoening van de contributie en van de entreegelden kan afhalen. Het nieuwe lid wordt pas nadat hij zijn bewijs ingelost heeft, tot de seances toegelaten. Mocht die betaling binnen een maand na zijn benoeming niet gedaan zijn, wordt aangenomen dat hij zijn ontslag genomen heeft. Ook zullen allen, die voor het einde van de eerste maand van het maatschappelijk jaar, hun contributie niet betaald hebben, na daartoe tevergeefs door de penningmeester te zijn aangemaand, als vervallen lid beschouwd worden.

HOOFDSTUK III

De Seances

Art. 17. De seances van de vereniging worden elke vrijdagavond om 8 uur gehouden, indien daarin, zo nodig, geen wijziging gemaakt wordt. De seances zijn bijzonder of algemeen; zij zijn nooit openbaar. Ieder die, onder welke naam ook, tot de vereniging behoort, moet bij het bijwonen van de vergadering telkens door ondertekening van een presentielijst van zijn aanwezigheid doen blijken.

Art. 18. Stilte en innige contemplatie wordt uitdrukkelijk op de seances, en vooral gedurende de oefeningen, geëist. Niemand voert het woord, zonder toestemming van de voorzitter.

Alle vragen aan de Geesten moeten door tussenkomst van de voorzitter gedaan worden, die naar omstandigheden weigeren kan die te stellen. Meer in het bijzonder worden vragen verboden die over futiliteiten en bijzondere belangen, alsmede uit nieuwsgierigheid of om de Geesten op de proef te stellen, gedaan worden, zo ook die met het oog op de studies die niet het algemene nut ten doel hebben.

Alle besprekingen, die aanleiding kunnen geven om van het bijzondere onderwerp, dat speciaal behandeld wordt tijdens een bijeenkomst, af te dwalen zijn insgelijks verboden.

Art. 19. Elk lid heeft het recht degene die bij de discussies de betamelijkheid uit het oog verliest, of op welke wijze hinderlijk is tijdens de vergaderingen, tot de orde te doen roepen. De tot de orde roeping wordt onmiddellijk in stemming gebracht en bij aanneming in de notulen opgenomen. Als de tot de orde roeping van hetzelfde lid, driemaal in een jaar plaatsvindt, heeft van rechtswege het ontslag van dat lid ten gevolge, wat ook zijn titel moge zijn.

Art. 20. Spiritistische mededelingen buiten de vereniging verkregen, mogen niet voorgelezen worden, dan nadat deze aan het oordeel van de voorzitter of van het comité onderworpen zijn, die er de voorlezing van kunnen toestaan of weigeren.

Een afschrift van elke buiten de vereniging verkregen mededeling waarvan de voorlezing toegestaan is, moet in het archief neergelegd worden. Alle mededelingen die op de seances verkregen worden, zijn het eigendom van de vereniging; de mediums die deze geschreven hebben, kunnen er afschrift van nemen.

Art. 21. De bijzondere seances zijn alleen toegankelijk voor de leden van de vereniging en worden op de 4e, 3e, en zo die er is op de 5e vrijdag van iedere maand gehouden. Op de bijzondere seances worden alle vragen behandeld, welke op de administratie betrekking hebben, alsmede die onderwerpen van studie, die meer stilte en overdenking vereisen, of die de vereniging nodig oordeelt grondig te moeten onderzoeken, alvorens ze in het bijzijn van vreemden te behandelen. Behalve de werkelijke leden en vrije leden hebben ook de corresponderende leden die tijdelijk te Parijs zijn, en de mediums die hun medewerking aan de vereniging verlenen, het recht de bijzondere seances bij te wonen. Geen aan de vereniging vreemde personen, worden op de bijzondere seances toegelaten, tenzij in buitengewone omstandigheden en met toestemming van de voorzitter.

Art. 22. De algemene seances worden op de 2e en 4e vrijdag van elke maand gehouden.

Op de algemene seances verleent de vereniging toegang aan vreemde toehoorders die deze tijdelijk, zonder lid te zijn, kunnen bijwonen. Zij kan dit verlof intrekken telkens als zij dit nodig oordeelt. Niemand kan als toehoorder de seances bijwonen, zonder aan de voorzitter te zijn voorgesteld door een van de leden, die ervoor in moet staan, dat de geïntroduceerde geen verwarring of onderbrekingen zal veroorzaken. De vereniging laat geen andere personen als toehoorders toe, dan zij die het voornemen hebben lid te worden, of die haar werkkring toegedaan en reeds genoegzaam over de spiritistische wetenschap ingelicht zijn om de seances te kunnen begrijpen. De toelating moet aan deze uitdrukkelijk geweigerd worden, die de seances alleen uit nieuwsgierigheid wensen bij te wonen of die met vijandige gedachten bezielde zijn.

Het is de toehoorders niet veroorloofd het woord te voeren, behalve in buitengewone gevallen, hierin beslist de voorzitter. Degene die op welke wijze ook de orde verstoort of van kwade gezindheid ten

opzichte van de werkkring van de vereniging doet blijken, kan men verzoeken zich te verwijderen, hij moet in ieder geval op de lijst van de toelatingen aangetekend, en hem in het vervolg de toegang ontzegd worden. Omdat het aantal toehoorders van het aantal beschikbare plaatsen afhankelijk is, moeten degenen die tot de seances toegelaten kunnen worden, vooraf in een daartoe bestemd register worden opgetekend, met vermelding van woonplaats en van degene die hen aanbeveelt. Dientengevolge zullen alle verzoeken om toelating enige dagen vóór de seance aan de voorzitter gericht moeten worden, die alleen voor zoveel er op de lijst staan, bewijzen van toegang afgeeft. Van de bewijzen van toelating kan alleen op de daarin bepaalde dag door de daarin vermeld persoon gebruik gemaakt worden. Dezelfde toehoorder kan op niet meer dan twee seances toegelaten worden, tenzij de voorzitter dit in buitengewone gevallen toestaat. Hetzelfde lid kan niet meer dan twee personen tegelijk tot toelating voorstellen. De toestemmingen die door de voorzitter verleend worden, zijn aan geen beperking onderhevig. Na de opening van de seances worden geen toehoorders meer toegelaten.

HOOFDSTUK IV

Verskillende bepalingen

Art. 23. Alle leden van de vereniging zijn deze hun medewerking verschuldigd. Dientengevolge worden zij uitgenodigd in hun eigen kringen van onderzoek, alle, zowel lang geleden gebeurde, als nieuwe feiten, die met het spiritisme verwant zijn, te verzamelen en bekend te maken. Ook moeten zij alles aanwenden om zoveel als in hun vermogen is, de bekendheid van die feiten na te gaan. Eveneens worden zij uitgenodigd om de vereniging met de uitgave van alle geschriften, die meer of minder met het onderwerp van haar werkzaamheden in verband staan, bekend te maken.

Art. 24. Wanneer zij dit nodig oordeelt, stelt de vereniging omtrent de verschillende werken die over het spiritisme uitkomen een kritisch onderzoek in. Daartoe draagt zij aan een van haar vrije leden of werkelijke leden op er een verslag over uit te brengen, dat, indien daartoe aanleiding bestaat, in de Revue Spirite wordt opgenomen.

Art. 25. De vereniging richt een afzonderlijke bibliotheek op van de werken die haar aangeboden of door haar aangekocht worden. De werkelijke leden kunnen op de plaats waar de zetel van de vereniging gevestigd is, de bibliotheek en het archief raadplegen, op zodanige dagen en uren als daarvoor bepaald zullen worden.

Art. 26. De vereniging, overwegende dat haar zedelijke verantwoording betrokken kan zijn bij het in het licht geven van bijzondere schriften door haar leden, zal het niet geoorloofd zijn om bij de uitgave van enig werk, de titel van lid van de vereniging bij de naam van de schrijver te voegen, tenzij daartoe machtiging verleend wordt nadat de vereniging inzage van het manuscript genomen heeft. Aan het comité zal opgedragen worden de vereniging hieromtrent van bericht te dienen. Indien de vereniging vindt dat het geschrift met haar beginselen onverenigbaar is, zal de schrijver, na gehoord te zijn, uitgenodigd worden het te wijzigen, van de uitgave af te zien, of zich niet als lid van de vereniging bekend te maken. Indien hij zich niet aan de gevallen beslissing wil onderwerpen, zal hij van het lidmaatschap ontheven kunnen worden. Elk geschrift dat door een lid van de vereniging doch zonder vermelding van de naam van de schrijver of van iets dat hem als lid van de vereniging zou kunnen doen kennen, wordt uitgegeven, behoort tot de categorie van de gewone werken waarover de vereniging zich de beoordeling voorbehoudt. Zonder evenwel de vrije uiting van persoonlijke gevoelens aan banden te willen leggen, nodigt de vereniging diegenen van haar leden die het voornemen mochten hebben iets van dien aard in het licht te geven uit, haar daarover vooraf in het belang van de wetenschap haar officieuze beoordeling te willen vragen.

Art 27. Aangezien de vereniging eenheid van beginsel en een wederzijdse welwillendheid in haar boezem wil bewaren, zal de vervallenverklaring van het lidmaatschap uitgesproken kunnen worden, tegen ieder lid dat een oorzaak van storing is, of dat zich openlijk vijandig betoont door het uitgeven van voor de leer gevaarlijke geschriften of door het uiten van gevoelens die de leer tot ondergang leidt of door handelingen die niet goed te keuren zijn. De vervallenverklaring zal niettemin niet uitgesproken worden, dan nadat een officieuze waarschuwing tevergeefs geweest zal zijn, en nadat men het betrokken lid, indien hij wenst zich te verdedigen, gehoord zal

hebben. Het besluit zal bij geheime stemming, en met drie vierde van de stemmen van de aanwezige leden, genomen worden.

Art. 28. Elk lid dat in de loop van het jaar vrijwillig zijn lidmaatschap opzegt, kan de te veel betaalde contributie niet terug vorderen; wordt echter de vervallenverklaring van het lidmaatschap door de vereniging uitgesproken, dan wordt het te veel betaalde teruggegeven.

Art. 29. Het huidige reglement kan gewijzigd worden. De voorstellen tot wijziging kunnen alleen door tussenkomst van de voorzitter gedaan worden, aan wie deze, als zij door het comité zijn goedgekeurd, zullen moeten worden overhandigd. De vereniging kan, zonder het reglement voor zoverre het de hoofdpunten betreft te veranderen, alle zodanige maatregelen nemen die tot aanvulling dienen, zo dit nodig geacht mocht worden.

EENENDERTIGSTE HOOFDSTUK

Spiritistische verhandelingen

Wij hebben in dit hoofdstuk enige spontane dictaten verzameld, die tot bevestiging en aanvulling van de grondbeginselen in dit werk kunnen dienen. Wij hadden er veel meer kunnen mededelen, maar wij hebben ons tot de zodanige beperkt, die meer in het bijzonder op de toekomst van het spiritisme, op de mediums en op de bijeenkomsten betrekking hebben. Wij geven die zowel tot onderricht, als tot toonbeeld van de aard van de wezenlijk ernstige mededelingen. Tot slot delen wij enige apocriefe dictaten mee, waarbij wij de nodige aanmerkingen voegen, waardoor men in staat zal zijn ze als zodanig te herkennen.

Over het Spiritisme

I

Vertrouw op Gods goedheid en wees scherpzinnig genoeg om de voorbereiding tot het nieuwe leven, dat hij voor u bestemt, te begrijpen. Het zal u weliswaar niet gegeven worden er reeds in dit bestaan het genot van te hebben; maar zult u al niet reeds gelukkig zijn, als u, niet op deze aarde herlevende, uit de hoge het werk aanschouwt dat door u begonnen is en dat zich voor uw ogen ontwikkelt. Wees stellig in uw geloof, vrij van aarzeling, tegen de weerstand die de oprichten van het gebouw waarvan u de fundamenten legt, schijnt te moeten ondervinden. De grondslag waarop het gevestigd is, is hecht, Christus heeft er de eerste steen van gelegd. Schep dus moed, bouwmeesters van de goddelijke meester! Werk en bouw. God zal uw werk bekronen. Maar bedenk wel dat Christus diegenen als zijn discipelen verloochent, die de Liefde slechts op de lippen hebben; het is niet genoeg te geloven, men moet vooral het voorbeeld van goedheid, welwillendheid en belangeloosheid geven, zonder welke uw geloof, voor uzelf, vruchteloos blijven zal.

H. Augustinus

II

Christus zelf, bestuurt de werken van verscheidenden aard, waarvan de voltooiing nabij is, teneinde voor u het tijdperk van hernieuwing en volmaking, dat u door uw geestelijke gidsen voorspeld wordt, te openen. En inderdaad, als u uw ogen, behalve op de spiritistische manifestaties, op de hedendaagse gebeurtenissen vestigt, zult u zonder aarzelen de voorboden herkennen van hetgeen u op onwraakbare wijze zal bewijzen, dat de voorspelde tijden gekomen zijn. Er is verkeer tussen alle volken; stoffelijke beletselen worden opgeheven, de zedelijke moeilijkheden die zich tegen hun vereniging verzetten, de staatkundige en godsdienstige vooroordelen, zullen spoedig verdwijnen, en het rijk van de broederschap zal eindelijk op een hechte en duurzame wijze gevestigd worden. U zult van nu af ontwaren, dat de vorsten, gedreven door een onzichtbare hand, zelf, iets dat voor u ongehoord is, de hervorming in handen zullen nemen; en de hervormingen die van boven af en uit zichzelf een aanvang nemen, gaan veel sneller en zijn veel duurzamer dan die welke van onderaf beginnen en door geweld verkregen worden.

Niettegenstaande de in de kindsheid en door opvoeding opgedane vooroordelen, in weerwil van de eerbied voor herinneringen, had ik een voorgevoel van het tegenwoordige tijdperk; ik voel mij hierdoor gelukkig, maar nog gelukkiger dat ik u kan komen zeggen: Moedige broeders, werk voor uw eigen toekomst en voor die van de uwen; werk vooral aan uw eigen volmaking en u zult in uw volgend bestaan een geluk genieten, dat u nu even moeilijk is te begrijpen, als het mij is om u het begrijpelijk te maken.

Chateaubriand

III

Volgens mijn gevoel is het spiritisme, een geheel wijsgerige studie van de geheime oorzaken en van de innerlijke drijfveren van de ziel, die tot nu toe weinig of niet verklaard zijn. Het verklaart meer de nieuwe gezichtspunten, dan dat het die doet ontdekken. De reïncarnatie en de

ondergane beproevingen voordat het toppunt bereikt wordt, zijn geen openbaringen maar een belangrijke bevestiging. Ik ben door de waarheden die door dat middel aan het licht gebracht worden, getroffen. Ik zeg met opzet, middel, want volgens mijn oordeel is het spiritisme een hefboom, die de slagbomen van de verblinding uit de weg ruimt. Het vestigen van de aandacht op de zedelijke vraagpunten, moet nog ten enenmale geboren worden, men bespreekt de staatkunde, waarbij algemene belangen betrokken zijn, men bespreekt de bijzondere belangen, men geraakt in vuur bij het verdedigen of aanvallen van bijzondere personen; stellingen vinden haar voorstanders of bestrijders; maar de zedenkundige waarheden, die het voedsel van de ziel, het brood des levens zijn, laat men bedolven onder het stof van de eeuwen liggen. In het oog van de menigte zijn alle verbeteringen nuttig, met uitzondering van die van de ziel; haar opvoeding, haar veredeling, dit, zijn allemaal hersenschimmen, goed genoeg om er priesters, dichters en vrouwen hetzij om de mode te volgen, of als een tak van onderwijs, mee bezig te houden. Indien het spiritisme het spiritualisme doet herleven, zal het aan de maatschappij de opwelling hergeven, die aan sommigen besef van eigenwaarde, aan anderen gelatenheid schenkt, en bij allen de behoefte doet ontstaan zich te verheffen tot het hoogste Wezen dat door zijn ondankbare schepselen vergeten en miskend wordt.

J. J. Rousseau

IV

Indien God Geesten zendt om de mensen te onderwijzen, geschiedt dit om hen over hun plicht in te lichten, hun de weg te wijzen die hun beproevingen kan bekorten, en daardoor hun vooruitgang te bespoedigen; en evenals de vrucht tot rijpheid komt, zo zal ook de mens de volmaking bereiken. Maar naast de Geesten die voor u het goede op het oog hebben, staan ook de onvolmaakte Geesten die voor u het kwade willen. Terwijl de eerste u voorwaarts drijven, trekken de anderen u terug; u moet alles in het werk stellen om hen van elkaar te onderscheiden. Het middel daartoe is gemakkelijk: tracht slechts te begrijpen, dat niets wat van een goede geest komt, iemand wie ook schaden kan, en dat alles wat slecht is, niet anders dan van een kwade

geest kan komen. Indien u niet luistert naar de goede raad van de Geesten, die het goede met u voor hebben, indien u u door de waarheden die zij u verkondigen, gekrenkt gevoelt, dan is het duidelijk dat het slechte Geesten zijn die u raad geven. Hoogmoed alleen kan u beletten uzelf te zien zoals u werkelijk bent; maar als u dit al zelf niet zien kunt, dan kunnen anderen dat voor u; zodat u en door de mensen die u achter uw rug bespotten, en door de Geesten, gelaakt wordt.

Een Gemeenzame Geest

V

Uw leer is schoon en heilig; de eerste wegwijzer is gesteld en op hechte wijze bevestigd. U hebt nu slechts voorwaarts te gaan; de weg die u geopend is, is breed en koninklijk. Gelukzalig hij, die de haven bereikt; hoe meer hij er bekeerd zal hebben, des te hoger zal hem dit toegerekend worden. Maar daarom moet u de leer niet met koelheid omhelzen; u moet dit met meer geestdrift doen, en dan zal die geestdrift verdubbeld worden; want God is altijd met u als u het goede doet. Allen die u er toe overhaalt, zullen als zoveel lammeren zijn, die u tot de schaapskooi terug voert; arme half verdoolde schapen! Geloof gerust dat de grootste twijfelaar, de grootste atheïst, ja de meest ongelovige, altijd in zijn hart een plekje verborgen houdt, dat hij wel zou wensen voor zichzelf te kunnen verbergen. Welnu! dat plekje is het, dat u opsporen, dat u vinden moet; het is op dat kwetsbare punt dat u uw aanval moet richten; het is een kleine bres die door God opzettelijk open gehouden wordt om zijn schepselen de terugkeer tot Hem gemakkelijker te maken.

H. Benedictus

VI

Vrees geen problemen noch geloofstrijd. Kwel niemand door enig aanhouden; alleen door uw belangeloosheid, verdraagzaamheid en liefde voor allen zonder uitzondering, zullen de ongelovigen overtuigd worden. Pas vooral op dat u iemands overtuiging, zelfs door woorden

of door demonstraties in het openbaar, geweld aan te doen. Hoe nederiger u zijn zult, des te eerder zal men u naar waarde schatten. Laat eigenbelang nooit de drijfveer van uw handelingen zijn, en u zult in uw geweten de aantrekkingskracht putten, die alleen door het goede kan geschonken worden.

Op Gods bevel, werken de Geesten aan de vooruitgang van allen zonder uitzondering; spiritisten doet u ook hetzelfde.

H. Lodewijk

VII

Welke menselijke, ja zelfs goddelijke instelling, heeft geen problemen ontmoet die zij te boven moest komen, of geen verdeeldheid ondervonden tegen welke zij heeft moeten worstelen? Als u slechts een treurig en kwijnend leven leidt, dan zou men u niet aanvallen, wel wetende dat u dan op het punt staat van te bezwijken; maar daar uw léven sterk én krachtig is, daar de boom van het spiritisme sterke wortels geschoten heeft, vermoed men dat hij lang zal kunnen leven, en tracht men er de bijl in te zetten. Wat zullen die afgunstige teweegbrengen? Ternauwernood zal het hun lukken enige takken af te houwen, die weer met vernieuwde kracht zullen uitbotten en sterker dan te voren zullen wezen.

Channing

VIII

Ik wil u over de standvastigheid die u bij uw spiritistische werk aan de dag moet leggen onderhouden. Er is u een mededeling over dit onderwerp gedaan; ik raad u aan die met hart en ziel te overwegen, en de geest ervan op uzelf toe te passen; want evenals Paulus, zult ook u vervolgd worden, niet lichamelijk, maar in de geest. De ongelovigen, de hedendaagse farizeeën, zullen u veroordelen, uitschelden; maar vrees niet, het zal een beproeving zijn die u sterk zal maken, indien u de eer ervan aan God toekent, en later zullen uw pogingen met een goede uitslag bekroond worden. Op de dag van de Eeuwigheid zal het voor u

een grote overwinning zijn, daargelaten dat het reeds op deze wereld voor degenen die bloedverwanten en vrienden te betreuren hebben, een grote troost is; te weten dat zij gelukkig zijn, dat men met hen in gemeenschap kan komen, is een geluk. Voorwaarts dus: vervult de zending die God u opgelegd heeft, en op de dag waarop u voor de Almachtige zult verschijnen, zal het u toegerekend worden.

Channing

IX

Ik, uw Verlosser en uw richter, ik kom evenals voorheen, onder de verdwaalde zonen van Israël; ik kom de waarheid brengen en de duisternis verdrijven. Luister naar mij. Het spiritisme moet, zoals voorheen mijn woord, de materialisten eraan herinneren, dat boven hen de onveranderlijke waarheid regeert: de God die goed is, de God die groot is, die groei aan de planten schenkt en de golven uit de diepte doet oprijzen. Ik heb de goddelijke leer geopenbaard, ik heb als een maaier, het goede dat hier en daar onder het mensdom verspreid lag, in schoven bij elkaar gebonden, en heb gezegd: Komt tot mij, u allen die lijdt. Maar de ondankbare mens heeft zich afgewend van de rechte en brede weg die tot het koninkrijk van mijn Vader voert, en is naar de oneffen paden afgedwaald. Mijn Vader wil niet dat het mensenras verdelgd wordt: Hij wil, dat u, niet meer door profeten, niet meer door apostelen wordt bijgestaan, maar dat de een de ander ondersteunt, dat u, doden en levenden, dat wil zeggen doden naar het vlees, want de dood bestaat niet, elkaar zult bijstaan, en dat de stem van hen die niet meer zijn, zich nog doet horen om u toe te roepen: Bid en geloof! Want de dood is de opstanding, en het leven de uitgekozen beproeving, door welke uw aangekweekte deugden evenals de ceder groeien en zich ontwikkelen moeten. Geloof de stemmen die u antwoorden: het zijn de zielen zelf, van degenen die u oproept. Ik openbaar mij slechts zelden; mijn vrienden, die getuigen van mijn leven en sterven waren, zijn de goddelijke tolken van de wil van mijn Vader. Zwakke mensen, die aan de dwalingen van uw beneveld verstand geloof slaat, dooft de fakkel niet uit die de goddelijke goedertierenheid u in handen geeft, om u op uw pad voor te lichten en u, verloren kinderen, in de schoot van uw Vader terug te voeren.

In waarheid zeg ik u, gelooft aan de verscheidenheid, aan de veelvuldigheid van de u omringende Geesten. Ik ben teveel van medelijden met uw ellende doordrongen, dan dat ik niet de behulpzame hand zou toereiken aan de verdwaalde ongelukkige, die in het gezicht van de hemel, in de afgrond van de dwaling vallen. Geloof, heb lief, begrijp de waarheden die u geopenbaard worden; vermeng het onkruid niet met het goede zaad, de stellingen niet met de waarheden.

Spiritisten! Heb elkaar lief, dat is de eerste les; de tweede is, bekwaam uzelf. Alle waarheden vindt u in het christendom; de dwalingen die er wortel in geschoten hebben zijn van menselijke vinding, en zie, aan gene zijde van het graf, waar u het Niet waant, roepen stemmen u toe: Broeders! Niets vergaat; Jezus Christus is de overwinnaar van het kwaad; wees u de overwinnaar van de ongodsdienstigheid.

Opmerking: Deze mededelingen door een van de beste mediums van de Parijse spiritistische vereniging verkregen, was ondertekend met een naam, die de eerbied ons verbiedt anders dan onder het grootste voorbehoud bekend te maken, omdat de authenticiteit van die naam een oneindig grote gunst zou zijn, en omdat die naam al te dikwijls bij klaarblijkelijk valse mededelingen misbruikt is. Dien naam is die van Jezus van Nazareth. Wij twifelen er volstrekt niet aan dat Hij zich kan manifesteren, maar als het waar is dat waarlijk verheven Geesten dit alleen in zeer buitengewone gevallen doen, dan verbiedt onze rede ons te geloven, dat die bij uitnemendheid reine Geest op de roepstem van de eerste de beste zal antwoorden; in elk geval, zou het heiligschennis zijn, hem een hem onwaardige taal toe te schrijven.

Het is om die reden dat wij ons altijd hebben onthouden iets in het licht te geven, wat met die naam ondertekend was, en wij menen dat men niet te voorzichtig met mededelingen van dien aard zijn kan, die alleen authenticiteit voor de eigenliefde bezitten en die op zijn minst genomen, het bezwaar hebben, aan de bestrijders van het spiritisme, wapens in handen te geven.

Zoals wij reeds gezegd hebben, hoe verhevener in de hiërarchie de Geesten zijn, hoe meer men hun naam met wantrouwen moet aannemen. Men zou al een grote mate van eigenwaan moeten bezitten indien men zich vleide uitsluitend het voorrecht te bezitten hun

mededelingen te ontvangen, en zich waardig waande met hen als met zijn gelijken om te gaan. Bij bovenvermelde mededeling constateren wij alleen een zaak en dat is: de onbetwistbare verhevenheid van taal en denkbeelden, en laten het aan eenieder over om zelf te beoordelen of degene wiens naam eronder staat, die loochenen zou.

Over de mediums

X

Alle mensen zijn mediums: allen hebben een Geest die hen tot het goede leidt als zij naar hem willen luisteren. Dat nu sommigen door een bijzonder mediumschap met hem in contact zijn, terwijl anderen hem alleen door de stem van het hart en van de rede horen, doet er weinig toe, het is daarom niet minder hun beschermgeest die hen raad geeft. Noem deze geest, rede, intelligentie, het blijft altijd een stem die aan uw ziel antwoord geeft en u goede woorden mededeelt; alleen verstaat u die niet altijd. Niet allen weten te handelen naar de ingeving van de rede, niet de rede die eerst kruipt en zich moeilijk langs de grond sleept, dan loopt, niet de rede die zich te midden van de stoffelijke en grove belangen verliest, maar de rede die de mens boven zichzelf verheft, die hem naar onbekende gewesten voert. Het heilige vuur dat de kunstenaar en de dichter bezielt, de goddelijke gedachte die de filosoof verheft, de opwelling die zowel de individuen als de volken meesleept, die rede die het algemeen niet begrijpen kan, maar die de mens verheft en hem, meer dan enig ander schepsel tot God voert; het verstand dat hem van het bekende tot het onbekende weet te leiden en hem de meest verheven dingen ten uitvoer doet brengen.

Luister dus naar die stem in uw binnenste, naar de goede genius die steeds tot u spreekt, en u zult steeds meer en meer uw beschermengel horen, die u uit de hoge de hand toereikt; ik herhaal het, de innerlijke stem die tot uw hart spreekt, is de stem van de goede Geesten, en het is vanuit dat oogpunt beschouwd, dat alle mensen mediums zijn.

Channing

XI

De gave van het mediumschap is zo oud als de wereld; de profeten waren mediums, de mysteries van Eleusis waren op mediumschap gegrond; de Chaldeeërs, Assyriërs hadden mediums; Socrates werd door een Geest geleid die hem de voortreffelijke beginselen van zijn wijsbegeerte ingaf; hij hoorde diens stem. Alle volken hebben hun mediums gehad en de ingevingen van de Maagd van Orléans, waren niet anders dan de stemmen van de goede Geesten die haar bestuurden. Deze gave, die nu uitgebreider is, was in de middeleeuwen zeldzaam geworden, maar heeft nooit opgehouden. Swedenborg en zijn volgelingen hebben een grote school gevormd. Het spotzieke Frankrijk van de laatste eeuwen, dat zich met een wijsbegeerte bezig hield, die, terwijl zij ten doel had de misbruiken van de godsdienstige onverdraagzaamheid uit te roeien, alles wat tot het idealistische behoorde uitdoofde, moest daardoor het spiritisme waarvan de uitbreiding in het noorden niet ophield, terug doen wijken. God stond die worsteling tussen de positieve en spiritualistische denkbeelden toe, omdat het fanatisme zich van dit laatste een wapen gesmeed had. Tegenwoordig, nu de vorderingen van de industrie en van de wetenschap de kunst van het goed leven tot een dergelijke hoogte opgevoerd hebben dat de zinnelijke neigingen geheel de overhand hebben verkregen, is het Gods wil dat de Geesten zich weer tot het heil van de ziel zullen beperken. Hij wil dat de verbetering van de zedelijke mens wordt wat die zijn moet: einde en doel van het leven. De menselijke Geest volgt een onafwendbare loop, die het beeld is van de vooruitstrevende beweging die alles wat het zichtbare en onzichtbare heelal bevolkt, ondergaan heeft. Elke vooruitgang komt op zijn tijd: die van de zedelijke verbetering, is nu voor de mensheid begonnen; deze zal nog gedurende uw leven niet voltooid worden, maar dank de Heer dat u er de gezegende dageraad van hebt mogen aanschouwen.

Pierre Joutij

XII

God heeft mij een missie toevertrouwd, die ik vervullen moet bij de gelovigen die Hij met het mediumaat begunstigt. Hoe meer zegeningen zij van de Allerhoogste ontvangen, des te meer gevaren hen bedreigen, en die gevaren zijn des te groter, omdat zij door de gunsten zelf die God hen schenkt, ontstaan. De gave die de mediums bezitten, lokken van de kant van de mensen, loftuigen, gelukwensen en lage vleierij uit: dit is voor hen een gevaar. Dezelfde mediums die regelmatig hun vorige onmacht indachtig moesten wezen, vergeten dit, en wat meer is, schrijven datgene aan eigen verdienste toe, wat zij alleen aan God te danken hebben. Wat is daarvan het gevolg? De goede Geesten verlaten hen; zij worden de speelbal van de mindere Geesten en hebben geen kompas meer, waarnaar zij zich richten kunnen. Hoe bekwaamer zij worden, des te meer zijn zij geneigd zichzelf een verdienste toe te kennen die hen niet toekomt, totdat eindelijk God hen straft door hen een gave te ontnemen, die rampspoedig voor hen zijn kan. Ik kan er u niet genoeg aan herinneren dat u u steeds tot uw Beschermengel moet wenden, opdat hij u behulpzaam moge zijn om altijd tegen uw grootste vijand, de hoogmoed, op uw hoede te zijn. U, die het geluk hebt de tolken van de Geesten te zijn, denk eraan dat indien onze goddelijke Meester u niet bijstond, u strenger gestraft zult worden omdat u meer begunstigd geweest bent. Ik hoop dat deze mededeling haar vruchten zal dragen en ik wens dat zij de mediums behulpzaam kan zijn, om zich te hoeden voor de klip tegen welke zij zich te pletter zouden lopen; die klip, ik heb het u gezegd, is de hoogmoed.

Jeanne d'Arc

XIII

Indien u mededelingen van goede Geesten wenst te ontvangen, dient u u voor die gunst voor te bereiden, door innige overdenking, verstandige voornemens, en door het verlangen om het goede te doen, om de algemene vooruitgang te bevorderen. Want bedenk dat baatzucht alleen vooruitgang vertraagt. Bedenk, dat zo God het aan sommigen van u, die door hun gedrag zich het geluk hebben kunnen waardig maken van

zijn oneindige clementie te begrijpen, toestaat de ademtocht van sommigen van zijn kinderen te ontvangen; dit geschiedt omdat Hij u op onze bede en ter wille van uw goede bedoelingen, de middelen wil schenken om op uw weg vorderingen te maken; Mediums: maak dus de gave die God u heeft willen schenken, ten nutte. Geloof aan de barmhartigheid van onze Meester; wees altijd liefdevol, wordt het nooit beu om deze verheven deugd, zowel als de verdraagzaamheid, te beoefenen. Laat uw daden altijd in overeenstemming met uw geweten zijn, dit is een zeker middel om uw geluk in dit kortstondig leven, verhonderdvoudigd te zien, en u zelf een nog duizendmaal gelukkiger bestaan voor te bereiden. Laat die mediums onder u, die zich niet sterk genoeg mochten voelen om in de spiritistische leer te volharden, zich onthouden; want als zij geen nut trekken uit het licht dat hen bestraalt, zullen zij minder dan ieder ander excusabel zijn en voor hun verblindheid zwaarder moeten boeten.

Pascal

XIV

Ik zal u nu toespreken over de belangeloosheid, die net als nederigheid en toewijding, een van de voornaamste eigenschappen van de mediums zijn moet. God heeft hen die gave geschonken, opdat zij tot de verspreiding van de waarheid behulpzaam zouden zijn, maar niet om daarmee handel te drijven; en daarmee bedoel ik niet alleen degenen die hun gave zouden willen exploiteren, zoals zij dit met een gewone kunstgave zouden doen, die medium worden zoals men zanger of danser wordt, maar ook ieder die zijn mediumschap tot baatzuchtige doeleinden, welk dan ook, zou willen aanwenden. Is het redelijk te veronderstellen dat goede, en nog veel minder verheven Geesten, die de hebzucht veroordelen, het zich zouden laten welgevalen, tentoongesteld te worden en zich als figuranten, ter beschikking van een ondernemer van spiritistische manifestaties, zouden willen stellen? Niet minder irrationeel is het, te veronderstellen dat goede Geesten, hoogmoedige en eierzuchtige bedoelingen zouden bevorderen. God staat hen toe met de mens in contact te komen om deze uit de aardse modderpoel te redden, maar niet om hen als instrument tot bevrediging van de wereldse hartstochten te doen dienen. Het kan God dus niet

welgevallig wezen te zien, dat degenen aan wie hij de gave geschonken heeft, deze niet voor het wezenlijke doel gebruiken,; en ik verzeker u dat zij daarvoor, zelfs reeds op aarde, door de meest grievende teleurstelling gestraft zullen worden.

Delphine de Girardin

XV

Het lijdt geen twijfel dat alle mediums geroepen zijn, om de zaak van het spiritisme naar de mate van hun gave ten dienste te staan, doch er zijn er maar weinig voor wie hun eigenliefde geen struikelblok is; dit is een toetssteen die zelden faalt; ook vindt men onder honderd mediums, er ternauwernood een, die hoe onbeduidend hij ook wezen moge, zich bij de aanvang van zijn mediumschap, niet waant tot grote dingen geroepen en tot grote zendingen bestemd te zijn. Degenen die zich aan die ijdele hoop overgeven, en hun aantal is groot, worden onvermijdelijk een prooi van de beheersende Geesten, die hen door hun hoogmoed te strelen en hen in hun zwak te tasten, spoedig overheersen. Hoe meer zij zichzelf hebben willen verheffen, hoe bespottelijker hun val zijn zal, zo die niet noodlottig voor hen is. Grote missies worden alleen aan uitstekende mensen opgedragen, en God zelf plaatst hen zonder dat zij het weten, in de omgeving en in de omstandigheden waarin hun medewerking nuttig en doeltreffend kan zijn. Ik kan de nog onervaren mediums niet genoeg op het hart drukken om op hun hoede te zijn voor hetgeen sommige Geesten hen over de voorgewende rol die zij geroepen zijn te vervullen, zouden kunnen zeggen; want, indien zij dit in ernst opnemen, zullen zij er in deze wereld niets dan teleurstelling en in de andere, een zware straf voor oogsten. Laten zij zich overtuigd houden, dat zij in de nederige en vergeten kring waarin zij geplaatst zijn, door aan de bekering van de ongelovigen mee te werken of door de bedrukten te troosten, van groot nut kunnen zijn. Indien zij bestemd zijn om daarbuiten werkzaam te zijn, zullen zij door een onzichtbare hand geleid worden, die voor hen de weg bereiden zal, en hen als het ware ondanks zichzelf op de voorgrond zal plaatsen.

Laten zij zich de woorden herinneren: Eenieder die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden; en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.

De Geest van Waarheid

Over spiritistische bijeenkomsten

Opmerking: Onder de volgende mededelingen zijn er sommige in of ten behoeve van de Parijse vereniging voor Spiritistische Studies ontvangen; andere die ons door verschillende mediums toegezonden zijn, behelzen algemene raadgevingen over bijeenkomsten, haar samenstelling en de problemen die zij tegen kunnen komen.

XVI

Waarom begint u uw vergaderingen niet met een gemeenschappelijke aanroeping, een soort van gebed dat u tot innige beschouwing zou stemmen? Want weet dat u zonder innige beschouwing niets dan lichtzinnige mededelingen ontvangen zult; de goede Geesten komen alleen daar, waar zij met innigheid en oprechtheid aangeroepen worden. Dit wordt niet genoeg begrepen; het is dus aan u om er het voorbeeld van te geven, u, die als u wilt, de steunpilaren van het nieuwe gebouw kunt worden. Wij zien uw arbeid met genoegen en helpen u mits u van uw kant met ons meewerkt, en op de hoogte toont te zijn, van de missie die u geroepen bent te vervullen. Wees dus eendrachtig en u zult sterk zijn, en de kwade Geesten zullen niets tegen u kunnen beginnen. God heeft de bescheiden mens van harte lief; dat wil niet zeggen de dommen, maar hen die zichzelf verloochenen en zonder hoogmoed tot Hem naderen. U kunt een brandpunt van verlichting voor de mensheid worden. Leer dus het goede koren te onderscheiden; zaai niets dan goed zaad en werp het onkruid weg, want het onkruid zou het goede graan beletten op te komen, en u zou voor al het kwaad dat het zal doen ontstaan, verantwoordelijk zijn, zoals u verantwoordelijk bent voor alle slechte leerstellingen, die door u verspreid mochten worden. Bedenk dat de wereld ooit het oog op u gevestigd kan houden; zorg dus dat niets de glans benevelt van de goede dingen die uit uw boezem voortkomen; daarom sporen wij u aan, God om Zijn bijstand te bidden.

Toen de H. Augustinus verzocht werd een formule voor een gemeenschappelijk gebed te willen opgeven, antwoordde hierop: U weet dat er geen absolute formules bestaan: God is te hoog verheven dan dat hij meer waarde aan woorden dan aan gedachten zou hechten. En geloof niet dat het om kwade Geesten te verwijderen, voldoende is, enige woorden uit te spreken. Let er u vooral op dat er geen van die schamele formules van te maken die men uitspreekt, om er van af te wezen; hun kracht ligt vooral in de oprechtheid van het gevoel waardoor men er toe bewogen wordt. Want geen van hen, die er zich niet met hart en ziel mee verenigen, zouden er enig nut uit kunnen trekken, of anderen uit kunnen doen trekken. Stel er dus zelf een op en onderwerp het zo u wilt, aan mijn oordeel, dan zal ik u helpen.

Opmerking: De volgende formule voor een gemeenschappelijk gebed is met medewerking van de geest die het op verschillende punten aangevuld heeft, opgesteld.

“Wij bidden de Almachtige God, goede Geesten tot ons te willen zenden, om ons bij te staan, en degenen die ons op het dwaalspoor zouden kunnen brengen, te willen verwijderen; schenk ons de nodige kennis om waarheid van bedrog te kunnen onderscheiden.”

“Wil ook de kwaadgezinde Geesten van ons verwijderen, die door het opwekken van afgunst, hoogmoed of rivaliteit, onder ons tweedracht zouden kunnen zaaien. Indien er mochten zijn, die hier zouden willen binnendringen, bezweren wij hen in de naam van God zich van hier te verwijderen.”

“Goede Geesten die ons werk leiden, wil ons komen onderwijzen, en ons voor de opvolging van uw raadgevingen ontvankelijk maken. Maak dat elke baatzuchtige gedachte plaatsmaakt voor die aan het welzijn van allen.”

“Meer in het bijzonder verzoeken wij onze Beschermmer..... ons heden zijn medewerking te willen verlenen.”

XVII

Mijn vrienden, laat ik u een goede raad geven want u hebt een nieuw veld betreden, en indien u de weg volgt die wij u aanwijzen, zult u niet verdwalen. Men heeft u een grote waarheid gezegd, waaraan wij u willen herinneren, en wel, dat het spiritisme niets dan een zedenleer is en dat het de grenzen van de wijsbegeerte niet of slechts weinig moet overschrijden, indien het niet in het gebied van de nieuwsgierigheid vervallen wil. Laat de wetenschappelijke vragen rusten: het is de missie van de Geesten niet, die op te lossen en u zodoende de moeite te besparen ernaar te zoeken, maar wel te trachten u tot betere mensen te vormen, want op die wijze zult u werkelijk vorderingen maken.

H. Lodewijk

XVIII

Men heeft met de draaiende tafels de draak gestoken maar nooit zal men de wijsbegeerte, de wijsheid en de barmhartigheid, waardoor de ernstige mededelingen uitblinken, bespotten. Het was het voorportaal van de wetenschap; daar moet men bij het binnentreden zijn vooroordelen, net als men dit een mantel doet, afleggen. Ik kan u niet genoeg op het hart drukken om van uw bijeenkomsten een serieuze kring te maken. Laat het aan anderen over om fysische demonstraties teweeg te brengen, laat men naar anderen gaan om te zien, naar anderen gaan om te horen en laat men bij u begrijpen en liefhebben. Wat verbeeldt u u wel te zijn in de ogen van verheven Geesten als u een tafel hebt doen draaien of doen opstijgen? U bent niets meer dan een leerling. Besteedt de geleerde zijn tijd aan het telkens leren van het a, b, c van de wetenschap? Als men ziet dat het ontvangen van serieuze mededelingen uw aspiratie is, beschouwt men u als een serieus mens die de waarheid zoekt.

H. Lodewijk

Toen de H. Lodewijk gevraagd werd of hij daarmee een veroordeling van de fysische manifestaties bedoelde, antwoordde hij:

“Ik veroordeel de fysische manifestaties niet, aangezien deze wanneer zij voorkomen met Gods toestemming en tot een nuttig doeleinde plaatsvinden. Door te zeggen dat die manifestaties het voorportaal van de wetenschap zijn, wijs ik ze hun wezenlijke rang aan en erken er daardoor het nut van. Ik keur hen alleen af die er een voorwerp van vermaak en nieuwsgierigheid van maken, zonder er de lering, die er in opgesloten ligt, uit te trekken; zij zijn voor de wijsbegeerte van het spiritisme, wat de spraakkunst voor de letterkunde is, en iemand die in een wetenschap een bepaalde hoogte bereikt heeft, besteedt zijn tijd niet meer aan het opnieuw leren van de beginselen.”

XIX

Mijn vrienden en trouwe gelovigen, ik voel mij altijd gelukkig als ik u op de weg van het goede tot gids kan zijn; het is een aangename taak die God mij opgelegd heeft en waarop ik trots ben, omdat, nuttig zijn, altijd een beloning is. Laat de Geest van de barmhartigheid u samen verenigen, zowel de barmhartigheid die geeft als die, welke lief heeft. Toon u geduldig onder de beledigingen van uw bestrijders, blijft standvastig in het goede, en vooral nederig voor God; alleen nederigheid verheft. Het is de enige grootheid die door God erkend wordt. Alleen dan, zullen de goede Geesten tot u komen, in het tegenovergestelde geval, zouden die van het kwaad zich van uw ziel meester maken. Wees gezegend in de naam van de Scheppers, en u zult in de ogen van de mensen, en tegelijk in de ogen van God, verhoogd worden.

H. Lodewijk

XX

Eendracht maakt macht; wees eendrachtig om sterk te zijn. Het spiritisme is ontkiemd, het heeft diepe wortels geschoten; het spreidt zijn weldadige takken over de aarde uit. U moet u voor de vergiftigde pijlen van de laster en voor de zwarte benden van de onwetende baatzuchtige en huichelende Geesten, onkwetsbaar maken. Laat, om dit te worden, onderlinge toegeeflijkheid en welwillendheid bij uw

onderling contact leiden; laat elkaars gebreken onopgemerkt voorbijgaan, merkt alleen elkaars goede eigenschappen op. Laat de fakkel van de heilige vriendschap uw harten verenigen, verlichten en verwarmen; en u zult tegen de machteloze aanvallen van het kwaad, evenals de onwankelbare rots tegen de woedende golven, pal staan.

H. Vincentius de Paula

XXI

U wilt een spiritistische vereniging oprichten mijn vrienden en ik prijs dit, want de Geesten kunnen niet met genoegen zien, dat de mediums zich afzonderen. God heeft hen deze verheven gave niet voor hen alleen, maar voor het algemeen welzijn geschonken. Door anderen met hun mededelingen bekend te maken, komen zij duizend malen in de gelegenheid om over de waarde van wat zij verkrijgen ingelicht te worden, terwijl als zij afgezonderd blijven, veel gemakkelijker onder de heerschappij van de leugengeesten geraken, die niets liever zien dan dat hun mededelingen niet onderzocht worden. Dit voor zover u betreft, en indien u niet door hoogmoed beheerst wordt, zult u dit begrijpen en er uw voordeel mee doen. Het volgende is voor anderen: Weet u uzelf wel rekenschap te geven, van wat een spiritistische bijeenkomst zijn moet? Nee; want in uw enthousiasme gelooft u, dat het beste wat men doen kan, is het grootst mogelijke aantal mensen, om hen te overtuigen, bij elkaar te brengen. Komt van die dwaling terug, want hoe minder talrijk u bent, des te meer u verkrijgen zult. U zult de ongelovigen vooral door zedelijk overwicht veel meer dan door de verschijnselen die u tweegg zult brengen, tot u doen komen. Indien u de mensen alleen door de verschijnselen tot u trekt, zal men uit nieuwsgierigheid bij u komen kijken: en u zult niets dan nieuwsgierigen krijgen die niet geloven maar u slechts uitlachen zullen; doch indien men onder u niets dan achtenswaardige mensen ziet, zal men u wellicht niet dadelijk geloven, maar men zal u respecteren, en respect boezemt altijd vertrouwen in. U bent ervan overtuigd dat het spiritisme een zedelijke

hervorming teweeg moet brengen; laat dan ook uw vereniging de eerste zijn in het geven van het voorbeeld van Christelijke deugden, want in deze baatzuchtige tijd, moet de ware barmhartigheid in de spiritistische bijeenkomsten een schuilplaats vinden. (1¹⁴)

Zo, mijn vrienden, moet een vereniging van ware spiritisten zijn. Een andere keer zal ik u verder raad geven.

Fénelon

XXII

U hebt mij gevraagd of de hoeveelheid van de kringen in een en dezelfde plaats, geen voor de leer nadelige rivaliteit kan doen ontstaan. Hierop is mijn antwoord: dat degenen die van de ware beginselen van de leer doordrongen zijn, in elk spiritist alleen een broeder, geen rivaal zien. Degenen, die andere bijeenkomsten met rivaliteit mochten aanzien, zouden daardoor bewijzen dat er bij hen, baatzuchtige of door eigenliefde opgewekte nevenbedoelingen bestaan, en dat zij niet door liefde en waarheid gedreven worden. Ik verzeker u dat als er dergelijke mensen zich onder u bevonden, zij spoedig onrust en tweedracht zouden zaaien. De spreuk van het ware spiritisme is: welwillendheid en barmhartigheid. Elke andere wedstrijd dan die in het goede dat men doen kan, wordt erdoor buitengesloten, alle bijeenkomsten die deze spreuk in hun vaandel voeren, zullen als goede burens, die ofschoon niet hetzelfde huis bewonen niettemin goede vrienden zijn, elkaar de hand kunnen toereiken. Zij die menen de beste Geesten tot gidsen te hebben, moeten dit bewijzen door de beste gevoelens aan de dag te leggen; laat er dus wedstrijd tussen hen bestaan, maar in verhevenheid van ziel, in zelfverloochening, in goedheid, in nederigheid. Degene die de eerste

---

(1¹⁴) Wij hebben iemand gekend, die men een verantwoordelijke betrekking in een voornaam handelshuis opdroeg, omdat hij een oprecht spiritist was en men zijn geloof als een waarborg voor zijn zedelijkheid beschouwde.

steen op een ander zou willen werpen, zou alleen daardoor bewijzen dat hij daartoe door slechte Geesten wordt aangespoord. De aard van de gevoelens die twee mensen tegenover elkaar aan de dag leggen, is de toetssteen waaraan men de Geesten, die hen bijstaan, kan herkennen.

Fénelon

XXIII

Stilte en innerlijke overpeinzing zijn hoofdvoorwaarden voor alle ernstige mededelingen, en dit zult u nooit van die mensen verkrijgen die alleen door nieuwsgierigheid tot uw bijeenkomsten gedreven worden. Verzoek dus de nieuwsgierigen zich elders te gaan vermaken, want hun verstrooidheid van gedachten zou verwarring veroorzaken. Terwijl de Geesten ondervraagd worden, moet u niet gedogen dat er gesproken wordt. U zult dikwijls mededelingen ontvangen, die van uw kant een ernstig weerwoord en weer een niet minder ernstig antwoord van de kant van de ingeroepen Geesten vereisen, die zich - geloof mij - over het gedurige gefluister van sommige aanwezigen ontevreden voelen; daardoor verkrijgt men niets volledig of wezenlijk ernstigs. Het medium dat bezig is te schrijven, raakt ook verstrooid, hetgeen een zeer nadelige invloed op zijn werk uitoefent.

H. Lodewijk

XXIV

Ik wil u toespreken over de noodzaak om in uw bijeenkomsten de grootste orde in acht te nemen, dat wil zeggen, alle chaos en alle verschil in gevoelens te voorkomen. Het uiteenlopende van de gevoelens bevordert de vervanging van goede door slechte Geesten, en het zijn meestal deze laatste die zich van de gestelde vragen meester maken. Hoe zou men ook in staat zijn in een vereniging, welke uit verschillende en aan elkaar vreemde bestanddelen samengesteld is, uiteenlopende gevoelens, verstrooidheid van gedachten of wat nog erger is: een weifelende en spotzieke onverschilligheid te voorkomen? Ik wenste wel in staat te zijn hiertegen een afdoend en zeker middel te

kunnen vinden. Wellicht bestaat dit in de concentratie van alle verspreide aanwezige fluïden; alleen de mediums, maar vooral degenen die bemind zijn, maken dat de Geesten aanwezig blijven, doch hun invloed is ternauwernood voldoende om de zwerm van wargeesten te verdrijven. Werken aan het onderzoek van de mededelingen is uitmuntend; men kan de vragen en vooral de antwoorden niet te grondig onderzoeken; dwalen is zo gemakkelijk, zelfs voor Geesten die met de beste bedoelingen bezielde zijn. Het langzame van het schrift, waardoor de Geest van het onderwerp, dat door hem zodra hij het omvat heeft, uitgeput wordt, afdwaalt, de bewegelijkheid en de onverschilligheid voor bepaalde overeengekomen vormen, al deze en nog vele andere oorzaken maken het u ten plicht, zelfs aan de meest authentieke mededelingen slechts een beperkt, vertrouwen te schenken en wel altijd na voorafgegaan onderzoek.

Georges (Gemeenzame Geest)

XXV

Met welk doel verlangt u meestal mededelingen van de Geesten? Om schone verhandelingen te verkrijgen, die u aan uw kennissen als stalen van onze kunde vertoont; u bewaart, ze zorgvuldig in uw albums, maar in uw hart is daarvoor geen plaats. Denkt u, dat wij ons vereerd voelen ons in uw bijeenkomsten als op een concours te komen vertonen, en een wedstrijd van welsprekendheid te houden, om u de gelegenheid te geven om te zeggen dat de seance zeer interessant is geweest? Wat blijft er u van bij als u een mededeling kostelijk hebt gevonden? Denkt u dat wij uw toejuichingen komen oogsten? Leg die waan af; wij houden er evenmin van, u op deze, of op een andere wijze te vermaken; het is van uw kant wederom nieuwsgierigheid, die u tevergeefs tracht te verbergen, terwijl het ons doel is u tot betere mensen te vormen. Als wij zien dat onze woorden geen vruchten voortbrengen, en dat alles zich bij u tot een onvruchtbare bewondering blijft bepalen, dan zoeken wij gehoorzame zielen, en laten onze plaats innemen door andere Geesten, die niets liever verlangen dan te praten, en aan die is er geen gebrek. Het verwondert u dat wij hen onze namen laten gebruiken; wat maakt het voor u uit aangezien die naam er bij u niet beter of minder om is. Maar weet, dat wij dit niet tegenover hen in welke wij wezenlijk

belang stellen, zouden gedogen, dat wil zeggen tegenover hen met wie wij onze tijd niet nutteloos verliezen; voor deze voelen wij voorliefde, en deze beschermen wij tegen bedrog. Wijt het dus alleen aan u zelf, dat u zo dikwijls bedrogen wordt; voor ons is de ernstige mens niet degene die zich van lachen onthoudt, maar hij wiens hart door onze woorden getroffen wordt, erover nadenkt, en er zijn voordeel mee doet. (zie nr. 268, 19e en 20e vraag)

Massillon

XXVI

Het spiritisme behoorde een schild te zijn tegen de geest van tweedracht en onenigheid, maar die Geest heeft te allen tijde zijn fakkel over de mensheid gezwaaid, omdat hij jaloers is op het geluk dat vrede en eensgezindheid doet beleven. Hij zal dus ook in uw bijeenkomsten binnen kunnen dringen, spiritisten! En twijfel er niet aan, dat hij er tweedracht zal trachten te zaaien; maar hij zal tegen hen die door oprechte liefde bezield zijn, machteloos blijven. Wees dus op uw hoede en bewaak steeds zowel de toegang tot uw hart als die tot uw bijeenkomsten, opdat er geen vijand binnen kan sluipen. Indien uw pogingen tegen de vijanden van buiten onmachtig zijn, zal het toch altijd van uzelf afhangen hen de toegang tot uw hart te beletten. Indien er tweespalt onder u ontstond, zou dit niet anders dan het werk van slechte Geesten kunnen zijn; laat dus degenen die het besef van de plichten die hen zowel door de fatsoenlijkheid als door het spiritisme worden opgelegd in de hoogste graad bezitten, zich het geduldigst, het waardigst en het geschiktst betonen. De goede Geesten kunnen soms die worstelingen toelaten, om zowel aan de goede als aan de kwade gevoelens de gelegenheid te geven zich te openbaren, teneinde het goede koren van het onkruid te scheiden, en zij zullen zich altijd aan die zijde scharen, waar de meeste nederigheid en oprechte liefde bestaat.

H. Vincentius de Paula

XXVII

Wijs zonder genade alle Geesten af die door verdeeldheid en afzondering te prediken, zich als uitsluitende raadgevers opwerpen. Het zijn bijna altijd verwaande en middelmatige Geesten, die zich bij zwakke en lichtgelovige mensen, door hen met loftuitingen te overladen, trachten binnen te dringen, om ze te verblinden en ze onder hun heerschappij te houden. Gewoonlijk zijn het Geesten die naar macht hunkeren, die bij hun leven openbare of geheime dwingelanden geweest zijn en nog na hun dood slachtoffers ter tirannisering willen hebben. Wantrouw in het algemeen dergelijke mededelingen, die het karakter van mysticisme en curiositeit dragen, of die afwijkende plechtigheden of handelingen voorschrijven. Een en ander geeft altijd rechtmatige reden tot wantrouwen. Van de andere kant kunt u er zeker van zijn, dat als de mensheid een waarheid verkondigd moet worden, deze om zo te zeggen op hetzelfde ogenblik in alle serieuze kringen, die in het bezit van ernstige mediums zijn, wordt medegedeeld en niet aan deze of genen met uitsluiting van alle anderen. Niemand is een volmaakt medium als hij beheerst wordt, en er bestaat klaarblijkelijk beheersing, als een medium alleen de mededelingen van een bepaalde geest kan ontvangen, hoe verheven deze zichzelf ook tracht voor te doen. Dientengevolge bevindt zich elk medium, elke kring, die vermeent het voorrecht te bezitten, mededelingen te ontvangen die alleen door hen kunnen ontvangen worden, en zich daarbij aan handelingen die aan bijgelovigheden grenzen, onderwerpen, ontegenzeggelijk onder de druk van een goed gekarakteriseerde beheersing, vooral als de beheersende Geest met een naam doorgaat, die wij allen zowel Geesten als geïncarneerden moeten ontzien en eerbiedigen, en die wij niet bij elke gelegenheid mogen laten misbruiken. Het is duidelijk, dat als men alle gegevens en alle mededelingen van de Geesten aan de toets van de rede en van de logica onderwerpt, het gemakkelijk zal zijn, alles wat ongerijmdheden of dwalingen zijn, te verwerpen. Een medium kan verblind zijn, een kring kan bedrogen worden; maar de strenge controle van de andere kringen, de verkregen kunde en het verheven zedelijke gezag van de voorzitters van de verschillende bijeenkomsten, de door de voornaamste mediums ontvangen mededelingen die de stempel van de logica en van

authenticiteit van onze beste Geesten dragen, zullen spoedig over die leugenachtige en arglistige dictaten, van een zwerm leugenachtige of slechte Geesten afkomstig, een verwerpend vonnis uitspreken.

Erastus (discipel van Paulus)

Opmerking: Een van de kenmerkende eigenschappen van de Geesten, die zich trachten op te dringen om zonderlinge en stelselzuchtige denkbeelden ingang te doen vinden, is: het volhouden, al is het ook dat zij met hun gevoelens geheel alleen staan, dat zij alleen gelijk en ieder ander ongelijk heeft. Hun tactiek bestaat in elke woordwisseling te ontoluchten, en als zij zich op zegevierende wijze door de onweerstaanbare wapens van de logica bestreden zien, weigeren zij op minachtende wijze te antwoorden, en geven zij de taak aan hun mediums, om zich van die kringen, bij welke hun denkbeelden geen ingang vinden, afstand te nemen. Deze afzondering is het ergste dat mediums overkomen kan, omdat zij dan zonder enige steun het juk van die beheersende Geesten dragen, die hen als blinden leiden en dikwijls op een noodlottige weg voeren.

XXVIII

Het is niet alleen onder de geïncarneerde dat men de valse profeten vindt, er zijn er ook, en in veel groter aantal onder de hoogmoedige Geesten, die onder de schijn van liefde en barmhartigheid, tweedracht zaaien en de arbeid van de bevrijding van de mensheid vertragen, door hun ongerijmde stellingen, die zij hun mediums doen aannemen, ertussen te werpen teneinde degenen die zij willen bedriegen des te beter te verblinden. Om meer kracht aan hun theorieën bij te zetten, schromen zij niet met namen te pronken die de mens niet dan met eerbied uitspreekt, die van met recht geëerbiedigde heiligen, van Jezus, Maria en zelfs van God.

Deze zijn het die de zaden van vijandschap tussen bijeenkomsten uitstrooien, die deze er toe aanzetten zich van elkaar af te zonderen en elkaar met lede ogen aan te zien. Dit op zichzelf is al voldoende om ze te ontmaskeren, want door op die wijze te handelen, ontkennen zij zelf

op de meest stellige wijze wat zij pretenderen te zijn. Blind is dus de mens die zich in een dergelijk grove valstrik laat vangen.

Maar er bestaan nog vele andere middelen om ze te herkennen. Geesten van de orde waartoe zij beweren te behoren, moeten niet alleen zeer goed maar ook in de hoogste graad logisch en rationeel zijn. Welnu, onderwerp hun stellingen aan de toets van de ratio en van het gezond verstand, en u zult ontwaren wat er van overblijft. Erken dan met mij, dat telkens als een Geest als geneesmiddel voor de kwalen van de mensheid, of als middel om zijn vervorming, te bevorderen, hersenschimmige en onuitvoerbare dingen, kinderachtige en bespottelijke maatregelen voorschrijft, als hij een stelsel formuleert dat met de meest gewone begrippen van de wetenschap in strijd is, hij niet anders dan een onwetende leugenachtige geest zijn kan.

Wees aan de andere kant verzekerd, dat als de waarheid niet altijd door de individuen erkend wordt, dit toch altijd door het gezond verstand van de massa gedaan wordt, en dat is ook weer een criterium. Indien twee beginselen met elkaar in strijd zijn, dan zult u de maatstaf van hun wezenlijke waarde vinden door na te gaan welke van de twee de meeste weerklank en sympathie ontmoet. Het zou inderdaad onlogisch zijn als men aannam, dat een leer die het aantal van haar voorstanders ziet afnemen, meer met de waarheid in overeenstemming zou wezen dan die van welke de aanhangers toenemen. God, die de waarheid tot allen wilt doen komen, houdt die niet binnen nauwe en beperkte grenzen besloten; Hij doet die op verschillende punten tevoorschijn treden, opdat behalve de duisternis, ook overal licht zijn zou.

Erastus

Opmerking: De beste waarborg dat een beginsel de uitdrukking van de waarheid is, vindt men daarin: dat het door verschillende Geesten aan elkaar vreemde mediums en op verschillende plaatsen geopenbaard en onderwezen wordt en het bovendien door de rede bevestigd en door de toetreding van velen, wordt bekrachtigd. Een leer kan alleen door waarheid wortels schieten, een vals stelsel kan wel enige aanhangers vinden, maar als de eerste voorwaarde tot levensvatbaarheid ontbreekt, geniet het slechts een kortstondig bestaan; daarom hoeft men er zich niet om te bekommeren; het

doodt zichzelf door zijn eigen dwalingen en zal onvermijdelijk door de macht der logica ten ondergaan.

Apocriefe mededelingen

Er komen dikwijls mededelingen voor, die, ofschoon met de eerbiedwaardigste namen ondertekend, zo ongerijmd zijn, dat het meest gewone gezond verstand er de valsheid van kan aantonen, maar er zijn er ook, in welke de dwalingen door goede dingen bewimpeld worden, waardoor men op het dwaalspoor raakt en dikwijls belet wordt ze dadelijk te ontdekken, zij kunnen echter de toets van een ernstig onderzoek niet doorstaan. Wij zullen er sommige als voorbeeld mededelen.

XXIX

De eeuwigdurende en onophoudelijke schepping van de werelden staat voor God gelijk met een eeuwigdurend genot, omdat Hij zonder ophouden dagelijks zijn stralen meer schitterend van geluk ziet worden. Voor God bestaan er geen getallen evenmin als tijd. Daarom zijn honderden of miljarden niet meer of niet minder de een dan de ander voor hem. Het is een vader, van wie het geluk gevormd is uit het collectieve geluk van Zijn kinderen, en bij iedere seconde van de schepping, ziet hij een nieuw geluk in het algemene geluk zich komen oplossen. Er bestaat geen stilstand noch schorsing in die eeuwigdurende beweging. Van de wereld kent men slechts een klein gedeelte, en u hebt broeders die op breedten leven waar het de mens nog niet mogelijk geweest is, door te dringen. Waartoe dient die verzengende hitte en die dodende koude waarop de vermetelste pogingen afstuiten? Geloof u wezenlijk dat de grenzen van uw wereld daar zijn, waar u met uw zwakke middelen niet meer kunt doordringen? U zou dus in staat wezen de juiste omvang van uw planeet te meten? Geloof dit niet. Er bestaan op uw planeet meer onbekende dan bekende oorden. Maar aangezien het nutteloos is al uw slechte instellingen, wetten, daden en levens verder voort te planten, bestaat er een grens die u hier en daar tegenhoudt, en die u zal tegenhouden totdat u het goede zaad, dat u door uw vrije wil verkregen hebt, zult

kunnen meebrengen. O nee! U kent de wereld niet, die u de aarde noemt. U zult in dat leven een groot begin van bewijs op deze mededelingen zien volgen. Het uur zal spoedig slaan, dat er nog een nieuwe ontdekking na de laatste gedaan zal worden; Kijk! De grens van de u bekende aarde zal uitgebreid worden en als de drukpers dit Hosanna in alle talen zal zingen, zult u, mijn arme kinderen die God lief hebt en Zijn wegen zoekt, dit eerder geweten hebben dan degenen die hun naam aan het nieuw ontdekte land zullen geven.

Vincentius de Paula

Opmerking: Deze mededeling kan wat stijl betreft niet alle kritiek aan; de onnauwkeurigheden, pleonasmen, verkeerde redeverbanden springen ieder die slechts iets geleerd heeft in het oog; maar dit zou niets tegen de naam waarmee zij ondertekend is, bewijzen, aangezien die gebreken, zoals wij dit uiteengezet hebben, een gevolg van de onvolkomenheid van het medium zijn kunnen. Maar wat van de geest afkomstig is, zijn de gedachten, en als hij zegt dat er op onze planeet meer onbekende dan bekende oorden zijn, dat een nieuw land ontdekt zal worden, levert een Geest die zich nogal onder de verheven Geesten rangschikt het bewijs van de diepste onwetendheid.

Men zal ongetwijfeld hier en daar aan gene zijde van het ijs, het een of ander nog onbekend stuk land kunnen ontdekken; maar te zeggen dat de landen bevolkt zijn en dat God ze voor de mens verborgen heeft, opdat zij er hun slechte instellingen niet op zouden overbrengen, bewijst een al te blind vertrouwen op de lichtgelovigheid van hen aan wie men zodanige ongerijmdheden wenst wijs te maken.

XXX

Mijn kinderen, onze stoffelijke wereld en de geestenwereld, die nog zo weinigen kennen, zijn als de twee schalen van de eeuwige weegschaal. Tot nu toe hebben onze godsdiensten, onze wetten gebruiken en hartstochten, de schaal van het kwaad zodanig doen overhellen, dat men het kwaad als oppermachtig over de aarde heeft zien heersen. Sinds eeuwen is het altijd dezelfde klacht die door 's mensen mond geslaakt wordt, en men trekt er de ongelukkige gevolgtrekking uit, dat

God onrechtvaardig is. Er zijn er zelfs die zo ver gaan, het bestaan van God te ontkennen. U ziet hier alles, en ginds niets; u ziet de overvloed die de behoefte voor het hoofd stoot, het goud naast het slijk blinken, dit zijn sterk sprekende contrasten die u uw dubbele natuur moesten doen inzien. Hoe komt dit? Bij wie ligt de schuld? Dat moet u met kalmte en onpartijdigheid onderzoeken; als men ernstig en oprecht, naar een goed geneesmiddel verlangt, vindt men het. Welnu! Ziet u niet dat in weerwil van de heerschappij van het kwaad over het goede, hetgeen uw eigen schuld is, al het andere de rechten weg door God getrokken, volgt? Ziet u de jaargetijden veranderen? Ziet u hitte en koude op onbezonnen wijze met elkaar in botsing komen? Ziet u het licht van de zon vergeten het aardrijk te verlichten? Ziet u de aarde in haar schoot de zaden vergeten die er de mens in heeft neergelegd? Ziet u de duizenden eeuwige wonderen die onder uw ogen plaats grijpen, van af de vorming van een grasscheutje, tot aan de geboorte van het kind, de toekomstige mens, ooit ophouden? Maar van de kant van God gaat alles goed, aan die van de mens alles verkeerd. Welk geneesmiddel zal men hiertegen aanwenden? Een zeer eenvoudig: tot God naderen, elkaar liefhebben, zich verenigen, zich met elkaar verstaan, en rustig de weg volgen waarvan men met de ogen van het geloof en van het geweten de wegwijzers ziet.

Vincentius de Paula

Opmerking: Deze mededeling is in dezelfde kring ontvangen; maar welk een verschil met de vorige! Niet alleen in denkbeelden maar ook in stijl. Alles is juist, diepzinnig, wijs, en de H. Vincentius de Paula zou zeker er niets tegen hebben die als van hem te erkennen, daarom kan men haar gerust aan hem toeschrijven.

XXXI

Kom kinderen! Sluit uw gelederen! Dat wil zeggen laat uw goede eendracht, uw kracht zijn. U die aan de fundamenten van het grote gebouw werkt, wees waakzaam en werk altijd om het in zijn fundamenten te versterken, en dan zult u het heel hoog, ja heel hoog kunnen optrekken! De vooruitgang op onze gehele aardbol is onmetelijk; een ontelbaar aantal proselieten scharen zich onder ons

vaandel, vele twijfelaars en zelfs de ongelovigste, naderen, ja naderen ook. Vooruit kinderen; voorwaarts, het hart naar boven, vervuld met geloof; de weg die u opgaat is schoon; vertraag niet; volg altijd de rechte weg, wees gidsen voor hen die na u komen, zij zullen gelukkig zijn, zeer gelukkig! Voorwaarts, kinderen! U hebt, ter verdediging van uw zaak de kracht van de bajonetten niet nodig; geloof, broederschap en eensgezindheid, zijn uw wapens: met deze bent u sterk, machtiger dan al de grote machthebbers van de gehele wereld samen, in weerwil van hun levende strijdkrachten, van hun vloten, van hun kanonnen en schrootvuur!

U, die voor de vrijheid van de volken en voor de hervorming van het grote menselijke gezin strijdt, voorwaarts kinderen! Moed en volharding. God zal u helpen. Goede nacht, tot ziens.

Napoleon

Opmerking: Indien er ooit een ernstig mens geweest is die ontzag inboezemde, dan was dit Napoleon. Iedereen kent zijn korte en houtige stijl: hij zou dus zeer ontaard moeten zijn, indien hij na zijn dood praatziek en grappig geworden was. Deze mededeling is wellicht afkomstig van de een of andere krijgsman die Napoleon heette.

XXXII

Nee, men kan niet van godsdienst veranderen als men er geen heeft die tegelijkertijd aan het gezond verstand en aan de intelligentie die men bezit, kan voldoen. Nee, men verandert niet van godsdienst, men vervalt van de ongerijmdheid en overheersing in de wijsheid en vrijheid. Voorwaarts, voorwaarts ons kleine leger, voorwaarts, en vreest de vijandelijke kogels niet; die kogels die u moeten doden zijn nog niet gegoten, als u altijd uit de grond van uw hart op Gods weg blijft, dat wil zeggen als u altijd vredelievend en overwinnend voor welvaart en vrijheid wilt strijden.

Vincentius de Paula

Opmerking: Wie zou aan die taal, aan die denkbeelden zonder samenhang of zin, de H. Vincentius de Paula herkennen? Wat betekenen die woorden:

“Nee, men verandert niet van godsdienst, men vervalt van de ongerijmdheid en overheersing in de wijsheid en vrijheid?” Die kogels die nog niet gegoten zijn, doen ons denken dat het dezelfde Geest is die de vorige mededeling met Napoleon heeft ondertekend.

XXXIII

Kinderen van mijn geloof, Christenen van mijn door de stroom van het eigenbelang en van de wijsbegeerte van de materialisten vergeten leer, volgt mij op de weg naar Judea, volgt mij in het lijden van mijn leven, beschouw nu mijn vijanden, mijn smarten, mijn kwellingen en mijn voor mijn geloof gestort bloed.

Kinderen, spiritualisten van mijn nieuwe leer, wees bereid de wassende baren van de tegenspoed, de bespottingen van uw vijanden te weerstaan. Het geloof zal, als u uw ster volgt, steeds vooruit gaan, en zal u op de weg van de eeuwige gelukzaligheid voeren, zoals de ster door het geloof, de wijzen van het Oosten naar de kribbe gevoerd heeft. Wat ook uw perikels zijn mogen, hoeveel tranen u ook in dit verbanningsoord gestort mocht hebben, schep moed, wees overtuigd dat de vreugde die in het rijk van de Geesten over u uitgestort zal worden, de kwellingen van uw kortstondig bestaan zullen overtreffen. Het tranendal is een dal dat verdwijnen moet, om plaats te maken voor het schitterende verblijf van vreugde, broederschap en eendracht, dat u door uw goede gehoorzaamheid aan de heilige openbaring, bereiken zult. Mijn lieve broeders op deze aardse sfeer, het geheel tot voorbereiding dienende leven kan slechts zo lang duren als nodig is om goed voorbereid te leven voor dat leven dat nooit een einde zal kunnen nemen. Heb elkaar lief, zoals ik u lief gehad heb en zoals ik u nog lief heb; broeders, schep moed, broeders! Ik zegen u; ik wacht u in de hemel op.

Jezus

Uit deze schitterende gewesten vol licht, welke de mens ternauwernood in gedachte begrijpen kan, is de weerklank van uw woorden en van de mijne, mijn oor komen treffen. O! Door hoeveel vreugde wordt mijn hart bevangen als ik u zie, u de voortzetters van mijn leer. Nee niets,

evenaart de getuigenis van uw goede gedachten! U ziet het, kinderen, de herscheppende gedachte eertijds door mij in de wereld geslingerd, een ogenblik door de dwang van de tirannen tegengehouden, gaat van nu af aan onbelemmerd voorwaarts en verlicht de weg voor de mensheid, die zo lang in duisternis gehuld is geweest. Elke grote en belangeloze opoffering, mijn kinderen, heeft vroeg of laat haar vruchten voortgebracht. Mijn martelaarschap heeft het u bewezen, mijn bloed voor mijn leer vergoten, zal de mensheid verlossen en de ondeugden van de grote schuldigen uitwissen.

Wees gezegend, u die nu in het wedergeboren gezin plaatsgenomen hebt! Ga moedig door, kinderen.

Jezus

Opmerking: Deze twee mededelingen bevatten zeker niets kwaads; maar heeft Jezus ooit zulk een verwaande, hoogdravende en opgeblazen taal gebezigd? Door deze met degene die wij vroeger hebben medegedeeld en dezelfde naam voert, te vergelijken, zal men kunnen zien, welke de stempel van de authenticiteit draagt.

Al deze mededelingen zijn in dezelfde vereniging verkregen. Men zal bij allen, in de stijl een zekere familiegelijkenis, dezelfde woordvoeging, dezelfde dikwijls herhaalde uitdrukkingen, zoals onder andere, voorwaarts, voorwaarts kinderen enzovoorts, vinden, waaruit men de conclusie kan trekken, dat het dezelfde Geest is, die ze allen onder verschillende namen heeft gedictieerd. In deze, zeer gemoedelijke, maar een iets te lichtgelovige vereniging, werden noch oproepingen noch vragen gedaan; men liet alles aankomen op spontane mededelingen, en men ziet daaruit, dat dit geen waarborg voor identiteit is. Door het doen van enige stellige, bondige, logische vragen, zou men gemakkelijk deze Geest terecht gezet hebben, maar daar men hem niets vroeg en alles wat hij zei, met gesloten ogen voor goede munt aannam, wist hij, dat hij niets te duchten had. (Zie nr. 269)

XXXIV

Wat is de natuur mooi! En hoe behoedzaam is de Voorzienigheid in haar voorzorg! Maar uw verblindings en uw menselijke hartstochten

beletten u, onder de behoedzaamheid en goedheid van God, geduldig te zijn. U klaagt bij het minste wolkje, bij de geringste vertraging in de vervulling van uw verwachtingen; weet, ongeduldige twijfelaars, dat niets zonder een altijd vooruitgezien en altijd met een, in het belang van allen, bepaald doel, geschiedt. De reden van wat voorafgegaan is, strekt u mensen met schijnheilige vrees, om al uw voorzorgen teneinde uw oogsten tegen een slecht jaar te beveiligen, te beletten. God boezemt de mens dikwijls ongerustheid in, om hem te nopen voorzorgen te nemen; en ziet hoe groot zijn de middelen niet om wat u vreest te doen gebeuren, een vrees die u meestal opzettelijk verspreidt en die veeleer baatzuchtige oogmerken verbergt, dan ten doel heeft om uit een gevoel van menselijkheid, in het belang van de armzalige klasse tot wijze voorzorg in het verzamelen van voorraad op te wekken. Zie het verkeer van de naties onderling dat er uit zal voortvloeien, zie hoeveel overeenkomsten gesloten zullen moeten worden; hoeveel middelen zullen moeten samenwerken om uw vrees af te wenden! Want u weet het, alles is aaneengeschakeld; ook zullen, groot en klein aan de arbeid gaan. Ziet u dan niet reeds in al die beweging de bron van een zeker welzijn voor de voornaamste klasse in de staat, een klasse die wezenlijk belangwekkend is, en die u grote, u, de alvermogenende van deze aarde, beschouwt als mensen die, naar welgevallen schijnbaar en voor uw genot geschapen zijn?

En wat gebeurt er na al dat heen en weer trekken van de ene pool naar de andere? Dat, als eenmaal allen goed voorzien zijn, het weer dikwijls verandert; dat de zon aan de gedachte van haar schepper beantwoordende, in weinige dagen uw oogsten heeft doen rijpen; God heeft overvloed doen ontstaan waar uw begeerlijkheid op schaarste rekende, en in weerwil van u, zullen de kleine leven, en zonder er van bewust te zijn, bent u zonder het te weten de oorzaak van de overvloed geweest.

Doch het gebeurt wel eens, God laat dit soms toe, dat de goddelozen in hun hebzuchtige plannen slagen; maar dan is het een les die God aan allen geven wil; het is de menselijke voorzorg die Hij wil opwekken; het is de oneindige orde die in de natuur heerst, het is de moed tegen de gebeurtenissen, welke door de mens moet nagevolgd, met gelatenheid gedragen moet worden. Wat hen betreft die uit winstbejag, uit dit ongeluk voordeel trekken, geloof mij dat zij gestraft zullen worden.

God wil dat al Zijn schepselen zullen leven; de mens moet met onheil geen spel drijven, noch van de overvloed oneerlijke winst trekken.

God die rechtvaardig in Zijn weldaad, groot in Zijn lankmoedigheid, te goed voor onze ondankbaarheid, is ondoorgrondelijk.⁽¹⁵⁾

Bossuet. Alfred de Marignac

Opmerking: Deze mededeling bevat zeker niets kwaads en zelfs diepzinnige wijsgerige denkbeelden en zeer wijze raadgevingen, waardoor mensen die niet ver in de letterkunde zijn, zich over de identiteit van de schrijver zouden kunnen vergissen. Het medium dat deze mededelingen ontving en ze aan het oordeel van de spiritistische vereniging in Parijs onderworpen heeft, was men daar eenstemmig van gevoel dat ze onmogelijk van Bossuet konden zijn. Toen hierover de H. Lodewijk geraadpleegd werd, antwoordde deze: "Deze mededeling is op zichzelf goed, maar geloof toch niet dat Bossuet die gegeven heeft. Een andere Geest heeft die, wellicht meer of minder onder zijn invloed geschreven, en er de naam van de grote bisschop onder gezet om ze des te beter ingang te doen vinden; maar aan de taal moet u de onderschuiving herkennen. De mededeling is van de geest die zijn naam, bij die van Bossuet, gezet heeft." Deze Geest werd gevraagd met welk doel hij zo gehandeld had en hij gaf als antwoord: Ik had zin om iets te schrijven, om mijzelf bij de mensen in herinnering te brengen, maar ik bemerkte dat wat ik schreef zwak was, dus heb ik dit onder prestige van een grote naam willen doen. — Maar verwachtte u dan niet, dat men merken zou dat het niet van Bossuet is? — Wie weet alles zo precies? U had u kunnen vergissen. Anderen, die misschien niet zo scherpzinnig zijn, zouden het als zodanig aangenomen hebben.

En zo is het, het is de gemakkelijkheid waarmee sommige mensen, alles wat uit de onzichtbare wereld komt aannemen, als het door een grote naam ondertekend is, die de leugenachtige geesten aanmoedigt. Men moet om hun

---

⁽¹⁵⁾ Deze mededeling is opzettelijk letterlijk door mij vertaald. J.G.P.

listen te doen mislukken er alle aandacht op vestigen, en men kan hierin niet slagen, dan door de ondervinding die men door een serieuze studie opdoet. Daarom herhalen wij het voortdurend: Studeer voordat u tot de praktijk overgaat, want dit is het enige middel, om ervaring, die u dan niet ten koste van uzelf verkrijgt, op te doen.

SPIRITISTISCH ALFABETISCHE WOORDENLIJST

Woord	Definitie
Agénère	(van het Grieks a privativum, en géiné, géinomaï. (door zijns gelijken.) verwekken; voortbrengen; die niet (door zijns gelijken) verwekt, voortgebracht is geworden, Verscheidenheid van de tastbare verschijningen; toestand van enige Geesten die tijdelijk, zodat men er zich volkomen in vergist, het uiterlijk van een levend mens kunnen aannemen.
Erraticiteit	Omdoling. Toestand van de omdolende, dat wil zeggen van de niet geïncarneerde Geesten, tussen het een en het volgende lichamelijk leven.
Geest	In de bijzondere betekenis van dit woord in spiritistische zin, zijn Geesten: de intelligente wezens van de schepping die, buiten de stoffelijke wereld, het heelal bevolken, en de onzichtbare wereld vormen. Het zijn geen wezens van een bijzondere schepping, maar de zielen van hen die op aarde of wel op andere werelden geleefd, en hun aardse omhulsel afgelegd hebben.
Klopgeest	Eigenschap van enkele Geesten. De klopgeesten zijn die Geesten die door geklop en geraas van verschillenden aard, van hun aanwezigheid doen blijken.
Medianimisch	Kwaliteit van het mediamieke vermogen van het medium. Mediamieke vermogens.

Woord	Definitie
Medianimiteit	Mediamieke vermogens van de mediums. Synoniem met mediumschap. Deze twee woorden worden dikwijls door elkaar gebruikt; wil men er een onderscheid in maken, dan zou men kunnen zeggen dat mediumschap een meer algemene en medianimiteit een beperkte betekenis heeft. Bijvoorbeeld: hij bezit de gave van het mediumschap maar de mechanische medianimiteit.
Medium	(van het Latijn, medium, het midden, bemiddelend.) Iemand die als middelaar tussen de Geesten en de mens kan dienen.
Mediumaat	Voorzienige zending van de mediums. Dit woord is door de Geesten gevormd. (Zie 31e hoofdstuk: mededeling XII.)
Mediumschap	(zie Medianimiteit.)
Perispirit	(Van het Grieks peri omheen, rondom.) Halfstoffelijk omhulsel. Bij de geïncarneerde dient het tot band of bemiddeling tussen de geest en de stof, bij de omdolende Geesten, vormt het het fluïdieke lichaam van de geest.
Pneumatografie	(Van het Grieks pneuma, lucht, adem, wind, geest, en graphó, ik schrijf.) Direct schrift van de Geesten zonder bemiddeling van de hand van een medium.
Pneumatofonie	(Van het Grieks pneuma, en van phoné, klank of stem.) Stem van de Geesten, mondelinge mededelingen van de Geesten zonder behulp van de menselijke stem.

Woord	Definitie
Psychograaf	(Van het Grieks, psukê, vlinder, ziel, en graphó, ik schrijf.) Hij die psychografie verricht; schrijvend medium.
Psychografie	Het schrijven van de Geesten door de hand van een medium.
Psychofonie	Mededeling van de Geesten door de stem van een sprekend medium.
Reïncarnatie	Terugkeer van de geest tot het lichamelijke leven; menigvuldigheid van de levens.
Sematologie	(Van het Grieks semá, teken, sein.) Gebarentaal. Mededelingen van de Geesten door de beweging van inerte, niet werkzame lichamen.
Spiritistisch	Wat betrekking op het spiritisme heeft; de spiritistische leer.
Spiritisme	Leer, op het geloof aan het bestaan van Geesten en hun manifestaties, gegrond.
Spiritist	Volgeling van het spiritisme, hij die aan de manifestaties van de Geesten gelooft. Een goed, een slecht spiritist.
Spiritualisme	Is (volgens de Franse Academie) het tegenovergestelde van materialisme; geloof aan het bestaan van een geestelijke en stoffelijke ziel. Het spiritualisme is het grondbeginsel van alle godsdiensten.

Woord	Definitie
Spiritualist	Voorstander van het spiritualisme. Ieder die gelooft, dat niet alles in ons stof is, is spiritualist, doch daar ligt volstrekt niet in opgesloten dat men aan de manifestatie van Geesten gelooft. Iedere spiritist is noodwendig spiritualist; maar men kan spiritualist wezen, zonder spiritist te zijn; de materialist is noch het een noch het ander. De spiritistische manifestaties worden voortgebracht door de werking van de Geesten op de stof. — De spiritistische zedenkunde is een uitvloeisel van het onderwijs van de Geesten. — Er zijn spiritualisten die met het spiritistische geloof de spot drijven. In deze voorbeelden zou het gebruiken van het woord spiritualist voor spiritist en omgekeerd, een grote spraakverwarring veroorzaken.
Spiritualistisch	Wat op het spiritualisme betrekking heeft. Men zegt de spiritualistische wijsbegeerte. — Een werk geschreven in spiritualistische zin.
Stéréotite	(Van het Grieks stéréos, vast.) Eigenschap van de tastbare verschijningen.
Typteur	(Van het Grieks tuptó, ik klop.) Een medium dat de gave van het kloppen (van de typtologie) bezit. Klopmedium.
Typtologie	Het spreken door middel van geklop; wijze waarop bepaalde Geesten zich uiteten. Alfabetische Typtologie.